

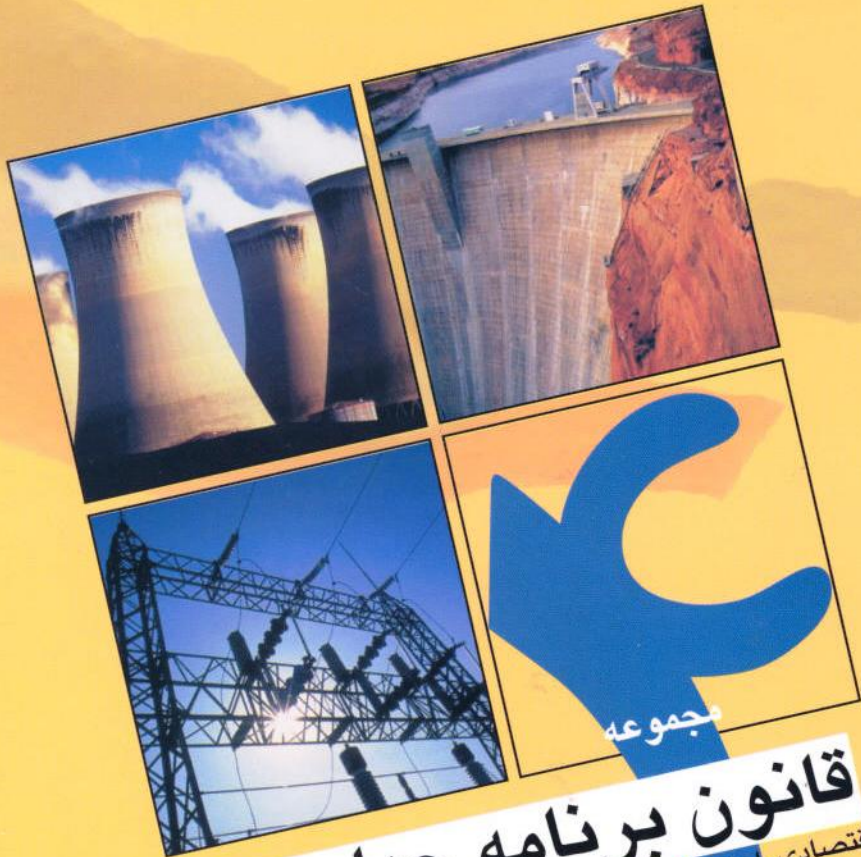

رياست جمهوري
معاونت حقوقي

نسخه الکترونيک انتشارات معاونت تدوين ، تنقيح و انتشار قوانين و مقررات

معاونت تدوين ، تنقيح و انتشار
قوانين و مقررات

واحد اطلاع رساني ، پشيماني و آرشير الکترونيک

قانون برنامه چهارم توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

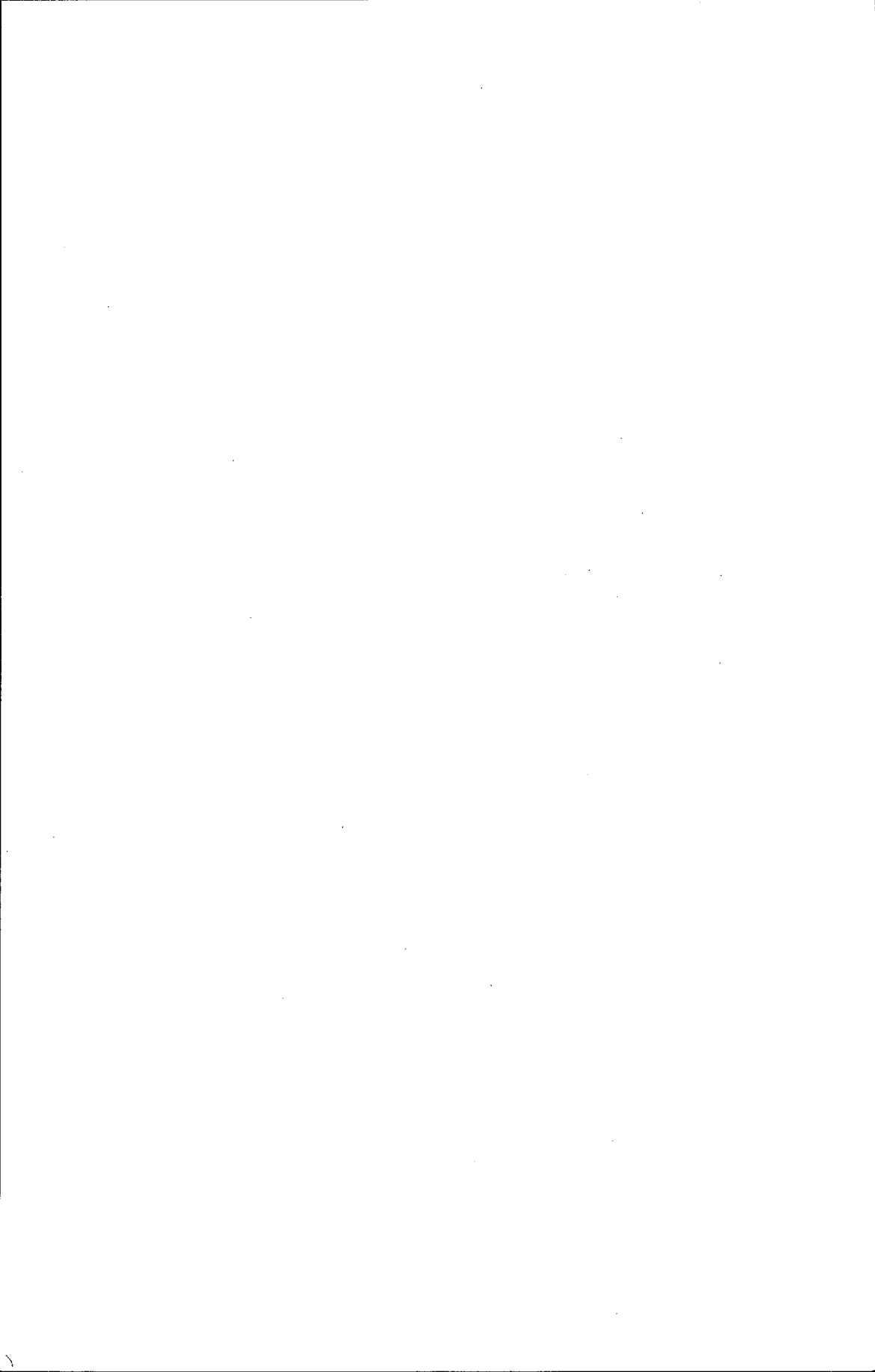
همراه با:

- فهرست مواد، تبصره‌ها، بندها و اجزای قانون برنامه چهارم توسعه ...
- فهرست مواد تنفیذشده برنامه سوم توسعه ...
- فهرست موادی که لازم است برای آن آیین‌نامه اجرایی تهیه شود،
- فهرست لوایحی که برنامه تهیه و تصویب آن را لازم دانسته است،
- زیرنویسهای راهنما،
- تفصیلی و- واژه‌نامه مفهومی ...

ریاست جمهوری

معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه

قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی،

اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

همراه با:

فهرست مواد، تبصره‌ها، بندها و اجزای قانون برنامه چهارم توسعه...؛

فهرست مواد تنفیذ شده برنامه سوم توسعه...؛

فهرست موادی که لازم است برای آن آیین‌نامه اجرایی تهیه شود؛

فهرست لوایحی که در برنامه تهیه و تصویب آن را لازم دانسته است؛

زیرنویسهای راهنما؛

واژه‌نامه مفهومی - تفصیلی؛

و...؛

معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

زمستان ۱۳۸۳

«اداره چاپ و انتشار معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات»

● تهران - خیابان ولی عصر (عج) شماره ۸۴ ● تلفن: ۶۴۹۲۷۰۸ دورنگار: ۶۴۹۲۷۰۷

نام کتاب : مجموعه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

جمهوری اسلامی ایران

تهیه و تنظیم : اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

ناشر : معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

لیتوگرافی و چاپ : اداره چاپ و انتشار

شمارگان : ۳۰۰۰ جلد

چاپ اول : پاییز ۱۳۸۳

کلیه حقوق برای معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات محفوظ است.

همکاران :

تهیه و تنظیم	:	شکوه فقیری و سپیده رمیم زاده
بازبینی	:	فاطمه متکصر اسدی
تهیه واژه نامه	:	مسن وارسته
حروفچینی	:	سپیده رمیم زاده
نمونه خوانی	:	مریم عامری، فاطمه فلاورپور و معصومه زارعی
نظارت بر آماده سازی	:	مهرداد مستجاب الدعواتی
زیر نظر	:	عباسعلی رمیمی اصفهانی

علايم اختصارى

- آ.د.ك. ۱۲۹۰: قانون آيين دادرسى كيفرى مصوب ۱۲۹۰
- آ.د.ك. ۱۳۷۸: قانون آيين دادرسى دادگاههاى عمومى و انقلاب (در امور كيفرى) مصوب ۱۳۷۸
- آ.د.م. ۱۳۱۸: قانون آيين دادرسى مدنى مصوب ۱۳۱۸
- آ.د.م. ۱۳۷۹: قانون آيين دادرسى دادگاههاى عمومى و انقلاب (در امور مدنى) مصوب ۱۳۷۹
- ا.ع.ق: اداره كل حقوقى و تدوين قوانين قوه قضائيه
- ق.ا: قانون اساسى
- ق.ا.ا.م: قانون اجراى امكالم مدنى مصوب ۱۳۵۶
- ق.ت: قانون تجارت
- ق.ت.د.ع.ا: قانون تشكيل دادگاههاى عمومى و انقلاب مصوب ۱۳۷۳ و اصلاحات بعدى
- ق.ت.د.ع: قانون تشكيل دادگاههاى عمومى مصوب ۱۳۵۸
- ق.ا.ع: قانون امور مسبى
- ق.م: قانون مدنى
- ق.م.ا: قانون مجازات اسلامى
- ق.م.ع: قانون مجازات عمومى مصوب ۱۳۰۴ و اصلاحات بعدى
- ق.م.م.م: قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب ۱۳۷۶

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۲۸	تبصره بند ب ماده ۳	۱۹	پیشگفتار
۲۸	بند د ماده ۳		فهرست موادی از قانون برنامه سوم توسعه که در
۲۸	ماده ۴	۲۵	قانون برنامه چهارم توسعه، اقتصادی...
۲۸	ماده ۵		فهرست موادی که قانونگذار در قانون برنامه چهارم
۲۸	بند الف ماده ۵		توسعه اقتصادی... ج.ا. تصویب آیین نامه اجرایی
۳۹	بند ب ماده ۵	۲۶	برای آن را لازم دانسته است
۳۹	بند ج ماده ۵		فهرست لوایحی که قانونگذار در قانون برنامه چهارم
۳۹	بند د ماده ۵		توسعه اقتصادی... ج.ا. تهیه و تدوین آنها را لازم
۳۹	ماده ۶	۲۸	دانسته است
۴۰	ماده ۷	۳۴	قانون برنامه چهارم توسعه...
۴۰	بند الف ماده ۷		بخش اول - رشد اقتصاد ملی دانی محور
۴۰	بند ب ماده ۷	۳۴	در تعامل با اقتصاد جهانی
۴۱	تبصره ۱ بند ب ماده ۷	۳۴	ماده ۱ - امور مالی و مالیاتی
۴۱	تبصره ۲ بند ب ماده ۷	۳۴	بند الف ماده ۱
۴۱	تبصره ۳ بند ب ماده ۷	۳۴	بند ب ماده ۱
۴۱	تبصره ۴ بند ب ماده ۷	۳۶	بند ج ماده ۱
۴۱	تبصره ۵ بند ب ماده ۷	۳۶	بند د ماده ۱
۴۱	تبصره ۶ بند ب ماده ۷	۳۶	بند ه ماده ۱
۴۱	بند ج ماده ۷	۳۶	بند و ماده ۱
۴۱	بند د ماده ۷	۳۷	بند ز ماده ۱
۴۱	بند ه ماده ۷	۳۷	ماده ۲
۴۲	بند و ماده ۷	۳۷	بند الف ماده ۲
۴۲	بند ز ماده ۷	۳۷	بند ب ماده ۲
۴۲	تبصره بند ز ماده ۷	۳۷	ماده ۳
۴۲	بند ح ماده ۷	۳۷	بند الف ماده ۳
۴۲	بند ط ماده ۷	۳۸	تبصره ۱ بند الف ماده ۳
۴۲	بندی ماده ۷	۳۸	تبصره ۲ بند الف ماده ۳
۴۳	تبصره بندی ماده ۷	۳۸	بند ب ماده ۳

۶۴.....	بند الف ماده ۱۴	۴۴.....	بند ک ماده ۷
۶۵.....	بند ب ماده ۱۴	۴۵.....	بند ل ماده ۷
۶۶.....	بند ج ماده ۱۴	۴۵.....	بند م ماده ۷
۶۶.....	بند د ماده ۱۴	۴۵.....	بند ن ماده ۷
۶۶.....	بند ه ماده ۱۴	۴۶.....	بند س ماده ۷
۶۷.....	بند و ماده ۱۴	۴۶.....	ماده ۸
۶۷.....	ماده ۱۵	۴۶.....	بند الف ماده ۸
۶۷.....	بند الف ماده ۱۵	۴۶.....	بند ب ماده ۸
۶۷.....	بند ب ماده ۱۵	۴۶.....	بند ج ماده ۸
۶۷.....	بند ج ماده ۱۵	۴۷.....	تبصره ۱ بند ج ماده ۸
۶۷.....	ماده ۱۶	۴۷.....	تبصره ۲ بند ج ماده ۸
۶۷.....	ماده ۱۷	۴۷.....	ماده ۹
۶۸.....	بند الف ماده ۱۷	۵۴.....	ماده ۱۰
۶۸.....	بند ب ماده ۱۷	۵۴.....	بند الف ماده ۱۰
۶۹.....	بند ج ماده ۱۷	۵۴.....	بند ب ماده ۱۰
۶۹.....	بند د ماده ۱۷	۵۴.....	بند ج ماده ۱۰
۶۹.....	بند ه ماده ۱۷	۵۵.....	بند د ماده ۱۰
۶۹.....	بند و ماده ۱۷	۵۵.....	تبصره ۱ بند د ماده ۱۰
۶۹.....	بند ز ماده ۱۷	۵۵.....	تبصره ۲ بند د ماده ۱۰
۷۰.....	تبصره بند ز ماده ۷	۵۶.....	بند ه ماده ۱۰
۷۰.....	بند ح ماده ۱۷	۵۶.....	تبصره ۱ بند ه ماده ۱۰
۷۰.....	بند ط ماده ۱۷	۵۶.....	تبصره ۲ بند ه ماده ۱۰
۷۳.....	بند ی ماده ۱۷	۵۶.....	بند و ماده ۱۰
۷۳.....	بند ک ماده ۱۷	۵۷.....	تبصره بند و ماده ۱۰
۷۳.....	ماده ۱۸	۵۷.....	بند ز ماده ۱۰
۷۴.....	بند الف ماده ۱۸	۵۸.....	بند ح ماده ۱۰
۷۴.....	بند ب ماده ۱۸	۵۸.....	بند ط ماده ۱۰
۷۴.....	بند ج ماده ۱۸	۵۸.....	بند ی ماده ۱۰
۷۴.....	بند د ماده ۱۸	۵۸.....	ماده ۱۱
۷۴.....	بند ه ماده ۱۸	۵۸.....	ماده ۱۲
۷۴.....	بند و ماده ۱۸	۵۹.....	ماده ۱۳
۷۴.....	بند ز ماده ۱۸	۵۹.....	بند الف ماده ۱۳
۷۴.....	بند ح ماده ۱۸	۶۰.....	بند ب ماده ۱۳
۷۴.....	بند ط ماده ۱۸	۶۱.....	بند ج ماده ۱۳
۷۴.....	بند ی ماده ۱۸	۶۴.....	بند د ماده ۱۳
۷۵.....	ماده ۱۹	۶۴.....	بند ه ماده ۱۳
۷۵.....	بند الف ماده ۱۹	۶۴.....	ماده ۱۴

۱۰۲.....	ماده ۳۱	۷۵.....	بند ب ماده ۱۹
۱۰۳.....	بند الف ماده ۳۱	۷۵.....	بند ج ماده ۱۹
۱۰۳.....	بند ب ماده ۳۱	۷۵.....	ماده ۲۰
۱۰۳.....	بند ج ماده ۳۱	۷۸.....	ماده ۲۱
۱۰۳.....	بند د ماده ۳۱	۷۸.....	بند الف ماده ۲۱
۱۰۳.....	بند هـ ماده ۳۱	۷۸.....	بند ب ماده ۲۱
۱۰۳.....	بند و ماده ۳۱	۷۹.....	بند ج ماده ۲۱
۱۰۳.....	بند ز ماده ۳۱	۷۹.....	بند د ماده ۲۱
۱۰۳.....	ماده ۳۲	۷۹.....	بند هـ ماده ۲۱
۱۰۴.....	فصل دوم - تعامل فعال با اقتصاد جهانی	۷۹.....	بند و ماده ۲۱
۱۰۴.....	ماده ۳۳	۷۹.....	ماده ۲۲
۱۰۴.....	بند الف ماده ۳۳	۷۹.....	بند الف ماده ۲۲
۱۰۴.....	بند ب ماده ۳۳	۸۰.....	بند ب ماده ۲۲
۱۰۴.....	بند ج ماده ۳۳	۸۰.....	بند ج ماده ۲۲
۱۰۴.....	بند د ماده ۳۳	۸۰.....	ماده ۲۳
۱۰۵.....	تبصره بند د ماده ۳۳	۸۰.....	ماده ۲۴
۱۰۵.....	بند هـ ماده ۳۳	۸۸.....	بند ۱ ماده ۲۴
۱۰۵.....	بند و ماده ۳۳	۸۸.....	بند ۲ ماده ۲۴
۱۰۵.....	بند ز ماده ۳۳	۸۸.....	ماده ۲۵
۱۰۵.....	بند ح ماده ۳۳	۸۸.....	بند الف ماده ۲۵
۱۰۵.....	بند ط ماده ۳۳	۹۱.....	بند ب ماده ۲۵
۱۰۵.....	تبصره بند ط ماده ۳۳	۹۱.....	ماده ۲۶
۱۰۶.....	بندی ماده ۳۳	۹۲.....	تبصره ماده ۲۶
۱۰۶.....	تبصره بندی ماده ۳۳	۹۲.....	ماده ۲۷
۱۰۶.....	بند ک ماده ۳۳	۹۲.....	ماده ۲۸
۱۰۶.....	بند ل ماده ۳۳	۹۲.....	بند الف ماده ۲۸
۱۰۶.....	ماده ۳۴	۹۳.....	بند ب ماده ۲۸
۱۰۶.....	بند الف ماده ۳۴	۹۳.....	بند ج ماده ۲۸
۱۰۶.....	بند ب ماده ۳۴	۹۴.....	بند د ماده ۲۸
۱۰۶.....	بند ج ماده ۳۴	۹۴.....	بند هـ ماده ۲۸
۱۰۶.....	بند د ماده ۳۴	۹۴.....	ماده ۲۹
۱۰۶.....	بند هـ ماده ۳۴	۹۶.....	ماده ۳۰
۱۰۷.....	بند و ماده ۳۴	۹۶.....	بند الف ماده ۳۰
۱۰۷.....	بند ز ماده ۳۴	۹۷.....	بند ب ماده ۳۰
۱۰۷.....	بند ح ماده ۳۴	۹۸.....	بند ج ماده ۳۰
۱۰۷.....	بند ط ماده ۳۴	۹۹.....	بند هـ ماده ۳۰
۱۰۷.....	بندی ماده ۳۴	۹۹.....	بند و ماده ۳۰

۱۳۰	فصل چهارم - توسعه مبتنی بر دانایی	۱۰۷	بندک ماده ۳۴
۱۳۰	ماده ۴۳	۱۰۷	ماده ۳۵
۱۳۰	بند الف ماده ۴۳	۱۰۷	بند الف ماده ۳۵
۱۳۰	بند ب ماده ۴۳	۱۰۷	بند ب ماده ۳۵
۱۳۰	بند ج ماده ۴۳	۱۰۷	بند خ ماده ۳۵
۱۳۰	بند د ماده ۴۳	۱۰۸	بند ج ماده ۳۵
۱۳۱	ماده ۴۴	۱۰۸	بند د ماده ۳۵
۱۳۱	بند الف ماده ۴۴	۱۰۸	بند هـ ماده ۳۵
۱۳۱	بند ب ماده ۴۴	۱۱۳	بند و ماده ۳۵
۱۳۱	بند ج ماده ۴۴	۱۱۴	بند ز ماده ۳۵
۱۳۱	ماده ۴۵	۱۱۴	ماده ۳۶
۱۳۱	بند الف ماده ۴۵	۱۱۵	فصل سوم - رقابت پذیری اقتصادی
۱۳۱	بند ب ماده ۴۵	۱۱۵	ماده ۳۷
۱۳۱	بند ج ماده ۴۵	۱۱۵	بند الف ماده ۳۷
۱۳۱	بند د ماده ۴۵	۱۱۵	بند ب ماده ۳۷
۱۳۱	بند هـ ماده ۴۵	۱۱۶	بند ج ماده ۳۷
۱۳۲	بند و ماده ۴۵	۱۱۶	بند د ماده ۳۷
۱۳۲	بند ز ماده ۴۵	۱۱۶	تبصره ۱ بند د ماده ۳۷
۱۳۲	بند ح ماده ۴۵	۱۱۶	تبصره ۲ بند د ماده ۳۷
۱۳۲	بند ط ماده ۴۵	۱۱۶	ماده ۳۸
۱۳۲	ماده ۴۶	۱۱۶	بند الف ماده ۳۸
۱۳۲	بند الف ماده ۴۶	۱۱۶	بند ب ماده ۳۸
۱۳۲	بند ب ماده ۴۶	۱۱۷	ماده ۳۹
۱۳۲	بند ج ماده ۴۶	۱۱۷	بند الف ماده ۳۹
۱۳۳	بند د ماده ۴۶	۱۱۸	بند ب ماده ۳۹
۱۳۳	بند هـ ماده ۴۶	۱۱۸	بند ج ماده ۳۹
۱۳۳	ماده ۴۷	۱۱۸	ماده ۴۰
۱۳۳	ماده ۴۸	۱۱۸	بند الف ماده ۴۰
۱۳۳	بند الف ماده ۴۸	۱۲۸	بند ب ماده ۴۰
۱۳۳	بند ب ماده ۴۸	۱۲۸	ماده ۴۱
۱۳۳	بند ج ماده ۴۸	۱۲۸	بند الف ماده ۴۱
۱۳۳	ماده ۴۹	۱۲۸	بند ب ماده ۴۱
۱۳۴	بند الف ماده ۴۹	۱۲۸	بند ج ماده ۴۱
۱۳۴	بند ب ماده ۴۹	۱۲۹	بند د ماده ۴۱
۱۳۴	بند ج ماده ۴۹	۱۲۹	بند هـ ماده ۴۱
۱۳۴	بند د ماده ۴۹	۱۲۹	بند و ماده ۴۱
۱۳۵	بند هـ ماده ۴۹	۱۲۹	ماده ۴۲

۱۴۵	بند د ماده ۵۵	۱۳۵	ماده ۵۰
۱۴۵	بند ه ماده ۵۵	۱۳۵	بند الف ماده ۵۰
۱۴۵	بند و ماده ۵۵	۱۳۶	بند ب ماده ۵۰
۱۴۵	بند ز ماده ۵۵	۱۳۶	بند ج ماده ۵۰
۱۴۵	بند ح ماده ۵۵	۱۳۶	بند د ماده ۵۰
۱۴۵	ماده ۵۶	۱۳۷	بند ه ماده ۵۰
۱۴۵	ماده ۵۷	۱۳۷	بند و ماده ۵۰
۱۴۶	بند الف ماده ۵۷	۱۳۷	بند ز ماده ۵۰
۱۴۶	بند ب ماده ۵۷	۱۳۷	بند ح ماده ۵۰
۱۴۶	بند ج ماده ۵۷	۱۳۸	بند ط ماده ۵۰
بخش دوم - حفظ محیط زیست، آمایش سرزمین		۱۳۸	بند ی ماده ۵۰
و توازن منطقه‌ای		۱۳۸	ماده ۵۱
۱۴۶	فصل پنجم - حفظ محیط زیست	۱۳۹	ماده ۵۲
۱۴۶	ماده ۵۸	۱۳۹	بند الف ماده ۵۲
۱۴۶	ماده ۵۹	۱۳۹	بند ب ماده ۵۲
۱۴۶	ماده ۶۰	۱۳۹	بند ج ماده ۵۲
۱۴۷	ماده ۶۱	۱۴۰	بند د ماده ۵۲
۱۴۷	بند الف ماده ۶۱	۱۴۰	بند ه ماده ۵۲
۱۴۷	بند ب ماده ۶۱	۱۴۰	بند و ماده ۵۲
۱۴۷	بند ج ماده ۶۱	۱۴۰	بند ز ماده ۵۲
۱۴۸	ماده ۶۲	۱۴۰	بند ح ماده ۵۲
۱۴۸	بند الف ماده ۶۲	۱۴۰	بند ط ماده ۵۲
۱۴۸	بند ب ماده ۶۲	۱۴۰	بند ی ماده ۵۲
۱۴۸	ماده ۶۳	۱۴۰	بند ک ماده ۵۲
۱۴۸	تبصره ماده ۶۳	۱۴۰	بند ل ماده ۵۲
۱۴۹	ماده ۶۴	۱۴۰	بند م ماده ۵۲
۱۴۹	بند الف ماده ۶۴	۱۴۱	بند ن ماده ۵۲
۱۴۹	بند ب ماده ۶۴	۱۴۱	بند س ماده ۵۲
۱۴۹	ماده ۶۵	۱۴۱	بند ع ماده ۵۲
۱۴۹	ماده ۶۶	۱۴۱	ماده ۵۳
۱۴۹	ماده ۶۷	۱۴۴	ماده ۵۴
۱۴۹	بند الف ماده ۶۷	۱۴۴	بند الف ماده ۵۴
۱۵۰	بند ب ماده ۶۷	۱۴۴	بند ب ماده ۵۴
۱۵۰	ماده ۶۸	۱۴۴	ماده ۵۵
۱۵۰	بند الف ماده ۶۸	۱۴۴	بند الف ماده ۵۵
۱۵۰	بند ب ماده ۶۸	۱۴۵	بند ب ماده ۵۵
۱۵۱	بند ج ماده ۶۸	۱۴۵	بند ج ماده ۵۵

۱۵۷	ماده ۸۱	۱۵۱	ماده ۶۹
۱۵۷	بند الف ماده ۸۱	۱۵۱	بند الف ماده ۶۹
۱۵۷	بند ب ماده ۸۱	۱۵۱	بند ب ماده ۶۹
۱۵۷	بند ج ماده ۸۱	۱۵۱	بند ج ماده ۶۹
۱۵۷	ماده ۸۲	۱۵۱	بند د ماده ۶۹
۱۵۸	بند الف ماده ۸۲	۱۵۱	بند هـ ماده ۶۹
۱۵۸	بند ب ماده ۸۲	۱۵۱	بند و ماده ۶۹
۱۵۸	بند ج ماده ۸۲	۱۵۲	بند ز ماده ۶۹
۱۵۸	بند د ماده ۸۲	۱۵۲	بند ح ماده ۶۹
۱۵۸	بند هـ ماده ۸۲	۱۵۲	بند ط ماده ۶۹
۱۵۸	ماده ۸۳	۱۵۲	بند ی ماده ۶۹
بخش سوم - توسعه سلامت، امنیت انسانی		۱۵۲	ماده ۷۰
۱۶۲	و عدالت اجتماعی	۱۵۲	ماده ۷۱
فصل هفتم - ارتقای سلامت و بهبود کیفیت		۱۵۳	فصل ششم - آمایش سرزمین و توازن منطقه‌ای
۱۶۲	زندگی	۱۵۳	ماده ۷۲
۱۶۲	ماده ۸۴	۱۵۳	بند الف ماده ۷۲
۱۶۲	بند الف ماده ۸۴	۱۵۴	بند ب ماده ۷۲
۱۶۴	بند ب ماده ۸۴	۱۵۴	بند ج ماده ۷۲
۱۶۴	بند ج ماده ۸۴	۱۵۴	تبصره بند ب ماده ۷۲
۱۶۴	بند د ماده ۸۴	۱۵۴	ماده ۷۳
۱۶۴	ماده ۸۵	۱۵۵	ماده ۷۴
۱۶۵	ماده ۸۶	۱۵۵	بند الف ماده ۷۴
۱۶۵	ماده ۸۷	۱۵۵	بند ب ماده ۷۴
۱۶۵	ماده ۸۸	۱۵۵	ماده ۷۵
۱۶۵	بند الف ماده ۸۸	۱۵۵	بند الف ماده ۷۵
۱۶۵	بند ب ماده ۸۸	۱۵۵	بند ب ماده ۷۵
۱۶۶	بند ج ماده ۸۸	۱۵۵	بند ج ماده ۷۵
۱۶۶	بند د ماده ۸۸	۱۵۵	بند د ماده ۷۵
۱۶۶	بند هـ ماده ۸۸	۱۵۶	بند هـ ماده ۷۵
۱۶۶	ماده ۸۹	۱۵۶	بند و ماده ۷۵
۱۶۶	تبصره ماده ۸۹	۱۵۶	بند ز ماده ۷۵
۱۶۶	ماده ۹۰	۱۵۶	بند ح ماده ۷۵
۱۶۷	ماده ۹۱	۱۵۶	ماده ۷۶
۱۶۷	بند الف ماده ۹۱	۱۵۶	ماده ۷۷
۱۶۷	بند ب ماده ۹۱	۱۵۶	ماده ۷۸
۱۶۷	بند ج ماده ۹۱	۱۵۷	ماده ۷۹
۱۶۷	بند د ماده ۹۱	۱۵۷	ماده ۸۰

۱۷۳	بند ط ماده ۹۷	۱۶۷	بند ه ماده ۹۱
۱۷۳	بندی ماده ۹۷	۱۶۷	بند و ماده ۹۱
۱۷۳	بند ک ماده ۹۷	۱۶۷	ماده ۹۲
۱۷۴	بند ل ماده ۹۷	۱۶۸	ماده ۹۳
۱۷۴	ماده ۹۸	۱۶۸	بند الف ماده ۹۳
۱۷۴	بند الف ماده ۹۸	۱۶۸	بند ب ماده ۹۳
۱۷۴	بند پ ماده ۹۸	۱۶۸	بند ج ماده ۹۳
۱۷۴	بند ج ماده ۹۸	۱۶۹	ماده ۹۴
۱۷۴	بند د ماده ۹۸	۱۶۹	فصل هشتم - ارتقاء امنیت انسانی و عدالت اجتماعی
۱۷۴	بند ه ماده ۹۸	۱۶۹	ماده ۹۵
۱۷۴	بند و ماده ۹۸	۱۷۰	بند الف ماده ۹۵
۱۷۴	ماده ۹۹	۱۷۰	بند ب ماده ۹۵
۱۷۵	ماده ۱۰۰	۱۷۰	بند ج ماده ۹۵
۱۷۵	بند الف ماده ۱۰۰	۱۷۰	بند د ماده ۹۵
۱۷۵	بند ب ماده ۱۰۰	۱۷۰	بند ه ماده ۹۵
۱۷۵	بند ج ماده ۱۰۰	۱۷۰	بند و ماده ۹۵
۱۷۵	بند د ماده ۱۰۰	۱۷۰	بند ز ماده ۹۵
۱۷۵	بند ه ماده ۱۰۰	۱۷۰	بند ح ماده ۹۵
۱۷۵	بند و ماده ۱۰۰	۱۷۱	بند ط ماده ۹۵
۱۷۵	بند ز ماده ۱۰۰	۱۷۱	ماده ۹۶
۱۷۵	ماده ۱۰۱	۱۷۱	بند الف ماده ۹۶
۱۷۵	بند الف ماده ۱۰۱	۱۷۱	بند ب ماده ۹۶
۱۷۵	بند ب ماده ۱۰۱	۱۷۱	بند ج ماده ۹۶
۱۷۶	بند ج ماده ۱۰۱	۱۷۱	بند د ماده ۹۶
۱۷۶	بند د ماده ۱۰۱	۱۷۱	بند ه ماده ۹۶
۱۷۶	بند ه ماده ۱۰۱	۱۷۲	بند و ماده ۹۶
۱۷۶	بند و ماده ۱۰۱	۱۷۲	بند ز ماده ۹۶
۱۷۶	بند ز ماده ۱۰۱	۱۷۲	بند ح ماده ۹۶
۱۷۶	بند ح ماده ۱۰۱	۱۷۲	ماده ۹۷
۱۷۶	ماده ۱۰۲	۱۷۲	بند الف ماده ۹۷
۱۷۷	بند الف ماده ۱۰۲	۱۷۲	بند ب ماده ۹۷
۱۷۷	بند ب ماده ۱۰۲	۱۷۲	بند ج ماده ۹۷
۱۷۷	بند ج ماده ۱۰۲	۱۷۲	بند د ماده ۹۷
۱۷۷	بند د ماده ۱۰۲	۱۷۳	بند ه ماده ۹۷
۱۷۷	بند ه ماده ۱۰۲	۱۷۳	بند و ماده ۹۷
۱۷۷	بند و ماده ۱۰۲	۱۷۳	بند ز ماده ۹۷
۱۷۷	بند ز ماده ۱۰۲	۱۷۳	بند ح ماده ۹۷

۱۸۶	ماده ۱۰۷	۱۷۷	ماده ۱۰۳
۱۸۷	ماده ۱۰۸	بخش چهارم - صیانت از هویت و فرهنگ اسلامی -	
۱۸۷	بند الف ماده ۱۰۸	۱۸۰	ایرانی
۱۸۸	بند ب ماده ۱۰۸	۱۸۰	فصل نهم - توسعه فرهنگی
۱۸۸	بند ج ماده ۱۰۸	۱۸۰	ماده ۱۰۴
۱۸۸	بند د ماده ۱۰۸	۱۸۰	بند الف ماده ۱۰۴
۱۸۸	بند هـ ماده ۱۰۸	۱۸۰	بند ب ماده ۱۰۴
۱۸۸	بند و ماده ۱۰۸	۱۸۰	بند ج ماده ۱۰۴
۱۸۸	بند ز ماده ۱۰۸	۱۸۰	بند د ماده ۱۰۴
۱۸۸	بند ح ماده ۱۰۸	۱۸۰	بند هـ ماده ۱۰۴
۱۸۸	ماده ۱۰۹	۱۸۱	بند و ماده ۱۰۴
۱۸۸	بند الف ماده ۱۰۹	۱۸۱	بند ز ماده ۱۰۴
۱۸۸	بند ب ماده ۱۰۹	۱۸۱	بند ح ماده ۱۰۴
۱۸۸	بند ج ماده ۱۰۹	۱۸۱	بند ط ماده ۱۰۴
۱۸۹	بند د ماده ۱۰۹	۱۸۱	بندی ماده ۱۰۴
۱۸۹	بند هـ ماده ۱۰۹	۱۸۲	بند ک ماده ۱۰۴
۱۸۹	بند و ماده ۱۰۹	۱۸۲	بند ل ماده ۱۰۴
۱۸۹	بند ز ماده ۱۰۹	۱۸۲	بند م ماده ۱۰۴
۱۸۹	ماده ۱۱۰	۱۸۲	ماده ۱۰۵
۱۸۹	بند الف ماده ۱۱۰	۱۸۴	ماده ۱۰۶
۱۸۹	بند ب ماده ۱۱۰	۱۸۴	بند الف ماده ۱۰۶
۱۸۹	بند ج ماده ۱۱۰	۱۸۴	بند ب ماده ۱۰۶
۱۸۹	بند د ماده ۱۱۰	۱۸۵	بند ج ماده ۱۰۶
۱۸۹	بند هـ ماده ۱۱۰	۱۸۵	بند د ماده ۱۰۶
۱۸۹	بند و ماده ۱۱۰	۱۸۵	بند هـ ماده ۱۰۶
۱۹۰	ماده ۱۱۱	۱۸۵	بند و ماده ۱۰۶
۱۹۰	بند الف ماده ۱۱۱	۱۸۵	بند ز ماده ۱۰۶
۱۹۰	بند ب ماده ۱۱۱	۱۸۵	بند ح ماده ۱۰۶
۱۹۰	بند ج ماده ۱۱۱	۱۸۵	بند ط ماده ۱۰۶
۱۹۰	بند د ماده ۱۱۱	۱۸۵	بندی ماده ۱۰۶
۱۹۰	تبصره بند د ماده ۱۱۱	۱۸۵	بند ک ماده ۱۰۶
۱۹۰	ماده ۱۱۲	۱۸۵	بند ل ماده ۱۰۶
۱۹۱	ماده ۱۱۳	۱۸۵	بند م ماده ۱۰۶
۱۹۱	بند الف ماده ۱۱۳	۱۸۵	بند ن ماده ۱۰۶
۱۹۱	بند ب ماده ۱۱۳	۱۸۵	بند س ماده ۱۰۶
۱۹۱	بند ج ماده ۱۱۳	۱۸۵	بند ع ماده ۱۰۶
۱۹۱	بند د ماده ۱۱۳	۱۸۶	بند ف ماده ۱۰۶

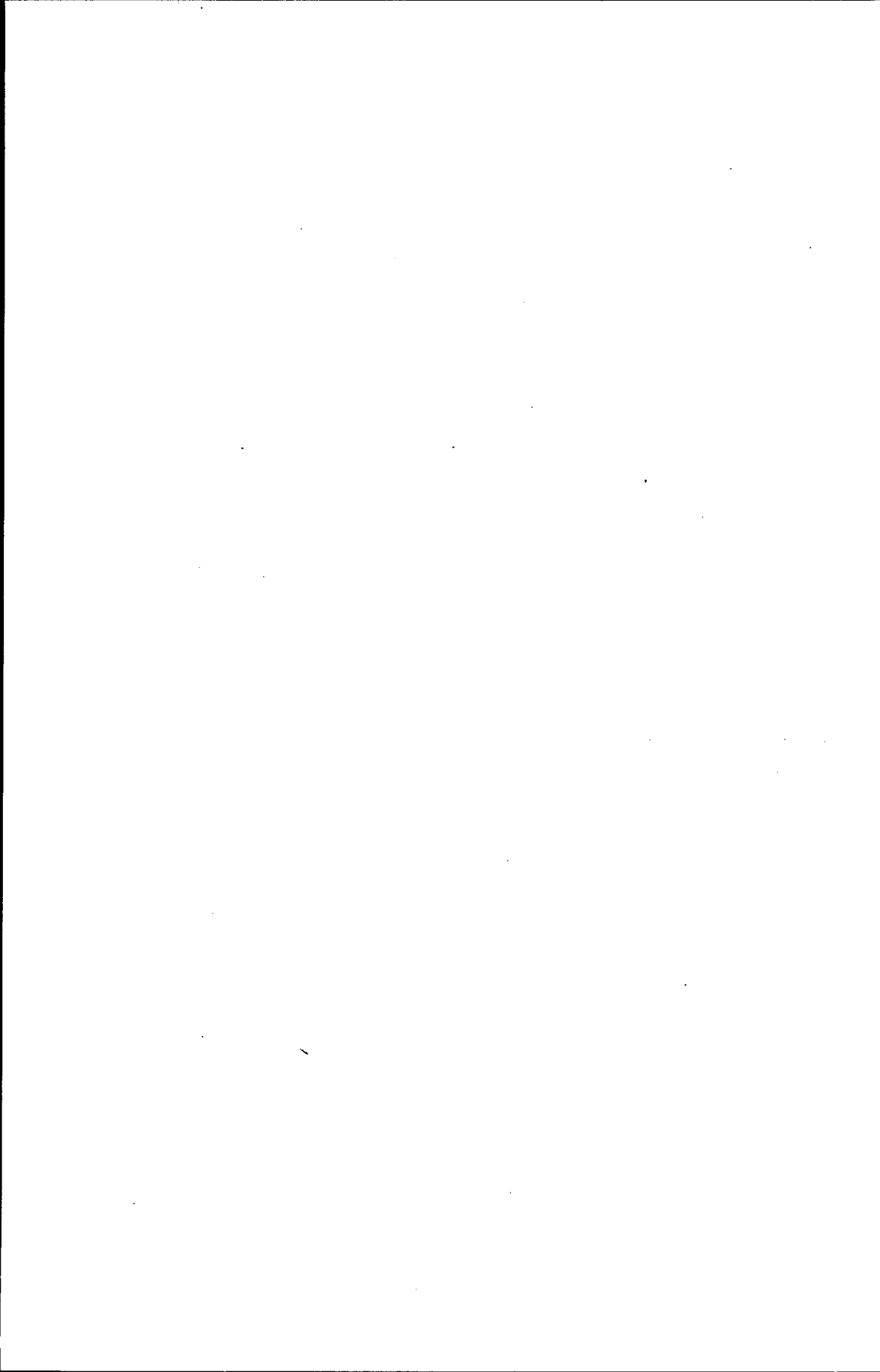
۲۰۰	بند ح ماده ۱۱۹	۱۹۱	بند ه ماده ۱۱۳
۲۰۰	بند ط ماده ۱۱۹	۱۹۱	بند و ماده ۱۱۳
۲۰۰	بندی ماده ۱۱۹	۱۱۹	ماده ۱۱۴
۲۰۰	ماده ۱۲۰	۱۹۱	بند الف ماده ۱۱۴
۲۰۱	ماده ۱۲۱	۱۹۲	بند ب ماده ۱۱۴
۲۰۲	ماده ۱۲۲	۱۹۲	بند ج ماده ۱۱۴
۲۰۲	ماده ۱۲۳	۱۹۲	بند د ماده ۱۱۴
۲۰۲	ماده ۱۲۴	۱۹۲	بند ه ماده ۱۱۴
۲۰۲	بند الف ماده ۱۲۴	۱۹۲	بند و ماده ۱۱۴
۲۰۲	بند ب ماده ۱۲۴	۱۹۲	بند ز ماده ۱۱۴
۲۰۲	ماده ۱۲۵	۱۹۳	بند ح ماده ۱۱۴
۲۰۲	ماده ۱۲۶	۱۹۳	بند ط ماده ۱۱۴
۲۰۳	ماده ۱۲۷	۱۹۳	بندی ماده ۱۱۴
۲۰۳	بند الف ماده ۱۲۷	۱۹۴	ماده ۱۱۵
۲۰۳	بند ب ماده ۱۲۷	۱۹۶	ماده ۱۱۶
۲۰۳	بند ج ماده ۱۲۷	۱۹۶	بند الف ماده ۱۱۶
۲۰۳	بند د ماده ۱۲۷	۱۹۶	بند ب ماده ۱۱۶
۲۰۳	ماده ۱۲۸	۱۹۶	بند ج ماده ۱۱۶
۲۰۳	ماده ۱۲۹	۱۹۶	ماده ۱۱۷
۲۰۸	فصل یازدهم - توسعه امور قضایی	۱۹۷	بند الف ماده ۱۱۷
۲۰۸	ماده ۱۳۰	۱۹۷	بند ب ماده ۱۱۷
۲۰۸	بند الف ماده ۱۳۰	۱۹۸	بند ج ماده ۱۱۷
۲۰۸	بند ب ماده ۱۳۰	۱۹۸	بند د ماده ۱۱۷
۲۰۸	بند ج ماده ۱۳۰	۱۹۸	بند ه ماده ۱۱۷
۲۰۸	بند د ماده ۱۳۰	۱۹۸	بند و ماده ۱۱۷
۲۰۸	بند ه ماده ۱۳۰	۱۹۸	بند ز ماده ۱۱۷
۲۰۸	بند و ماده ۱۳۰	۱۹۹	ماده ۱۱۸
۲۰۸	بند ز ماده ۱۳۰	۲۰۰	بخش پنجم - تأمین مطمئن امنیت ملی
۲۱۰	ماده ۱۳۱	۲۰۰	فصل دهم - امنیت ملی
۲۱۰	بند الف ماده ۱۳۱	۲۰۰	ماده ۱۱۹
۲۱۰	بند ب ماده ۱۳۱	۲۰۰	بند الف ماده ۱۱۹
۲۱۰	ماده ۱۳۲	۲۰۰	بند ب ماده ۱۱۹
۲۱۰	بند الف ماده ۱۳۲	۲۰۰	بند ج ماده ۱۱۹
۲۱۰	بند ب ماده ۱۳۲	۲۰۰	بند د ماده ۱۱۹
۲۱۰	بند ج ماده ۱۳۲	۲۰۰	بند ه ماده ۱۱۹
۲۱۰	ماده ۱۳۳	۲۰۰	بند و ماده ۱۱۹
۲۱۱	ماده ۱۳۴	۲۰۰	بند ز ماده ۱۱۹

۲۱۷.....	بند ب ماده ۱۴۱
۲۱۷.....	بند ج ماده ۱۴۱
۲۱۷.....	ماده ۱۴۲
۲۱۸.....	ماده ۱۴۳
۲۱۸.....	بند الف ماده ۱۴۳
۲۱۸.....	بند ب ماده ۱۴۳
۲۱۸.....	بند ج ماده ۱۴۳
۲۱۸.....	بند د ماده ۱۴۳
۲۱۸.....	بند هـ ماده ۱۴۳
۲۱۸.....	ماده ۱۴۴
۲۱۹.....	ماده ۱۴۵
۲۱۹.....	بند الف ماده ۱۴۵
۲۱۹.....	بند ب ماده ۱۴۵
۲۱۹.....	بند ج ماده ۱۴۵
۲۱۹.....	بند د ماده ۱۴۵
۲۱۹.....	بند هـ ماده ۱۴۵
۲۱۹.....	بند و ماده ۱۴۵
۲۲۰.....	بند ز ماده ۱۴۵
۲۲۰.....	بند ح ماده ۱۴۵
۲۲۰.....	بند ط ماده ۱۴۵
۲۲۰.....	بندی ماده ۱۴۵
۲۲۱.....	بند ک ماده ۱۴۵
۲۲۱.....	ماده ۱۴۶
۲۲۱.....	بند الف ماده ۱۴۶
۲۲۱.....	بند ب ماده ۱۴۶
۲۲۱.....	بند ج ماده ۱۴۶
۲۲۱.....	بند د ماده ۱۴۶
۲۲۱.....	ماده ۱۴۷
۲۲۱.....	بند الف ماده ۱۴۷
۲۲۱.....	بند ب ماده ۱۴۷
۲۲۱.....	ماده ۱۴۸
۲۲۲.....	ماده ۱۴۹
۲۲۲.....	ماده ۱۵۰
۲۲۲.....	تبصره ماده ۱۵۰
۲۲۲.....	ماده ۱۵۱
۲۲۳.....	ماده ۱۵۲
۲۲۳.....	ماده ۱۵۳

بخش ششم - نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی

۲۱۲.....	حاکمیت
فصل دوازدهم - نوسازی دولت و ارتقاء اثر	
۲۱۲.....	بخشی حاکمیت
۲۱۲.....	ماده ۱۳۵
۲۱۲.....	بند الف ماده ۱۳۵
۲۱۳.....	بند ب ماده ۱۳۵
۲۱۳.....	بند ج ماده ۱۳۵
۲۱۳.....	بند د ماده ۱۳۵
۲۱۳.....	ماده ۱۳۶
۲۱۳.....	بند الف ماده ۱۳۶
۲۱۳.....	بند ب ماده ۱۳۶
۲۱۴.....	بند ج ماده ۱۳۶
۲۱۴.....	بند د ماده ۱۳۶
۲۱۵.....	ماده ۱۳۷
۲۱۵.....	بند الف ماده ۱۳۷
۲۱۵.....	بند ب ماده ۱۳۷
۲۱۵.....	ماده ۱۳۸
۲۱۵.....	بند الف ماده ۱۳۸
۲۱۵.....	بند ب ماده ۱۳۸
۲۱۵.....	بند ج ماده ۱۳۸
۲۱۵.....	بند د ماده ۱۳۸
۲۱۵.....	تبصره ۱ بند د ماده ۱۳۸
۲۱۵.....	تبصره ۲ بند د ماده ۱۳۸
۲۱۵.....	بند هـ ماده ۱۳۸
۲۱۶.....	ماده ۱۳۹
۲۱۶.....	بند الف ماده ۱۳۹
۲۱۶.....	بند ب ماده ۱۳۹
۲۱۶.....	بند ج ماده ۱۳۹
۲۱۶.....	بند د ماده ۱۳۹
۲۱۶.....	بند هـ ماده ۱۳۹
۲۱۶.....	بند و ماده ۱۳۹
۲۱۷.....	ماده ۱۴۰
۲۱۷.....	بند الف ماده ۱۴۰
۲۱۷.....	بند ب ماده ۱۴۰
۲۱۷.....	ماده ۱۴۱
۲۱۷.....	بند الف ماده ۱۴۱

فرهنگی و مدیریتی برنامه چهارم توسعه ۲۳۰	ماده ۱۵۴ ۲۲۳
جدول شماره ۲ - تصویر شاخص های کلان اقتصادی	فصل سیزدهم - سازمان عملیات اجرایی برنامه ۲۲۶
برنامه چهارم و پنجم توسعه ۲۳۲	ماده ۱۵۵ ۲۲۶
جدول شماره ۱-۲ - تولید ناخالص داخلی و ارزش	بند الف ماده ۱۵۵ ۲۲۶
افزوده بخشهای اقتصادی در برنامه چهارم	بند ب ماده ۱۵۵ ۲۲۶
توسعه ۲۳۴	بند ج ماده ۱۵۵ ۲۲۶
جدول شماره ۲-۲ - تولید ناخالص داخلی و ارزش	بند د ماده ۱۵۵ ۲۲۶
افزوده بخشهای اقتصادی در برنامه چهارم	بند ه ماده ۱۵۵ ۲۲۶
توسعه ۲۳۵	بند و ماده ۱۵۵ ۲۲۷
جدول شماره ۳ - پیش بینی بخش واقعی اقتصاد در	بند ز ماده ۱۵۵ ۲۲۷
برنامه چهارم توسعه ۲۳۶	فصل چهاردهم - تنفیذ قانون تنظیم بخشی از
جدول شماره ۴ - پیش بینی چارچوب کلی بودجه	مقررات مالی دولت ۲۲۷
عمومی دولت در برنامه چهارم توسعه	ماده ۱۵۶ ۲۲۷
۱۳۸۸-۱۳۸۴ ۲۳۷	فصل پانزدهم - نظارت ۲۲۷
جدول شماره ۵ - پیش بینی تراز پرداختهای خارجی	ماده ۱۵۷ ۲۲۷
در برنامه چهارم توسعه ۲۳۸	بند الف ماده ۱۵۷ ۲۲۷
جدول شماره ۶ - خلاصه ترازنامه تلفیقی سیستم	بند ب ماده ۱۵۷ ۲۲۷
بانکی ۲۴۰	بند ج ماده ۱۵۷ ۲۲۷
جدول شماره ۷ - منابع مالی برنامه چهارم	بند د ماده ۱۵۷ ۲۲۷
توسعه (برای تأمین منابع مالی سرمایه گذاری	بند ه ماده ۱۵۷ ۲۲۷
ثابت برنامه) ۲۴۰	بند و ماده ۱۵۷ ۲۲۸
جدول شماره ۸ - پیش بینی عواید حاصل	ماده ۱۵۸ ۲۲۸
از نفت ۲۴۲	ماده ۱۵۹ ۲۲۸
جدول شماره ۹ - تغییرات تعداد کارکنان	ماده ۱۶۰ ۲۲۸
دولت ۲۴۲	ماده ۱۶۱ ۲۲۸
واژه نامه مفهومی - تفصیلی ۲۴۳	جدول شماره ۱ - شاخص های اقتصادی، اجتماعی،

«پیشگفتار»

پس از شروع دوران سازندگی و با توجه به نیاز کشور به برنامه‌های جامع و مدون درباره موضوعات عمده اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور با اجماع دولت و مجلس و کسب نظر کارشناسان و صاحب‌نظران، قانون برنامه اول توسعه دولت جمهوری اسلامی ایران برای اجرا در سالهای (۱۳۶۸-۱۳۷۲)، قانون برنامه دوم توسعه برای اجرا در سالهای (۱۳۷۴-۱۳۷۸) و قانون برنامه سوم توسعه برای اجرا در سالهای (۱۳۸۴-۱۳۷۹) به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در دی ماه ۱۳۸۲ در ۱۰۶ ماده تقدیم مجلس شورای اسلامی شد و پس از طی نشیب و فرازی فراوان در تاریخ ۱۳۸۳/۶/۱۱ با اصلاحات متعدد در ۱۶۱ ماده به تصویب رسید. این قانون به عنوان خط‌مشی عمومی نظام اجرایی کشور در طول سالهای ۱۳۸۴ الی ۱۳۸۸ دارای محورهای ذیل می‌باشد:

- رشد اقتصاد ملی دانایی محور و تعامل با اقتصاد جهانی
- حفظ محیط زیست، آمایش سرزمین و توازن منطقه‌ای
- توسعه سلامت، امنیت انسانی و عدالت اجتماعی
- صیانت از هویت فرهنگ اسلامی - ایرانی
- تأمین مطمئن امنیت ملی
- توسعه امور قضایی
- نوسازی دولت و ارتقاء اثربخشی حاکمیت
- سامان عملیات اجرایی برنامه

- تنفیذ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

- نظارت

در خصوص مجموعه حاضر نکات کلی ذیل قابل ذکر است:

اولاً: در این مجموعه علاوه بر زیرنویسهای راهنما و فهرست بخشها و فصول قانون برنامه چهارم توسعه، فهرست موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی ج.ا.ا. که در قانون برنامه چهارم توسعه تنفیذ شده و نیز فهرستی از مواد قانونی که قانونگذار دستگاههای اجرایی را ملزم به تهیه آیین نامه اجرایی نموده است و همچنین واژه نامه تفصیلی و مفهومی با استفاده از کلمات بکار رفته در متن قانون تهیه و تنظیم شده است تا دستیابی به مواد مورد نظر تسهیل شود.

ثانیاً: تعداد زیادی از مواد قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی ج.ا.ا. برای اجرا در طول برنامه چهارم از سوی قانونگذار تنفیذ گردیده است که خود مانع تصویب مکرر آیین نامه های اجرایی و... خواهد شد. این مواد در پاورقی ها درج و نقل شده است. مضافاً تصویب آیین نامه های اجرایی مربوط حسب مورد تذکر داده شده است.

ثالثاً: پاره ای دیگر از قوانین نیز با اراده قانونگذار به طور کلی تمدید شده است. از جمله می توان قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ را نام برد. که در حقیقت قانون بودجه ای و اصلاحیه ای برای طیف بسیار وسیعی از قوانین در زمینه های مختلف می باشد و خود از جمله قوانینی است که پس از پیروزی انقلاب اسلامی مانع تصویب مکرر پاره ای مواد و نیز آیین نامه های اجرایی مربوط شده است. (۱)

۱- این قانون در تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ به تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی رسید و قبلاً در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ مجلس با چهار سال اجرای آزمایشی آن موافقت کرده است. شروع دوره آزمایشی قانون و لازم الاجرا شدن آن از تاریخ ۱۳۸۱/۱/۱ می باشد. با تصویب ماده ۱۵۶ قانون برنامه چهارم توسعه، این قانون برای دوره زمانی ۱۳۸۴ الی ۱۳۸۸ نیز تنفیذ و تمدید شد که بدین ترتیب عمر اجرای قانون تنظیم... از چهار سال به هشت سال افزایش یافت. علاقمندان می توانند به مجموعه قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت از انتشارات این معاونت مراجعه نمایند.

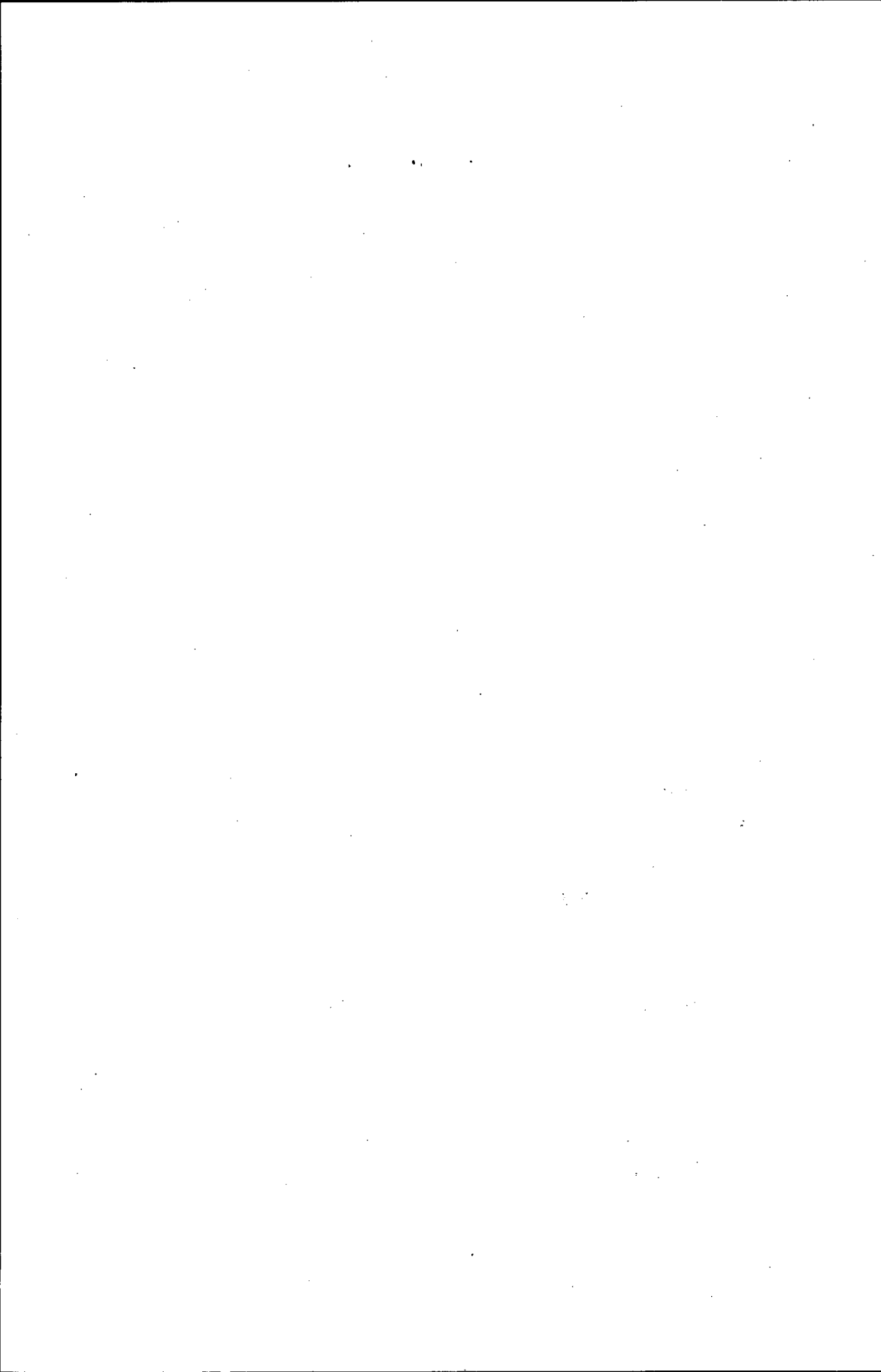
متن کامل مجموعه حاضر به صورت لوح فشرده نیز تهیه و برای اولین بار به علاقمندان تقدیم می‌شود، تا حسب نظر خویش بتوانند جستجوهای لازم را در خصوص قانون به عمل آورده و امکان استفاده بهتر از آن فراهم شده باشد. امید است یکایک عزیزان، صاحب نظران و کارشناسان با ارائه نظر، پیشنهاد و انتقاد^(۱) خویش به منظور رفع نقایص احتمالی ما را در ادامه راه یاری فرمایند.

مجید انصاری

معاونت حقوقی و امور مجلس رییس جمهور

۱- نظر، انتقاد و پیشنهاد خود را به نشانی: تهران - خیابان پاستور - نهاد ریاست جمهوری - اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات - کدپستی ۱۳۱۷۴ یا نشانی اینترنتی TTgh@govir.ir ارسال فرمایید. در ضمن دورنگار ۶۴۶۰۹۰۱-۰۲۱ و تلفن ۶۴۴۵۵۵۱۱-۰۲۱ نیز آمادگی دریافت و استماع نظر علاقمندان و صاحب نظران را

فهرستها

فهرست موادی از قانون برنامه سوم توسعه که در قانون برنامه چهارم توسعه،

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ا. تنفیذ شده است. (به ترتیب مواد)

مواد تنفیذ شده از قانون برنامه سوم توسعه	مواد ارجاعی قانون برنامه چهارم توسعه	مواد تنفیذ شده از قانون برنامه سوم توسعه	مواد ارجاعی قانون برنامه چهارم توسعه
۱	۱۵۲	۱۲۷	۲۹
۱۰	۹	۱۲۸	۲۹
۱۸-۱۲	۹	۱۲۹	۲۹
۲۷-۲۰	۹	۱۳۱	۲۹
۳۲	۲۲	۱۳۲	۲۹
۳۲	۱۰۳	بند ماده ۱۳۳	۱۷
۵۱-۴۸	۱۰۳	بصره ۱ و ۲ ماده ۱۳۳	۱۷
۶۲	۷	۱۳۲	۲۰
۶۵	۱۲	بندهای الف و ب ماده ۱۲۴	۵۱
۶۷	۱۲	بند الف ماده ۱۲۷	۵۳
۶۹	۱۲	۱۲۹	۵۳
۷۰	۸۳	۱۵۱	۵۳
۷۱	۸۳	بند الف ماده ۱۵۴	۵۱
۷۷	۸۳	۱۵۶	۱۰
بصره ۲ ماده ۸۶	۳۶	۱۶۱	۱۰۵
۸۸	۲۲	بند الف ماده ۱۶۲	۱۰۵
۹۰	۱۵۲	۱۶۳	۱۰۷
بند ج ماده ۱۰۴	۷۱	۱۶۵	۱۱۵
۱۰۵	۷۱	۱۶۶	۱۱۵
۱۰۶	۱۷	۱۶۹	۱۱۸
۱۰۸	۲۰	۱۷۰	۱۱۸

۱۲۹	۱۷۱	۳۶	۱۱۲
۱۲۹	۱۷۵ تا ۱۸۰	۳۶	۱۱۷
۱۲۹ و ۸۳	۱۸۱	۲۰	۱۲۱
۱۳۲	۱۸۳ تا ۱۸۶	۲۰	۱۲۲
۱۳۲	۱۸۹	۱۵۲	۱۲۳
۹۲	۱۹۲		

فهرست موادی که قانونگذار در قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

فرهنگی ج.ا.تصویب آیین‌نامه اجرایی برای آن را لازم دانسته است.

(به همراه موضوع)

ردیف	شماره ماده / بند	موضوع
۱	بزم۱	استفاده از حساب ذخیره‌ارزی
۲	ت۳م۲	تخصیص یارانه نفت گاز ماشین آلات کشاورزی
۳	ب۳م۵	عرضه نفت سفید و گاز مایع برای مصارف تجاری و صنعتی
۴	ب۵م۵	تدوین شاخصهای مؤثر در سنجش بهره‌وری دستگاههای اجرایی
۵	ب۷م۶	تبدیل وضعیت کارکنان شرکتهای موضوع تبصره ۴ بند ب م ۷
۶	ج۱۰م۳	بازپرداخت بدهی‌های دولت به بانک مرکزی و بانکها
۷	۱۱م	اعطای تسهیلات به طرحهای کشاورزی و دامپروری و ساختمان و مسکن و صنعت و معدن
۸	ب۱۲م	طرحهای توسعه، اکتشاف و استخراج نفت و گاز
۹	ب۱۵م۳	طراحی، راه‌اندازی و اجرای شبکه ملی و داد و ستد الکترونیک اوراق بهادار (بورس)
۱۰	۱۶م	واگذاری سهام شرکتهای بیمه تجاری به بخش خصوصی یا تعاونی
۱۱	ب۱۷م۳	ارزش اقتصادی آب در برنامه‌های بخش مصرف
۱۲	ب۱۷م	تفلیق منابع عمومی با منابع بانک کشاورزی در طرحهای تأمین آب، آبیاری و زهکشی
۱۳	۱۷م	انجام طرحهای آبی و مصرفی آب و سفره‌های زیرزمینی و ...
۱۴	ب۲۸م۳	وظایف حفاظت کلیه فرودگاههای کشور

۱۵	۳۱م	تدوین نظام فنی و اجرایی کشور
۱۶	۳۲م	اعتبارات طرحهای تملک داراییهای سرمایه‌ای و طرحهای ملی
۱۷	بوحی ۵۲م	منزلت حرفه‌ای و رتبه بندی معلمان، سوادآموزی، مقاوم سازی مدارس و جذب نیروی انسانی
۱۸	۵۲م	آموزش ضمن خدمت کارکنان و مدیران
۱۹	بالف ۶۲م	آیین نامه اجرایی کاهش آلودگی هوا در شهرهای بزرگ
۲۰	۶۳م	طرح جامع ساماندهی سواحل دریاها با الویت دریای خزر
۲۱	بالف ۶۳م	آگاهی‌های عمومی و توسعه پایدار و حفظ محیط‌زیست
۲۲	۶۶م	برنامه مدیریت سبز
۲۳	بالف ۶۷م	برنامه مدیریت زیست‌بومی (دریاچه ارومیه)
۲۴	بی ۶۹م	بهره‌برداری از جنگل
۲۵	۷۰م	طرحهای مرع‌داری و مدیریت چرای مراتع
۲۶	۷۷م	منطقه‌بندی و ایجاد نهادهای هماهنگ کننده به منظور هماهنگی در امور عمرانی و توسعه‌ای بین استانی
۲۷	۹۰م	آیین نامه چگونگی متعادل نمودن سهم مردم در تأمین منابع بهداشت و درمان
۲۸	۹۱م	توسعه و تقویت نظام بیمه خدمات درمانی و ارائه خدمات سلامت در کشور
۲۹	بظم ۱۰۲م	دریافت برنامه‌های صوتی و تصویری توسط شبکه‌های اطلاع رسانی کابلی و ماهواره‌ای
۳۰	بی ۱۰۲م	امور فرهنگی، هنری و... جهت ترویج فضایل اخلاقی و معارف اسلامی کارکنان دولت
۳۱	ب ل ۱۰۲م	کمک به تکمیل مراکز فرهنگی و هنری نیمه تمام بخش فیردولتی که استفاده عمومی دارند
۳۲	ب مم ۱۰۲م	امکانات و فضاهای فرهنگی هنری و ورزشی
۳۳	۱۰۸م	آشنایی با اندیشه سیاسی و دینی و سیره عملی حضرت امام خمینی (ره)
۳۴	۱۱۰م	تحقق گفتگوی میان فرهنگها و تمدنها
۳۵	بوم ۱۱۲م	مشارکت بخش خصوصی و تعاونی در امور میراث فرهنگی
۳۶	ب هم ۱۱۷م	خریداری اراضی با کاربری ورزشی در سراسر کشور
۳۷	۱۲۱م	افزایش توان دفاعی کشور و بالا بردن توان بازدارندگی نیروهای مسلح

اعطای مجوز فعالیت به متقاضیان تشکیل مؤسسات غیردولتی خدمات حفاظتی	۱۲۲م	۳۸
بکارگیری جوانان در سازندگی و فعالیتهای اجتماعی	۱۲۶م	۳۹
هماهنگی بخشهای بین المللی دستگاههای اجرایی به منظور پیشبرد اهداف سیاست خارجی	ب ۱۲۷م	۴۰
تبدیل اسناد و پرونده های قضایی به اسناد الکترونیکی	۱۳۱م	۴۱
انتخاب خبرنگاران ثبتی، تهیه نقشه تفکیکی و هزینه های صدور سند مالکیت روستایی	ب ۱۳۳م	۴۲
تغییر نظام بودجه ریزی کشور	ب ۱۳۸م	۴۳
اصلاح و بهبود مدیریت نیروی انسانی بخش دولتی	۱۴۳م	۴۴
کاهش حجم تصدی ها و افزایش مشارکت مردم و کوچک سازی دولت	۱۴۵م	۴۵
سقف پرسنل دستگاهها و نقل و انتقالات کارکنان دولت	۱۴۶م	۴۶
تعیین تکلیف کارکنان واحدهای واگذار شده	۱۴۸م	۴۷
افزایش حقوق کارکنان و پرداخت فوق العاده کارآیی از محل صرفه جویی ها	۱۵۰م	۴۸
ارتقای کیفیت ساخت و ساز ساختمانهای دولتی و عمومی	۱۵۲م	۴۹

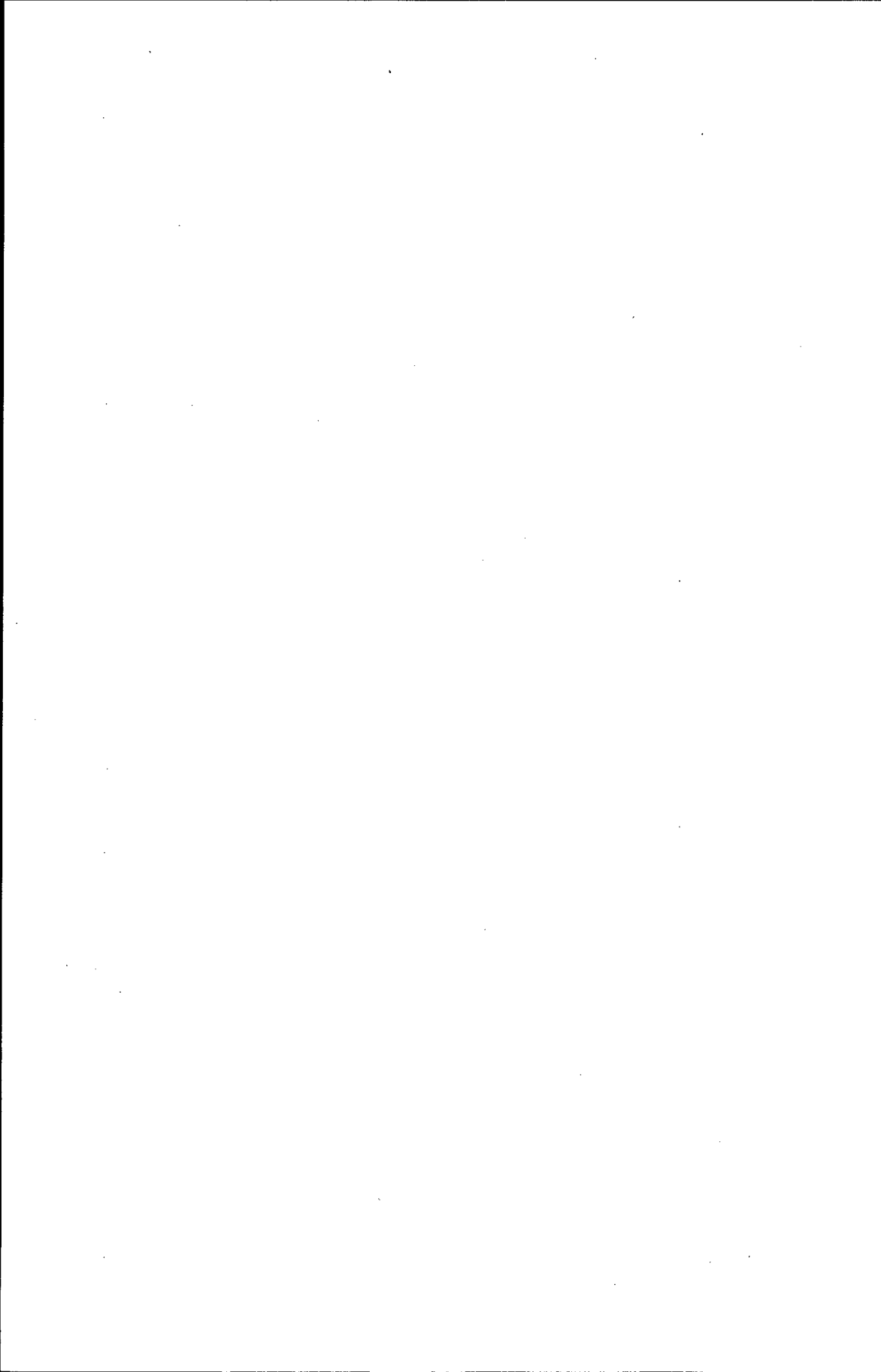
فهرست لوایحی که قانونگذار در قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

فرهنگی ج.ا.ا. تهیه و تدوین آنها را لازم دانسته است

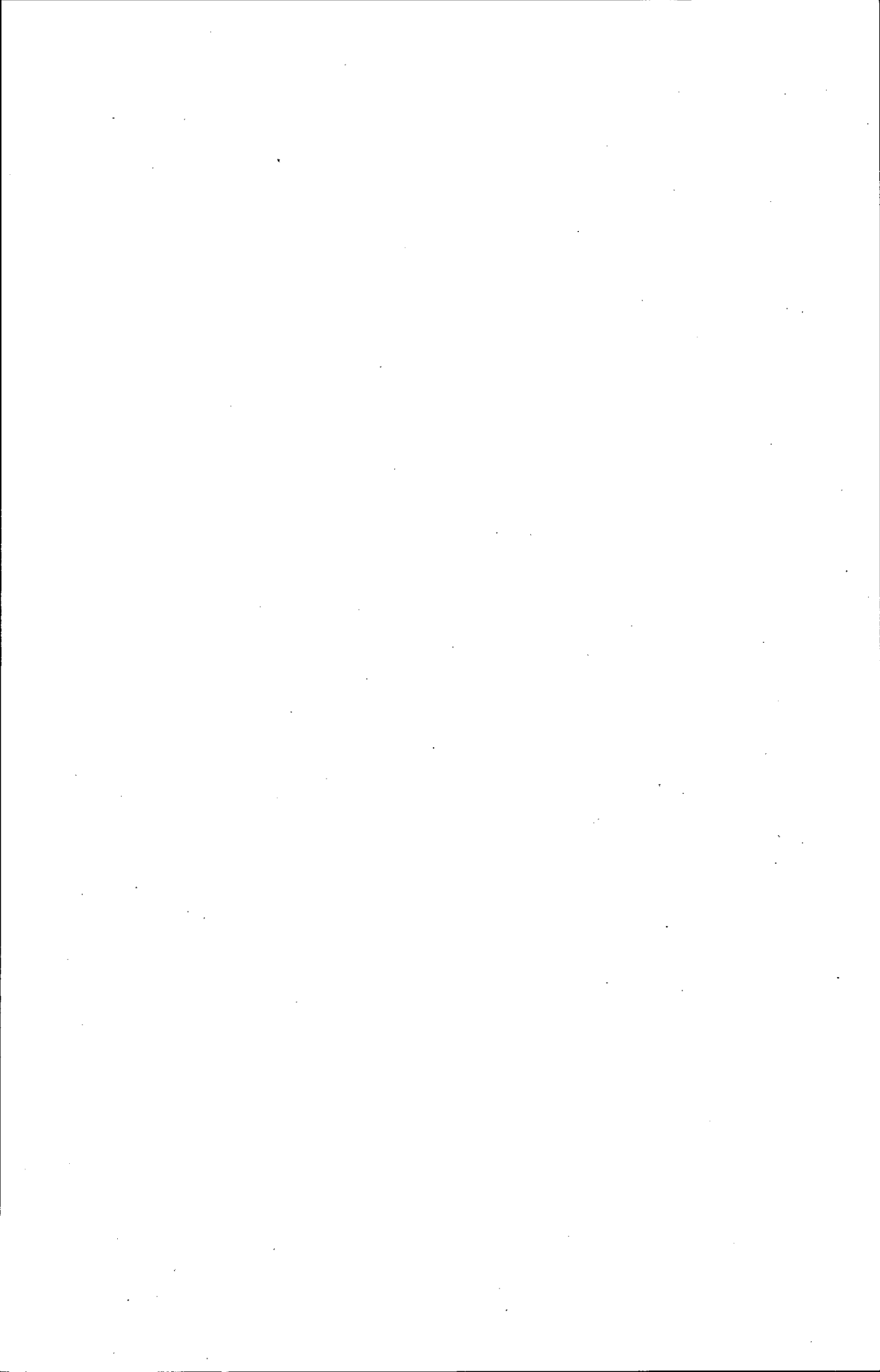
(به همراه ماده ارجاعی)

ردیف	شماره ماده / بند	عنوان
۱	۳۰م	تهیه قانون جامع شهرسازی و معماری کشور
۲	ب ۳۳م	اصلاح قوانین صادرات و واردات، امور گمرکی و مناطق آزاد تجاری صنعتی و مقررات ضد دامپینگ
۳	۳۲م	لوايح مورد نیاز توسعه فعالیتهای دریایی
۴	ب ۳۵م	قلمرو محدوده آبی مناطق آزاد
۵	۳۸م	لایحه تسهیل شرایط رقابتي و ضد انحصار
۶	ب ۴۱م	لایحه جامع تسهیلات رقابت و کنترل و جلوگیری از شکل گیری انحصارات
۷	ب ج ۵۷م	لایحه جامع ارتباطات
۸	۷۳م	طرح جامع تقسیمات کشوری

۹	م ۸۵	لایحه حفظ و ارتقاء سلامت آحاد جامعه و کاهش مخاطرات تهدیدکننده سلامتی
۱۰	م ۹۵	لوايح برای تحقق سیاستهای ارتقای امنیت انسانی و عدالت اجتماعی
۱۱	م ۹۶	لایحه دریافت مابه‌التفاوت میزان کسور سهم کارگران و کارفرما
۱۲	م ۱۰۲	لایحه برنامه توسعه بخش تعاونی
۱۳	ب الف م ۱۰۲	اصلاح قوانین برای مشارکت مردم و نهادها در امور فرهنگی و هنری
۱۴	ب ب م ۱۰۴	اقدام قانونی برای تأسیس صندوقهای غیردولتی ضمانت
۱۵	ب د م ۱۱۱	لایحه حمایت از ایجاد و گسترش نهادهای مدنی و سازمانهای غیردولتی و تشکلهای زنان
۱۶	ب ب م ۱۱۱	لایحه مربوط به تحکیم نهاد خانواده
۱۷	ب ح م ۱۱۴	ارتقاء جایگاه بخش غیردولتی در صنعت گردشگری
۱۸	ب الف م ۱۱۶	لایحه امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ
۱۹	م ۱۲۰	شرح وظایف شورای سیاستگذاری در مسائل اقلیتهای دینی
۲۰	ب الف م ۱۳۰	لایحه جرم‌زدایی از قوانین کیفری
۲۱	ب ب م ۱۳۰	لایحه جایگزینهای مجازات حبس
۲۲	ب ج م ۱۳۰	لایحه حمایت از حقوق شهود و متهمان
۲۳	ب د م ۱۳۰	لایحه حمایت از بزهدیدگان اجتماعی
۲۴	ب ه م ۱۳۰	لایحه حفظ و ارتقاء حقوق شهروندی و...
۲۵	ب و م ۱۳۰	لایحه تعریف جرم سیاسی و تفکیک آن از سایر جرائم
۲۶	ب ج م ۱۳۲	لایحه سازوکارهای لازم جهت حذف سابقه کیفری زندانیان اصلاح شده
۲۷	م ۱۳۶	لایحه واگذاری امور حاکمیتی و تصدی‌گری و زیربنایی اقتصادی به بخش غیردولتی
۲۸	ب الف م ۱۳۷	لایحه طراحی تشکیلات کلان دستگاههای اجرایی و وزارتخانه‌ها
۲۹	ت ۲ ماده ۱۳۸	لوايح لازم برای اصلاح قوانین و مقررات مالی، اداری و استخدامی و بودجه‌ریزی کشور
۳۰	ب الف م ۱۳۹	حذف یا واگذاری سازمانها و ادغام یا انحلال دستگاههای غیر ضرور
۳۱	م ۱۴۱	لایحه استقرار نظام شایسته‌گزایی و ایجاد ثبات در خدمات مدیران

قانون برنامه چهارم توسعه
اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۴۰۳۹۲

تاریخ: ۱۳۸۳/۷/۲۵

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ یازدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و پس از ارجاع به شورای نگهبان و رسیدگی مجمع تشخیص مصلحت نظام و موافقت مقام معظم رهبری با پیشنهاد مجمع طی نامه شماره ۹۶/۶۶۹۱۱ مورخ ۱۳۸۳/۷/۱۶ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

سید محمد خاتمی

رئیس جمهور

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که از سوی دولت به شماره ۵۹۵۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۲ به مجلس شورای اسلامی تقدیم و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۳/۶/۱۱ مجلس با اصلاحاتی تصویب شد و پس از ارجاع به شورای محترم نگهبان و طرح در مجمع تشخیص مصلحت نظام، ابلاغ آن به دولت مورد تأیید مقام معظم رهبری قرار گرفت، در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست ارسال می‌گردد.

جداول مصوب متعاقباً ارسال می‌شود.

غلامعلی حدادعادل

رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱

بخش اول - رشد اقتصاد ملی دانی محور

در تعامل با اقتصاد جهانی

فصل اول - بستر سازی برای رشد سریع اقتصادی

ماده ۱ - به منظور ایجاد ثبات در میزان استفاده از عواید ارزی حاصل از نفت در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تبدیل دارائی های حاصل از فروش نفت به دیگر انواع ذخایر و سرمایه گذاری و فراهم کردن امکان تحقق فعالیت های پیش بینی شده در برنامه، دولت مکلف است با ایجاد «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» اقدام های زیر را معمول دارد:

الف - از سال ۱۳۸۴ مازاد عواید حاصل از نفت نسبت به ارقام پیش بینی شده در جدول شماره (۸) این قانون در حساب سپرده دولت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» نگهداری می شود.

ب - معادل مانده «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت خام» موضوع ماده (۶۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ با اصلاحات آن در پایان سال ۱۳۸۳^(۱) و همچنین مانده مطالبات دولت از

► به منظور ایجاد ثبات در میزان درآمدهای ارزی حاصل از صدور نفت خام در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تبدیل دارایی حاصل از فروش نفت به دیگر انواع ذخایر و سرمایه گذاری و امکان تحقق دقیق فعالیتهای پیش بینی شده در برنامه، دولت مکلف است با ایجاد حساب ذخیره ارزی حاصل از درآمد نفت خام اقدام های زیر را به عمل آورد:

الف - از سال ۱۳۷۹ مازاد درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به ارقام پیش بینی شده در جدول شماره (۲)* این قانون در حساب سپرده دولت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «حساب ذخیره ارزی درآمد صادرات نفت خام» نگهداری می شود.

ب - در طول سالهای برنامه سوم توسعه، در صورتی که درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام کمتر از ارقام مندرج در جدول شماره (۲) این قانون باشد، دولت در فواصل زمانی شش ماهه می تواند از موجودی حساب ذخیره ارزی برداشت نماید. معادل ریالی این وجوه در حساب درآمد عمومی دولت منظور می گردد.

ج - به دولت اجازه داده می شود حداکثر معادل پنجاه درصد ذخیره ارزی برای سرمایه گذاری و تأمین بخشی از اعتبارات مورد نیاز طرح های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل و خدمات فنی و مهندسی بخش غیردولتی که توجیه فنی و اقتصادی آنها به تأیید وزارتخانه های تخصصی ذی ربط رسیده است از طریق شبکه بانکی داخلی و بانکهای ایرانی خارج از کشور به صورت تسهیلات با تضمین کافی استفاده نماید.

د - استفاده از وجوه «حساب ذخیره ریالی» برای تأمین هزینه های بودجه عمومی دولت صرفاً در صورت کاهش درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به رقم مصوب و عدم امکان تأمین اعتبارات مصوب از مالیات و سایر منابع، مجاز خواهد بود و استفاده از آن برای تأمین کسری ناشی از درآمدهای غیرنفتی بودجه عمومی دولت ممنوع است.

ه - آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی طی مدت سه ماه از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.**

* جدول شماره ۲ اصلاحی ۱۳۷۹/۷/۱۹ با اصلاحات بعدی

شرح/سال	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰***	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳
صادرات نفت خام	۱۰۹۵۱	۱۱۵۰۰	۱۲۸۶۴	۱۴۹۰۰	۱۵۴۳۸	۱۶۱۰۰

** آیین نامه اجرایی ماده ۶۰ قانون برنامه سوم توسعه ... اصلاحی در تاریخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ به تصویب هیأت وزیران

اشخاص ناشی از تسهیلات اعطایی از محل موجودی حساب یادشده در ابتدای سال ۱۳۸۴ از طریق شبکه بانکی به «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» واریز می‌گردد.

ج - استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی برای تأمین مصارف بودجه عمومی دولت صرفاً در صورت کاهش عواید ارزی حاصل از نفت نسبت به ارقام جدول شماره (۸) این قانون و عدم امکان تأمین اعتبارات مصوب از محل سایر منابع درآمدهای عمومی و واگذاری دارایی‌های مالی مجاز خواهد بود. در چنین صورتی، دولت می‌تواند در فواصل زمانی سه ماهه از موجودی حساب ذخیره ارزی پرداخت نماید. معادل ریالی این وجوه به حساب درآمد عمومی دولت واریز می‌گردد. استفاده از حساب ذخیره ارزی برای تأمین کسری ناشی از عواید غیرنفتی بودجه عمومی ممنوع است.

د - به دولت اجازه داده می‌شود حداکثر معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مانده موجودی حساب ذخیره ارزی برای سرمایه‌گذاری و تأمین بخشی از اعتبار موردنیاز طرح‌های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل، خدمات (از جمله گردشگری و...)، فناوری و اطلاعات و خدمات فنی - مهندسی بخش غیردولتی که توجیه فنی و اقتصادی آنها به تأیید وزارتخانه‌های تخصصی ذی‌ربط رسیده است از طریق شبکه بانکی داخلی و بانک‌های ایرانی خارج از کشور به صورت تسهیلات با تضمین کافی استفاده نماید.

ه - حداقل ده درصد (۱۰٪) از منابع قابل تخصیص حساب ذخیره ارزی به بخش غیردولتی در اختیار بانک کشاورزی قرار می‌گیرد تا به صورت ارزی، ریالی جهت سرمایه‌گذاری در طرح‌های موجه بخش کشاورزی و سرمایه‌درگرددش طرح‌هایی که با هدف توسعه صادرات انجام می‌شود توسط بانک کشاورزی در اختیار بخش غیردولتی قرار گیرد.

اصل و سود این تسهیلات به صورت ارزی به حساب ذخیره ارزی واریز می‌گردد.

و - استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی موضوع این ماده صرفاً در قالب بودجه‌های سنواتی مجاز خواهد بود.

► رسیده و در تاریخ ۱۳۸۰/۴/۳ اصلاح شده است.

*** سقف ارز سال ۱۳۸۱ اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ جمع حاصل از محل درآمد نفت سال ۱۳۸۱ و ۵۰٪ دوم

حساب ذخیره ارزی می‌باشد.

ز - آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و قبل از لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲ - به منظور برقراری انضباط مالی و بودجه‌ای در طی سالهای برنامه:

الف - دولت مکلف است سهم اعتبارات هزینه‌ای تأمین شده از محل درآمدهای غیرنفتی دولت را به گونه‌ای افزایش دهد که تا پایان برنامه چهارم، اعتبارات هزینه‌ای دولت به طور کامل از طریق درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدهای غیرنفتی تأمین گردد.

ب - تأمین کسری بودجه از طریق استقراض از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سیستم بانکی ممنوع می‌باشد.

ماده ۳ - به منظور به حداکثر رساندن بهره‌وری از منابع تجدیدناپذیر انرژی، شکل دهمی مازاد اقتصادی، انجام اصلاحات اقتصادی، بهینه‌سازی و ارتقاء فناوری در تولید، مصرف و نیز تجهیزات و تأسیسات مصرف‌کننده انرژی و برقراری عدالت اجتماعی، دولت مکلف است ضمن فراهم آوردن مقدمات از جمله گسترش حمل و نقل عمومی و عملیاتی کردن سیاستهای مستقیم جبرانی اقدامهای ذیل را از ابتدای برنامه چهارم به اجرا گذارد:

الف - نسبت به قیمت‌گذاری نفت کوره، نفت گاز و بنزین بر مبنای قیمت‌های عمده‌فروشی خلیج فارس، اقدام کرده و از محل منابع حاصله اقدامات ذیل را به عمل آورد:

۱ - کمک مستقیم و جبرانی از طریق نظام تأمین اجتماعی به اقشار آسیب پذیر.

۲ - مقاوم‌سازی ساختمانها و مسکن شهری و روستایی در مقابل زلزله و بهینه‌سازی ساخت و سازها در مصرف انرژی.

۳ - کمک به گسترش و بهبود کیفیت حمل و نقل عمومی (درون شهری و برون شهری، راه آهن و جاده‌ای)، تولید خودروهای دوگانه سوز و همچنین توسعه عرضه گاز طبیعی فشرده با قیمت‌های یارانه‌ای به حمل و نقل عمومی درون شهری.

۴ - کاهش نقاط حادثه‌خیز جاده‌ای و تجهیز شبکه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی کشور.

۵ - اجرای طرح‌های بهینه‌سازی و کمک به اصلاح و ارتقاء فناوری وسایل، تجهیزات کارخانجات و سامانه‌های مصرف‌کننده انرژی در جهت کاهش مصرف انرژی و آلودگی هوا و

توانمندسازی مردم در کاربرد فناوریهای کم مصرف.

تبصره ۱ - نفت گاز برای تأمین آب بخش کشاورزی با قیمت نفت سفید یارانه‌ای به صورت سهمیه‌ای عرضه خواهد شد.

تبصره ۲ - در مورد مصرف نفت گاز ماشین‌آلات بخش کشاورزی، هر ساله معادل یارانه مربوطه در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار می‌گیرد تا بر اساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد در اختیار بخش کشاورزی قرار گیرد.

ب - قیمت گاز طبیعی برای صنایع بر مبنای کمترین سطح قیمت آن در صنایع کشورهای همجوار، توسط دولت در ابتدای برنامه تعیین می‌شود.

ج - در انرژی برق از خانوارهای کم مصرف حمایت صورت گیرد.

تبصره - عرضه نفت سفید و گاز مایع برای مصارف تجاری و صنعتی به قیمت بدون یارانه (مطابق روال بند «الف» این ماده) خواهد بود.

د - آیین‌نامه اجرایی این تبصره به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۴ - برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت از پرداخت مالیات (اعم از مستقیم یا غیر مستقیم) و حقوق ورودی علاوه بر آنچه که در قوانین مربوطه تصویب شده است برای اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون در طی سالهای این برنامه ممنوع می‌باشد.

ماده ۵ - به منظور تحقق اهداف و شاخصهای کمی مربوط به ارتقاء بهره‌وری کل عوامل تولید مندرج در جدول شماره ۲-۲ (بخش هفتم این قانون):

الف - تمام دستگاههای اجرایی ملی و استانی مکلفند در تدوین اسناد ملی، بخشی، استانی و ویژه سهم ارتقاء بهره‌وری کل عوامل تولید در رشد تولید مربوطه را تعیین کرده و الزامات و راه‌کارهای لازم برای تحقق آنها را برای تحول کشور از یک اقتصادی نهاده محور به یک اقتصاد بهره‌ور محور با توجه به محورهای زیر مشخص نمایند به طوری که سهم بهره‌وری کل عوامل در رشد تولید ناخالص داخلی حداقل به سی و یک و سه دهم درصد (۳۱/۳٪) برسد:

۱ - هدف‌گذارهای هر بخش و زیر بخش با شاخصهای ستانده به نهاده مشخص گردد به طوری که متوسط رشد سالانه بهره‌وری نیروی کار، سرمایه و کل عوامل تولید به مقادیر حداقل ۳/۵، ۱ و

۲/۵ درصد برسد.

۲- سهم رشد بهره‌وری کل عوامل و اهداف بهره‌وری نیروی کار، سرمایه بخشها و زیربخشهای کشور براساس همکاری دستگاههای اجرایی کشور و انجمن‌های علمی و صنفی مربوطه و توافق سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین می‌گردد.

ب- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است نسبت به بررسی عملکرد دستگاههای اجرایی در زمینه شاخصهای بهره‌وری و رتبه‌بندی دستگاههای اجرایی اقدام نموده و تخصیص منابع مالی برنامه چهارم توسعه و بودجه‌های سنواتی را با توجه به برآوردهای مربوط به ارتقاء بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین میزان تحقق آنها به عمل آورده و نظام نظارتی فعاليتها، عملیات و عملکرد مدیران و مسؤولین را براساس ارزیابی بهره‌وری متمرکز نماید.

ج- به منظور تشویق واحدهای صنعتی، کشاورزی، خدماتی دولتی و غیردولتی و در راستای ارتقاء بهره‌وری با رویکرد ارتقاء کیفیت تولیدات و خدمات و تحقق راهبردهای بهره‌وری در برنامه، به دولت اجازه داده می‌شود جایزه ملی بهره‌وری را با استفاده از الگوهای تعالی سازمانی طراحی و توسط سازمان ملی بهره‌وری ایران طی سالهای برنامه چهارم به واحدهای بهره‌ور در سطوح مختلف اهدا نماید.

د- آیین‌نامه اجرایی این ماده متضمن چگونگی تدوین شاخصهای مؤثر در سنجش بهره‌وری در دستگاههای اجرایی، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶- در چارچوب سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از جمله موارد مشمول در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱)، به منظور تداوم برنامه خصوصی‌سازی و توانمندسازی بخش

۱- اصل (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸:

اصل چهل و چهارم- نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.

بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو،

غیردولتی در توسعه کشور به دولت اجازه داده می‌شود:

از همه روشهای امکان‌پذیر، اعم از مقررات‌زدایی، واگذاری مدیریت (نظیر اجاره، پیمانکاری عمومی و پیمان مدیریت) و مالکیت (نظیر اجاره به شرط تملیک، فروش تمام یا بخشی از سهام، واگذاری اموال) تجزیه به منظور واگذاری، انحلال و ادغام شرکتها استفاده شود.

ماده ۷ - به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکتهای دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکتهایی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکتهایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است به بخش غیردولتی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به واگذاری، انحلال، ادغام و تجدید سازمان شرکتهای دولتی، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکتها، تصویب آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، تصویب آیین‌نامه‌های استخدامی و بیمه، با رعایت مقررات و قوانین مربوط و جابه‌جایی و انتقال وظایف، نیروی انسانی، سهام و دارایی‌های شرکتهای دولتی و شرکتهای وابسته به آنها با رعایت موارد ذیل اقدام کند:

الف - کلیه امور مربوط به سیاستگذاری و اعمال وظایف حاکمیت دولت تا پایان سال دوم برنامه از شرکتهای دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذی‌ربط محول می‌گردد.

ب - شرکتهای دولتی صرفاً در قالب شرکتهای مادر تخصصی و شرکتهای عملیاتی (نسل دوم)

سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه‌آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکتها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شود.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیتهای اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است.

تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.

سازماندهی شده و زیر نظر مجمع عمومی در چارچوب اساسنامه شرکت اداره خواهند شد. این گونه شرکتها از نظر سیاستها و برنامه های بخشی تابع ضوابط و مقررات وزارتخانه های تخصصی مربوطه خواهند بود.

تبصره ۱ - تشکیل شرکتهای دولتی صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است و تبدیل شرکتهایی که سهام شرکتهای دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است به شرکت دولتی ممنوع است.

تبصره ۲ - مشارکت و سرمایه گذاری شرکتهای دولتی به استثنای بانکها، مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه در سایر شرکتهای موضوع این ماده مستلزم کسب مجوز از هیأت وزیران است.

تبصره ۳ - شرکتهایی که سهم دولت و شرکتهای دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است، غیردولتی بوده و مشمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکتهای دولتی نمی باشند.

تبصره ۴ - دولت مکلف است حداکثر ظرف مدت دو سال پس از شروع اجرای برنامه چهارم توسعه، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، شرکتهایی که ماهیت حاکمیتی دارند، به شکل سازمانی مناسب تغییر وضعیت داده و به دستگاه اجرایی مرتبط منتقل نماید.

تبصره ۵ - شرکتهای دولتی که تا ابتدای سال ۱۳۸۳ بنا به تشخیص سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی راکد و غیرفعال بوده اند، اجازه شروع فعالیت ندارند و منحل اعلام می شوند.

تبصره ۶ - دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه کلیه دفاتر و شعب شرکتهای دولتی مستقر در خارج از کشور را منحل نماید. موارد ضروری بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید.

ج - شرکتهای دولتی که با تصویب هیأت وزیران مشمول واگذاری به بخش غیردولتی می شوند صرفاً طی مدت تعیین شده در هیأت واگذاری برای واگذاری مشمول مقررات حاکم بر شرکتهای دولتی نخواهند بود و در چارچوب قانون تجارت اداره می شوند.

د - ادامه فعالیت شرکتهای دولتی تنها در شرایط زیر ممکن است:

۱ - فعالیت آنها انحصاری باشد.

۲ - بخش غیردولتی انگیزه ای برای فعالیت در آن زمینه را نداشته باشد.

ه - تبدیل وضعیت کارکنان شرکتهای موضوع تبصره (۴) بند (ب) این ماده با رعایت حقوق

مکتسبه به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در قالب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

و- نقل و انتقال سهام در ارتباط با اجرای این ماده (ناشی از ادغام، انحلال و تجدید سازمان) از پرداخت مالیات معاف است.

ز- حق مالکیت دولت در شرکتهای مادر تخصصی (به استثناء شرکتهایی که ریاست مجمع آنها با رییس جمهور است) از طریق وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان مالکیت شرکتهای دولتی که به استناد این قانون زیر نظر رییس جمهور تشکیل خواهد شد (به تشخیص دولت) اعمال شود، دولت مکلف است نسبت به اصلاح اساسنامه این گروه شرکتهای به نحو مقتضی اقدام قانونی نماید. بار مالی احتمالی تشکیل سازمان مذکور از ردیفهای متمرکز در اختیار رئیس جمهور تأمین می‌گردد. کلیه شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام بوده و یا دارای قانون خاص هستند مشمول این بند می‌باشند.

تبصره - اساسنامه این سازمان با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ح- شرکتهای مادر تخصصی نیز با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) قابل واگذاری هستند و مشارکت بخشهای خصوصی و تعاونی در آنها مجاز است. نحوه و روش مشارکت بخشهای خصوصی و تعاونی در شرکتهای مادر تخصصی بنا به پیشنهاد مجمع عمومی شرکت ذی‌ربط و تأیید هیأت عالی واگذاری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. ط- دولت مکلف است حداکثر تا سال سوم برنامه، نسبت به اصلاح ساختار و سودآوری شرکتهای دولتی که به استناد صورتهای مالی سال اول برنامه زیانده هستند اقدام و در غیر این صورت آنها را منحل کند.

ی- در کلیه مواردی که به موجب قوانین، اجازه تصویب اساسنامه سازمانها، شرکتهای مؤسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون و همچنین نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی به دولت داده شده است، اصلاح و تغییر اساسنامه با پیشنهاد دستگاه ذی‌ربط و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با هیأت وزیران می‌باشد.

تبصره - هیأت دولت موظف است تا پایان سال دوم برنامه اساسنامه کلیه بانکها و شرکتهای دولتی موضوع این بند را براساس پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به نحوی اصلاح نماید که اختیارات و چگونگی انتخاب اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل و بازرسان با رعایت مواد (۱۰۷)، (۱۰۸)، (۱۱۶)، (۱۱۸)، (۱۱۹)، (۱۲۴) و (۱۲۵) قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴^(۱) همسان گردد.

۱- الف - قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۱۳ می باشد در این جا به نظر می رسد اشتباه تایپی رخ داده و به جای عبارت «قانون تجارت» می بایستی «لایحه قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت» تایپ می شد. به مجموعه تجارت از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

ب - مواد (۱۰۷)، (۱۰۸)، (۱۱۶)، (۱۱۸)، (۱۱۹)، (۱۲۴) و (۱۲۵) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴:

ماده ۱۰۷ - شرکت سهامی به وسیله هیأت مدیره ای که از بین صاحبان سهام انتخاب شده و کلاً یا بعضاً قابل عزل می باشند اداره خواهد شد. عده اعضای هیأت مدیره در شرکتهای سهامی عمومی نباید از پنج نفر کمتر باشد.

ماده ۱۰۸ - مدیران شرکت توسط مجمع عمومی مؤسس و مجمع عمومی عادی انتخاب می شوند.

ماده ۱۱۶ - تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان هر دوره مالی شرکت به منزله مفاصا حساب مدیران برای همان دوره مالی می باشد و پس از تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان دوره مالی که طی آن مدت مدیریت مدیران منقضی یا به هر نحو دیگری از آنان سلب سمت شده است سهام مورد وثیقه این گونه مدیران خود بخود از قید وثیقه آزاد خواهد شد.

ماده ۱۱۸ - جز در باره موضوعاتی که به موجب مقررات این قانون اخذ تصمیم و اقدام درباره آنها در صلاحیت خاص مجامع عمومی است مدیران شرکت دارای کلیه اختیارات لازم برای اداره امور شرکت می باشند مشروط بر آنکه تصمیمات و اقدامات آنها در حدود موضوع شرکت باشد. محدود کردن اختیارات مدیران در اساسنامه یا به موجب تصمیمات مجامع عمومی فقط از لحاظ روابط بین مدیران و صاحبان سهام معتبر بوده و در مقابل اشخاص ثالث باطل و کان لم یکن است.

ماده ۱۱۹ - هیأت مدیره در اولین جلسه خود از بین اعضای هیأت یک رئیس و یک نایب رئیس که باید شخص حقیقی باشند برای هیأت مدیره تعیین می نماید. مدت ریاست رئیس و نیابت نایب رئیس هیأت مدیره بیش از مدت

ک - مفاد ماده (۶۲) قانون برنامه سوم توسعه^(۱) در مورد کلیه شرکتهای دولتی از جمله

▷ عضویت آنها در هیأت مدیره نخواهد بود. هیأت مدیره در هر موقع می تواند رئیس و نایب رئیس هیأت مدیره را از سمتهای مذکور عزل کند. هر ترتیبی خلاف این ماده مقرر شود کان لم یکن خواهد بود.

تبصره ۱ - از نظر اجرای مفاد این ماده شخص حقیقی که به عنوان نماینده شخص حقوقی عضو هیأت مدیره معرفی شده باشد در حکم عضو هیأت مدیره تلقی خواهد شد.

تبصره ۲ - هرگاه رئیس هیأت مدیره موقتاً نتواند وظایف خود را انجام دهد وظایف او را نایب رئیس هیأت مدیره انجام خواهد داد.

ماده ۱۲۴ - هیأت مدیره باید اقلأ یک نفر شخص حقیقی را به مدیریت عامل شرکت برگزیند و حدود اختیارات و مدت تصدی و حق الزحمه او را تعیین کند در صورتی که مدیر عامل عضو هیأت مدیره باشد دوره مدیریت عامل او از مدت عضویت او در هیأت مدیره بیشتر نخواهد بود. مدیر عامل شرکت نمی تواند در عین حال رئیس هیأت مدیره همان شرکت باشد مگر با تصویب سه چهارم آراء حاضر در مجمع عمومی.

تبصره - هیأت مدیره در هر موقع می تواند مدیر عامل را عزل نماید.

ماده ۱۲۵ - مدیر عامل شرکت در حدود اختیاراتی که توسط هیأت مدیره به او تفویض شده است نماینده شرکت محسوب و از طرف شرکت حق امضا دارد.

۱ - ماده (۶۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۷:

ماده ۶۲ - به دولت اجازه داده می شود دارایی های ثابت شرکت های دولتی را که صد درصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت و یا متعلق به شرکت های دولتی مذکور هستند، در دوران برنامه سوم توسعه، یک بار مورد تجدید ارزیابی قرار دهد. مبالغ حاصل از تجدید ارزیابی شرکت های دولتی یاد شده مشمول پرداخت مالیات بردرآمد و سایر انواع مالیات ها نمی شود و مبالغ حاصل باید حسب مورد به حساب افزایش سرمایه دولت و یا شرکت دولتی مربوط در شرکت های دولتی یاد شده منظور گردد. آیین نامه اجرایی این بند و چگونگی استهلاك دارایی های ثابت استهلاك پذیر تجدید ارزیابی شده، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

۵ آیین نامه اجرایی ماده ۶۲ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۸۰/۳/۲۷ به تصویب رسیده است و در تاریخ های ۱۳۸۰/۱۲/۲۲، ۱۳۸۲/۶/۳۰ و ۱۳۸۳/۶/۱ اصلاح گردیده است.

شرکت‌هایی که صددرصد (۱۰۰)^(۱) سهام آنها متعلق به دولت و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است نافذ بوده و در صورتی که تجدید ارزیابی دارایی‌های آنها مطابق ماده مزبور انجام شده باشد از زمان تجدید ارزیابی قابل اعمال در حسابهای مربوط می‌باشد و شرکتهایی که تجدید ارزیابی آنها در دوران برنامه سوم توسعه میسر نشده باشد، مجازند تا آخر سال دوم برنامه چهارم توسعه برای یک بار طبق مفاد ماده فوق‌الذکر نسبت به تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت خود اقدام نمایند.

ل - مقررات (آیین‌نامه‌ها و دستورالعملهای) مغایر با تصمیمات هیأت وزیران در چارچوب اختیارات موضوع این ماده ملغی‌الاثراست.

م - دولت موظف است منابع لازم جهت اجرای بخش انرژیهای نو موضوع ماده (۶۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷^(۲) را از محل بند (الف) ماده (۳) برنامه تأمین نماید.

ن - به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به واگذاری مالکیت املاک، تأسیسات، ماشین‌آلات و هرگونه مالکیت مربوط به تأسیسات آب و فاضلاب که در اختیار و تصرف شرکتهای آب و فاضلابی است که قبل یا بعد از تشکیل شرکتهای مذکور ایجاد و در اختیار و تصرف آنها قرار گرفته یا خواهد گرفت به شرکتهای اقدام نماید.

۱ - عبارت داخل پرانتز در متن ابلاغی به صورت فوق بوده که (۱۰۰٪) صحیح است.

۲ - ماده ۶۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷* : وزارت نیرو مکلف است انرژی برق تولیدی توسط نیروگاهها و تولیدکنندگان بخشهای خصوصی و دولتی را با قیمتهای تضمینی خریداری نماید. نرخ تضمینی به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید. در مورد نرخ برق تولیدی بخش‌های غیردولتی از منابع انرژی‌های نو یا توجه به جنبه‌های مثبت زیست محیطی و صرفه‌جویی‌های ناشی از عدم مصرف منابع انرژی فسیلی و به منظور تشویق سرمایه‌گذاری در این نوع تولید به ازاء هر کیلووات ساعت برای ساعات اوج و عادی حداقل ششصد و پنجاه (۶۵۰) ریال و برای ساعات کم‌باری حداقل چهارصد و پنجاه (۴۵۰) ریال (حداکثر چهار ساعت در شبانه‌روز) در محل تولید مورد عمل قرارگیرد.

* لازم‌الاجرا از ۱۳۸۰/۱/۱ به مدت چهار سال، که مدت اجرای آن به موجب ماده قانون برنامه چهارم توسعه... برای سنوات اجرای برنامه تمدید شده است.

در این خصوص شرکتهای آب و فاضلاب به عنوان دستگاه بهره‌بردار تلقی گردیده و مواد (۳۲) و (۳۳) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰^(۱) در مورد آنها قابل اجرا است.

س - کلیه دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) این قانون مشمول مفاد این ماده می‌باشند.
ماده ۸ - وجوه حاصل از فروش سهام شرکتهای دولتی در حساب خاصی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نام خزانه‌داری کل کشور، متمرکز و به شرح زیر اختصاص و به حسابهای مربوط منتقل می‌گردد:

الف - معادل بیست درصد (۲۰٪) به عنوان علی‌الحساب مالیات بر عملکرد شرکت مادر تخصصی ذی‌ربط یا شرکتهای تحت پوشش آن (حساب درآمد عمومی کشور).

ب - معادل ده درصد (۱۰٪) به عنوان علی‌الحساب سود سهم دولت در شرکت مادر تخصصی ذی‌ربط (حساب درآمد عمومی کشور).

ج - معادل هفتاد درصد (۷۰٪) به حساب شرکت مادر تخصصی ذی‌ربط برای موارد ذیل:
۱ - پرداخت دیون شرکت مادر تخصصی به دولت (وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و خزانه‌داری کل کشور).

۲ - آماده‌سازی، بهسازی و اصلاح ساختار شرکتهای دولتی برای واگذاری.

۳ - کمک به تأمین هزینه‌های تعدیل نیروی انسانی و آموزشهای فنی و حرفه‌ای (مهارتی) کارکنان شرکتهای قابل واگذاری.

۴ - کمک به توانمندسازی بخشهای خصوصی و تعاونی در فعالیتهای اقتصادی در قالب بودجه‌های سنواتی.

۱ - مواد ۳۲ و ۳۳ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰:

ماده ۳۲ - وجوهی که از محل اعتبارات عمرانی جهت اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی به دستگاههای اجرایی مربوط پرداخت می‌شود به صورت وام خواهد بود. دستگاهی که بدین ترتیب وام دریافت می‌کند مکلف است اصل و بهره متعلق را طبق قرارداد منعقد با وزارت دارایی در سررسید مقرر به خزانه بپردازد.

ماده ۳۳ - در مورد برخی از طرحهای انتفاعی که توسط شرکت‌های دولتی و مؤسسات وابسته به دولت اجرا می‌شود شورای اقتصاد می‌تواند به پیشنهاد سازمان اجازه دهد حداکثر تا پنجاه درصد از اعتبار لازم برای اجرای طرح انتفاعی به صورت بلاعوض اعطا شود.

- ۵- تکمیل طرحهای نیمه تمام و سرمایه گذاری در چارچوب بودجه مصوب.
- تبصره ۱ - تمام وجوه حاصل از فروش در مورد سهام متعلق به دولت (به نام وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی) بایستی به حساب درآمد عمومی کشور واریز گردد.
- تبصره ۲ - تفاوت قیمت دفتری سهام و بهای فروش آنها در سال فروش سهام به حساب سود و زیان همان سال شرکت مادر تخصصی ذی ربط (یا شرکتهای تحت پوشش آن) منظور می گردد.
- ماده ۹ - مواد (۱۰)، (۱۲) الی (۱۸) و (۲۰) الی (۲۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و اصلاحیه های آن^(۱) برای

۱- از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ با اصلاحات بعدی:

- ماده ۱۰ - در واگذاری سهام موضوع این فصل رعایت موارد ذیل الزامی است:
- الف - امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد.
- ب - در چارچوب قانون اساسی صورت پذیرد.
- ج - موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل حاکمیت ارزشهای اسلامی و انقلابی نگردد.
- د - به خدشه دار شدن حاکمیت نظام یا تضعیف حق مردم و یا ایجاد انحصار نیانجامد.
- ه - به استفاده از مدیریت سالم منجر شده و اداره امور را بهبود بخشد.
- و - حتی المقدور به توسعه مشارکت عمومی منجر شود.
- ماده ۱۲ - به منظور هماهنگی، نظارت و کنترل فرآیند واگذاری و حسن اجرای مقررات این قانون هیأت عالی واگذاری به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی تشکیل می گردد. دبیرخانه هیأت در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر خواهد شد.
- ماده ۱۳ - هیأت عالی واگذاری مرکب از هفت نفر به شرح زیر است:
- الف - وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس هیأت)
- ب - رئیس سازمان برنامه و بودجه
- ج - رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- د - وزیر وزارتخانه ذی ربط

۵ هـ - وزیر دادگستری

و - نمایندگان کمیسیونهای اموراتقصادی و دارایی و تعاون و برنامه و بودجه (هرکدام یک نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس.

ماده ۱۴ - وظایف و اختیارات هیأت عالی واگذاری به شرح زیر است:

الف - تأیید فهرست اسامی شرکتهای قابل فروش، انحلال و ادغام، پس از اعلام اسامی مزبور از سوی وزارتخانه ذی ربط و یا وزارت امور اقتصادی و دارایی و ارائه آن به هیأت وزیران جهت تصویب، متضمن برنامه زمان بندی مورد نظر و مشخص، حسب مورد و اعلام روش فروش با توجه به وضعیت بازار.

ب - تهیه برنامه سالانه فروش، انحلال یا ادغام شرکتهای در چارچوب مصوبات هیأت وزیران و تدوین و تبیین سیاستها و خط مشی های اجرایی لازم.

ج - نظارت بر فرآیند واگذاری و ارائه گزارشهای نظارتی شش ماهه به رئیس جمهوری و مجلس شورای اسلامی، شامل تجزیه و تحلیلها، بررسی نقاط قوت و ضعف و بازخوردهای فرآیند و راهکارهای پیش برنده.

د - سازماندهی فعالیتهای فرهنگی - تبلیغاتی برای امر واگذاری.

هـ - پیشنهاد آیین نامه برقراری نظام اقساطی فروش سهام در موارد ضروری* به هیأت وزیران.

و - اعمال شیوه های قیمت گذاری سهام، تخفیفها و چگونگی پرداخت قیمت توسط خریداران در چارچوب آیین نامه مصوب هیأت وزیران.**

ز - تصویب دستورالعملهای مربوط به اولویتهای فروش سهام شرکتهای قابل واگذاری، حسب پیشنهاد دبیرخانه.

ح - تصویب دستورالعمل مربوط به نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام و قرارداد واگذاری.

ط - تصویب ضوابط مربوط به اخذ مبلغ و پاکالای موضوع ماده (۱۸) این قانون، بنا به پیشنهاد دبیرخانه.

ی - تصویب ضوابط، ظرفیت و اعتبار، تعهد و تضمین، به منظور تسهیل امر انتخاب خریداران سهام، حسب پیشنهاد دبیرخانه.

تبصره (الحاقی ۱۳۸۱/۱۲/۲۵) - در موارد خاص که به دلیل مشکلات ساختار مالی و نیروی انسانی یا جذب فناوری سرمایه امکان فروش از طریق بورس یا مزایده نباشد، فروش از طریق مذاکره مطابق آیین نامه ای که با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، انجام می گردد.***

وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است موارد فوق را قبل از مذاکره از طریق روزنامه های کثیرالانتشار به اطلاع

► عموم برساند.

ماده ۱۵ - دولت موظف است با تغییر اساسنامه سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی نسبت به تشکیل یک سازمان خصوصی سازی اقدام نماید. سهام آن دسته از شرکتهایی که توسط هیأت عالی واگذاری تعیین تکلیف شده و روش فروش و برنامه زمانبندی واگذاری آنها مشخص شده است از طرف شرکتهای مادر تخصصی به منظور طی مراحل واگذاری به این سازمان وکالتاً ارائه خواهد شد.

آیین نامه اجرایی این ماده و تغییرات اساسنامه سازمان مذکور ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. ****
تبصره (الحاقی ۱۳۸۱/۱۲/۲۵ و اصلاحی ۱۳۸۲/۴/۱۰) - مسؤلیت فروش و تعیین قیمت پایه سهام شرکتهایی که بر اساس مصوبه هیأت عالی واگذاری و تصویب هیأت وزیران در لیست فروش قرار می گیرد از زمان تصویب هیأت وزیران بر عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد بود. شرکتهای مادر تخصصی ذی ربط مکلفند حداکثر ظرف دو ماه اطلاعات مالی و مدارک مورد نیاز را به سازمان خصوصی تسلیم نمایند.

ماده ۱۶ (اصلاحی ۱۳۸۱/۱۲/۲۵) - به کارگران و کارکنان واحدهای مورد واگذاری، سهام ترجیحی اعطا می گردد، همچنین دولت می تواند به سازمانها و صندوقهای بازنشستگی و کارکنان خود در ازای مطالبات آنان و با توافق آنها سهم واگذار کند. چگونگی واگذاری سهام مطابق آیین نامه ای خواهد بود که توسط هیأت عالی واگذاری پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. *****

ماده ۱۷ - دستورالعمل نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام، واگذاری مدیریت و اجاره و چگونگی فسخ قراردادها به تصویب هیأت عالی واگذاری می رسد. هیأت مزبور باید در دستورالعمل مذکور نکات زیر را مورد توجه قرار دهد:

الف - تعیین میزان تعهدات خریدار در مورد اشتغال، برنامه تولید، تعهد سرمایه گذاری جدید، اقدامات خاص به منظور حفظ محیط زیست، اجتناب از برخی اقدامات محدودکننده تجاری و نظایر آن.

ب - نحوه اعمال تخفیفات متقابل در قیمت سهام از طرف دولت در قبال تعهدات خریداران با توجه به آیین نامه موضوع بند "و" ماده (۱۴) این قانون.

ج - محاسبه تأثیر تعهدات مالیاتی در قیمت فروش سهام.

د - تعیین شرایط فسخ قرارداد در متن قرارداد، برای طرفین.

۵- محاسبه تأثیر ضوابط، ظرفیت و اعتبار و تعهد و تضمین در امر انتخاب خریداران.

ماده ۱۸ - دولت می‌تواند با رعایت اصول چهل و سوم (۴۳) و چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی *****، شرکتهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها و اموالی را که بصورت اموال عمومی در اختیار دارد، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا با حفظ سایر حقوق مالکیت و با رعایت موارد زیر به صورت اجاره از طریق مزایده در اختیار شرکتهای تعاونی و یا بخش خصوصی قرار دهد:

الف - طبق قرارداد بابت استهلاك یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه شرکتهای موصوف سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند.

ب - به هنگام واگذاری شرکتهای فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، مقرراتی را به عنوان شرایط الزامی، مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاستهای دولت در قیمت‌گذاری و برنامه‌ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی ملزم کند.

ج - واگذاری مدیریت شرکتهای دولتی به بخشهای غیردولتی به شرطی مجاز است که شخص حقیقی یا حقوقی که مدیریت را به عهده گرفته است، انجام کار را خود در طول مدت قرارداد عهده‌دار بوده و به شرکتهای اشخاص دیگری منتقل ننماید. متخلفین به سلب امتیاز واگذاری و محکومیت تصرف در اموال عمومی مجازات می‌شوند.

د - در واگذاری شرکتهای فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، چنانچه کارکنان واجد شرایط شرکتهای مذکور مبادرت به تشکیل شرکت تعاونی نمایند، تعاونی کارکنان شرکت ذی‌ربط در اولویت خواهد بود.

تبصره - نحوه تعیین مبلغ نقد و یا کالای موضوع این ماده طبق ضوابطی خواهد بود که توسط «هیأت عالی واگذاری» تصویب و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۰ - رسیدگی، اظهارنظر و اتخاذ تصمیم در مورد شکایت اشخاص حقیقی و حقوقی از هریک از تصمیمها در امر واگذاری در صلاحیت هیأت داور است و این موضوع در قراردادهای تنظیمی واگذاری سهام قید می‌شود و به امضای طرفین قرارداد می‌رسد.

ماده ۲۱ - هیأت داورى موضوع ماده (۲۰) این قانون مرکب از هفت نفر بشرح زیر است:

۱ - پنج نفر از متخصصان امور اقتصادی، مالی، بازرگانی، فنی و حقوقی، به پیشنهاد مشترک وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر دادگستری و رئیس سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران برای مدت شش سال.

۲ - رئیس اتاق تعاون.

۳- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران.

این هیأت در مورد شکایات و اختلافات مربوط به واگذاری، رسیدگی و تصمیم‌گیری خواهد کرد. نحوه تشکیل جلسات هیأت و چگونگی اتخاذ تصمیم آن براساس آیین‌نامه‌ای است که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. *****

ماده ۲۲- جلسات هیأت داورى با حضور حداقل پنج نفر از اعضاى رسمیت خواهد یافت و تصمیم‌های آن با رأی اکثریت اعضاى حاضر در جلسه دارى اعتبار قانونی است (نظر اقلیت نیز باید در صورت مجلس قید و به امضاء برسد).
ماده ۲۳- رأی هیأت داورى پس از ده روز از تاریخ ابلاغ به طرفین، قطعی و لازم‌الاجراست و چنانچه طی مدت مذکور و پس از انقضاء مدت مذکور صرفاً در صورت وجود عذر موجه برای تأخیر یکی از طرفین نسبت به رأی صادره اعتراض داشته باشد باید اعتراض خود را کتباً به دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد تقدیم نماید. شعبه خاصی که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین خواهد شد خارج از نوبت به اعتراض رسیدگی و رأی مقتضی صادر می‌نماید. رأی صادره قطعی و لازم‌الاجراست.

ماده ۲۴- دولت مکلف است مسؤولیت مدنی، محکومیت جزایی مالی و قابل خرید، محکومیت به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم و هر محکومیت قابل خرید دیگر مسؤولان و مجریان امر واگذاری را در قبال خطاهای غیر عمدی آنان به مناسبت واگذاری، چه به عنوان مسؤولیت جمعی و چه به عنوان مسؤولیت انفرادی، به هزینه خود به گونه‌ای بیمه کند که بیمه‌گر کلیه هزینه‌ها و مخارجی را که هر یک از مسؤولان و مجریان امر واگذاری، تحت هر یک از عناوین موصوف فوق ملزم به پرداخت آن می‌شوند، بپردازد.

ماده ۲۵- پرداخت هرگونه غرامت، خسارت و نظایر آن که مربوط به دوران پیش از فروش سهام شرکتهای ملی یا مصادره شده به بخش خصوصی یا تعاونی است، از تاریخ فروش سهام بر عهده شرکت مادر خواهد بود.
تبصره - تأدیه سایر بدهیهای شرکت مورد واگذاری، به عهده خود شرکت است.

ماده ۲۶- سهامی که در اجرای این قانون فروخته می‌شود و یا بین دستگاههای اجرایی نقل و انتقال می‌یابد از شمول مالیات نقل و انتقال معاف است. همچنین پرداخت مالیات عملکرد شرکتهای فروخته شده که صددرصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت (اعم از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) و شرکتهای دولتی است تا پایان سال مالی قبل از فروش، اعم از قطعی شده یا قطعی نشده به عهده دولت یا دستگاه اجرایی واگذارنده حسب مورد است.

ماده ۲۷- آن دسته از کارکنان شرکتهای دولتی که از نظر مقررات بازنشستگی تابع صندوقهای خاص بازنشستگی

و وابسته به وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی هستند و ارتباط استخدامی آنها با دستگاه اجرایی ذی‌ربط، در اجرای سیاستهای فروش سهام، قطع می‌گردد، می‌توانند در صورت ادامه اشتغال در واحدهای فروخته شده به بخش خصوصی یا تعاونی و رعایت ضوابط پرداخت حق بیمه مقرر به تفکیک سهم بیمه شده و کارفرما، همچنان تابع مقررات صندوق بازنشستگی مربوط باشند.

تبصره - کلیه قوانین و مقررات مربوط به کسر حق بیمه و اختیارات سازمان تأمین اجتماعی در امر دریافت حق بیمه و اخذ جرائم ناشی از دیرکرد پرداخت حق بیمه، از جمله مواد (۴۹) و (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴***** نسبت به افراد و صندوقهای فوق نافذ خواهد بود.

* آیین‌نامه بند ماده ۱۴ قانون برنامه سوم... موضوع برقراری نظام اقساطی فروش سهام در تاریخ ۱۳۸۰/۴/۲۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده است و در تاریخ ۱۳۸۳/۶/۱۵ اصلاح شده است.

** آیین‌نامه اجرایی بند و ماده ۱۴ قانون برنامه سوم توسعه... موضوع شیوه‌های قیمت‌گذاری سهام، تخفیفها و چگونگی پرداخت قیمت توسط خریداران ابتدا در تاریخ ۱۳۸۰/۴/۲۷ به تصویب و پس از اصلاح در تاریخهای ۱۳۸۱/۷/۱۰، ۱۳۸۱/۱۲/۲۵، ۱۳۸۲/۲/۲۸ و ۱۳۸۲/۳/۲۵، مجدداً در تاریخ ۱۳۸۳/۶/۱۵ با تغییرات کلی به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

*** آیین‌نامه مزبور تا زمان تدوین این مجموعه به تصویب نرسیده است.

**** آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۵ قانون برنامه سوم... در تاریخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۳/۶/۱۵ اصلاح شده است.

***** آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۶ قانون برنامه سوم توسعه... قبل از اصلاح ماده مزبور در تاریخ ۱۳۸۰/۴/۲۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخهای ۱۳۸۱/۱/۲۸ و ۱۳۸۲/۵/۱۲ اصلاح گردیده است ولی در اجرای ماده ۱۶ اصلاحی آیین‌نامه‌ای تصویب نشده است.

***** اصول (۴۳) و (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸:

اصل چهل و سوم - برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه‌کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران براساس ضوابط زیر استوار می‌شود:

۱ - تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم

برای تشکیل خانواده برای همه.

۲- تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروههای خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورتهای حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.

۳- تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعات کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

۴- رعایت آزادی انتخاب شغل، و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری.

۵- منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام.

۶- منع اسراف و تبذیر در همه شؤون مربوط به اقتصاد، اهم از مصرف، سرمایه گذاری، تولید، توزیع و

خدمات.

۷- استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.

۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.

۹- تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله

خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

اصل چهل و چهارم ق.ا. - برای ملاحظه اصل ۴۴ به زیرنویس ماده ۶ مراجعه شود.

***** آیین نامه اجرایی ماده ۲۱ برنامه سوم.... در تاریخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

***** مواد (۴۹) و (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴:

ماده ۴۹- مطالبات سازمان ناشی از اجرای قانون در عداد مطالبات ممتاز می باشد.

ماده ۵۰- مطالبات سازمان بابت حق بیمه و خسارات تأخیر و جریمه های نقدی که ناشی از اجرای این قانون با قوانین سابق بیمه های اجتماعی و قانون بیمه های اجتماعی روستاییان باشد، همچنین هزینه های انجام شده طبق مواد ۶۵ و ۸۹ و خسارات مذکور در مواد ۹۹ و ۱۰۰ این قانون در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم الاجرا بوده و طبق مقررات

دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ماده ۱۰ - الف - از ابتدای برنامه چهارم، هرگونه سهمیه‌بندی تسهیلات بانکی (تفکیک بخشهای مختلف اقتصادی و منطقه‌ای) و اولویتهای مربوط به بخشها و مناطق، با تصویب هیأت وزیران، از طریق تشویق سیستم بانکی با استفاده از یارانه نقدی و وجوه اداره شده صورت می‌گیرد.

ب - الزام بانکها به پرداخت تسهیلات با نرخ کمتر در قالب عقود اسلامی در صورتی مجاز است که از طریق یارانه یا وجوه اداره شده توسط دولت تأمین شود.

ج - ۱ - به منظور تأمین رشد اقتصادی و کنترل تورم و بهبود بهره‌وری منابع مالی سیستم بانکی، دولت مکلف است بدهی خود به بانک مرکزی و بانکها را طی سالهای برنامه چهارم با منظورکردن مبالغ بازپرداخت در بودجه‌های سنواتی کاهش دهد.

چگونگی بازپرداخت بدهی‌های مزبور براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۲ - در طول سالهای برنامه چهارم، حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از تسهیلات اعطایی کلیه بانکهای کشور با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذی‌ربط به بخش آب و کشاورزی اختصاص می‌یابد.

۳ - افزایش در مانده تسهیلات تکلیفی بانکها طی سالهای برنامه چهارم، به‌طور متوسط سالانه بیست درصد (۲۰٪) نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۸۳ کاهش می‌یابد.

۴ - دولت مکلف است از سال اول برنامه چهارم، نسبت به برقراری نظام بانکداری الکترونیکی و پیاده‌سازی رویه‌های تبادل پول و خدمات بانکی الکترونیکی ملی و بین‌المللی در

➤ مربوط به اجرای مفاد استانداردهای به وسیله مأمورین اجرای سازمان قابل وصول می‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف سازمان تهیه و پس از تصویب وزارت رفاه اجتماعی و وزارت دادگستری به موقع اجرا گذارده خواهد شد تا تصویب آیین‌نامه مزبور مقررات این ماده توسط مأمورین اجرای احکام محاکم دادگستری براساس آیین‌نامه ماده ۳۵ قانون بیمه‌های اجتماعی اجرا خواهد شد.

کلیه بانکهای کشور و برای همه مشتریان اقدام نماید.

د - در جهت ایجاد فضای رقابتی سالم و به دور از انحصار در سیستم بانکی کشور و به منظور اقتصادی نمودن فعالیت بنگاهها، مؤسسات و سازمانهای دولتی و دیگر نهادهای عمومی و شهرداریها، برای دریافت خدمات بانکی، بنگاههای مذکور مجازند بانک عامل را رأساً انتخاب نمایند.

تبصره ۱ - انتخاب بانک عامل توسط ارگانهای موضوع این بند در مورد آن بخش از وجوهات آنها که از محل بودجه عمومی دولتی تأمین می گردد، منوط به کسب موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر حسب مورد خواهد بود.

تبصره ۲ - سپرده های دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸^(۱) به عنوان سپرده بانک عامل موضوع این بند تلقی نمی شود و بایستی طبق

۱- ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸:

بانک مرکزی ایران به عنوان بانکدار دولت موظف به انجام وظایف زیر است:

الف - نگاهداری حسابهای وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکتهای دولتی و شهرداریها و همچنین مؤسساتی که بیش از نصف سرمایه آنها متعلق به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکتهای دولتی و یا شهرداریها می باشند و انجام کلیه عملیات بانکی آنها در داخل و خارج از کشور.

ب - فروش و بازپرداخت اصل و بهره انواع اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه به عنوان عامل دولت و واگذاری این عاملیت به افراد و یا مؤسسات دیگر.

ج - نگاهداری کلیه ذخایر ارزی و طلای کشور.

د - نگاهداری وجوه ریالی صندوق بین المللی پول و بانک بین المللی ترمیم و توسعه و شرکت مالی بین المللی و مؤسسه بین المللی توسعه و مؤسسات مشابه یا وابسته به این مؤسسات.

ه - انعقاد موافقتنامه پرداخت در اجرای قراردادهای پولی و مالی و بازرگانی و ترانزیتی بین دولت و سایر کشورها.

تبصره ۱ - وزارتخانه ها و شهرداریها و شرکتهای دولتی و مؤسسات مذکور در بند «الف» این ماده مکلفند وجوهی را که در اختیار دارند منحصراً نزد بانک مرکزی ایران نگاهداری نمایند و کلیه عملیات بانکی خود را منحصراً توسط بانک مرکزی ایران انجام دهند و اطلاعاتی که بانک مرکزی ایران در انجام وظایف خود از آنها بخواهد در اختیار آن بگذارند.

مقررات قانون یادشده در حسابهای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منعکس گردد.

۸- ترکیب مجمع عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

رئیس جمهور (ریاست مجمع)، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزیر بازرگانی و یک نفر از وزرا به انتخاب هیأت وزیران.

تبصره ۱ - رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به پیشنهاد رئیس جمهور و بعد از تأیید مجمع عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با حکم رئیس جمهور منصوب می‌گردد.

تبصره ۲ - قائم مقام بانک مرکزی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و پس از تأیید مجمع عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شود.

و - ترکیب اعضای شورای پول و اعتبار به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

- وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی.

- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا معاون وی.

- دو تن از وزرا به انتخاب هیأت وزیران.

- وزیر بازرگانی.

- دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید ریاست جمهوری.

- دادستان کل کشور یا معاون وی.

- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن.

- رئیس اتاق تعاون.

- نمایندگان کمیسیونهای اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی

(هرکدام یک نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس.

▶ تبصره ۲ - وزارتخانه و شرکتهای و مؤسساتی که به موجب قوانین خاص مجاز به انجام عملیات بانکی وسیله بانکهای

دیگر می‌باشند مشمول مفاد بند «الف» و قسمت اول تبصره یک این ماده نخواهند بود.

تبصره - ریاست شورا برعهده رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ز - به منظور ایجاد ساختار مالی مناسب در بانکها و فراهم آوردن امکان حضور مستمر بانکها در بازارهای مالی بین المللی همواره باید استانداردها و الزامات بین المللی در مورد نسبت کفایت سرمایه بانکها در حدی که شورای پول و اعتبار تعیین می کند رعایت شود. بدین منظور پس از تسویه کامل اصل و سود اوراق مشارکت ویژه موضوع ماده (۹۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و تازمانی که نسبت کفایت سرمایه هر یک از بانکهای دولتی کمتر از حداقل تعیین شده توسط شورای پول و اعتبار است، همه ساله مبلغی معادل درآمد دولت از محل مالیات و سهم سود دولت در آن بانک پس از واریز به حساب خزانه داری کل عیناً از محل اعتباراتی که در بودجه های سنواتی پیش بینی خواهد شد به صورت تخصیص یافته به منظور افزایش سرمایه دولت به حساب آن بانک واریز خواهد شد.

۱ - ماده (۹۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

به منظور تقویت پایه سرمایه بانکها و افزایش توان حضور بانکهای ایرانی در بانکداری بین المللی، به دولت اجازه داده می شود که در سالهای برنامه سوم، حداکثر تا مبلغ پنج هزار میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ویژه برای تقویت پایه سرمایه بانکها، منتشر نماید. معادل کل وجوه واریز شده از این محل به حساب خزانه، عیناً به بانکها مسترد خواهد شد تا به عنوان افزایش سهم دولت در سرمایه بانکها منظور شود. تا زمان تسویه کامل اصل و سود اوراق مشارکت مذکور، سود سالانه بانکها قبل از کسر مالیات به ترتیب ذیل توزیع خواهد شد:

الف - معادل نسبت مانده بازپرداخت نشده اوراق به کل سرمایه بانک به عنوان سود اوراق مشارکت ویژه به بانک پرداخت خواهد شد.

ب - باقیمانده سود سالانه هر بانک به مصرف بازپرداخت قسمتی از اصل اوراق مشارکت ویژه موجود در آن بانک خواهد رسید.

آیین نامه اجرایی این ماده طی سه ماه پس از تصویب این قانون توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

* آیین نامه اجرایی ماده ۹۳ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۹/۶/۱۶ به تصویب رسیده است و در تاریخ

۱۳۸۰/۴/۲۰ اصلاح گردیده است.

چنانچه این وجوه برای تأمین حداقل فوق کافی نباشد، مابه‌التفاوت از طریق واریز وجوه حاصل از فروش سهام و یا حق تقدم سهام بانکها به حساب سرمایه بانکها و یا منظور نمودن اعتبار لازم در بودجه سنواتی دولت تأمین خواهد شد.

ح - به‌منظور اجرای سیاستهای پولی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود که از ابزار اوراق مشارکت و سایر ابزارهای مشابه در قالب عقود اسلامی موضوع قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸^(۱) با تصویب مجلس شورای اسلامی استفاده نماید. ط - به‌منظور حفظ اعتماد عمومی به‌نظام بانکی، نظام بیمه سپرده‌ها ایجاد می‌شود. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است تا پایان سال اول برنامه چهارم، اقدامات قانونی لازم را معمول دارد.

ی - رئیس مجمع عمومی بانک کشاورزی، وزیر جهاد کشاورزی تعیین می‌شود.

ماده ۱۱ - سه درصد (۳٪) از سپرده قانونی بانکها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای درصد سال ۱۳۸۳ در اختیار بانکهای کشاورزی، مسکن و صنعت و معدن (هر بانک ۱٪) قرار گیرد تا صرف اعطای تسهیلات به طرحهای کشاورزی و دامپروری، احداث ساختمان و مسکن، تکمیل طرحهای صنعتی و معدنی بخش غیردولتی شود که ویژگی عمده آنان اشتغالزایی باشد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده با رعایت قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸^(۲) توسط شورای پول و اعتبار تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۲ - مواد (۶۵)، (۶۷) و (۹۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۳) و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم

۱- جهت اطلاع از قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ به مجموعه بانکی و پولی از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

۲- به زیرنویس بند ح ماده ۱۰ مراجعه شود.

۳- مواد (۶۵)، (۶۷) و (۹۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۶۵ - به دولت اجازه داده می‌شود در تنظیم لوایح بودجه سالانه، پرداخت بخشی از اعتبارات طرحهای عمرانی

(۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ماده ۱۳ - الف - به منظور تنظیم تعهدات ارزی کشور، دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این

انتقاعی را در قالب تسهیلات و کمکهای مالی و فنی، توسط بانکهای تخصصی و توسعه‌ای از طریق وجوه اداره شده یا دیگر روشهای مرسوم در نظام بانکی، منظور کند. وجوه برگشت شده طرحهای انتقاعی، موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ نیز با سازوکار فوق به سایر طرحهای انتقاعی اختصاص می‌یابد.

ماده ۶۷ - به وزارتخانه‌های صنایع، معادن و فلزات، نیرو و نفت اجازه داده می‌شود حسب مورد به منظور سرمایه‌گذاری‌های مولد و اعطای کمکهای مالی و فن‌آوری برای ارتقاء سطح طراحی، مهندسی ساخت تجهیزات، نمونه‌سازی ماشین‌آلات، مطالعات و عملیات اکتشافی و معدنی به طرحهای مورد تأیید در بخش ذی‌ربط از محل بودجه عمومی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری اقدام کرده و مابه‌التفاوت نرخ سود تسهیلات مذکور را پرداخت کنند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود در قانون بودجه هر سال تعیین می‌گردد.

در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرح‌های مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود، می‌تواند به عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد. عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و یارانه سود انتظاری در طرح‌های مشمول دریافت این کمک توسط کمیته‌ای مرکب از وزارتخانه‌های ذی‌ربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین خواهد شد.

مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی که از محل بودجه عمومی تأمین شده مجدداً به روش فوق‌الذکر مورد استفاده قرار می‌گیرد. مانده وجوه فوق‌الذکر در آخر برنامه و نیز اقساط بازپرداخت شده از محل تسهیلات مذکور پس از برنامه به حساب افزایش سرمایه بانک‌های تخصصی منظور و معادل آن از بدهی دولت به نظام بانکی کسر خواهد شد.

ماده ۹۶ - به دولت اجازه داده می‌شود آیین‌نامه‌ها و ضوابط مالی، اداری، استخدامی و انضباطی خاص صنعت بیمه را در چارچوب اساسنامه‌های خاص آنها در جهت توسعه و بهبود کیفیت خدمات و رقابتی کردن فعالیت صنعت بیمه، با پیشنهاد مشترک سازمان امور اداری و استخدامی کشور و مجمع عمومی شرکت‌های بیمه و بیمه مرکزی ایران به تصویب رسانده و اجراء نماید.*

* آیین‌نامه استخدامی مشترک شرکتهای بیمه و بیمه مرکزی ایران در تاریخ ۱۳۸۱/۱۲/۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ اصلاح شده است.

قانون ملزم به رعایت موارد ذیل هستند:

- ۱- عملیات و معاملات ارزی خود را از طریق حسابهای ارزی که در بانکهای داخل یا خارج با تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح کرده یا می‌کنند، انجام دهند. بانکهای عامل ایرانی مکلفند خدمات مورد نیاز آنها را در سطح استانداردهای بین‌المللی تأمین نمایند.
 - ۲- فهرست کلیه حسابهای ارزی جدید خارج از کشور خود را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام نمایند تا پس از تأیید، ادامه فعالیت آنها مؤثر گردد.
- ب- دولت موظف است:

۱- زمانبندی پرداخت بدهی‌ها و تعهدات، اعم از میان مدت و کوتاه مدت خارجی را به گونه‌ای تنظیم نماید که بازپرداختهای سالانه این بدهی‌ها و تعهدات، بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل در پایان برنامه چهارم از سی درصد (۳۰٪) درآمدهای ارزی دولت در سال آخر برنامه چهارم، تجاوز نکنند. در استفاده از تسهیلات خارجی، اولویت با تسهیلات بلندمدت خواهد بود.

۲- میزان تعهدات و بدهی‌های خارجی کشور در سالهای برنامه چهارم را به گونه‌ای تنظیم نماید تا ارزش حال خالص بدهی‌ها و تعهدات کشور بدون تعهدات ناشی از قراردادهای موضوع بند (ب) ماده (۳) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹^(۱) (مابه‌التفاوت ارزش حال بدهی‌ها، تعهدات کشور و ذخایر ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی

۱- از قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹.*

ماده ۳- سرمایه‌گذاری‌های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند. این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

...

ب- سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کلیه بخش‌ها در چارچوب روشهای «مشارکت مدنی»، «بیع متقابل» و «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» که برگشت سرمایه و منافع حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانکها و یا شرکتهای دولتی نباشد.

* این قانون در جلسه علنی ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و با اصلاح سوادی از آن در تاریخ ۱۳۸۱/۳/۴ به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

ایران) در سال آخر برنامه چهارم بیش از سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار نباشد.

۳- بانکهای تجاری و تخصصی مجازند بدون تضمین دولت و بارعبایت سقف مذکور در جزء (۲) نسبت به تأمین منابع مالی طرحهای سرمایه گذاری بخشهای غیردولتی از منابع بین المللی اقدام کنند.

ج- در مورد طرحهای سرمایه گذاری، دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) این قانون که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می کنند، موظف به رعایت موارد ذیل خواهند بود:

۱- تمامی طرحها با مسؤولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذی ربط و تأیید شورای اقتصاد، باید دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشد و مجموع هزینه های اجرای کامل آنها از سقف های تعیین شده تجاوز نکند. تعیین زمانبندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیت ها، امکانات و توانائیهای داخلی و بارعبایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲^(۱) و نیز رعایت شرایط زیست

۱- قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲:

ماده ۱- به منظور استفاده هرچه بیشتر از توان فنی مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور کلیه وزارتخانه ها، سازمانها، مؤسسات، شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت (موضوع ماده ۴ قانون محاسبات عمومی)، بانکها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع (ماده ۵ قانون محاسبات عمومی)، مؤسسات عمومی یا عام المنفعه، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی و همچنین تمامی سازمانها، شرکتهای و مؤسسات، دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز، شرکت پتروشیمی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان صدا و سیما، شرکت ملی فولاد و شرکت ملی صنایع مس ایران اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها موظفند در ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری، ساختمانی، تأسیساتی و تجهیزاتی پروژه های خود اعم از اینکه از بودجه عمومی دولت و یا از درآمدهای خود و یا از اعتبارات و تسهیلات ارزی و ریالی دستگاههای مزبور استفاده می کنند براساس این مصوبه اقدام کنند.

► ماده ۲- به منظور تقویت توان فنی و اجرایی کشور در اجرای کارهای بزرگ و استفاده حداکثر از توان داخلی، سازمان برنامه و بودجه موظف است ظرف مدت سه ماه با کسب نظر از وزارتخانه‌های ذی‌ربط آیین‌نامه لازم برای سازماندهی و روش فعالیت واحدهای پیمانکار طراحی و ساخت را تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران تسلیم نماید.*

تبصره ۱- پیمانکار طراحی و ساخت به شرکت یا مؤسسه‌ای اطلاق می‌شود که مسئولیت انجام خدمات طراحی تفصیلی و اجرایی (طراحی مهندسی یا مهندسی فرآیند)، تهیه و تأمین کالا و تجهیزات، عملیات اجرایی، نصب و راه‌اندازی و مدیریت انجام این فعالیتها در یک پروژه را برعهده دارد.

تبصره ۲- به منظور ایجاد فرصت کافی برای محققین و مبتکرین داخلی در تأمین نیازهای تکنولوژیک، تجهیزات و مواد اولیه مورد نیاز کشور کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱) موظف هستند حداقل شش ماه قبل از برگزاری مناقصه لیست انواع تکنولوژی‌ها، تجهیزات و مواد اولیه مورد نیاز خود را در اختیار سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران قرار دهند.

این سازمان موظف است در کمتر از یک ماه لیست فوق را منتشر و به اطلاع کلیه محققین و مبتکرین کشور برساند.

ماده ۳- از تاریخ تصویب این قانون ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور و پیمانکاری ساختمانی، تأسیساتی، تجهیزاتی و خدماتی صرفاً به مؤسسات و شرکتهای داخلی مجاز است و در صورت عدم امکان با پیشنهاد دستگاه اجرایی و تصویب شورای اقتصاد از طریق مشارکت از شرکتهای ایرانی - خارجی مجاز خواهد بود حداقل سهم ارزشی کار طرف ایرانی پنجاه و یک درصد (۵۱٪) خواهد بود.

تبصره ۱- طرف قرارداد موظف است کلیه لوازم و تجهیزات و خدماتی را که در داخل کشور تولید و ارائه می‌شود یا قابلیت تولید و ارایه دارد مورد استفاده قرار دهد.

در هر حال حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) از ارزش کار بایستی در داخل انجام پذیرد و کارفرما مکلف است بر این امر نظارت نماید موارد استثنا پس از تأیید سازمان برنامه و بودجه بایستی به تصویب شورای اقتصاد برسد.

تبصره ۲- پیمانکار ایرانی و یا مشارکت ایرانی - خارجی صرفاً مجاز است بخش یا بخشهایی از کار را به واحدهای تخصصی بصورت دست دوم واگذار نماید و نمی‌تواند تمامی قرارداد را یکجا بصورت دست دوم واگذار نماید. سازمان برنامه و بودجه موظف به نظارت کلی بر این امر می‌باشد.

ماده ۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور حمایت از شرکتهای ایرانی و افزایش توان تولید

▷ و ارایه خدمات موضوع این قانون نسبت به موارد زیر اقدام نماید.

۱- گشایش اعتبار و یا صدور مجوز گشایش اعتبار توسط بانکهای تجاری در چارچوب قوانین بودجه‌های سنواتی و تسهیلات ارزی دستگاههای اجرایی حسب درخواست دستگاه ذی‌ربط به نفع شرکتهای ایرانی یا مشارکت ایرانی - خارجی بصورت قابل تقسیم و یا اتکایی که طرف قرارداد دستگاههای اجرایی موضوع این قانون می‌باشد.

۲- صدور ضمانت‌نامه‌های مورد نیاز شرکتهای و مؤسسات برای مناقصه‌ها و قراردادهای موضوع این قانون براساس مصوبات هیأت وزیران.

۳- افتتاح حساب ارزی و نیز صدور اجازه استفاده مستقیم از ارزی که توسط مؤسسات و شرکتهای مهندسی مشاور یا پیمانکاری ساختمانی تأسیساتی، تجهیزاتی، بازرسی فنی داخلی در پیمانها و قراردادهای ارزی یا ارزی ریالی مربوط، اعم از پیمانها و قراردادهای بخش دولتی یا غیردولتی حاصل می‌شود با رعایت مصوبات هیأت وزیران.

ماده ۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی از تاریخ تصویب این قانون مکلف است: ۱- ظرف مدت دوماه با مشارکت سازمان برنامه و بودجه آیین‌نامه مربوط به پوشش بیمه قراردادهای موضوع این قانون بخصوص در مورد تضمین پرداخت و ضمانت‌نامه‌ها را توسط بیمه‌های ایرانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

۲- خروج ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز فعالیت در خارج از کشور بصورت صادرات موقت با ارائه سفته معادل ارزش صادراتی اقلام و با تأیید وزیر وزارتخانه ذی‌ربط و یا سازمان برنامه و بودجه مجاز باشد.

۳- ایجاد تسهیلات لازم برای خروج مصالح، لوازم و کالاهای مصرفی مورد نیاز اجرای قراردادهای خارج از کشور.

ماده ۶- معافیت کارگران اعزامی موضوع قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور از پرداخت عوارض خروج به شرط داشتن کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی است.

ماده ۷- الف - وزارت کار و امور اجتماعی از تاریخ تصویب این قانون مکلف است کارنامه شغلی برای کلیه کارگران ایرانی که در ارتباط با صدور خدمات فنی اعزام می‌شوند صادر و مراتب را به سازمان تأمین اجتماعی جهت وصول حق بیمه و تحت پوشش قرار دادن آنها اطلاع دهد.

ب - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه افراد مذکور در قانون تأمین اجتماعی، آنها را بیمه نماید.

ماده ۸- وزارتخانه‌های صنعتی مکلفند در پایان هر سال آن بخش از کالاهای صنعتی را که قادر به ساخت آنها در

محیطی در اجرای هر یک از طرحها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

۲- قبل از عقد قرارداد، با ارائه توجیحات فنی و اقتصادی، با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موافقتنامه مبادله کنند.

د- تمامی معاملات و قراردادهای خارجی را که بیش از یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) دلار باشد با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲^(۱)، تنها از طریق مناقصه محدود و یا بین‌المللی (با درج آگهی در روزنامه‌های کثیرالتنشار و رسانه‌های الکترونیکی داخلی و خارجی) انجام و منعقد نمایند.

موارد استثنا به تأیید کمیته سه نفره متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزیر وزارتخانه مربوطه خواهد رسید.
در کلیه مناقصه‌ها، حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه‌ها برای خریدار محفوظ است.

وزیر یا بالاترین مقام اجرایی ذی‌ربط، مسؤول حسن اجرای این موضوع می‌باشد.
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فقط مجاز به تعهد یا پرداخت معاملات و قراردادهایی است که تأیید بالاترین مقام دستگاههای اجرایی، مبنی بر رعایت مفاد این بند را داشته باشد.
ه- دولت مکلف است همراه با لوائح بودجه سالانه، جداول دریافت و پرداخت‌های ارزی را برای سالهای باقیمانده از برنامه چهارم ارائه نماید.

ماده ۱۴ - الف - دولت موظف است طرحهای بیع متقابل دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون و همچنین مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بانکها را در لوائح بودجه سالانه پیش‌بینی و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

▷ داخل می‌باشند از نظر نوع و مشخصات فنی، تعداد و زمان ساخت به دستگاههای اجرایی موضوع این قانون اعلام دارند.

* آیین‌نامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران اجرایی پروژه‌های صنعتی به روش طرح و ساخت و آیین‌نامه ارجاع کار به پیمانکاران طراحی و ساخت صنعت در تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.
۱- به زیرنویس بند ۱ همین ماده مراجعه شود.

ب - به منظور افزایش ظرفیت تولید نفت و حفظ و ارتقای سهمیه ایران در تولید اوپک، تشویق و حمایت از جذب سرمایه‌ها و منابع خارجی در فعالیتهای بالادستی نفت و گاز به ویژه در میادین مشترک و طرحهای اکتشافی کشور، اطمینان از حفظ و صیانت هر چه بیشتر با افزایش ضریب بازیافت از مخازن نفت و گاز کشور، انتقال و به کارگیری فناوریهای جدید در توسعه و بهره‌برداری از میادین نفتی و گازی و امکان استفاده از روشهای مختلف قراردادی بین‌المللی، به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود تا سقف تولید اضافی مندرج در بند (ج) این ماده نسبت به انعقاد قراردادهای اکتشافی و توسعه میدانها با تأمین منابع مالی با طرف‌های خارجی یا شرکتهای صاحب صلاحیت داخلی، متناسب با شرایط هر میدان با رعایت اصول و شرایط ذیل اقدام نماید:

۱ - حفظ حاکمیت و اعمال تصرفات مالکانه دولت بر منابع نفت و گاز کشور.

۲ - عدم تضمین بازگشت تعهدات ایجاد شده توسط دولت، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانکهای دولتی.

۳ - منوط کردن بازپرداخت اصل سرمایه، حق الزحمه و یا سود، ریسک و هزینه‌های تأمین منابع مالی و سایر هزینه‌های جنبی ایجاد شده جهت اجرای طرح از طریق تخصیص بخشی از محصولات میدان و یا عواید آن بر پایه قیمت روز فروش محصول.

۴ - پذیرش خطرات و ریسک عدم دستیابی به اهداف موردنظر قراردادی، غیراقتصادی بودن میدان و یا ناکافی بودن محصول میدان برای استهلاک تعهدات مالی ایجاد شده توسط طرف قرارداد.

۵ - تعیین نرخ بازگشت سرمایه‌گذاری برای طرف قرارداد، متناسب با شرایط هر طرح و با رعایت ایجاد انگیزه برای بکارگیری روشهای بهینه در اکتشاف، توسعه و بهره‌برداری.

۶ - تضمین برداشت صیانتی از مخازن نفت و گاز در طول دوره قرارداد.

۷ - حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور براساس قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۲/۱۲/۱۳۷۵.^(۱)

۸ - رعایت مقررات و ملاحظات زیست محیطی.

۱ - به زیرنویس بند ۱ ماده ۱۳ همین قانون مراجعه شود.

ج - به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می شود برای توسعه میدانهای نفت و گاز تا سقف تولید اضافی، روزانه یک میلیون بشکه نفت خام و دوست و پنجاه میلیون متر مکعب گاز طبیعی، با اولویت میداین مشترک، پس از تصویب توجیه فنی و اقتصادی طرحها در شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اقدام نماید و بازپرداخت تعهدات ایجاد شده را در هر یک از طرحهای نفتی و گازی، صرفاً از محل تولیدات اضافی همان طرح و در مورد طرحهای گازی از محل تولیدات اضافی همان طرح (منابع داخلی شرکت ملی نفت ایران) انجام دهد.

د - به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می شود به منظور جمع آوری گازهای همراه و تزریق گاز، نوسازی و بهینه سازی تأسیسات نفتی، تبدیل گاز طبیعی به فرآورده های مایع (DME, GTL, LNG, ...) (تأسیسات پالایش و بهینه سازی مصرف سوخت شامل طرحهای توسعه گازرسانی، نسبت به اجرای طرحهای مربوطه پس از تصویب توجیه فنی - اقتصادی طرحها در شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اقدام نماید و بازپرداخت تعهدات ایجاد شده را از محل درآمد اضافی همان طرحها (منابع داخلی شرکت ملی نفت ایران) انجام دهد.

ه - به منظور شناسایی و اکتشاف هرچه بیشتر منابع نفت و گاز در سراسر کشور و نیز انتقال و به کارگیری فناوریهای جدید در عملیات اکتشافی در کلیه مناطق کشور (به استثنای استانهای خوزستان - بوشهر و کهگیلویه و بویراحمد) که عملیات اکتشافی مربوط با ریسک پیمانکار انجام و منجر به کشف میدان قابل تولید تجاری شود، به دولت اجازه داده می شود در قالب ارقام مذکور در بند (ج) این ماده و پس از تصویب عناوین طرحها و پروژه ها در بودجه های سنواتی توسط مجلس شورای اسلامی و تصویب شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نسبت به عقد قراردادهای بیع متقابل توأم برای اکتشاف و استخراج از طریق برگزاری مناقصات اقدام و پیمانکار را مطابق ضوابط قانونی انتخاب نماید.

هزینه های اکتشافی (مستقیم و غیر مستقیم) در قالب قرارداد منعقد شده مذکور منظور و به همراه هزینه های توسعه از محل فروش محصولات تولیدی همان میدان بازپرداخت خواهد شد. مجوزهای صادره دارای زمان محدود بوده و در هر مورد توسط وزارت نفت تعیین شده و یک بار نیز قابل تمدید می باشد.

در صورتی که در پایان مرحله اکتشاف، میدان تجاری در هیچ نقطه ای از منطقه کشف نشده

باشد، قرارداد خاتمه خواهد یافت و طرف قرارداد حق مطالبه هیچ‌گونه وجهی را نخواهد داشت.
و - آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت نفت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵ - الف - شورای بورس مکلف است اقدام‌های ذیل را در طول سال‌های برنامه چهارم به عمل آورد:

۱ - گسترش جغرافیایی بورس از طریق راهکارهای مناسب از جمله راه‌اندازی تالارهای منطقه‌ای، استانی، ایجاد شبکه کارگزاری و پذیرش کارگزاران محلی.

۲ - ایجاد و گسترش بازارهای تخصصی (بورس کالا).

۳ - ایجاد بازارهای اوراق بهادار خارج از بورس.

۴ - برقراری ارتباط با بورسهای منطقه‌ای و جهانی به منظور مبادله اطلاعات و پذیرش متقابل اوراق بهادار.

ب - شورای بورس موظف است نسبت به طراحی و راه‌اندازی شبکه ملی داد و ستد الکترونیک اوراق بهادار در چارچوب نظام جامع پرداخت و تدوین چارچوب تنظیمی و نظارتی و ساز و کار اجرایی آن اقدام نماید.

ج - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظفند با طراحی و تدوین چارچوب تنظیمی و نظارتی و ساز و کار اجرایی لازم، امکان سرمایه‌گذاری خارجی در بازار سرمایه کشور و بین‌المللی کردن بورس اوراق بهادار تهران را فراهم آورند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶ - دولت مجاز است سهام شرکتهای بیمه تجاری را پس از اصلاح ساختار، براساس برنامه زمانبندی مشخص و طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در چارچوب بند (۴۷) سیاستهای برنامه چهارم توسعه - که ابلاغ خواهد شد - به بخش خصوصی یا تعاونی واگذار نماید.

ماده ۱۷ - دولت مکلف است، نظر به جایگاه محوری آب در توسعه کشور، منابع آب کشور را با نگرش مدیریت جامع و توأمأ عرضه و تقاضا در کل چرخه آب با رویکرد توسعه پایدار در

واحدهای طبیعی حوزه‌های آبریز با لحاظ نمودن ارزش اقتصادی آب، آگاه‌سازی عمومی و مشارکت مردم به گونه‌ای برنامه‌ریزی و مدیریت نماید که هدف‌های زیر تحقق یابد:

الف - اجرای مفاد تبصره (۱) ماده (۱۰۶) و ماده (۱۰۷) قانون برنامه سوم توسعه^(۱) در طول اجرای برنامه چهارم توسعه و با اصلاح ساختار مصرف آب و استقرار نظام بهره‌برداری مناسب و با استفاده از روش‌های نوین آبیاری و کم‌آبیاری، راندمان آبیاری و به تبع آن کارایی آب به ازای یک متر مکعب در طی برنامه بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش یافته و با اختصاص به محصولات با ارزش اقتصادی بالا و استفاده بهینه از آن موجبات افزایش بهره‌وری آب را فراهم سازد.

ب - به منظور ایجاد تعادل بین تغذیه و برداشت سفره‌های آب زیرزمینی در دشت‌های با تراز منفی، دولت مکلف است با تجهیز منابع مالی موردنیاز و تمهیدات سازه‌ای و مدیریتی، مجوزهای بهره‌برداری در این دشتهای را براساس مصرف معقول (موضوع ماده «۱۹» قانون توزیع عادلانه آب^(۲)) که با روشهای نوین آبیاری قابل دسترس است، اصلاح نماید به طوری که تا پایان برنامه

۱- تبصره (۱) ماده (۱۰۶) قانون برنامه سوم توسعه... در زیرنویس بند ط همین ماده درج شده است و ماده (۱۰۷) قانون مزبور به شرح زیر است.

ماده ۱۰۷ - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور اجرای سیاست‌های صرفه‌جویی و هدایت مصرف‌کنندگان آب کشاورزی برای بهره‌برداری بهینه، آب را در انهار و شبکه‌های آبیاری و ایستگاههای پمپاژ و چاههای عمیق و نیمه عمیق براساس الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی نسبت به تدوین و اجرای نظام بهره‌برداری، مشارکت بخشی غیر دولتی (حقیقه‌داران و مالکان) و ایجاد تشکلهای بهره‌برداری آب و خاک اقدام نماید و برای این‌گونه مصرف‌کنندگان، براساس قانون تثبیت نرخ آب بهای زراعی قیمت‌گذاری نموده و تحویل دهد.

تبصره - به منظور بهره‌برداری اصولی از آب و حفظ ارزش واقعی آن و سهولت در نقل و انتقال آن، دولت موظف است نسبت به تهیه و صدور اسناد آب به حقیقه‌داران و مالکان اقدام نماید.

۲- ماده «۱۹» قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶: وزارت نیرو موظف است به منظور تعیین میزان مصرف معقول آب برای امور کشاورزی یا صنعتی یا مصارف شهری از منابع آب کشور برای اشخاص حقیقی یا حقوقی که در گذشته حقیقه داشته‌اند و تبدیل آن به اجازه مصرف معقول هیأت‌های سه نفری در هر محل تعیین کند. این هیأتها طبق آیین‌نامه‌ای که از طرف وزارت نیرو و وزارت کشاورزی تدوین می‌شود براساس اطلاعات لازم (از قبیل

چهارم تراز منفی سفره‌های آب زیرزمینی بیست و پنج درصد (۲۵٪) بهبود یابد.

ج - ارزش اقتصادی آب در هر یک از حوزه‌های آبریز، با لحاظ ارزش ذاتی و سرمایه‌گذاری، برای بهره‌برداری حفاظت و بازیافت در برنامه‌های بخش‌های مصرف‌کننده منظور گردد.

د - به منظور تسریع در اجرای طرح‌های استحصال، تنظیم، انتقال و استفاده حداکثر از آبهای رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک، دولت موظف است سالانه دو درصد (۲٪) از مجموع اعتبارات طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای بودجه عمومی را در لویح بودجه سنواتی تحت برنامه مستقل منظور و در چارچوب موافقتنامه‌های متبادله بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت نیرو برای اجرای طرح‌های مذکور به صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته، هزینه نماید.

ه - طرح‌های انتقال آب بین حوزه‌ای از دیدگاه توسعه پایدار، با رعایت حقوق ذی‌نفعان و برای تأمین نیازهای مختلف مصرف، مشروط به توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی و منافع ملی مورد نظر قرار گیرد.

و - مبادله آب با کشورهای همجوار با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) و منافع ملی و توجیه‌های فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی بر اساس طرح جامع آب کشور و با تصویب هیأت وزیران به عمل آید.

ز - فرهنگ صحیح و منطقی مصرف آب، از طریق تدوین الگوی مصرف بهینه آب، اصلاح تعرفه‌ها برای مشترکین پر مصرف، به تدریج با نصب کنتورهای جداگانه برای کلیه واحدهای

▷ مقدار آب موجود و میزان سطح و نوع کشت و محل مصرف و انشعاب و کیفیت مصرف آب و معمول و عرف محل و سایر عوامل) نسبت به تعیین میزان آب مورد نیاز اقدام خواهد کرد و پروانه مصرف معقول حسب مورد به وسیله وزارتخانه‌های ذی‌ربط طبق نظر این هیأت صادر خواهد شد و معترض به رأی هیأت سه نفری اعتراض خود را به سازمان صادرکننده پروانه تسلیم می‌کند و سازمان مذکور اعتراض را به هیأت پنج نفری ارجاع می‌نماید. رأی هیأت پنج نفری لازم‌الاجرا است و معترض می‌تواند به دادگاه‌های صالحه مراجعه نماید.

۱- اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها،

قراردادها و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

مسکونی و اجرای طرحهای مدیریت مصرف آب در شهرها و روستاهای کشور گسترش یابد.

تبصره - قانون الحاق یک بند و دو تبصره به ماده (۱۳۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۰/۸/۶^(۱) (موضوع تعیین الگوی هزینه‌های مازاد بر الگوی مصرف آب) برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ح - هماهنگی اعتباری در تهیه و اجرای همزمان طرحهای تأمین آب و طرحهای مکمل نظیر شبکه‌های آبیاری و زهکشی در پایین دست و طرحهای آبخیزداری در بالادست سدهای مخزنی به عمل آید.

ط - برای تداوم اجرای احکام تبصره (۷۶) قانون برنامه دوم توسعه و ماده (۱۰۶) قانون برنامه سوم توسعه^(۲) و به منظور گسترش سرمایه‌گذاری، با اولویت در طرحهای شبکه‌های آبیاری،

۱ - قانون الحاق یک بند و دو تبصره به ماده (۱۳۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۰/۸/۱۶:

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون بند ذیل و دو تبصره آن به ماده (۱۳۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ - الحاق می‌گردد:

به منظور کاهش مصرف آب، جلوگیری از بحران‌های آبی و اجتناب از قطع آب مشترکین دارای مصرف منطبق با الگوی مصرف، به شرکتهای آب و فاضلاب اجازه داده می‌شود در ازای مصارف مازاد بر الگوی مصرف مشترکین از شبکه‌های آب شهری حداکثر تا معادل دو برابر قیمت‌های مصوب به ترتیبی که هیأت وزیران در آیین‌نامه موضوع این قانون تعیین می‌نماید جریمه وصول نماید.

تبصره ۱- الگوی مصرف و مصارف مازاد بر آن براساس عواملی مانند تعداد افراد خانوار، مناطق جغرافیایی، شرایط اقلیمی و محیطهای شهری توسط دولت تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- درآمد حاصل از دریافت جریمه‌های موضوع این قانون با نظارت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور صرف بازسازی شبکه‌های فرسوده و حمایت از مصرف‌کنندگان زیر الگوی مصرف می‌گردد.

۲ - تبصره (۷۶) قانون برنامه دوم توسعه... مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰: به منظور تسریع و جلب منابع بیشتر جهت سرمایه‌گذاری در اجرای طرحهای آب و خاک کشاورزی شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی، دام و طیور و شیلات، احیای منابع طبیعی، شبکه‌های آبیاری و زهکشی و آبخیزداری دولت مکلف است حداکثر تا سقف سی درصد (۳۰٪)

▷ از اعتبارات مصوب طرحهای فوق در بودجه سالانه را با اعلام وزرای مسؤل و از طریق وزارتخانه ذی ربط در اختیار بانک کشاورزی قرار دهد، ذی حسابان مکلف اند مبالغ پرداختی به بانک کشاورزی را به هزینه قطعی منظور دارند. بانک کشاورزی موظف است از محل تلفیق منابع مذکور با منابع اعتباری سیستم بانکی و منابع حاصل از مشارکت کشاورزان و دامداران جهت سرمایه گذاری در این طرحها در چارچوب مقررات اعتباری بانک مبادرت به اعطای تسهیلات نماید.

در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرحهای مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می شود، می تواند به عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد. عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و سوسید سود انتظاری در طرحهای مشمول دریافت این کمک توسط کمیته ای مرکب از وزارتخانه ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین خواهد شد. شبکه بانکی موظف است هر ساله مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی را که از محل بودجه عمومی تأمین شده است، در حساب جداگانه ای نگهداری نماید تا به عنوان پشتوانه و توسعه طرحهای فوق الذکر در اختیار وزارتخانه های مسؤل قرار داده شود.

آیین نامه های اجرایی این تبصره توسط وزارتخانه های ذی ربط، سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

ماده ۱۰۶ قانون برنامه سوم توسعه... مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ به دولت اجازه داده می شود:

الف - به منظور جلب منابع مالی بیشتر جهت سرمایه گذاری و تسریع در اجرای طرحهای تأمین آب و خاک کشاورزی، شبکه های اصلی و فرعی آبیاری و زهکشی طرحهای کوچک آبی و احیاء قنوات و چشمه سارها، دام و طیور و دامپزشکی و شیلات، منابع طبیعی (جنگل، مرتع و بیابان) آبخیزداری، نوغانداری، زراعت و باغداری اعتبارات لازم را در بودجه های سالانه منظور و از طریق وزارتخانه ذی ربط در اختیار بانک کشاورزی قرار دهد. مبالغ پرداختی به بانک کشاورزی به هزینه قطعی منظور می شود. بانک کشاورزی موظف است از محل تلفیق منابع مذکور با منابع اعتباری سیستم بانکی و منابع حاصل از مشارکت تولیدکنندگان و بهره برداران بخش کشاورزی جهت سرمایه گذاری در طرحهایی که دارای توجیه فنی و اقتصادی هستند، در چارچوب مقررات، تسهیلات اعطاء کند.

در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرحهای مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می شود، می تواند به عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد. عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و یارانه سود انتظاری در طرحهای مشمول دریافت این کمک، توسط کمیته ای مرکب از وزارتخانه های ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین

▷ خواهد شد. مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی که از محل بودجه عمومی تأمین شده است، مجدداً به روش فوق‌الذکر مورد استفاده قرار می‌گیرد.***

ب - به منظور تجهیز منابع برای سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی هر ساله بخشی از منابع خود را که در بودجه سالیانه مشخص خواهد شد، از طریق دستگاه‌های ذی‌ربط به صورت کمک به صندوق‌های غیردولتی توسعه کشاورزی و دامداری و یا به صورت وجوه اداره شده در اختیار صندوق‌های مذکور و بانک کشاورزی قرار دهد.***

ج - در طول سال‌های برنامه سوم حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از تسهیلات اعطایی کلیه بانک‌های کشور را با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به بخش آب و کشاورزی اختصاص دهد.

د - تأمین اعتبارات بخش آب و کشاورزی را در اولویت قراردادده و بدون توجه به میزان وصول درآمدهای پیش‌بینی شده، بطور صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص و از طریق خزانه پرداخت نماید.

ه - دولت موظف است به‌جای واردات روغن و کنجاله در جهت اشتغال و صرفه‌جویی ارزی، دانه‌های روغنی وارد نماید.

تبصره ۱ - دولت مکلف است به منظور افزایش توان تولید اقتصادی درآمدهای ارزی، در طول برنامه با اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم امکان تطبیق الگوی کشت در مناطق مختلف با امکانات و ظرفیت‌های آبی را فراهم و کارایی اقتصادی آب را از طریق تخصیص آب به تولید محصولات با نیاز آبی کمتر و بازدهی اقتصادی بیشتر افزایش دهد.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره متضمن اهداف کمی، نحوه سازماندهی، تأمین امکانات و هماهنگی دستگاه‌های اجرایی در سال اول برنامه سوم توسط وزارت نیرو با مشارکت وزارت کشاورزی و جهاد سازندگی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.***

تبصره ۲ - به منظور حفاظت و سامان دهی نظام‌های بهره‌برداری از منابع آب کشور وزارت نیرو موظف است در طول برنامه اقدامات زیربنایی زیر را به انجام برساند:

- ۱- توسعه و تجهیز شبکه‌های آماربرداری از منابع آب کشور از نظر کمی و کیفی.
- ۲- ایجاد و توسعه شبکه‌های اندازه‌گیری منابع آلوده‌کننده آب و تقویت مبانی مدیریت کیفی آب.
- ۳- تقویت بازارهای محلی آب.
- ۴- ایجاد و توسعه شبکه‌های اندازه‌گیری مصارف آب در بخش کشاورزی.
- ۵- تقویت مبانی حقوقی آب متناسب با تحولات مدیریتی و فن‌آوری.

زهکشی و طرحهای تأمین آب که دارای توجیه فنی و اقتصادی هستند، منابع عمومی با منابع بانک کشاورزی و بهره‌برداران تلفیق می‌گردد.

در آیین‌نامه اجرایی این بند که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، چگونگی تعیین عناوین و سهم حمایت دولت مشخص می‌گردد.

ی - برنامه‌های اجرایی مدیریت خشکسالی را تهیه و تدوین نماید.

ک - آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده با پیشنهاد وزارت نیرو و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۸ - دولت مکلف است ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون برنامه توسعه بخش کشاورزی و منابع طبیعی را با محوریت خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی، تأمین امنیت غذایی، اقتصادی نمودن تولید و توسعه صادرات محصولات کشاورزی، ارتقای رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی حداقل به میزان رشد پیش‌بینی شده در جدول شماره (۲) بخش

۶- ایجاد مبانی لازم به منظور استقرار نظامهای بهره‌برداری مناسب مبتنی بر تقویت مدیریتهای محلی آب.

آیین‌نامه اجرایی ***** این ماده شامل شرایط و ضوابط کمک بلاعوض و پرداخت یارانه سود و کارمزد توسط وزارتخانه‌های ذی‌ربط، سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

* آیین‌نامه چگونگی اجرای طرحهای مربوط به وزارت نیرو موضوع تبصره ۷۶ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۴/۳/۱۷ آیین‌نامه چگونگی اجرای طرحهای مربوط به وزارتین کشاورزی و جهادسازندگی موضوع تبصره ۷۶ قانون برنامه دوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۴/۸/۲۸ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

** آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۱۰۶ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۹/۶/۳۰ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۰/۷/۴ اصلاح گردیده است.

*** آیین‌نامه اجرایی بند ب ماده ۱۰۶ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۱۶ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۰/۲/۱۶ اصلاح گردیده است.

**** آیین‌نامه اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۰۶ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

***** به توضیحات بندهای الف و ب ماده ۱۰۶ و تبصره ۱ همین ماده مراجعه شود.

هفتم این قانون را تهیه و از طریق انجام اقدامات ذیل به مرحله اجرا در آورد:

الف - سرمایه گذاری لازم به منظور اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک و توسعه شبکه های آبیاری و زهکشی در دو میلیون هکتار از اراضی کشاورزی دارای آب تأمین شده.

ب - تلفیق بودجه عمومی (به صورت وجوه اداره شده) با منابع نظام بانکی و منابع حاصل از مشارکت تولیدکنندگان به منظور پرداخت تسهیلات به سرمایه گذاران بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی.

ج - پوشش حداقل پنجاه درصدی بیمه محصولات کشاورزی و عوامل تولید با بهره برداری از خدمات فنی بخش خصوصی و تعاونی تا پایان برنامه.

د - افزایش سرمایه شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری بخش کشاورزی به میزان سرمایه اولیه در طول سالهای برنامه و کمک به صندوق های اعتباری غیر دولتی توسعه بخش کشاورزی به صورت وجوه اداره شده و از طریق اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای.

ه - حمایت از گسترش صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی به نحوی که درصد محصولات فرآوری شده حداقل به میزان دو برابر وضع موجود افزایش یافته و موجبات کاهش ضایعات به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) فراهم گردد.

و - افزایش تولید مواد پروتئینی دام و آبزیان در راستای اصلاح ساختار تغذیه به نحوی که سرانه سهم پروتئین حیوانی در الگوی تغذیه به بیست و نه گرم افزایش یابد.

ز - ایجاد صندوق تثبیت درآمد کشاورزان با مشارکت درآمدی دولت و کشاورزان جهت سیاست های حمایتی درآمدی کشاورزان به نحوی که خطر پذیری حاصل از تغییر قیمت ها و عملکرد تولید را به منظور تثبیت درآمد کشاورزان کاهش دهد. اساسنامه صندوق یاد شده ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ح - صدور سند مالکیت اراضی کشاورزی واقع در خارج از محدوده قانونی شهرها و شهرکها و روستاها به نام مالکین قانونی آنها از طریق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تا پایان برنامه چهارم.

ط - نوسازی باغات موجود و توسعه باغات با اولویت در اراضی شیبدار و مستعد به میزان یک میلیون هکتار با تأمین منابع ارزان قیمت و در راستای توسعه صادرات.

ی - ایجاد انگیزه برای جذب متخصصین توسط تولیدکنندگان و بهره برداران به منظور گسترش آموزش و ترویج با استفاده از خدمات فنی بخش خصوصی و تعاونی به میزان حداقل سی درصد

(۳۰٪) تولیدکنندگان و بهره‌برداران و توسعه تحقیقات کاربردی کشاورزی به میزان دوبرابر شرایط سال پایه.

ماده ۱۹ - به منظور ارتقاء شاخصهای توسعه روستایی و عشایری، دولت مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید:

الف - سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت در امور توسعه روستایی زیر نظر رئیس جمهور انجام گیرد.

ب - شاخصهای مذکور نسبت به پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش یافته و ساماندهی اسکان عشایر با حفظ ارتقاء توانمندیهای اقتصادی در حد پنجاه درصد (۵۰٪) جمعیت عشایر کشور صورت پذیرد.

ج - اعتبارات روستایی و عشایری در طول برنامه به میزان ارقام بودجه مصوبه سالانه صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص و پرداخت گردد.

ماده ۲۰ - مواد (۱۰۸)، (۱۲۱)، (۱۲۲) و (۱۳۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های آن برای

۱ - مواد (۱۰۸)، (۱۲۱)، (۱۲۲) و (۱۳۴) قانون برنامه سوم توسعه مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱۰۸ - الف - به منظور استفاده از نیروهای متخصص و کارآفرینان بخش آب و کشاورزی با اولویت ساکنین روستاها، دولت مجاز است اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی را در عرصه‌های منابع طبیعی که قابل احیاء و بهره‌برداری کشاورزی می‌باشند، با شرایط مناسب در اختیار آنان قرار دهد و حمایت‌های لازم را از قبیل ایجاد زیربناها و پرداخت تسهیلات به عمل آورد.

دولت موظف است ارزش آن قسمت از اراضی ملی و موات و سایر اراضی متعلق به دولت را که برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های مختلف تولیدی به مردم (اعم از حقیقی و حقوقی) واگذار می‌نماید در ابتدای واگذاری تقویم و برهمان اساس بعد از شروع دوره بهره‌برداری آن را با اقساط حداکثر پنج ساله دریافت نماید. ارزش احیاء و تبدیل به احسن این اراضی متعلق به بهره‌بردار بوده و دولت حق ندارد بابت آن وجهی دریافت نماید.

ب - به منظور آزاد سازی عرصه‌های منابع طبیعی و اعمال مدیریت بهره‌برداری بهینه، دولت مکلف است به عشایر و

▷ دامداران دارای پروانه بهره برداری و یا بهره برداران عرفی و تشکلهای اقتصادی آنها از اراضی مرتعی قابل احیاء تحت تصرف خود یا اراضی همان مناطق زیست آنها در بیلاق و قشلاق برای کشاورزی و از عرصه های مرتعی برای اجرای طرحهای مرتعداری و تولید علوفه واگذار نماید (باقید اولویت) به گونه ای که معیشت آنها در حد بالای خط فقر تأمین گردد و بقیه اراضی جهت سرمایه گذاری و واگذاری بر اساس ضوابط مربوطه منظور می گردد.

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه قیمت گذاری، ضوابط تشخیص نیروهای متخصص و کارآفرین، ضوابط تشخیص اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی و تعیین انواع حمایتها به پیشنهاد مشترک وزارتهای کشاورزی و جهاد سازندگی و نیرو به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

ماده ۱۲۱ - دولت موظف است به منظور اعمال صرفه جویی، منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست، اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - تهیه و تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات، فرآیندها و سیستمهای مصرف کننده انرژی، به ترتیبی که کلیه مصرف کنندگان، تولیدکنندگان و واردکنندگان این تجهیزات، فرآیندها و سیستمها ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند. معیارهای مذکور توسط کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارت نیرو، وزارت نفت، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه ذی ربط تدوین می شود.

نحوه تصویب این معیارها را هیأت وزیران تعیین خواهد کرد.

ب - تهیه آیین نامه تعیین ساعات کار اصناف در ایام سال به ویژه در فصل اوج مصرف برق توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارتخانه های نیرو و کشور.

ج - تنظیم برنامه فصلی ساعات کار کارخانه ها و صنایع توسط وزارتخانه های ذی ربط به نحوی که مصرف برق و انرژی در ماههایی که دارای حداکثر مصرف هستند، کاهش یابد و سیاست های تشویقی برای مصرف کنندگان در غیر ساعات اوج مصرف، اعمال گردد.

تبصره - در صورت قطع برق با ایجاد محدودیت به نسبت ضرر و زیان وارده مصرف کنندگان از پرداخت دیماند و سایر پرداخت های مربوط معاف خواهد بود.

د - تدوین مقررات و ضوابط مربوط به رعایت استانداردهای مصرف انرژی در طراحی و ساخت ساختمانها در بخش دولتی و غیردولتی به منظور پرهیز از اتلاف انرژی و تنظیم و اجرای روشهای تشویقی در مورد ساختمانهای موجود

► برای به کارگیری استانداردهای مصرف انرژی توسط کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور، نفت، صنایع، نیرو و سازمان برنامه و بودجه و نظام مهندسی کشور.

تبصره - قیمت انرژی برای واحدهایی که مصرف سالانه سوخت آنها بیش از پنج هزار (۵۰۰۰) متر مکعب معادل نفت کوره و یا قدرت مورد استفاده آنها بیش از پنج (۵) مگاوات است، در صورت عدم رعایت معیارها، ضوابط و آیین‌نامه‌های مذکور در این ماده با ارائه فرصت مناسب، افزایش خواهد یافت.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای اجرایی ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. **

ماده ۱۲۲ - الف - وزارت نفت مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی رأساً، یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی باشد، مجوز احداث پالایشگاه و واحدهای تولید سایر محصولات وابسته به صنایع نفت را صادر کند. وزارت مذکور موظف است طبق قرارداد تنظیمی مبنی بر تحویل خوراک آنها و خرید فرآورده‌های آنها به قیمت‌های بین‌المللی (در صورت نیاز) و همچنین مجوز صادرات محصولات مازاد بر مصرف اقدام کند.

ب - وزارت نیرو مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی رأساً، یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی، اقتصادی و زیست محیطی باشد، مجوز لازم برای احداث نیروگاه و تولید برق صادر کند و شرایط از جمله تسهیلات مربوط به تبدیل درآمد شرکتهای مزبور به ارز و تضمین خرید برق این گونه واحدها را مشخص و اعلام کند.

ج - دولت مکلف است به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر نیروی برق از نیروگاههای خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو، همه‌ساله شرایط و قیمت‌های تضمینی خرید برق را تعیین و اعلام کند. ***

د - به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود بخشی از تأسیسات و دارایی‌های شرکتهای برق منطقه‌ای و آب و برق خوزستان در ولتاژ توزیع را به شرکتهای توزیع نیروی برق واگذار کند. معادل دارایی‌های واگذار شده، سهام شرکتهای توزیع نیروی برق به برق منطقه‌ای و سازمان آب و برق خوزستان تعلق می‌گیرد. این نقل و انتقال از معافیت مالیاتی برخوردار خواهد بود.

ماده ۱۳۴ - صدور هرگونه مجوز بهره‌برداری از منابع آب سطحی یا زیرزمینی و شبکه توزیع شهری برای مصارف واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، دامداری، خدماتی و سایر مصارفی که تولید فاضلاب با حجم زیاد می‌کنند و

دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ماده ۲۱ - دولت موظف است سند ملی توسعه بخشهای صنعت و معدن را با توجه به مطالعات استراتژی توسعه صنعتی کشور ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با محوریت توسعه رقابت پذیری مبتنی بر توسعه فناوری و در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی متوسط سالانه یازده و دو دهم درصد (۱۱/۲٪) و رشد متوسط سرمایه گذاری صنعتی و معدنی شانزده و نه دهم درصد (۱۶/۹٪) به گونه‌ای که سهم بخش صنعت و معدن از تولید ناخالص داخلی از چهارده درصد (۱۴٪) در سال ۱۳۸۳ به شانزده و دو دهم درصد (۱۶/۲٪) در سال ۱۳۸۸ و صادرات صنعتی از رشد متوسط سالانه چهارده و هشت دهم درصد (۱۴/۸٪) برخوردار گردد تهیه و محورهای ذیل را به اجرا درآورد:

الف - توسعه قابلیت‌های فناوری و ایجاد شرایط بهره‌مندی از جریانهای سرریز فناوری در جهان و تأکید ویژه بر حوزه‌های دارای توان توسعه‌ای بالا در صنایع نوین.

ب - تقویت مزیت‌های رقابتی و توسعه صنایع مبتنی بر منابع (صنایع انرژی پر، صنایع معدنی،

▶ همچنین استمرار مجوزهای صادره در گذشته، منوط به اجرای تأسیسات جمع‌آوری فاضلاب، تصفیه و دفع بهداشتی پساب است. تا زمان اجرای تأسیسات مناسب، از واحدهای مصرف کننده آب با توجه به نوع و میزان آلودگی، جرایمی بر مبنای آیین‌نامه و تعرفه مصوب دولت اخذ می‌گردد که پس از واریز به خزانه، معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی خواهد شد در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست قرار گیرد و برای طرحهای حفاظت کیفی منابع آب و تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب هزینه خواهد شد. وزارت نیرو با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست کشور و دستگاه اجرایی ذی‌ربط نسبت به تهیه آیین‌نامه اجرایی این ماده و پیشنهاد آن برای تصویب در هیأت وزیران اقدام خواهد کرد. ****

* آیین‌نامه مزبور در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۶ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

** آیین‌نامه اجرایی این ماده در تاریخ ۱۳۸۰/۱/۲۲ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۲/۶/۲۳ اصلاح گردیده است.

*** آیین‌نامه اجرایی بند ج ماده ۱۲۲ قانون مزبور در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۳ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

**** آیین‌نامه اجرایی مزبور در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ‌های ۱۳۸۱/۶/۱۰ و ۱۳۸۱/۱۰/۱۸ اصلاح گردیده است.

- صنایع پتروشیمی، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و زنجیره‌های پایین دستی آنها)
- ج - اصلاح و تقویت نهادهای پشتیبانی‌کننده توسعه کارآفرینی و صنایع کوچک و متوسط.
- د - بهبود و گسترش سیستم‌های اطلاع رسانی، توسعه و گسترش پایگاه‌های داده‌های علوم زمین به منظور دسترسی سرمایه‌گذاران و کارآفرینان به اطلاعات مورد نیاز توسط دولت.
- ه - گسترش تولید صادرات گرا در چارچوب سیاستهای بازرگانی کشور.
- و - برای تجهیز منابع لازم در توسعه صنعتی و معدنی:
- ۱ - دولت مکلف است در طول سالهای برنامه سرمایه بانک صنعت و معدن را متناسباً برابر سقف مصوب اساسنامه افزایش دهد.
- ۲ - استفاده از علوم و فناوریهای نوین در کلیه زمینه‌های معدنی از قبیل اکتشاف، استخراج، فرآوری مواد معدنی و صنایع معدنی، دولت مکلف است زمینه حضور سرمایه‌گذاران خارجی را در امور فوق فراهم آورد.
- ۳ - تقویت شرکتهای مادر تخصصی توسعه‌ای در جهت توسعه بخش غیردولتی با استفاده از منابع عمومی، خارجی و منابع ناشی از فروش سهام شرکتهای زیرمجموعه و عرضه سهام شرکتهای مادر تخصصی در بازار بورس تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪) به استثنای موارد مذکور در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.^(۱)
- ۴ - در جهت ایجاد ارزش افزوده بیشتر و استفاده از منابع گاز در توسعه صنعتی و معدنی، به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت سقفهای مصوب ماده (۱۳) برنامه تا مبلغ نه میلیارد (۹/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار در جهت ایجاد صنایع انرژی بر و صنایع دارای مزیت نسبی با هدف صادراتی تعهد و تأمین نماید.
- ۵ - تأمین زیربنای لازم در معادن بزرگ و مناطق معدنی توسط دولت.
- ۶ - اصلاح اساسنامه صندوق بیمه فعالیتهای معدنی و صندوق حمایت از توسعه و تحقیقات صنعت الکترونیک در جهت تقویت و توسعه نهادهای پوشش‌دهنده مخاطرات سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در زمینه اکتشاف مواد معدنی و سرمایه‌گذاری خطرپذیر در صنایع نوین.
- ماده ۲۲ - الف - دولت مکلف است با سیاستگذاری لازم، زمینه تولیدات صنعت خودرو

۱- به زیرنویس ماده ۶ مراجعه شود.

سواری را مطابق با میزان مصرف سوخت در حد استاندارد جهانی و عرضه آن با قیمت رقابتی فراهم نماید و سیاستهای تشویقی و ساز و کار قیمت عرضه گاز فشرده طبیعی و سوختهای جایگزین را به گونه‌ای طراحی و به اجرا درآورد که منتهی به ایجاد عرضه حداقل سی درصد (۳۰٪) از کل خودروهای تولیدی و وارداتی به صورت دوگانه‌سوز گردد.

ب - وزارت نفت موظف است در شهرهای کشور به ویژه شهرهای بزرگ با حمایت از بخش خصوصی و تعاونی، به تدریج جایگاههای عرضه گاز (CNG) را احداث و به بهره‌برداری برساند و شهرداریها مکلف به همکاری لازم در این خصوص می‌باشند.

ج - قیمت گاز طبیعی فشرده (CNG)، حداکثر معادل چهل درصد (۴۰٪) قیمت بنزین (با ارزش حرارتی معادل) خواهد بود.

ماده ۲۳ - به منظور هم‌افزایی در فعالیتهای اقتصادی، با تأکید بر مزیت‌های نسبی و رقابتی به‌ویژه در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و صنایع و خدمات مهندسی پشتیبان آنها، صنایع انرژی‌بر و زنجیره پایین‌دستی آنها، در چارچوب موازین طرح ملی آمایش سرزمین در طول سال‌های برنامه چهارم، هر ساله سی و پنج درصد (۳۵٪) بهره مالکانه گاز طبیعی، با درج در طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه، منحصرأ به مصرف اجرای طرحهای زیربنایی و آماده‌سازی سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس و حوزه نفوذ مستقیم آنها خواهد رسید.

این طرحها، با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
ماده ۲۴ - به دولت اجازه داده می‌شود جهت رشد اقتصادی، ارتقای فناوری، ارتقای کیفیت تولیدات، افزایش فرصتهای شغلی و افزایش صادرات در قلمرو فعالیتهای تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی، زیربنایی، خدمات و فناوری اطلاعات در اجرای فن‌آون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹^(۱) به منظور جلب سرمایه‌گذاری خارجی،

۱ - قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹.*

* به زیرنویس جزء ۲ بند ب ماده ۱۳ مراجعه شود.

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - اصطلاحات و عبارات بکاربرده شده در این قانون دارای معانی زیر می‌باشد:

▶ قانون - قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی.

سرمایه گذار خارجی - اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرایرانی و یا ایرانی با استفاده از سرمایه با منشأ خارجی که مجوز سرمایه گذاری موضوع ماده (۶) را اخذ نموده باشند.

سرمایه خارجی - انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیر نقدی که توسط سرمایه گذار خارجی به کشور وارد می شود و شامل موارد زیر می گردد:

الف - وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود،

ب - ماشین آلات و تجهیزات،

ج - ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفرجه و مواد اولیه، افزودنی و کمکی،

د - حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی، ه - سود سهام قابل انتقال سرمایه گذار خارجی،

و - سایر موارد مجاز با تصویب هیأت دولت.

سرمایه گذاری خارجی - به کارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه گذاری.

مجوز سرمایه گذاری - مجوزی که برطبق ماده (۶) این قانون برای هر مورد سرمایه گذاری خارجی صادر می شود.

سازمان - سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳/۴/۲۴.*

هیأت - هیأت سرمایه گذاری خارجی موضوع ماده (۶) این قانون.

فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده ۲ - پذیرش سرمایه گذاری خارجی براساس این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور می بایست به منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات براساس ضوابط زیر صورت پذیرد: الف - موجب رشد اقتصادی، ارتقا فن آوری، ارتقا کیفیت تولیدات، افزایش فرصتهای شغلی و افزایش صادرات شود.

ب - موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اختلال در اقتصاد کشور و تضییع تولیدات

▶ مبتنی بر سرمایه گذاریهای داخلی نشود.

ج - متضمن اعطای امتیاز توسط دولت به سرمایه گذاران خارجی نباشد منظور از امتیاز، حقوق ویژه ای است که سرمایه گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د - سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه گذاری خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی از بیست و پنج درصد (۲۵٪) و در هر رشته، از سی و پنج درصد (۳۵٪) بیشتر نخواهد بود.

تعیین رشته ها و میزان سرمایه گذاری در هر یک از آنها طبق آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران برسد. سرمایه گذاری خارجی جهت تولید کالا و خدمات برای صدور به خارج از کشور به جز نفت خام از این نسبت ها معاف است.

تبصره - قانون مربوط به تملک اموال غیر منقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶ کماکان به قوت خود باقی می باشد.

تملك هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه گذار خارجی در چارچوب این قانون مجاز نمی باشد.

ماده ۳ - سرمایه گذاری های خارجی که بر اساس مفاد این قانون پذیرفته می شوند از تسهیلات و حمایت های این قانون برخوردارند.

این سرمایه گذاری ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند: الف - سرمایه گذاری مستقیم خارجی در زمینه هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز می باشد.

ب - سرمایه گذاری های خارجی در کلیه بخش ها در چارچوب روش های «مشارکت مدنی»، «بیع متقابل» و «ساخت، بهره برداری و واگذاری» که برگشت سرمایه و منافع حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانکها و یا شرکتهای دولتی نباشد.

تبصره - مادام که سرمایه خارجی موضوع روش های «ساخت، بهره برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی مانده در بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر توسط سرمایه گذار خارجی مجاز می باشد.

ماده ۴ - سرمایه گذاری دولت یا دولتهای خارجی در جمهوری اسلامی ایران حسب مورد منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی می باشد.

► سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های دولتی خارجی، خصوصی تلقی می‌گردد.

فصل سوم - مراجع ذی‌صلاح

ماده ۵ - سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی درخصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به‌کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

ماده ۶ - به‌منظور رسیدگی و اخذ تصمیم درخصوص درخواست‌های موضوع ماده (۵)، هیأتی با نام هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت با تایید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

به هنگام پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی، هیأت موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) این قانون می‌باشد. تبصره - سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیأت مطرح نماید.

هیأت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتبا اعلام نماید.

ماده ۷ - به‌منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند.

نمایندگان معرفی شده به عنوان رابط و هماهنگ‌کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.

فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی

ماده ۸ - سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، حمایتها و تسهیلاتی که برای

۷- سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است به‌طور یکسان برخوردار می‌باشند.

ماده ۹- سرمایه‌گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی‌شدن قرار نخواهد گرفت مگر برای منافع عمومی، به‌موجب فرآیند قانونی، به‌روش غیرتبعیض‌آمیز و درمقابل پرداخت مناسب غرامت به‌ماخذ ارزش واقعی آن سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از سلب مالکیت.

تبصره ۱- تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی‌شدن به‌هیأت تسلیم شود.

تبصره ۲- اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی‌شدن براساس ماده (۱۹) این قانون حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۰- واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه‌گذار داخلی و یا با موافقت هیأت و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد.

در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال‌گیرنده که باید حداقل دارای شرایط سرمایه‌گذار اولیه باشد، از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خواهد بود.

فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده ۱۱- سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به‌کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:
الف - وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.

ب - وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.

ج - اقلام غیرنقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذی‌صلاح.

تبصره - ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۲- نرخ ارز موردعمل به‌هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی در صورت تک‌نرخ بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

ماده ۱۳- اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقی مانده باشد با دادن پیش‌آگهی سه ماهه به هیأت و بعد از انجام کلیه تعهدات و پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیأت و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج خواهد بود.

► ماده ۱۴ - سود سرمایه گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته های قانونی با تصویب هیأت و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج است.

ماده ۱۵ - پرداخت های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی سرمایه گذاران خارجی و هزینه های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه گذاری خارجی براساس مصوبات هیأت و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی، قابل انتقال به خارج می باشد.

ماده ۱۶ - انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) با رعایت مفاد بند (ب) ماده (۳) این قانون قابل انجام است.
ماده ۱۷ - تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به روش های زیر میسر است: الف - خرید ارز از نظام بانکی.

ب - از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.

ج - صادرات کالاهاى مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب هیأت وزیران با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می رسد.

تبصره ۱ - به کارگیری یک یا ترکیبی از روش های فوق در مجوز سرمایه گذاری درج می گردد.

تبصره ۲ - در مورد سرمایه گذاری های موضوع بند (ب) ماده (۳) چنانچه وضع قوانین یا مصوبات دولت، موجب ممنوعیت یا توقف اجرای موافقتنامه های مالی، پذیرفته شده در چارچوب این قانون شود، زیان حاصل حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده توسط دولت تأمین و پرداخت می گردد.

حدود تعهدات قابل پذیرش، توسط هیأت وزیران در چارچوب این قانون به تصویب می رسد.

تبصره ۳ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی و جوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با موافقت سازمان و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی تأمین و در اختیار سرمایه گذار خارجی قرار دهد.

تبصره ۴ - چنانچه مجوز سرمایه گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می گردد.

ماده ۱۸ - خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه گذاری به کشور وارد شده اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می باشد.

▷ فصل ششم - حل و فصل اختلافات

ماده ۱۹ - اختلافات بین دولت و سرمایه گذاران خارجی در خصوص سرمایه گذاری های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه های داخلی مورد رسیدگی قرار می گیرد، مگر آن که در قانون موافقتنامه دو جانبه سرمایه گذاری با دولت متبوع سرمایه گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم - مقررات نهایی

ماده ۲۰ - دستگاه های اجرایی ذی ربط مکلفند در خصوص تعهدات متقابل در چارچوب صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه گذاری های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آن ها براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره - موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه های اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی حل و فصل می شود.
ماده ۲۱ - سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه گذاری و سرمایه گذاران خارجی، فرصت های سرمایه گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده ۲۲ - کلیه وزارتخانه ها و شرکت ها و سازمان های دولتی و موسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه گذاری خارجی و گزارش سرمایه گذاری های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان براساس ماده فوق عمل نماید.

ماده ۲۳ - وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان در خصوص سرمایه گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون های ذی ربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۲۴ - از تاریخ تصویب این قانون و آیین نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه های خارجی - مصوب ۱۳۳۴/۹/۷ - و آیین نامه اجرایی آن لغو می گردد.

سرمایه های خارجی که قبلا براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته اند تحت شمول این قانون قرار می گیرند.
مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغو یا تغییر می یابد که لغو یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

زمینه‌های لازم را از طریق مذکور در بند (ب) ماده (۳) قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی، مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹^(۱) فراهم نماید.

دولت موظف است پرداخت کلیه تعهدات قراردادی شرکتهای دولتی ایرانی طرف قرارداد برای کالاها و خدماتی که الزاماً می‌بایست توسط دولت خریداری شود را که به تصویب شورای اقتصاد رسیده است، از محل وجوه و منابع متعلق به آنان، تعهد و پرداخت از محل آن وجوه و منابع را تضمین نماید.

این تعهد پرداخت نبایستی از محل وجوه و منابع عمومی باشد.

ضمانتنامه صادره علی‌رغم ماهیت تجاری آن نباید ریسک تجاری و خسارات ناشی از قصور سرمایه گذار در ایفای تعهدات قراردادی وی را پوشش دهد.

به منظور دستیابی به رشد پیش‌بینی شده در طی سالهای برنامه چهارم برای سرمایه گذاری‌های

▶ ماده ۲۵ - آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. **

* ماده ۵ قانون تشکیل وزارت اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳/۴/۲۴: مرکز جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی با نام سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد بود. کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاریهای خارجی در ایران و سرمایه‌گذاریهای ایران در خارج و همچنین کمکهای اقتصادی و فنی به کشورهای خارجی در این سازمان متمرکز می‌شود.

تبصره ۱ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون اساسنامه سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران را تهیه و با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور برای تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین تقدیم نماید.

تبصره ۲ - سازمان می‌تواند در اجرای وظایف قانونی خود مؤسسات یا شرکتهای مالی و بازرگانی تأسیس و اساسنامه مربوط به مؤسسات و شرکتهای مزبور را پس از تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور برای تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین تقدیم نماید.

** آیین‌نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی در تاریخ ۱۳۸۱/۶/۲۴ تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۳/۲۸ اصلاح گردیده است.

۱- به زیرنویس جزء ۲ بند (ب) ماده ۱۳ مراجعه شود.

خارجی:

۱- به دولت اجازه داده می‌شود معادل یک در هزار کل سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی واقعی تحت پوشش قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی^(۱) (مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹) را علاوه بر بودجه سالیانه در ردیف‌های پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی به‌طور سالیانه در اختیار سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران قرار دهد.

۲- به منظور افزایش کارایی سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران در جهت تحقق اهداف پیش‌بینی شده در برنامه در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی و با توجه به قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی، دولت مکلف است نسبت به تقویت و اصلاح ساختار تشکیلاتی و جایگاه سازمان مذکور اقدام نماید.

ماده ۲۵ - الف - دولت موظف است با حفظ مالکیت خود حداقل ده درصد (۱۰٪) از ظرفیت انجام فعالیت مربوط به اکتشاف، استخراج و تولید نفت و گاز، پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و گازی با رعایت قانون نفت مصوب ۱۳۶۶/۷/۹^(۲) و همچنین حداقل ده درصد (۱۰٪)

۱- به زیرنویس ماده ۲۴ مراجعه شود.

۲- قانون نفت مصوب ۱۳۶۶/۷/۹.

ماده ۱- تعاریف

اصطلاحات و کلمات زیر هرکجا که در این قانون به کار برده می‌شود، شامل تعاریف و مفاهیم مشروح در این ماده است.

نفت - عبارت است از کلیه هیدروکربورها به استثنای ذغال سنگ که به صورت نفت خام، گاز طبیعی، قیر، پلمه‌سنگهای نفتی و ماسه‌های آغشته به نفت اعم از آن که به حالت طبیعی یافت شود و یا به وسیله عملیات مختلف از نفت خام و گاز طبیعی به دست آید.

منابع نفتی - عبارت است از هر یک از تقسیمات داخل سرزمین و آبهای داخلی و ساحلی و بین‌المللی و فلات قاره کشور که احتمال وجود نفت در آن باشد و مشخصات فنی و جغرافیایی ویژه آن توسط وزارت نفت مشخص شده باشد.

عملیات نفتی - عبارت است از کلیه عملیات مربوط به صیانت و بهره‌برداری از منابع نفتی مانند تفحص، نقشه برداری،

► زمین شناسی، اکتشاف، حفاری، استخراج، تحصیل اراضی لازم و تهیه و اجرای طرحهای سرمایه‌ای برای احداث تأسیسات و صنایع و ایجاد و توسعه و تحدید آنها و حفاظت و حراست از تأسیسات و واحدهای مربوط به صنعت نفت، همچنین عملیات تولید و قابل عرضه کردن نفت خام، گاز و سایر هیدروکربورهای طبیعی و به استثنای ذغال سنگ، تصفیه نفت خام و تهیه فرآورده‌های فرعی و مشتقات نفتی و جمع‌آوری و تصفیه گاز طبیعی و تولید گاز و محصولات همراه، استفاده از فرآورده‌ها و مشتقات نفتی و گازی در تولید انواع محصولات پتروشیمی، حمل و نقل، توزیع، فروش و صدور محصولات نفت و گاز و پتروشیمی و فعالیت‌های تجاری مربوط به صادرات و واردات و تولیدات نفت و گاز و پتروشیمی و تهیه و تولید کالاها و مواد صنعتی مورد استفاده نفت و ایجاد تسهیلات و خدمات جنبی برای این عملیات و آموزش و تأمین نیروی کار متخصص، ایجاد شرایط ایمنی و بهداشت صنعتی و حفاظت محیط از آلودگی در عملیات با رعایت ضوابط سازمانهای ذی‌ربط و بررسیها و برنامه‌ریزی و طراحی فنی و اقتصادی و انعقاد قراردادهای پیمانکاری و مشاوره در زمینه‌های عملیات فوق و انجام مطالعات و تحقیقات و آزمایشها و پژوهشهای علمی و فنی برای بسط و تکمیل تکنولوژی و ارتقای دانش فنی و صنعتی و بررسی تبعات و اختراعات مربوط به صنایع نفت و تبادل اطلاعات علمی و فنی و تجربیات صنعتی با مؤسسات داخلی و خارجی ذی صلاح در زمینه عملیات نفتی.

حدود عملیات نفتی در هر زمینه که به وظایف قانونی و برنامه‌ها و طرحهای سایر دستگاهها و نهادهای جمهوری اسلامی ایران تداخل پیدا می‌کند، طبق آیین‌نامه‌هایی خواهد بود که به وسیله وزارت نفت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

واحدهای عملیاتی - عبارت است از هر سازمان، مؤسسه و یا شرکتهای که عملیات اصلی و فرعی تخصصی و عمومی خدمات جنبی نفتی را عهده‌دار باشد.

قرارداد - عبارت است از تعهداتی که بین وزارت نفت یا یک واحد عملیاتی یا هر شخص حقیقی یا حقوقی منعقد می‌شود که طبق مقررات دولت جمهوری اسلامی ایران و بر مبنای مقررات این قانون اجرای قسمتی از عملیات نفتی را بر عهده گیرد.

ماده ۲- منابع نفت کشور جزء انفال و ثروتهای عمومی است و طبق اصل ۴۵ قانون اساسی** در اختیار حکومت اسلامی می‌باشد و کلیه تأسیسات و تجهیزات و داراییها و سرمایه‌گذاریهایی که در داخل و خارج کشور توسط وزارت نفت و شرکتهای تابعه به عمل آمده و یا خواهد آمد، متعلق به ملت ایران و در اختیار حکومت اسلامی خواهد بود.

۱۰ اعمال حق حاکمیت و مالکیت نسبت به منابع و تأسیسات نفتی متعلق به حکومت اسلامی است که براساس مقررات و اختیارات مصرح این قانون به عهده وزارت نفت می‌باشد که برطبق اصول و برنامه‌های کلی کشور عمل نماید.

ماده ۳- اعمال حقوق و اختیارات مصرح در این قانون بر عهده وزارت نفت و شرکتهای تابعه و نظارت بر انجام عملیات نفتی و سایر وظایف مندرج در این قانون بر عهده وزارت نفت خواهد بود.

ماده ۴- وزارت نفت برای انجام عملیات نفتی و بهره‌برداری در سرتاسر کشور و فلات قاره و دریاها می‌تواند شرکتهایی را تأسیس نماید. اساسنامه‌های شرکتهای نفت و گاز و پتروشیمی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی به مورد اجرا گذارده خواهد شد. تصویب اساسنامه‌های سایر شرکتهای با هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره - وزارت نفت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون، اساسنامه‌های شرکتهای نفت، گاز و پتروشیمی را ظرف مدت یک سال جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۵- انعقاد قراردادهای مهم فی‌مابین وزارت نفت یا واحدهای عملیات نفتی با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی و تشخیص موارد مهم تابع آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت نفت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. و قراردادهای منعقد فی‌مابین وزارت نفت با دولتها طبق اصل ۷۷ قانون اساسی عمل شود.

ماده ۶- کلیه سرمایه‌گذارها براساس بودجه واحدهای عملیاتی از طریق وزارت نفت پیشنهاد و پس از تصویب مجمع عمومی در بودجه کل کشور درج می‌شود. سرمایه‌گذاری خارجی در این عملیات به هیچ وجه مجاز نخواهد بود.

تبصره - در صورت استفاده از بودجه عمومی طبق مقررات عمومی دولت عمل می‌شود.

ماده ۷- وزارت نفت مکلف است که در جریان عملیات نفتی ضمن برنامه‌ریزیهای صحیح نظارت و مراقبت کامل جهت صیانت ذخایر نفتی و حفاظت منابع و ثروت طبیعی و تأسیسات و جلوگیری از آلودگی محیط زیست (هوا، آب، خاک) با هماهنگی سازمانهای ذی ربط به عمل آورد.

ماده ۸- کلیه سرمایه‌گذارهای ثابت صنعت نفت در داخل کشور تابع قوانین و مقررات واحد مربوطه خواهد بود و در مواردی که قانون خاصی وجود نداشته باشد، تابع مقررات عمومی جمهوری اسلامی ایران است.

سرمایه‌های صرف شده که در اختیار واحدهای عملیات نفتی گذاشته شده یا می‌شود، جزء داراییهای واحد مزبور خواهد بود ولی هرگونه نقل و انتقال آنها منوط به اجازه وزارت نفت می‌باشد.

ماده ۹- وزارت نفت موظف است برای تأمین حفاظت و حراست از منابع و تأسیسات نفتی و اموال و اسناد صنعت نفت به جای‌گارد صنعت نفت با هماهنگی وزارت کشور و همکاری نیروهای انتظامی واحدی به نام حراست تأسیس

از انجام فعالیت مربوط به تولید و توزیع برق را با حفظ مسؤلیت دولت در تأمین برق به نحوی که موجب انحصار در بخش غیردولتی نشود و استمرار ارائه خدمات فوق‌الذکر تضمین گردد به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی واگذار نماید.

ب - دولت مکلف است با حفظ مسؤلیت تأمین برق، به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر نیروی برق از نیروگاههای خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو، شرایط و قیمتهای تضمینی خرید برق را تا پایان سال اول برنامه چهارم تعیین و اعلام کند.

ماده ۲۶ - در جهت منطقی نمودن هزینه برق، گاز، تلفن، آب و فاضلاب و نیز متناسب نمودن

▶ نماید. آیین‌نامه اجرایی آن به وسیله وزارتین نفت و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. ***

تبصره - هزینه تأسیس واحد حراست از محل اعتبارات گارد حفاظت صنعت نفت خواهد بود.

ماده ۱۰ - وزارت نفت مکلف است نسبت به تربیت و تجهیز نیروی انسانی مورد نیاز و راهیابی به تکنولوژی پیشرفته و رشد و توسعه در رشته‌های مختلف صنعت نفت به طرق مقتضی و با هماهنگی و تمیث از سیاستهای وزارت فرهنگ و آموزش عالی و با طرح برنامه‌های آموزشی و تشکیل مراکز تعلیماتی و تأسیس مجتمه‌های تحقیقاتی و آزمایشگاهی به طور مستمر بکوشد و با اتخاذ تدابیر مؤثر در راه بالا بردن سطح دانش و اطلاعات علمی و عملی کارکنان و کارشناسان و ایجاد محیط مناسب برای جذب و تشویق عناصر کارآمد متعهد و متخصص اقدام نماید.

ماده ۱۱ - اراضی و اعیانی و هرگونه مستحقات و آب و حقوق ارتفاقی مورد نیاز عملیات نفتی طبق اساسنامه‌های شرکتهای نفت و گاز و پتروشیمی که به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید، تحصیل خواهد شد.

ماده ۱۲ - با تصویب این قانون هرگونه قوانین مغایر با این قانون ملغی است.

* آیین‌نامه نحوه هماهنگی و تفکیک وظایف وزارت صنایع و وزارت نفت در ارتباط با صنایع پتروشیمی در تاریخ ۱۳۶۷/۱/۲۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

** اصل ۲۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: انفال و ثروتهای عمومی از قبیل زمینهای موات یارها شده، معادن، دریاها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و سایر آبهای عمومی، کوه‌ها، دره‌ها، جنگلها، نزارها، بیشه‌های طبیعی، مراتعی که حریم نیست، ارث بدون وارث، و اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود. در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آنها عمل نماید. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین می‌کند.

*** آیین‌نامه مزبور در تاریخ ۱۳۶۷/۱۱/۲۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

نرخهای ترجیحی در جهت حمایت از تولید (در مقایسه با بخشهای غیر تولیدی) کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌های متولی امور تولیدی و زیربنایی (حسب مورد) و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور همه ساله ضوابط تعیین نرخ فروش (اعم از اشتراک و نرخ نهاده‌ها) را متناسب با هدف فوق تهیه و به شورای اقتصاد پیشنهاد خواهد نمود.

هزینه‌های اشتراک زیربنای فوق برای واحدهای تولیدی، صنعتی، معدنی، کشاورزی، به علاوه هزینه حفر چاه، قیمت زمین و پروانه ساختمان مورد استفاده واحدهای تولیدی غیردولتی که طی برنامه چهارم تقاضای انشعاب می‌کنند، پس از بهره‌برداری با تقسیط پنج‌ساله توسط دستگاههای ذی‌ربط دریافت خواهد شد.

تبصره - دولت موظف است برای تأمین آب، برق، گاز و تلفن و راه دسترسی تا ورودی شهرکهای صنعتی و نواحی صنعتی، با اعلام دستگاه ذی‌ربط اقدامهای لازم را به عمل آورد.

ماده ۲۷ - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور ایجاد انگیزه برای سرمایه‌گذاری و اشتغال در سطح کشور به ویژه در مناطق کمتر توسعه یافته، در قالب لوایح بودجه سنواتی و از طریق وجوه اداره شده، تسهیلات متناسب با سهم متقاضیان سرمایه‌گذاری در طرحهای اشتغالزا و نیز قسمتی از سود و کارمزد تسهیلات مذکور را تأمین کند.

ماده ۲۸ - به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل، بهره‌برداری مناسب از موقعیت سرزمینی کشور، افزایش ایمنی و سهولت حمل و نقل بار و مسافر، دولت موظف است در چارچوب برنامه توسعه حمل و نقل کشور که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، اهداف زیر را در برنامه چهارم توسعه محقق کند مشروط بر اینکه اعتبارات موردنیاز برای تحقق آن در قالب منابع قابل تخصیص به بخش از سقف‌های مندرج در جدول شماره (۴) این قانون تجاوز ننماید:

الف - ۱ - حذف کامل نقاط سانحه خیز شناسایی شده در آزادراهها، بزرگراهها و راههای اصلی کشور.

۲ - تکمیل حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) شبکه آزادراه و بزرگراه مرتبط کننده مراکز استانها.

۳ - تکمیل صد درصد (۱۰۰٪) شبکه گذرگاههای شمال - جنوب، شرق - غرب و بزرگراههای

آسیایی در محدوده کشور.

۴ - تکمیل حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) شبکه راههای اصلی مرتبط کننده مراکز شهرستانها.

۵ - تکمیل حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) راههای فرعی مرتبط کننده مراکز بخشها.

- ۶- تکمیل حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) شبکه راههای روستایی مرتبط کننده روستاهایی که بیش از یکصد خانوار جمعیت دارند.
- ۷- نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی جاده‌ای (بار و مسافر) با استفاده از وجوه اداره شده به نحوی که در پایان برنامه، متوسط سن ناوگان حداکثر به ده سال برسد.
- ۸- پوشش کامل آزادراههای کشور به سامانه کنترل هوشمند (I.T.S)
- ۹- فراهم‌سازی زمینه‌های لازم جهت ایجاد مجتمع‌های خدمات رفاهی در جاده‌های کشور از طریق اعطای کمکهای بلاعوض و واگذاری اراضی منابع طبیعی به صورت رایگان توسط وزارت جهاد کشاورزی.
- ب - ۱- اتمام شبکه راه آهن ترانزیت کالا و مسافر شمال - جنوب و شرق - غرب.
- ۲- اتمام شبکه راه آهن آسیایی واقع در محدوده کشور.
- ۳- ایجاد امکان دسترسی بخش غیردولتی به شبکه راه آهن کشور.
- ۴- تجهیز کامل شبکه راه آهن کشور به سیستم علائم و ارتباطات.
- ۵- نوسازی ناوگان راه آهن کشور با استفاده از وجوه اداره شده، به نحوی که در پایان برنامه متوسط سن ناوگان راه آهن مسافری حداکثر به پانزده سال برسد.
- ۶- برقراری ارتباط کلان شهرها و سواحل شمال و جنوب و مراکز مهم گردشگری با مرکز با قطارهای سرعت بالا با مشارکت بخش‌های غیردولتی.
- ج - ۱- طبقه‌بندی فرودگاههای کشور براساس برآورد میزان تقاضای حمل و نقل بار و مسافر در پایان برنامه و تجهیز کامل فرودگاهها متناسب با آن.
- ۲- تکمیل صددرصد (۱۰۰٪) تجهیزات ناوبری هوایی و پوشش راداری کل فضای کشور در حد استاندارد بین‌المللی.
- ۳- نوسازی ناوگان حمل و نقل هوایی با استفاده از وجوه اداره شده به نحوی که در پایان برنامه، متوسط سن ناوگان هوایی حداکثر به پانزده سال برسد.
- ۴- وظایف حفاظتی کلیه فرودگاههای کشور صرفاً به عهده نیروی انتظامی می‌باشد. وظایف مربوط برابر آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت کشور و وزارت راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
- ۵- با لحاظ حاکمیت و انحصار دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی شامل ناوبری

نشست و برخاست و پیش‌بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، دولت مجاز است سهام شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران را به نحوی که حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) آن در مالکیت دولت باقی بماند و سهام شرکت ایران ایرتور را به بخش غیردولتی واگذار نماید.

د- ۱- تجهیز و نوسازی بنادر تجاری کشور و اصلاح مدیریت بهره‌برداری آنها به نحوی که تا پایان برنامه چهارم توسعه، ظرفیت تخلیه و بارگیری بنادر تجاری حداقل به یکصد و ده میلیون تن برسد.

۲- نوسازی ناوگان حمل و نقل دریایی با استفاده از وجوه اداره شده.

ه- ۱- تدوین و بکارگیری استانداردهای حمل و نقل با استانداردهای جهانی.

۲- ایجاد تسهیلات لازم و هماهنگی بین دستگاههای ذی‌ربط برای گسترش ترانزیت کالا و مسافر.

۳- یکپارچه سازی سازمان مدیریت فرودگاهها، بنادر و پایانه‌های مرزی زمینی.

۴- نگهداری از زیربناهای احداث شده حمل و نقل مطابق با نرماها و استانداردهای جهانی.

ماده ۲۹ - مواد (۱۲۷)، (۱۲۸)، (۱۲۹)، (۱۳۱) و (۱۳۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و اصلاحیه‌های آن^(۱) برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

۱- از قانون برنامه سوم توسعه.... مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ با اصلاحات بعدی:

ماده ۱۲۷ - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود:

الف - بخشی از ماشین‌آلات، تجهیزات و اماکنی را که در راستای تحقق سیاست واگذاری، مازاد تشخیص می‌دهد براساس آیین‌نامه‌ای* که توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، راه و ترابری و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید به فروش برساند و یا به صورت اجاره به پیمانکاران و شرکتهای تعاونی راهداری تشخیص صلاحیت شده واگذار کند.

ب - نسبت به کاهش و تعدیل نیروی انسانی براساس آیین‌نامه‌ای** که به پیشنهاد وزارت مذکور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، اقدام کند. منابع مالی مورد نیاز برای اصلاح ساختار

▷ نیروی انسانی نیز در راستای کاهش تصدی فوق از محل بند (الف) این ماده در قالب لوایح بودجه سنواتی تأمین می‌شود.

ماده ۱۲۸ - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال سیاست جامع و هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیتهای مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی داخلی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکتهای مشترک بین بخش غیردولتی داخلی و راه آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.***

ماده ۱۲۹ - با توجه به اینکه امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) منحصراً در اختیار و در کنترل دولت (سازمان هواپیمایی کشوری) می‌باشد، با پیش‌بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، به دولت اجازه داده می‌شود:

الف - نسبت به واگذاری سهام شرکتهای هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹٪)، هواپیمایی آسمان، هواپیمایی پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری (ساخته)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخشهای تعاونی و خصوصی داخلی اقدام کند.

ب - با پیشنهاد مشترک شورای عالی هواپیمایی کشوری و دستگاه اجرایی ذی‌ربط اساسنامه شرکتهای هوایی کشور (آسمان، پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری) را اصلاح کند. تغییرات اساسنامه هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

ماده ۱۳۱ - به سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود به منظور کمک به تدارک ناوگان حمل و نقل جاده‌ای بین شهری و احداث پایانه‌های مسافری و باری و مجتمعهای خدمات رفاهی بین راهی توسط بخش غیردولتی با اولویت تعاونیها و ایثارگران، از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری بانکی، اقدام کرده و مابه‌التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه سازمان مذکور تعیین می‌گردد.

ماده ۱۳۲ - به منظور تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت توسعه، نگهداری و بهره‌برداری امور حمل و نقل جاده‌ای، به

ماده ۳۰ - دولت موظف است به منظور هویت بخشی به سیمای شهر و روستا، استحکام بخشی ساخت و سازها، دستیابی به توسعه پایدار و بهبود محیط زندگی در شهرها و روستاها، اقدام‌های ذیل را در بخش‌های عمران شهری و روستایی و مسکن به عمل آورد:

الف - هویت بخشی به سیما و کالبد شهرها، حفظ و گسترش فرهنگ معماری و شهرسازی و ساماندهی ارائه خدمات شهری از طریق:

- ۱ - تهیه و تدوین قانون جامع شهرسازی و معماری کشور تا پایان سال اول برنامه چهارم.
- ۲ - مناسب‌سازی فضاهای شهری و روستایی برای جانبازان و معلولین جسمی - حرکتی و اعمال این ضوابط در اماکن و ساختمانهای عمومی و دولتی تا پایان برنامه چهارم.

▷ سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود:

الف - از جابه جایی کالا و مسافر در جاده‌های کشور براساس تن - کیلومتر و نفر - کیلومتر عوارض وصول کند. میزان این عوارض همه ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور و تصویب شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

ب - حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن - کیلومتر حمل و نقل کالا در داخل کشور از شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی که مبادرت به حمل و نقل کالای ترانزیتی می‌کنند با تأیید وزیر راه و ترابری از طریق دفاتر مرزی خود دریافت کند.

ج - صد درصد (۱۰۰٪) خسارت وارده بر ابنیه فنی و تأسیسات زیربنایی را وصول کند. بجز خسارات وارده بر اثر حوادث و سوانح غیر مترقبه و طبیعی که دولت بنا به توان، موظف به جبران آن خواهد بود.

د - کلیه دریافتیهای موضوع این ماده پس از وصول، به حساب سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور نزد خزانه داری کل واریز می‌شود تا براساس بودجه سالانه سازمان به مصرف برسد.

* آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۱۲۷ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳۰ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۰/۸/۲ اصلاح گردیده است.

* آیین‌نامه اجرایی بند ب ماده ۱۲۷ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳۰ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ‌های ۱۳۸۰/۴/۲۰ و ۱۳۸۲/۱۲/۱۳ اصلاح گردیده است.

** آیین‌نامه اجرایی مواد ۳۰ و ۱۲۸ قانون برنامه سوم... در تاریخ ۱۳۸۰/۴/۲۰ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

۳- بهبود وضعیت عبور و مرور شهری به همراه افزایش سهم حمل و نقل عمومی تا میزان هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) نسبت به کل سفرهای درون شهری.

۴- ارتقاء شاخص‌های جمعیت تحت پوشش شبکه آب شهری و فاضلاب شهری به ترتیب تا سقف صد درصد (۱۰۰٪) و چهل درصد (۴۰٪).

۵- احیای بافتهای فرسوده و نامناسب شهری و ممانعت از گسترش محدوده شهرها براساس طرح جامع شهری و ساماندهی بافتهای حاشیه‌ای در شهرهای کشور با رویکرد توانمندسازی ساکنین این بافتها.

ب- ایمن سازی و مقاوم سازی ساختمانها و شهرها به منظور کاهش خسارات انسانی و اقتصادی ناشی از حوادث غیر مترقبه شامل:

۱- کلیه سازندگان و سرمایه گذاران احداث بنا در کلیه نقاط شهری و روستایی و شهرکها و نقاط خارج از حریم شهرها و روستاها ملزم به رعایت آیین‌نامه (ایران)^(۱) در رابطه با طراحی ساختمانها در مقابل زلزله می‌باشند.

وزارت مسکن و شهرسازی مکلف به اعمال نظارت عالیه در مراحل مختلف طراحی و ساخت ساختمانها می‌باشد.

۲- استاندارد کردن مصالح و روشهای مؤثر در مقاوم سازی ساختمانی تا پایان برنامه چهارم و حمایت از تولیدکنندگان آنها.

۳- صدور پایان کار برای ساختمانهای عمومی و مجتمع‌های مسکونی آپارتمانی منوط به ارائه بیمه نامه کیفیت ساختمان می‌باشد.

۴- صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، علوم، تحقیقات و فناوری، مسکن و شهرسازی و آموزش و پرورش مکلفند خطرات ناشی از سکونت در ساختمانهای غیرمقاوم در مقابل زلزله و لزوم رعایت اصول فنی در ساخت و سازها و نیز چگونگی مقابله با خطرات ناشی از زلزله را به مردم آموزش دهند.

۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با استفاده از تجارب سایر کشورها، نظام بیمه

۱- آیین‌نامه مزبور ملاحظه نشد به نظر می‌رسد منظور آیین‌نامه طراحی ساختمانها در برابر زلزله پیوست تصویب‌نامه

ساختمان و ابنیه در مقابل زلزله و سایر حوادث را گسترش داده و راهکارهای همگانی شدن بیمه حوادث را مشخص و مقدمات قانونی اجرای آن را فراهم نماید.

۶- دولت مکلف است بازسازی و نوسازی بافت‌های قدیمی شهرها و روستاها و مقاوم‌سازی ابنیه موجود در مقابل زلزله را با استفاده از منابع داخلی و خارجی مذکور در بند (ب) ماده (۱۳) این قانون آغاز و تریباتی اتخاذ نماید که حداکثر ظرف ده سال عملیات اجرایی مربوط به این امر در کل کشور خاتمه یابد.

۷- وزارتخانه‌های نفت، نیرو، ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکتهای تابعه مکلفند با استفاده از آخرین فناوری‌ها، سیستم خدماتی آب، برق، گاز، مخابرات و سوخت‌رسانی را به گونه‌ای ایمن سازند که در اثر بروز حوادث، خدمات رسانی مختل نگردد.

۸- در صورت عدم رعایت آیین‌نامه‌های مربوطه یا عدم اجرای صحیح نقشه‌های طراحی شده توسط مهندسین مشاور یا مهندس محاسب یا سازندگان ساختمانها اعم از پیمانکار و کارفرما و مهندس ناظر مربوطه مکلف به جبران خسارت وارده به ساکنین و مالکین (در صورتی که خود مقصر نباشند) می‌باشند. در صورت تکرار، پروانه کار مقصرین لغو خواهد شد.

ج- وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است با توجه به اثرات متقابل بخش مسکن و اقتصاد ملی و نقش تعادل بخشی آن در ارتقای کیفیت زندگی و کاهش نابرابریها، طرح جامع مسکن را حداکثر تا پایان سال اول برنامه چهارم تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند. این طرح مشتمل بر محورهای زیر با رویکرد توسعه پایدار، عدالت اجتماعی و توانمندسازی اقشار کم‌درآمد خواهد بود:

۱- تقویت تعاونی‌های تولید مسکن، سازمانهای خیریه و غیردولتی فعال در بخش مسکن.

۲- مدیریت یکپارچه و منسجم زمین برای تأمین مسکن و توسعه شهر و روستا در چارچوب طرحهای توسعه و عمران.

۳- تشکیل بازار ثانویه رهن بر اساس ضوابط قانونی که به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

۴- افزایش سهم انبوه‌سازی در امر ساخت به میزان سه برابر عملکرد برنامه سوم.

۵- گسترش بازار سرمایه مسکن و اتخاذ تدابیر لازم برای تأمین سرمایه در بخش^(۱).

د- دولت موظف است در اجرای اصل سی و یکم (۳۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۲)، اقدام‌های ذیل را به انجام برساند:

۱- حمایت از ایجاد و بهره‌گیری از مشارکت تشکل‌ها، انجمن‌ها و گروه‌های خیر مسکن‌ساز برای اقشار آسیب‌پذیر.

۲- تشویق و ترغیب سرمایه‌گذاری خارجی در بخش مسکن.

۳- دادن یارانه کارمزد تسهیلات مسکن به سازندگان (بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی) واحدهای مسکونی ارزان قیمت و استیجاری در چارچوب ضوابط و استانداردهای مصوب در شهرهای کوچک و متوسط و کلیه روستاهای کشور برای گروه‌های کم‌درآمد، کارگران، کارمندان و زنان سرپرست خانوار.

۴- ارتقاء شاخص بهسازی مسکن روستایی تا دو برابر عملکرد این شاخص در برنامه سوم.

۵- پلکانی کردن بازپرداخت اقساط تسهیلات بانکی در بخش مسکن.

۶- دادن کمک‌های اعتباری و فنی برای بهسازی و نوسازی مسکن روستایی و حمایت از ایجاد کارگاه‌های تولید و عرضه مصالح ساختمانی و عرضه‌کنندگان خدمات فنی.

ه- به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می‌شود به منظور اجرای قانون استیجار^(۳)، واگذاری معوض نصاب مالکانه و اجرای سایر طرح‌های عمرانی املاک مناسب مورد نیاز را در بافتهای فرسوده و نامناسب شهری، به قیمت کارشناسی روز خریداری نماید.

و- به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می‌شود به منظور تأمین بخشی از اعتبارات مورد نیاز اجرای قانون تشویق، عرضه و احداث واحدهای مسکونی استیجاری مصوب

۱- به نظر می‌رسد درج عبارت «مزبور» پس از «بخش» لازم باشد.

۲- اصل سی و یکم (۳۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: داشتن مسکن متناسب با نیاز، حق هر فرد و خانواده ایرانی است. دولت موظف است با رعایت اولویت برای آنها که نیازمندترند به خصوص روستائینان و کارگران زمینه اجرای این اصل را فراهم کند.

۳- قانونی تحت عنوان «قانون استیجار» ملاحظه نشد. به نظر می‌رسد منظور قانون تشویق، عرضه و احداث واحدهای مسکونی استیجاری مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۳ باشد که در زیرنویس بند (و) همین ماده درج شده است.

۱۳۷۷/۳/۲۳^(۱)، زمین‌های شهری در تملک خویش را به قیمت روز و به صورت مزایده که از

۱- قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۴*:

ماده ۱- دولت مکلف است همه ساله حداقل ده درصد (۱۰٪) تعداد واحدهای مسکونی، شهری منظور شده در برنامه‌های پنجساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور را از طریق فراهم کردن تسهیلات لازم برای ساخت مسکن توسط وزارت مسکن و شهرسازی و عرضه به صورت استیجاری یا اجاره به شرط تملیک به متقاضیان واجد شرایط تأمین نماید..

ماده ۲- پنجاه درصد (۵۰٪) اعتبار لازم جهت احداث واحدهای مسکونی موضوع این قانون همه ساله در بودجه عمومی منظور و بقیه اعتبار از طریق تسهیلات بانکی تأمین می‌شود.

ماده ۳- مبلغ دریافتی بابت اجاره بها، اجاره به شرط تملیک و یا فروش، به حسابی که به وسیله خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌شود واریز می‌گردد و هر ساله معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه مذکور در اختیار دستگاه بهره‌برداری قرار می‌گیرد تا به منظور بازپرداخت تسهیلات بانکی و نگهداری و تعمیر واحدهای ساخته شده و احداث واحدهای جدید مطابق ضوابط و بودجه مصوب هزینه نماید.

در صورتی که دستگاه بهره‌بردار، شهرداریها باشند از شمول این ماده مستثنی هستند.

ماده ۴- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور بهره‌برداری و اخذ مال الاجاره و بازپرداخت وام بانکی مربوط، واحدهای استیجاری احداث شده را به شهرداریهای مربوط واگذار نماید تا زیر نظر شورای شهر به افراد واجد شرایط واگذار نماید.

ماده ۵- شرایط متقاضیان اجاره یا اجاره به شرط تملیک با حفظ اولویت برای متقاضیان جوان متأهل و افراد کم‌درآمد و زنان سرپرست خانوار، میزان اجاره بهای ماهانه ضریب افزایش سالانه آن، مدت اجاره و سایر شرایط در آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تعیین می‌شود. **

ماده ۶- به سازندگان واحدهای مسکونی استیجاری در محدوده شهرهایی که هر سه سال یکبار به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی اعلام خواهد شد به شرط رعایت ضوابط مندرج در این قانون تسهیلات و معافیت‌های زیرتعلق می‌گیرد: الف - مجتمعات مسکونی دارای بیش از (۳) واحد استیجاری که با رعایت الگوی مصرف مسکن ساخته شود، چنانچه حداقل به مدت (۵) سال تمام به اجاره واگذار شود، علاوه بر استفاده از مزایای مسکن اجتماعی و حمایتی، در طول مدت اجاره از صدور صد (۱۰۰٪) مالیات بر درآمد املاک اجاری معاف و از بابت هزینه

▷ حق الثبت مربوط به اعطای تسهیلات بانکی، مشمول تبصره ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین - مصوب ۱۳۷۳*** - می‌گردند.

ب - دولت موظف است سازندگان مجتمعهای مسکونی دارای (۶) واحد استیجاری و بیشتر را از طریق اعطای اولویت در واگذاری اراضی، اعطای تخفیف در بهای واگذاری اراضی، تقسیط بهای اراضی، اعطای تسهیلات بانکی و تقبل بخشی از سود تسهیلات در دوره مشارکت مدنی و فروش سهم الشرکه بانکی (فروش اقساطی) صدور مجوزهای قانونی و سایر اقدامات ضروری حمایت نماید.

ماده ۷- شهرداریها موظفند برای متقاضیان موضوع ماده (۶) این قانون، پروانه ساختمانی صادر کنند و در پروانه ساخت و گواهی عدم خلاف و پایان کار عبارت "ساختمان استیجاری با مدت معلوم" را درج نمایند. ادارات ثبت اسناد و املاک نیز در صورت مجلس تفکیکی اینگونه ساختمانها، باید عبارت یاد شده را قید کنند. تبصره - مدت یاد شده، در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می‌شود.

ماده ۸- در صورتی که پیش از انقضای مدت مذکور در گواهی پایان کار، مالک، قصد فروش، صلح، هبه، تهرین یا اعمال هر نوع حقوق مالکانه دیگر را داشته باشد، موضوع انتقال تعهد اولیه به ایادی بعدی و لزوم بهره‌برداری از ملک به صورت استیجاری تا پایان مدت مذکور و قبول منتقل الیه در سند مربوط قید شود.

تبصره - تنظیم هر نوع سند رسمی در مورد واحدهای مسکونی استیجاری موضوع این قانون جز سند اجاره، موکول به رعایت مفاد این قانون خواهد بود.

ماده ۹ - چنانچه از ملکی که دارای پروانه ساختمانی با قید (ساختمان استیجاری با مدت معلوم) است، به تشخیص وزارت مسکن و شهرسازی و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی، کمتر مدت قید شده به صورت استیجاری مسکونی بهره‌برداری شود، مالک ملک موظف است دو برابر معافیتها و تسهیلات منظور شده در این قانون را به نرخ روز هزینه‌های مربوط، به عنوان جریمه تعهد، به دستگاه ذیربط درازد و در صورت استفاده از زمین دولتی، مابه‌التفاوت بهای زمین به قیمت کارشناسی روز وصول جریمه، دریافت و دین حاصل از فروش اقساطی متخلف حال خواهد شد. تبصره ۱- در صورت انتقال قهری ملک، ورثه یا قائم مقام مالک مختارند حالت استیجاری ملک را تا پایان مدت تعهد حفظ کنند (و با رعایت مفاد توافق شده با مستأجر) یا با پرداخت مابه‌التفاوت معافیتها و تسهیلات، حذف باقیمانده مدت اجاره را اخذ نمایند.

تبصره ۲- جهت احراز بهره‌برداری استیجاری مسکونی از ملک، اسناد رسمی اجاره‌ای یا قبوض مفاصا حسابهای

قیمت کارشناسی روز کمتر نخواهد بود به فروش رسانند.

ماده ۳۱ - دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرحها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری با رویکرد نتیجه‌گرا و دستیابی به سیستم کنترل کیفی، متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی و اقلیمی کشور، تا پایان سال اول برنامه چهارم، نسبت به تدوین نظام فنی و اجرایی کشور و اجرای آن در تمامی دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون به شرح ذیل اقدام نماید:

الف - نظام کنترل هزینه، کیفیت و زمان را در تمامی مراحل طراحی، اجرا و بهره‌برداری

▷ مالیاتی، ملاک خواهد بود.

ماده ۱۰ - تسهیلات مندرج در این قانون به اشخاص حقیقی و حقوقی تعلق می‌گیرد.

بانکه‌ها برای این منظور نیز مجازند اعطای تسهیلات نمایند و اعطای تسهیلات بانکی مانع از انعقاد قرارداد اجاره نبوده و فروش اقساطی کل سهم‌الشرکه بانک به سازنده بلامانع است.

ماده ۱۱ - کلیه واحدهای مسکونی دارای زیر بنای مفید صدویست (۱۲۰) متر مربع و کمتر که به منظور سکونت به اجاره واگذار می‌گردد از پرداخت صد در صد (۱۰۰٪) مالیات بر درآمد اجاری معاف می‌باشند.

ماده ۱۲ - آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف دو ماه بوسیله وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. ***

وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است هر ۶ ماه یکبار گزارش عملکرد این قانون را به کمیسیون مسکن و شهرسازی و راه و ترابری مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

* تاریخ تصویب قانون ۱۳۷۷/۳/۲۴ می‌باشد.

** آیین‌نامه شرایط متقاضیان اجاره واحدهای استیجاری در تاریخ ۱۳۷۸/۷/۲۸ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

*** تبصره ماده ۱ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ با اصلاحات بعدی: تعرفه ثبت اسناد رسمی برای قراردادهای مربوط به اعطای تسهیلات بانکی و تأمین اجتماعی به تعاونیهای ایشارگران سه درهزار و برای بخشهای تولیدی تجارص (صنعتی، کشاورزی، معدنی، مسکن و ساختمان) و آموزشی غیرانتفاعی و فعالیتهای فرهنگی (امور فیلم‌سازی و احداث تالارهای نمایش) پنج درهزار تعیین می‌شود.

**** آیین‌نامه اجرایی قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری در تاریخ ۱۳۷۷/۱۱/۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۷۹/۲/۴ اصلاح شده است.

پروژه‌ها و طرح‌ها و بهره‌مندی از روش‌های نوین، نظیر طرح و ساخت کلید در دست و مدیریت طرح با ارائه برنامه مشخص، ایجاد و در حداقل چهل درصد (۴۰٪) از طرح‌ها مستقر کند.

ب - با هدف افزایش ایمنی بناها و استحکام ساخت و سازها، نسبت به ترویج فرهنگ بهسازی و تدوین ضوابط، مقررات و بخشنامه‌های مورد نیاز با رویکرد تشویقی و بازدارنده و به کارگیری مصالح و روشهای ساخت نوین اقدام نماید.

ج - سازوکارهای لازم به منظور استقرار نظام مدیریت کیفیت و مهندسی ارزش، در پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، از سال اول برنامه چهارم فراهم نماید.

د - سازوکار ارزیابی پروژه‌های پیشنهادی پس از حصول اطمینان از تأمین اعتبار، با رویکرد توجیه فنی، اقتصادی و زیست محیطی را به منظور جلوگیری از اجرای پروژه‌های فاقد توجیه از ابتدای برنامه چهارم ایجاد نماید.

ه - حذف تقاضای مفاصاحساب حقوق دولتی در خاتمه کار از پیمانکاران و مشاوران.

و - تدوین «استاندارد ملی حسابداری طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای» برای تعیین دقیق عملکرد حسابهای سرمایه‌گذاری بخش عمومی و تعیین قیمت تمام شده طرحها براساس شاخص‌های بهره‌وری در هر بخش و اعمال مدیریت ارزش در آنها.

ز - آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۲ - اعتبارات طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید صرفاً براساس گزارش‌های توجیهی فنی، اقتصادی و زیست محیطی تأیید شده برای یک بار و به قیمت ثابت سالی که طرح مورد نظر برای اولین بار در لایحه بودجه سالانه منظور می‌گردد، به تفکیک سالهای برنامه چهارم و سالهای بعد به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است اعتبارات مورد نیاز سالهای باقیمانده برنامه چهارم را با اعمال تغییر نرخهای ابلاغی خود محاسبه نموده و برحسب برنامه - دستگاه در لوایح بودجه سالانه کل کشور منظور نماید.

مبادله موافقتنامه شرح عملیات طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای انتفاعی و غیرانتفاعی مشتمل بر اهداف طرح، شرح عملیات اجرایی، اعتبارات مصوب، پیشرفت فیزیکی و مشخصات فنی فقط برای یکبار در دوران برنامه انجام می‌پذیرد.

این موافقتنامه‌ها برای دوران برنامه چهارم معتبر و ملاک عمل خواهند بود. موافقتنامه‌هایی که برای انطباق میزان اعتبارات سالانه طرحها با قوانین بودجه سنواتی مبادله می‌شوند جنبه اصلاحیه داشته و نباید موجب افزایش اهداف و تعداد پروژه‌های طرح شوند.^۱ موارد استثناء که منجر به افزایش حجم عملیات و یا تعداد پروژه‌ها می‌گردد مشابه طرحهای جدید تلقی می‌گردند.

مبادله موافقتنامه طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای صرفاً نظامی بخش دفاع تابع دستورالعمل خاصی است که به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح خواهد رسید.

این‌نامه اجرایی این ماده شامل چگونگی ابلاغ و تخصیص اعتبارات طرحهای ملی و نحوه اعمال مفاد این ماده برای اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل دوم - تعامل فعال با اقتصاد جهانی

ماده ۳۳ - به منظور نوسازی و روان‌سازی تجارت، افزایش سهم کشور در تجارت بین‌الملل، توسعه صادرات کالاهای غیر نفتی و خدمات، تقویت توان رقابتی محصولات صادراتی کشور در بازارهای بین‌المللی و به منظور گسترش کاربرد فن‌آوری ارتباطات و اطلاعات در اقتصاد، بازرگانی و تجارت در قالب سند ملی بازرگانی کشور، دولت مکلف است:

الف - با تجهیز مبادی و مجاری ورودی کشور، نسبت به توسعه ترانزیت و عبور مطمئن، آزاد و سریع کلیه کالاها و خدمات با نرخ رقابتی اقدام نماید.

ب - نسبت به هدفمندسازی و ساماندهی یارانه‌ها و جوایز صادراتی در قالب حمایت‌های مستقیم و غیرمستقیم اقدام نماید.

ج - نسبت به افزایش سرمایه صندوق ضمانت صادرات ایران و نیز تأمین مابه‌التفاوت نرخ‌های اعتباری و گسترش پوشش بیمه‌ای در کشورهای هدف برای صادرات کالا و خدمات به ویژه خدمات فنی و مهندسی اقدام نماید.

د - برقراری هرگونه مالیات و عوارض برای صادرات کالاهای غیر نفتی و خدمات در طول

برنامه ممنوع می باشد.

دولت مجاز است به منظور صیانت از منابع و استفاده بهینه از آنها، عوارض ویژه‌ای را برای صادرات مواد اولیه فرآوری نشده وضع و دریافت نماید.

تشخیص این قبیل مواد برعهده شورای عالی صادرات خواهد بود.

میزان عوارض به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های بازرگانی، امور اقتصادی و دارایی، صنایع و معادن و جهاد کشاورزی و تصویب هیأت وزیران تعیین و تصویب خواهد شد.

تبصره - صادرات کالا و خدمات از اخذ هرگونه مجوز به استثنای استانداردهای اجباری و گواهی‌های مرسوم در تجارت بین‌الملل (مورد درخواست خریداران) معاف می‌باشند.

ه- توازن تجاری با کشورهای طرف همکاری و بلوکهای اقتصادی ایجاد نماید طوری که سهم صادرات غیرنفتی از کل صادرات کشور از بیست و سه و یک دهم درصد (۲۳/۱٪) در سال ۱۳۸۲ به سی و سه و شش دهم درصد (۳۳/۶٪) در سال ۱۳۸۸ افزایش یابد.

و- بازارچه‌ها و مبادلات مرزی را از طریق اصلاح نظام اجرایی، معیارهای تشکیل و رویه‌های اداری ساماندهی نماید.

ز- نسبت به حذف کلیه موانع غیرتعرفه‌ای و غیرنفتی با رعایت موازین شرعی و وضع نرخ‌های معادل تعرفه‌ای با زمانبندی معین و در قالب پیش‌آگهی حداکثر تا پایان سال اول برنامه اقدام نماید.

ح- تدابیر و اقدامات مؤثر حفاظتی، جبرانی و ضد دامپینگ در مواردی که کالایی با شرایط غیرمتعارف و با امتیاز قابل توجه به کشور وارد می‌شود را اتخاذ و اعمال نماید.

ط- با تجهیز دستگاهها و واحدهای مربوطه و با رعایت استانداردها و چارچوب نظام بازرگانی و تجارت الکترونیکی، اقدامات لازم را توسط دستگاههای یادشده به شرح زیر انجام دهد:

۱- به روز نمودن پایگاهها و مراکز اطلاع رسانی و ارائه خدمات دستگاه مربوطه در محیط رایانه‌ای و شبکه‌ای.

۲- انجام مناقصه‌ها، مزایده‌ها و مسابقه‌های خرید و فروش کالا و خدمات و عملیات مالی - اعتباری در محیط رایانه‌ای و شبکه‌های اطلاع رسانی.

۳- ایجاد بازارهای مجازی.

۴- انجام فعالیت‌های تدارکاتی و معاملاتی در قالب تجارت الکترونیکی از سال دوم برنامه.

تبصره - قوه قضائیه موظف است شعبه یا شعبی از دادگاهها را برای بررسی جرایم

الکترونیکی و نیز جرائم مربوط به تجارت الکترونیکی و تجارت سیار، اختصاص دهد.
 ی - از طریق وزارت بازرگانی نسبت به راه اندازی دفاتر، شعب و یا نمایندگی های سازمان توسعه تجارت در کشورهای هدف با اخذ مصوبه از هیأت وزیران اقدام نماید.

تبصره - کلیه بنگاههای تجاری و شبکه های توزیع موظفند استانداردهای ابلاغی از سوی وزارت بازرگانی را در جهت نوین سازی شبکه های توزیع کشور و پیوستن به سازمان تجارت جهانی رعایت نمایند.

ک - برقراری هماهنگی میان سیاستهای مالی و پولی با سیاستهای استراتژیک تجاری.

ل - دولت مکلف است به منظور هم پیوندی فعال با اقتصاد جهانی و رونق بخشیدن به تجارت خارجی، قانون مقررات صادرات و واردات، قانون امور گمرکی و قانون مناطق آزاد تجاری و صنعتی را بازنگری و اصلاح و مقررات ضد دامپینگ را تدوین نموده و به تصویب مرجع ذی ربط برساند.

ماده ۳۴ - دولت موظف است به منظور تسهیل تجارت و حمل و نقل، استقرار صنایع دریایی، گسترش گردشگری، کمک به بهره برداری پایدار منابع شیلاتی و استفاده بهینه از این مناطق، برای توسعه فعالیت های تولیدی و خدمات دریایی، با حفظ امور سیاستگذاری، برنامه ریزی و نظارت برای خود، ضمن واگذاری رقابتی امور تصدی به بخشهای غیردولتی در مناطق ساحلی و دریاها، با انجام مطالعات تطبیقی در قوانین، مقررات، آیین نامه ها، اساسنامه ها و شرح وظایف دستگاههای اجرایی مرتبط با فعالیتهای دریایی، لوایح مورد نیاز برای توسعه فعالیتهای دریایی را با اصلاح قوانین مرتبط و حذف وظایف موازی، مشابه و متضاد و تجمیع وظایف همگن و متجانس هر یک از دستگاهها، تفکیک کامل وظایف دستگاهها برای اعمال حاکمیت و براساس محورهای زیر تهیه و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید:

الف - یکسان سازی تعاریف و اصطلاحات قانونی (با ملاحظه تعاریف و اصطلاحات بین المللی) کنوانسیونهای بین المللی که ایران عضو آنها است.

ب - برقراری امنیت و تأمین نظم، تعیین مقررات حقوقی و رویه های قضائی.

ج - انجام کلیه امور تجاری از طریق بنادر و اسکله های تجاری و گمرکات رسمی.

د - ایمنی در دریا، بیمه های دریایی و امداد و نجات در دریا.

ه - حفاظت از محیط زیست و تعیین حریم ها و پهنه بندی نواحی ساحلی و آبهای داخلی و

بین‌المللی.

و - بهره‌برداری پایدار از نواحی ساحلی، دریایی، حمایت از ناوگانهای جمهوری اسلامی ایران براساس قواعد بین‌المللی و حمایت از سرمایه‌گذاری‌ها در فعالیتهای اقتصادی، نظیر؛ حمل و نقل دریایی، منابع تجدیدناپذیر دریایی (نفت و گاز، معادن و...)، منابع تجدیدپذیر دریایی (آبزیان و...) گردشگری دریایی، خدمات پشتیبانی و صنعتی دریایی.

ز - آموزش‌های علمی، مهندسی، مدیریت، حقوقی و مهارت‌های تخصصی دریایی و دریانوردی.

ح - تحقیقات دریایی، ثبت پایش اطلاعات اقیانوس‌شناسی و فناوری اطلاعات و ارتباطات دریایی.

ط - حمایت از ناوگان ملی براساس قواعد بین‌المللی.

ی - فراهم کردن امکانات و زیرساخت‌های لازم برای گسترش فعالیت‌های ماهیگیری از جمله: توسعه، تجهیز، نگهداری و بهسازی بنادر صیادی.

ک - سازماندهی و تجهیز مراکز تخلیه صید کوچک و ارتقاء بهره‌وری بنادر ماهیگیری با رویکرد بهبود کیفیت، افزایش ارزش افزوده صید و گسترش مشارکت بخش غیردولتی.

ماده ۳۵ - دولت مکلف است به منظور اعمال مدیریت واحد و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در مناطق آزاد اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - مدیریت سازمانهای مناطق آزاد به نمایندگی از طرف دولت، بالاترین مقام اجرایی منطقه محسوب شده و کلیه دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به استثنای دستگاههای نهادی دفاعی و امنیتی مکلف هستند ضمن رعایت ماده (۲۷) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی مصوب ۱۳۷۲/۶/۷^(۱) نسبت به اصلاح و رفع مغایرتهای مقرراتی خود با مقررات مناطق آزاد اقدام نمایند.

ب - وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسه‌ها و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت در حیطه وظایف قانونی ضمن هماهنگی با سازمانهای مناطق آزاد، خدمات از قبیل برق، آب، مخابرات، سوخت و سایر خدمات را با نرخ‌های مصوب جاری در همان منطقه جغرافیایی از کشور به مناطق آزاد ارائه خواهند نمود.

ج - کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد هنگام ورود به سایر نقاط کشور به میزان

۱- به پاورقی بند ه- ماده ۳۵ مراجعه شود.

مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه داخلی و قطعات داخلی به کار رفته در آن مجاز و تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف خواهد بود.

تبصره - مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای خارجی به کار رفته در تولید مشروط به پرداخت حقوق ورودی در حکم مواد اولیه و کالای داخلی محسوب می‌شود.

د - حقوق، عوارض و هزینه‌های بندری که طبق قوانین جاری از کشتی‌ها و شناورها بابت خدمات بندری دریافت می‌شود در صورتی که این بنادر و لنگرگاهها توسط بخش خصوصی و تعاونی و یا مناطق آزاد ایجاد شده باشند توسط سازمان مناطق آزاد مربوطه اخذ می‌گردد. مناطق آزاد مجازند نسبت به ثبت و ترخیص کشتی‌های بین‌المللی اقدام نمایند.

ه - محدوده آبی مناطق آزاد که قلمرو آن با رعایت مسائل امنیتی و دفاعی با پیشنهاد هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید از امتیازات قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن^(۱) برخوردار خواهد بود.

۱- الف - به مجموعه مناطق آزاد تجاری - صنعتی از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

ب - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ با اصلاحات بعدی:

قسمت اول - اهداف

ماده ۱ - به منظور تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی، به دولت اجازه داده می‌شود مناطق ذیل را به عنوان مناطق آزاد تجاری و صنعتی براساس موازین قانونی و این قانون اداره نماید:

الف - منطقه آزاد جزیره کیش طبق نقشه پیوست.*

ب - منطقه آزاد قشم حداکثر به وسعت سیصد کیلومتر مربع به هم پیوسته در ضلع شمال شرق جزیره در محدوده‌ای که هیأت وزیران تعیین خواهد نمود.

ج - منطقه آزاد چاه‌بهار (طبق نقشه پیوست).*

تبصره ۱ - مناطق آزاد از تسهیلات و امتیازات موضوع این قانون برخوردار خواهند بود.

تبصره ۲ (الحاقی ۳۰/۴/۱۳۷۸) - محدوده آبی مجاور مناطق آزاد که قلمرو آن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، منحصراً در خصوص فعالیتهای مربوط به سوخت رسانی کشتیها از امتیازات این قانون برخوردار خواهد بود.

تبصره ۳ - ایجاد مناطق جدید و تعیین محدوده آنها بنا به پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

ماده ۲ - درآمد سازمانهای مناطق آزاد صرفاً بایستی در چارچوب بودجه سالیانه که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد هزینه گردد. کمکهای سازمان جهت عمران و آبادانی سایر نواحی (با اولویت نواحی همجوار) صرفاً با تصویب هیأت دولت امکان‌پذیر بوده و هرگونه کمک دیگری تصرف غیرقانونی در اموال عمومی محسوب خواهد شد.

قسمت دوم - تعاریف

ماده ۳ - در این قانون واژه‌های زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

مجلس: مجلس شورای اسلامی

قسمت سوم - وظایف

ماده ۴ - هیأت وزیران مسئولیت:

الف - تصویب آیین‌نامه‌ها و هماهنگ نمودن کلیه فعالیتهای هر منطقه.

ب - تصویب اساسنامه سازمان و شرکتهای تابعه.

ج - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه و عملکرد صورتهای مالی سازمانهای مناطق.

د - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی مناطق با تأیید فرماندهی کل قوا.

ه - اعمال نظارت عالیه بر فعالیتهای مناطق.

را به عهده خواهد داشت.

ماده ۵ - هر منطقه توسط سازمانی که به صورت شرکت با شخصیت حقوقی مستقل تشکیل می‌گردد و سرمایه آن متعلق به دولت است اداره می‌شود. این شرکتها و شرکتهای وابسته از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکتهای دولتی

▷ و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی بوده و منحصراً براساس این قانون و اساسنامه‌های مربوط اداره خواهند شد و در موارد پیش‌بینی نشده در این قانون و اساسنامه، تابع قانون تجارت خواهند بود.

ماده ۶ - سازمان توسط هیأت مدیره متشکل از سه یا پنج نفر اداره خواهد شد. اعضای هیأت مدیره توسط هیأت وزیران انتخاب خواهند شد. مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت مدیره را به عهده خواهد داشت، به موجب حکم ریاست جمهوری و از میان اعضای هیأت مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی در زمینه‌های اقتصادی و زیربنایی منطقه می‌باشد. انتخاب مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره برای مدت سه سال بوده و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

عزل مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره با همان مراجع انتخاب‌کننده می‌باشد. هیأت وزیران مسئولیت و اختیار مجامع عمومی سازمان هر منطقه را به عهده دارد.

ماده ۷ - سازمان هر منطقه مجاز است با تصویب هیأت وزیران نسبت به تشکیل شرکتهای لازم که طبق موازین قانون تجارت تشکیل می‌شود، اقدام نماید.

قسمت چهارم - مقررات عمومی

ماده ۸ - سازمان و شرکتهای تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی منعقد نمایند و با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی با رعایت اصول قانون اساسی برای انجام طرحهای عمرانی و تولیدی مشارکت کنند. اختلافها و دعاوی ناشی از قراردادهای منعقدشده حسب توافقات و تعهدهای قراردادی دوطرف، رسیدگی و حل و فصل می‌شود.

ماده ۹ - وزارتخانه‌ها، سازمانها، موسسه‌ها و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت می‌توانند برای ارائه تسهیلات و خدمات در محدوده هر منطقه، قراردادهای لازم را در حدود مصوبه‌های هیأت وزیران با سازمان یا شرکتهای تابع آن منعقد نمایند. شرایط این‌گونه قراردادها به نحوی خواهد بود که موجب حفظ موقعیت رقابتی منطقه در مقابل مناطق آزاد سایر کشورها گردد.

ماده ۱۰ (اصلاحی ۱۳۷۵/۸/۲۲) - سازمان هر منطقه می‌تواند با تصویب هیأت وزیران در مقابل انجام خدمات شهری و فراهم نمودن تسهیلات مواصلاتی، بهداشتی، امور فرهنگی، آموزشی و رفاهی از اشخاص حقیقی و حقوقی منطقه عوارض اخذ نماید.

ماده ۱۱ - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز ایجاد بنا و تأسیسات و تصدی به انواع مشاغل

▶ توسط اشخاص حقیقی و حقوقی، درمورد مشاغلی که متصدی مستقیم ندارند در محدوده منطقه فقط در اختیار سازمان می‌باشد.

ماده ۱۲ - مقررات مربوط به اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی و صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌هایی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳ - اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیت‌های اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره‌برداری مندرج در مجوز به مدت پانزده سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم معاف خواهند بود و پس از انقضای پانزده سال تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۱۴ - مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور پس از ثبت گمرکی از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی هستند و مقررات صدور و ورود کالا و تشریفات گمرکی در محدوده هر منطقه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور اعم از مسافری و تجاری تابع مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می‌باشد.

ماده ۱۵ - واردات کالای تولیدشده در منطقه آزاد به سایر نقاط کشور، تا حد ارزش افزوده در آن منطقه با تصویب هیأت وزیران از پرداخت تمام یا قسمتی از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می‌باشند.

ماده ۱۶ - ورود کالاهایی که تمام یا بخشی از مواد اولیه آن از داخل کشور تأمین و در منطقه آزاد تولید می‌شود از تمام یا بخشی (متناسباً) از حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط به مواد اولیه داخلی معاف خواهند بود.

ماده ۱۷ - کالاهایی که برای به کارگیری و مصرف در منطقه از داخل کشور به مناطق حمل می‌گردند، از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است ولی صادرات آنها از منطقه به خارج تابع مقررات عمومی صادرات و واردات خواهد بود.

ماده ۱۸ (اصلاحی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید انجام می‌شود.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق، موکول به پیشنهاد سازمان و تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی

است.

▷ تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - افتتاح شعبه توسط بانکها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - نظام حاکم بر برابری ریال ایران با اسعار مختلف در مناطق آزاد توسط هیأت وزیران تعیین می شود.

تبصره ۴ (اصلاحی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود. واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون مرزی اخذ نموده اند از انجام معاملات به ریال ایران ممنوع هستند.

ماده ۱۹ - سازمان می تواند برای اجرای طرحهای زیربنایی و تولیدی در قالب برنامه و بودجه مصوب خود نسبت به تأمین و تضمین اعتبار از منابع داخلی و خارجی با تصویب هیأت وزیران اقدام نماید. بازپرداخت این اعتبارات فقط از محل درآمدهای سازمان انجام خواهد شد.

ماده ۲۰ - ورود و خروج سرمایه و سود حاصل از فعالیتهای اقتصادی در هر منطقه، آزاد می باشد. مقرر است لازم برای جلب و حمایت سرمایه گذاری در هر منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجیان در فعالیتهای هر منطقه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۱ (اصلاحی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - حقوق قانونی سرمایه گذاران خارجی که پذیرش سرمایه آنها به تصویب هیأت وزیران رسیده است، مورد تضمین و حمایت است. سرمایه سرمایه گذاران مزبور چنانچه در مواردی به وسیله قانون به نفع عموم ملی شود یا اینکه از سرمایه گذاران یاد شده سلب مالکیت شود، جبران عادلانه خسارت به عهده دولت می باشد. مقررات مربوط به نحوه پذیرش سرمایه های مذکور و طریق جبران خسارت به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲ (اصلاحی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - ثبت شرکتها و مالکیتهای صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتیها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه با رعایت اصل هشتماد و یکم (۸۱) قانون اساسی طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام می شود.

تبصره (اصلاحی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - ثبت شرکتها و مالکیتهای صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه انجام می شود.

ماده ۲۳ - سازمان می تواند در محلهای لازم دفتر نمایندگی تأسیس نماید.

و - مبادلات کالا بین مناطق آزاد و خارج از کشور و نیز سایر مناطق آزاد از کلیه حقوق ورودی، عوارض (به استثنای عوارض موضوع ماده «۱۰» قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی

▶ ماده ۲۴ - نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن به اتباع کشور در محدوده هر منطقه که در مالکیت دولت باشد طبق مقررات مصوب هیأت وزیران و با رعایت برنامه‌های عمرانی هر منطقه تعیین می‌گردد. سازمان هر منطقه مسؤول اجرای مقررات مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ - اجاره زمین به اتباع خارجی مجاز و فروش آن مطلقاً ممنوع است.

تبصره ۲ - ساکنین ایرانی جزایر موضوع مناطق آزاد همانند سایر نقاط کشور دارای کلیه حقوق مالکیت عرصه و اعیان می‌باشند. سازمان ثبت اسناد و املاک مکلف است برابر قوانین و مقررات سند مالکیت به نام اشخاص صادر نماید. ماده ۲۵ - رئیس و مدیران سازمان هر منطقه، مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره شرکتهای تابعه، کلیه وزرا و رؤسای سازمانهای دولتی، رؤسای قوه قضاییه و دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری، دادستان کشور، رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونان و مشاوران آنان و نمایندگان مجلس، استانداران، شهرداران و معاونان ایشان و وابستگان درجه یک آنان مجاز به داشتن سهام در شرکتهایی که توسط سازمان هر منطقه ایجاد می‌شود و همچنین شرکتهای خصوصی که در محدوده منطقه فعالیت دارند نمی‌باشند.

ماده ۲۶ - آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۷ (الحاقی ۱۳۷۵/۸/۲۲) - به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیتهای مناطق آزاد، حسب مورد با تأیید وزیر ذی‌ربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد:

الف - دستگاههای اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمانهای مناطق آزاد تفویض نمایند.

ب - مدیران، رؤسا و سرپرستان دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان و با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می‌شوند.

ماده ۲۸ (الحاقی ۱۳۷۸/۴/۳۰) - تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

* نقشه‌های مذکور در مجموعه مناطق آزاد تجاری - صنعتی از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷^(۱) و مالیات معاف می‌باشند.

ز- در زمینه گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در چارچوب ضوابط و مقررات قانونی و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به صدور مجوز جهت ایجاد دانشگاههای خصوصی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی اقدام نمایند.

ماده ۳۶ - مواد (۱۱۴)، (۱۱۷) و تبصره (۲) ماده (۸۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.^(۲)

۱- به زیرنویس بند ه همین ماده مراجعه شود.

۲- مواد ۱۱۴ و ۱۱۷ و تبصره ۲ ماده ۸۶ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی... مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ با اصلاحات بعدی:

ماده ۱۱۴ - تنظیم بازار داخلی موجب ممنوعیت صدور نمی‌گردد و صدور کلیه کالاها و خدمات، به جز موارد ذیل مجاز خواهد بود:

الف - اشیاء عتیقه و میراث فرهنگی.

ب - اقلام دامی یا نباتی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیک و یا حفاظت محیط زیست داشته باشند.

ج - صادرات کالاهایی که دولت برای تأمین آنها مستقیماً یارانه پرداخت می‌کند یا پیشنهاد دستگاه مربوطه و تصویب شورای اقتصاد مجاز می‌باشد.

تبصره - به منظور تنظیم بازار داخلی و جبران کمبود احتمالی، وزارت بازرگانی مجاز است در مواردی که تشخیص می‌دهد از طریق واردات بدون انتقال ارز نسبت به جبران نیازهای داخلی اقدام نماید.

ماده ۱۱۷ - به منظور تنظیم خط مشی‌های صادرات کشور و تعیین کمکها و تسهیلات قابل ارائه به بخش صادرات و رفع مشکلات و موانع آن و اجرای سیاست‌های مصوب برنامه سوم، شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول وی و عضویت وزیران بازرگانی، صنایع، معادن و فلزات، تعاون، امور خارجه، نفت، امور اقتصادی و دارایی، کشاورزی، جهاد سازندگی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مدیرعامل بانک توسعه صادرات و رؤسای مرکز توسعه صادرات ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن

فصل سوم - رقابت پذیری اقتصادی

ماده ۳۷ - دولت موظف است در جهت ایجاد فضا و بسترهای مناسب برای تقویت و تحکیم رقابت پذیری و افزایش بهره‌وری نیروی کار متوسط سالانه سه و نیم درصد (۳/۵٪) و رشد صادرات غیرنفتی متوسط سالانه ده و هفت دهم درصد (۱۰/۷٪) و ارتقاء سهم صادرات کالاهای فناوری پیشرفته در صادرات غیرنفتی از دو درصد (۲٪) به شش درصد (۶٪)، اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

الف - نظامهای قانونی، حقوقی، اقتصادی، بازرگانی و فنی مناسب را در جهت تقویت رقابت پذیری اقتصاد فراهم نماید.

ب - از تولید کالاها و خدمات در عرصه‌های نوین و پیشتاز فناوری در کشور از طریق اختصاص

▶ ایران و اتاق تعاون تشکیل می‌شود. دبیرخانه شورای مزبور در وزارت بازرگانی مستقر بوده و پیشنهادهای این شورا پس از تصویب هیأت وزیران در حدود قوانین مربوط در ارتباط با ایجاد تسهیلات صادراتی برای کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین اشخاص خصوصی اعم از حقوقی و حقیقی لازم‌الاجراء خواهد بود. سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از کمیسیونهای امور بازرگانی و توزیع، امور برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارایی و تعاون به‌عنوان ناظر در جلسات شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی شرکت می‌نمایند. دبیرخانه شورای مذکور موظف است گزارش عملکرد شورا را هر سه ماه یکبار به کمیسیونهای مذکور ارسال نماید.

کمیته توسعه صادرات استان به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل بازرگانی، گمرک، سازمان برنامه و بودجه و ادارات کل ذی‌ربط حسب مورد و مدیرعامل بانک صادرات استان تشکیل می‌شود و وظایف دبیرخانه کمیته توسعه صادرات استان بر عهده اداره کل بازرگانی استان خواهد بود.*

تبصره ۲ ماده ۸۶ - وزارت بازرگانی مسؤول تنظیم تراز تجاری کشور خواهد بود و کلیه وزارتخانه‌ها موظفند در تهیه برنامه‌های عملیاتی و تقسیم اهداف کمی و کیفی، تنظیم و تفوق تراز تجاری کشور همکاری لازم با وزارت بازرگانی به عمل آورند.

* آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۱۷ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۸۰/۲/۲ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

بخشی از تقاضای دولت به خرید این تولیدات حمایت به عمل آورد.

ج - زمینه مشارکت تشکل های قانونی غیردولتی صنفی - تخصصی بخشهای مختلف را در برنامه ریزی و سیاستگذاری های مربوطه ایجاد نماید.

د - خدمات بازرگانی، فنی، مالی، بانکی و بیمه ای پیشرفته را توسعه داده و یا ایجاد نماید.

تبصره ۱ - سازمانهای توسعه ای که به موجب اساسنامه قانونی خود به سرمایه گذاری مشترک با بخش غیردولتی مجاز می باشند، از رقابت با بخش غیردولتی منع می گردند و فعالیت های خود را صرفاً در جهت تقویت سرمایه گذاری بخش غیردولتی و خروج از سرمایه گذاری مذکور در حداقل زمان ممکن ساماندهی خواهند نمود.

تبصره ۲ - بیمه نامه های صادره از سوی مؤسسات بیمه به عنوان وثیقه دریافت تسهیلات بانکی، معتبر خواهد بود.

ماده ۳۸ - الف - دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه چهارم در قلمروهای اقتصادی که انحصار طبیعی و یا قانونی وجود دارد و همچنین در قلمروهایی که انحصارات جدید ناشی از توسعه اقتصادی شبکه ای و فناوری اطلاعات و ارتباطات بوجود می آید با رعایت حقوق شهروندان، لایحه تسهیل شرایط رقابتی و ضد انحصار را به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

ب - قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه های کشور مصوب ۱۳۵۳/۱/۲۹^(۱) و

۱ - قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه های کشور مصوب ۱۳۵۳/۱/۲۹:

ماده واحده - کلیه کارخانه های قند و تصفیه شکر کشور مکلفند قند و شکر تولیدی را با نرخ مقرر دولتی برای توزیع در سراسر مملکت منحصر در اختیار سازمان غله و قند و شکر و چای کشور وابسته به وزارت تعاون و امور روستاها بگذارند.

مدیران و مسؤولان کارخانه های قند و تصفیه شکر که از مقررات فوق تخلف نمایند همچنین اشخاصی که به نحوی از انحاء در معاملات قند و شکر که به طور غیر مجاز از کارخانه های مزبور خارج شود با علم به آن دخالت نمایند علاوه بر ضبط عین کالا، مرتکب به حبس جنحه ای از سه ماه تا یک سال و جزای نقدی معادل دو برابر بهای کالا محکوم خواهد شد.

به جرائم موضوع این ماده در مراجع قضایی خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد.

اصلاحیه بعدی آن در طول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موقوف الاجرا می‌گردد.

ماده ۳۹ - دولت موظف است در جهت تجدید ساختار و نوسازی بخشهای اقتصادی، در برنامه چهارم اقدامهای ذیل را به عمل آورد:

الف - اصلاح ساختار و ساماندهی مناسب بنگاههای اقتصادی و تقویت رقابت پذیری آنها را از طریق زیر اصلاح نماید:

► تبصره ۱ - کارخانجات قند و شکر متعلق به سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح که تولیدات آنها منحصراً جهت تأمین نیازمندیهای کادر نیروهای مسلح و عائله آنها به مصرف می‌رسد از مقررات این قانون مستثنی است.

تبصره ۲ - آیین نامه اجرایی این قانون در مورد تعیین نرخ قند و شکر و پرداخت حقوق دولتی و عوارض شهرداری و سایر هزینه‌های متعلقه از قبیل کرایه حمل و کارمزد توزیع و همچنین تعیین استاندارد قند تولیدی کارخانجات قند و شکر و قندریزها و سیله وزارت اقتصاد به پیشنهاد وزارت تعاون و امور روستاها پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد. *

* آیین نامه اجرایی تبصره ۲ ماده واحده قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانجات قند و شکر در تاریخ ۱۳۵۳/۵/۱۹ تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۲/۵ اصلاح گردیده است.

لایحه قانونی اصلاح قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور مصوب اردیبهشت ماده ۱۳۵۳ مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۸ شورای انقلاب اسلامی:

ماده واحده - از تاریخ تصویب این لایحه قانونی تبصره یک ماده واحده قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور مصوب اردیبهشت ماده ۱۳۵۳ لغو می‌گردد.

تبصره ۱ - کارخانجات قند و شکر متعلق به سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح مشمول ماده واحده قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور خواهند بود.

تبصره ۲ - سازمان غله و قند و شکر و چای کشور مکلف است قند و شکر مورد نیاز سازمان تعاون مصرف کادر نیروی‌های مسلح را با نرخ‌های متداول تأمین نماید و هزینه‌های حمل و نقل مربوط نیز به عهده سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح خواهد بود.

تبصره ۳ - سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح، قند و شکر مورد نیاز عائله کادر نیروهای مسلح را با نرخ‌های مورد عمل در تبصره ۲ این لایحه تأمین خواهد نمود.

۱ - حمایت از ایجاد پیوند مناسب بین بنگاههای کوچک، متوسط، بزرگ (اعطای کمکهای هدفمند) توسعه شبکهها، خوشهها و زنجیرهها و انجام تمهیدات لازم برای تقویت توان فنی - مهندسی - تخصصی، تحقیق و توسعه و بازاریاب در بنگاههای کوچک و متوسط و توسعه مراکز اطلاع رسانی و تجارت الکترونیک برای آنها.

۲ - رفع مشکلات و موانع رشد و توسعه، بنگاههای کوچک و متوسط و کمک به بلوغ و تبدیل آنها به بنگاههای بزرگ و رقابت پذیر و اصلاح ساختار قطبی کنونی.

ب - انطباق نظامهای ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین المللی، توسعه و ارتقای سطح استانداردهای ملی و مشارکت فعال در تدوین استانداردهای بین المللی، افزایش مستمر انطباق محصولات با استانداردهای ملی و بین المللی و ممنوعیت خرید کالاها غیر منطبق با استاندارد ملی اجباری توسط دستگاههای مشمول ماده (۱۶۰) این قانون، مؤسسات عمومی غیردولتی و مجریان طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای.

ج - قیمت گذاری، به کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی محدود می گردد. فهرست و ضوابط تعیین قیمت اینگونه کالاها و خدمات بر اساس قواعد اقتصادی، ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد کارگروهی متشکل از وزارت بازرگانی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارتخانههای ذی ربط و تصویب هیأت وزیران تعیین می گردد.

چنانچه دولت به هر دلیل فروش کالا یا خدمات فوق الذکر را به قیمتی کمتر از قیمت تعیین شده تکلیف کند، مابه التفاوت قیمت تعیین شده و تکلیف شده می باید همزمان تعیین و از محل اعتبارات و منابع دولت در سال اجرا پرداخت گردد و یا از محل بدهی دستگاه ذی ربط به دولت تهاتر شود.

ماده ۴۰ - دولت موظف است در جهت ارتقای سطح و جذب فناوریهای برتر در بخشهای مختلف اقتصادی، اقدامهای ذیل را در برنامه چهارم به عمل آورد:

الف - برای ادغام شرکتهای، بنگاهها و شکل گیری شرکتهای بزرگ، اقدامهای ذیل مجاز است: ادغام شرکتهای تجاری موضوع باب سوم «قانون تجارت»^(۱)، مادامی که موجب ایجاد تمرکز و بروز قدرت انحصاری نشود، به شکل یک جانبه (بقای یکی از شرکتهای) - شرکت پذیرنده و ادغام و ایجاد شخصیت حقوقی جدید - شرکت جدید، با تصویب چهار پنجم صاحبان سهام در مجمع

۱- به مجموعه تجارت (چاپ سوم - ویرایش چهارم) از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

عمومی فوق العاده شرکتهای سهامی یا چهار پنجم صاحبان سرمایه در سایر شرکتهای تجاری موضوع ادغام، مجاز خواهد بود.

کلیه حقوق و تعهدات، دارائی، دیون و مطالبات شرکت یا شرکتهای موضوع ادغام، به شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید انتقال خواهند یافت و پس از ادغام، شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید با توجه به نوع آن مطابق مقررات «قانون تجارت» اداره خواهد شد.

کارکنان شرکتهای موضوع ادغام به شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید انتقال خواهند یافت. در صورت عدم تمایل برخی کارکنان با انتقال به شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید، شرکت مزبور مکلف به باز خرید آنان مطابق مقررات قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹^(۱) می باشد.

چنانچه شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید در موارد خاص با نیروی کار مازاد مواجه باشد، مطابق قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۶^(۲) عمل خواهد شد.

۱- به مجموعه کار از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

۲- قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۶:

ماده ۱- به منظور برطرف شدن مشکلات و عوامل بازدارنده نوسازی و پیشرفت صنعتی و فراهم نمودن محیط سازگار و پیش برنده با هدف افزایش بازدهی، ارتقاء بهره‌وری و پویایی و رقابت پذیری صنایع کشور، اصلاحات مقرر در این قانون به شرح آتی اعمال و قوانین مغایر ملغی می‌گردد.

ماده ۲- به منظور فراهم شدن شرایط رقابتی، افزایش توان و کارایی پیمانکاران داخلی، افزایش اشتغال و سهم ساخت داخل طرحهای صنعتی و عمرانی کشور، اقدامهای زیر به عمل می‌آید: الف- بانکها اجازه دارند تسهیلات مالی مورد نیاز برای شرکت پیمانکاران، مشاوران و واحدهای صنعتی در مناقصه‌های طرحهای عمرانی و صنعتی داخل یا خارج کشور را فراهم نمایند.

این تسهیلات به منظور تأمین مالی ضمانتنامه‌های ریالی و ارزی مورد نیاز برای شرکت در مناقصه و حسن انجام تعهدات، پیش پرداخت و کسور وجه الضمان و هزینه‌های دوران ساخت، نصب و تحویل موضوع قرارداد در نظر

گرفته می‌شود و در ازاء اسناد و مدارک معتبر موضوع قانون عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانکها و دستگاهها و سایر مؤسسات و شرکتهای دولتی به منظور تسهیل امر سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال بیشتر در طرحهای تولیدی و صادراتی مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۷* و یا اعتبارات اسنادی ریالی و یا ارزی دارای اعتبار تا دوران بازپرداخت کارفرمایان دولتی یا خصوصی، حداکثر ظرف مدت پانزده روز پس از درخواست و تکمیل مدارک ذکر شده، تأمین می‌گردد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب این قانون، نسبت به تجهیز منابع و تنظیم ضوابط تأمین مالی حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) مجموع هزینه‌های فوق‌الذکر اقدام نمایند.

* قانون عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانکها و دستگاهها و سایر مؤسسات و شرکتهای دولتی به منظور تسهیل امر سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال بیشتر در طرحهای تولیدی و صادراتی مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۷:

ماده واحده - بانکها و دستگاهها و سایر مؤسسات و شرکتهای دولتی موظفند به منظور تضمین بازپرداخت اعتبارات خود نسبت به اخذ وثایق ذیل اقدام کنند و بدون رضایت گیرنده اعتبار از اخذ وثیقه ملکی خارج از طرح خودداری نمایند.

۱ - در طرحهای تولیدی: رهن گرفتن اصل طرح - اسناد زراعی - ضمانت نامه‌های زنجیره‌ای اشخاص معتبر و یا اهالی روستا به ویژه در طرحهای کشاورزی امور دام و صنایع روستایی - چک یا سفته با ظهرنویسی ضامن معتبر - ذی نفع شدن در قراردادهای لازم‌الاجرا - اسناد اوراق بهادار و مشارکت - تضمین مؤسسات و شرکتهای معتبر و یا پذیرفته شده در بورس - کالای ارزش دار - رهن مشترک - ضمانت نامه‌های بانکی - ضمانت و تعهدنامه کارکنان دولتی و مؤسسات و شرکتهای معتبر (حداکثر تا بیست برابر حقوق و مزایا ماهیانه) - ماشین‌آلات سنگین و سبک - اموال منقول - حسابهای بانکی و گواهی سپرده ثابت - تعهد شرکتهای بیمه - طلا و یا ارزش خارجی - ضمانت نامه صندوق ضمانت صادرات ایران و یا ترکیبی از وثایق فوق و هر نوع تعهدنامه و قرارداد دیگری که می‌تواند موجب تضمین برگشت منابع بانک باشد.

۲ - در طرحهای صادراتی: بیمه نامه و یا ضمانت نامه اعتباری صادره توسط شرکت بیمه صادرات و سرمایه‌گذاری و یا صندوق ضمانت صادرات ایران، که مراجع مذکور موظفند فقط با اخذ سفته از صادرکنندگان کالا و خدمات تا سقف اعتباری حداقل به میزان متوسط عملکرد صادراتی سالیانه متقاضی و حداکثر به تشخیص خود،

ضمائم نامه و یا بیمه نامه اعتباری (ارزی - ریالی) مورد قبول ذی‌نفع را صادر کنند و به منظور اعلام هماهنگی در سیستم مالی کشور در راستای جذب سرمایه‌های خارجی به جهت جلب اعتماد سرمایه‌گذاران، بانکها موظفند بدون قید و شرط، صرف اعلام کتبی صادرکننده، وثایق یاد شده را تضمین کنند.

ب - مشاوران، پیمانکاران و سازندگان داخلی که از طریق شرکت در مناقصه، عهده دار انجام تمام یا بخشی از طرحهای عمرانی و صنعتی دستگاههای اجرایی، موضوع ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷* و شرکتهای غیردولتی می‌شوند، از تسهیلات صدور ضمانتنامه بانکی، تامین اعتبارات بانکی و پوشش بیمه‌ای در نظر گرفته شده برای صدور خدمات فنی و مهندسی برخوردار می‌گردند.

* ماده ۱۱ قانون برنامه سوم توسعه... مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷: سهام متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، شرکتهای دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات بعدی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی (به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه) و همچنین سایر شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا، همچنین سهام متعلق به دستگاههای فوق‌الذکر در شرکتهای غیردولتی و شرکتهایی که تابع قانون خاص می‌باشند، مشمول مقررات این فصل خواهند بود.

تبصره ۱ - سهام متعلق به دستگاههای مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت همه، صلح غیرمعمول یا هرگونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می‌شوند.

تبصره ۲ - مشارکت و سرمایه‌گذاری بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکها، از شمول مقررات این فصل مستثنی است.

ج - دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲** موظفند قیمت‌های پیشنهادی

▷ شرکت‌کنندگان در مناقصه‌های اجرای طرح‌های صنعتی و زیربنایی و خرید خدمات فنی و مهندسی خود را با اعمال ضرایب ارزیابی تا بیست درصد (۲۰٪) که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، مورد مقایسه و ارزیابی قرار دهند.

معیارهای تعیین ضرایب مورد عمل در این ماده متناسب با سهم ساخت داخل و استفاده از خدمات مشاوره و طراحی و مهندسی داخلی که در اجرای موضوع مناقصه توسط پیشنهاددهندگان تعهد می‌شود و همچنین میزان جرائم عدم انجام تعهدات (میزان جرائم در متن قرارداد تصریح می‌شود)، بنا به پیشنهاد مشترک وزارت صنایع و معادن و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

*** قانون مزبور در زیرنویس جزء ۱ بند ۱۳ ماده ۱۳ قانون برنامه چهارم توسعه... در این مجموعه درج شده است.
 ماده ۳- از تاریخ تصویب این قانون کلیه معافیت‌های حقوق ورودی (حقوق گمرکی و سودبازرگانی) کالاهای وارداتی به کشور به استثناء موارد مندرج در لایحه قانونی راجع به معافیت ماشین‌آلات تولیدی که توسط واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز وارد می‌شود از پرداخت حقوق گمرکی و سودبازرگانی مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۴ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و لایحه قانونی معافیت حقوق گمرکی و سودبازرگانی ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی و لوازم یدکی مربوط مصوب ۱۳۵۸/۷/۵ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و اختیارات ناشی از ماده (۳۹) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰/۳/۳ لغو می‌گردد و تعیین میزان آن در اختیار دولت خواهد بود.***
 *** آیین‌نامه اجرایی ماده ۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی تسهیل و نوسازی صنایع کشور... در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ماده ۴- به منظور تشویق شرکتهای صنعتی به اصلاح ساختار مالی، معادل افزایش سرمایه پرداخت شده که طی چهار سال بعد از تاریخ تصویب این قانون صورت پذیرد، طی پنج سال درآمد مشمول مالیات آنها کسر خواهد شد. شرکتهایی که نسبت سرمایه به بدهی آنها کمتر از سی درصد (۳۰٪) باشد و همچنین شرکتهایی که پس از افزایش سرمایه نسبت به کاهش آن اقدام نمایند، از تاریخ تصویب کاهش سرمایه، از این مشوق برخوردار نخواهند بود.***

*** آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی تسهیل و نوسازی صنایع کشور... در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ماده ۵- به منظور حفاظت از محیط زیست، شرکتهای واحدهای صنعتی و معدنی مکلفند تا دو درصد (۲٪)

▷ سودخالص خود را بر اساس آیین نامه ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، صرف امور پژوهشی و تحقیقات زیست محیطی نمایند. ****

شرکتهای دولتی موظفند اعتبارات موضوع این ماده را در بودجه های سالانه خود پیش بینی نمایند.

**** به مجموعه تأمین اجتماعی از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

ماده ۶- قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می گردد: الف - تبصره (۲) ماده (۱۳۲) به شرح ذیل اصلاح می گردد: بعد از کلمه "به استثنای" عبارت "واحدهای تولیدی فن آوری اطلاعات با تأیید وزارتخانه های ذی ربط و" اضافه می شود.

ب - عبارت زیر به انتهای تبصره (۳) ماده (۱۳۸) اضافه می شود: "کارخانه های واقع در شعاع یکصد و بیست کیلومتری تهران و حوزه استحفاظی شهرهای بزرگ (مشهد، تبریز، اهواز، اراک، شیراز و اصفهان) که تاسیسات خود را کلابه شهرکهای صنعتی مصوب انتقال دهند، از تاریخ بهره برداری در محل جدید از نصف مدت معافیت مالیاتی موضوع این تبصره برخوردار خواهند شد.

ماده ۷- وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها مکلفند کاربری اراضی تحت مالکیت واحدهای صنعتی (عرصه واحدهای صنعتی) را که در محدوده قانونی شهرها قرار دارند و جهت نوسازی به شهرکهای صنعتی مصوب انتقال می یابند به کاربری مسکونی، تجاری و یا اداری تغییر دهند.*

* آیین نامه اجرایی ماده ۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی تسهیل و نوسازی صنایع کشور... در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ماده ۸- به دولت اجازه داده می شود تا پنجاه درصد (۵۰٪) قیمت روز حامل های انرژی را که طی پنج سال نسبت به معیارهای تدوین شده توسط کمیته موضوع ماده (۱۲۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران**، در فرآیند و یا محصولات صنعتی صرفه جویی گردد، به واحدهای صنعتی صرفه جویی کننده در قالب بودجه سنواتی دولت پرداخت نماید.

همچنین دولت می تواند در مواردی که مصرف انرژی در فرآیند و محصول، بیش از معیارهای تعیین شده باشد با تأیید وزارت صنایع و معادن تا معادل پنجاه درصد (۵۰٪) قیمت مازاد مصرف انرژی را دریافت نماید.***

** ماده ۱۲۱ قانون برنامه سوم توسعه... در زیر نویس ماده ۲۰ قانون برنامه چهارم در این مجموعه درج شده است.

*** آیین نامه اجرایی ماده ۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی تسهیل و نوسازی صنایع کشور... در تاریخ

▷ ۱۳۸۳/۱/۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ماده ۹- به منظور ارتقای سطح کیفی و بهره‌وری، نیروی انسانی شرکتهای صنعتی با مشارکت تشکیل کارگری و مدیریت هر شرکت مشخص می‌گردد.

در صورت توافق طرفین در زمینه نیروی انسانی مورد نیاز و مازاد، نیروی مازاد با دریافت حداقل دو ماه آخرین مزد و مزایا بابت هر سال سابقه کار در واحد یا به وجه دیگری که توافق شود، مطابق ضوابط بند (الف) ماده (۷) قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶* تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرند.

در صورت عدم حصول توافق بین تشکیل کارگری واحد و کارفرما، موضوع با نظرات طرفین به کارگروهی متشکل از نمایندگان دولت (وزارتخانه‌های صنایع و معادن، کار و امور اجتماعی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور) و سازمان تامین اجتماعی و تشکل‌های عالی کارفرمایی و کارگری احاله و حسب نظر کمیته مذکور، کارگران مازاد با پرداخت حق سنوات مقرر در قانون کار مطابق ضوابط بند (الف) ماده (۷) قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرند.

ضوابط این ماده تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، قابل اجرامی باشد. در صورت کافی نبودن منابع صندوق بیمه بیکاری برای پوشش اصلاح ساختار نیروی انسانی واحدهای صنعتی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است هر ساله اعتبارات مورد نیاز را در یک ردیف مشخص و جداگانه در قالب بودجه سالانه کل کشور در اختیار سازمان تامین اجتماعی قرار دهد.*

* بند الف ماده ۷ قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶:

ماده ۷- مدت پرداخت مقرری بیمه بیکاری و میزان آن به شرح زیر است: الف - جمع مدت پرداخت مقرری از زمان برخورداری از مزایای بیمه بیکاری اعم از دوره اجرای آزمایشی و یا دایمی آن برای مجردین حداکثر ۳۶ ماه و برای متاهلین یا متکفلین حداکثر ۵۰ ماه براساس سابقه کلی پرداخت حق بیمه و به شرح جدول ذیل می‌باشد:

سابقه پرداخت حق بیمه حداکثر مدت استفاده از مقرری جمعاً با احتساب دوره‌های قبلی

برای متاهلین یا متکفلین

برای مجردین

۱۲ ماه

۶ ماه

از ۶ ماه لغایت ۲۴ ماه

۱۸ ماه

۱۲ ماه

از ۲۵ ماه لغایت ۱۲۰ ماه

۲۶ ماه

۱۸ ماه

از ۱۲۱ ماه لغایت ۱۸۰ ماه

از ۱۸۱ ماه لغایت ۲۴۰ ماه ۲۶ ماه ۳۶ ماه
از ۲۴۱ ماه به بالا ۳۶ ماه ۵۰ ماه

تبصره - افراد مسن مشمول این قانون که دارای ۵۵ سال سن و بیشتر می‌باشند مادامی که مشغول به کار نشده‌اند می‌توانند تا رسیدن به سن بازنشستگی تحت پوشش بیمه بیکاری باقی بمانند.

*** آیین‌نامه اجرایی ماده ۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی تسهیل و نوسازی صنایع کشور... در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ماده ۱۰ - کارفرمایان واحدهای صنعتی و تولیدی مجازند تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به ازاء هر نفر اشتغال جدید، یک نفر از کارکنان با سابقه پرداخت حق بیمه بیش از بیست و پنج سال را با پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مابه‌التفاوت کسورات سنوات باقیمانده تا زمان بازنشستگی قانونی، پیش از موعد بازنشسته نمایند، پنجاه درصد (۵۰٪) دیگر مابه‌التفاوت کسورات توسط دولت در بودجه‌های سالانه کل کشور پیش‌بینی و پرداخت می‌گردد.***

*** آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی تسهیل و نوسازی صنایع کشور... در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ماده ۱۱ - درصدهای مربوط به جرائم موضوع تبصره (۲) ماده (۱) قانون دریافت جرائم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تامین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان وفق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند مصوب ۱۳۷۳/۵/۹* به دو درصد (۲٪) تمام یا کسر بدهی پرداخت نشده به ازاء هر ماه تأخیر تغییر می‌یابد.

ماده ۱۲ - کارفرمایان مشمول قانون تامین اجتماعی که دارای بدهی معوقه تا پایان سال ۱۳۸۰ به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشند، چنانچه حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ اجرای این قانون اصل حق بیمه و بیمه بیکاری قطعی شده را به سازمان یاد شده پرداخت و یا با توافق سازمان مزبور آن را تقسیط و اقساط تعیین شده را در سررسیدهای مربوط پرداخت نمایند، جرایم متعلقه اعم از جرایم تأخیر پرداخت حق بیمه و تأخیر ارسال صورت مزد و حقوق موضوع ماده (۱) قانون دریافت جرائم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تامین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند مصوب ۱۳۷۳/۵/۹،**

▷ بخشوده می‌شوند.

ماده ۱۳ - یک تبصره به شرح زیر به ماده (۷۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ *** اضافه می‌گردد:
تبصره - سازمان تأمین اجتماعی موظف است با درخواست کارفرمایان واحدهای صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری، بیمه‌شدگانی را که حایز شرایط مقرر در ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ باشند بازنشسته نماید.
چگونگی تأمین منابع مربوط به هزینه‌های احتمالی ناشی از اجرای این تبصره به تصویب دولت خواهد رسید.

ماده ۱۴ - دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، *** بانکها و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی موظفند ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، نسبت به اصلاح ساختار آن دسته از شرکتهای صنعتی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام آنها را منفرداً یا مشترکاً در اختیار دارند اقدام نمایند و در مواردی که با اصلاح ساختار، بهره‌برداری اقتصادی از این واحدها امکان‌پذیر نباشد، از طریق مراجع ذیصلاح نسبت به انحلال آنها برنامه‌ریزی و اقدام نمایند.

*** و ** به مجموعه تأمین اجتماعی از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

*** به زیرنویس بند ب ماده ۲ همین قانون مراجعه شود.

ماده ۱۵ - متن زیر به بند (ج) ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اضافه می‌گردد: "به استثنای مواردی از مواد خام و اولیه صنعتی که با نظر مشترک وزارتهای صنایع و معادن و بازرگانی به طور سالانه اعلام می‌شود، باید در اولویت برای تأمین نیاز داخلی و با قیمتهای صادراتی تحویل کالا در مبدأ (BOF) عرضه شود."

ماده ۱۶ - ورود ماشین‌آلات، تجهیزات تولیدی، قطعات یدکی و مواد اولیه و واسطه‌های واحدهای صنعتی و معدنی و ابزارآلات صنعتی به صورت بدون انتقال ارز و بدون الزام به گشایش اعتبار، مجاز می‌باشد.

ماده ۱۷ - انتشار اوراق مشارکت (بدون تضمین دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) برای شرکتهای پذیرفته شده در بورس با مجوز بورس اوراق بهادار به منظور استفاده از منابع آنها در طرحهای نوسازی و توسعه شرکت حداکثر به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) کل سرمایه‌گذاری ریالی پروژه و تا سقف هفتاد درصد (۷۰٪) ارزش ویژه شرکت مجاز است.*

این اوراق قابل معامله در بورس اوراق بهادار خواهند بود.

* آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور... در تاریخ ۱۳۸۳/۴/۱۷ به

سرمایه شرکتی که از ادغام شرکتهای موضوع این بند حاصل می‌گردد تا سقف مجموع سرمایه شرکتهای ادغام شده در آن، از پرداخت مالیات موضوع ماده (۴۸) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحیه‌های آن^(۱) معاف است.

► تصویب هیأت وزیران رسیده است.

ماده ۱۸ - شورای پول و اعتبار موظف است نرخ سود تسهیلات بانکی فعالیتهای تولیدی را که دارای پوشش بیمه باشند متناسب با کاهش میزان ریسک آنها کاهش دهد.

ماده ۱۹ - وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب این قانون، ضوابط اجرایی و آیین‌نامه‌های لازم برای گشایش اعتبار اسنادی اتکایی (Back to Back) و پیش خرید (سلف خریدن) و تنزیل (Discount) کردن اعتبارات اسنادی صادراتی را با حق رجوع و بدون حق رجوع، به بانکها ابلاغ نمایند.

بعد از ابلاغ آیین‌نامه کلیه بانکهای کشور با رعایت ضوابط، این قبیل خدمات را به صادرکنندگان کالا و خدمات فنی و مهندسی ارائه می‌نمایند.

ماده ۲۰ - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است صرفاً با اخذ ضمانتنامه بانکی و یا بیمه‌نامه یا سایر اوراق بهادار به میزان دو برابر حقوق ورودی نسبت به ترخیص کالاهای وارداتی موقت (مواد اولیه صنعتی) اقدام کند. در مورد کالاهای واردات موقت، تضمین‌های مذکور پس از صادرات مجدد کالاها قابل استرداد است و در صورتی که کالاهای وارد شده به صورت موقت از کشور خارج نشود ضمانت‌های ضبط شده و به حساب درآمدهای دولت واریز می‌شود.

ماده ۲۱ - سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران مکلف است نسبت به مطالعه، سرمایه‌گذاری، تجهیز و ایجاد زیر بناهای لازم در بخش معدن، در راستای ایجاد مزیت نسبی اقتصادی، از درآمد خود در قالب بودجه سنواتی به نحوی هزینه نماید که امکان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی بر روی معادن کشور میسر گردد.

ماده ۲۲ - آیین‌نامه‌های اجرایی لازم برای تسریع در اجرای این قانون با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنایع و معادن و امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت سه ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱ - ماده (۴۸) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات بعدی:

دولت موظف است شرایط پیشگیری از ایجاد تمرکز، اعمال بروز قدرت، انحصار، دامنه مفید و مجاز ادغامها را تدوین و در تدوین لایحه تسهیل رقابت و کنترل انحصار پیش‌بینی نماید.

ب - در جهت افزایش توان رقابت‌پذیری بنگاههای فعال در صنایع نوین، اقدامات ذیل انجام پذیرد:

۱ - مناطق ویژه صنایع، مبتنی بر فناوریهای برتر را در جوار قطبهای علمی - صنعتی کشور و در مکانهای مناسب ایجاد نماید.

۲ - شهرکهای فناوری را در مکانهای مناسب ایجاد نماید.

۳ - به سرمایه‌گذاری بنگاههای غیردولتی از طریق سرمایه‌گذاری‌های مشترک، ایجاد و توسعه نهادهای تخصصی، تأمین مالی فناوری و صنایع نوین از قبیل نهاد مالی سرمایه‌گذاری خطرپذیر کمک نماید.

۴ - مؤسسات پژوهشی لازم را برای توسعه فناوریهای پیشرفته و جدید از طریق مشارکت شرکتهای و بنگاههای اقتصادی با مراکز پژوهشی (آموزش عالی) کشور ایجاد نماید.

ماده ۴۱ - دولت موظف است در برنامه چهارم، در جهت بهبود فضای کسب و کار در کشور و زمینه‌سازی توسعه اقتصادی و تعامل با جهان پیرامون، اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

الف - کنترل نوسانات شدید نرخ ارز در تداوم سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز، به صورت نرخ شناور مدیریت شده و با استفاده از ساز و کار عرضه و تقاضا، بادر نظر گرفتن ملاحظات حفظ توان رقابت بنگاههای صادرکننده و سیاست جهش صادرات با رعایت بند (۴) الزامات جدول شماره (۲) این قانون.

ب - تنظیم تعرفه‌های واردات نهاده‌های کالایی تولید (ماشین‌آلات و مواد اولیه) مبتنی بر حمایت منطقی و منطبق با مزیت‌های رقابتی از تولید داخلی آنها و در جهت تسهیل فعالیتهای تولیدی صادرات‌گرا.

ج - برنامه ریزی و اجرای توسعه زیربنایها با هدف کاهش هزینه‌های تولید، خلق مزیت‌های

► ماده ۴۸ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - سهام و سهم‌الشرکه کلیه شرکتهای ایرانی موضوع قانون تجارت به استثنای شرکتهای تعاونی براساس ارزش اسمی سهام یا سهم‌الشرکه به قرار دو در هزار مشمول حق تمیر خواهد بود کسور صد (۱۰۰) ریال هم صد (۱۰۰) ریال محسوب می‌شود.

رقابتی و منطبق با نیازهای توسعه اقتصادی کشور.

د - بازنگری قانون و مقررات مربوط به نیروی کار با سازوکار سه جانبه گرای (دولت - کارگر - کارفرما) به گونه ای که:

۱ - تکالیف معطوف به تأمین اجتماعی و شغلی، از متن قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹^(۱) منتزع و به قانون جامع تأمین اجتماعی و بیمه بیکاری منتقل گردد.

۲ - انعطاف لازم برای حل اختلافات در آن لحاظ شود.

۳ - متناسب با شرایط و مقتضیات خاص بخشهای مختلف اقتصادی، مقررات خاصی را در متن قانون پیش بینی و به مورد اجرا گذارد.

ه - لایحه جامع تسهیل رقابت و کنترل و جلوگیری از شکل گیری انحصارات را در سال نخست برنامه چهارم تهیه و به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

و - نسبت به گسترش و تعمیق بازار سرمایه و تنوع ابزارهای مورد استفاده در آن اقدام نماید.
ماده ۴۲ - مواد (۳۴) و (۸۸) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۲) ماده ۶۱ و اصلاحیه های آن برای دوره برنامه

۱ - به مجموعه قانون کار از انتشارات این معاونت مرجمه شود.

۲ - مواد (۳۴) و (۸۸) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۳۴ - انجام بیمه های دستگاههای اجرایی به صورت انحصاری با شرکت سهامی بیمه ایران، موضوع ماده (۳۰) قانون بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب ۱۳۵۰*، موقوف الاجراء می شود و به دستگاههای اجرایی اجازه داده می شود نسبت به عقد قرارداد بیمه با شرکتهای بیمه داخلی اقدام کنند.

ضوابط اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.**

ماده ۸۸ - به منظور استفاده حداکثر از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور، دستگاههای اجرایی موضوع این قانون موظفند به هنگام انجام کلیه معاملات از پیمانکاران و سازندگان ایرانی در چارچوب رتبه بندی سازمان برنامه و بودجه دعوت به عمل آورند و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور در کلیه معاملات، شرایط یکسان ارزی و ریالی جهت پیمانکاران، مشاوران و سازندگان و تولیدکنندگان داخلی و خارجی

چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

فصل چهارم - توسعه مبتنی بر دانایی

ماده ۴۳ - دولت موظف است نظر به اهمیت نقش دانش و فناوری و مهارت، به عنوان

اصلی‌ترین عوامل ایجاد ارزش افزوده در اقتصاد نوین، اقدام‌های زیر را به عمل آورد:

الف - نوسازی و بازسازی سیاستها و راهبردهای پژوهشی، فناوری و آموزشی به منظور توانایی پاسخگویی مراکز علمی، پژوهشی و آموزشی کشور به تقاضای اجتماعی، فرهنگی و صنعتی و کارکردن در فضای رقابت فزاینده عرصه جهانی، طی سال اول برنامه چهارم.

ب - تهیه برنامه‌های جامع توسعه علمی و فناوری کشور (به ویژه فناوری با سطوح عالی علوم و

فناوری روز جهانی) در بخشهای مختلف، طی سال اول برنامه چهارم.

ج - پیش‌بینی تمهیدات لازم به منظور بهره‌برداری حداکثر از ظرفیت‌های ملی و منطقه‌ای

حوزه‌های فناوری اطلاعات، فناوری زیستی و ریزفناوری، زیست محیطی، هوافضاها و هسته‌ای.

د - بازنگری در ساختار و نوسازی فرآیندهای تحقیقات و آموزش علوم انسانی و مطالعات

اجتماعی و فرهنگ، به منظور توسعه کیفی و حرفه‌ای شدن پژوهش در حوزه مذکور و ایجاد توانایی

▷ معمول دارند.

* ماده ۳۰ قانون بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰: شرکت سهامی بیمه ایران عملیات خود را جز آنچه به موجب بندهای (۱، ۲، ۶، ۷) ماده (۵) این قانون جزء وظایف و اختیارات بیمه مرکزی ایران قرار داده شده است برطبق اساسنامه خود ادامه خواهد داد.

وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها و هر مؤسسه دیگری که اکثریت سرمایه آن متعلق به دولت یا سازمانهای مزبور می‌باشد و یا تحت نظر دولت و یا سازمانهای مزبور اداره می‌شوند موظفند بیمه‌های خود را منحصرأ در شرکت سهامی بیمه ایران انجام دهند.

این حکم شامل شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی ذوب آهن ایران، شرکت هواپیمایی ملی ایران، بانک مرکزی ایران، بانک ملی ایران، سازمان مرکزی گسترش و نوسازی صنایع ایران و صندوق توسعه کشاورزی خواهد بود مگر آنکه منجم عمومی هریک از این مؤسسات نسبت به بیمه آنها تصمیم دیگری اتخاذ نماید.

** ضوابط اجرایی ماده مزبور در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۳ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

نظریه پردازی در حوزه های اجتماعی در سطح جهانی و پاسخگویی به نیازهای تصمیم سازی در دستگاههای اجرایی کشور، طی سال اول برنامه چهارم.

ماده ۴۴ - دولت موظف است به منظور استقرار جامعه اطلاعاتی و تضمین دسترسی گسترده امن و ارزان شهروندان به اطلاعات مورد نیاز اقدام های ذیل را به عمل آورد:

الف - حمایت از سرمایه گذاری در تولید و عرضه انواع محتوی و اطلاعات به زبان فارسی در محیط رایانه ای با تکیه بر توان بخش خصوصی و تعاونی.

ب - اتخاذ تدابیر لازم به منظور کسب سهم مناسب از بازار اطلاعات و ارتباطات بین المللی استفاده از فرصت منطقه ای ارتباطی ایران از طریق توسعه مراکز اطلاعاتی اینترنتی ملی و توسعه زیرساخت های ارتباطی با تکیه بر منابع و توان بخش های خصوصی و تعاونی و جلب مشارکت بین المللی.

ج - تهیه و تصویب سند راهبردی برقراری امنیت در فضای تولید و تبادل اطلاعات کشور در محیط های رایانه ای حداکثر تا پایان سال اول برنامه چهارم.

ماده ۴۵ - دولت موظف است به منظور گسترش بازار محصولات دانایی محور و دانش بنیان، تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی و نوآوری و گسترش نقش بخش خصوصی و تعاونی در این قلمرو، اقدام های ذیل را به انجام برساند:

الف - طراحی و استقرار کامل نظام جامع حقوق مالکیت معنوی، ملی و بین المللی و پیش بینی ساختارهای اجرایی لازم.

ب - تأمین و پرداخت بخشی از هزینه های ثبت جواز امتیاز علمی (Patent) در سطح بین المللی و خرید جوازهای امتیاز علمی ثبت شده داخلی، توسط تولیدکنندگان.

ج - اتخاذ تدابیر لازم جهت بیمه قراردادهای پژوهشی، فنی و فعالیتهای تولیدی و خدماتی که براساس دستاوردها و نتایج یافته های پژوهشی داخلی انجام می گیرد.

د - حمایت از کلیه پژوهشهای سفارشی (دارای متقاضی) از طریق پیش بینی اعتبار در بودجه سنواتی، مشروط به اینکه حداقل چهار درصد (۴۰٪) از هزینه های آن را کارفرما تأمین و تعهد کرده باشد.

ه - توسعه ساختارها و زیربنای لازم برای رشد فعالیتهای دانایی محور در بخش دولتی و خصوصی به ویژه ایجاد و گسترش پارکها و مراکز رشد علم و فناوری.

و - اقدام برای اصلاح قوانین و مقررات و ایجاد تسهیلات لازم جهت ارجاع کار و عقد قرارداد فعالیت‌های پژوهشی و فنی دولت با بخش خصوصی و تعاونی و حمایت از ورود بخش خصوصی و تعاونی به بازارهای بین‌المللی در قلمرو دانش و فناوری.

ز - اتخاذ تدابیر و راهکارهای لازم جهت حمایت مالی مستقیم از مراکز و شرکت‌های کوچک و متوسط بخش خصوصی و تعاونی برای انجام تحقیقات توسعه‌ای که منجر به ابداع، اختراع و ارتقای محصولات و روش‌ها می‌شود.

ح - کمک به تأسیس و توسعه صندوق‌های غیردولتی پژوهش و فناوری.

ط - پیش‌بینی تمهیدات و سازوکارهای لازم به منظور ارزش‌گذاری و مبادله محصولات نامشهود دانایی محور.

ماده ۴۶ - دولت موظف است به منظور برپاسازی نظام جامع پژوهشی و فناوری، اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف - طراحی و پیاده‌سازی نظام ملی نوآوری براساس برنامه جامع توسعه فناوری و گسترش صنایع نوین.

ب - ساماندهی نظام پژوهش و فناوری کشور (تا پایان سال اول برنامه چهارم) از طریق تعیین اولویت‌ها، هدفمند کردن اعتبارات و اصلاح ساختاری واحدهای پژوهشی در قالب مأموریت‌های ذیل:

- تربیت نیروی انسانی روزآمد در فرآیند پژوهش و فناوری.

- توسعه مرزهای دانش.

- تبدیل ایده به محصولات و روش‌های جدید.

- تدوین و تولید دانش فنی و انجام تحقیقات نیمه صنعتی.

- انتقال و جذب فناوری.

- پژوهش به منظور افزایش توان رقابتی بخش‌های تولیدی و خدماتی کشور.

- انجام پژوهش‌های کاربردی در خصوص حل مشکلات کشور.

ج - نوسازی شیوه‌های مدیریت بخش پژوهش از جمله: ایجاد شبکه‌های واحدهای پژوهش و فناوری همگن به عنوان دستگاه‌های اجرایی با مأموریت توزیع هدفدار و بهینه اعتبارات تحقیقاتی و نظارت و پایش فعالیتها در زمینه‌های علمی مربوطه با تکیه بر شاخصهای جهانی.

د - توسعه همکاریهای مؤثر بین‌المللی در عرصه پژوهشی و فناوری از طریق اصلاح و ساده‌سازی قوانین و مقررات مربوطه.

ه - افزایش یکنواخت سرمایه‌گذاری دولت در امر پژوهش و فناوری (موضوع مأموریت‌های مندرج در بند «ب») به میزان حداقل دو درصد (۲٪) تولید ناخالص داخلی از محل اعتبارات عمومی دستگاههای اجرایی و یک درصد (۱٪) درآمد عملیاتی شرکتهای دولتی، بانکها (به استثنای سود سپرده‌های بانکی) و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بخش غیردولتی تا پایان برنامه چهارم و سمت‌دهی سرمایه‌گذاری فوق در جهت پژوهش‌های مأموریت‌گرا و تقاضامحور.

ماده ۴۷ - به منظور ایجاد و توسعه شرکتهای دانش‌بنیان و تقویت همکاریهای بین‌المللی، اجازه داده می‌شود واحدهای پژوهشی و فناوری و مهندسی مستقر در پارکهای علم و فناوری در جهت انجام مأموریت‌های محوله از مزایای قانونی مناطق آزاد در خصوص روابط کار، معافیت‌های مالیاتی و عوارض، سرمایه‌گذاری خارجی و مبادلات مالی بین‌المللی برخوردار گردند.

ماده ۴۸ - دولت موظف است به منظور ارتقای پیوستگی میان سطوح آموزشی و توسعه فناوری، کارآفرینی و تولید ثروت در کشور، در طول برنامه چهارم اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف - زمینه‌سازی و انجام حمایت‌های لازم برای ایجاد شرکتهای غیردولتی توسعه فناوری و شرکتهای خدماتی مهندسی با مأموریت تولید، انتقال و جذب فناوری.

ب - تدوین ضوابط و ارائه حمایت‌های لازم در راستای تشویق طرف‌های خارجی قرارداد‌های بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی برای انتقال بخشی از فعالیتهای تحقیق و توسعه مربوط به داخل کشور و انجام آن با مشارکت شرکتهای داخلی.

ج - اتخاذ تدابیر لازم در جهت اصلاح نظام آموزش کشور و آزمون‌های ورودی دانشگاهها با توجه به سوابق تحصیلی در سنوات دوره متوسطه و جلب مشارکت دانشگاهها به منظور ارتقای توانایی خلاقیت، نوآوری، خطرپذیری و کارآفرینی آموزش‌گیرندگان و ایجاد روحیه آموختن و پژوهش مستقل در میان نسل جوان.

ماده ۴۹ - دولت موظف است برای زمینه‌سازی و تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد، دانش‌مدار، خلاق و کارآفرین، منطبق با نیازهای نهضت نرم‌افزاری با هدف توسعه کمی و کیفی، از ابتدای برنامه چهارم اقدامات ذیل را در مأموریت‌ها و ساختار دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی

برای پاسخگویی به نیازهای بخش‌های مختلف کشور به انجام برساند:

الف - دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی و همچنین فرهنگستان‌های تخصصی که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط می‌باشند صرفاً براساس آیین‌نامه‌ها و مقررات اداری، مالی، استخدامی و تشکیلاتی خاص، مصوب هیأت‌های امنای مربوط که به تأیید وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد می‌رسد، بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی^(۱)، قانون استخدام کشوری و سایر قوانین و مقررات عمومی اداری و مالی و استخدامی اداره خواهند شد و تازمانی که آیین‌نامه‌ها و مقررات موردنیاز به تصویب هیأت امناء نرسیده است طبق مقررات سابق عمل خواهد شد. اعتبارات هزینه‌ای از محل بودجه عمومی دولت براساس قیمت تمام شده به دستگاههای اجرایی یادشده اختصاص می‌یابد.

اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اختصاصی این مؤسسات کمک تلقی شده و پس از پرداخت به هزینه قطعی منظور می‌گردد.

سهم دولت در هزینه‌های آموزش عالی بخش دولتی بر مبنای هزینه سرانه تعیین و نسبت آن به بودجه عمومی دولت براساس رشد پوشش جمعیت دانشجویی در مقایسه با عدد مشابه در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران افزایش می‌یابد.

ب - هرگونه اصلاح ساختار مالی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی و همچنین فرهنگستانهای تخصصی منحصرأ مشمول مفاد این ماده می‌باشند.

ج - ارزیابی مستمر دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی دولتی و خصوصی توسط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری انجمن‌های علمی و مداخله براساس آن و سرمایه‌گذاری در علوم منتخب و تکیه بر ایجاد قطب‌های علمی براساس مزیت‌های نسبی و نیازهای آتی کشور.

د - بازنگری در رشته‌های دانشگاهی بر مبنای نیازهای اجتماعی، بازار کار و تحولات علمی،

۱ - به مجموعه قانون محاسبات عمومی (چاپ دوم - ویرایش اول) از این معاونت مراجعه شود.

در راستای توسعه علوم میان رشته‌ای با تأکید بر علوم انسانی...

ه- ایجاد تولیت واحد در سیاستگذاری و مدیریت امور مربوط به استعداد‌های درخشان و نیز بهره‌برداری بهینه از امکانات مادی و معنوی موجود در این زمینه، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند از تأسیس باشگاه غیردولتی و صیانت از استعداد‌های درخشان کشور حمایت نمایند.

ماده ۵۰ - به منظور پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به آموزش عالی با استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود و حمایت از مشارکتهای مردمی:

الف - به دستگاههای اجرایی دارای واحد آموزش عالی وابسته اجازه داده می‌شود برای ظرفیت مازاد بر نیاز خود با اخذ مجوز از شورای گسترش آموزش عالی در مقطع کاردانی دانشجوی پذیرش کرده و هزینه آن را از متقاضیان دریافت و صددرصد (۱۰۰٪) آن را به حساب درآمد اختصاصی واریز نمایند.

درآمد اختصاصی مذکور مشمول مفاد ماده (۴) قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸^(۱) است و براساس مقررات مربوط به اجرای این دوره‌ها و ارتقای کیفیت واحد آموزشی اختصاص می‌یابد. در مواردی که کسب آموزشها توسط آموزش گیرنده موجب تعهد خدمت یا ارتقاء رتبه استخدامی فرد می‌گردد، دستگاههای مربوطه می‌بایستی مجوز لازم را از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اخذ کنند.

اجرای دوره‌های کارشناسی در رشته‌هایی که امکان برگزاری آن در دیگر دانشگاهها میسر یا به صرفه و صلاح نباشد به صورت استثنا و با اخذ مجوز از شورای گسترش آموزش عالی بلامانع است.

۱ - ماده (۴) قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸:

ماده ۴ - کلیه اعتبارات جاری و عمرانی و اختصاصی منظور در قانون بودجه کل کشور تا آخر سال مالی قابل تعهد و پرداخت است و مانده وجوه اعتبارات مصرف نشده هر سال به سال بعد منتقل و ضمن بودجه تفصیلی آن سال مؤسسه منظور خواهد شد.

ب - به منظور دسترسی به فرصت‌های برابر آموزشی و ارتقای پوشش جمعیت دانشجویی (نسبت جمعیت دانشجویی به جمعیت ۱۸ تا ۲۴ سال) به سی درصد (۳۰٪) تا پایان برنامه چهارم، به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اجازه داده می‌شود از طریق تنوع بخشی به شیوه‌های ارائه آموزش عالی نسبت به برگزاری دوره‌های تحصیلی از قبیل: شبانه، نوبت دوم، از راه دور (نیمه حضوری)، آموزش‌های مجازی، دوره‌های مشترک با دانشگاههای معتبر خارجی و دوره‌های خاص اقدام کرده و هزینه‌های مربوط را با تأیید وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد از داوطلبان اخذ و به حساب درآمد اختصاصی دانشگاهها واریز نمایند.

درآمد اختصاصی مذکور مشمول مفاد ماده (۴) قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸^(۱) است.

شهریه دانشجویان جانباز بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان آنان، فرزندان شاهد، آزادگان و فرزندان آنان و دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از محل اعتبارات ردیف خاص و توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تأمین می‌شود.

تعداد دانشجویان مشمول این بند به تفکیک هر استان باید همه ساله توسط نهادها و دستگاههای ذی‌ربط به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی گزارش شود.

ج - به دولت اجازه داده می‌شود تسهیلات اعتباری به صورت وام بلندمدت قرض الحسنه را در اختیار صندوقهای رفاه دانشجویان یا سایر نهادهای ذی‌ربط قرار دهد تا بخشی از دانشجویان دوره‌های مذکور در بند (ب) این ماده و دانشجویان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی و پیام نور که امکان پرداخت شهریه را ندارند بتوانند با استفاده از این وام شهریه خود را پرداخت و پس از فراغت از تحصیل به تدریج بازپرداخت کنند.

د - دولت موظف است به منظور حمایت از دانشجویان، آن عده از مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی دارای مجوز از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که صندوق رفاه دانشجویان آنها تشکیل نشده است اعتبار خاصی را علاوه

۱ - به زیرنویس بند «الف» همین ماده مراجعه شود.

بر اعتبارات معمول به طور موقت در اختیار صندوق رفاه دانشجویان قرار دهد تا به عنوان وام قرض الحسنه بلندمدت در اختیار دانشجویان این گونه مؤسسات قرار گیرد.

استفاده کنندگان وام مذکور موظف به بازپرداخت آن در اقساط بلندمدت پس از فراغت از تحصیل هستند.

ه - دانشگاه پیام نور از محل دریافت شهریه از دانشجویان، کمکهای مردمی و اعتبارات بودجه عمومی اداره می‌گردد.

و - به دولت اجازه داده می‌شود به طرحهای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در زمینه ایجاد و توسعه واحدهای آموزش عالی در صورت انطباق با ضوابط و سیاستهای آموزش عالی کشور و حسب مورد براساس ضوابط وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری از محل بودجه عمومی، یارانه سود اعتبارات بانکی اعطا کند.

ایجاد آموزشگاههای غیردولتی به منظور توسعه دوره‌های کاردانی علمی - کاربردی، در اولویت استفاده از تسهیلات بانکی مذکور خواهد بود.

ز - وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند به منظور ارتقاء توانمندی دانشگاههای مادر و مهم دولتی کشور در زمینه‌های آموزشی و پژوهشی در مقایسه با دانشگاههای معتبر بین‌المللی برنامه ویژه‌ای تهیه و حداکثر تا پایان سال اول برنامه به تصویب هیأت وزیران برسانند.

ح - اعطای مدرک و یا واسطه شدن در اعطای مدرک دانشگاهی به هر صورت و تحت هر عنوان بدون اخذ مجوز از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط ممنوع و اشخاص متخلف مشمول ماده واحده قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون اخذ مجوز قانونی دایر شده و می‌شوند مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۷^(۱) می‌باشند.

۱ - ماده واحده قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون اخذ مجوز قانونی دایر شده و می‌شوند مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۷:

ماده واحده - اشخاصی که بدون مجوز از مراجع قانونی اقدام به ایجاد مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و

ط - اعطای موافقت اصولی و فراهم نمودن سازوکار لازم برای سرمایه گذاری بخش خصوصی و تعاونی در زمینه ایجاد و توسعه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی توسط وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صورت می پذیرد.

ضوابط راه اندازی مؤسسات مذکور پس از تکمیل و آماده بودن مؤسسات برای بهره برداری و مدیریت علمی مجری خواهد بود.

ی - به منظور جلوگیری از خروج بی رویه سرمایه های انسانی، فکری، علمی و فنی کشور، دولت موظف است در سال اول برنامه چهارم توسعه ضمن انجام مطالعات و بررسی راهکارهای مناسب، اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد.

ماده ۵۱ - بند (الف) ماده (۱۵۴) و بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۴۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و

▷ فرهنگی از قبیل دانشگاه، موسسه عالی یا تحقیقاتی، مدرسه و آموزشگاه که از وظائف وزارتخانه های فرهنگ و آموزش عالی، آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی می باشد نمایند و بعد از صدور دستور انحلال طبق ضوابط مقرر موسسه یا واحد مربوطه را دایره نگاهدارند در حکم کلاهبردار محسوب و در صورت شکایت وزارتخانه مربوطه تحت تعقیب قانونی قرار خواهند گرفت.

۱ - بند (الف) ماده (۱۵۴) و بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۴۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱۴۴ - الف - در مواردی که اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی برای احداث، توسعه تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی و خوابگاه و سالن های غذاخوری و کتابخانه ها و خوابگاههای دانش آموزی و دانشجویی وابسته به وزارت آموزش و پرورش و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در چارچوب مصوبات شورای برنامه ریزی و توسعه استان و در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در چارچوب طرح جامع و یا طرح توسعه آنها هزینه هایی را انجام می دهند، این هزینه ها به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی مورد محاسبه قرار می گیرد.

ب - اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که اموال خود را مانند ساختمان، منازل مسکونی، باغ، زمین، سهم الارث به آموزش و پرورش، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و نیروی مقاومت بسیج (شامل رده ها) و حوزه های علمیه و

اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ماده ۵۲ - دولت موظف است به منظور تضمین دسترسی به فرصت‌های برابر آموزشی به‌ویژه در مناطق کمتر توسعه یافته، گسترش دانش، مهارت و ارتقاء بهره‌وری سرمایه‌های انسانی به‌ویژه برای دختران و توسعه کمی و کیفی آموزش عمومی آن دسته از اقدام‌های ذیل که جنبه قانونگذاری ندارد را به انجام برساند:

الف - توسعه زمینه‌های لازم برای اجرای برنامه آموزش برای همه.

ب - اجباری کردن آموزش تا پایان دوره راهنمایی، به تناسب تأمین امکانات و به تدریج در مناطقی که آموزش و پرورش اعلام می‌کند به طوری که در پایان برنامه چهارم این امر محقق گردد.

ج - علاوه بر تأمین اعتبارات عمومی بخش آموزش، نسبت به اتخاذ تدابیر لازم به منظور توسعه استقلال مالی، مدیریتی و اجرایی واحدهای آموزشی (مدارس)، در جهت استفاده هرچه بیشتر از

▶ دانشگاه آزاد اسلامی و مراکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاهها و سازمان تربیت بدنی انتقال می‌دهند از پرداخت هر گونه عوارض و مالیات نقل و انتقال معاف می‌باشند.

بند الف ماده ۱۵۴ - به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور و مراکز تحقیقاتی مصوب اجازه داده می‌شود با رعایت مراتب زیر نسبت به تشکیل شرکتهای دولتی خدمات علمی، تحقیقاتی و فنی با مقررات خاص و تابع قانون تجارت مبادرت کنند.

۱ - خدمات این شرکتهای صرفاً در محدوده تحقیقات و خدمات علمی و فنی است که شرکتهای و مؤسسات بخش غیردولتی و غیرعمومی قادر به انجام آنها نیستند و دانشگاه را از اهداف اصلی آموزشی و پژوهشی خود دور نمی‌کند.

۲ - حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) از سهامداران این شرکتهای اعضای هیأت علمی، کارشناسان پژوهشی، تکنسینها و کارکنان همان دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی و مرکز تحقیقاتی و پژوهشی بوده و سهامداران و شرکت مربوطه از محدودیت قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین، دولت و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۲۲* مستثنی است.

اساسنامه نمونه و یا خاص هر یک از شرکتهای فوق در هر یک از دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
* به مجموعه معاملات و اموال دولتی از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

سرمایه و توان اجرایی بخش غیردولتی، در توسعه ظرفیتها و ارتقاء بهره‌وری آنها اقدام نماید.
د - اصلاحات لازم را در زمینه برنامه‌های آموزشی و درسی و تعمیق و بهبود آموزش ریاضی، علوم و زبان انگلیسی انجام دهد.

ه - ارتقاء توانایی و مهارت حرفه‌ای معلمان، با تدوین استانداردهای حرفه‌ای معلم، از جهت دانش، رفتار و عملکرد با استفاده از تجارب بین‌المللی و شرایط بومی کشور.

و - افزایش انگیزه شغلی معلمان با تأمین جایگاه و منزلت حرفه‌ای مناسب و اصلاح نظام پرداخت متناسب با میزان بهره‌وری و کیفیت خدمات آنها.

ز - در صورتی که خروجی نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش در طول سالهای برنامه چهارم توسعه بیش از میزان پیش‌بینی شده در جدول شماره (۹) این قانون برای دستگاه فوق باشد، آموزش و پرورش مجاز است پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نسبت به بکارگیری حداکثر نیمی از میزان مازاد بر سهمیه خروجی پیش‌بینی شده، با اولویت در مناطق کمتر توسعه یافته و منحصراً برای امر آموزش اقدام نماید.

ح - تدوین و اجرای نظام سنجش صلاحیت علمی و رتبه‌بندی معلمان و ارتقاء سطح آموزشی آنان.

ط - برنامه‌ریزی برای تدوین برنامه آموزشی ارتقاء سلامت و شیوه‌های زندگی سالم.
ی - تدوین و اجرای طرح راهبردی سوادآموزی کشور، با در نظر گرفتن شرایط جغرافیایی، زیستی، اجتماعی و فرهنگی مناطق مختلف کشور با رویکرد جلب مشارکتهای مردمی و سازمانهای غیردولتی به طوری که تا پایان برنامه چهارم، با سواد افراد حداقل زیر سی سال به طور کامل تحقق یابد.

ک - بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و درسی کلیه سطوح و تجهیز مدارس کشور، به امکانات رایانه‌ای و شبکه اطلاع‌رسانی.

ل - روزآمد نگهداشتن دانش و مهارتهای کارکنان آموزش و پرورش در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات.

م - پیش‌بینی تسهیلات و امکانات لازم برای نوسازی، مقاوم‌سازی و استاندارد و متناسب نمودن فضاهاى آموزشی، به ویژه مدارس دخترانه و تنظیم سازوکارهای حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز.

ن - وضع و اجرای مقررات لازم برای تأمین، جذب و نگهداشت نیروی انسانی مورد نیاز مناطق کمتر توسعه یافته کشور از قبیل صدور مجوزهای استخدامی، در قالب جدول شماره (۹) این قانون خرید خدمات آموزشی و اقدامهای رفاهی.

س - فراهم کردن امکانات مناسب برای رفع محرومیت آموزشی از طریق گسترش مدارس شبانه روزی، روستا مرکزی و خوابگاههای مرکزی، آموزش از راه دور و رسانه ای و تأمین تغذیه، آمد و شد و بهداشت دانش آموزان و سایر هزینه های مربوط به مدارس شبانه روزی و نیز ایجاد و گسترش اماکن و فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی به تناسب جنسیت و تهیه و اجرای برنامه های لازم برای گسترش آموزش پیش دبستانی و آمادگی به ویژه در مناطق دوزبانه.

ع - آیین نامه اجرایی بندهای (و)، (ح)، (ی)، (م) و (ن) این ماده با پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۳ - مواد (۱۴۹) و (۱۵۱) و بند (الف) ماده (۱۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه های

۱- مواد (۱۴۹) و (۱۵۱) و بند (الف) ماده (۱۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱۴۷ - در جهت تحقق کامل اهداف تأسیس صندوق ذخیره فرهنگیان موضوع تبصره (۶۳) قانون برنامه پنجم توسعه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰ و تأمین هرچه بیشتر رفاه و ارتقای وضعیت معیشتی فرهنگیان کشور، دولت مکلف است:

الف - کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت صندوق ذخیره فرهنگیان را پذیرفته اند و یا خواهند پذیرفت باید ماهانه درصدی از حقوق و مزایای خود را تا پنج درصد (۵٪) به حساب صندوق واریز کنند و دولت نیز موظف است همه ساله معادل سهم واریزی اعضاء به صندوق ذخیره فرهنگیان به طور کامل در ردیف اعتباری خاص در بودجه سال مربوطه منظور و پرداخت نماید.

ماده ۱۴۹ - الف - به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می شود اجاره اماکن و فضاهای آموزشی در فضاهایی که از آنها استفاده نمی کند را از طریق انعقاد قرارداد و با حق اولویت برای فرهنگیان دریافت نموده و براساس مفاد بند (ب) این ماده هزینه نماید. در این خصوص فرهنگیان مشمول قانون منع مداخله کارکنان در معاملات دولتی نخواهند

▷ بود.

ب - به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود، درآمدهایی را که براساس قوانین مصوب، دریافت می‌کند به حسابهایی که توسط خزانه برای هر یک از دستگاههای اجرایی ملی و استانی افتتاح می‌شود واریز کند تا به حساب درآمد اختصاصی دستگاه مربوط منظور شود. همه ساله معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی، از محل اعتبار درآمد اختصاصی دستگاه ذی‌ربط که به همین منظور در قانون بودجه هر سال پیش‌بینی می‌شود، در اختیار دستگاه مربوط قرار خواهد گرفت.

ج - تعرفه‌های مربوط به بند (الف) این ماده در دستگاههای اجرایی ملی بنا به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران و تعرفه‌های مربوط به دستگاههای اجرایی استانی به تصویب شورای آموزش و پرورش استان خواهد رسید.

ماده ۱۵۱ - به منظور هماهنگی امر سیاست‌گذاری آموزشهای فنی و حرفه‌ای اعم از رسمی و غیررسمی شامل آموزشهای کاردانی و علمی کاربردی که متولی آن وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزشهای فنی و حرفه‌ای متوسطه و کار و دانش که متولی آن وزارت آموزش و پرورش و آموزشهای فنی و حرفه‌ای کوتاه‌مدت که متولی آن وزارت کار و امور اجتماعی و آموزشهای ضمن خدمت کارکنان دولت و مدیریت حرفه‌ای تخصصی که متولی آن سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌باشند، شورای عالی کارآموزی [مواد (۵) و (۶) و (۷) قانون کارآموزی مصوب ۱۳۴۹ مجلسین سنا و شورای ملی سابق] * و شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و شورای عالی ** آموزشهای علمی، کاربردی (مصوب سال ۱۳۶۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی ***)) منحل و ستاد هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، علوم، تحقیقات و فن‌آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشاورزی و جهادسازندگی و رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور و رئیس مرکز امور مشارکت زنان تشکیل می‌گردد. سایر وزرا حسب مورد و به تشخیص و دعوت رئیس ستاد در جلسات شرکت خواهند نمود. رئیس سازمان برنامه و بودجه دبیر ستاد می‌باشد. سایر وظایف و اختیارات شوراها مذکور به وزارتخانه‌های ذی‌ربط تفویض می‌گردد. تصمیمات این ستاد پس از تأیید هیأت وزیران برای کلیه وزارتخانه‌ها و شوراها در امور مذکور لازم‌الاجرا خواهد بود.

▷ آیین نامه اجرایی این ماده طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد ستاد به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. ***

* مواد ۵، ۶ و ۷ قانون کارآموزی مصوب ۱۳۴۹/۲/۲۸:

ماده ۵ - به منظور تعیین خط مشی کلی کارآموزی کشور شورایی به نام شورای عالی کارآموزی مرکب از وزرای کار و امورات اجتماعی - اقتصاد - آموزش و پرورش - علوم و آموزش عالی مدیر عامل سازمان برنامه - رییس اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و یا معاونین آنان و دوفراز مطلعین امور تعلیمات حرفه‌ای به انتخاب اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و یکفراز کارگران مطلع به انتخاب وزیر کار و امورات اجتماعی تشکیل می‌شود. ریاست شورا با وزیر کار و امورات اجتماعی و در غیاب مشارالیه با وزیر آموزش و پرورش خواهد بود. تبصره ۱ - شورای عالی دارای دبیرخانه‌ای خواهد بود که در وزارت کار و امورات اجتماعی تشکیل می‌شود. تبصره ۲ - طرز تشکیل جلسات و تشکیلات داخلی دبیرخانه شورای عالی کارآموزی به وسیله آیین نامه‌ای که به تصویب شورای عالی مذکور خواهد رسید تعیین می‌شود.

ماده ۶ - وظایف شورای عالی کارآموزی عبارت است از: تعیین خط مشی و برنامه کلی کارآموزی در کشور و نظارت بر نحوه مصرف درآمد حاصله از اجرای این قانون - تعیین حدود اختیارات و وظایف کمیته‌های کارآموزی - تهیه و تصویب مقررات و آیین نامه‌های مربوط به قرارداد کارآموزی مدت و نحوه کارآموزی - دستمزد کارآموزان و سایر مسائل مربوط به امور کارآموزی.

تبصره - شورای عالی کارآموزی می‌تواند در اجرای این قانون به پیشنهاد وزارت کار و امورات اجتماعی قسمتی از وظایف خود را به کمیته کارآموزی تفویض نماید.

ماده ۷ - شورای عالی کارآموزی بنا به پیشنهاد وزارت کار و امورات اجتماعی به تدریج حرفه‌ها و مناطقی را که باید در آن کارآموزی انجام شود و صنایع مشمول این قانون را با توجه به طبقه بندی مشاغل و استانداردهای آموزشی و با در نظر گرفتن نوع حرف و صنایع و فراهم بودن موجبات آموزشی تعیین و اعلام خواهد شد.

*** لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۰ و آیین نامه اجرایی شورای عالی مزبور که پیوست لایحه قانونی به تصویب رسیده در صفحه ۷۰ مجموعه قوانین سال ۱۳۵۹ روزنامه رسمی درج شده است.

*** جهت اطلاع از مصوبه "تشکیل شورای عالی آموزشهای علمی - کاربردی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۱" و

آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ماده ۵۴ - الف - دستگاههای اجرایی موظفند درصدی از اعتبارات هزینه‌ای خود را برای طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی ضمن خدمت کارکنان خود (خارج از نظام آموزش عالی رسمی کشور) در برنامه آموزش کارکنان دولت پیش‌بینی و در موارد زیر هزینه کنند:

۱ - دوره‌های آموزشی ضمن خدمت متناسب با مشاغل مورد تصدی کارکنان به منظور افزایش سطح کارایی و ارتقای مهارت‌های شغلی آنان (به‌خصوص برای زنان) به ویژه از طریق آموزشهای کوتاه مدت.

۲ - دوره آموزشی ویژه مدیران.

ب - کلیه دستگاههای اجرایی موظفند در چارچوبی که سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین می‌کند، حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، برنامه‌های آموزشی سالانه خود را برای دوران برنامه چهارم تهیه و اجرا نمایند.

این‌نامه اجرایی این ماده شامل؛ تعیین سهم اعتباری و چگونگی هزینه‌نمودن اعتبار بند (الف) این ماده و پیش‌بینی الزامات و تشویقات قانونی طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۵ - دولت مکلف است به منظور گسترش دانش و مهارت، اصلاح هرم تحصیلی نیروی کار و ارتقا و توانمندسازی سرمایه‌های انسانی، کاهش فاصله سطح دانش و مهارت نیروی کار کشور با سطح استانداردهای جهانی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی برای جوانان، برای نظام آموزش فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی کشور، ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون در محورهای زیر، سازوکارهای لازم را تهیه و با پیش‌بینی الزامات مناسب اجرا نماید:

الف - انجام اقدامات قانونی لازم به منظور برپایی نهاد سیاستگذار در آموزش فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی، با توجه به تجربیات جهانی و داخلی به‌عنوان مرجع اصلی تصویب

▶ "آیین‌نامه تشکیل شورای عالی آموزشهای علمی - کاربردی مصوب ۱۳۶۹/۱۱/۹"، به صفحات ۱۳۸ و ۱۴۰

جلد دوم مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

*** آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۵۱ قانون برنامه سوم... در تاریخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ به تصویب هیأت وزیران رسیده

است.

چشم‌اندازها، راهبردها و سیاستهای کلان بخش و تا زمان شکل‌گیری نهاد ستاد هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای موضوع ماده (۱۵۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) به کار خود ادامه خواهد داد.

ب - استمرار نظام کارآموزی و کارورزی برای تمام آموزشهای رسمی (متوسطه و عالی)، غیر رسمی فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی.

ج - تدوین نظام استاندارد و ارزیابی مهارت نیروی کار کشور با رویکرد بین‌المللی.

د - طرح جامع توسعه منابع انسانی مورد نیاز این بخش شامل؛ جذب، انگیزش، ارتقای شغلی، آموزش، بهسازی و نگهداشت نیروی انسانی.

ه - نظام حمایت از مؤسسات و بنگاههای دولتی و بخش غیردولتی، در توسعه آموزشهای فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی به ویژه در مناطق کمتر توسعه یافته.

و - نوسازی و بازسازی ساختارها، امکانات و ارتقای کیفیت آموزشهای فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی و توسعه مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، فناوری اطلاعات و ارتباطات با حداکثر مشارکت بخش خصوصی و تعاونی و بهره‌گیری از همکاریهای بین‌المللی.

ز - استفاده از توان و امکانات بخشهای دولتی و غیردولتی، در توسعه آموزشهای فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی.

ح - نیازسنجی و برآورد نیروی انسانی کاردانی مورد نیاز و صدور مجوز لازم و حمایت به منظور تأسیس و توسعه مراکز آموزش دوره‌های کاردانی در بخش خصوصی و تعاونی، به نحوی که تا سال چهارم برنامه، ظرفیت‌های مورد نیاز ایجاد گردد.

ماده ۵۶ - دولت مکلف است در پایان سال اول برنامه، به منظور شکل‌دهی «منظومه آمار ملی و مکانی کشور» نسبت به تهیه برنامه ملی آمار مبتنی بر اصلاح و تقویت نهاد مدیریت اطلاعات و آمار ملی کشور، استانداردها، ضوابط، تولید و ارائه آمارهای ثبتی، تقویت و ایجاد پایگاههای اطلاعات آماری و اطلاع‌رسانی، ارتقای فرهنگ آماری، چگونگی تعامل دستگاهها، راهبری، هماهنگی‌های لازم را انجام و جهت اجرا و عملیاتی نمودن آن طی برنامه اقدام نماید.

ماده ۵۷ - دولت موظف است به منظور توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات، تحقق اقتصاد

مبتنی بر دانایی و کسب جایگاه برتر منطقه اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف - دولت موظف است تا پایان برنامه چهارم به منظور برقراری تسهیلات لازم جهت دسترسی به ارتباطات گسترده با کیفیت و تمهید و گسترش فرصتهای نوین خدمات و رشد برای آحاد جامعه و خانوارها، مؤسسات و شرکتهای، شبکه‌ای شدن قلمروها، برپایی و تقویت اقتصاد شبکه‌ای زمینه ارتقاء ضریب نفوذ ارتباطات ثابت، سیار و اینترنت کشور حداقل به ترتیب پنجاه درصد (۵۰٪)، سی و پنج درصد (۳۵٪) و سی درصد (۳۰٪) آحاد جمعیت کشور و همچنین ایجاد ارتباط پر ظرفیت و چند رسانه‌ای حداقل در شهرهای بالای پنجاه هزار نفر و افزایش ظرفیت خدمات پستی به بیست مسوله بر نفر را فراهم آورد.

ب - تأمین و تضمین ارائه خدمات پایه ارتباطی و فناوری اطلاعات در سراسر کشور.

ج - تهیه «لایحه جامع ارتباطات» در سال اول برنامه چهارم.

بخش دوم - حفظ محیط زیست، آمایش سرزمین و توازن منطقه‌ای

فصل پنجم - حفظ محیط زیست

ماده ۵۸ - دولت موظف است برای تسریع در اجرای برنامه عمل حفاظت و بهره‌برداری از تنوع زیستی کشور، هماهنگی لازم را بین دستگاههای ذی‌ربط ایجاد نماید.
شاخص‌های تنوع زیستی کشور می‌بایست تا پایان برنامه چهارم به سطح استانداردهای جهانی نزدیک شوند و وضعیت مناسب یابند.

ماده ۵۹ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست و سایر دستگاههای مرتبط به منظور برآورد ارزشهای اقتصادی منابع طبیعی و زیست محیطی و هزینه‌های ناشی از آلودگی و تخریب محیط زیست در فرآیند توسعه و محاسبه آن در حسابهای ملی، نسبت به تنظیم دستورالعمل‌های محاسبه ارزشها و هزینه‌های موارد دارای اولویت از قبیل؛ جنگل، آب، خاک، انرژی، تنوع زیستی و آلودگیهای زیست محیطی در نقاط حساس اقدام و در مراجع ذی‌ربط به تصویب برساند.

ارزشها و هزینه‌هایی که دستورالعمل آنها به تصویب رسیده، در امکان‌سنجی طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۶۰ - دولت موظف است به منظور تقویت و توانمندسازی ساختارهای مرتبط با محیط

زیست و منابع طبیعی، سازوکارهای لازم را جهت گسترش آموزشهای عمومی و تخصصی محیط زیست در کلیه واحدهای آموزشی و مراکز آموزش عالی، حمایت از سرمایه گذاری در بخش محیط زیست و منابع طبیعی، ایجاد تقویت ساختارهای مناسب برای فعالیتهای زیست محیطی در دستگاههای اثرگذار بر محیط زیست تنظیم و برقرار نماید.

ماده ۶۱ - دولت مکلف است در طول برنامه چهارم اقدامهای ذیل را به عمل آورد:

الف - طرح خوداظهاری برای پایش منابع آلوده کننده را آغاز نماید.

کلیه واحدهای تولیدی، خدماتی و زیربنایی باید بر اساس دستورالعمل سازمان حفاظت محیط زیست نسبت به نمونه برداری و اندازه گیری آلودگیها و تخریبهای خود اقدام و نتیجه را به سازمان مذکور ارائه دهند.

واحدهایی که تکالیف این بند را مراعات ننمایند مشمول ماده (۳۰) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳^(۱) خواهند بود.

ب - به منظور جلوگیری از افزایش بی رویه مصرف سموم دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی، اتخاذ روشی نماید که موجبات استفاده بیشتر از کود کمپوست و مبارزه بیولوژیک به تدریج فراهم شود.

ضوابط ورود، ساخت، فرمولاسیون و مصرف کودهای شیمیایی و سموم دفع آفات نباتی از جهت تأثیرات زیست محیطی را توسط وزارتخانههای جهاد کشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان حفاظت محیط زیست و مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ج - ارائه برنامه مدیریت پسماندهای کشور و اتخاذ روشی که با همکاری شهرداریها،

۱ - ماده (۳۰) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳: کسانی که از انجام بازرسی مأموران سازمان حفاظت محیط زیست برای نمونه برداری و تعیین میزان آلودگی ناشی از فعالیت کارخانجات و کارگاهها، منابع تجاری بهداشتی و خدمات و اماکن عمومی ممانعت به عمل آورده و یا اسناد و مدارک و اطلاعات مورد نیاز سازمان را در اختیار ایشان نگذارند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع ارائه نمایند بر حسب مورد اهمیت موضوع به جزای نقدی از پانصد هزار ریال تا پنج میلیون ریال و در صورت تکرار به حبس تعزیری از یک ماه تا ۳ ماه و جزای نقدی مذکور محکوم خواهند شد.

بخشداریها، دهیارها در وهله اول در سه استان مازندران، گیلان و گلستان اجرا شود به طوری که در پایان برنامه چهارم، جمع آوری، حمل و نقل، بازیافت و دفع کلیه پسماندها با روشهای فنی زیست محیطی و بهداشتی انجام شود.

همچنین ضمن تأمین اعتبارات لازم، کلیه شبکه‌ها و تأسیسات جمع آوری و تصفیه فاضلاب در دست اجرای استانهای خوزستان، گیلان، مازندران، گلستان و تهران و شهرهای مراکز استانها را تکمیل و به مرحله بهره‌برداری رسانده و مطالعات سایر شهرها را انجام و با توجه به اولویت به مرحله اجرا برساند.

ماده ۶۲ - دولت مکلف است :

الف - در طول برنامه چهارم، میزان آلودگی هوای شهرهای تهران، اهواز، اراک، تبریز، مشهد، شیراز، کرج و اصفهان را در حد استاندارد مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست کاهش دهد. آیین‌نامه اجرایی این بند توسط سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های نفت، صنایع و معادن، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، راه و ترابری و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران رسانده شود.

ب - در طول برنامه چهارم، تمهیداتی اتخاذ کند که کلیه خودروها و موتورسیکلت‌های فرسوده کشور از رده خارج شوند.

ماده ۶۳ - دولت موظف است حداکثر تا پایان سال اول برنامه چهارم، به منظور ساماندهی و جلوگیری از آلودگی و تخریب سواحل، با اولویت دریای خزر، طرح جامع ساماندهی سواحل که متضمن اقدام‌های ضروری همچون؛ تعیین و آزادسازی حریم، استقرار مدیریت یکپارچه سواحل، ضوابط و استانداردهای زیست محیطی و دریانوردی، صیادی و آبی‌پروزی بازمینی و اصلاح و تکمیل قوانین و مقررات را همراه با تعیین مسئولیت دستگاههای ذی‌ربط در زمینه سیاستگذاری اجرا و نظارت تدوین نماید.

تبصره - دولت موظف است کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی را به شکلی ساماندهی نماید که تا پایان برنامه چهارم، عقب نشینی شصت (۶۰) متر حریم دریا صددرصد (۱۰۰٪) انجام پذیرد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور، جهادکشاورزی، راه و ترابری، نیرو و عنداللزوم

سایر دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۴ - سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است :

الف - در راستای ارتقای آگاهی های عمومی و دستیابی به توسعه پایدار به منظور حفظ محیط زیست و با تأکید بر گروههای اثرگذار و اولویت دار از ابتدای برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه اجرایی مربوط را با پیشنهاد شورای عالی حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران برساند.

کلیه دستگاههای ذی ربط، رسانه های دولتی و صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ملزم به اجرای برنامه های آموزشی بدون دریافت وجه موضوع این ماده می باشند.

ب - نظام اطلاعات زیست محیطی کشور را در سطوح منطقه ای، ملی و استانی تا پایان سال اول برنامه چهارم ایجاد نماید تا زمینه پایش، اطلاع رسانی و ارزیابی زیست محیطی فراهم گردد.

دستگاههای ذی ربط مکلفند در تدوین و اجرایی نمودن این نظام همکاری نمایند.

ماده ۶۵ - دولت موظف است نسبت به تدوین اصول توسعه پایدار بوم شناختی، به ویژه در

الگوهای تولید و مصرف و دستورالعمل های بهینه سازی مربوطه اقدام نماید.

دستگاههای مرتبط موظف به رعایت اصول و دستورالعمل های مذکور در طرحها و برنامه های

اجرایی خود می باشند.

ماده ۶۶ - کلیه دستگاههای اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند جهت

کاهش اعتبارات هزینه ای دولت، اعمال سیاستهای مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست برای

اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل

کاغذ)، کاهش مواد زائد جامد و بازیافت آنها (در ساختمانها و وسایط نقلیه) طبق آیین نامه ای که

توسط سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری

دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید اقدام نمایند.

ماده ۶۷ - الف - برنامه مدیریت زیست بومی در زیست بوم های حساس، به ویژه دریاچه

ارومیه تهیه و به مرحله اجرا درمی آید.

سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و

وزارتخانه های نیرو و جهاد کشاورزی، آیین نامه اجرایی این ماده را تهیه و به تصویب هیأت وزیران

می رسانند.

ب - به منظور جلوگیری از شکار بی‌رویه و نابودی تنوع زیستی، دولت مکلف است با همکاری مراجع ذی‌ربط در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ نماید تا ضمن محدودکردن پروانه حمل اسلحه شکاری و بازرنگری در ضوابط صدور پروانه‌های مذکور، تعداد سلاحهای شکاری را متناسب با جمعیت قابل برداشت از حیات وحش به تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست برساند و نسبت به جمع‌آوری سلاحهای غیرمجاز تا پایان برنامه چهارم اقدام نماید.

ماده ۶۸ - الف - دولت موظف است طرح حفاظت، احیاء، بازسازی ذخایر و رفع آلودگی و شیوه‌های بهره‌برداری پایدار از محیطهای دریایی کشور، تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را تهیه و به مرحله اجرا گذارد.

ب - به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت اصول (۷۲) و (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) برای تقلیل آلاینده‌های وارد به محیط زیست و تخریب آن، «صندوق ملی محیط

۱ - اصول (۷۲) و (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸ با اصلاحات بعدی:

اصل هفتاد و دوم - مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند قوانینی وضع کند که با اصول و احکام مذهب رسمی کشور یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به ترتیبی که در اصل نود و ششم آمده بر عهده شورای نگهبان است.

اصل هشتاد و پنجم (اصلاحی ۱۳۶۸) - سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیونهای داخلی خود تفویض کند، در اینصورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود.

همچنین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتهای، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیونهای ذی‌ربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در اینصورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

زیست» وابسته به سازمان حفاظت محیط زیست را تأسیس کند. منابع مورد نیاز صندوق یاد شده برای انجام فعالیتهای مذکور از طریق کمکهای بخش غیردولتی داخلی و خارجی تأمین می‌گردد. اساسنامه صندوق ملی محیط زیست مشترکاً توسط سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج - وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور تعیین تکلیف نهایی و تثبیت مالکیت دولت بر عرصه‌های منابع ملی و دولتی تا پایان برنامه چهارم نسبت به اتمام عملیات ممیزی و تفکیک منابع ملی و دولتی از مستثنیات و اشخاص اقدام کند.

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور باید تا صدور اسناد، نقشه‌های اراضی منابع ملی و دولتی را به‌عنوان اسناد رسمی پذیرفته و آنها را ملاک عمل قرار دهد.

ماده ۶۹ - دولت مکلف است برنامه حفظ، احیاء، اصلاح، توسعه و بهره‌برداری از منابع طبیعی تجدیدشونده را با توجه به اولویت‌های زیر تنظیم و به مورد اجرا بگذارد:

الف - خروج دام از جنگل و ساماندهی جنگل نشینان شمال تا پایان برنامه چهارم به میزان هفتاد درصد (۷۰٪) باقیمانده دام و جنگل نشینان در پایان سال ۱۳۸۳.

ب - کاهش پنجاه درصد (۵۰٪) دام مازاد از مراتع جهت تعادل بین دام و مرتع و همچنین لغو و اصلاح پروانه چراهای مربوطه.

ج - اجرای عملیات آبخیزداری در بیست درصد (۲۰٪) سطح حوزه‌های سدهای در دست اجرا، تمام شده و ده درصد (۱۰٪) حوزه‌های سایر مناطق.

د - توسعه زراعت چوب به میزان حداقل یکصد هزار هکتار، حذف تعرفه واردات چوب و تشدید مبارزه با قاچاق چوب.

ه - توسعه فضای سبز و جنگلهای دست کاشت به میزان حداقل پانصد هزار هکتار.

همچنین اجرای عملیات کنترل کانونهای بحرانی بیابان‌زا به میزان حداقل یک و نیم میلیون هکتار.

و - اجرای عملیات پخش سیلاب در حوزه‌های شهری، روستایی و سایر اراضی کشاورزی و منابع طبیعی به میزان یک و نیم میلیون هکتار به منظور ایجاد مراتع مشجر، تبدیل اراضی بیابانی به زراعی و تغذیه آبخوانها.

ز - پوشش کامل حفاظتی در جنگلهای کشور (شمال، زاگرس، ارسباران، خلیج عمان و ایران - تورانی).

ح - پوشش کامل سوخت رسانی به عشایر، جنگل نشینان و روستاییان.
ط - گسترش مشارکت شوراهای روستایی و بسیج محلی در حفاظت از جنگلها و مراتع به میزان پانزده درصد (۱۵٪) از سطح عملیاتی.

ی - بهره برداری از جنگل صرفاً بر اساس تعدیل اکولوژیک و ضروریات حفظ جنگل صورت می گیرد.

آیین نامه اجرایی این بند توسط وزارت جهاد کشاورزی با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۷۰ - دولت مکلف است از سال اول برنامه چهارم به منظور پایداری منابع طبیعی و تنظیم مدیریت چرای مراتع و حفظ ذخایر ژنتیکی دامها (دام عشایر) تریبی اتخاذ نماید که اجرای طرحهای مرتع داری و مدیریت مراتع از طریق عشایر ذی حق انجام گیرد و در همین راستا واگذاری اراضی مستعد قلمرو عشایر به خانوارهای کوچنده در چارچوب طرح ساماندهی اسکان عشایر با حفظ حقوق آنها صورت گیرد.

آیین نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور حداکثر ظرف شش ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۷۱ - ماده (۱۰۵) و بند (ج) ماده (۱۰۴) «قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷»^(۱) و اصلاحیه های آن» برای دوره برنامه

۱ - ماده (۱۰۵) و بند (ج) ماده (۱۰۴) «قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷»:

بند ج ماده ۱۰۴ - به منظور کاهش عوامل آلوده کننده محیط زیست، بالاخص در مورد منابع طبیعی و منابع آب کشور، واحدهای تولیدی موظفند برای تطبیق مشخصات فنی خود با ضوابط محیط زیست و کاهش آلودگیها اقدام کنند. هزینه های انجام شده در این مورد به عنوان هزینه های قابل قبول واحدها منظور می گردد.

چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

فصل ششم - آمایش سرزمین و توازن منطقه‌ای

ماده ۷۲ - دولت مکلف است به منظور توزیع متناسب جمعیت و فعالیتها در بهنه سرزمین، با هدف استفاده کارآمد از قابلیتها و مزیت‌های کشور، با استفاده از مطالعات انجام شده، سند ملی آمایش سرزمین مشتمل بر سطوح ذیل را از ابتدای برنامه چهارم به مرحله اجرا درآورد:

الف - سطح کلان شامل:

- ۱ - چشم‌انداز بلندمدت توسعه فضایی کشور، در چارچوب سیاستهای کلی نظام تحلیل شرایط منطقه‌ای و بین‌المللی و امکانات، محدودیتها و مزیت‌های سرزمین.
- ۲ - راهبردهای کلی توزیع جمعیت در سرزمین، الگوی اسکان و نظام شهری و روستایی کشور.
- ۳ - راهبردهای خاص مناطق و عرصه‌هایی که به لحاظ «امنیتی و دفاعی»، «حفاظت از منابع طبیعی، محیط زیست و میراث فرهنگی» دارای موقعیت ویژه می‌باشند.

▶ از واحدهایی که از انجام این امر خودداری نمایند و فعالیت‌های آنها باعث آلودگی و تخریب محیط زیست گردد، جریمه متناسب با خسارت وارده اخذ و به درآمد عمومی واریز می‌گردد تا در قالب لویای بودجه سنواتی برای اجرای طرح‌های سالم سازی محیط زیست هزینه شود. آیین‌نامه این بند مشتمل بر مبلغ و چگونگی اخذ جرایم و نحوه هزینه آن به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.*

ماده ۱۰۵ - کلیه طرحها و پروژه‌های بزرگ تولیدی و خدماتی باید پیش از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان‌سنجی و مکان‌یابی، براساس ضوابط پیشنهادی شورای عالی حفاظت محیط زیست و مصوب هیأت وزیران مورد ارزیابی زیست محیطی قرار گیرد. رعایت نتایج ارزیابی توسط مجریان طرحها و پروژه‌های مذکور الزامی است. نظارت بر حسن اجرای این ماده برعهده سازمان برنامه و بودجه می‌باشد.

تبصره - سازمان حفاظت محیط زیست موظف است راهکارهای عملی و اجرایی پروژه‌های عمرانی و اشتغال‌زایی در مناطق حفاظت شده را به‌طریقی فراهم نماید که ضمن رعایت مسائل زیست محیطی، طرح‌های توسعه عمرانی متوقف نگردد.

✦ آیین‌نامه اجرایی بند ج ماده ۱۰۴ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ‌های ۱۳۸۱/۶/۱۰ و ۱۳۸۱/۱۰/۱۸ اصلاح گردیده است.

۴ - پایگاه اطلاعات مکانی و جغرافیایی و اسناد تصویری مرتبط.

ب - سطح بخشی شامل:

- ۱ - راهبردهای هماهنگ و سازگار بلندمدت توسعه و توزیع فضایی بخشهای مختلف اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی منطبق با ویژگیهای سرزمین.
- ۲ - سیاستها و توصیه‌های منطقه‌ای و سرزمینی بخشها.
- ۳ - اقدامات و عملیات اولویت‌دار در توسعه بخش.

ج - سطح استانی شامل:

- ۱ - نظریه پایه توسعه استانها، حاوی بخشهای محوری و اولویت‌دار در توسعه استان و تعیین نقش هر استان در تقسیم کار ملی.
- ۲ - سازمان فضایی توسعه استان (محورها و مراکز عمده در توسعه استان).
- ۳ - اقدامات و عملیات اولویت‌دار در توسعه استان.

تبصره - سندهای ملی توسعه بخش و سندهای ملی توسعه استان، موضوع فصل سیزدهم این قانون، براساس جهت‌گیری‌های سند ملی آمایش سرزمین و متناسب با ویژگیهای هر یک تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران مبنای تنظیم عملیات اجرایی برنامه چهارم قرار می‌گیرد.

دولت مکلف است لوایح بودجه‌های سنواتی را براساس اسناد فوق تنظیم و تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

سند ملی سندی است راهبردی که جهت‌گیری‌های اصلی بخش، استان و یا طرحهای ویژه را در چارچوب تحقق چشم‌انداز بیست ساله توسعه، تبیین و حسب مورد به تصویب مجلس شورای اسلامی و یا هیأت وزیران می‌رسد.

عملیات اجرایی این اسناد در چارچوب مصوبات بودجه‌های سنواتی و سایر قوانین موضوعه صورت می‌پذیرد.

ماده ۷۳ - دولت موظف است ظرف سال اول برنامه طرح جامع تقسیمات کشوری را که دربردارنده شاخصهای ناظر بر بازنگری واحدهای تقسیماتی موجود برای ایجاد سطوح تقسیماتی جدید و با جهت‌گیری عدم تمرکز و تفویض اختیار به مدیران محلی و تقویت نقش استانداران به عنوان نمایندگان عالی دولت تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

هرگونه ایجاد سطوح جدید باید با رعایت مفاد این ماده صورت گیرد.

ماده ۷۴ - دولت مکلف است به منظور هماهنگ‌سازی عملیات عمرانی و سرمایه‌گذارهای جدید متناسب با شرایط در حال‌گذار ملی و بین‌المللی، با رعایت موازین آینده‌نگری، تحلیل مناسب موقعیت منطقه‌ای و بین‌المللی کشور، ساختار فرهنگی هویت ایرانی - اسلامی، امکانات و قابلیت‌ها و فرصت‌های کشور، اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف - قرار دادن اسناد ملی آمایش سرزمین و کالبدی ملی به عنوان مرجع اصلی هماهنگی‌های بین‌بخشی، بین منطقه‌ای و بخشی - منطقه‌ای، در تصمیم‌گیریهای اجرایی.

ب - به هنگام نمودن سند ملی آمایش سرزمین، متناسب با تحولات جهانی، منطقه‌ای، علمی و فنی و با بهره‌گیری از اطلاعات پایه‌ای و مکانی و تعامل سطوح خرد و کلان منطقه‌ای و بخشی، به گونه‌ای که برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سازگاری با سند ملی آمایش سرزمین تنظیم گردد.

ماده ۷۵ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، به منظور بهره‌گیری از قابلیت‌ها و مزیت‌های سرزمین در راستای ارتقاء نقش و جایگاه بین‌المللی کشور و تعامل مؤثر در اقتصاد بین‌المللی، راهبردها و اولویتهای آمایشی ذیل را در قالب برنامه‌های اجرایی از ابتدای برنامه چهارم، به مرحله اجرا درآورد:

الف - بهره‌گیری مناسب از موقعیت و توانمندیهای عرصه‌های مختلف سرزمین، برای توسعه علم و فناوری و تعامل فعال با اقتصاد جهانی، از طرق مختلف از جمله تعیین مراکز و پارک‌های فناوری علمی، تحقیقاتی، تخصصی و همچنین تعیین نقش و عملکرد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی.

ب - استفاده مناسب از قابلیت و توان کلان شهرها، در جهت تقویت نقش فراملی و ارتقاء جایگاه بین‌المللی کشور، از طریق تقویت مدیریت توسعه، برنامه‌ریزی و اجرا در این شهرها، تعیین حوزه عملکرد فراملی و بین‌المللی هر یک و انتقال همزمان وظایف ملی و منطقه‌ای آنها به سایر شهرها.

ج - بهره‌گیری مناسب از قابلیت‌های ترانزیتی کشور، از طریق اولویت‌بندی محورهای خاص در دالانهای ارتباطی شرقی - غربی و شمالی - جنوبی کشور و تدوین برنامه توسعه مبادی، شبکه‌ها و نقاط خاص واقع بر این محورها.

د - آماده‌سازی عرصه‌های مختلف سرزمین، برای پذیرش فعالیتهای جدید و ایجاد فرصت‌های شغلی متناسب با قابلیت هر منطقه، از طریق تکمیل، توسعه و تجهیز شبکه‌های زیربنایی.

ه - بهره‌گیری از آثار انتشاری سرمایه‌گذارهای ملی و فراملی در توسعه مناطق پیرامونی (به ویژه دشتها و پیرامون سدها)، از طریق تهیه برنامه‌های چندبخشی و گسترش شیوه‌های نوین معیشت و فعالیت و ساماندهی استقرار جمعیت و فعالیتها.

و - بهره‌گیری از منابع غنی نفت و گاز (به ویژه مناطق گازی پارس جنوبی)، در توسعه فعالیت‌های مرتبط و صنایع انرژی‌بر و سازماندهی جدید استقرار جمعیت و فعالیتها در حاشیه جنوبی کشور بر مبنای آن.

ز - توسعه مناطق مرزی با هدف تقویت همگرایی‌های ملی و پیوند مناطق مرزی با اقتصاد ملی و فراملی.

ح - بهره‌گیری از قابلیت‌های محیطی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مناطق روستایی کشور، از طریق توسعه منابع انسانی، تنوع‌بخشی به فعالیت‌های اقتصادی، ساماندهی نظام ارائه خدمات سطح‌بندی شده و اصلاح نظام برنامه‌ریزی توسعه روستایی، با تأکید بر افزایش هماهنگی و محلی نمودن فرآیند آن.

ماده ۷۶ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است در راستای ایجاد هماهنگی بین فعالیت‌های دستگاه‌های اجرایی، آن دسته از اهداف و مضامین برنامه چهارم که تحقق آنها مستلزم مشارکت چند بخش و چند استان می‌باشد را در قالب برنامه‌های ویژه (فرابخشی) تدوین و نقش هر یک از دستگاه‌های اجرایی را در چارچوب وظایف قانونی هر دستگاه مشخص نماید.

کلیه دستگاه‌های اجرایی بخشی و استانی موظفند عملیات و اقدام‌های این‌گونه برنامه‌ها را که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین می‌گردد، در برنامه اجرایی خود منظور و اجرا نمایند.

ماده ۷۷ - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور هماهنگی در امور عمرانی و توسعه‌ای بین استانی، نسبت به منطقه‌بندی کشور از دیدگاه آمایش سرزمین و ایجاد نهادهای هماهنگ‌کننده و تعیین وظایف آنها در سطح فرااستانی اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷۸ - نسبت معینی از درآمدهای واریز شده به خزانه معین هر استان، در قالب بودجه سالانه به تأمین بودجه استان (هزینه‌ای و سرمایه‌ای) همان استان اختصاص می‌یابد.

نسبتهای مذکور به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور توسط هیأت وزیران تعیین می گردد.

ماده ۷۹ - عناوین برنامه های عمرانی و آن دسته از وظایف دولت که نتایج کاربردی آن از محدوده استان فراتر نباشد (وظایف استانی) و می بایست در قالب بودجه استانی تأمین اعتبار شود، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸۰ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است به هنگام تنظیم بودجه سالانه، درآمدها و واگذاری دارایی های استانی پیش بینی شده توسط شورای برنامه ریزی و توسعه استانها، که سرجمع آن در قانون بودجه مشخص شده است را در قالب ردیفها و عناوین مستقل مشخص کرده و به تفکیک هر استان ابلاغ نماید.

ماده ۸۱ - الف - از ابتدای برنامه چهارم، بودجه سالانه استانها، براساس سند ملی توسعه استان به مرحله اجرا در می آید.

بودجه سالانه استان شامل: درآمدها و سایر منابع استان، سهم اختصاص یافته از منابع ملی و سرجمع اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای در قانون بودجه کل کشور می باشد و (به صورت «سند بودجه سالانه استان» در قالب قراردادی تنظیم و بین رییس شورای برنامه ریزی و توسعه استان و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) مبادله می گردد.

ب - «سند بودجه سالانه استان» که تعهدات شورای برنامه ریزی و توسعه استان و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، برای اجرای برنامه توسعه استان را مشخص می نمایند، مشتمل بر اهداف کمی استان، شاخصهای هدف هر بخش، اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای و اعتبارات هزینه ای استان می باشد.

ج - طرحهای ملی که منافع آن شامل: چند استان و یا کل کشور می گردد، توسط دستگاههای اجرایی ملی اجرا خواهد شد.

د - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است نظام تنظیم بودجه استان را در چارچوب «سند ملی توسعه استان» ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۸۲ - دولت مکلف است در اجرای کامل نظام درآمد - هزینه استان، اقلام درآمدی زیر را به عنوان درآمد استانی وصول و از طریق خزانه داری کل به خزانه معین استان واریز و در اجرای

وظایف جاری و عمرانی استانی، هزینه نماید:

الف - کلیه مالیاتهای مستقیم (به استثنای مالیات بر شرکتهای دولتی).

ب - مالیات بر کالاها و خدمات به استثنای حقوق ورودی.

ج - آن دسته از درآمدهای حاصل از مالکیت دولت که وصول آنها در همه استانهای کشور عمومیت دارد.

د - درآمدهای حاصل از خدمات که در استانها عرضه می شود و توسط دستگاههای استانی وصول می گردد، به استثنای درآمد ناشی از انقال و خدمات قضایی دادگستری جمهوری اسلامی.

ه - درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات که در استانها وصول می شود به استثناء درآمد ناشی از جرائم مبارزه با قاچاق و مواد مخدر.

ماده ۸۳ - مواد (۷۰)، (۷۱)، (۷۷) و (۱۸۱) «قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷»^(۱) و اصلاحیه های آن» برای دوره برنامه

۱ - مواد (۷۰)، (۷۱)، (۷۷) و (۱۸۱) «قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷»:

ماده ۷۰ - به منظور تصمیم گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه ریزی و توسعه و عمران استانها، در چارچوب برنامه ها و سیاست ها و خط مشی های کلان کشور، شورای برنامه ریزی و توسعه هر استان به ریاست استاندار تشکیل می شود.

تبصره ۱ - به منظور پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورای برنامه ریزی و توسعه استان، کمیته های تخصصی متشکل از مدیران و رؤسای ادارات کل، شعب و نمایندگی سازمانهای دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در استان که مشمول نظام بودجه استانی بوده و یا قسمتی از وظایف عمرانی استانی را عهده دار هستند (دستگاههای اجرایی استانی) تشکیل می گردد. آیین نامه اجرایی شورای برنامه ریزی استان و کمیته های تخصصی توسط سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۸۰/۳/۹) - پس از تشکیل کمیته های تخصصی موضوع این ماده سایر شوراهای کمیته ها و ستادهای مرتبط موجود استان به استثناء کمیته برنامه ریزی شهرستان منحل و وظایف آنها در قالب وظایف این کمیته ها ساماندهی و تنظیم می شود. - کمیته برنامه ریزی شهرستان متشکل از فرماندار (ریاست کمیته)، نماینده سازمان

► مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (دبیرکمیته) و عضویت روسای دستگاههای اجرایی که مدیران کل آنها عضو شورای برنامه ریزی و توسعه استان هستند، خواهد بود. فرمانداران موظف هستند یک هفته قبل از تشکیل جلسات کمیته از نمایندگان شهرستان در مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر در جلسات دعوت به عمل آورند. - پروژه‌های عمرانی شهرستانها پس از تصویب در کمیته برنامه‌ریزی شهرستان جهت مبادله موافقتنامه با دستگاههای اجرایی ذی ربط به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اعلام خواهد شد. **

تبصره ۳ - وظیفه دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۷۱ - شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان وظایف زیر را به عهده دارد:

الف - بررسی و تأیید برنامه‌های بلندمدت توسعه استان شامل جهت‌گیریهای توسعه بلند مدت استان، در چارچوب نظام برنامه‌ریزی کشور و در راستای جهت‌گیریهای بلندمدت کشور و طرح آمایش ملی.

ب - بررسی و تأیید برنامه‌های میان مدت توسعه استان شامل هدفها، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اولویتهای سرمایه‌گذاری در توسعه استان که در چارچوب رهنمودهای کلی و سیاست‌های کلان و بخشی و سازگار با برنامه میان‌مدت ملی برای دوره برنامه توسعه تهیه می‌شود.

ج - تصویب طرحهای توسعه و عمران و سلسله مراتب خدمات شهری و روستایی در قالب برنامه‌های توسعه استان، با رعایت سیاست‌های مصوب شورای عالی معماری و شهرسازی.

د - اتخاذ تدابیر لازم برای تحقق آن قسمت از درآمدهای عمومی و اختصاصی دولت در استان که توسط دستگاه اجرایی استانی وصول و به خزانه استان واریز می‌گردد (درآمد استانی) و پیشنهاد کسب منابع جدید درآمد در چارچوب سیاستهای مصوب دولت.

ه - اتخاذ تدابیر لازم برای صرفه‌جویی در هزینه‌ها و پیشنهاد راههای کاهش هزینه در چارچوب سیاست‌های مصوب دولت.

و - بررسی و تأیید بودجه پیشنهادی سالانه استان شامل منابع مالی لازم از محل درآمدهای استان و سهمی از منابع ملی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاههای اجرایی استان از محل درآمد عمومی و اعتبارات از محل درآمد اختصاصی، در چارچوب بخشنامه‌ها و دستورالعملهای تهیه و تنظیم بودجه کل کشور، برای ارائه به سازمان برنامه و بودجه.

ز - بررسی و توزیع اعتبارات عمرانی استانی مصوب بین فصول و برنامه‌ها و طرحهای عمرانی و دستگاههای اجرایی

▶ استانی به تفکیک شهرستان براساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان.

ح - بررسی و توزیع اعتبارات جاری دستگاههای اجرایی استانی به تفکیک برنامه و فصول هزینه براساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان.***

ط - بررسی و تصمیم‌گیری درمورد توسعه صادرات غیرنفتی استان و درصورت لزوم خط‌مشی‌های اجرایی مبادلات مرزی اعم از بازارچه‌ها، تعاونیهای مرزنشینی در چارچوب سیاست‌های کلی تجارت خارجی کشور.
 ی - بررسی برنامه‌های سالانه و میان‌مدت اصلاح و تحول اداری متناظر با برنامه‌های توسعه مصوب و پیشنهاد آن به مراجع ذی‌ربط.

ک - شناخت قابلیتها و مزیت‌های نسبی استان و ایجاد زمینه‌های لازم برای تشویق و توسعه سرمایه‌گذارهای مردمی در امور اقتصادی، تولیدی و اجتماعی.

ل - ساماندهی کمکها و توسعه مشارکتهای مردمی در اقدامات عمرانی و امور عام‌المنفعه.

م - بررسی راههای تجهیز و جذب پس‌اندازهای مردم و به‌کارگیری آنها در امور توسعه استان در چارچوب سیاست‌ها و خط‌مشی‌های پولی کشور.

ن - پیشنهاد برنامه‌های توسعه مشارکت زنان و جوانان به‌ویژه بسیجیان در فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاست‌های اجرایی مربوطه.

س - پیشنهاد برنامه‌های توسعه منابع انسانی به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاست‌های اجرایی مربوطه.

ع - پیشنهاد برنامه‌های استقرار نظام تأمین اجتماعی ملی در سطح استان به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاست‌های اجرایی مربوطه.

ف - بررسی وضعیت اشتغال در سطح استان و پیش‌بینی روشهای تشویقی برای سرمایه‌گذاری در امور اشتغال‌زا.

ص - پیشنهاد برنامه‌ها و تأمین منابع تقویت و توسعه بسیج استان.

ماده ۷۷ - کمیته تخصیص اعتبار استانی مرکب از معاون عمرانی استاندار، رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می‌شود و براساس گزارش خزانه معین استان نسبت به تعیین سقف تخصیص اعتبارات جاری دستگاههای اجرایی استان و اعتبارات عمرانی بر حسب فصول تصمیم‌گیری می‌کند.

تبصره - وظیفه دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استانی بر عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۱۸۱ - الف - دولت موظف است به‌منظور پیشگیری، امدادسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب دیده در

▶ حوادث غیر مترقبه در طی برنامه سوم، اعتبارات لازم را در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی کند و در اختیار ستاد حوادث غیر مترقبه کشور قرار دهد. درصدی از اعتبارات فوق جهت مطالعات آسیب پذیری به منظور کاهش اثرات بلایای طبیعی و اجرای پروژه های پیشگیری از حوادث غیر مترقبه از قبیل سیل و زلزله، خشکسالی، آتش سوزی، طوفان و یا پیشروی آب دریا هزینه خواهد شد.

ب - وزارت کشور می تواند از محل منابع قرض الحسنه سیستم بانکی، وام و در صورت عدم تکافواز محل سایر منابع بانکی تسهیلات مورد نیاز را به مالکان واحدهای مسکونی، تجاری، صنعتی، معدنی و کشاورزی خسارت دیده در مناطق سابق الذکر اعطا کند. مابه التفاوت سود و کارمزد تسهیلات اعطایی در لوایح بودجه سالانه منظور خواهد شد. دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط سیستم بانکی را که در این بند پیش بینی شده است تضمین کند.

ج - به منظور افزایش سهم صنعت بیمه در جبران خسارت ناشی از حوادث غیر مترقبه، دولت مجاز است شرایط لازم را به نحوی فراهم کند که در دوران برنامه سوم حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) محصولات کشاورزی، دامداری، صنایع دستی، شیلات، ابنیه عمومی، تأسیسات شهری و روستایی، ساختمانهای مسکونی، تجاری و صنعتی تحت پوشش بیمه قرار گیرند.

* آیین نامه شورای برنامه ریزی و توسعه استان و کارگروه های تخصصی در ۱۳۸۲/۳/۲۸ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۲/۵/۱۲، ۱۳۸۳/۳/۱۳ و ۱۳۸۳/۵/۱۴ اصلاح شده است.

** قانون استفساریه قانون اصلاح تبصره (۲) ماده (۷۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موضوع استفسار:

ماده واحده ۱- آیا منظور از دستگاههای اجرایی مندرج در قانون اصلاح تبصره (۲) ماده (۷۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۰/۳/۹ جهت مبادله موافقتنامه، دستگاههای اجرایی شهرستان می باشند، یا دستگاههای اجرایی شهرستان می باشند، یا دستگاههای اجرایی استان؟

۲- آیا کمیته برنامه ریزی شهرستان فقط در محدوده اعتبارات استانی ماده واحده تصمیم گیری می نماید یا

در چارچوب فصل و برنامه های مصوب شورای برنامه ریزی و توسعه استان، کلیه طرحها و پروژه های عمرانی محدوده هر شهرستان را تصویب می نماید؟

نظر مجلس:

چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

بخش سوم - توسعه سلامت، امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

فصل هفتم - ارتقای سلامت و بهبود کیفیت زندگی

ماده ۸۴ - دولت موظف است به منظور نهادینه کردن مدیریت، سیاستگذاری، ارزشیابی و هماهنگی این قلمرو از جمله: امنیت غذا و تغذیه در کشور، تأمین سبد مطلوب غذایی و کاهش بیماریهای ناشی از سوء تغذیه و گسترش سلامت همگانی در کشور، اقدامهای ذیل را به عمل آورد:

الف - تشکیل «شورای عالی سلامت و امنیت غذایی» با ادغام «شورای غذا و تغذیه»^(۱) و

۱- منظور از دستگاههای اجرایی مذکور در قانون اصلاح تبصره (۲) ماده (۷۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۰/۳/۹، دستگاههای اجرایی ملی، استانی و شهرستانی است که مطابق قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۵ به این نام شناخته شده یا می‌شوند.

۲- کمیته برنامه‌ریزی شهرستان در محدوده کلیه اعتبارات هر فصل و برنامه نسبت به تصویب طرحها و پروژه‌ها اقدام و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف به ابلاغ تخصیص اعتبارات به صورت پروژه‌ای خواهد بود.

*** بند ۲ قانون استفساریه:

آیا اختیار موضوع بند (ح) ماده (۷۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خصوص اجرای بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور در مورد توزیع اعتبارات هزینه دستگاههای اجرایی استانی به تفکیک برنامه و فصول هزینه به قوت خود باقی است یا خیر؟

نظر مجلس: آری به قوت خود باقی است.

۱- تصویبنامه تشکیل شورای غذا و تغذیه کشور مصوب ۱۳۷۰/۳/۸: هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۰/۳/۸ بنا به پیشنهاد شماره ۲۱ مورخ ۱۳۷۰/۲/۷ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

«شورای غذا و تغذیه کشور» مرکب از وزرای کشاورزی، جهاد سازندگی، صنایع و بازرگانی و رئیس سازمان برنامه و

«شورای عالی سلامت^(۱)» پس از طی مراحل قانونی.

► بودجه یا معاونان ایشان به ریاست وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای هماهنگ نمودن فعالیتهای تحقیقاتی، آموزشی، برنامه ریزی و اجرایی در امر غذا و تغذیه کشور، تشکیل گردد.

۱- از آیین نامه شورای عالی سلامت کشور و برنامه اصلاحات در نظام سلامت مصوب ۱۳۸۲/۴/۴:

ماده ۱- به منظور تأمین، حفظ و ارتقای سلامت مردم ایران به عنوان یکی از اولویتهای دولت، گسترش همکاریهای بین بخشی و مشارکت مردمی و حمایت از طرحهای جدید "شورای عالی سلامت کشور که در این آیین نامه به اختصار "شورای عالی" نامیده می شود به عنوان مرجع سیاستگذاری در زمینه نظام سلامت کشور، تأسیس می گردد.

ماده ۲- ارکان اصلی شورای عالی عبارتند از:

۱- رئیس ۲- دبیر شورا ۳- اعضای شورا ۴- دبیرخانه

ماده ۳- ریاست شورای عالی را رئیس جمهور بر عهده دارد

ماده ۴- اعضای شورای عالی عبارتند از:

۱- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۲- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۳- وزیر آموزش و پرورش

۴- وزیر کشور

۵- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

۶- رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر)

۷- رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر)

۸- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

۹- رئیس سازمان تربیت بدنی

۱۰- معاونان سلامت و دارو و غذای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۱۱- رئیس سازمان نظام پزشکی کشور

۱۲- مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی

۱۳- مدیر عامل سازمان بیمه خدمات درمانی

۱۴- رئیس سازمان بهزیستی کشور

ب - تهیه و اجرای برنامه‌های آموزشی لازم به منظور ارتقاء فرهنگ و سواد تغذیه‌ای جامعه. سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و دستگاههای اجرایی مکلفند در تدوین و اجرای برنامه جامع یاد شده با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی همکاری و از تبلیغ کالاهای مضر به سلامتی خودداری نمایند.

ج - تخصیص منابع اعتباری، تسهیلات بانکی و یارانه‌ای لازم برای تولید، تأمین، توزیع و مصرف مواد غذایی، در جهت دستیابی به سبد مطلوب غذایی و اختصاص منابع لازم برای شروع و تدارک برای ترویج غذای سالم در قالب میان وعده غذایی دانش‌آموزان و همچنین کمک غذایی برای اقشار نیازمند.

د - تهیه و اجرای برنامه‌های :

۱ - ایمنی غذا.

۲ - کاهش ضایعات مواد غذایی از تولید به مصرف.

ماده ۸۵ - دولت موظف است ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، لایحه حفظ و ارتقاء سلامت آحاد جامعه و کاهش مخاطرات تهدیدکننده سلامتی را مشتمل بر نکات ذیل تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه کند:

- کاهش حوادث حمل و نقل، از طریق شناسایی نقاط و محورهای حادثه‌خیز جاده‌ها و راههای مواصلاتی و کاهش نقاط مذکور به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) تا پایان برنامه چهارم.
- تأکید بر رعایت اصول ایمنی و مقررات راهنمایی و رانندگی.

۱۵- وزیر و رؤسای سازمانهای مربوط حسب موضوع به دعوت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۱۶ (الحاقی ۱۳۸۲/۱۱/۲۶) - وزیر جهادکشاورزی

۱۷ (الحاقی ۱۳۸۲/۱۱/۲۶) - رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی در

صورت معرفی مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر)

۱۸ (الحاقی ۱۳۸۲/۱۱/۲۶) - رئیس سازمان دامپزشکی کشور

۱۹ (الحاقی ۱۳۸۲/۱۱/۲۶) - رئیس مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

۲۰ (الحاقی ۱۳۸۲/۱۱/۲۶) - رئیس مرکز امور مشارکت زنان

رئیس شورای می‌تواند در موارد لزوم، صاحب نظران دیگری را نیز برای حضور در جلسه دعوت نماید.

- ساماندهی و تکمیل شبکه فوریت‌های پزشکی پیش‌نیامرستانی و بیمارستانی کشور و کاهش مرگ و میر ناشی از حوادث حمل و نقل به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) تا پایان برنامه چهارم.
- ارتقاء طرح ایمنی وسائط نقلیه موتوری و اعمال استانداردهای مهندسی انسانی و ایمنی لازم.

- کاهش مخاطرات تهدیدکننده سلامتی در محیط کار، آلاینده‌های هوا، آب، خاک، محصولات کشاورزی و دامی و تعریف مصادیق، میزان و نحوه تعیین و وصول عوارض و جرائم جبرانی و چگونگی مصرف منابع حاصله.

ماده ۸۶ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاههای ذی‌ربط مکلفند تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، اقدامات لازم را جهت کاهش خطرات و زیانهای فردی و اجتماعی اعتیاد، پیشگیری و درمان بیماری ایدز و نیز کاهش بار بیماریهای روانی معمول دارد.

ماده ۸۷ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است به منظور زمینه‌سازی برای حضور مؤثر در بازارهای جهانی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز رفع نیازهای سلامت و پزشکی منطقه، در چارچوب سیاستهای راهبردی تجاری، تسهیلات لازم را در خصوص معرفی توانائیا، عرضه و بازاریابی خدمات سلامت و آموزش پزشکی و تولیدات، تجهیزات و فرآورده‌های پزشکی و دارویی ارائه نماید، به نحوی که مقدار ارز حاصل از صادرات خدمات و تولیدات مزبور معادل سی درصد (۳۰٪) مصارف ارزی بخش بهداشت و درمان، در پایان سال پایانی برنامه چهارم باشد.

ماده ۸۸ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است به منظور ارتقاء مستمر کیفیت خدمات سلامت و تعالی عملکرد خدمات بالینی، افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از امکانات بهداشتی و درمانی کشور، اقدامهای ذیل را انجام دهد:

الف - تدوین، نظارت و ارزشیابی استانداردها و شاخصهای بهبود کیفیت خدمات و اصلاح رتبه‌بندی بیمارستانها بر اساس الگوی ارتقای عملکرد بالینی.

ب - مشتری‌مدار نمودن واحدهای بهداشتی، درمانی، از طریق اصلاح فرآیندها و ساختار مدیریت اقتصادی (از جمله اصلاح نظام حسابداری، پرداخت مبتنی بر عملکرد، بودجه‌ریزی عملیاتی).

ج - اداره بیمارستانهای پیشنهادی دانشگاههای علوم پزشکی، به صورت هیأت امنایی و یا شرکتی و تفویض اختیارات مدیریت، جذب و به کارگیری نیروی انسانی و اداری - مالی به آنها در چارچوب تعرفه های مصوب.

د - تفکیک بیمارستانها از نظر تختهای آموزشی و غیر آموزشی و اعمال شاخصهای اعتباری و نیروی انسانی براساس آن.

ه - طراحی و استقرار نظام جامع اطلاعات سلامت شهروندان ایرانی.

ماده ۸۹ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است به منظور دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی، درمانی و منطقی نمودن آن متناسب با نیازها در نقاط مختلف کشور، نظام ارائه حداقل استاندارد خدمات بهداشتی، درمانی کشور را مبتنی بر سطح بندی خدمات طراحی نماید.

ایجاد، توسعه و تجهیز یا تغییر در ظرفیتهای پزشکی و درمانی کشور و همچنین اختصاص نیروی انسانی جهت ارائه خدمات، مطابق با سطح بندی خدمات درمانی کشور انجام خواهد شد. احداث، ایجاد و توسعه واحدهای بهداشتی و درمانی توسط دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون و نیروهای مسلح، صرفاً با تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تصویب هیأت وزیران امکان پذیر خواهد بود.

در خصوص واحدهای سلامت و ایمنی محیط کار (H.S.E) طبق مقررات اختصاصی ذی ربط عمل خواهد شد.

تبصره - مفاد این ماده شامل خدمات بهداشتی درمانی که از طریق سرمایه گذاری و اداره بخش خصوصی انجام می گردد، نمی باشد.

ماده ۹۰ - به منظور ارتقاء عدالت توزیعی در دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی و درمانی و در جهت کاهش سهم خانوارهای کم درآمد و آسیب پذیر از هزینه های بهداشتی و درمانی آنها، توزیع منابع و امکانات بهداشتی و درمانی باید به نحوی صورت گیرد که «شاخص مشارکت عادلانه مالی مردم» به نود درصد (۹۰٪) ارتقاء یابد و سهم مردم از هزینه های سلامت حداکثر از سی درصد (۳۰٪) افزایش نیابد و میزان خانوارهای آسیب پذیر از هزینه های غیر قابل تحمل سلامت به یک درصد (۱٪) کاهش یابد.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است با مشارکت سازمان مدیریت و

برنامه ریزی کشور آیین نامه چگونگی متعادل نمودن سهم مردم در تأمین منابع بهداشت و درمان برای تحقق اهداف مذکور را ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۹۱ - به منظور افزایش اثربخش نظام ارائه خدمات سلامت در کشور و تقویت و توسعه نظام بیمه خدمات درمانی، اقدامهای ذیل انجام خواهد شد:

الف - کلیه شرکتهای بیمه تجاری و غیر تجاری صرفاً با رعایت قوانین و مقررات شورای عالی بیمه خدمات درمانی مجاز به ارائه خدمات بیمه پایه و مکمل می باشند.

ب - تا پایان برنامه چهارم شورای عالی بیمه خدمات درمانی تمهیدات لازم جهت استقرار بیمه سلامت با محوریت پزشکی خانواده و نظام ارجاع را فراهم نماید.

ج - به منظور تعمیم عدالت در بهره مندی از خدمات بهداشتی درمانی، خدمات بیمه پایه درمانی روستائیان عشایری، معادل مناطق شهری تعریف و اجرا می شود.

د - کلیه اتباع خارجی مقیم کشور موظف به دارا بودن بیمه نامه برای پوشش حوادث و بیماریهای احتمالی در مدت اقامت در ایران می باشند.

ه - تأمین اعتبار بیمه های خدمات درمانی در بودجه های سنواتی در طول برنامه چهارم بر اساس سرانه واقعی خواهد بود که سالانه به تصویب هیأت دولت می رسد.

و - آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ظرف مدت سه ماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۲ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است نسبت به درمان فوری و بدون قید و شرط مصدومین حوادث و سوانح رانندگی، در مراکز خدمات بهداشتی و درمانی اقدام کند.

به منظور تأمین منابع لازم برای ارائه خدمات فوق، ده درصد (۱۰٪) حق بیمه شخص ثالث، سرنشین و مازاد توسط شرکتهای بیمه تجاری وصول و به حساب درآمدهای اختصاصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نزد خزانه داری کل واریز می گردد و هزینه های درمان کلیه مصدومان ترافیکی، جاده ای و رانندگی از محل وجوه واریز شده به این حساب و سایر منابع موجود پرداخت خواهد شد.

توزیع این منابع بر اساس عملکرد هر یک از سازمانهای بیمه گر پایه توسط وزارت بهداشت،

درمان و آموزش پزشکی، هر شش ماه یک بار صورت خواهد گرفت.

ماده ۹۳ - الف - به منظور تنظیم بازار دارو فهرست داروهای مجاز همه ساله توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می شود.

ورود، عرضه و تجویز دارو خارج از فهرست فوق ممنوع است.

ب - عرضه دارو (به استثنای داروهای غیرنسخه‌ای که فهرست آنها توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می شود) به مصرف کننده نهایی خارج از داروخانه‌ها ممنوع است.

ج - به منظور تضمین داروهای تولیدی، کلیه کارخانه‌های تولیدکننده دارو موظفند با ایجاد کنترل کیفیت و به کارگیری متخصصین ذی ربط نسبت به کنترل کیفیت تولیدات خود اقدام نمایند.

به این منظور به کارخانه‌های ذی ربط اجازه داده می شود با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد موضوع قانون اصلاح بند (۲) تبصره (۲) ماده (۵) قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی مصوب ۱۳۷۱/۶/۱۵^(۱) در قالب بودجه‌های سالانه استفاده کنند.

۱ - قانون اصلاح بند (۲) تبصره (۲) ماده (۵) قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی مصوب ۱۳۷۱/۶/۱۵:

ماده واحده - بند ۲ و تبصره ۲ ماده ۵ قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی کشور و ارتقای سطح دانش پزشکی آنها مصوب ۱۳۶۹/۸/۶ به شرح زیر اصلاح می گردد.

بند ۲ - از محل یک درصد فروش شرکتهای دارویی (تولیدی و توزیعی) کشور.

تبصره ۲ - معادل پنجاه درصد (۵۰٪) درآمدی که از منابع مقرر در بندهای او ۱۲ این ماده کسب و به خزانه واریز میگردد به عنوان درآمد اختصاصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محل اعتبار ریدف مربوط در اختیار آن وزارت قرار می گیرد تا با رعایت قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ جهت کمک به امر بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی کشور هزینه گردد.

پنجاه درصد (۵۰٪) بقیه درآمد موضوع این تبصره به حساب درآمد عمومی کشور واریز خواهد شد.*

* قانون فوق آزمایشی و لازم الاجرا به مدت سه سال بود و زمان اجرای آن منقضی شده است و در حال حاضر در این خصوص قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی مصوب ۱۳۷۵/۲/۱۲ با اصلاحات مصوب ۱۳۷۹/۸/۸ ملاک عمل می باشد.

ماده ۹۴ - ماده (۱۹۴) «قانون سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های آن» برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

فصل هشتم - ارتقاء امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

ماده ۹۵ - دولت مکلف است به منظور استقرار عدالت و ثبات اجتماعی، کاهش نابرابریهای اجتماعی و اقتصادی، کاهش فاصله دهکهای درآمدی و توزیع عادلانه درآمد در کشور و نیز کاهش فقر و محرومیت و توانمندسازی فقرا، از طریق تخصیص کارآمد و هدفمند منابع تأمین اجتماعی و یارانه‌ای پرداختی، برنامه‌های جامع فقرزدایی و عدالت اجتماعی را با محورهای ذیل تهیه و به اجرا بگذارد و ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به بازنگری مقررات و

۱- ماده (۱۹۴) «قانون سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷: کلیه مراکز تولید و توزیع مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و همچنین مراکزی که در زمینه‌های فوق خدماتی را ارائه می‌کنند موظفند ضمن رعایت ضوابط بهداشتی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاههای ذی‌ربط اعلام می‌گردد نسبت به اخذ تأییدیه ادواری از افراد حقیقی و یا حقوقی (دولتی و یا غیر دولتی) که صلاحیت آنها حسب مورد از طرف دستگاههای سابق‌الذکر برای مدت معین تأیید شده است اقدام کنند. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاههای ذی‌ربط موظفند حسب مورد بر خدمات افراد حقیقی و یا حقوقی تأیید صلاحیت شده به صورت مستمر نظارت و در صورت مشاهده تخلف ضمن رد صلاحیت آنها موضوع را به مراجع قانونی ارجاع نمایند.

آیین‌نامه این ماده مشتمل بر تعیین واحدهای تولیدی، توزیعی و خدماتی مشمول این ماده، تعیین مقاطع زمانی اخذ تأییدیه بهداشتی برای هریک از مراکز مربوطه، تعیین تعرفه‌ها، نحوه برخورد با متخلفان اعم از اخذ جریمه و معرفی به دادگاه، ضوابط تعیین صلاحیت اشخاص حقیقی و حقوقی نظارت‌کننده و سایر موارد حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری دستگاههای ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

* آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۹۴ قانون سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۳۸۰/۴/۲۴ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۲/۴/۱۵ اصلاح گردیده است.

همچنین تهیه لوایح برای تحقق سیاستهای ذیل اقدام نماید:

الف - گسترش و تعمیق نظام جامع تأمین اجتماعی، در ابعاد جامعیت - فراگیری و اثربخشی.

ب - اعمال سیاستهای مالیاتی، با هدف باز توزیع عادلانه درآمدها.

ج - تعیین خط فقر و تبیین برنامه‌های توانمندسازی متناسب و ساماندهی نظام خدمات

حمایتهای اجتماعی، برای پوشش کامل جمعیت زیر خط فقر مطلق و نظام تأمین اجتماعی، برای

پوشش جمعیت بین خط فقر مطلق و خط فقر نسبی و پیگیری و ثبت مستمر آثار برنامه‌های

اقتصادی و اجتماعی بر وضعیت خط فقر، جمعیت زیر خط فقر، همچنین میزان درآمد سه دهک

پائین درآمدی و شکاف فقر و جبران آثار برنامه‌های اقتصادی، اجتماعی به سه دهک پائین درآمدی

از طریق افزایش قدرت خرید آنان.

دولت موظف است کلیه خانوارهای زیر خط فقر مطلق را حداکثر تا پایان سال دوم برنامه به

صورت کامل توسط دستگاهها و نهادهای متولی نظام تأمین اجتماعی شناسایی و تحت پوشش

قرار دهد.

د - طراحی برنامه‌های ویژه اشتغال، توانمندسازی جلب مشارکتهای اجتماعی آموزش

مهارتهای شغلی و مهارتهای زندگی، به ویژه برای جمعیت‌های سه دهک پائین درآمدی در کشور.

ه - ارتقاء مشارکت نهادهای غیردولتی و مؤسسات خیریه، در برنامه‌های فقرزدایی و

شناسایی کودکان یتیم و خانواده‌های زیر خط فقر، در کلیه مناطق کشور توسط مدیریت‌های

منطقه‌ای و اعمال حمایتهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی برای افراد یادشده توسط آنان و

دستگاهها و نهادهای مسؤول در نظام تأمین اجتماعی.

و - امکان تأمین غذای سالم و کافی در راستای سبد مطلوب غذایی و تضمین خدمات

بهداشتی، درمانی و توانبخشی رایگان و تأمین مسکن ارزان قیمت، همچنین حصول اطمینان از

قرارگرفتن جمعیت کمتر از هجده سال تحت پوشش آموزش عمومی رایگان برای خانوارهای واقع

در سه دهک پائین درآمدی، از طریق جابه جایی و تخصیص کارآمد منابع یارانه‌ها.

ز - فراهم کردن حمایتهای حقوقی، مشاوره‌های اجتماعی و مددکاری، برای دفاع از حقوق

فردی، خانوادگی و اجتماعی فقرا.

ح - اتخاذ رویکرد توانمندسازی و مشارکت محلی، بر اساس الگوی نیازهای اساسی توسعه و

تشخیص نیاز توسط جوامع محلی برای ارائه خدمات اجتماعی، از طریق نظام انگیزشی برای

پروژه‌های عمرانی کوچک، متناسب با ظرفیتهای محلی - از طریق اعمال موارد فوق در سطح محلی و با جلب مشارکتهای عمومی.

ط - طراحی روشهای لازم برای افزایش بهره‌وری و درآمد روستائیان و عشایر ایجاد فرصتهای اشتغال به ویژه در دوره‌های زمانی خارج از فصول کاشت و برداشت با رویکرد مشارکت روستائیان و عشایر، با حمایت از صندوق قرض الحسنه توسعه اشتغال روستایی و صندوق اشتغال نیازمندان.

ماده ۹۶ - دولت مکلف است با توجه به استقرار سازمانی نظام جامع تأمین اجتماعی در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛ پوشش جمعیتی، خدمات و حمایت‌های مالی مورد نظر در اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) را طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، از طریق فعالیتهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی به صورت تدریجی و به شرح ذیل افزایش و به اجرا بگذارد.

الف - افزایش پوشش بیمه‌های اجتماعی با توجه خاص به روستائیان و عشایر و شاغلین شهری که تاکنون تحت پوشش نبوده‌اند، به نحوی که برنامه بیمه‌های اجتماعی روستائیان و عشایر، با مشارکت دولت و روستائیان و عشایر پس از تهیه و تصویب دولت از سال دوم برنامه چهارم، به اجرا گذاشته شود.

ب - پوشش کامل (صد درصد) جمعیتی از بیمه همگانی پایه خدمات درمانی.

ج - تأمین بیمه خاص (در قالب فعالیتهای حمایتی) برای حمایت از زنان سرپرست خانوار و افراد بی سرپرست با اولویت کودکان بی سرپرست.

د - هدفمند نمودن فعالیتهای حمایتی جهت توانمندسازی افراد تحت پوشش مؤسسات و نهادهای حمایتی در راستای ورود به پوشش بیمه‌ای.

ه - اتخاذ تمهیدات لازم جهت بازپرداخت بدهی دولت به سازمانهای بیمه‌ای به نحوی که

۱ - اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کارافتادگی، بی سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبتهای پزشکی به صورت بیمه و غیره حقی است همگانی.

دولت مکلف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را برای یک یک افراد کشور تأمین کند.

ضمن جلوگیری از ایجاد بدهی جدید تا پایان برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، کل بدهی دولت به سازمانهای بیمه‌ای تسویه شده باشد.

و- اتخاذ تدابیر مورد نیاز برای کاهش طول دوره استفاده از مقرری بیکاری در جهت تنظیم بازار کار، افزایش سابقه مورد نیاز برای احراز مقرری بیمه بیکاری در سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

ز- با توجه به تغییرات و روند صعودی شاخص‌های جمعیتی امید به زندگی و لزوم پایداری صندوقهای بیمه‌ای اجتماعی و اصلاحات منطقی در مبانی محاسباتی آنها، دولت موظف است با استفاده از تجربه جهانی در چارچوب محاسبات بیمه‌ای اقدامات لازم را معمول دارد.

ح- در صورتی که نرخ رشد دستمزد اعلام شده کارگران در دو سال آخر خدمت آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد کارگران بوده و با سالهای قبل سازگار نباشد، مشروط بر آنکه این افزایش دستمزد به دلیل ارتقای شغلی نباشد، سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر دریافت مابه‌التفاوت میزان کسور سهم کارگران و کارفرما به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سالهای قبل از کارفرمای ذی ربط، خسارت وارده بر اساس لایحه‌ای خواهد بود که توسط هیأت وزیران تهیه و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

ماده ۹۷ - دولت مکلف است به منظور پیشگیری و کاهش آسیبهای اجتماعی، نسبت به تهیه طرح جامع کنترل کاهش آسیبهای اجتماعی، با تأکید بر پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر، مشتمل بر محورهای ذیل اقدام نماید:

الف - ارتقای سطح بهداشت روان، گسترش خدمات مددکاری اجتماعی، تقویت بنیان خانواده و توانمندسازی افراد و گروههای در معرض آسیب.

ب - بسط و گسترش روحیه نشاط، شادابی، امیدواری، اعتماد اجتماعی، تعمیق ارزشهای دینی و هنجارهای اجتماعی.

ج - شناسایی نقاط آسیب‌خیز و بحران‌زای اجتماعی در بافت شهری و حاشیه شهرها و تمرکز بخشیدن حمایتهای اجتماعی، خدمات بهداشتی - درمانی، مددکاری، مشاوره اجتماعی و حقوقی و برنامه‌های اشتغال حمایت‌شده، با اعمال راهبرد همکاری بین بخشی و سامانه مدیریت آسیبهای اجتماعی در مناطق یادشده.

د - پیشگیری اولیه از بروز آسیبهای اجتماعی از طریق: اصلاح برنامه‌های درسی دوره آموزش

عمومی و پیش‌بینی آموزشهای اجتماعی و ارتقای مهارتهای زندگی.

ه - خدمات‌رسانی به موقع به افراد در معرض آسیبهای اجتماعی با مشارکت سازمانهای غیردولتی.

و - بازتوانی آسیب‌دیدگان اجتماعی و فراهم نمودن زمینه بازگشت آنها به جامعه.

ز - تهیه طرح ملی مبارزه با مواد مخدر و روانگردان براساس محورهای ذیل:

۱- پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر و قاچاق آن با استفاده از تمامی امکانات و توانمندیهای ملی.

۲- در اولویت قراردادن استراتژی کاهش آسیب و خطر، کار درمانی، آموزش مهارتهای زندگی سالم، روان‌درمانی، درمان اجتماع‌مدار معتادان و بهره‌گیری از سایر یافته‌های علمی و تجارت^(۱) جهانی در اقدامها و برنامه‌ریزیهای عملی.

۳- جلوگیری از تغییر الگوی مصرف مواد مخدر به داروهای شیمیایی و صنعتی.

۴- جلوگیری از هرگونه تطهیر عواید ناشی از فعالیتهای مجرمانه مواد مخدر و روانگردانها.

۵- به کارگرفتن تمام امکانات و توانمندیهای ملی برای مقابله با حمل و نقل و ترانزیت مواد مخدر و همچنین عرضه و فروش آن در سراسر کشور.

۶- تقویت نقش مردم و سازمانهای غیردولتی در امر پیشگیری و مبارزه با اعتیاد.

ح - تداوم اجرای طرح ساماندهی و توانبخشی بیماران روانی مزمن با پوشش حداقل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) جمعیت هدف در پایان برنامه.

ط - تداوم اجرای طرح ساماندهی و توانبخشی سالمندان با پوشش حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) جمعیت هدف.

ی - تهیه و تدوین طرح جامع توانمندسازی زنان خودسرپرست و سرپرست خانوار با همکاری سایر سازمانها و نهادهای ذی‌ربط و تشکلهای غیردولتی و تصویب آن در هیأت وزیران در شش ماهه نخست سال اول برنامه.

ک - ساماندهی و توسعه مشارکتهای مردمی و خدمات داوطلبانه در عرصه بهزیستی و برنامه‌ریزی و اقدامات لازم برای حمایت از مؤسسات خیریه و غیردولتی با رویکرد بهبود فعالیت.

۱ - به نظر می‌رسد اشتباه تایپی رخ داده و عبارت «تجارب جهانی» صحیح می‌باشد.

ل - افزایش مستمری ماهیانه خانواده‌های نیازمند و بی‌سرپرست و زنان سرپرست خانواده تحت پوشش دستگاههای حمایتی بر مبنای چهل درصد (۴۰٪) حداقل حقوق و دستمزد در سال اول برنامه.

ماده ۹۸ - دولت مکلف است به منظور حفظ و ارتقای سرمایه اجتماعی، ارتقای رضایتمندی عمومی و گسترش نهادهای مدنی، طی سال اول برنامه چهارم اقدامهای ذیل را انجام دهد:

الف - تهیه ساز و کارهای سنجش و ارزیابی سرمایه اجتماعی کشور.

ب - ارائه گزارش سالانه سرمایه اجتماعی کشور و احصای علل و عوامل تأثیرگذار بر آن.

ج - تصویب سازوکارهای اجرایی لازم جهت افزایش سرمایه اجتماعی اعم از اعتماد عمومی، وفاق اجتماعی، قانون‌گرایی و وجدان فردی و اجتماعی.

د - ارزیابی رضایتمندی عمومی به صورت سالانه و انتشار تغییرات آن در اثر عملکرد عمومی حاکمیت.

ه - تدوین و تصویب طرح جامع توانمندسازی و حمایت از حقوق زنان، در ابعاد حقوقی، اجتماعی، اقتصادی و اجرای آن در مراجع ذی‌ربط.

و - تدوین طرح جامع مشارکت و نظارت مردم، سازمانها، نهادهای غیردولتی و شوراهای اسلامی در توسعه پایدار کشور و فراهم کردن امکان گسترش کمی و کیفی نهادهای مدنی، با اعمال سیاستهای تشویقی.

ماده ۹۹ - دولت موظف است ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون، نسبت به تدوین و اجرای سند راهبردی خدمات‌رسانی به ایثارگران (خانواده معظم شهدا، جانبازان، آزادگان و خانواده آنان)، با رویکرد توانمندسازی و بهبود وضعیت اشتغال، مسکن ارزان قیمت، ارتقای سطح اجتماعی، درمانی، معیشتی و بهبود وضعیت آموزشی و فرهنگی، حفظ و تثبیت موقعیت شغلی آنان اقدام نموده و سازوکار نظارت بر حسن اجرای سند را پیش‌بینی نماید.

منابع مالی سند از محل بودجه عمومی دولت و منابع داخلی نهادها تأمین خواهد شد. در تمامی برنامه‌های اشتغالزایی اعم از جذب و استخدام و اعطای امتیازات و تسهیلات، ایثارگران در اولویت هستند و دولت موظف است حمایت‌های لازم در حفظ و تثبیت موقعیت شغلی آنان را اعمال نماید.

ماده ۱۰۰ - دولت موظف است به منظور ارتقای حقوق انسانی، استقرار زمینه‌های رشد و تعالی و احساس امنیت فردی و اجتماعی در جامعه و تربیت نسلی فعال، مسؤلیت‌پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان‌کاری، انضباط با روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی‌بودن، «منشور حقوق شهروندی» را مشتمل بر محورهای ذیل تنظیم و به تصویب مراجع ذی‌ربط برساند:

الف - پرورش عمومی قانون‌مداری و رشد فرهنگ نظم و احترام به قانون و آیین شهروندی.
 ب - تأمین آزادی و صیانت از آرای مردم و تضمین آزادی، در حق انتخاب شدن و انتخاب کردن.
 ج - هدایت فعالیتهای سیاسی، اجتماعی به سمت فرآیندهای قانونی و حمایت و تضمین امنیت فعالیتها و اجتماعات قانونی.

د - تأمین آزادی و امنیت لازم برای رشد تشکلهای اجتماعی در زمینه صیانت از حقوق کودکان و زنان.

ه - ترویج مفاهیم وحدت‌آفرین و احترام‌آمیز نسبت به گروههای اجتماعی و اقوام مختلف در فرهنگ ملی.

و - حفظ و صیانت از حریم خصوصی افراد.

ز - ارتقای احساس امنیت اجتماعی در مردم و جامعه.

ماده ۱۰۱ - دولت موظف است برنامه ملی توسعه کار شایسته را به عنوان گفتمان جدید عرصه کار و توسعه، براساس راهبرد «سه‌جانبه‌گرایی» که متضمن عزت نفس، برابری فرصتها، آزادی و امنیت نیروی کار، همراه با صیانت لازم باشد و مشتمل بر محورهای ذیل تهیه و تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تقدیم مجلس شورای اسلامی بنماید.

الف - حقوق بنیادین کار (آزادی انجمنها و حمایت از حق تشکلهای مدنی روابط کار، حق سازماندهی و مذاکره دسته‌جمعی، تساوی مزدها برای زن و مرد در مقابل کار هم ارزش، منع تبعیض در اشتغال و حرفه، رعایت حداقل سن کار، ممنوعیت کار کودک، رعایت حداقل مزد متناسب با حداقل معیشت).

ب - گفت و گوی اجتماعی دولت و شرکای اجتماعی (نهادهای مدنی روابط کار) ارتقای

سرمایه انسانی و اجتماعی، ارتقای روابط صنعتی و روابط کار، نقش شرکای اجتماعی، مذاکرات و چانه‌زنی جمعی، انعقاد پیمانهای دسته‌جمعی، تشکیل شورای سه‌جانبه مشاوره ملی، گسترش مکانیزمهای سه‌جانبه در روابط کار، اصلاحات ساختاری، ترویج گفت‌وگوی اجتماعی و تقویت تشکلهای مدنی روابط کار.

ج - گسترش حمایت‌های اجتماعی (تأمین اجتماعی، بیمه بیکاری، ایجاد توسعه و تقویت ساز و کارهای جبرانی، حمایت‌های اجتماعی از شاغلین بازار کار غیررسمی، توانبخشی معلولین و برابری فرصتها برای زنان و مردان و توانمندسازی زنان از طریق دستیابی به فرصتهای شغلی مناسب).

د - حق پیگیری حقوق صنفی و مدنی کارگری.

ه - اصلاح و بازنگری قوانین و مقررات تأمین اجتماعی و روابط کار (تغییر در قوانین تأمین اجتماعی و روابط کار براساس سازوکار سه‌جانبه «دولت، کارگر و کارفرما» به منظور تعامل و انعطاف بیشتر در بازار کار).

و - اشتغال مولد (ظرفیت‌سازی برای اشتغال در واحدهای کوچک و متوسط، آموزشهای هدف‌دار و معطوف به اشتغال، برنامه‌ریزی آموزشی با جهت‌گیری اشتغال، آموزشهای کارآفرینی، جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات بازار کار، ارتباط و همبستگی کامل آموزش و اشتغال رفع موانع بیکاری ساختاری، توسعه آموزشهای مهارتی فنی و حرفه‌ای معطوف به نیاز بازار کار).

ز - اصلاح قوانین و مقررات در جهت انطباق قوانین و مقررات ملی با استانداردها و مقاله‌نامه‌های بین‌المللی، کنسولی، تحولات جهانی کار و امحای تبعیض در همه عرصه‌های اجتماعی به ویژه در عرصه روابط کار و اشتغال.

ح - اتخاذ تدابیر لازم برای اعزام نیروی کار به خارج از کشور.

ماده ۱۰۲ - دولت موظف است برنامه توسعه بخش تعاونی را با رویکرد استفاده مؤثر از قابلیت‌های بخش تعاونی، در استقرار عدالت اجتماعی و توزیع عادلانه درآمدها، تأمین منابع لازم برای سرمایه‌گذاران، از طریق تجمیع سرمایه‌های کوچک، اجرای بند (۲) اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱)، افزایش قدرت رقابتی و توانمندسازی بنگاههای

۱- به بند ۱۲ اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸ مندرج در زیرنویس ماده

۹ همین قانون مراجعه شود.

اقتصادی متوسط و کوچک، کاهش تصدیهای دولتی، گسترش مالکیت و توسعه مشارکت عامه مردم در فعالیتهای اقتصادی مشتمل بر محورهای ذیل تهیه و تا پایان سال ۱۳۸۳ تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

الف - توانمندسازی جوانان، زنان، فارغ التحصیلان و سایر افراد جویای کار، در راستای برقراری تعاملات اجتماعی لازم جهت شکل گیری فعالیت واحدهای تعاونی.

ب - ارتقای بهره‌وری و توسعه و بهبود مدیریت تعاونیها.

ج - ترویج فرهنگ تعاون و اصلاح محیط حقوقی توسعه بخش و ارائه لوایح قانونی مورد نیاز.

د - اولویت دادن به بخش تعاونی، در انتقال فعالیتها و کاهش تصدیهای بخش دولتی اقتصاد به بخش غیردولتی.

ه - توسعه حیطه فعالیت بخش تعاونی، در چارچوب بند (۴۷) سیاستهای کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که بعداً ابلاغ خواهد شد.

و - تسهیل فرآیند دستیابی تعاونیها به منابع، امکانات، فناوریهای نوین و بازارها و بهبود محیط کسب و کار.

ز - تسهیل ارتباطات و توسعه پیوندهای فنی، اقتصادی و مالی بین انواع تعاونیها.

ماده ۱۰۳ - ماده (۴۲)، بند (الف) ماده (۴۶) و مواد (۴۸) الی (۵۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و

۱- ماده (۴۲)، بند (الف) ماده (۴۶) و مواد (۴۸) الی (۵۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ با اصلاحات بعدی:

ماده ۴۲ - کلیه بیمه شدگان (به استثنای کادر نیروهای مسلح و کارکنان وزارت اطلاعات) می‌توانند نسبت به تغییر سازمان بیمه‌ای خود اقدام کنند. نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه‌ای بین صندوق‌های بیمه‌ای براساس ضوابطی خواهد بود که حداکثر طی مدت شش ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس محاسبات بیمه‌ای تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.*

ماده ۴۶ (اصلاحی ۱۳۸۰/۵/۱۶) - الف - دولت مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با انجام مطالعات و بررسی‌های کارشناسی اقدامات قانونی به

► منظور هدفمند نمودن پرداخت یارانه کالاها ی اساسی شامل گندم، برنج، روغن نباتی، قند، شکر، پنیر، شیر، دارو، شیرخشک، کود، بذر، سم، حاملهای انرژی و سایر موارد را انجام دهد، به طوری که از سال سوم برنامه مذکور، نظام پرداخت یارانه باکمیت مشخص در راستای تحقق اهداف ذیل متحول و تغییر یابد: ۱ - منطقی کردن مصرف کالاها ی یارانه ای و جلوگیری از قاچاق این نوع کالاها.

۲ - تشویق و توسعه سرمایه گذاری و حمایت از تولید داخلی کالاها ی یارانه ای.

۳ - کاهش سهم طبقات با درآمدهای بالا و افزایش سهم طبقات با درآمد پایین از یارانه ها.

۴ - جایگزین نمودن تدریجی طرحهای رفاه اجتماعی به جای پرداخت یارانه.

۵ - تأمین منابع برای سرمایه گذاری زیربنایی و محرومیت زدایی کشور و توسعه اشتغال.

۶ - توسعه اشتغال مولد با اعطای وام از محل درآمدهای حاصل (به صورت وجوه اداره شده)

ب - سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان موظف است با اعلام وزارت بازرگانی پس از انجام محاسبات لازم نسبت به برقراری مابه التفاوت در مورد کالاها ی وارداتی که دارای امتیاز قابل توجه هستند، اقدام نماید و مابه التفاوت مأخوذه را به حساب خزانه واریز نماید دولت می تواند معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه مابه التفاوت مأخوذه را براساس پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب شورای اقتصاد در نظام پرداخت یارانه کالاها و یا خدماتی که ضرورت استفاده از یارانه را دارند استفاده نماید.

ماده ۴۸ - وزارت کشور موظف است حداکثر در سال اول برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ نماید که کلیه افراد خارجی فاقد پروانه کار را جمع آوری نموده و در صورت عدم تهدید جانی، آنها را به کشور متبوع خود انتقال دهد و در غیر این صورت آنها را در اردوگاههای مشخص مجتمع نماید.

تشخیص وجود و یا عدم وجود تهدید جانی به عهده وزارت امور خارجه است.

آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارتخانه های کشور، امور خارجه و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. **

ماده ۴۹ - به منظور تشویق کارفرمایان کارگاههای موجود به استخدام نیروی کار جدید، دولت موظف است کارفرمایانی را که در دوران برنامه از طریق مراکز خدمات اشتغال وزارت کار و امور اجتماعی مبادرت به استخدام نیروی کار جدید نمایند مشمول تخفیفاتی به شرح زیر قرار دهد:

الف - تخفیف در میزان حق بیمه سهم کارفرما و پیش‌بینی اعتبار لازم برای جبران کاهش درآمد سازمان تأمین اجتماعی در بودجه کشور.

ب - کاهش مالیات کارفرمایان این‌گونه کارگاهها به میزان مالیات بر حقوق دریافتی از کارکنان جدیدالاستخدام.
 آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.***
 تبصره - کارگاههایی که در دوران برنامه به بهره‌برداری می‌رسند نیز در مورد اشتغال مازاد بر پیش‌بینی در طرح و جواز تأسیس از مزایای این ماده استفاده خواهند کرد.

ماده ۵۰ - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور ایجاد اشتغال در مناطق کمتر توسعه یافته:

الف - معافیت از حقوق و عوارض دولتی برای سرمایه‌گذارانی که در این مناطق اقدام به سرمایه‌گذاری می‌نمایند.
 طبق آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و کار و امور اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت دولت می‌رسد **** در طول سالیان اجرای برنامه در نظر بگیرد.

ب - قسمتی از سود تسهیلات اعطایی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و تعاونیها و تعاونیهای خدمات تولیدکنندگان، تعاونیهای تولید روستائی، عشایری و بهره‌برداری از منابع طبیعی و طرحهای خود اشتغالی را پرداخت کند.

ج - تسهیلات اعطایی در قالب بودجه‌های سنواتی و آیین‌نامه‌های اجرایی آنها باید طوری تقسیم شود که سهم مناطق کمتر توسعه یافته به نسبت شاخص بیکاری آنها بیشتر باشد بصورتی که در پایان برنامه جبران کمبود اشتغال این مناطق شده باشد.

ماده ۵۱ - دولت موظف است به منظور توسعه کمی و کیفی مهارتهای فنی و حرفه‌ای نیروی کار و ارائه آموزشهای متنوع مهارتی به گروههای مختلف، نسبت به اختصاص سهمیه‌ای خاص در پرداخت یارانه سود تسهیلات به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و تعاونی در زمینه ایجاد آموزشگاههای آزاد فنی و حرفه‌ای اقدام کند.

* ضوابط مزبور در تاریخ ۱۳۸۰/۳/۲۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

** آیین‌نامه اجرایی ماده ۴۸ قانون برنامه سوم... در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

*** آیین‌نامه اجرایی بندهای الف و ب ماده ۴۹ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۸۱/۲/۱۵ به تصویب

هیأت وزیران رسیده است و در تاریخ‌های ۱۳۸۱/۹/۱۸ و ۱۳۸۳/۳/۶ اصلاح گردیده است.

اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸ - ۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

بخش چهارم - صیانت از هویت و فرهنگ اسلامی - ایرانی

فصل نهم - توسعه فرهنگی

ماده ۱۰۴ - دولت مکلف است به منظور رونق اقتصاد فرهنگ، افزایش اشتغال، بهبود کیفیت کالا و خدمات، رقابت پذیری، خلق منابع جدید، توزیع عادلانه محصولات و خدمات فرهنگی و ایجاد بستر مناسب برای ورود به بازارهای جهانی فرهنگ و هنر و تأمین فضاهاى کافی برای عرضه محصولات فرهنگی، اقدامهای ذیل را به عمل آورد:

الف - اصلاح قوانین و مقررات برای رفع موانع انحصاری، تقویت رقابت پذیری و فراهم سازی زمینه‌های بسط مشارکت مردم، نهادهای غیردولتی، صنفی و حرفه‌ای در امور فرهنگی و هنری.
ب - اقدام قانونی لازم برای تأسیس صندوقهای غیردولتی ضمانت به منظور حمایت از تولید، توزیع و صادرات کالاها و خدمات فرهنگی و هنری، سینمایی، مطبوعاتی و ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی.

ج - احصاء و ارتقاء سهم بخش فرهنگ، براساس شاخصهای مورد نظر در اقتصاد ملی و منظور نمودن رشد متناسب سالانه در لوايح بودجه برای دستیابی به استانداردهای ملی که در سال اول برنامه چهارم به تصویب دولت می‌رسد.

د - تصویب و ابلاغ استانداردهای بهره‌مندی نقاط مختلف کشور از فضاهاى فرهنگی، هنری، ورزشی و گردشگری و توزیع و تأمین اعتبارات ملی و استانی فصول برنامه‌های ذی‌ربط در هر یک از سالهای برنامه چهارم برای رسیدن به شاخصها و استانداردها براساس شاخصهایی که در سال اول برنامه چهارم به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ه - به توسعه ساختارها و زیربنای لازم برای رشد تولید و توزیع محصولات فرهنگی، هنری و ورزشی توسط بخش خصوصی و تعاونی با اولویت کمک نماید.

▶ ***** آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۵۰ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۸۱/۷/۲۴ به تصویب هیأت

وزیران رسیده است و در تاریخ ۱۳۸۲/۶/۹ اصلاح گردیده است.

و - تمهید تسهیلات ویژه برای ورود مواد اولیه، ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز صنایع بخش فرهنگ برای نیل به بهبود کیفیت تولیدات و صدور محصولات فرهنگی، هنری و ورزشی در مقیاسهای جهانی.

ز - ساماندهی نظام یارانه‌ای بخش فرهنگ با اولویت کودکان، دانش‌آموزان و دانشجویان با رویکرد تغییر نظام پرداخت یارانه از تولید به سمت مصرف، برای کلیه اقشار جامعه و خرید محصولات فرهنگی.

ح - حمایت یا مشارکت با هنرمندان و مجموعه‌دارانی که قصد ایجاد موزه شخصی آثار هنری خویش و یا کتابخانه را دارند، از جمله: استفاده از فضاهای دولتی به صورت امانی، با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت مسکن و شهرسازی، کلیه شهرداریها و سایر دستگاههای اجرایی ذی‌ربط.

ط - انجام حمایت‌های لازم از اشخاص حقیقی و حقوقی که در چارچوب مقررات مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در توسعه فضاهای مجازی فرهنگی، هنری و مطبوعاتی در محیط‌های رایانه‌ای و اینترنتی فعالیت می‌کنند و به ویژه اعطای تسهیلات لازم برای برپایی پایگاه‌های رایانه‌ای و اطلاع‌رسانی حاوی اطلاعات فرهنگی، دینی، تاریخی و علمی به زبان و خط فارسی توسط بخشهای مختلف اجرایی کشور جهت استفاده عموم و همچنین ایجاد شرایط لازم توسط صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران برای دریافت برنامه‌های صوتی و تصویری از طریق شبکه‌های اطلاع‌رسانی کابلی و کانالهای ماهواره‌ای براساس ضوابط سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

آیین‌نامه اجرایی مربوطه با هماهنگی وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ی - به دولت اجازه داده می‌شود تا نیم درصد (۰/۵٪) از اعتبارات دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون را با پیشنهاد رئیس دستگاه مربوطه برای انجام امور فرهنگی، هنری، سینمایی و مطبوعاتی جهت ترویج فضایل اخلاقی و معارف اسلامی کارکنان خود هزینه نماید.

آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ک - متناسب با ویژگیهای جمعیتی، اجتماعی، فرهنگی و حداقلی‌های بهره‌مندی، ترتیبی اتخاذ نماید تا با همکاری بخش خصوصی و تعاونی، شهرداریها و منابع مردمی تا سال آخر برنامه چهارم در کلیه شهرها و مراکز استانها، نسبت به ایجاد فضاهای فرهنگی و هنری شامل: کتابخانه مرکزی، تالار فرهنگ و هنر، پردیسهای سینمایی، موزه هنرهای معاصر و مرکز دائمی برگزاری نمایشگاههای فرهنگی و هنری، پیش‌بینی‌های لازم را به عمل آورد.

ل - حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه تکمیل مراکز فرهنگی و هنری نیمه تمام بخش غیردولتی را که تکمیل و بهره‌برداری از آنها برای استفاده عمومی ضروری است براساس آیین‌نامه مصوب دولت به صورت کمک تأمین نماید.

در صورت تغییر کاربری این‌گونه مراکز از استفاده عمومی به خصوصی باید وجوه دولتی پرداخت شده به قیمت روز مسترد گردد.

م - کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون موظفند امکانات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی متعلق به خود را برای اجرای برنامه‌های فرهنگی، هنری و ورزشی طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد در اختیار متقاضیان قرار دهند.

ماده ۱۰۵ - مواد (۱۵۶)، (۱۶۱) و بند (الف) ماده (۱۶۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های

۱ - مواد (۱۵۶)، (۱۶۱) و بند (الف) ماده (۱۶۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱۵۶ - به منظور استفاده از توانمندیهای شوراهای اسلامی شهر و روستا در انجام امور دینی و فرهنگی، شوراهای مذکور علاوه بر وظایف مصرحه در قانون تشکیل آنها، موظف به انجام وظایف ذیل هستند.

الف - بررسی مشکلات و نارسائیهای فرهنگی، هنری، ورزشی و آموزشی و ارائه پیشنهادهاى لازم به مسؤولان و مراجع ذی‌ربط.

ب - مساعدت و مشارکت در حفظ و نگهداری بناهای فرهنگی و گلزار شهداء، بهره‌برداری از مراکز فرهنگی و هنری و ورزشی و تلاش برای جلب همکاری مردم در ایجاد تأسیسات و فضاهای مورد نیاز.

ج - همکاری در حفاظت از ابنیه و آثار تاریخی و فرهنگی و بافتها و محوطه‌های فرهنگی، تاریخی و ممانعت از تغییر

► کاربری آنها.

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه مشارکت و همکاری شوراها در انجام وظایف مذکور به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور، سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

ماده ۱۶۱ - به منظور بازسازی سینماها و مجتمع های فرهنگی و ساخت سینماها و مجتمع های فرهنگی جدید و تالارهای نمایش در شهرهایی که بیش از پانزده هزار (۱۵۰۰۰) نفر جمعیت دارند:

الف - شهرداریهای کشور می توانند رأساً یا با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی برای ساخت و بازسازی سینماهای موجود از تسهیلات بانکی استفاده کنند.

ب - تأمین زمین مناسب برای ساخت سینما و مجتمع فرهنگی در شهرکهای جدید الاحداث به عهده وزارت مسکن و شهرسازی و در طرحهای توسعه شهری به عهده شهرداریها خواهد بود.

زمینهای مذکور در این بند به قیمت منطقه ای و به صورت اقساط ده ساله در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی قرار می گیرد.

ج - به شهرداریهای شهرهای مذکور اجازه داده می شود زمینهای مناسب برای ساخت سینما و مجتمع فرهنگی راکه در مالکیت شهرداری است بدون انتقال مالکیت در قالب قرارداد با دریافت حداقل سهم بابت زمین برای مدت بیست و پنج (۲۵) سال در اختیار افراد حقیقی و حقوقی قرار دهند.

د - در موارد بازسازی سینماها و مجتمع های فرهنگی و یا ساخت سینماهای جدید و تالارهای نمایش شهرداریها موظفند بدون اخذ هر نوع عوارض و دریافت هزینه، پروانه ساخت صادر و در صورت هماهنگی با طرحهای جامع شهری حداکثر معادل زیربنای سالن های نمایش، مجوز ساخت تجاری و خدماتی صادر کنند. سینماها و مجتمع های فرهنگی که با استفاده از این امتیازات ساخته می شوند تا ده سال پس از بهره برداری مجاز به تغییر کاربری نیستند.

آیین نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

ماده ۱۶۲ - به منظور شناخت تحولات فرهنگی جامعه، افزایش کارآیی دستگاههای فرهنگی، ساماندهی مجموعه فعالیتهای مؤثر بر فرهنگ عمومی جامعه و اعمال نظارت مستمر بر فعالیتهای فرهنگی، اقدامات ذیل به عمل خواهد

آمد:

آن برای دوره برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ماده ۱۰۶ - دولت مکلف است به منظور تعمیق ارزشها، باورها، فرهنگ معنویت و نیز حفظ هویت اسلامی - ایرانی، اعتلای معرفت دینی و توسعه فرهنگ قرآنی، اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف - بسط آگاهی‌ها و فضائل اخلاقی در میان اقشار مختلف مردم و زمینه‌سازی اقدام‌های لازم برای ایجاد فضای فرهنگی سالم و شرایط مناسب برای احیای فریضه امر به معروف و نهی از منکر و اهتمام به آن.

ب - گسترش فعالیتهای رسانه‌های ملی و ارتباط جمعی در جهت مقابله با تهاجم فرهنگی، سالم‌سازی فضای عمومی، اطلاع‌رسانی صحیح و تحقق سیاست‌های کلی برنامه چهارم با فراهم آوردن زمینه‌های مناسب انتشار گزارش‌های عملکرد دستگاهها و افزایش امکان دسترسی جامعه به آموزش‌های عمومی، فنی - حرفه‌ای، ترویجی و آموزش‌های عالی از طریق شبکه‌های صدا و سیما

الف - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با انجام مطالعات لازم و با مشخص نمودن تعاریف، مفاهیم اصلی بخش فرهنگ نسبت به تعریف شاخص‌های فرهنگی متناسب با اهداف و آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی و سیاست‌های فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام و پس از تأیید شورای مذکور با مبنای قرارداد آنها و با همکاری مرکز آمار ایران به ترتیب ذیل نسبت به تولید اطلاعات مربوط به آنها و اندازه‌گیری تحولات شاخص‌های مزبور طی سالهای برنامه سوم اقدام نماید:

۱ - هر دو سال یک بار تحولات شاخص‌های مربوط به تغییرات فکری، بینشی و رفتاری جامعه را تعیین و برای بررسی در اختیار دستگاهها و نهادهای ذی‌ربط قرار دهد.

۲ - همه‌ساله تحولات شاخص‌های مربوط به میزان مصرف کالاها و خدمات فرهنگی در کل کشور و مناطق مختلف را تعیین کند.

۳ - همه‌ساله اطلاعات و آمار و تحولات شاخص‌های مربوط به نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات فرهنگی اعم از دولتی و غیردولتی را در کل کشور به تفکیک استان تعیین نماید.

* آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۵۶ قانون برنامه سوم.... در تاریخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

** آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۶۱ قانون برنامه سوم.... در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۶ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۰/۵/۲۴ اصلاح گردیده است.

جمهوری اسلامی ایران.

ج - حمایت از پژوهشهای راهبردی و بنیادی در زمینه اعتلای معرفت دینی و توسعه فعالیتهای قرآنی.

د - تهیه طرح جامع ترویج و توسعه فرهنگ نماز.

ه - تهیه طرح جامع گسترش فضاهای مذهبی و مساجد توسط سازمانهای تبلیغات اسلامی و اوقاف و امور خیریه با همکاری سازمان میراث فرهنگی تا پایان سال اول برنامه چهارم.

و - تداوم نهضت قرآن آموزی.

ز - تقویت سهم کتابخوانی در حوزه دین در کشور، خصوصاً مناطق محروم و طراحی کتابخانه حوزه دین در مساجد و سایر اماکن مذهبی.

ح - تهیه طرح جامع، با رویکرد گسترش فرهنگ وقف و امور خیریه.

ط - به کارگیری شیوهها و راهکارها و ابزارهای نوین در عرصه تبلیغات دینی.

ی - حمایت از برنامه ریزی، نیازسنجی و ارائه آموزشهای ضروری به مبلغین دینی در جهت بهبود کیفیت تبلیغات دینی.

ک - استمرار اجرای طرح ترویج فرهنگ ایثار و شهادت.

ل - ساماندهی تبلیغات رسانه‌ای، بهبود محتوای کتب درسی، استقرار محیط و ساختارهای حقوقی در جهت حفظ و ارتقاء هویت اسلامی - ایرانی، تقویت نهاد خانواده بر اساس تعالیم میراث معنوی جامعه ایرانی.

م - تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی، تبلیغی و ترویجی در کلیه سطوح اجتماعی برای آموزش، گسترش و تعمیق فرهنگ کار و نظم اجتماعی، شناخت ارزش زمان و رعایت آن در انجام کلیه فعالیتهای آنها.

ن - تهیه طرح جامع مطالعه و اجرای همگرایی مذاهب، حداکثر تا پایان سال اول برنامه چهارم برای تقویت همگرایی بیشتر میان فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی در کشور.

س - توسعه مشارکت‌های مردمی در عرصه فرهنگ دینی، برنامه ریزی و اقدامهای لازم برای حمایت از هیأت‌های مذهبی و تشکلهای دینی با رویکرد بهبود کیفیت فعالیتهای و پرهیز از خرافات و انحرافات.

ع - حوزه‌های علمیه از تمامی تسهیلات و معافیت‌هایی که برای سایر مراکز آموزشی و پژوهشی

تعیین گردیده یا می‌گردد، برخوردار خواهند بود.

ف - به منظور ارتقاء پژوهش در خصوص بنیادهای نظری، دینی نظام و پاسخگویی به مسائل مستحدثه در جمهوری اسلامی ایران، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم موظف است در برنامه چهارم ساماندهی مناسب را با استفاده از امکانات و ظرفیتهای علمی حوزه دین پژوهشی به انجام رساند.

ماده ۱۰۷ - ماده (۱۶۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم توسعه

۱- ماده (۱۶۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷: با توجه به اهمیت گسترش فضاهاى مذهبی و مساجد ضمن حفظ اصل ساماندهی ساخت و ساز، احیا، تعمیر و تجهیز مساجد از طریق مشارکتهای مردمی و شوراهای شهری و روستایی دستگاههای اجرایی موضوع این ماده موظفند طی سالهای اجرای برنامه اقدامات زیر را انجام دهند:

الف - وزارت مسکن و شهرسازی، شهرداریها و سایر سازمانهای مسؤول در زمینه طراحی و اجرای طرحهای جامع، تفصیلی و هادی شهری و روستایی موظفند طرحهای مذکور را با محوریت مساجد تهیه و اجرا کنند.

ب - وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها موظفند در کلیه شهرکهای جدیدالاحداث اراضی مناسبی را برای احداث مسجد و پایگاههای مقاومت بسیج پیش‌بینی کرده و پس از آماده‌سازی بدون دریافت هزینه در اختیار متقاضیان احداث مساجد و پایگاههای مقاومت بسیج قرار دهند و قیمت اراضی را در هزینه مربوط به آماده‌سازی اراضی منظور کنند.

ج - وزارتخانه‌های راه و ترابری و نفت موظفند به منظور تسهیل دسترسی مسافران به اماکن مذهبی با انجام هماهنگی‌های لازم از محل اعتبارات عمرانی و جاری خود نسبت به احداث مسجد و یا نمازخانه و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه‌های موجود و جدیدالاحداث، در پایانه‌های مسافری و پمپ بنزینهای بین شهری اقدام کنند.

د - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است کلیه وجوه پرداختی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با احداث، تعمیر و تجهیز مساجد و سایر فضاهاى مذهبی را به عنوان هزینه قابل قبول منظور کند.

ه - شهرداریها و سازمان جنگلها و مراتع کشور موظفند نسبت به اختصاص فضای مناسب در پارکهای ملی و عمومی

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

ماده ۱۰۸ - دولت موظف است به منظور زنده و نمایان نگهداشتن اندیشه دینی و سیاسی و سیره عملی حضرت امام خمینی (ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاستگذاریها و برنامه‌ریزی‌ها و تسری آن در مجموعه ارکان نظام، اقدامهای زیر را انجام دهد:

الف - حمایت از انجام مطالعات بنیادی و کاربردی در عرصه فرهنگ‌سازی، پژوهشی، آموزشی و اطلاع‌رسانی با تکیه بر علوم، فناوری و بهره‌گیری مناسب از ظرفیت دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی و حمایت از پایان‌نامه‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی با موضوعات مربوط به امام (ره) و انقلاب اسلامی.

▶ حسب مورد برای ایجاد مسجد یا نمازخانه اقدام کنند.

و - با هدف اعتلای جایگاه مسجد و مدرسه در فعالیتهای اجتماعی، فرهنگی محلات، روستاها و شهرها و هماهنگ‌سازی فعالیتهای سازماندهی شده در این مکانها در جهت ارتقای ایمان و ارزشهای معنوی و اخلاقی و شکوفایی خلاقیتهای علمی، فرهنگی و هنری گروههای مختلف جامعه به ویژه نوجوانان و جوانان اقدامات ذیل در سالهای برنامه سوم توسعه انجام می‌گیرد:

۱ - حمایت مالی، قانونی و حقوقی از پژوهشهای کاربردی با هدف شناخت راهکارهای اجرایی برای ارتقاء جایگاه مسجد و مدرسه در فعالیتهای اجتماعی و فرهنگی کشور.

۲ - تعریف فعالیتهای آموزشی، فرهنگی و هنری مشترک مسجد و مدرسه در آیین‌نامه‌ها و مقررات بخشهای آموزش، فرهنگ و هنر و تبلیغات اسلامی، تربیت بدنی و ورزش.

ز - به منظور ساماندهی نحوه اختصاص و مصرف منابع اعتباری دولت در زمینه احیاء و بازسازی مساجد، کمک به مراکز تحقیقاتی حوزه‌های علمیه، فعالیتهای مربوط به تبلیغات دینی و با هدف تقویت و متناسب کردن مشارکت مردمی در تأمین منابع این فعالیتهای سازمان تبلیغات اسلامی موظف است طی یک سال در چارچوب رهنمودهای مقام معظم رهبری و مشورت با مراجع ذی‌ربط و انجام مطالعات لازم با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه طرحی را تهیه و به دولت ارائه دهد تا پس از بررسی و تصویب، مبنای پیش‌بینی و مصرف منابع دولتی در این امور قرار گیرد.

تبصره - دولت موظف است در مناطق روستایی در صورت پنجاه درصد (۵۰٪) خودیاری مردم برای احداث مسجد پنجاه درصد (۵۰٪) باقیمانده را تأمین نماید.

ب - حمایت از تولید و نشر آثار ارزنده علمی، هنری و ادبی مربوط به حضرت امام با همکاری مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) و تجهیز کتابخانه‌های عمومی کشور به آثار منتشر شده در این زمینه.

ج - حمایت از تولید برنامه‌های متنوع و متناسب در جهت تبیین و بزرگداشت سیره و آرای حضرت امام (ره) و معرفی چهره جامع ایشان در صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران با همکاری مؤسسه مذکور در بند (ب).

د - شناسایی، بازسازی، حفظ و نگهداری اماکن، میادین و خیابان‌هایی که مهم‌ترین وقایع انقلاب اسلامی را شاهد بوده و نیز بهره‌گیری از مراکز فرهنگی، هنری و فضاهای عمومی در جهت نشر و تبلیغ اندیشه و سیره عملی و بزرگداشت یاد امام (ره) توسط شهرداریها.

ه - تهیه برنامه‌های مناسب برای ارتباط و همکاری اشخاص حقیقی و حقوقی تأثیرگذار خارج از کشور در انجام امور مذکور در این ماده توسط سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و وزارت امور خارجه با همکاری مؤسسه مذکور در بند (ب) صورت می‌گیرد.

و - تهیه و اجرای برنامه‌های سازنده توسط سازمان ملی جوانان با همکاری مؤسسه مذکور در بند (ب) به منظور آشنایی و ارتباط نسل جوان با اندیشه و زندگی امام و آرمان‌های انقلاب اسلامی.

ز - دستگاه‌های فرهنگی که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می‌کنند و شهرداریها و فرهنگسراها موظفند حداقل سه درصد (۳٪) از بودجه عملیات فرهنگی و تبلیغی خود را جهت اجرای وظایف مذکور در این ماده اختصاص دهند.

ح - آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۹ - دولت موظف است به منظور حفظ و شناساندن هویت تاریخی ایران و بهره‌گیری از عناصر و مؤلفه‌های هویت ایرانی به ویژه زبان فارسی، اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف - حمایت از پژوهش‌های علمی و بین‌رشته‌ای در زمینه ایران‌شناسی و گذشته طولانی تاریخی و تدوین گزارشها و کتابهای لازم در سطوح مختلف عمومی، آموزشی و پژوهشی.

ب - بررسی و گردآوری نظام یافته تاریخ شفاهی، گویشها و لهجه‌ها، آداب و رسوم عناصر فرهنگ ملی و بومی.

ج - حمایت از گسترش منابع و اطلاعات به خط و زبان فارسی و تدوین و تصویب

استانداردهای ملی و بین‌المللی نمایش القبای فارسی در محیطهای رایانه‌ای.

د - تربیت و تشویق معلمان ورزیده و کارآزموده درس زبان فارسی، در مقاطع مختلف آموزشی به ویژه مقطع ابتدایی.

ه - تقویت تعامل فرهنگها و زبانهای بومی با فرهنگ و میراث معنوی ملی و معرفی وجوه گوناگون فرهنگ بومی در سطح ملی با رویکرد تحکیم وحدت ملی به ویژه در نظام آموزشی کشور، رسانه‌ها و تولید محصولات فرهنگی و هنری.

و - شناسایی، تکریم و معرفی مفاخر و آفرینشهای دینی، فرهنگی، ورزشی، هنری، ادبی و علمی کشور، براساس ضوابط شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ز - شناسایی اصول و ضوابط شکل‌گیری معماری ایرانی - اسلامی در شهرها و روستاهای کشور به منظور معرفی ویژگیهای هنرهای معماری ایرانی اسلامی از طریق انجام پژوهشهای مورد نیاز.

ماده ۱۱۰ - دولت مکلف است به منظور ترویج فرهنگ صلح، مفاهمه، عدم خشونت و همزیستی مسالمت‌آمیز میان ملتها در مناسبات بین‌المللی و تحقق گفت و گو میان فرهنگها و تمدنها، اقدامهای ذیل را انجام دهد:

الف - برنامه‌ریزی در زمینه مشارکت و حضور فعال در فرآیندها، نهادها و مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی در باب گفت و گوی تمدنها.

ب - فراهم‌سازی شرایط لازم برای تبادل آراء و نظرهای متفکران، دانشمندان، هنرمندان و نهادهای علمی، فرهنگی و مدنی.

ج - اهتمام به معرفی جلوه‌های فرهنگی، هنری و ادبی ایران، در سایر مناطق جهانی و فراهم‌سازی زمینه‌آشنایی و انتخاب فعال نخبگان و مراکز علمی و فرهنگی و جامعه ایرانی نسبت به دستاوردهای جدید فرهنگی در جهان.

د - عقد موافقتنامه‌های فرهنگی منطقه‌ای، قاره‌ای و بین‌المللی و فراهم آوردن شرایط اجرای این موافقتنامه‌ها در برنامه‌های دستگاههای اجرایی.

ه - بهبود ساختارهای اجرایی و حمایت از تأسیس نهادهای غیردولتی برای تحقق عملی گفت و گوی فرهنگها و تمدنها با رویکرد کاهش تصدی دولت و غیردولتی شدن این فعالیت.

و - آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در سال اول برنامه

چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۱ - دولت موظف است با هدف تقویت نقش زنان در جامعه و توسعه فرصتها و گسترش سطح مشارکت آنها در کشور، اقدامهای ذیل را معمول دارد:

الف - تدوین، تصویب و اجرای برنامه جامع توسعه مشارکت زنان مشتمل بر بازنگری قوانین و مقررات، به ویژه قانون مدنی^(۱)، تقویت مهارتهای زنان متناسب با نیازهای جامعه و تحولات فناوری، شناسایی و افزایش ساختارهای سرمایه گذاری در فرصتهای اشتغالزا، توجه به ترکیب جنسیتی عرضه نیروی کار، ارتقاء کیفیت زندگی زنان و نیز افزایش باورهای عمومی نسبت به شایستگی آنان.

ب - تنظیم و ارائه لوایح، مربوط به تحکیم نهاد خانواده جهت تصویب در مراجع ذی صلاح.

ج - انجام اقدامهای لازم از جمله تهیه برنامه‌های پیشگیرانه و تمهیدات قانونی و حقوقی به منظور رفع خشونت علیه زنان.

د - تقدیم لایحه حمایت از ایجاد و گسترش سازمانهای غیردولتی، نهادهای مدنی و تشکل‌های زنان به مجلس شورای اسلامی.

تبصره - کلیه دستگاههای اجرایی موظفند اعتبار لازم برای انجام تکالیف قانونی موضوع این ماده را که مرتبط با وظایف قانونی آنها است در لوایح بودجه سنواتی ذیل برنامه مربوط، پیش‌بینی و اقدامهای لازم را با هماهنگی مرکز امور مشارکت زنان به عمل آورند.

ماده ۱۱۲ - دولت مکلف است به منظور تبیین و تقویت جایگاه جوانان در جامعه، به عنوان سرمایه انسانی و اجتماعی کشور و عنایت و اهتمام ویژه به اعتلا و رشد و تعالی نسل جوان، برنامه ساماندهی امور جوانان حاوی برنامه‌های اجرایی لازم، مشتمل بر شیوه‌های اصلاح نگرش عمومی و ایجاد فرهنگ مثبت‌اندیشی نسبت به جوان، زمینه‌سازی برای رشد فکری، علمی، حضور، توانمندسازی و ارتقاء سطح مشارکت همه‌جانبه آنان در فرآیند توسعه پایدار کشور، افزایش رفاه و سلامت جسمی و روانی و ایجاد شوق، انگیزه و امید به آینده در میان جوانان و رفع دغدغه‌های شغلی، ازدواج، مسکن و آسیبهای اجتماعی آنان در چارچوب نگرش فرابخشی و به

۱- به مجموعه قانون مدنی از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

عنوان یک خط مشی محوری با استفاده حداکثر از ظرفیتهای موجود دستگاههای اجرایی و سازمانهای غیردولتی و ظرفیت سازی در کشور و نیز بهره گیری از اصلاح ساختارهای نظام اداری، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، از طریق اعمال نظام مدیریت راهبردی، در چارچوب برنامه چهارم را ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون تهیه نماید.

ماده ۱۱۳ - دولت مکلف است به منظور تجلی و توسعه مفاهیم و نمادهای هویت اسلامی و ایرانی، در ساختار سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و علمی و نیز تعامل اثربخش میان ایران فرهنگی، تاریخی، جغرافیایی و زبانی با رویکرد توسعه پایدار:

الف - طرح کاربرد نمادها و نشانه‌ها و آثار هنری ایرانی و اسلامی، در معماری و شهرسازی و سیمای شهری، نامگذاری اماکن و محصولات داخلی را طی سال اول برنامه چهارم تهیه و در سالهای بعد اجرا نماید.

ب - برای احداث موزه علوم و فناوری و پارکهای علمی عمومی، موزه‌های کوچک فرهنگی، ورزشی، تاریخی، صنعتی، دفاع مقدس و نمایشگاههای معرفی دستاوردهای نوین صنعتی کشور زمینه سازی نماید.

ج - نسبت به تدوین و اجرای سیاستهای حمایتی از تولیدکنندگانی که محصولات خود را متناسب با مزیتها و مؤلفه‌های فرهنگی کشور تولید می‌کنند، اقدام نماید.

د - از ظرفیتهای و مزیتهای فرهنگی در تسهیل و بهبود روابط و مناسبات بین‌المللی استفاده نماید.

ه - نسبت به سیاستگذاری، هماهنگی و حمایت از فعالیتهای فرهنگی خارج از کشور و سیاستگذاری و برنامه‌ریزی امور فرهنگی ایرانیان خارج از کشور، اقدامهای لازم را معمول دارد.

و - کلیه دستگاههای اجرایی و مجریان طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مجازند تا یک درصد (۱٪) از اعتبارات احداث بناها و ساختمانهای خود را برای طراحی، ساخت، نصب و نمایش آثار هنری متناسب با فرهنگ دینی و ملی و یادمانهای دفاع مقدس در همان طرح صرف نمایند.

ماده ۱۱۴ - دولت موظف است به منظور اهتمام ملی در شناسائی، حفاظت، پژوهش، مرمت، احیاء، بهره‌برداری و معرفی میراث فرهنگی کشور و ارتقاء توان گردشگری، تولید ثروت و اشتغالزایی و مبادلات فرهنگی در کشور اقدامات زیر را در طول برنامه چهارم به انجام برساند:

الف - تهیه و اجرای طرحهای مربوط به «حمایت از مالکین» متصرفین قانونی و بهره‌برداران

آثار تاریخی - فرهنگی و املاک واقع در حریم آنها و «مدیریت، ساماندهی، نظارت و حمایت از مالکین و دارندگان اموال فرهنگی - تاریخی منقول مجاز» تا پایان سال اول برنامه چهارم.

ب - ایجاد و توسعه موزه‌های پژوهشی - تخصصی وابسته به دستگاههای اجرایی.

ج - شناسایی و مستندسازی آثار تاریخی - فرهنگی در محدوده جغرافیایی اجرای طرح، توسط دستگاه مجری با نظارت و تأیید سازمان میراث فرهنگی و گردشگری.

د - ایجاد و تجهیز پایگاههای میراث فرهنگی در آثار تاریخی مهم کشور و مضامین اصلی مرتبط با موضوع میراث فرهنگی.

ه - شناسایی و حمایت از آثار فرهنگی تاریخی حوزه فرهنگی ایران موجود در کشورهای همسایه و منطقه به عنوان میراث فرهنگی مشترک.

و - به منظور جلب مشارکت بخش خصوصی و تعاونی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مجاز است نسبت به صدور مجوز تأمین و فعالیت موزه‌های خصوصی و تخصصی و مؤسسات مشاوره و کارشناسی مرتبط با موضوع فعالیتهای میراث فرهنگی، کارگاههای مرمت آثار فرهنگی - تاریخی منقول و غیر منقول، مؤسسات مدیریت موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی - فرهنگی، مؤسسات کارشناسی اموال فرهنگی - تاریخی، کارگاههای هنرهای سنتی و سایر مؤسسات خصوصی مرتبط با میراث فرهنگی اقدام نماید، آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ز - به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری اجازه داده می‌شود به منظور اعطای مجوز کاربری و بهره‌برداری مناسب از بناها و اماکن تاریخی قابل احیاء با استفاده از سرمایه گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی، صندوق احیاء و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی - فرهنگی را ایجاد نماید. بناها و اماکن تاریخی قابل احیاء به استثنای نفایس (املاک و اموال) ملی به تشخیص سازمان مذکور از شمول ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱^(۱) خارج است.

۱- ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱:

فروش اموال غیر منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که مازاد بر نیاز تشخیص داده شود به استثنای اموال غیر منقول مشروحه زیر:

اساسنامه این صندوق به پیشنهاد سازمان فوق به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ح - ارتقاء جایگاه بخش غیردولتی و افزایش رقابت پذیری در صنعت گردشگری از طریق اصلاح قوانین و مقررات و ارائه تسهیلات لازم، تهیه ضوابط حمایتی، اداری، بانکی برای مؤسسات بخش غیردولتی و نیز جذب سرمایه گذاران و مشارکت مؤسسات تخصصی داخلی و بین المللی و بیمه برای گردشگران خارجی و ارائه آن به مجلس شورای اسلامی جهت تصویب.

ط - تکمیل نظام جامع آماری گردشگری با نظارت و هدایت مرکز آمار ایران.

ی - به منظور حفظ آثار و فرهنگ سنتی، قومی، ایلی، ملی و ایجاد جاذبه برای توسعه صنعت گردشگری در کشور، دولت مکلف است نسبت به ایجاد مراکز حفظ آثار و فرهنگ ایلی در شهرستانها و استانهای کشور از قبیل دهکده توریستی، مراکز و اطراق های تفرجگاهی ایلی، موزه و نمایشگاه اقدام نموده و با پیش بینی اعتبارات و تسهیلات لازم در قانون بودجه سالانه اقدام نماید.

مشارکت بخش دولتی و خصوصی و واگذاری زمین امکانات اعطاء تسهیلات به بخش خصوصی برای اجرای اینگونه پروژهها بلامانع است.

آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور عشایر ایران) و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دفتر مناطق محروم کشور - ریاست جمهور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱- اموال غیر منقولی که از نفایس ملی باشد.

۲- تأسیسات و استحکامات نظامی و کارخانجات اسلحه و مهمات سازی.

۳- آثار و بناهای تاریخی.

۴- اموال غیر منقول که در رابطه با مصالح و منافع ملی در تصرف دولت باشد که فروش آنها ممنوع می باشد بنا به پیشنهاد وزیر مربوط با تصویب هیأت وزیران و با رعایت سایر مقررات مربوط مجاز می باشد و جوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز شود.

تبصره ۱- در مورد مؤسسات دولتی که زیر نظر هیچیک از وزارتخانه ها نیستند و بطور مستقل اداره می شوند پیشنهاد فروش اموال غیر منقول مربوط در اجرای این ماده از طرف بالاترین مقام اجرایی مؤسسات مذکور بعمل خواهد آمد.

تبصره ۲- فروش اموال غیر منقول شرکتهای دولتی به جز اموال غیر منقول مستثنی شده در این ماده با تصویب مجمع عمومی آنها مجاز می باشد.

ماده ۱۱۵ - مواد (۱۶۵) و (۱۶۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم

۱- مواد (۱۶۵) و (۱۶۶) قانون برنامه سوم توسعه... مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱۶۵ - به منظور حفظ و حراست از میراث فرهنگی کشور اجازه داده می‌شود:

الف - سازمان میراث فرهنگی کشور با اخذ اجازه از ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح یگان پاسداران میراث فرهنگی کشور* رازیر نظر سازمان مذکور تشکیل دهد.

ب - کلیه جرایم اخذ شده از حفاریهای غیر مجاز و قاچاقچیان اموال تاریخی و فرهنگی به درآمد عمومی واریز گردد. حداکثر معادل وجوه واریزی در قالب لوايح بودجه سنواتی و براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد** به شرح ذیل به مصرف خواهد رسید:

۱ - پرداخت به کاشفان اموال قاچاق و اشخاص حقیقی و حقوقی که در این زمینه همکاری می‌کنند، به

عنوان حق‌الکشف و پاداش.

۲ - تأمین هزینه‌های مربوط به تقویت امر حفاظت از میراث فرهنگی.

ج - خروج آثار منقول تاریخی و فرهنگی که برای انجام مطالعات، تعمیرات و سایر موارد ضرور به ایران وارد می‌شود موکول به ارائه گواهی ورود آثار مذکور، صادره از سوی سازمان میراث فرهنگی با ذکر کامل مشخصات خواهد بود.

ماده ۱۶۶ - به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/۲/۱*** در خصوص مرمت و احیای بافتها و بناهای تاریخی فرهنگی اقدامات ذیل انجام می‌شود:

الف - رئیس سازمان میراث فرهنگی کشور در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و نمایندگان آن سازمان در کمیسیونهای ماده (۵) [قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ و اصلاحات بعدی]**** تهران و شهرستانها عضویت می‌یابند.

ب - در شهرهای دارای بافت تاریخی ارزشمند که حدود آن طبق ماده (۳) قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/۲/۱*****، اعلام شده و یا می‌شود تشکیلات شهرداریها مورد تجدیدنظر قرار می‌گیرد و به منظور انجام امور مربوط به حفاظت از بافت تاریخی این‌گونه شهرها، سازوکار مدیریتی مناسب در شهرداریهای مذکور ایجاد می‌گردد.

ج - شوراهای شهر درصدی از درآمد شهرداری هر شهر را متناسب با نیاز بافتهای تاریخی آن شهر در اختیار مدیریت

► ذی ربط در شهرداری قرار می دهند تا با نظارت واحدهای سازمان میراث فرهنگی کشور در جهت مرمت بناها، مجموعه ها و بافت های تاریخی همان محل به مصرف برسد.

دولت مکلف است امکانات و شرایط لازم جهت استفاده از منابع مالی و سرمایه های بین المللی و اعتبارات سازمان های فرهنگی بین المللی از قبیل یونسکو برای توسعه امکانات و حفاظت آثار ملی و میراث فرهنگی را با سرمایه گذاری اولیه داخلی تا پایان سال دوم برنامه سوم فراهم نماید.

آیین نامه اجرایی این بند بنا به پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی کشور، وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. *****

د - به منظور حفظ بافت قدیمی و سنتی منطقه جماران [محدوده منتهی به حسینیه جماران و بیت حضرت امام خمینی (ره)] طبق نقشه و طرح مصوب شورایی عالی شهرسازی و تملک املاک واقع در محدوده فوق الذکر و تبدیل آن به مجموعه ای فرهنگی و خدماتی برای زائران و گردشگران داخلی و خارجی، شهرداری تهران موظف است اقدام لازم را به عمل آورده و پس از تملک در اختیار مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) قرار دهد. وزارت مسکن و شهرسازی باید زمین مناسب را به صورت رایگان یا قیمت خرید اولیه جهت معوض املاک فوق در اختیار شهرداری قرار دهد.

همچنین وزارتخانه ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای انقلابی و عمومی مجازند املاکی که مورد نیاز دستگاه خود نمی باشد را جهت امر فوق تخصیص و در اختیار مجریان طرح قرار دهند.

* در حال حاضر سازمان میراث فرهنگی و گردشگری.

** آیین نامه اجرایی بند ب ماده ۱۶۵ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

*** برای ملاحظه قانون مزبور به جلد سوم مجموعه سازمانهای دولتی صفحه ۱۷۵ از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

**** ماده ۵ - بررسی و تصویب طرحهای تفصیلی شهری و تغییرات آنها در هر استان یا فرمانداری کل به وسیله کمیسیونی به ریاست استاندار یا فرماندار کل و به عضویت رئیس انجمن شهرستان و شهردار و نمایندگان وزارت فرهنگ و هنر و آبادانی و مسکن و نماینده مهندس مشاور تهیه کننده طرح انجام می شود.

آن قسمت از نقشه های تفصیلی که به تصویب انجمن شهر برسد برای شهرداری لازم الاجرا خواهد بود. تغییرات

توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.
 ماده ۱۱۶ - دولت مکلف است به منظور حمایت از حقوق پدیدآورندگان آثار فرهنگی، هنری و امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر، مطبوعات و قلم، بسترسازی برای حضور بین‌المللی در عرصه‌های فرهنگی و هنری و تنظیم مناسبات و روابط میان اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با امور فرهنگی و هنری اقدامهای ذیل را به عمل آورد:

الف - تهیه لایحه امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ تا پایان سال اول برنامه چهارم.

ب - بازنگری و اصلاح قوانین مطبوعات و تبلیغات، نظام جامع حقوقی مطبوعات و رسانه‌ها و تبلیغات.

ج - اصحاب فرهنگ و هنر که شغل خود را از دست می‌دهند به تشخیص دولت به مدت حداکثر سه سال تحت پوشش بیمه بیکاری دولت قرار گیرند.

دولت در چارچوب لوایح بودجه سنواتی کمکهای اعتباری در اختیار صندوق بیمه بیکاری قرار خواهد داد.

ماده ۱۱۷ - به منظور اصلاح ساختار تربیت بدنی، ترویج فرهنگ ورزش، توسعه کمی و کیفی

▶ نقشه‌های تفصیلی اگر در اساس طرح جامع شهری مؤثر باشد باید به تأیید شورای عالی شهرسازی برسد.
 تبصره (اصلاحی ۱۳۶۵/۹/۲۵) بررسی و تصویب طرحهای تفصیلی شهری و تغییرات آنها در شهر تهران به عهده کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزرای مسکن و شهرسازی، کشور، نیرو (درحد معاونت مربوطه)، سرپرست سازمان حفاظت محیط زیست و شهردار تهران یا نماینده تام‌الاختیار او و رئیس شورای شهر تهران می‌باشد.
 محل دبیرخانه کمیسیون در شهرداری و دبیر آن شهردار تهران و یا نماینده تام‌الاختیار او خواهد بود و جلسات آن با حضور اکثریت اعضا رسمیت یافته و تصمیمات کمیسیون حداکثر با ۴ رأی موافق معتبر است. ضمناً تا تشکیل شوراهای شهر نماینده وزیر کشور به عنوان قائم‌مقامی رئیس شورای شهر تهران هم در کمیسیون شرکت خواهد کرد. و نیز با تشکیل شوراهای اسلامی کشوری، انجمن شهر و شهرستان مذکور در ماده ۵ منتهی شده است.
 ***** به زیرنویس ماده ۱۴۶ مراجعه شود.

***** آیین‌نامه اجرایی بند ج ماده ۱۶۶ قانون برنامه سوم توسعه... در تاریخ ۱۳۸۰/۳/۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۱/۱/۲۵ اصلاح گردیده است.

دسترسی به ورزش پرورشی و همگانی و توسعه نظام استعدادیابی، تقویت حضور بخش غیردولتی، توسعه امور پژوهشی و تربیت نیروی انسانی کیفی در برنامه چهارم:

الف - ۱ - دولت موظف است پشتیبانی‌های لازم را از ورزش کشور براساس سند راهبردی نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش در بخش تأمین منابع مالی، ساختار و تشکیلات سازمانی، تهیه و تدوین قوانین مورد نیاز و تربیت نیروی انسانی با مشارکت بخش غیردولتی به عمل آورد به گونه‌ای که سرانه فضاهای ورزشی (سرپوشیده و روباز) حداقل یک متر مربع تا پایان برنامه افزایش یابد.

سند مذکور مبنای تنظیم فعالیتهای ورزشی سازمان تربیت بدنی و کلیه دستگاهها خواهد بود.

۲ - نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه شهرداریها و دهیاریها موظفند حمایت‌های لازم را از توسعه و گسترش ورزش همگانی و ایجاد تسهیلات لازم جهت دسترسی آسان مردم به فضاها و اماکن ورزشی به عمل آورند.

۳ - وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند براساس سند موضوع بند (۱) فوق، برنامه جامع ارتقاء ورزش مدارس، هماهنگی و انسجام و رشد و ارتقاء ورزش دانشجویی، توسعه اماکن و فضاهای ورزشی سرپوشیده (با اولویت دختران) و روباز، افزایش ساعات درس تربیت بدنی، ایجاد باشگاههای ورزشی و تربیت نیروهای انسانی مورد نیاز بخش تربیت بدنی حسب مورد را تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران اجرا نمایند.

ضمناً سازمان تربیت بدنی موظف است با استفاده از خدمات کارشناسان و متخصصان عالی داخلی و عنداللزوم خارجی در مراکز ستادی، اجرایی و پشتیبانی برنامه‌های خود را براساس سند موضوع بند (۱) فوق به اجرا درآورد.

ب - کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون مجازند در طول برنامه چهارم یک درصد (۱٪) از اعتبارات خود را برای انجام امور تربیت بدنی و ورزش اعم از احداث و توسعه اماکن ورزشی، ارائه خدمات ورزشی و کمک به سازمان تربیت بدنی، کمیته ملی المپیک، باشگاههای ورزشی و فدراسیونهای ورزشی در چارچوب سیاستگذاری با هماهنگی سازمان تربیت بدنی اختصاص دهند.

اماکن ورزشی خصوصی که از محل منابع این بند کمک دریافت نموده‌اند در صورت تغییر

کاربری مکلفند وجوه دریافتی را با محاسبه نرخ تورم سنواتی مسترد نمایند.
دستگاههای مذکور در این بند مکلفند گزارش کامل کمکهای انجام یافته از محل این بند را همه ساله به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و فرهنگی مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

ج - وزارت جهاد کشاورزی موظف است اراضی غیرکشاورزی و غیرمناطق چهارگانه محیط زیست خارج از حریم استحقاقی شهرها را که مورد نیاز سازمان تربیت بدنی است و در اختیار دارد، به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی تأمین و به طور رایگان به سازمان تربیت بدنی واگذار نماید. ضمناً وزارت مذکور موظف است با تأیید سازمان تربیت بدنی اراضی با شرایط فوق را که مورد نیاز بخش خصوصی و تعاونی برای احداث اماکن ورزشی است به قیمت ارزش معاملاتی اعلام شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی واگذار نماید. کاربری این قبیل اراضی به هیچ وجه تغییر نخواهد کرد. مناطق چهارگانه محیط زیست از شمول مفاد این بند مستثنی هستند.

د - وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها در راستای تأمین و توزیع عادلانه فضاهای آموزشی، ورزشی و فرهنگی در کشور، مکلف هستند به هنگام صدور مجوز احداث شهرها، شهرکها، مجریان پروژههای مذکور را نسبت به تأمین و احداث فضاهای مذکور متناسب با زیربنای مسکونی موظف نمایند.

ه - وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است اراضی با کاربری ورزشی را در سراسر کشور با هماهنگی سازمان تربیت بدنی خریداری نموده و به روشهای ذیل واگذار نماید:

۱ - به صورت رایگان برای سازمان تربیت بدنی و شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور.

۲ - به قیمت تمام شده برای بخش خصوصی و تعاونی.

آیین نامه نحوه اجرای این بند با پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان تربیت بدنی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

و - حق الثبت و هزینه های عملیات ثبتی مربوط به نقل و انتقالات اماکن، باشگاههای ورزشی و ورزشگاهها با تأیید سازمان تربیت بدنی مطابق تعرفه مقرر برای تأسیسات و اماکن فرهنگی و آموزشی محاسبه شود.

ز - تشکلهای بخشهای خصوصی و تعاونی و باشگاههای حرفه ای در توسعه ورزش قهرمانی و

حرفه‌ای از طریق اصلاح ساختار تربیت بدنی و ورزش کشور و اعمال پشتیبانی و حمایت لازم در زمینه‌های اداری، مالی و منابع انسانی تقویت می‌شود، به گونه‌ای که تا پایان برنامه اهداف ذیل حاصل گردد:

۱- سهم بخش غیردولتی و باشگاه‌های خصوصی در توسعه ورزش قهرمانی حداقل به پنج‌جاه درصد (۵۰٪) افزایش یابد.

۲- صددرصد (۱۰۰٪) فعالیتهای اجرایی و تأمین منابع ورزش حرفه‌ای با عاملیت بخشهای خصوصی و تعاونی و باشگاهها صورت گرفته و حمایت‌های دولتی به پشتیبانی قانونی و اداری و تسهیلاتی و کمکهای اعتباری موردی محدود گردد.

ماده ۱۱۸ - مواد (۱۶۹) و (۱۷۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم

۱- مواد (۱۶۹) و (۱۷۰) قانون برنامه سوم توسعه... مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱۶۹ - به منظور تأمین امکانات و حمایت‌های قانونی و اعتباری از فعالیتهای ورزش عمومی و قهرمانی طی سالهای اجرای برنامه سوم، وجوهی که توسط اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی صرف احداث و تکمیل فضاها، اماکن و باشگاههای ورزشی و ارائه خدمات ورزشی می‌شود و یا به عنوان کمک به سازمان تربیت بدنی، کمیته ملی المپیک ایران، فدراسیونها، هیأتها و انجمن‌های ورزشی و تربیت بدنی نیروهای مسلح پرداخت می‌گردد، با تأیید سازمان تربیت بدنی به عنوان هزینه قابل قبول تلقی می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

ماده ۱۷۰ - درآمدهای سازمان تربیت بدنی ناشی از برگزاری مسابقات ورزشی، فروش بلیط و استفاده از اماکن ورزشی به درآمد عمومی واریز می‌شود و معادل وجوه واریزی در قالب لوایح بودجه سنواتی در اختیار سازمان مذکور قرار داده می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمانهای تربیت بدنی و برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.**

* آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۶۹ قانون برنامه سوم... در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۲ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

** آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۷۰ قانون برنامه سوم... در تاریخ ۱۳۷۹/۹/۱۶ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در

تاریخ ۱۳۸۰/۳/۲ اصلاح گردیده است.

توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

بخش پنجم - تأمین مطمئن امنیت ملی

فصل دهم - امنیت ملی

ماده ۱۱۹ - دولت موظف است به منظور ارتقاء امنیت عمومی و انضباط اجتماعی،

اقدامهای لازم را برای تحقق موارد ذیل به عمل آورد:

الف - آموزش عمومی و ترویج فرهنگ قانونمداری، نظم، مدارا و زیست سالم.

ب - توسعه خطوط مواصلاتی، راههای مرزی و ارتقاء مرادات و تبادل اطلاعات با کشورهای منطقه و همسایگان به منظور مهار جرائم، قاچاق کالا و مواد مخدر، تردد غیر مجاز و خرابکاری، در قالب توافقتنامه‌های دوجانبه و چندجانبه و ترتیبات امنیت جمعی.

ج - توسعه مشارکت همه‌جانبه همه ایرانیان بر اساس حق برابر شهروندی، در نظام تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و مدیریت اجرایی کشور.

د - تعمیق شناخت مؤلفه‌های قدرت ملی و ترویج روحیه دفاع از منافع ملی و مخالفت با ظلم و سلطه‌گری.

ه - ایمن‌سازی ساختار و پراکندگی جمعیت (به ویژه در مرزهای کشور)، در پرتو مؤلفه‌ها و ملاحظات امنیتی به منظور پرهیز از عدم تعادل جمعیت.

و - تهیه طرح راهبردی توسعه نظم و امنیت کشور با رویکرد جامعه محوری، مشارکت همگانی و جایگزینی ارزشها و کنترل‌های درونی به جای رویکرد امنیتی و ارتقاء احساس امنیت در جامعه.

ز - مبارزه با زمینه‌های بروز بی‌هنجاری، ناسازگاری اجتماعی، خشونت سیاسی و خشونت شهری.

ح - حفظ و ارتقاء منزلت اجتماعی گروههای مختلف مردم و پیشگیری از بحرانهای منزلتی.

ط - تهیه سازوکارهای لازم جهت توسعه مشارکت مردمی، برای تأمین نظم و امنیت عمومی.

ی - تهیه سازوکارهای لازم جهت تقویت نهادهای مدنی و احزاب در کشور.

ماده ۱۲۰ - به منظور سیاستگذاری در مسائل مربوط به اقلیت‌های دینی شناخته‌شده و تقویت مشارکت آنان در اداره امور کشور و تحکیم همبستگی ملی، شورایی تشکیل می‌شود که شرح وظایف و ترکیب اعضای شورا توسط هیأت وزیران تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی

می‌رسد.

ماده ۱۲۱ - دولت موظف است به منظور تقویت بنیه دفاعی کشور و ارتقاء توان بازدارندگی نیروهای مسلح و حفاظت از تمامیت ارضی و امنیت کشور و آمادگی در برابر تهدیدات و حفاظت از منافع ملی، انقلاب اسلامی ایران و منابع حیاتی کشور و هوشمندسازی سیستمهای دفاعی، اقدامهای ذیل را در صورت تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح به عمل آورد:

۱ - تقویت مؤلفه‌های بنیه دفاعی با تأکید بر مدرن‌سازی و هوشمندسازی تجهیزات، ارتقاء منابع انسانی و سیستمهای فرماندهی (C4I).

۲ - ارتقاء فناوریهای نوین و هوشمند و سیستمهای اطلاعاتی در به کارگیری سامانه‌های دفاعی به ویژه سامانه‌های الکترونیکی، هوافضا، دریایی و پدافند هوایی.

۳ - بهینه‌سازی و بهبود ساختارهای چابک و پاسخگو در دفاع ملی.

۴ - ارتقاء حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و به کارگیری متقابل و بهینه از امکانات و توان منابع انسانی.

۵ - نوسازی و بازسازی و بهبود صنایع دفاعی با نگرش به سامانه و فرآیندهای صنعتی نوین.

۶ - ارتقاء ابتکار عمل و توان مقابله مؤثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی، منابع حیاتی و انقلاب اسلامی ایران.

۷ - ارتقاء و افزایش سطح دانش و مهارت نیروهای مسلح، به صورت کمی و کیفی.

۸ - ارتقاء سطح آموزش، تحقیقات، فناوری در بخش دفاع و گسترش همکاریها با مراکز علمی دانشگاهی داخلی و خارجی.

۹ - حضور و استقرار متناسب با تهدیدها در حوزه‌های آبی کشور (خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر).

۱۰ - ارتقاء منزلت اجتماعی و معیشت کارکنان نیروهای مسلح.

۱۱ - رعایت اصول پدافند غیرعامل در طراحی و اجرای طرحهای حساس و مهم و یاد در دست مطالعه و نیز تأسیسات زیربنایی و ساختمانهای حساس و شریانهای اصلی و حیاتی کشور و آموزش عمومی مردم توسط دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) این قانون، به منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح غیرطبیعی.

آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده ظرف مدت دو ماه از تصویب این قانون، توسط سازمان مدیریت

و برنامه‌ریزی کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید و در صورت تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح به مرحله اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۲۲ - پس از موافقت فرماندهی کل نیروهای مسلح، به وزارت کشور اجازه داده می‌شود از طریق نیروی انتظامی نسبت به اعطای مجوز فعالیت به متقاضیان تشکیل مؤسسات غیردولتی خدمات حفاظتی و مراقبتی و واگذاری بخشی از خدمات انتظامی و حفاظتی به مؤسسات مذکور با حفظ کنترل و نظارت دقیق بر اساس آیین‌نامه اجرایی که به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح به تصویب شورای امنیت کشور می‌رسد، اقدام نماید.

ماده ۱۲۳ - به منظور بهینه کردن استفاده از فناوریها در امور امنیتی و انتظامی، شورای امنیت کشور موظف است با همکاری دستگاههای ذی‌ربط نسبت به سیاستگذاری و استانداردسازی سامانه حفاظتی و امنیتی مورد نیاز سازمانها، ادارات، نهادها و وزارتخانه‌ها، اقدام نماید.

ماده ۱۲۴ - به منظور ایجاد هماهنگی و تبادل اطلاعات بین دستگاههای ذی‌ربط:
الف - به منظور ساماندهی، انسجام و استفاده از ظرفیتهای جامعه اطلاعاتی کشور، وزارت اطلاعات مکلف است متناسب با وظایف و اختیارات مصرح در قانون تأسیس و تمرکز اطلاعات و سیاستها و خط مشی‌های فرماندهی کل قوا، طرح اصلاح ساختار جامع اطلاعاتی را تدوین و ماحصل آن را جهت طی تشریفات قانونی به هیأت وزیران ارائه نماید.

ب - وزارت اطلاعات در کشف مفاسد کلان اقتصادی و سرقت میراث فرهنگی در مقام ضابط قوه قضائیه اقدامات لازم را به عمل آورد.

ماده ۱۲۵ - نظر به اهمیت جایگاه امنیت ملی در رشد و توسعه همه‌جانبه کشور و به منظور تدوین طرح جامع در این خصوص با بهره‌گیری کارآمد از مطالعات و تحقیقات مربوط به آن، دولت موظف است با استفاده از ظرفیتهای دستگاه مربوطه نسبت به تهیه طرح جامع امنیت ملی با مسؤلیت وزارت اطلاعات و با همکاری وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، کشور، امور خارجه، دادگستری و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اقدام و نتیجه آن را جهت طی تشریفات قانونی به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۱۲۶ - به منظور به کارگیری جوانان در سازندگی و فعالیتهای اجتماعی، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شهرداریها، دهیارها، جمعیت هلال احمر

و سایر دستگاههای ذی ربط مجازند در اجرای طرحهای تملک داراییهای سرمایه‌ای و خدمات اجتماعی خود از ظرفیت جوانان کشور اعم از تشکلهای غیردولتی جوانان و نیروی مقاومت بسیج استفاده نمایند. آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سازمان ملی جوانان به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۷ - وزارت امور خارجه مکلف است به منظور پیشبرد سیاست خارجی کشور و در چارچوب حفظ و توسعه منافع ملی اقدامهای ذیل را به عمل آورد:

الف - توسعه و تقویت روشها و زمینه‌های ارتباط و مراوده با ایرانیان مقیم خارج از کشور به منظور حفظ هویت ملی و اسلامی و بهره‌گیری از سرمایه‌های مادی، معنوی و علمی آنان در چارچوب مصوبات شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور.

ب - تنظیم و اعطای کمکهای توسعه‌ای رسمی به کشورهای هدف به منظور ایجاد بازار برای کالاهای ایرانی و صدور خدمات فنی و مهندسی در چارچوب قوانین بودجه‌های سالانه.

ج - تسهیل و ارائه بهتر خدمات کنسولی با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات به منظور افزایش رضایتمندی و تکریم ارباب رجوع.

د - هماهنگی بخشهای بین‌المللی کلیه دستگاههای اجرایی به منظور پیشبرد اهداف سیاست خارجی کشور در چارچوب آیین‌نامه‌ای که به همین منظور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۸ - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است براساس نظر ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به تهیه طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح در سطح کشور متناسب با اندازه و نوع تهدیدات و شرایط زیست محیطی، به منظور رعایت پراکندگی در استقرار تأسیسات حساس و حیاتی و صنایع دفاعی و همچنین انتقال پادگانهای مراکز نظامی و کارخانجات بزرگ صنعتی دفاعی از شهرهای بزرگ به ویژه تهران اقدام و به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برساند.

دولت مکلف است نسبت به تأمین و واگذاری تسهیلات اعتباری، بانکی، زمین، تغییر کاربری و ایجاد حریم جهت تأسیسات مورد نیاز اقدامات لازم را به عمل آورد. اعتبارات دریافتی از منابع بانکی از محل فروش اماکن منتقل شده بازپرداخت می‌شود.

ماده ۱۲۹ - مواد (۱۷۱)، (۱۷۵) الی (۱۸۱) و (۱۸۳) الی (۱۸۶) قانون برنامه سوم توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های

۱ - مواد (۱۷۱)، (۱۷۵) الی (۱۸۱) و (۱۸۳) الی (۱۸۶) قانون برنامه سوم توسعه... مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱۷۱ - به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می‌شود به منظور تأمین نیازهای نیروهای مسلح، به ویژه در فن‌آوریهای جدید و استراتژیک و خرید اقلام مورد نیاز پس از تصویب هیأت وزیران و با کسب مجوز از فرماندهی معظم کل قوا، نسبت به ایجاد شرکتهای صنعتی و خدماتی با مشارکت طرفهای داخلی و خارجی اقدام کند.

ماده ۱۷۲ - به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می‌شود مجموعه داراییهای غیر ضرور بخش دفاع و صناعی را که از فن‌آوری بالایی برخوردار نیستند مورد بررسی قرار داده و پس از اخذ مجوز از فرماندهی معظم کل قوا از طریق مزایده به فروش رسانده و درآمد آن را به خزانه واریز نماید.

درآمد حاصل از فروش صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی شده و در چارچوب قوانین بودجه سالیانه جهت رفع نیازهای ضروری بخش دفاع اختصاص می‌یابد.

ماده ۱۷۳ - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است براساس نظر ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به تهیه طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح در سطح کشور متناسب با اندازه و نوع تهدیدات و شرایط زیست محیطی، به منظور رعایت پراکندگی در استقرار تأسیسات حساس و حیاتی و صنایع دفاعی و همچنین انتقال پادگانها و مراکز نظامی و کارخانجات بزرگ صنعتی دفاعی از شهرهای بزرگ به ویژه تهران اقدام و به تصویب فرماندهی معظم کل قوا برساند.

دولت مکلف است نسبت به تأمین و واگذاری تسهیلات اعتباری، بانکی، زمین، تغییر کاربری و ایجاد حریم جهت تأسیسات مورد نیاز اقدامات لازم را به عمل آورد. اعتبارات دریافتی از منابع بانکی از محل فروش اماکن منتقل شده بازپرداخت می‌شود.

ماده ۱۷۴ - پس از کسب مجوز از فرماندهی معظم کل قوا به منظور ایجاد انسجام در نظام تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری، از ادغام سازمان بیمه و بازنشستگی ارتش جمهوری اسلامی ایران و سازمان بیمه و بازنشستگی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بیمه و بازنشستگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی و سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح، سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح وابسته به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ایجاد می‌شود.

مراحل اجرایی تجدیدنظر در سازمانهای سابق‌الذکر با تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا، تعیین می‌شود. اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و آیین‌نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح و

▷ وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان برنامه و بودجه و سازمان اموراداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.*

ماده ۱۷۵ - به منظور تحقق آرمانهای حضرت امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا پیرامون ارتش بیست میلیونی و ایجاد بستر مناسب جهت مشارکت نوجوانان و جوانان در امور اجتماعی، فرهنگی، دفاعی و اشاعه تفکر بسیجی و مردمی کردن امنیت و دفاع از طریق تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین:

الف - هزینه‌هایی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی صرف تقویت و توسعه پایگاههای نیروی انتظامی و رده‌های مقاومت ارتش بیست میلیونی به‌ویژه احداث و تکمیل پایگاههای مقاومت بسیج می‌شوند، به‌عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شوند. آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ب - بند ب ماده ۱۷۵ به موجب قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم... و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ لغو شده است.

ج - دولت موظف است به منظور تحقق پنجاه درصد (۵۰٪) طرح جامع ارتش بیست میلیونی که به تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا رسیده است، امکانات و تجهیزات مربوط را در برنامه سوم پیش‌بینی نماید.

د - ادارات و کارخانجات موظفند امکانات، تجهیزات و اعتبارات لازم برای فعالیت‌های جاری رده‌های مقاومت بسیج مربوط به خود را تأمین نمایند.

ه - در برنامه پنج ساله سوم رده‌های مقاومت بسیج و کانونهای فرهنگی ورزشی بسیج در ساختمان‌های جدیدالاحداث از پرداخت حق انشعاب آب، برق، گاز و یک خط تلفن مورد نیاز معاف می‌باشند.

ماده ۱۸۱ - الف - دولت موظف است به منظور پیشگیری، امداد رسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب دیده در حوادث غیر مترقبه در طی برنامه سوم، اعتبارات لازم را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی کند و در اختیار ستاد حوادث غیر مترقبه کشور قرار دهد. در صدی از اعتبارات فوق جهت مطالعات آسیب‌پذیری به منظور کاهش اثرات بلایای طبیعی و اجرای پروژه‌های پیشگیری از حوادث غیر مترقبه از قبیل سیل و زلزله، خشکسالی، آتش‌سوزی، طوفان و یا پیشروی آب دریا هزینه خواهد شد.

ب - وزارت کشور می‌تواند از محل منابع قرض الحسنه سیستم بانکی، وام و در صورت عدم تکافوز محل سایر منابع بانکی تسهیلات مورد نیاز را به مالکان واحدهای مسکونی، تجاری، صنعتی، معدنی و کشاورزی خسارت دیده در

▶ مناطق سابق الذکر اعطا کند. مابه‌التفاوت سود و کارمزد تسهیلات اعطایی در لوابیح بودجه سالانه منظور خواهد شد. دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط سیستم بانکی را که در این بند پیش‌بینی شده است تضمین کند.

ج - به منظور افزایش سهم صنعت بیمه در جریان خسارت ناشی از حوادث غیر مترقبه، دولت مجاز است شرایط لازم را به نحوی فراهم کند که در دوران برنامه سوم حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) محصولات کشاورزی، دامداری، صنایع دستی، شیلات، ابنیه عمومی، تأسیسات شهری و روستایی، ساختمانهای مسکونی، تجاری و صنعتی تحت پوشش بیمه قرار گیرند.

ماده ۱۸۳ - به منظور اعمال سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی ایران در روابط خارجی و ایجاد وحدت رویه در این زمینه، وزارت امور خارجه بر کلیه روابط خارجی نظارت خواهد داشت و سایر دستگاهها و واحدهایی که به نحوی در خارج از کشور فعالیت دارند و یا فعالیت و اقدامات آنان در روابط خارجی اثرگذار است، ملزم به اجرای سیاست‌های ابلاغی توسط وزارت امور خارجه هستند. همچنین نمایندگیهای آنها در خارج از کشور موظفند بر اساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت امور خارجه، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در انجام فعالیتهای خود با نمایندگیهای سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور هماهنگی لازم را به عمل آورند.*

تبصره ۱ - به منظور اعمال سیاست‌های فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و تمرکز در سیاستگذاری و هماهنگی در فعالیتهای فرهنگی و تبلیغی خارج از کشور و با اهداف استفاده بهینه از امکانات مادی و معنوی موجود انجام امور کلیه فعالیتهای فرهنگی تبلیغی و هنری بخش‌های دولتی و غیردولتی در خارج از کشور بر اساس اساسنامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده است با سازمان مذکور خواهد بود.

تبصره ۲ - انجام کلیه فعالیتهای پیش‌بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، منوط به تأیید معظم‌له می‌باشد.

ماده ۱۸۴ - به منظور تنظیم سطح روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای جهان و مجامع بین‌المللی، دولت مکلف است بر اساس گزارش جامعی که وزارت امور خارجه از فعالیتهای برون مرزی دستگاههای اجرایی و همکاری و عضویت آنها در سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای (شامل بررسی وضع موجود، ارزیابی عملکرد و ضرورت یا عدم ضرورت ادامه عضویت یا فعالیت دستگاههای مذکور در خارج از کشور و یا کاهش سطح روابط و فعالیتها) تهیه و ارائه می‌کند، در مورد ادامه و یا قطع فعالیت دستگاههای اجرایی در خارج از کشور و سطح آن و وضعیت عضویت

► وزارتخانه‌ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای انقلابی در مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی اتخاذ تصمیم کند. کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۱) این قانون و نهادهای عمومی غیردولتی، در صورت تأیید ادامه فعالیتشان در خارج از کشور موظفند حداکثر طی مدت شش ماه تشکیلات و ساختار نمایندگیهای خارج از کشور و نیز وضعیت عضویت خود در مجامع بین‌المللی را براساس مصوبات هیأت وزیران اصلاح کنند.

تبصره - انجام کلیه فعالیتهای پیش‌بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، منوط به تأیید معظم‌له می‌باشد.

ماده ۱۸۵ - ایجاد هرگونه دفتر، نمایندگی، شعبه و واحد اداری جدید و عناوین مشابه در خارج از کشور توسط دستگاههای موضوع ماده (۱۱) این قانون و نهادهای عمومی غیردولتی منوط به پیشنهاد دستگاه ذی‌ربط و وزارت امور خارجه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره ۱ - بانکها و شرکتهای بیمه از شمول این ماده مستثنی هستند.

تبصره ۲ - انجام کلیه فعالیتهای پیش‌بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، منوط به تأیید معظم‌له می‌باشد.

ماده ۱۸۶ - وزارت امور خارجه موظف است با بهره‌گیری از نظرات کلیه دستگاههای ذی‌ربط راهبردهای مناسب را برای اجرای دقیق سیاستهای کلی ذیل تهیه و جهت تصویب در سال اول برنامه سوم به شورای عالی امنیت ملی ارائه نماید:

- ۱- گسترش همکاریهای دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی.
- ۲- ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورهای غیر متخاصم.
- ۳- بهره‌گیری از روابط برای افزایش توان ملی.
- ۴- مقابله با افزون‌خواهی کشورهای متخاصم.
- ۵- تلاش برای رهایی از حضور بیگانگان.
- ۶- مقابله با تک قطبی شدن جهان.
- ۷- حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم.
- ۸- تلاش برای ایجاد نزدیکی بیشتر میان کشورهای اسلامی.
- ۹- تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل.

آن برای دوره برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۴-۱۳۸۸) تنفیذ می‌گردد.

فصل یازدهم - توسعه امور قضایی

ماده ۱۳۰ - قوه قضائیه موظف است لوایح ذیل را تهیه و به تصویب مراجع ذی صلاح برساند:
الف - لایحه «جرم‌زدایی از قوانین کیفری» به منظور جلوگیری از آثار سوء ناشی از جرم‌انگاری در مورد تخلفات کم اهمیت، کاهش هزینه‌های نظام عدالت کیفری و جلوگیری از گسترش بی‌رویه قلمرو حقوق جزا و تضييع حقوق و آزادیهای عمومی.

ب - لایحه «جایگزینهای مجازات حبس» به منظور بهره‌گیری از روشهای نوین اصلاح و تربیت مجرمان در جامعه و همچنین ایجاد تناسب بیشتر میان جرم و مجازات و شخصیت مجرم را تهیه و ارائه نماید.

ج - لایحه «حمایت از حقوق شهود و متهمان».

د - لایحه «حمایت از بزه دیدگان اجتماعی».

ه - لایحه «حفظ و ارتقاء حقوق شهروندی و حمایت از حریم خصوصی افراد، در راستای

اجرای اصل بیستم (۲۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱)».

و - لایحه «تعریف جرم سیاسی و تفکیک آن از سایر جرائم».

ز - نسبت به موارد ذیل اقدام نماید:

۱ - استقرار نظام قضایی سریع، دقیق، بالسویه در دسترس، ارزان، قابل پیش‌بینی قانونی،

▶ * آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۱۷۵ قانون برنامه سوم.... در تاریخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ اصلاح شده است.

* * آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۸۳ قانون برنامه سوم.... در تاریخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده و در تاریخ ۱۳۸۲/۵/۸ اصلاح شده است.

۱- اصل بیستم (۲۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.

منصفانه و قاطع.

- ۲- پایه گذاری و تضمین بنیادهای حقوق مالکیت خصوصی و معنوی، در قلمرو قضائی.
- ۳- رفع هرگونه تبعیض، قومی و گروهی، در قلمرو حقوقی و قضائی.
- ۴- تمهید سازوکارهای لازم برای پیشگیری از وقوع جرم، براساس اصل یکصد و پنجاه و ششم (۱۵۶) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱).
- ۵- طراحی و استقرار نظام جامع اطلاعات (M.I.S)، عملیات و مدیریت قضایی به منظور سرعت بخشیدن به عملیات و مدیریت کارآمد، اصلاح فرآیندها و بهبود روشهای انجام امور قضائی، تا پایان برنامه چهارم.
- ۶- فراهم نمودن زمینه تشکیل نهادهای داوری غیردولتی.
- ۷- به منظور اجرای اصل سی و پنجم (۳۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۲) و نیز به منظور تأمین و حفظ حقوق عامه و گسترش خدمات حقوقی هر یک از اصحاب دعوی حق انتخاب، معرفی و حضور وکیل، در تمامی مراحل دادرسی اعم از تحقیقات، رسیدگی و اجرای احکام قضایی را به استثنای مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد و یا حضور غیرمتهم به تشخیص قاضی موجب فساد می شود، دارند.

- ۱- اصل یکصد و پنجاه و ششم (۱۵۶) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: قوه قضائیه قوه ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده دار وظایف زیر است:
 - ۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبه، که قانون معین می کند.
 - ۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادیهای مشروع.
 - ۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین.
 - ۴- کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام.
 - ۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.
- ۲- اصل سی و پنجم (۳۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: در همه دادگاهها طرفین دعوی حق دارند برای خود وکیل انتخاب نمایند و اگر توانایی انتخاب وکیل را نداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم گردد.

ماده ۱۳۱ - به قوه قضائیه اجازه داده می‌شود:

الف - براساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزیر دادگستری با همکاری دادستانی کل کشور و سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تأیید رئیس قوه قضائیه می‌رسد، اسناد و اوراق پرونده‌های قضایی که نگهداری سوابق آنها ضروری می‌باشد را با استفاده از فناوریهای اطلاعاتی روز، به اسناد الکترونیکی تبدیل و سپس نسبت به امحای آنها اقدام نماید مشروط بر آن که حداقل سی سال از مدت بایگانی قطعی آنها گذشته باشد. اطلاعات و اسناد تبدیلی در کلیه مراجع قضایی و اداری سندیت داشته و قابل استناد خواهد بود.

اصل پرونده‌های مهم و ملی که جنبه سندیت تاریخی دارد، توسط سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران حفظ و نگهداری خواهد شد.

ب - به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اجازه داده می‌شود اقدامات و ارائه خدمات را در قسمتهای مختلف به صورت رایانه‌ای انجام دهد. اصل کتابت در تنظیم اظهارنامه، صورتمجلس تحدید حدود و دفتر املاک و اسناد رسمی باید رعایت گردد.

ماده ۱۳۲ - سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است به منظور بهبود وضعیت زندانها و ایجاد بازپروری مناسب و اصلاح و تربیت زندانیان با هدف بازگشت آنان به زندگی سالم اجتماعی و کاهش بازگشت مجدد به جرم توسط زندانیان آزاد شده نسبت به انجام موارد ذیل اقدام نماید:

الف - بهینه‌سازی فضاهای فیزیکی با اولویت توسعه کانونهای اصلاح و تربیت.

ب - حمایت از خانواده زندانیان و معدومین از طریق سازمانها و نهادهای خیریه مردمی و غیردولتی و انجمنهای حمایت از زندانیان.

ج - ارائه پیشنهادها مقتضی به قوه قضائیه برای تهیه لایحه ساز و کارهای لازم جهت حذف سابقه کیفری زندانیان اصلاح شده.

ماده ۱۳۳ - به منظور صدور سند مالکیت املاک واقع در بافت مسکونی روستاها، وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) موظف است به نمایندگی از طرف روستائیان طی مدت برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران برای کلیه روستاهای دارای شورای اسلامی و مراکز دهستانها نقشه تفکیکی وضع موجود روستا را تهیه و به اداره ثبت اسناد و املاک ارسال نماید. نقشه‌های تفکیکی تهیه شده نیاز به تأیید سایر مراجع دولتی

ندارد و ادارات ثبت اسناد و املاک براساس آن به شرح زیر اقدام می نمایند:

۱- در صورتی که محدوده مورد عمل قبلاً تحدید حدود شده باشد. پس از کنترل نقشه و تطبیق آن با محل با توجه به مدارک متصرفین صورتجلسه تفکیکی حاوی حدود قطعات و مشخصات متصرفین توسط نماینده و نقشه بردار ثبت تنظیم و به امضاء نماینده بنیاد مسکن و شورای اسلامی روستا می رسد تا براساس آن به نام متصرفینی که دارای مدارک دال بر مالکیت می باشند سند مالکیت صادر و تسلیم گردد.

۲- در صورتی که متصرف نتواند مدارک دال بر مالکیت ارائه نماید، یا در مالکیت و تصرف اشخاص اختلاف باشد، همچنین در صورتی که محدوده مورد عمل تحدید حدود نشده باشد یا عرصه آن از املاک متعلق به دولت، سازمانها و مؤسسات و نهادهای عمومی یا اوقاف باشد، موضوع در هیأتی مرکب از رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان و رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و یکی از قضات دادگستری به انتخاب رئیس قوه قضائیه مطرح و رأی مقتضی صادر می گردد.

هیأت می تواند برای رسیدگی به موضوع از خبرگان ثبتی استفاده و با استفاده از تحقیقات و شهادت شهود رأی خود را صادر نماید. رأی صادره توسط ثبت محل به طرفین ابلاغ می شود، در صورت عدم اعتراض ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی، ادارات ثبت اسناد و املاک و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی حسب مورد مکلف به اجرای آن می باشند. در صورت وصول اعتراض، معترض به دادگاه هدایت می شود. رسیدگی به این اعتراضات در دادگاه خارج از نوبت خواهد بود.

۳- مشمولین این قانون از پرداخت کلیه هزینه های ثبتی معاف می باشند. نقل و انتقالات بعد از صدور سند مالکیت شامل معافیت نخواهد بود.

۴- نحوه تشکیل جلسات و اختیارات هیأتها و نحوه انتخاب کارشناسان و خبرگان ثبتی و چگونگی تهیه نقشه تفکیکی و میزان مبالغ دریافتی و هزینه نمودن آنها مطابق آیین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) حداکثر ظرف دو ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۵- خانواده های تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از پرداخت هزینه عوارض و مالیات و هرگونه هزینه دیگر معاف می باشند.

ماده ۱۳۴ - ماده (۱۸۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری

اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۴-۱۳۸۸) تنفیذ می‌گردد.

بخش ششم - نوسازی دولت و ارتقاء اثربخشی حاکمیت

فصل دوازدهم - نوسازی دولت و ارتقاء اثربخشی حاکمیت

ماده ۱۳۵ - نقش و وظایف دولت در حوزه‌های «امور حاکمیتی»، «امور تصدیهای اجتماعی، فرهنگی و خدماتی»، «امور زیربنائی» و «امور تصدیهای اقتصادی» تعریف و به شرح ذیل تنظیم گردد:

الف - امور حاکمیتی:

امور حاکمیتی دولت که تحقق آن موجب اقتدار حاکمیت کشور است و منافع آن بدون محدودیت شامل همه اقشار جامعه می‌گردد عبارتند از:

- ۱ - سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت در بخشهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
- ۲ - برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و باز توزیع درآمد.
- ۳ - ایجاد فضای سالم، برای رقابت و جلوگیری از انحصار و تضییع حقوق مردم.
- ۴ - فراهم نمودن زمینه‌ها و مزینتهای لازم، برای رشد و توسعه کشور و رفع فقر و بیکاری.
- ۵ - قانونگذاری، امور ثبتی، استقرار نظم و امنیت و اداره امور قضایی.

۱ - ماده (۱۸۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱۸۹ - به منظور کاهش مراجعات مردم به محاکم قضایی و در راستای توسعه مشارکتهای مردمی، رفع اختلافات محلی و نیز حل و فصل اموری که ماهیت قضایی ندارد و یا ماهیت قضایی آن از پیچیدگی کمتری برخوردار است به شوراهای حل اختلاف واگذار می‌گردد. حدود وظایف و اختیارات این شوراها، ترکیب و نحوه انتخاب اعضای آن براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب هیأت وزیران و به تأیید رئیس قوه قضائیه می‌رسد.*

* آیین‌نامه اجرایی این ماده در تاریخ ۱۳۸۱/۲/۱۵ به تصویب هیأت وزیران رسیده و ضمناً در تاریخهای ۱۳۸۱/۳/۸، ۱۳۸۱/۴/۳۰ و ۱۳۸۱/۵/۱۶ اصلاح گردیده است.

۶ - حفظ تمامیت ارضی کشور و ایجاد آمادگی دفاعی ملی.

۷ - صیانت از هویت ایرانی، اسلامی.

۸ - اداره امور داخلی، مالیه عمومی، تنظیم روابط کار و روابط خارجی.

۹ - حفظ محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی و میراث فرهنگی.

۱۰ - علوم و تحقیقات بنیادی، آمار و اطلاعات ملی.

۱۱ - پیشگیری از بیماریهای واگیر، مقابله و کاهش اثرات حوادث طبیعی و بحرانهای پیچیده.

ب - امور تصدیهای اجتماعی، فرهنگی و خدماتی:

آن دسته از وظایفی است که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد می‌گردد، از قبیل آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای، علوم و تحقیقات، بهداشت و درمان، تربیت بدنی و ورزش، اطلاعات و ارتباطات جمعی و امور فرهنگی، هنری و تبلیغات دینی.

ج - امور زیربنایی:

آن دسته از طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است که موجب تقویت زیرساختهای اقتصادی و تولیدی کشور می‌گردد، نظیر طرحهای آب و خاک، عمران شهری و روستایی و شبکه‌های انرژی رسانی، ارتباطات و حمل و نقل.

د - امور تصدیهای اقتصادی:

آن دسته از وظایفی است که دولت متصدی اداره و بهره‌برداری از اموال جامعه است و مانند اشخاص حقیقی و حقوقی در حقوق خصوصی عمل می‌کند، نظیر تصدی در امور صنعتی، کشاورزی، حمل و نقل و بازرگانی و بهره‌برداری از طرحهای مندرج در بند (ج) این ماده.

ماده ۱۳۶ - به منظور ایجاد زمینه مناسب برای رشد و توسعه کشور، افزایش کارایی و بهره‌وری دستگاههای اجرایی، تقویت امور حاکمیتی دولت و توسعه مشارکت مردم در امور کشور، نحوه اجرای وظایف مذکور در ماده (۱۳۵) این قانون به طریق ذیل پالایش و اصلاح می‌گردد:

الف - امور حاکمیتی دولت توسط دستگاههای دولتی و عنداللزوم با جلب مشارکت مردم انجام می‌گردد و دستگاههای اجرایی ذی‌ربط در ابعاد منابع انسانی، فناوری انجام کار، تجهیزات و تخصیص منابع، تقویت و توسعه کیفی خواهند یافت.

ب - وظایف امور تصدیهای اجتماعی، فرهنگی و خدماتی دولت با رعایت اصول بیست و نهم

(۲۹) و سی‌ام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) با استفاده از شیوه‌های ذیل انجام می‌گردد:

- ۱- اعمال حمایت‌های لازم برای توسعه بخش غیردولتی مجری این وظایف.
- ۲- خرید خدمات از بخش غیردولتی.
- ۳- مشارکت با بخش غیردولتی از طریق اجاره و واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی.
- ۴- واگذاری مدیریت بخشی از واحدهای دولتی به بخش غیردولتی، در چارچوب سیاستهای کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
- ۵- ایجاد و اداره واحدهای دولتی با رویکرد هدفمند و نتیجه‌گرا (مطابق ماده ۱۴۴ این قانون) با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در مناطقی که هیچ‌کدام از حالت‌های فوق‌الذکر امکان‌پذیر نباشد.
- ج- وظایف زیربنایی دولت با مدیریت، حمایت و نظارت دستگاهها و شرکتهای دولتی توسط بخش غیردولتی انجام خواهد شد.
- د- وظایف مربوط به تصدی‌های اقتصادی دولت با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۲) به بخش غیردولتی واگذار می‌گردد. دولت در این بخش نسبت به تنظیم مقررات برای جلوگیری از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، ایجاد فضای سالم رقابت، رشد توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری و نظایر آن اقدام خواهد نمود. تعریف و تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط و محدوده و تکالیف امور حاکمیتی و تصدی‌گری، زیربنایی و موارد واگذاری دستگاههای مختلف به نحو تفصیلی و همچنین اجرای کلیه موارد این ماده تا پایان سال ۱۳۸۳ در قالب لایحه‌ای توسط دولت تهیه و به مجلس شورای اسلامی تقدیم خواهد شد.

۱- برای ملاحظه اصل ۲۹ قانون اساسی به زیرنویس ماده ۹۶ مراجعه شود.

اصل سی‌ام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

۲- برای ملاحظه اصل ۲۹ ق.ا. به زیرنویس ماده ۶ مراجعه شود.

ماده ۱۳۷ - الف - دولت مکلف است تشکیلات کلان دستگاههای اجرایی و وزارتخانه‌ها را متناسب با سیاستها و احکام این برنامه و تجربه سایر کشورها، جهت برطرف کردن اثربخشی ناقص، تعارضهای دستگاهی و غیرکارآمدی و عدم جامعیت، عدم کفایت، تمرکز امور، موازی‌کاریها و همچنین بهره‌گیری همه‌جانبه از فناوریهای نوین و روشهای کارآمد، با هدف نوسازی، متناسب سازی، ادغام و تجدید ساختار به صورت یک منظومه منسجم، کارآمد، فراگیر و با کفایت، اثربخش و غیرمتمرکز طراحی نماید و لایحه ذی‌ربط را شش ماه پس از تصویب این قانون به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند، به طوری که امکان اجرای آن از ابتدای سال دوم برنامه چهارم میسر باشد.

ب - آن دسته از تصدیهای قابل واگذاری دستگاههای دولتی در امور توسعه و عمران شهر و روستا، با تصویب هیأت وزیران همراه با منابع مالی ذی‌ربط به شهرداریها و دهیاریها واگذار می‌شود.

ماده ۱۳۸ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است با همکاری دستگاههای ذی‌ربط به منظور اصلاح نظام بودجه‌ریزی از روش موجود به روش هدفمند و عملیاتی و به صورت قیمت تمام شده خدمات، اقدامات ذیل را حداکثر تا پایان سال دوم برنامه چهارم انجام دهد:

- الف - شناسایی واحصاء فعالیت و خدماتی که دستگاههای اجرایی ارائه می‌نمایند.
- ب - تعیین قیمت تمام شده فعالیتها و خدمات، متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی مشخص.
- ج - تنظیم لایحه بودجه سالانه براساس حجم فعالیتها و خدمات و قیمت تمام شده آن.
- د - تخصیص اعتبارات براساس عملکرد و نتایج حاصل از فعالیتها و متناسب با قیمت تمام شده آن.

تبصره ۱ - به منظور تحقق رویکرد فوق و همچنین تسریع در تغییر نظام بودجه‌ریزی کشور و تقویت نظام برنامه‌ریزی و نظارت، سازمان مذکور موظف است ضمن اصلاح ساختار سازمان، مدیریت نیروی انسانی، روشها و فناوری اداری خود، ترتیبی اتخاذ نماید تا با سازمانی کوچک، منعطف، کارا و اثربخش و به کارگیری نخبگان و اندیشمندان امکان انجام وظایف محوله به طور مطلوب و بهینه فراهم گردد.

تبصره ۲ - سازمان فوق‌الذکر و وزارت امور اقتصادی و دارایی نسبت به تهیه لوایح لازم برای اصلاح قوانین و مقررات مالی، اداری و استخدامی و بودجه‌ریزی کشور اقدام نماید به نحوی که نظام موجود تبدیل به نظام کنترل نتیجه و محصول گردد.

ه - آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت

وزیران می‌رسد.

ماده ۱۳۹ - به منظور اصلاح ساختار و تشکیلات دستگاههای اجرایی، اقدامهای ذیل انجام می‌گردد:

الف - دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد حذف و یا واگذاری حداقل بیست درصد (۲۰٪) از تعداد سازمانها و نهادها، مؤسسات و شرکتهای و نظایر آن را به سایر بخشها و ادغام و انحلال دستگاههای غیر ضرور را جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

ب - ممنوعیت ایجاد وزارتخانه، مؤسسه دولتی، نهاد عمومی غیردولتی، شرکت دولتی و دستگاههایی با عناوین مشابه، مگر در موارد استثناء با تأیید هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی.

ج - ادغام کلیه واحدهای سازمانی هر وزارتخانه (به استثنای شرکتهای دولتی) در سطح استان، شهرستان، بخش و ... در یک واحد سازمانی، به طوری که واحدهای مربوطه در مرکز عهده‌دار راهبری و انجام امور ستادی آنها باشند. سطح سازمانی واحدهای موضوع این بند و موارد استثناء با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد. تغییر یا ادغام واحدهای استانی که به موجب قانون ایجاد شده‌اند با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

د - بازنگری و تجدید ساختار داخلی دستگاههای اجرایی، براساس ضوابطی که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. در صورتی که با اصلاح تشکیلات، پستهای دارای شاغلین رسمی حذف گردند، این‌گونه پستها صرفاً تا خروج طبیعی مستخدمین ذی‌ربط پایدار خواهد بود.

ه - کلیه واحدهای استانی، شهرستانی و ... دستگاههای اجرایی موظفند ضمن اقدام لازم در خصوص بازنگری و تجدید ساختار سازمانی خود، پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اصلاحات لازم را به مورد اجرا گذارند و نیروهای مازاد را به سایر واحدهای مستقر در همان محل منتقل نمایند.

و - نصاب جمعیت برای تشکیل شهرستان، شهر و بخش با رویکرد عدم توسعه سطوح تقسیمات کشوری در سال اول برنامه چهارم توسط هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۱۴۰ - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور توسعه بخش خصوصی و تعاونی و جلب مشارکت تشکلهای غیردولتی و سایر بخشهای جامعه مدنی در اداره امور کشور و افزایش کارآمدی مدیریت دولتی، در مواجهه با چالشها و استفاده از فرصتها و منابع ملی، اقدامهای ذیل را انجام دهد:

الف - کمک به ایجاد و توسعه و قانونمندی نهادهای غیردولتی لازم برای توسعه کارآفرینی، ترویج فرهنگ خدمت، توسعه سلامت و شفافیت اداری و حفاظت از محیط زیست و ارتقاء استانداردهای زیست محیطی و سلامت مردم، بر مبنای هدف محوری و مسؤلیت پذیری.

ب - تشکیل واحد سازمانی مناسب برای تقویت و حمایت از بخش غیردولتی، در زمینههای نهادسازی، آموزش، ایجاد تسهیلات، توجیه و رفع موانع اداری در سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و کلیه وزارتخانهها و سازمانهای مستقل دولتی از محل پستهای سازمانی موجود.

ماده ۱۴۱ - دولت موظف است به منظور استقرار نظام شایسته‌گرایی و ایجاد ثبات در خدمات مدیران، درخصوص موارد ذیل لایحه مربوطه را تهیه و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

الف - مشاغل مدیریتی را در دو بخش سیاسی و حرفه‌ای، تعریف و طبقه‌بندی نماید.

ب - در انتخاب و انتصاب افراد به پستهای حرفه‌ای، شرایط تخصصی لازم را تعیین نماید تا افراد از مسیر ارتقاء شغلی به مراتب بالاتر ارتقاء یابند. در مواردی که از این طریق امکان انتخاب وجود نداشته باشد، با انجام ارزیابیهای مدیریتی و تخصصی لازم، انتخاب صورت پذیرد.

ج - درخصوص عزل و نصب پستهای مدیریت سیاسی اختیارات لازم به مقامات منصوب‌کننده داده شود.

ماده ۱۴۲ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون موظفند به منظور افزایش پاسخگویی دستگاههای اجرایی در مقابل مردم، با استفاده از فناوریهای نوین اداری و بازرگری و مهندسی فرآیندها و روشها و رشد شاخصهای مربوط به مشتری‌مداری و آموزش اداری مردم و توسعه فرهنگ مدیریت و ارزیابی عملکرد و راهکارهای لازم برای جلوگیری از مفاسد اداری، سطح کیفی خدمات خود را افزایش داده و در تدوین ضوابط و مقررات و بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌های ذی‌ربط رضایت و تکریم ارباب رجوع به عنوان یکی از اهداف اصلی و تأثیرگذار در سرنوشت اداری و استخدامی کارکنان ملحوظ نمایند.

ماده ۱۴۳ - به منظور اصلاح و بهبود مدیریت نیروی انسانی بخش دولتی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دستگاههای اجرایی مذکور در ماده (۱۶۰) این قانون موظفند اقدامات ذیل را به عمل آورند:

- الف - تجزیه و تحلیل و باز طراحی مشاغل دولتی با رویکرد جذب متخصصین و نخبگان.
- ب - به کارگیری نیروی انسانی به هر شکل در دستگاههای فوق الذکر در فضای رقابتی و کسب حداقل امتیازات در امتحانات استخدامی ادواری.
- ج - پیش‌بینی ضوابط و دستورالعملهای پرداخت حقوق کارکنان براساس تلفیق مناسب نتیجه‌گرایی و بهره‌وری به جای وقت‌مزدی.
- د - ارتقاء سطح کیفی مدیران و سرپرستان با پیش‌بینی ضوابط خاص آموزش و شرایط احراز تصدی آنها و کاهش حداقل بیست درصد (۲۰٪) از پستهای مدیریت و سرپرستی.
- ه - توسعه آموزش‌های شغلی و تخصصی کوتاه مدت برای کارکنان دستگاههای اجرایی و حذف دوره‌هایی که با استفاده از امکانات دولتی و مأموریت منجر به دریافت مدارک دانشگاهی رسمی و یا غیررسمی می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴۴ - کلیه دستگاههای اجرایی موظفند به منظور افزایش کارآیی و بهره‌وری و استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول، به جای کنترل مراحل انجام کار و اعطای اختیارات لازم به مدیران برای اداره واحدهای تحت سرپرستی خود به صورت مستقل و هدفمند نمودن تخصیص منابع، براساس دستورالعمل مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی، قیمت تمام شده آن دسته از فعالیتهای و خدماتی که قابلیت تعیین قیمت تمام شده را دارند (از قبیل واحدهای آموزشی، پژوهشی و بهداشتی، درمانی، خدماتی و اداری)، براساس کمیت و کیفیت محل جغرافیایی مشخص و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا استان و با اعطای اختیارات لازم به مدیران ذی‌ربط اجرا نمایند.

به دستگاههایی که براساس ضوابط این ماده خدمات خود را ارائه می‌نمایند، اجازه داده می‌شود حسب نیاز نسبت به جابه‌جایی فصول و برنامه‌های اعتبارات هزینه اقدام و مابه‌التفاوت هزینه‌های قبلی فعالیت با قیمت تمام شده را صرف ارتقاء کیفی خدمات، تجهیز سازمان و پرداخت

نشود از پنجاه درصد (۵۰٪) تعداد کارکنانی که از خدمت خارج می‌شوند تجاوز نکند.^(۱)

ز - ممنوعیت ایجاد، اداره هرگونه مهمانسرا، زائرسرا، مجتمع مسکونی، رفاهی، درمانی، فضاهای ورزشی و تفریحی و نظایر آن، توسط دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون، کلیه دستگاههای اجرایی موظفند، این نوع تأسیسات و خدمات یا بهره‌برداری از آنها را حداکثر تا پایان سال سوم برنامه چهارم، به بخش غیردولتی واگذار نمایند. موارد مستثنی با پیشنهاد دستگاه اجرایی مربوط و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران بلامانع است. در انتقال بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی باشد، رعایت اصل هشتاد و سوم (۸۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۲) الزامی است.

ح - کلیه خدماتی که در حال حاضر توسط دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) این قانون، برای کارکنان خود در زمینه‌های مختلف نظیر سرویس رفت و آمد، سلف سرویس، تعاونیهای مصرف، امور ورزش کارکنان، مهد کودک و موارد مشابه به صورت امانی و یا خرید خدمات صورت می‌گیرد، از سال سوم برنامه با پرداخت یارانه مستقیم انجام خواهد شد و کلیه واحدهای اداری ذی‌ربط منحل گردیده و کارکنان رسمی آنها به واحدهای نیازمند دیگر منتقل می‌شوند.

ط - وزارت آموزش و پرورش و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای می‌توانند برای اجرای بند «ب» ماده (۱۳۶) با کادر آموزشی خود مشروط بر اینکه از مرخصی بدون حقوق استفاده نمایند، به روش مذکور در این بند عقد قرارداد نمایند. سوابق خدمت این گونه مستخدمین با پرداخت کسور بازنشستگی در صندوق ذی‌ربط مستخدم منظور خواهد شد.

هزینه سرانه مدارس که به روشهای مذکور در اجزای (۲)، (۳) و (۴) بند (ب) ماده (۱۳۶) توسط بخش غیردولتی اداره می‌گردند، متناسب با ویژگیهای هر بند و توانمندیهای مناطق توسط دولت تأمین و پرداخت می‌شود.

ی - صدور مجوز استخدام هر یک از وزارتخانه‌ها و سازمانهای مستقل، در چارچوب جدول

۱ - کلمه لشکری از سطر ذیل جدول شماره (۹) حذف شد.

۲ - اصل هشتاد و سوم (۸۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸: بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی باشد قابل انتقال به غیر نیست مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی، آن هم در صورتی که از نفایس منحصر به فرد نباشد.

پاداش به کارکنان و مدیران واحدهای ذی ربط نمایند. اعتباراتی که براساس قیمت تمام شده در چارچوب بودجه سنواتی در اختیار واحدها قرار می‌گیرد، کمک تلقی شده و پس از پرداخت به هزینه قطعی منظور می‌گردد.

ماده ۱۴۵ - به منظور کاهش حجم تصدیها و افزایش مشارکت مردم در اداره امور کشور و کوچک‌سازی دولت، اقدامهای ذیل انجام می‌شود:

الف - توسعه فعالیتهای اجتماعی، فرهنگی، تولیدی و خدماتی، صرفاً از طریق روشهای مذکور در بند (ب) ماده (۱۳۶) انجام گردد.

ب - کاهش سالانه حداقل سه درصد (۳٪) از تصدیهای اجتماعی، فرهنگی، تولیدی، خدماتی و نظایر آن توسط دستگاههای اجرایی با استفاده از روشهای مذکور در اجزای (۱)، (۲)، (۳) و (۴) بند (ب) ماده (۱۳۶) و اختصاص بخشی از منابع مربوط برای توسعه بخشهای غیردولتی.

ج - ممنوعیت شروع هر نوع طرح و پروژه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سطوح ملی و استانی به استثنای موارد مربوط به امور حاکمیتی و زیربنایی و مواردی که با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، استفاده از شیوه‌های مذکور در اجزای (۱)، (۲) و (۳) بند (ب) ماده (۱۳۶) امکان‌پذیر نباشد، اعتبارات طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصول مربوط به صورت و جوه اداره شده برای توسعه بخش غیردولتی در همان فصل اختصاص خواهد یافت.

د - مشارکت و سرمایه‌گذاریهای جدید شرکتهای دولتی در سایر شرکتهای سازمانها و تفکیک و تکثیر آنها در قالب شرکتهای موسوم به نسل دوم و نظایر آن ممنوع می‌باشد.

ه - تعیین اهداف کمی برنامه خصوصی‌سازی شرکتهای دولتی و سقف اعتبارات آنها، در قوانین بودجه سالانه، به نحوی که نسبت اعتبارات شرکتهای دولتی و بودجه کل کشور به تولید ناخالص داخلی هر ساله حداقل دو درصد (۲٪) کاهش یابد.

و - ۱ - در پایان برنامه چهارم تعداد کل کارکنان دولت از تعداد آن در آغاز برنامه به میزان پنج درصد (۵٪) کاهش یابد.

۲ - مجموع استخدامهای جدید در دستگاههای دولتی مطابق جدول شماره (۹) این قانون در چارچوب سیاستهای کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (به استثنای نیروهای مسلح) به نحوی که به وظیفه حاکمیتی دستگاههای دولتی لطمه‌ای وارد

استخدامی از حیث تابع صندوق بازنشستگی بودن و سایر موارد مربوط.

کارکنان دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) این قانون و واحدهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) از سهام، دارایی و یا مالکیت آنها از ابتداء برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به بخش غیردولتی واگذار شده و می شود، باید مطابق قانون تعیین تکلیف گردد. آیین نامه اجرایی این ماده در چارچوب قوانین به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره - این گونه کارکنان که رابطه استخدامی آنها با دستگاه اجرایی ذی ربط قطع می گردد می توانند با حفظ سوابق استخدامی همچنان تابع مقررات صندوق بازنشستگی مربوط باشند.

ماده ۱۴۹ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است به منظور تقویت نظم و انضباط اداری و مالی در نظام اداره امور کشور و صرفه جویی در اعتبارات هزینه ای دولت، نسبت به تدوین ضوابط مربوطه اقدام تا پس از تصویب هیأت وزیران، توسط دستگاههای اجرایی به مورد اجرا گذاشته شود.

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است، با تدوین شاخصهایی، نحوه اجرای ضوابط مذکور را در دستگاههای اجرایی مورد ارزیابی قرار داده و هر ساله گزارش آن را به هیأت وزیران تقدیم نماید.

ماده ۱۵۰ - دولت موظف است حقوق کلیه کارکنان و بازنشستگان دولت را طی برنامه چهارم و در ابتدای هر سال برای تمامی رشته های شغلی، متناسب با نرخ تورم افزایش دهد.

تبصره - به دستگاههای اجرایی اجازه داده می شود تا هفتاد درصد (۷۰٪) اعتباراتی که از محل اصلاح ساختار و کاهش نیروی انسانی به میزانی که در قانون بودجه سالانه منظور می گردد صرفه جویی می نمایند را به عنوان فوق العاده کارآیی غیرمستمر به کارکنانی که خدمات برجسته انجام می دهند، پرداخت نمایند.

آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۵۱ - وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کشور و ستاد کل نیروهای مسلح موظفند در چارچوب تدابیر فرماندهی کل نیروهای مسلح، دستورالعملهای لازم برای اجرای احکام این فصل را برای نیروهای نظامی و انتظامی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران و تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح جهت اجرا به واحدهای ذی ربط ابلاغ نمایند.

شماره (۹) پیوست این قانون، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران.

ک - آیین نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۴۶ - به منظور متناسب سازی تعداد کارکنان هر دستگاه با اهداف و مأموریت اصلی آن و تطبیق نحوه انجام وظایف دستگاههای اجرایی با سیاستها و احکام بخش توسعه مدیریت دولت، اقدامهای ذیل به عمل خواهد آمد:

الف - در سال اول برنامه چهارم، سقف تعداد پرسنل هر کدام از دستگاههای اجرایی و برنامه زمانبندی شده، تحقق آن مشترکاً توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و دستگاه ذی ربط تهیه و به تصویب شورای عالی اداری می رسد.

ب - انتقال کارکنان رسمی یا ثابت مازاد دستگاههای اجرایی در سطح یک شهرستان بدون موافقت مستخدم با توافق دستگاههای ذی ربط، انتقال به سایر شهرستانها با موافقت مستخدم باید صورت گیرد.

ج - آیین نامه اجرایی این ماده با رعایت قوانین و مقررات به تصویب هیأت وزیران می رسد.
د - بار مالی اجرای این ماده، از محل فروش اموال منقول و غیر منقول دستگاههای اجرایی و اعتبارات پیش بینی شده در بودجه عمومی تأمین می گردد.

ماده ۱۴۷ - به منظور تقویت صندوقهای بازنشستگی و سهولت جابجایی کارکنان اقدامهای ذیل به عمل می آید:

الف - به کارکنان مشمول صندوقهای بازنشستگی اجازه داده می شود در صورتی که بازخرید خدمت شوند و یا به دستگاههای دیگر منتقل شوند و یا با استفاده از مرخصی بدون حقوق (بدون محدودیت زمان) در بخش غیر دولتی اشتغال یابند کماکان مشمول صندوق بازنشستگی خود باشند.

ب - مستخدمین پیمانی دستگاههای مشمول صندوق بازنشستگی کشوری می توانند از نظر مزایای تأمین اجتماعی مشمول صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان بیمه خدمات درمانی گردند.

ماده ۱۴۸ - ضوابط مربوط به رابطه استخدامی، پاداش پایان خدمت، نحوه حفظ سوابق

ماده ۱۵۲ - دولت موظف است به منظور ساماندهی، استفاده بهینه از امکانات موجود، ارتقای کیفیت ساخت و ساز و نیز لزوم رعایت مقررات، ضوابط و استانداردها در احداث ساختمانهای دولتی و عمومی و همچنین حذف تشکیلات غیر ضروری، امور برنامه ریزی، مطالعه، طراحی و اجرای ساختمانهای مزبور را در سازمانهای دولتی که بدین منظور و براساس قانون تشکیل شده است، متمرکز نماید.

آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۳ - کلیه دستگاههای مذکور در ماده (۱۶۰) موظفند در راستای احکام بخش نوسازی دولت و ارتقاء اثربخشی حاکمیت، ضمن اجرای دقیق احکام این فصل گزارش عملکرد خود را هر شش ماه یک بار به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارائه نمایند و این سازمان با رتبه بندی میزان موفقیت دستگاهها نتیجه را برای هیأت وزیران و کمیسیونهای مربوط مجلس شورای اسلامی گزارش نمایند.

ماده ۱۵۴ - مواد (۱)، (۹۰) و (۱۲۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه های آن برای دوره برنامه

۱ - مواد (۱)، (۹۰) و (۱۲۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷:

ماده ۱ - به منظور تصحیح، بهسازی و اصلاح نظام اداری در ابعاد تشکیلات، سازماندهی و ساختار اداره امور کشور، کاهش تصدی های دولت، سیستمها و روشها، مدیریت منابع انسانی، مقررات (آیین نامه ها و دستورالعمل ها) و افزایش بهره وری دستگاههای اجرایی، شورای عالی اداری با ترکیب، صلاحیتها، وظایف و اختیارات زیر تشکیل می گردد:

الف - اعضاء:

۱ - رئیس جمهور یا معاون وی (رئیس شورا)

۲ - سه نفر از وزراء (ترجیحاً از بخشهای مختلف) به انتخاب هیأت وزیران.

۳ - وزیر یا رئیس دستگاه مستقل ذی ربط.

۴ - رئیس سازمان برنامه و بودجه در صورتی که فردی توسط رئیس جمهور به این سمت منصوب شده باشد.

۵ - دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور در صورتی که فردی توسط رئیس جمهور به این سمت منصوب شده باشد.

۶ - چهار نفر صاحب نظر و متخصص در امور اداری و مدیریت به انتخاب رئیس جمهور.

۷ - دو نفر از استانداران به انتخاب رئیس جمهور.

۸ - دو نفر از نمایندگان مجلس به عنوان ناظر، به انتخاب مجلس شورای اسلامی.

مصوبات این شورا پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره - دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور به عنوان دبیر شورا و مسؤول نظارت بر حسن اجرای مصوبات آن خواهد بود.

ب - وظایف و اختیارات:

۱ - اصلاح ساختار تشکیلات دستگاههای اجرایی کشور به استثنای وزارتخانهها از طریق ادغام، انحلال و انتقال مؤسسات و سازمانها به خارج از مرکز.

۲ - تجدیدنظر در ساختار داخلی وزارتخانهها و وظایف و ساختار داخلی سازمانها، شرکتهای دولتی و شرکتهای اقماری آنها به منظور ایجاد انسجام تشکیلاتی و حذف وظایف موازی، مشابه و تکراری.

۳ - تفکیک وظایف اجرایی از حوزههای ستادی وزارتخانهها و محدود نمودن فعالیت حوزههای ستادی به اعمال حاکمیت و امور راهبردی (سیاستگذاری، برنامه ریزی و نظارت) و انتقال وظایف اجرایی به واحدهای استانی و شهرستانی.

۴ - تصمیم گیری در مورد ادغام واحدهای استانی و شهرستانی وابسته به هر یک از وزارتخانهها در یک واحد سازمانی.

۵ - شناسایی و واگذاری وظایف، امور و فعالیتهای قابل واگذاری دستگاههای اجرایی به شهرداریها و بخش غیر دولتی با هدف رهاسازی دولت از تصدیهای غیر ضرور و همچنین تعیین نحوه ارتباط و تنظیم مناسبات نظام اداری با شوراهای اسلامی روستا، بخش و شهر.

۶ - اصلاح و مهندسی مجدد سیستمها، روشها و رویه های مورد عمل در دستگاههای اجرایی کشور با

چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۴-۱۳۸۸) تنفیذ

۵ گرایش ساده سازی مراحل انجام کار، خودکارسازی عملیات و کاهش میزان ارتباط کارمندان با مراجعه کنندگان، افزایش رضایت مراجعان، کاهش هزینه های اداری و اقتصادی نمودن فعالیتها.

۷- تصویب طرحهای لازم برای ارتقای بهره وری و کارآیی نیروی انسانی و مدیریت دستگاههای اجرایی.

۸- تصویب ضوابط و معیارهای لازم در جهت بهینه سازی ساختار، ترکیب و توزیع نیروی انسانی بخش دولتی.

۹- تصویب ضوابط و دستورالعملهای مربوط به تعیین تکلیف نیروی انسانی دستگاههایی که براساس مصوبات شورای عالی اداری ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آنها به دیگر دستگاهها منتقل می شود.

۱۰- تصویب ضوابط ناظر بر بهره برداری مطلوب از فضاها، اداری و جابجایی و تأمین ساختمانهای اداری.

۱۱- تعیین و پیشنهاد منابع مورد نیاز برای تحقق برنامه های تحول نظام اداری و طرحهای مصوب شورا که نیاز به منابع جدید دارد.

۱۲- تشخیص و اعلام دستگاههای اقدام کننده برنامه های مرتبط با فعالیت دولت در زمینه نظام اداری و امور اجرایی.

ماده ۹۰- به دولت اجازه داده می شود حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، آیین نامه ها، دستورالعمل ها و ضوابط اداری، استخدامی و انضباطی خاص نظام بانکی را در چارچوب اساسنامه های بانکها و در جهت توسعه و بهبود کیفیت ارائه خدمات و رقابتی کردن فعالیت سیستم بانکی براساس پیشنهاد مشترک مجمع عمومی بانکها و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب رسانده و اجرا نماید.*

ماده ۱۲۳- به دولت اجازه داده می شود براساس آیین نامه هایی که توسط سازمان انرژی اتمی ایران، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد می شود، مقررات مالی و استخدامی سازمان انرژی اتمی را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون استخدامی کشوری و سایر مقررات عمومی تصویب و جهت اجرا ابلاغ کند.**

* آیین نامه استخدامی نظام بانکی دولتی در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۶ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

** در اجرای این ماده آیین نامه های زیر به تصویب هیأت وزیران رسیده است. آیین نامه معاملات سازمان انرژی اتمی ایران مصوب ۱۳۷۹/۳/۲۹ که در تاریخ های ۱/۱۰/۱۳۸۱ و ۲۳/۷/۱۳۸۲ اصلاح شده است. آیین نامه مالی سازمان انرژی اتمی ایران مصوب ۱۳۷۹/۳/۲۹ و آیین نامه استخدامی سازمان انرژی اتمی مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۵.

می‌گردد.

فصل سیزدهم - سامان عملیات اجرایی برنامه

ماده ۱۵۵ - کلیه عملیات اجرایی، طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و سرمایه‌گذاری که در سالهای برنامه چهارم بر مبنای اسناد ملی توسعه بخشی، اسناد ملی توسعه استانی و اسناد ملی توسعه ویژه، با خصوصیات ذیل و بر مبنای این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، سازماندهی و اجرا می‌شود:

الف - سند ملی توسعه بخش، سندی راهبردی است که با توجه به قابلیتها، امکانات، محدودیتها و مسائل اساسی، جهت‌گیریهای اصلی، هدفهای کمی و کیفی بلندمدت و میان‌مدت، فعالیتهای محوری و سیاستهای فضایی و منطقه‌ای و همچنین اقدامهای مهم محوری و فعالیتهای اولویت‌دار توسعه بخش را تبیین می‌نماید. اسناد ملی توسعه امور بخشی به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دستگاههای اجرایی ذی‌ربط، تهیه می‌شود.

ب - سند توسعه استان، سندی راهبردی است که با توجه به قابلیتها، محدودیتها و تنگناهای توسعه استان، اصلی‌ترین جهت‌گیریها در زمینه جمعیت و نیروی انسانی، منابع طبیعی، زیربناها و فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و هدفهای کمی و کیفی بلندمدت و میان‌مدت توسعه استان را در چارچوب راهبردهای کلان برنامه چهارم و سند ملی آمایش سرزمین و طرحهای توسعه و عمران و اسناد ملی توسعه بخشی تبیین می‌نماید.

ج - سند ملی توسعه ویژه (فرابخشی)، مجموعه‌ای از چند طرح و فعالیت با پوشش فراگیر برای مناطق و بخشهای مختلف مانند قلمرو تأمین اجتماعی، فقرزدایی و اشتغال، موضوعیت یافته و تنظیم می‌شود. زمانبندی، اولویتهای زمانی، موضوعی (بخشهای مختلف) و مکانی (استانهای مختلف) اجرای طرحها و پروژه‌های آن در این سند مشخص می‌شود.

د - اقدامها و عملیاتی که در جهت تحقق هدفهای پیش‌بینی شده در اسناد توسعه بخشی، استانی و ویژه (فرابخشی) ضرورت اجرا می‌یابند، در لایحه بودجه سالانه کل کشور درج و به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

ه - کلیه دستگاههای اجرایی ملی کشور موظفند برنامه اجرایی و عملیاتی خود را در قالب اسناد ملی توسعه در چارچوب ضوابط فوق با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و پس از تصویب در هیأت وزیران به مرحله اجرا درآورند. بودجه سنواتی این دستگاهها براساس

اسناد فوق تنظیم می شود.

و - کلیه دستگاههای اجرایی استانی موظفند، برنامه اجرایی و عملیاتی خود را در قالب اسناد توسعه استانی در چارچوب ضوابط فوق با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهیه و پس از تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان به مرحله اجرا درآورند. بودجه سنواتی دستگاههای استانی براساس این اسناد تنظیم می شود.

ز - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است نسبت به تلفیق اسناد توسعه بخشی، استانی و ویژه با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذی ربط اقدام و موارد را به تصویب هیأت وزیران برساند.

فصل چهاردهم - تنفیذ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

ماده ۱۵۶ - قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۶^(۱) برای دوره برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۴-۱۳۸۸) تمدید می گردد.

فصل پانزدهم - نظارت

ماده ۱۵۷ - به منظور حسن اجرای برنامه چهارم، رئیس جمهور گزارش نظارت و ارزیابی پیشرفت هر سال برنامه را حداکثر تا پایان آذرماه سال بعد، شامل موارد ذیل به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید:

الف - بررسی عملکرد مواد قانونی برنامه.

ب - بررسی عملکرد سیاستهای اجرایی.

ج - بررسی عملکرد متغیرهای عمده کلان و بخشی، از جمله تولید و سرمایه گذاری، تجارت خارجی، تراز پرداختها، بودجه، بخش پولی و تورم، اشتغال و بیکاری.

د - پیشرفت عملیات اسناد ملی توسعه بخشی، استانی و ویژه.

ه - ارزیابی نتایج عملکرد و تبیین علل مغایرت با برنامه.

۱- به مجموعه قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۶ از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

و - ارائه پیشنهادهای لازم به منظور بهبود عملکرد برنامه.

ماده ۱۵۸ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به منظور ارزیابی میزان پیشرفت کشور در چارچوب موازین برنامه چشم‌انداز و سیاستهای کلی نظام، شاخصهای مربوط را متناسب با شاخصهای بین‌المللی تنظیم و مقایسه و در تیرماه هر سال نتایج حاصل از اندازه‌گیری شاخصهای مذکور را به همراه نقاط قوت و ضعف و پیشنهادهای مؤثر برای بهبود وضعیت کشور به مقام معظم رهبری، دولت و مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌نماید.

ماده ۱۵۹ - دولت مکلف است حداکثر تا پایان نیمه اول سال ۱۳۸۴ کلیه آیین‌نامه‌ها و دستورالعملهای اجرایی این قانون را تهیه و به تصویب برساند.

ماده ۱۶۰ - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی موضوع ماده (۴) «قانون محاسبات عمومی کشور، مصوب ۱۳۶۶/۶/۱»^(۱) و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و سهام آنها منفرداً یا مشترکاً به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی، به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه قانونی، تعلق داشته باشند و همچنین شرکتهای مؤسسات دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها، مستلزم ذکر یا تصریح نام است، از جمله: شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه وابسته به وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکتهای تابعه در موارد مربوط، مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

ماده ۱۶۱ - کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون در طول اجرا آن ملغی‌الاثرب می‌باشد.
قانون فوق مشتمل بر یکصد و شصت و یک ماده و سی و چهار تبصره و نه جدول در جلسه علنی

۱ - ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور، مصوب ۱۳۶۶/۶/۱: شرکت دولتی واحد سازمانی مشخصی است که با اجازه قانون به صورت شرکت ایجاد شود و یا به حکم قانون و یا دادگاه صالح ملی شده و یا مصادره شده و به عنوان شرکت دولتی شناخته شده باشد و بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه آن متعلق به دولت باشد. هر شرکت تجاری که از طریق سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی ایجاد شود، مادام که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام آن متعلق به شرکتهای دولتی است، شرکت دولتی تلقی می‌شود.

تبصره - شرکتهایی که از طریق مضاربه و مزارعه و امثال اینها به منظور به کار انداختن سپرده‌های اشخاص نزد بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه ایجاد شده یا می‌شوند، از نظر این قانون شرکت دولتی شناخته نمی‌شوند.

روز چهارشنبه مورخ یازدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و پس از ارجاع به شورای نگهبان و طرح در مجمع تشخیص مصلحت نظام، نهایتاً با موافقت مقام معظم رهبری با پیشنهاد مجمع، به دولت ابلاغ شد.

غلامعلی حداد عادل

رئیس مجلس شورای اسلامی

جدول شماره ۱ - شاخص های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مدیریتی
برنامه چهارم توسعه

اقتصادی		
شاخص	رشد متوسط ۸۰-۱۳۷۰	رشد متوسط ۸۸-۱۳۸۴
رشد تولید ناخالص داخلی (%)	۳/۹	۸
رشد تولید ناخالص داخلی سرانه (%)	۲/۴	۶/۶
رشد سرمایه گذاری (%)	۴/۳	۱۲/۲
رشد جمعیت (%)	۱/۵	۱/۴
رشد بهره‌وری نیروی کار (%)	۱/۱	۳/۵
رشد جمعیت بیکار (%)	۴/۷	-۴/۲
رشد صادرات غیر نفتی (%)	۵/۶	۱۰/۷
رشد نقدینگی (%)	۲۷/۳	۲۰/۰
نرخ تورم (%)	۲۳/۰	۹/۹

فرهنگی، پژوهشی و فناوری		
شاخص	ضمن موجود	۱۳۸۸
شاخص دستیابی به فناوری	۰/۲۶	۰/۴۵
شاخص توسعه آموزشی (از ۱۰۰)	۷۸	۸۴
درصد اعتبار پژوهشی به تولید ناخالص داخلی	۰/۸۷	۲/۵
تعداد دانشمندان و مهندسان شاغل در تحقیق و	۳۳۶	۲۰۰۰

		توسعه (به ازای هر میلیون نفر)
۴	۱	تعداد ثبت جواز امتیاز علمی (به ازای هر میلیون نفر)
۶	۲	درصد صادرات کالاهای فناوری پیشرفته به کل صادرات غیر نفتی
۹۰	۸۵/۵	درصد باسوادان ۶ ساله و بالاتر
۵۴/۹	۳۳/۷	تعداد عناوین کتابهای منتشر شده به ۱۰۰ هزار نفر

اجتماعی			
۱۳۸۸	۱۳۸۰	۱۳۷۰	
۱۴/۰	۱۹/۴	۳۳/۴	نسبت هزینه ۱۰ درصد ثروت مندترین به ۱۰ درصد فقیرترین خانوارها
۵/۵	۱۰/۰	۱۴/۲	نسبت هزینه ۲۰٪ بالا به ۲۰٪ پایین خانوارها
۰/۳۸	۰/۴۳	۰/۴۹	ضریب جینی
۸۰۰	۴۲۳	۲۵۱	شاخص رفاه اجتماعی
۰/۸۲۰	۰/۷۱۹	۰/۷۳۶	شاخص توسعه انسانی
۷	۱۵	-	درصد جمعیت زیر خط فقر نسبی (۵۰٪) میانه درآمدی
۱۷/۰	۳۴/۰	۶۴/۵	میزان مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال (در ۱۰۰۰ نفر)
۷۳	۶۹/۸	۶۴/۷	امید به زندگی در بدو تولد (سال)

ساختار دولت	
شاخص	
٪۵	کاهش تعداد کارکنان دولت
٪۵۰	افزایش تعداد واحدهای دولتی که به روش قیمت تمام شده اداره می‌شوند
٪۱۵	حجم تصدی‌های اجتماعی، فرهنگی واگذار شده به بخش غیر دولتی
٪۱۰	کاهش نسبت بودجه کل کشور به تولید ناخالص داخلی
٪۲۰	کاهش تعداد پست‌های مدیریتی و سرپرستی
۴ سال	متوسط زمان تصدی مدیران در پست‌های مدیریتی
٪۱۰۰	درصد برخورداری دستگاه‌های دولتی از امکانات اینترنتی
٪۹۵	درصد رضایتمندی مراجعه‌کنندگان از نحوه خدمات ارائه شده
۴۰ ساعت	متوسط سرانه آموزش مدیران و کارکنان دولت در سال
٪۱۵	نسبت بودجه دستگاه‌های اجرایی که برای توسعه به بخش غیردولتی واگذار می‌شود

جدول شماره ۲ - تصویر شاخص‌های کلان اقتصادی برنامه

چهارم و پنجم توسعه

میلیارد ریال

شرح	رشد متوسط (۱۳۷۰-۸۰)	به قیمت‌های ثابت ۱۳۸۱			رشد متوسط (سالانه درصد)	رشد متوسط (سالانه درصد)
		۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۸		
سرمایه گذاری، رشد و ساختار تولید ملی						
تولید ناخالص داخلی	۳/۹	۹۲۲۳۳۳/۰	۱۰۵۱۰۱۸/۰	۱۵۴۲۲۹۰/۳	۲۵۳۸۲۷۲/۸	۸/۶
تولید ناخالص داخلی سرانه (هزارریال)	۲/۴	۱۴۰۴۹/۳	۱۵۵۳۲/۷	۲۱۳۳۲/۸	۳۲۲۷۲/۱	۶/۵
- کشاورزی	۳/۱	۱۰۷۸۹۲/۹	۱۱۹۴۰۵/۴	۱۶۳۵۹۵/۷	۲۲۶۶۶۷/۱	۵/۶

تقدیرگی	۲۷/۳	۴۱۷۵۲۲/۰	۶۵۶۷۸۰/۴	۱۳۳۲۲۷۹/۸	۳۶۶۱۷۲۵/۴	۲۰/۰	۱۴/۴
نرخ تورم (درصد)	-	۱۵/۸	۱۴/۵			۹/۹	۵/۰

۱۳۸۳/۱/۲۹

اطلاعات این بخش به قیمت‌های جاری می‌باشد.

فروض اساسی در برنامه چهارم:

۱ - افزایش بهره‌وری نیروی کار، بهره‌وری سرمایه و بهره‌وری کل عوامل تولید رشد متوسط به ترتیب ۳/۵، ۱ و ۲/۵ درصد در برنامه چهارم و افزایش سهم بهره‌وری کل عوامل تولید در رشد تولید ناخالص داخلی به ۳۱/۳ درصد.

۲ - افزایش نسبت سرمایه‌گذاری به تولید از ۲۸/۷ درصد به ۳۴/۷ درصد.

۳ - افزایش نسبت صادرات غیرنفتی به تولید ناخالص داخلی از ۶/۳ درصد به ۱۰ درصد.

۴ - نرخ برابری دلار: افزایش به میزان تفاوت تورم داخلی و خارجی.

۵ - افزایش نسبت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به تولید ناخالص داخلی از ۰/۶ درصد به ۳ درصد.

۶ - کاهش نرخ تورم از ۱۷ درصد به ۶/۸ (به طور متوسط ۹/۹ درصد طی برنامه).

۷ - کاهش نرخ بیکاری به ۸/۴ درصد در سال ۱۳۸۸.

جدول شماره ۱-۲

تولید ناخالص داخلی و ارزش افزوده بخشهای اقتصادی در برنامه چهارم توسعه

میلیارد ریال قیمت‌های ثابت ۱۳۸۱

رشد متوسط (%)	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	
۶/۵	۱۶۳۵۹۵/۷	۱۵۲۰۰۷/۱	۱۴۳۳۱۴/۳	۱۳۳۹۵۰/۳	۱۲۶۵۲۱/۹	۱۱۹۴۰۵/۱	ارزش افزوده بخش کشاورزی
۳/۰	۲۶۱۹۳۸/۱	۲۵۲۸۷۴/۶	۲۴۵۰۰۸/۲	۲۳۸۱۶۰/۸	۲۳۱۸۸۱/۸	۲۲۵۹۵۰/۱	ارزش افزوده بخش نفت
۱۱/۲	۳۴۲۱۰۳/۸	۳۰۳۳۲۶/۳	۲۷۲۹۲۴/۹	۲۴۵۸۰۲/۶	۲۲۱۸۸۷/۴	۲۰۰۸۷۱/۷	ارزش افزوده بخش صنایع و معادن
۱۱/۲	۲۳۹۲۷۲/۶	۲۱۳۰۲۸/۵	۱۹۱۰۲۷/۴	۱۷۲۰۶۱/۹	۱۵۵۳۲۱/۲	۱۴۰۶۱۰/۲	صنعت

۱۱/۲	۹۲۳۶/۸	۸۲۱۶/۸	۷۳۶۸/۹	۶۶۲۶/۷	۵۹۹۱/۰	۵۲۲۳/۵	مدن
۱۱/۹	۸۰۳۹۴/۴	۷۱۰۶۰/۲	۶۳۳۱۸/۶	۵۶۷۸۰/۴	۵۰۸۱۲/۲	۴۵۷۹۸/۷	ساختمان
۷/۵	۱۲۹۹۹/۹	۱۲۰۲۰/۹	۱۱۱۸۹/۹	۱۰۳۳۳/۷	۹۷۴۳/۱	۹۰۳۹/۲	آب و برق و گاز
۹/۰	۷۷۶۶۵۲/۷	۷۰۳۳۹۸/۸	۶۴۲۹۸۸/۶	۵۹۱۰۲۲/۳	۵۲۵۳۳۸/۹	۵۰۲۷۹۰/۸	ارزش افزوده بخش خدمات
۱۱/۰	۲۵۷۰۷۲/۱	۲۲۸۷۲۵/۹	۲۰۵۲۷۵/۷	۱۸۵۲۱۴/۴	۱۶۷۶۹۷/۵	۱۵۲۲۴۰/۶	بازرگانی، رستوران و هتلداری
۱۱/۰	۱۴۰۹۶۲/۴	۱۲۵۳۳۷/۹	۱۱۲۵۹۴/۷	۱۰۱۶۰۷/۴	۹۲۰۱۳/۰	۸۳۵۵۷/۵	حمل و نقل و اتوباداری
۱۸/۰	۱۹۹۶۰/۰	۱۶۸۹۰/۸	۱۴۳۵۱/۲	۱۲۱۹۲/۳	۱۰۳۳۸/۳	۸۷۰۶/۹	ارتباطات
۹/۰	۲۲۰۵۶۹/۳	۱۹۹۸۱۱/۱	۱۸۲۶۴۰/۶	۱۶۷۸۹۴/۸	۱۵۴۹۳۳/۱	۱۴۳۲۳۳/۱	مؤسسات پولی و مالی
-۰/۱	۹۰۸۶۸/۴	۹۱۲۳۸/۸	۹۱۵۵۲/۲	۹۱۶۵۵/۰	۹۱۴۹۳/۷	۹۱۰۹۶/۲	خدمات عمومی
۱۲/۹	۲۷۲۲۰/۵	۴۱۳۹۴/۴	۳۶۵۷۲/۲	۳۲۴۶۰/۴	۲۸۸۸۳/۴	۲۵۷۴۶/۳	خدمات اجتماعی و شخصی
۸/۰	۱۵۴۴۲۹۰/۳	۱۴۱۷۰۷/۰	۱۳۰۲۳۳۵/۰	۱۲۰۸۹۳۸/۰	۱۱۲۵۶۴۰/۰	۱۰۵۱۰۱۸/۰	تولید ناخالص داخلی

جدول شماره ۲-۲

تولید ناخالص داخلی و ارزش افزوده بخشهای اقتصادی در برنامه چهارم توسعه

میلیارد ریال قیمت‌های ثابت ۱۳۸۱

رشد متوسط (%)	جمع	۱۳۸۱				۱۳۸۲	
		رشد (درصد)	از محل ارتقای پربودی عوامل	رشد (درصد)	از محل منابع مالی		
۶/۵	۱۳۳۵۹۵/۷	۵/۱	۳۵۵۹۴/۶	۱/۴	۱۲۸۰۰۱/۱	۱۱۹۴۰۵/۴	ارزش افزوده بخش کشاورزی
۳/۰	۲۶۱۹۳۸/۱	۰/۰	۰/۰	۳/۰	۲۶۱۹۳۸/۱	۲۲۵۹۵۰/۱	ارزش افزوده بخش نفت
۱۱/۲	۳۴۲۱۰۳/۷	۵/۰	۷۰۱۲۹/۷	۶/۲	۲۷۱۹۵۴/۰	۲۰۰۸۷۱/۷	ارزش افزوده بخش صنایع و معادن
۱۱/۲	۲۳۹۱۷۲/۶	۵/۶	۵۴۸۲۸/۱	۵/۶	۱۸۴۶۴۴/۵	۱۲۰۶۱۰/۲	صنعت
۱۱/۲	۹۲۳۶/۸	۵/۶	۲۱۱۲/۸	۵/۶	۷۱۲۲/۰	۵۲۲۳/۵	مدن
۱۱/۹	۸۰۳۹۴/۴	۳/۷	۱۴۴۷۵/۶	۸/۲	۶۷۹۱۸/۸	۴۵۷۹۸/۷	ساختمان

۷/۵	۱۲۹۹۹/۹	۱/۲	۷۳۱/۲	۶/۳	۱۲۲۶۸/۷	۹۰۳۹/۲	آب و برق و گاز
۹/۰	۷۷۶۵۲/۷	۳/۸	۲۹۹۵۸/۰	۷/۱	۷۱۱۷۲۵/۳	۵۰۴۷۹۰/۸	ارزش افزوده بخش خدمات
۱۱/۸	۱۶۱۱۵۲/۸	۲/۲	۲۸۰۸۰/۱	۷/۶	۱۳۳۰۷۴/۷	۹۲۲۶۲/۴	حمل و نقل و ارتباطات
۸/۳	۶۱۴۶۰۲/۱	۱/۳	۳۵۹۳۱/۵	۷/۰	۵۷۸۶۷۰/۶	۴۱۲۵۲۶/۴	سایر خدمات
۸/۰	۱۵۴۴۲۹۰/۲	۲/۵	۱۳۵۷۰۲/۳	۵/۵	۱۳۷۴۲۸/۵	۱۰۵۱۰۱۸/۰	تولید ناخالص داخلی

۱۳۸۳/۱/۲۹

جدول شماره ۳

پیش بینی بخش واقعی اقتصاد در برنامه چهارم توسعه

مبالغ میلیارد ریال

رشد (%)	جمع برنامه چهارم	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳		
۸/۰	۶۵۹۴۸۱۰	۱۵۲۲۲۹۰	۱۲۱۷۰۷	۱۳۰۳۲۳۵	۱۲۰۸۹۳۸	۱۱۲۵۶۲۰	۱۰۵۱۰۱۸	تولید ناخالص داخلی	به قیمت‌های ثابت ۱۳۸۱
۶/۰	۳۵۵۳۲۲	۸۰۰۶۱۶	۷۳۵۳۲۲	۷۰۰۴۴۲	۶۶۱۷۰۷	۶۲۷۲۳۳	۵۹۸۲۶۷	هزینه‌های مصرفی کل	
۱۰/۴	۳۰۵۹۳۸۸	۷۳۳۶۷۲	۶۶۷۳۸۵	۶۰۲۷۹۱	۵۴۷۲۳۱	۴۹۸۴۰۷	۴۵۲۷۵۱	پس انداز ناخالص داخلی	
۶/۱	۱۰۶۶۳۱۵	۲۳۷۳۶۶	۲۲۵۵۰۲	۲۱۴۶۷	۲۰۱۱۳۳	۱۸۸۹۴۵	۱۷۶۹۲۲	تغییر در موجودی انبار	
۱۲/۹	۱۹۹۳۱۷۳	۵۰۶۳۰۸	۴۴۱۸۸۱	۳۸۹۲۲۲	۳۴۶۰۹۸	۳۰۹۴۴۲	۲۷۵۸۲۹	پس انداز منتهای تغییر موجودی	
۱۲/۲	۲۱۲۸۹۸۵	۵۳۵۸۶۹	۴۶۹۴۴۲	۴۱۵۸۸۱	۳۷۲۴۵۳	۳۳۵۴۴۱	۳۰۱۴۲۵	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی	
۲/۹	-۱۳۵۸۱۲	-۲۹۵۶۰	-۲۷۵۶۲	-۲۶۴۵۷	-۲۶۲۵۵	-۲۵۹۷۹	-۲۵۵۹۶	کسری پس انداز	
۹/۹	-	۲۲۰	۲۰۶	۱۹۱	۱۷۵	۱۵۷	۱۳۷	شاخص قیمت (۱۳۸۱=۱۰۰)	
۲۴/۱	۳۸۵۹۴۸۰	۱۱۱۳۸۷۸	۹۱۰۲۷۵	۷۳۳۸۰۰	۶۰۵۶۷۲	۴۸۵۸۵۵	۳۷۷۸۸۶	پس انداز منتهای تغییر موجودی	به قیمت جاری
۲۳/۳	۴۱۱۸۵۵۴	۱۱۷۸۹۱۱	۹۶۷۰۵۲	۷۹۴۳۳۲	۶۵۱۶۱۸	۵۲۶۶۲۲	۴۱۲۹۵۲	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی	
۱۳/۱	-۲۵۹۰۷۴	-۶۵۰۳۳	-۵۶۷۷۷	-۵۰۵۴۲	-۴۵۹۲۶	-۴۰۷۸۷	-۳۵۰۶۷	کسری پس انداز	
۵/۷	-۲۴۶۱۰	-۵۲۵۵	-۵۰۹۶	-۴۸۵۳	-۴۷۲۱	-۴۴۸۵	-۴۱۲۵	کسری پس انداز (میلیون دلار)	

جدول شماره ۴

پیش‌بینی چارچوب کلی بودجه عمومی دولت در برنامه چهارم توسعه ۱۳۸۸-۱۳۸۴

مبالغ میلیارد به ریال

شرح	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	تغییرات
(درصد)	۱	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
منابع	۷۵۸۶۵۰/۰	۶۷۰۸۰۸/۲	۵۹۳۱۱۰/۶	۵۲۱۱۸۳/۶	۴۵۷۹۱/۴	۴۵۹۹۲/۶	۳۸۳۰۰/۶	۲۱۳۱۴۷۹	
درآمدها	۵۱۱۱۶۷/۰	۴۳۹۴۷/۵	۳۶۶۸۵۸/۸	۳۲۲۷۲۷/۳	۲۷۰۲۰۶/۱	۲۲۲۶۶۵/۸	۱۸۲۸۵۹/۰	۶۱۹۳۳/۵	
درآمدهای مالیاتی	۲۶۲۴۳۱/۴	۲۱۸۵۵۸/۷	۱۸۲۵۲۱/۹	۱۵۰۳۹۷/۷	۱۱۷۸۳۰/۴	۸۸۹۸۸/۲	۶۵۰۲۳/۰	۵۰۵۸۷/۰	
شفاف سازی قیمت حاملهای انرژی	۱۸۵۷۹۲/۰	۱۶۶۴۲۱/۰	۱۵۰۹۳۷/۰	۱۳۶۷۷۶/۰	۱۲۳۲۱۷/۰	۱۰۲۰۰۰/۰	۱۰۳۸۸۶/۰	۰/۰	
سایر درآمدها	۶۲۲۴۱/۵	۵۲۹۴۷/۸	۲۳۳۹۹/۹	۲۵۵۷۳/۷	۲۹۱۵۸/۷	۲۲۶۶۷/۶	۱۳۹۵۰/۰	۱۱۳۸۶/۵	
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۰۴۳۱۰/۹	۱۸۶۱۱۷/۳	۱۶۶۱۱۸/۱	۱۴۸۰۵۴/۷	۱۳۲۷۶۲/۸	۱۵۰۸۳۳/۷	۱۳۷۲۴۷/۳	۱۰۳۱۸۳/۲	
بهره مالکانه نفت	۱۹۲۲۴۱/۳	۱۷۹۵۴۵/۵	۱۵۷۵۱۷/۵	۱۴۰۷۳۴/۵	۱۲۸۲۹۲/۲	۱۲۵۲۹۰/۰	۱۲۳۸۷۷/۳	۱۰۱۱۲۶/۸	
فروش فرآورده‌های نفتی	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۵۰۰/۰	۱۵۰۰/۰	۱۵۰۰/۰	
واگذاری سایر دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۲۰۶۸/۷	۱۰۱۶۲/۸	۸۶۰۰/۷	۷۳۲۰/۲	۶۲۷۰/۷	۴۰۴۳/۷	۸۷۰/۰	۵۵۶/۴	
واگذاری دارایی‌های مالی	۴۳۱۶۷/۱	۴۶۷۴۳/۴	۵۰۱۳۳/۷	۵۰۳۸۱/۶	۵۲۳۲۰/۵	۸۶۲۵۰/۱	۶۲۱۹۴/۳	۴۷۹۹۱/۲	
مصارف	۷۵۸۶۴۴/۹	۶۷۰۸۰۸/۲	۵۹۳۱۱۰/۷	۵۲۱۱۸۳/۶	۴۵۷۹۱/۴	۴۵۹۹۲/۶	۳۸۳۰۰/۶	۲۱۳۱۴۷/۹	
اعتبارات هزینه‌ای (جاری)	۴۲۵۲۷۲/۹	۲۹۵۷۹۳/۶	۲۶۸۰۲/۳	۲۴۴۲۵/۵	۲۲۱۲۳/۱	۲۰۰۸۳۵/۷	۱۸۱۸۶۳/۹	۱۴۸۲۹۷/۳	
پارانه حاملهای انرژی	۶۲۳۳۱/۰	۸۴۶۷۵/۰	۹۲۵۰۸/۰	۹۶۲۹۸/۰	۹۳۷۹۰/۰	۱۰۴۰۰۰/۰	۱۰۳۸۸۶/۰	۰/۰	
اعتبارات جبرانی هدفمندکردن پارانه انرژی	۷۵۹۰۰/۰	۵۶۷۶۶/۰	۳۴۲۹۰/۰	۲۰۲۷۸/۰	۱۰۶۲۷/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	
هزینه واردات بنزین	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۰۸۵۵/۰	۰/۰	۰/۰	
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی)	۲۷۵۸۶۱/۰	۲۱۴۳۷۳/۶	۱۷۱۰۷۰/۴	۱۳۲۷۶۶/۱	۱۰۲۸۲۰/۷	۹۹۸۶۱/۳	۶۰۹۹۷/۰	۳۷۲۱۲/۵	
تملك دارایی‌های مالی	۱۹۲۰۰/۰	۱۹۲۰۰/۰	۲۲۲۰۰/۰	۲۵۲۰۴/۰	۳۸۰۱۹/۶	۴۴۳۷۲/۷	۳۵۵۵۳/۷	۲۷۶۳۸/۱	

قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ا.

۲۳۹

۵۵/۸	-۱۲۵۱۵	-۲۳۰۶	-۳۱۲۶	-۲۲۹۸	-۱۶۶۲	-۱۱۰۳	-۴۶۹	۵۸۱۹	۲۴۰۰	تراز بازرگانی
۴/۷	۱۷۲۸۷۲	۳۸۰۸۲	۳۶۶۳۲	۳۲۲۳۹	۳۲۷۲۸	۳۱۱۸۹	۳۰۲۷۲	۳۰۰۶۹	۲۸۱۸۶	صادرات
۲/۳	۱۲۰۰۰۹	۲۵۲۶۵	۲۵۰۵۲	۲۳۷۷۲	۲۳۲۷۳	۲۲۶۲۵	۲۲۵۵۳	۲۳۰۹۲	۲۲۸۰۷	نفت و گاز
۰/۵	۹۲۰۰۰	۱۹۰۱۶	۱۸۹۲۶	۱۸۰۸۳	۱۸۰۱۱	۱۷۹۶۲	۱۸۵۰۹	۱۹۱۳۵	۱۸۷۰۲	نفت خام
۱۰/۷	۵۲۸۲۲	۱۲۸۱۷	۱۱۵۸۲	۱۰۲۶۵	۹۲۵۵	۸۵۲۴	۷۷۲۰	۶۹۷۵	۵۳۷۹	صادرات غیرنفتی
۶/۶	۱۸۵۳۸۷	۴۲۳۸۸	۳۹۷۸۰	۳۶۵۳۷	۳۳۳۹۰	۳۲۲۹۲	۳۰۷۲۲	۲۴۲۵۰	۲۳۷۸۶	واردات
-۹/۸	-۱۸۹۰۵	-۲۷۸۲	-۳۳۳۵	-۳۹۰۵	-۲۲۸۶	-۲۴۸۷	-۴۶۷۰	-۴۳۹۸	-۱۸۶۵	خدمات
۱۴/۹	۴۰۰۶۹	۱۰۷۰۳	۹۰۷۳	۷۶۶۲	۶۷۱۹	۵۹۱۲	۵۳۳۷	۴۴۹۵	۵۶۹۹	دریافت
۶/۱	۵۸۹۷۴	۱۳۴۸۵	۱۲۵۰۸	۱۱۵۶۷	۱۱۰۰۵	۱۰۴۰۹	۱۰۰۰۷	۸۸۹۳	۷۵۶۴	پرداخت
۱۰/۰	۶۸۱۰	۱۶۳۳	۱۴۸۵	۱۳۵۰	۱۲۲۷	۱۱۱۵	۱۰۱۴	۹۲۲	۱۱۹۶	انتقالات
-۱/۶	۳۱۳۱۰	۵۸۵۵	۶۰۹۶	۶۰۵۳	۶۶۲۱	۶۶۸۵	۶۳۳۶	۱۷۶۱	۲۴۲۲	تراز حساب سرمایه
-۹/۶	۲۴۳۷۲	۳۹۹۳	۴۵۷۶	۴۶۶۶	۵۳۹۹	۵۷۲۸	۶۶۲۱	۳۰۰	۴۱۱۳	بلند مدت (خالص)
-۱۹/۸	۱۷۳۷۲	۱۹۲۳	۲۹۲۶	۳۳۲۶	۴۲۹۹	۴۸۷۸	۵۸۷۱	۰	۳۸۶۳	دولتی
۱۹/۷	۷۰۰۰	۱۶۰۰	۱۵۰۰	۱۴۵۰	۱۳۰۰	۱۱۰۰	۶۵۰	-۱۵۰		بیع متقابل
-۲۲/۰	۱۰۳۷۲	۳۲۳	۱۳۷۶	۱۸۷۶	۲۹۹۹	۳۷۷۸	۵۲۲۱	۱۵۰		دیون
۲۲/۲	۷۰۰۰	۲۰۵۰	۱۶۵۰	۱۳۵۰	۱۱۰۰	۸۵۰	۷۵۰	۳۰۰	۲۵۰	سایر
-۲۴۵/۶	۶۹۳۸	۱۸۶۲	۱۵۲۰	۱۳۷۷	۱۲۲۲	۹۵۷	-۲۸۵	۱۴۶۱	-۱۱۷۰	کوتاه مدت
-۲۴۵/۶	۶۹۳۸	۱۸۶۲	۱۵۲۰	۱۳۷۷	۱۲۲۲	۹۵۷	-۲۸۵	۱۴۶۱	-۷۴	حساب ذخیره ارزی و سرمایه گذاری
.	-۱۰۹۶	بانکها و سایر
-	-۱۸۱۶	اشتیاقات آماری
-۱۹/۰	۶۷۰۰	۴۰۰	۱۰۰۰	۱۲۰۰	۱۹۰۰	۲۲۰۰	۲۲۱۱	۲۱۰۴	۲۸۵۸	موازنه کل (تغییر در ذخایر بین المللی)

۱۳۸۳/۱/۲۹

جدول شماره ۶ - خلاصه ترازنامه تلفیقی سیستم بانکی

میلیارد ریال

۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	
								دارایی‌ها:
۱۱۵۸۲۵/۴	۱۱۵۸۲۵/۴	۱۱۵۸۲۵/۴	۱۱۵۸۲۵/۴	۱۱۵۸۲۵/۴	۱۱۵۸۲۵/۴	۸۸۲۱۶/۶	۶۱۰۳۴/۸	خالص دارایی‌های خارجی
۸۷۲۸۳/۵	۸۷۲۸۳/۵	۸۷۲۸۳/۵	۸۷۲۸۳/۵	۸۷۲۸۳/۵	۸۷۲۸۳/۵	۱۳۰۴۲۰/۰	۱۳۶۸۹۵/۸	خالص بدهی بخش دولتی
۱۴۹۹۱۷۰/۹	۱۴۷۱۷۹۶/۷	۱۰۵۷۱۸۴/۰	۸۵۸۴۶۸/۵	۶۷۹۲۹۸/۸	۵۲۱۶۷۱/۵	۳۷۱۷۰۵/۱	۲۷۷۵۷۸/۰	بدهی بخش غیردولتی
۱۷۰۲۲۷۹/۸	۱۴۷۴۹۰۵/۶	۱۲۶۰۲۹۲/۹	۱۰۶۱۵۷۷/۴	۸۸۲۴۰۷/۷	۷۲۲۷۸۰/۴	۵۹۰۳۴۱/۷	۲۷۵۵۰۸/۶	جمع
								بدهی‌ها:
۱۶۳۲۲۷۹/۸	۱۴۰۶۹۰۵/۶	۱۱۹۲۲۹۲/۹	۹۹۳۵۷۷/۴	۸۱۲۴۰۷/۷	۶۵۶۷۸۰/۴	۵۲۲۳۳۱/۱	۲۱۷۵۲۴/۰	تقدیرگی
۶۸۰۰۰/۰	۶۸۰۰۰/۰	۶۸۰۰۰/۰	۶۸۰۰۰/۰	۶۸۰۰۰/۰	۶۸۰۰۰/۰	۶۸۰۱۰/۶	۵۷۹۸۲/۶	خالص سایر بدهی‌ها

۱۳۸۳/۱/۲۹

جدول شماره ۷ - منابع مالی برنامه چهارم توسعه
(برای تأمین منابع مالی سرمایه‌گذاری ثابت برنامه)

به قیمت‌های جاری

برنامه چهارم	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	
۳۷۹۲۵۶/۵	۱۱۰۹۱۰۷/۷	۸۹۹۱۳۰/۴	۷۳۳۰۲/۱	۵۸۷۱۸۲/۴	۴۶۵۸۴۱/۹	۳۶۲۷۹۵/۰	۲۸۲۰۱۵/۶	۲۱۵۴۸۷/۵	الف - منابع داخلی (میلیارد ریال)
۸۹۸۸۵۱/۸	۲۷۵۸۴۱/۰	۲۱۴۳۳۷/۶	۱۷۱۰۷۰/۴	۱۳۴۷۴۶/۱	۱۰۲۸۲۰/۷	۹۹۸۶۱/۳	۶۰۹۹۷/۰	۳۷۲۱۲/۵	۱ - بودجه عمومی دولت
۸۸۰۲۵۱/۸	۲۷۵۸۴۱/۰	۲۱۴۳۳۷/۶	۱۶۷۰۷۰/۴	۱۲۹۲۴۶/۱	۹۵۸۲۰/۷	۹۱۴۶۱/۰	۵۳۲۱۲/۰	۳۴۷۱۴/۴	۱-۱ - از محل منابع عمومی
۱۸۵۰۰/۰	۰/۰	۲۰۰۰/۰	۴۰۰۰/۰	۵۵۰۰/۰	۷۰۰۰/۰	۸۵۰۰/۰	۷۷۸۵/۰	۲۴۹۸/۱	۲-۱ - از محل فروش اوراق مشارکت
۲۷۳۲۹۶/۱	۱۱۶۹۲۷/۹	۱۰۷۸۱۱/۸	۹۳۵۷۱/۷	۸۲۳۴۸/۵	۷۲۴۴۶/۶	۴۲۴۹۸/۵	۲۲۹۲۷/۶	۲۵۲۳۸/۴	۲ - بودجه شرکت‌های دولتی

۱۴۸۰۰/۰	۰/۰	۱۲۸۰/۰	۲۴۶۰/۰	۲۴۴۰/۰	۵۹۲۰/۰	۷۴۰۰/۰	۷۴۰۰/۰	۱۱۰۱۱/۰	۱-۲ - از محل استفاده از تسهیلات سیستم بانکی
۴۵۸۴۶/۱	۱۱۶۹۲۷/۹	۱۰۶۳۳۱/۸	۹۰۶۱۱/۲	۷۷۹۰۸/۵	۶۶۷۱۶/۶	۳۵۰۹۸/۵	۲۵۵۲۷/۶	۱۴۴۱۷/۴	۲-۲ - از محل سایر منابع
۲۲۲۰۴۱۶/۶	۷۱۶۳۳۸/۸	۵۷۶۹۲۵/۰	۴۶۶۶۶۰/۵	۳۷۰۰۸۷/۸	۲۹۰۳۸۴/۶	۲۲۰۲۳۵/۲	۱۸۸۰۹۱/۰	۱۵۲۸۴۶/۶	۳ - منابع بخش خصوصی
۹۱۰۵۹۴/۲	۲۲۲۶۰۵/۴	۲۰۳۲۷۰/۷	۱۸۶۲۱۹/۹	۱۶۰۶۷۸/۹	۱۳۷۶۱۸/۳	۱۲۶۳۷۹/۷	۹۲۱۲۷/۱	۷۳۷۸۵/۸	۱-۳ - از محل تسهیلات سیستم بانکی
۸۱۹۵۳۳/۹	۲۰۰۳۲۴/۹	۱۸۳۱۲۳/۶	۱۶۷۵۹۷/۹	۱۴۲۶۱۱/۰	۱۲۳۸۵۶/۵	۹۴۰۵۵/۵	۹۳۹۶۳/۹	۷۹۰۶۰/۸	۲-۳ - از محل پس انداز بخش خصوصی
۶۹۰۲۸۹/۵	۲۹۳۳۸۸/۵	۱۹۰۳۵۰/۷	۱۱۲۸۴۲/۷	۶۲۷۹۷/۹	۲۸۹۰۹/۰	-	-	-	۳-۳ - از محل سایر منابع
۳۱۳۱۰/۰	۵۸۵۵/۰	۶۰۹۶/۰	۶۰۵۳/۰	۶۶۲۱/۰	۶۶۸۵/۰	۶۶۲۱/۰	۱۷۶۱/۰	۳۳۳۱/۰	ب - منابع خارجی (میلیون دلار)
۱۰۳۷۷/۰	۳۳۴/۰	۱۳۷۶/۰	۱۸۷۶/۰	۲۹۹۹/۰	۳۷۷۸/۰	۵۲۲۱/۰	۱۵۰/۰		۱ - تسهیلات ثابتناس
۷۰۰۰/۰	۱۶۰۰/۰	۱۵۵۰/۰	۱۴۵۰/۰	۱۳۰۰/۰	۱۱۰۰/۰	۶۵۰/۰	-۱۵۰/۰	۳۰۸۱/۰	۲ - سایر تسهیلات موضوع بند (ب) ماده ۳ قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی
۱۳۳۸۸/۰	۳۹۱۲/۰	۳۱۷۰/۰	۲۷۲۷/۰	۲۳۲۲/۰	۱۸۰۷/۰	۷۵۰/۰	۱۷۶۱/۰	۲۵۰/۰	۳ - سرمایه گذاری خارجی
۴۱۱۸۵۵۵/۰	۱۱۷۸۹۱۱/۰	۹۶۷۰۵۲/۰	۷۹۲۳۳۲/۰	۶۵۱۶۱۸/۰	۵۲۶۶۴۲/۰	۴۱۲۹۵۲/۰	۳۰۹۵۲۵/۰	۲۲۹۰۳۱/۵	جمع منابع

۱۳۸۳/۱/۲۹

فروض اساسی در برنامه چهارم:

- ۱ - منابع قابل تأمین از محل بودجه عمومی بر اساس جدول شماره ۴.
- ۲ - منابع قابل تأمین از بودجه شرکتهای دولتی بر مبنای حذف تدریجی تسهیلات سیستم بانکی و ثبات سهم سرمایه گذاری این شرکتهای.
- ۳ - رشد متوسط سالانه سرمایه گذاری به قیمت ثابت - ۱۲/۲ درصد.
- ۴ - نرخ متوسط تورم - ۹/۹ درصد سال ۱۳۸۸ - ۶/۸٪.
- ۵ - نرخ برابری دلار: افزایش به میزان تفاوت نرخ تورم داخلی و خارجی.
- ۶ - منابع قابل تأمین بخش خصوصی بر اساس تسهیلات بانکی حاصل از جدول شماره ۴ نسبت ۹۰ درصد آورده بخش خصوصی به تسهیلات بانکی.
- ۷ - سرمایه گذاری خارجی بر اساس فرض جداول شماره ۲ و ۵.

۸ - تأمین باقیمانده منابع خارجی مورد نیاز از محل تسهیلات خارجی.

۹ - مبالغ ارزی مندرج در بند (ب) جدول فوق پیش بینی تغییر در مانده تسهیلات و سرمایه گذاری است مبالغ

قطعی در چارچوب حکم بند (ب) ماده ۳۴ قانون برنامه تعیین خواهد شد.

جدول شماره ۸

پیش بینی عواید حاصل از نفت

میلیون دلار

کل برنامه چهارم	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۷۵۲۳	۱۶۱۲۵	۱۵۷۹۲	۱۵۱۲۷	۱۴۲۶۱	۱۴۱۲۸	الف - بهره مالکانه نفت و گاز
۵۷۷۱	۱۲۸۲	۱۲۵۲	۱۱۹۴	۱۱۴۶	۱۱۰۷	ب - مالیات عملکرد
۸۱۶۰۴	۱۷۰۲۷	۱۷۰۴۴	۱۶۲۲۱	۱۵۵۹۷	۱۵۲۳۵	جمع

جدول شماره ۹

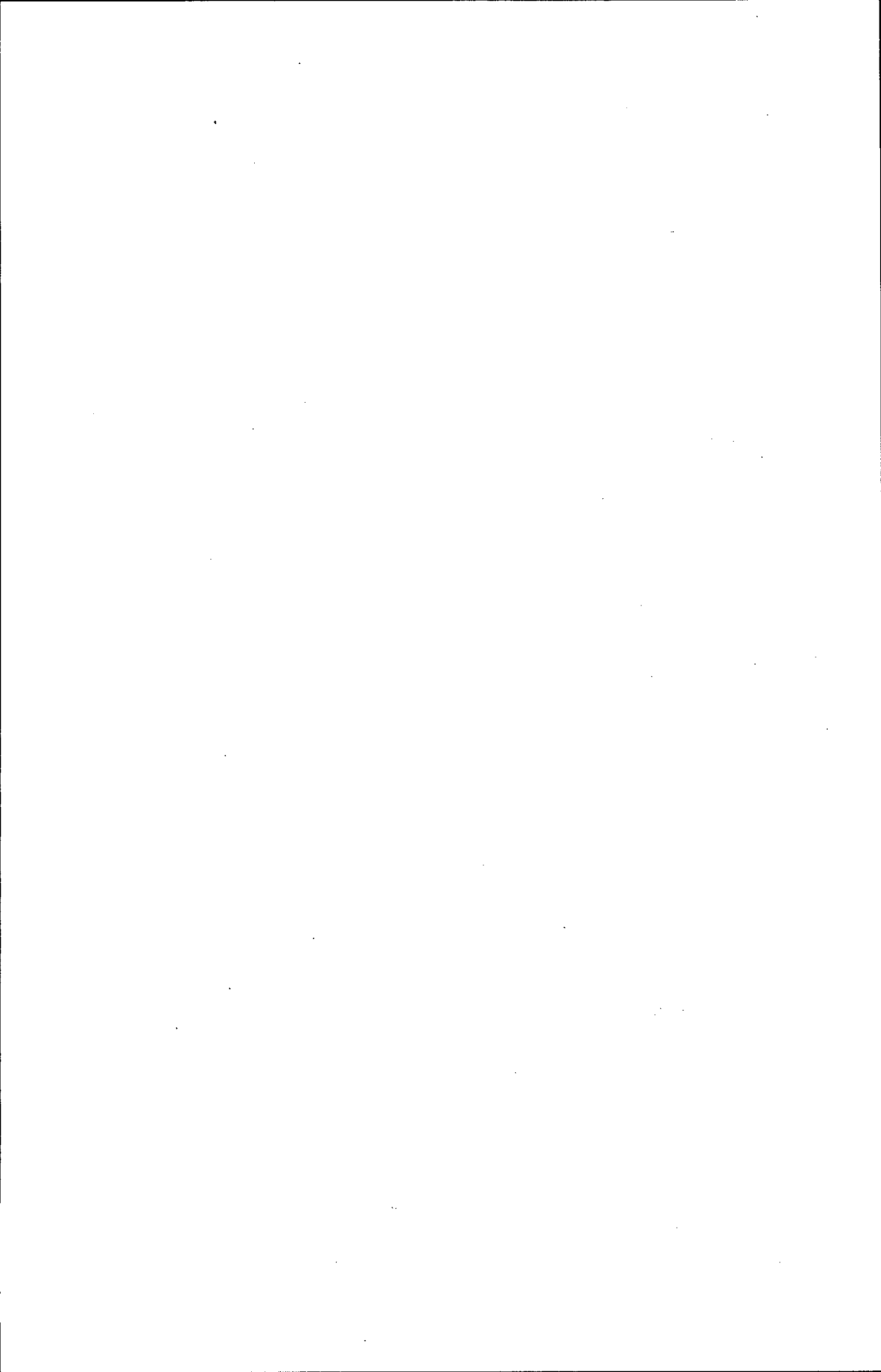
تغییرات تعداد کارکنان دولت *

سال	تعداد نیروی انسانی موجود در ابتدای سال	کاهش طبیعی نیروی انسانی دستگاهها در طول سال	جذب نیروی انسانی دستگاهها در طول سال
۱۳۸۴	۲۰۲۱۸۲۰	۴۰۴۴۶	۲۰۲۲۳
۱۳۸۵	۲۰۰۱۵۹۷	۳۹۹۰۰	۱۹۹۵۰
۱۳۸۶	۱۹۸۱۶۴۷	۳۹۳۷۰	۱۹۶۸۵
۱۳۸۷	۱۹۶۱۹۶۲	۳۸۸۴۰	۱۹۴۲۰
۱۳۸۸	۱۹۴۲۵۴۲	۳۸۳۲۰	۱۹۱۶۰

۱۳۸۳/۱/۲۹

* شامل کارکنان کشوری و لشکری رسمی، پیمانی، قراردادی و کارگران و نظایر آن.

واژه‌نامه
مفهومی - تفصیلی

توضیح در خصوص واژه نامه (۱)

در تهیه و تنظیم این واژه نامه سعی شده است تا با حفظ روش قبلی انتخاب واژه بصورت تک کلمه‌ای و از متن اولاً واژه‌ها و عباراتی که دارای اهمیت می‌باشند با ذکر توضیح مفهومی آورده شود، ثانیاً برخی از واژه‌های دیگر که شاید در وهله اول با اهمیت به نظر نرسد نیز آورده شود مثل واژه «خاک»، ثالثاً سعی شده است در واژه‌گزینی با حفظ امانت از تکرار واژه‌هایی که متضمن تکلیف یا معنی خاصی نمی‌باشد خودداری شود مثلاً واژه «مرکز امور مشارکت زنان» فقط در قسمت «مراکز» آمده و در قسمت «زنان» نیامده است. لازم به ذکر است که با ذکر این مطلب که واژه نامه حاضر در ویرایش‌های بعدی کاملتر و دقیق‌تر عرضه خواهد شد، این اداره کل کماکان خود را نیازمند انتقاد، پیشنهاد و هرگونه راهنمایی صاحب‌نظران می‌داند.

برای تسهیل در استفاده از واژه نامه رعایت نکات ذیل ضروریست:

۱ - چنانچه واژه مورد نظر در چند جزء یا یک اصطلاح تکرار شده باشد، واژه بصورت پررنگ درج و در موارد دیگر به جای آن از علامت « - » استفاده شده است.

مثال:

رقابت پذیری

- (نیروی کار)

- اقتصاد

- بنگاه‌های فعال در صنایع نوین

- در امور فرهنگی و هنری

- در صنعت گردشگری

۲ - اگر ذیل یک عبارت بیشتر از یک کلمه، یک علامت « - » آمده باشد منظور این است

که کل عبارت بالایی مورد نظر است مثل:

زنان سرپرست خانوار (افزایش مستمری)

۱ - مجموعه حاضر به صورت لوح فشرده نیز عرضه شده و لذا علاقمندان می‌توانند هر نوع جستجوی لازم را نیز

شخصاً انجام دهند.

– (تامین بیمه خاص)

– (طرح توانمندسازی)

– (یارانه سازندگان مسکن...)

ولی اگر ذیل یک عبارت بیشتر از یک کلمه، دو علامت « – » یا بیشتر باشد علامت « – »
اول نشاندهنده کلمه اول و علامت « – » دوم نشاندهنده ادامه کلماتی است که از نظر قلم
متمایز است.

مثال:

سواحل ایرانی خلیج فارس (طرح های زیربنایی)

– دریایی (جلوگیری از آلودگی و تخریب)

– خزر (جلوگیری از آلودگی و تخریب)

مثال دیگر:

شرکت های ادغام شده (معافیت از پرداخت مالیات)

– بزرگ

– بیمه (مشارکت و سرمایه گذاری در شرکت های دولتی)

– تجاری (واگذاری سهام به بخش خصوصی یا تعاونی)

– – و غیر تجاری (بیمه پایه و مکمل)

۳- حروف اختصاری به کار رفته در واژه نامه عبارتند از:

«م»: ماده

«ت»: تبصره

«ب»: بند

«ج.ا.ا»: جمهوری اسلامی ایران

«ج»: جزء

«ن.م»: نیروهای مسلح

برای مثال دو نمونه از ارجاعات بصورت کامل آورده می شود:

ب ج م ۳۳ و ت ب د م ۳۳: بند ج ماده ۳۳ و تبصره بند د ماده ۳۳

ب الف ه، و وز م ۵۵: بند الف ه، و وز ماده ۵۵

اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

واژه

شماره جزء، بند و ماده

شماره جزء، بند و ماده	واژه
۸۵م	آب (الاینده‌های هوا و...)
ب ج ۱۳۵م	— (امور زیرینایی)
ج ۷ ب ب ۲۰م	— (ایمن سازی)
ت ۱ ب الف ۲م	— (بخش کشاورزی)
۱۷م	— (برنامه ریزی و مدیریت منابع —)
ج ۲ ب ج ۱۰م	— (تسهیلات اعطایی بانکها)
ب الف ب، ج، د، ه، و، ز و ط م ۱۷	— (توسعه جایگاه محوری —)
ت ۲۶م	— (شهرکهای صنعتی)
۸۵م	— (کاهش مخاطرات تهدیدکننده سلامتی —)
ب الف ۱۸م	— (عملیات زیرینایی — و خاک)
پ ن ۷م	— (مالکیت تأسیسات —)
۵۹م	— (منابع طبیعی و محیط زیست)
۶۶م	— (مدیریت مصرف —)
۲۶م	— (منطقه نمودن هزینه)
ب ب ۳۵م	— (نرخ — در مناطق آزاد)
ب ن ۷م	— و فاضلاب (واگذاری مالکیت املاک، تأسیسات و...)
ج ۴ ب الف ۳۰م	— — شهری (ارتقاء شاخص‌های تحت پوشش)
ب هـ م ۳۴م	آبهای داخلی و بین‌المللی
ب و م ۶۹م	آبخوانها
ب ج م ۱۷، ب ج م ۶۹م	آب‌خیزداری
۶۴م	آبزی پروری (اصلاح قوانین و مقررات —)
ب و م ۱۸م	آبزیان (تولید مواد پروتئینی دام) تغذیه
ب هـ م ۷۵م	آثار انتشاری سرمایه‌گذاری (توسعه مناطق بیرونی)
ب ب م ۱۱۴م	— تاریخی - فرهنگی (املاک واقع در حریم آثار تاریخی - فرهنگی) ب ب م ۱۱۴م
ب ج م ۱۱۴م	— — (شناسایی و مستندسازی)
ب و م ۱۱۴م	— — (کارگاه‌های مرمت آثار فرهنگی - تاریخی)
ب ب م ۱۱۴م	— — (متصرفین قانونی و بهره برداران)
ب هـ م ۱۱۴م	— — (میراث فرهنگی مشترک)

۱۱۶م	— هنری (حقوق پدیدآورندگان)
ب د م ۱۱۴	— تاریخی مهم (تجهیز پایگاه‌های میراث فرهنگی)
ب ب م ۱۰۸	— علمی، ادبی و هنری امام خمینی (ره)
ب ی م ۱۱۴	— و فرهنگ سنتی قومی
ب الف م ۱۱۳	— هنری ایرانی و اسلامی
ب و م ۱۱۳	— متناسب با فرهنگ دینی و ملی
ب ب م ۱۰۹	آداب و رسوم
ب ب م ۱۰۰	آرای مردم (صیانت از —)
ب و م ۱۰۸	آرمانهای انقلاب اسلامی
ج ۱ ب الف م ۲۸	آزادراه (حذف نقاط ساتحه خیز)
ج ۸ ب الف م ۲۸	— (سامانه کنترل هوشمند (I.T.S))
ج ۲ ب الف م ۲۸	— و بزرگراه مرتبط کننده مراکز استان ها
۹۹م	آزادگان (سند راهبردی خدمات رسانی)
ب ب م ۱۰۰	آزادی
ب د م ۱۰۰	— (تشکل های اجتماعی - حقوق کودکان و زنان)
ب الف م ۱۰۱	— انجمن های کارگری
۱۰۱م	— و امنیت نیروی کار
ب الف م ۱۳۰	آزادی‌های عمومی
ب ج م ۴۸	آزمونهای ورودی دانشگاهها
ب و م ۹۷	آسیب دیدگان اجتماعی (بازتوانی - بازگشت به جامعه)
ب د و م ۹۷، ۱۱۲م	آسیب‌های اجتماعی
۹۷م	— (پیشگیری اولیه و کاهش)
ب ج م ۹۷	— (همکاری بین بخشی و سامانه مدیریت)
۱۷م	آگاه سازی عمومی و مشارکت مردم (منابع آب)
ب الف م ۶۴	آگاهی‌های عمومی (حفظ محیط زیست)
ب ب م ۶۸	آلاینده های زیست محیطی
۸۵م	— هوا، آب و خاک
ب الف م ۶۱	آلودگی (آلودگی‌ها)
م ۶۳، ب الف م ۶۸	— دریایی و سواحل
۵۹م	— زیست محیطی
۵۹م	— محیط زیست
ج ۵، ب الف م ۳	— هوا (طرح‌های بهینه سازی، اصلاح و ارتقاء)

ب الف م ۶۲	- (شهرهای بزرگ)
ب س م ۵۲	آمادگی
م ۱۲۱، ج ۶ ب الف م ۱۳۵	- دفاعی ملی
م ۵۶، ج ۱۰ ب الف م ۱۳۵	- امار و اطلاعات ملی
م ۲۲، ت ۲ ج م ۷۲، ب ب م ۷۴، ب ب	آمایش سرزمین
م ۱۵۵	
ب الف م ۷۴	- (اسناد ملی و کالبدی)
م ۷۷	- (امور عمرانی و توسعه‌ای بین استانی)
م ۷۵	- (برنامه های اجرایی)
ب ج م ۵۲	آموزش (اعتبارات عمومی - استقلال مالی)
ب ب م ۵۰	- از راه دور (نیمه حضوری)
ب س م ۵۲	- (رسانه‌ای)
ب س م ۵۲	- پیش دبستانی
ب ب م ۵۲	- تا پایان دوره راهنمایی
ب د م ۵۲	- ریاضی
ب ه م ۱۴۳	- شغلی و تخصصی کوتاه مدت کارکنان دستگاههای اجرایی
م ۵۴	- ضمن خدمت (اعتبارات هزینه‌ای)
م ۵۰	- عالی (افزایش تقاضا برای ورود به آموزش عالی)
ب ب م ۵۰	- (برگزاری دوره های تحصیلی)
ب الف م ۴۹	- (هزینه‌های بخش دولتی)
ب الف م ۱۱۹، ب ب م ۱۳۵	عمومی
ب د م ۹۷	- (اصلاح برنامه های درسی - آسیب های اجتماعی)
م ۵۲	- (توسعه کمی و کیفی)
ب م ۹۵	- رایگان (جمعیت کمتر از هجده سال)
ج ۱۱ م ۱۲۱	- مردم
م ۵۵، ب الف، ب، ه و وز م ۵۵	- فنی و حرفه‌ای و علمی کاربردی
ب الف م ۵۴	- کارکنان دولت
ج ۲ ب م ۹۷	- مهارت‌های زندگی سالم
ج ۱ ب الف م ۵۴، ب د م ۹۵	- شغلی
ب ب م ۵۲	- و پرورش (آموزش تا پایان دوره راهنمایی)
ب ل م ۵۲	- (دانش و مهارت ها - فناوری اطلاعات)
ب ب م ۱۳۵	- (عمومی و فنی و حرفه‌ای)

آموزش های اجتماعی

ب د م ۹۷	— تخصصی دریایی و دریانوردی
ب ز م ۳۴	— رسمی متوسطه و عالی غیر رسمی
ب ب م ۵۵	— شغلی و تخصصی کوتاه مدت
ب ه م ۱۴۳	— عمومی فنی حرفه ای
ب ب م ۱۰۶، ب ب م ۱۳۵	— و تخصصی محیط زیست
۶۰ م	— فنی و حرفه ای و علمی کاربردی
م ۵۵، ب الف، ب ه و و ز م ۵۵	— کارآفرینی
م ۴۸، ب ج م ۴۸، ب و م ۱۰۱	— کوتاه مدت
ج ۱ ب الف م ۵۴، ب ه م ۱۴۳	— مجازی
ب ب م ۵۰	— مهارتی فنی و حرفه ای
ج ۲ ب ج م ۸، ب و م ۱۰۱	— هدف دار و معطوف به اشتغال
ب و م ۱۰۱	— آموزشسکده های غیردولتی
ب و م ۵۰	— آینده نگری
م ۷۴	— آیین شهروندی
ب الف م ۱۰۰	— آیین نامه اجرایی (حساب ذخیره ارزی)
ب ز م ۱	— ایران
ج ۱ ب ب م ۳۰	— طراحی ساختمان ها در مقابل زلزله
ج ۱ ب ب م ۳۰	
	۱
ب ز م ۴۵	— ابداع (حمایت از تحقیقات توسعه ای)
ج ۲ م ۱۳۳	— ابلاغ رأی (سند مالکیت املاک روستایی)
ب د م ۹۱	— اتباع خارجی مقیم کشور (بیمه نامه حوادث و بیماری های احتمالی)
م ۱۵۳	— اثربخشی حاکمیت
ج ۲ ب ب م ۱۳۶	— اجاره (واگذاری امور تصدیهای فرهنگی واجتماعی)
۶ م	— به شرط تملیک
ب ب و ج م ۱۱۷	— احداث اماکن ورزشی
ب ی م ۱۱۹	— احزاب
م ۱۰۰، ب ز م ۱۰۰، ب و م ۱۱۹	— احساس امنیت در جامعه
ج ۷ ب ز م ۱۳۰	— احکام قضائی
ج ۵ ب الف م ۳۰	— احیای بافتهای فرسوده و نامناسب شهری
ب ز م ۴۵	— اختراع (حمایت از تحقیقات توسعه ای)

ج ۲ م ۱۳۳	اختلاف در مالکیت و تصرف اشخاص
ج ۵ ب الف م ۱۳۵	اداره امور قضایی
۱۳۳ م	- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
۱۳۳ م	- ثبت اسناد و املاک (نقشه تفکیکی روستاها)
ج ۲ م ۱۳۳	- (اختلاف در مالکیت املاک)
ب ج م ۷	- شرکت های دولتی طی مدت واگذاری
ج ۵ ب ب م ۱۳۶	- واحدهای دولتی
ب د م ۷	ادامه فعالیت های شرکت های دولتی (شرایط)
م ۶، ۷ ب الف و ج م ۱۳۹	ادغام شرکت‌ها (شرکتهای)
ب الف م ۴۰	- (بازخرید کارکنان - انتقال کارکنان)
ب الف م ۴۰	- بنگاهها
ب الف م ۴۰	- تجاری
ب ج م ۱۳۹	ادغام واحدهای استانی
ب ط م ۱۸	اراضی شیبدار و مستعد (توسعه باغات با اولویت -)
ب ج م ۱۱۷	- غیرکشاورزی
ب ح م ۱۸	- کشاورزی (صدور سند مالکیت)
ب الف م ۱۸	- دارای آب
ج ۹ ب الف م ۲۸	- منابع طبیعی (احداث مجتمع خدمات رفاهی چادهای)
ب الف م ۳۰	ارایه خدمات شهری
ب ج م ۲۸	- هوآوردی (واگذاری سهام به بخش غیر دولتی)
ب ج م ۱۲۷	ازباب رجوع
۱۴۲ م	- (رضایت و تکریم)
ب و م ۱۰۱	از قبایط آموزش و اشتغال
ب الف م ۵۷	- پر ظرفیت و چند رسانه‌ای
ب ب م ۲۸	- کلان شهرها و سواحل شمال و جنوب
ب الف م ۱۲۷	- و مرآده با ایرانیان مقیم خارج
ب ب و ج م ۱۳۵	از قبایط
ب ز م ۱۰۲	- (پیوندهای مالی بین تعاونیها)
ب الف م ۳۸	- (توسعه اقتصاد شبکه‌ای)
ب ب م ۴۴	- (توسعه مراکز اطلاعاتی اینترنت ملی)
ب ل م ۵۲	- (دانش و مهارت کارکنان آموزش و پرورش)
ج ۴ ب ب م ۲۸	- (سیستم‌علائم - - راه آهن)

ب الف م ۵۷	— ثابت، سیار (ضریب نفوذ ارتباطات ثابت، سیار)
ب ج م ۲۴	— دریایی
ب ز م ۲۵	— علمی
ب الف م ۱۴۰	ارتقاء استانداردهای زیست محیطی
۱۱۹ م	— امنیت عمومی و نظم اجتماعی
ب ک م ۲۴	— بهره‌وری بنادر ماهیگیری
ب الف، ب و ج م ۵	— عوامل تولید
ن و م ۱۲۱	— توان بازدارندگی
ب ج م ۹۶، ۱۱۲، ب ب م ۱۴۱	— شغلی
۱۵۳ م	— اثربخشی حاکمیت
ب ه م ۵۲	— توانایی و مهارت حرفه‌ای معلمان
ب ب م ۱۹	— توانمندیهای اقتصادی
ب ز م ۵۰	— دانشگاه‌های مادر
ب الف م ۵۰	— رتبه استخدامی
ب ج م ۵۲	— سطح آموزشی معلمان
ب ج م ۲۰	— شاخصهای بهسازی مسکن روستایی
۱۹ م	— توسعه روستایی و عشایری
ب ج م ۴ الف م ۳۰	— جمعیت آب و فاضلاب شهری
ب ب م ۱۴۱	— شغلی
ب ج م ۹۶	— کارگران (نرخ رشد دستمزد)
ب الف م ۵۷	— ضریب نفوذ ارتباطات
ب ج م ۵۰ الف م ۳، ب ز م ۵۰	— فناوری
۳ م	— در تولید و مصرف
ب ج م ۱۲۱	— نوین و هوشمند
۳۷ م	— صادرات کالاهای فناوری پیشرفته
ب ج م ۱۴۴	— کیفی خدمات
ب ج م ۵	— کیفیت تولیدات
۸۲ م	— زندگی
ب الف و ب م ۷۵	— جایگاه بین‌المللی کشور
۸۸ م	— سلامت
ب ب م ۸۴	— فرهنگ و مواد تغذیه‌ای
۸۵ م	— طرح ایمنی وسایط نقلیه

ب ۹۵م	— مشارکت در برنامه فقرزدایی
ب ج م ۱۰۴	— سهم بخش فرهنگ
م ۱۱۴ و ب ج م ۱۱۴	— توان گردشگری
ب الف م ۱۱۱	— زندگی زنان
ب الف م ۵۰، م ۱۴۴	— واحد آموزشی
ب ز م ۴۵	— محصولات (حمایت از تحقیقات توسعه‌ای)
ب ه م ۵۲	— مهارت حرفه‌ای معلمان
ب الف م ۱۱۱	— مهارت‌های زندگی
ب ل م ۱۰۶	— هویت اسلامی ایرانی
م ۱۱۷	— ورزش
ب و م ۴۵	ارجاع کار
م ۸۷	ارز (صادرات خدمات سلامت پزشکی)
ب الف م ۴۱	— (کنترل نوسانات و یکسان سازی نرخ ارز)
ب ج م ۲۵	ارزش افزوده
ب ج م ۲۱ و ب م ۲۱	— (منابع گاز در توسعه صنعتی و معدنی)
م ۱۸	— بخش کشاورزی
م ۴۳	— در اقتصاد نوین
ب ک م ۳۴	— صید
م ۱۷، ب الف و ج م ۱۷	ارزش اقتصادی آب
ب ج م ۲ ب ب م ۱۳	— حال خالص بدهی ها و تعهدات کشور
ب ج م ۱۷	— ذاتی و سرمایه گذاری آب (مصرف)
ب ج م ۲۵	— مواد اولیه داخلی
ب ط م ۴۵	ارزش گذاری (محصولات نامشهود ذاتی محور)
م ۵۹	ارزش های اقتصادی زیست محیطی
م ۱۷، م ۵۹	— منابع طبیعی
ب ب م ۹۷	ارزش های دینی
ب ب م ۶۴	ارزیابی زیست محیطی
ب ز م ۶۹	اوسباران
م ۱۱۲	از دواج و مسکن
ت ب ی م ۷	اساسنامه بانکها و شرکتهای دولتی (هیات مدیره و مدیرعامل و ...)
ت ب ز م ۷	— سازمان مالکیت شرکتهای دولتی
ب ی م ۷	— شرکتهای دولتی (تغییرات)

ب ز م ۱۱۴	— صندوق احیاء و بهره برداری از بناها و اماکن تاریخی - فرهنگی
ب ز م ۱۸	— — تثبیت در آمد کشاورزان
ب ب م ۶۸	— — ملی محیط زیست
ب الف م ۸۱	استان (بودجه سالانه - سند ملی توسعه استان)
۷۸ م	— (تخصیص بودجه هزینه‌ای و سرمایه‌ای)
۸۰ م	— (درآمدها و واگذاری‌های دارایی‌های استانی)
ب ه م ۱۴	— پوشهر (ریسک بیمانکار - میدان قابل تولید تجاری)
ب ج م ۶۱	— تهران (تصفیه فاضلاب)
ب ج م ۶۱	— خوزستان (تصفیه فاضلاب)
ب ه م ۱۴	— — (ریسک بیمانکار - میدان قابل تولید تجاری)
ب ه م ۱۴	— کهنگیلویه و بویراحمد (ریسک بیمانکار - میدان قابل تولید تجاری)
ب ج م ۶۱	— گلستان (مدیریت پسماندها و تصفیه فاضلاب)
ب ج م ۶۱	— گیلان (مدیریت پسماندها و تصفیه فاضلاب)
ب ج م ۶۱	— مازندران (مدیریت پسماندها و تصفیه فاضلاب)
ب ی م ۱۱۴	استان‌ها (مراکز حفظ آثار و فرهنگ ایلی)
۷۳ م	استاندار (تقویت استانداران)
ب ج م ۲۰، ب ط م ۵۶، ب ی م ۳۳	استاندارد (استانداردها)
ب ز م ۱۰، ب ج م ۲۸، ب ج م ۵۵، ب ز م ۱۰۱	— بین‌المللی
ب و م ۳۱	— ملی حسابداری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۱۲۳ م	— سازی سامانه حفاظتی و امنیتی
ب ز م ۱۰	— و الزامات بین‌المللی (نسبت کفایت سرمایه بانکها)
ب د م ۳۳، ب ب م ۳۹	استانداردهای اجباری
ب ب م ۳۹، ب ه م ۵۲، ب ج م ۱۰۹	— بین‌المللی
ب الف م ۱۳	— (تأمین خدمات - بانک‌های عامل)
۵۵ م	جهانی
۵۸ م	— (تنوع زیستی کشور)
ب ه م ۵۲	— حرفه‌ای معلم
ب ه م ۲۸، م ۸۵	— حمل و نقل
ب الف م ۸۸	— خدمات بهداشتی و درمانی
ب الف م ۱۴۰	زیست محیطی
۶۳ م	— و دریانوردی
۶۳ م	— صیادی و ایزی پروری

ب د م ۱۰۴	ملی -
ب ج م ۱۰۴	- - (بخش فرهنگ و هنر)
۸۵م	- مهندسی انسانی و ایمنی
۲۰م	استحکام ساخت و سازها
ب ب م ۳۱	-
۱۴۲م	استخدام
ب ب م ۱۴۳	- (سرنوشت اداری و استخدامی کارکنان)
۹۹م	- (ایشانگران و خانواده شهدا و...)
ب ی م ۱۴۵	- (صدور مجوز استخدامی)
ب ۲ م و ۱۴۵م	- جدید در دستگاههای دولتی
ب ۲ م ز ۹۷	استراتژی کاهش آسیب و خطر
ب ب م ۱۱۷	استرداد کمک‌های دریافتی ورزشی (بخش خصوصی)
ب ل م ۱۰۴	- وجوه دولتی (تغییر کاربری از استفاده عمومی به خصوصی)
ب ه م ۴۹	استعدادهای درخشان (تولیت واحد در سیاستگذاری)
۸۸م	استفاده بهینه از امکانات بهداشتی و درمانی کشور
۱۵۲م	- موجود
۴۴م	استقرار جامعه اطلاعاتی
ب ب م ۲	استقراض از بانک مرکزی ج.ا.ا.
ب ج م ۵۲	استقلال مالی، مدیریتی بخش آموزش (مدارس)
ب ۴ م ب ب م ۱۴	استهلاک تعهدات مالی
ب ۲ م ب الف م ۷۲	اسکان شهری و روستایی (توزیع جمعیت)
ب ب م ۱۹، ۷۰م	- عشایر
ب الف م ۱۳۱	اسناد الکترونیکی (اسناد و اوراق پرونده‌های قضایی)
ب الف م ۱۳۱	- تبدیلی
ب ۴ م ب الف م ۷۲	- تصویری
ب م و ۱۵۵	- توسعه استانی (دستگاه‌های اجرایی استانی)
ب د م ۱۵۵	- - بخشی و ویژه (لایحه بودجه سالانه)
ب ج م ۶۸، ب ب م ۱۳۱	- رسمی
ب ۲ م ج م ۷۲، ب الف م ۷۴، ب ب م ۱۵۵	- ملی آمایش سرزمین
ب ه م ۱۵۵	- - توسعه (دستگاه اجرایی ملی)
ب ب م ۱۵۵	- - استان (تعریف)
ب د و م ۱۵۵، ب د م ۱۵۷	- - استانی

ب الف و ب م ۱۵۵	بخشی (تعریف)
ب د م ۱۵۷	استانی و ویژه
ج ۳ ب ج م ۷۲، ب د م ۱۵۵، ب د م ۱۵۷	ویژه
ب ج م ۱۵۵	(فرابخشی - تعریف)
ب الف م ۵	بخش و استانی (ارتقاء بهره‌وری)
ب ج م ۹۷، م ۱۰۴، ب الف م ۱۱۱، ب ج م ۱۵۷	اشتغال
ب ز م ۱۰۱	(امحای تبعیض)
ب و م ۱۰۱	(برنامه ریزی آموزشی و آموزش‌های هدف‌دار)
۹۹م	(چابازان، آزادگان و خانواده شهدا)
ب ج م ۱۵۵	(سند ملی توسعه ویژه)
ب د م ۹۵	(طراحی برنامه‌های ویژه -)
ب الف م ۱۴۷	در بخش غیر دولتی
۲۷م	در مناطق کمتر توسعه یافته (تسهیلات طرح‌های اشتغال زا)
ب ط م ۹۵	روستاییان و عشایر
ب و م ۱۰۱	مولد
ب الف م ۱۰۱	و حرفه (منع تبعیض)
۱۱۴، ۱۱م	اشتغال زایی
۹۹م	(اولویت ایثارگران)
ب د م ۱۳۵	اشخاص حقیقی و حقوقی (امور تصدی‌های اقتصادی دولت)
۱۱۶م	(امور فرهنگی و هنری)
ب ه م ۱۰۸	خارج از کشور (سیره عملی و اندیشه امام (ره))
ج ۷ ب ز م ۱۳۰	اصحاب دعوی (حق انتخاب وکیل)
۱۱۶م	فرهنگ و هنر (امنیت شغلی)
ب ج م ۱۱۶	(بیمه بیکاری دولت)
ت ب ی م ۷	اصلاح اساسنامه بانک ها و شرکت های دولتی
ب ز م ۱۷	تعرفه ها برای مشترکین پرمصرف
۱۱۷م، ب ز م ۱۱۷	ساختار تربیت بدنی و ورزش
ب و م ۱۸	تغذیه
ج ۲ ب الف م ۳۹	قطبی کنونی
ب الف م ۱۷	مصرف آب
۱۱۲م	نظام اداری اقتصادی اجتماعی
ب ب م ۱۱۶	قوانین مطبوعات و تبلیغات

ب و م ۲۵	— و مقررات (دانش و فناوری)
ب ج م ۴۸، ۵۵	— نظام آموزش کشور
ب و م ۲۳	— اجرایی (بازارچه ها و میادلات ارزی)
م ۱۲۸، ت ۱ ب د م ۱۲۸	— بودجه ریزی
ب ب م ۸۸	— حسابداری
ب الف م ۳	— و ارتقای فناوری انرژی
م ۱۲۲	— تربیت زندانیان
ب ب م ۱۳۰	— مجرمان
ب د م ۲۶	— و ساده سازی قوانین و مقررات
م ۵۵	— هرم تحصیلی نیروی کار
ب ب م ۱، م ۳	اصلاحات اقتصادی
م ۸۵	اصول ایمنی
ج ۱ و ۲، ب ط م ۳۳، ۵۶، ب ط م ۱۰۴، ب الف م ۱۰۸	اطلاع رسانی
ب د م ۲۱	— (گسترش سیستم‌های —)
ب ب م ۶۴	— زیست محیطی
ب ب م ۱۰۶	— صحیح
ب ج م ۲۴	اطلاعات اقیانوس شناسی (ثبت پایش)
م ۳۲، ب و م ۱۰۱	— بازار کار
ب الف م ۴۴	— به زبان فارسی (سرمایه گذاری در زبان فارسی)
ب ب م ۷۴	— پایه‌ای و مکانی
ب ط م ۱۰۴	— فرهنگی دینی تاریخی و علمی
ج ۲ ب الف م ۷۲	— مکانی و جغرافیایی
ب ب م ۱۳۵	— و ارتباطات جمعی
ب ب م ۱۳۱	اظهارنامه
م ۷۹	اعتبار (برنامه عمرانی استانی)
ب الف م ۸۱	— هزینه های تملک دارایی های سرمایه (بودجه سالانه استانی)
ب ز م ۱۰، ب د م ۱۸، ب و م ۳۰، ب ب م ۴۶، ب د م ۵۰، ب ب الف م ۵۴، ب الف م ۸۱، ب د م ۱۲۸، م ۱۴۴، ب ه م ۱۴۵، ب د م ۱۴۶، م ۱۴۹، ۱۵۰، ب ی م ۱۰۴، ب ی م ۱۱۴	اعتبارات
ب ج م ۱	— (استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی)

ت ۱ م ۱۵۱	— (ساختار و نیروی انسانی)
پ د م ۵۰	— (وام قرض الحسنه بلندمدت)
پ ب م ۱۱۷	— امور تربیت بدنی و ورزش
پ ه م ۵۰	— بودجه عمومی (دانشگاه پیام نور)
پ ج م ۴۶، پ ب م ۵۰	— تحقیقاتی
م ۳۲، پ ب م ۸۱، پ ج م ۱۴۵	— تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی
پ ج م ۱۹	— روستایی و عشایری
پ د م ۱۷، م ۳۲	— سالانه طرحها
پ د م ۱۷، م ۳۲، پ و م ۱۱۳، پ ج م ۱۴۵	— طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
م ۳۲، پ و م ۱۱۳، پ ج م ۱۴۵	— ملی
پ ه م ۴۶	— عمومی (پژوهش و فناوری - سرمایه‌گذاری)
پ الف م ۴۹، پ و م ۵۰، پ ج م ۵۲	— بخش آموزش
پ ج م ۶۱	— مدیریت پسماندها
پ د م ۱۰۴	— ملی و استانی (فضاهای فرهنگی، ورزشی و گردشگری)
پ ج م ۱، پ د م ۱۷، م ۲۸، پ ج م ۳۹، م ۶۶	— و منابع دولت
۱۲۸	
پ ب م ۸۱	— هزینه‌ای استان (برنامه توسعه استان)
پ الف م ۲	— دولت
ج ۲ م ۱۳۳	اعتراض به رأی
م ۱۱۲	اعتلا و رشد و تعالی نسل جوان
پ ب م ۹۷، پ ج م ۹۸	اعتماد اجتماعی
پ ط م ۱۰، پ ج م ۹۸	— عمومی
ج ۱ ب م ۹۷	اعتماد (بیشگیری از قاچاق و —)
م ۹۷	— (طرح جامع کنترل آسیبهای اجتماعی)
م ۸۶	— (کاهش زیان‌های فردی و اجتماعی)
ج ۶ پ م ۹۷	— (مردم و سازمان‌های غیر دولتی)
پ ج م ۱۰۱	اعزام نیروی کار به خارج از کشور
پ ج م ۹۶	افراد بی سرپرست (تأمین بیمه خاص)
پ الف م ۱۰۲	— جویای کار (شکل‌گیری فعالیت واحدهای تعاونی)
پ ک م ۳۴	افزایش ارزش افزوده صید
پ و م ۵۲	— انگیزه شغلی معلمان
پ ب م ۳۱	— ایمنی بناها

۲۸م	— حمل و نقل یار و مسافر
ب الف م ۱۷	— بهره‌وری آب
۸۸م	— امکانات بهداشتی و درمانی
ب و م ۱۸	— تولید مواد پروتئینی دام و آبزیان
۱۵۰م	— حقوق (رشته های شغلی)
ب و م ۱۸	— سرانه سهم پروتئین حیوانی
ج ۱ ب و م ۲۱	— سرمایه بانک صنعت و معدن
ب ز م ۱۰	— دولت
ب د م ۱۸	— شرکتهای مادر تخصصی
ج ۱ ب الف م ۵۴	— سطح کارایی
ج ۲ ب ج م ۲۰	— سهم انبوه سازی در امر ساخت
ج ۳ ب الف م ۲۰	— حمل و نقل عمومی
۲۴م	— صادرات در قلمرو فعالیتهای تولیدی
ب د م ۲۸	— ظرفیت تخلیه و بارگیری بنادر تجاری
ب ب م ۱۴	— تولید نفت
ب الف م ۵۷	— خدمات پستی
۲۴م	— فرصتهای شغلی
ب ج م ۹۵	— قدرت خرید
۱۰۲م	— رقابتی
۱۴۰م	— کارآمدی مدیریت دولتی
ب الف م ۱۷	— کارایی آب (بیست و پنج درصد)
ب ه م ۱۸	— محصولات فرآوری شده کشاورزی
ب د م ۹۱	— اقامت در ایران (بیمهنامه اتباع خارجی)
ب الف م ۱۳۵	— اقتدار حاکمیت کشور
۳۳م	— اقتصاد (کاربرد فن آوری ارتباطات و اطلاعات)
۳۹م	— (نوسازی بخش های اقتصادی)
ب الف م ۵	— بهره‌ور محور (سهم ارتقاء بهره‌وری)
ب ل م ۲۳	— جهانی (هم پیوندی فعال)
ب الف م ۷۵	— و بین‌المللی (آمایش سرزمین)
۲۸م ب و م ۳۴	— حمل و نقل
۵۷م	— مبتنی بر داناتی
ب ج م ۱۰۴	— ملی (ارتقاء سهم بخش فرهنگ)

ب ز م ۷۵	— و فراملی (توسعه مناطق مرزی)
ب ج م ۳۰	— و مسکن (طرح جامع مسکن)
۴۳ م	— نوین (دانش و فناوری و مهارت)
ب الف م ۵	— نهاده محور (سهم ارتقاء بهره وری)
۱۸ م	اقتصادی نمودن صادرات محصولات کشاورزی
ب ج م ۲۳	اقدامات حفاظتی و جبرانی (واردات کالا)
ب د م ۵۰	اقتساط بلندمدت (فراغت از تحصیل)
ج ۱ ب الف م ۳	اقتدار آسیب پذیر
ج ۱ ب د م ۳۰	— (مشارکت انجمن های خیر مسکن ساز)
ب ج م ۲۰	اقتدار کم درآمد (توانمندسازی اقتدار کم درآمد - طرح جامع مسکن)
ب ج م ۸۴	— نیازمند (کمک غذایی)
۱۲۰ م	اقلیت های دینی (سیاستگذاری و مشارکت)
ب ج م ۲۴	اقتصادشناسی
ب ه م ۱۴	اکتشاف منابع نفت و گاز (مناقصه و بیمانکاری)
ب الف م ۲۵	— ، استخراج و تولید نفت و گاز (اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی)
ب ی م ۶۹	اکولوژیک (تعدیل)
ب ب م ۱۰	الزام بانکها به پرداخت تسهیلات با نرخ کمتر
ب الف م ۸۸	الگوی ارتقای عمل
ب الف م ۸۸	— ارتقای عملکرد بالینی
ج ۲ ب الف م ۷۲	— اسکان و نظام شهری و روستایی
ب و م ۱۸	— تغذیه
ب ز م ۱۷	— مصرف بهینه آب
ج ۳ ب ز م ۹۷	— مواد مخدر
۶۵ م	— و تولید (بوم شناختی)
ب ز م ۱۱۴	اماکن تاریخی قابل احیا (مجوز کاربری)
ج ۲ ب الف م ۳۰	— عمومی و دولتی (مناسب سازی فضا)
ب و م ۱۱۷	— فرهنگی و آموزشی (هزینه عملیات ثبتی ورزشگاهها)
ب ز م ۱۰۶	— مذهبی (طراحی کتابخانه حوزه دین)
ج ۳ ب الف م ۱۱۷	— و فضاهای ورزشی سرپوشیده
ب س م ۵۲ ج ۲ ب الف م ۱۱۷، ج ۱ ب ه	— ورزشی
م ۱۱۷ و ب م ۱۱۷	
۱۰۸ م	امام خمینی (ره) (اندیشه های دینی و سیاسی)

پ ب م ۱۰۸	— (نشر آثار علمی، هنری و ادبی)
پ ج م ۱۰۴، پ ح م ۱۴۵	امانی
پ ب م ۱۴۳	امتحانات استخدامی ادواری
پ ج م ۲۳	امتیاز (واردات کالا - تدابیر حفاظتی)
پ ز م ۱۰۱	امحای تبعیض در عرصه های اجتماعی
پ د م ۳۴	امداد و نجات در دریا
پ الف م ۱۰۶	امریه معروف و نهی از منکر
م ۹۰	امکانات بهداشتی و درمانی کشور
پ ک م ۵۲	— رایانه‌ای (برنامه‌های آموزشی و درسی)
پ ه م ۴۹	— مادی و معنوی
پ ج م ۱۳۶	— و تجهیزات (بخش غیر دولتی)
پ ج م ۱۳	— و توانایی های داخلی (طرح های سرمایه گذاری)
پ م م ۱۰۴	— و فضاهای فرهنگی هنری و ورزشی
پ د م ۱۰۰	امنیت (تشکل‌های اجتماعی - حقوق کودکان و زنان)
پ ز م ۱۰۰	— اجتماعی
پ ب و ه م ۱۱۹	— جمعی
پ د م ۱۳۶	— سرمایه گذاری
م ۱۱۹، پ ط م ۱۱۹	— عمومی
م ۱۸	— غذایی
م ۸۴	— و تغذیه (وظایف دولت)
م ۱۰۰	— فردی و اجتماعی
پ ج م ۱۰۰	— فعالیتها و اجتماعات قانونی
م ۱۰۱، ۱۱۸، ۱۲۱، ۱۲۵	— ملی
پ ب م ۳۴، پ ط م ۱۱۹	— و تأمین نظم
پ الف و ه م ۳۵، ج ۲ ب الف م ۷۲	— و دفاع
پ ج م ۱۲۱	— (سهام نیروهای مردمی)
پ د م ۱۳۵	اموال جامعه
پ و م ۱۱۴	— فرهنگی - تاریخی (مؤسسات کارشناسی)
پ ب م ۱۱۴	— منقول مجاز (مالکین و دارندگان)
پ د م ۱۴۶	— منقول و غیرمنقول (بار مالی اجرای ماده ۱۴۶)
م ۱۲۳	امور امنیتی و انتظامی (بهبهت سازی استفاده از فناوری‌ها)
م ۱۵۲	امور برنامه ریزی

ب ج م ۲۴، ب ل م ۲۳	تجاری
ب ب م ۱۳۶	تصدی های اجتماعی فرهنگی و خدماتی دولت
م ۱۳۵	... (تعاریف و تنظیم وظایف دولت)
م ۱۳۵	تصدی های اقتصادی (تعاریف و تنظیم وظایف دولت)
ب الف م ۱۳۵، م ۱۳۶	حاکمیتی دولت
م ۱۳۵	(تعاریف و تنظیم وظایف دولت)
ب الف م ۱۳۶	(مشارکت مردم)
ب د م ۱۳۶	و تصدی گری زیربنایی
م ۱۳۵، ب ج م ۱۴۵	زیربنایی
ج ۲ ب ز م ۱۳۰	حقوقی و قضایی (رفع تبعیض قومی و گروهی)
ج ۸ ب الف م ۱۳۵	داخلی
م ۱۳۵	زیربنایی (تعاریف و تنظیم وظایف دولت)
ب ج م ۱۳۹	ستادی
م ۲۶، ب د م ۱۳۵	صنعتی کشاورزی
م ۷۷	عمرانی و توسعه ای بین استانی (منطقه بندی)
ب ه م ۱۱۳	فرهنگی ایرانیان خارج از کشور
ب الف م ۱۰۴، م ۱۱۶، ب ب م ۱۳۵	فرهنگی و هنری
ب ی م ۱۰۴	(ترویج فضایل اخلاق)
ب ی م ۱۰۴	(معارف اسلامی کارکنان)
ج ۵ ب الف م ۱۳۵	قضایی
ب ح م ۱۴۵	ورزش کارکنان
م ۷۷	عمرانی و توسعه ای بین استانی (نهادهای هماهنگ کننده و وظایف)
ج ۴ ب ج م ۳۰	انبوه سازی در امر ساخت
ب د م ۱۰	انتخاب عامل بانک (رأساً)
ت ۱ ب د م ۱۰	بانک عامل (کسب موافقت - بودجه عمومی دولتی)
ج ۱ ب د م ۴۱	انتزاع تکالیف (تأمین اجتماعی و شغلی)
م ۱۲۸	انتقال یادگان ها و کارخانجات صنعتی و دفاعی
ب ب م ۱۴۶	کارکنان رسمی یا ثابت مازاد
ب ب م ۴۶، ب الف م ۴۸	و جذب فناوری
ب ج م ۴۹	انجمن های علمی (ارزیابی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی)
ج ۲ ب الف م ۵	و صنفی (تعیین بهره وری نیروی کار و سرمایه)
ب ب م ۱۳۲	انجمن های حمایت از زندانیان

ب الف م ۱۰۱	— کارگری (آزادی)
ب س م ۱۰۶	اتحرافات
ب د م ۱۰، ب الف م ۳۸، ب ج م ۳۹، ب الف م ۴۰	انحصار
ج ۳ ب الف م ۱۳۵	— در بخش غیر دولتی
ب الف م ۲۵، ب د م ۱۳۶	— (هوانوردی - واگذاری سهام)
ج ۵، ب ج م ۲۸	— دولت در حمل و نقل هوایی
ب ج م ۲۸	— طبیعی یا قانونی در امر اقتصاد
ب الف م ۲۸	انحلال شرکت های دولتی
ت ۵ ب ب م ۷	— شرکت های دولتی زیان ده
ب ط م ۷	— و ادغام شرکتها
م ۶، ب الف م ۱۳۹	— واحدهای خدماتی دستگاه های اجرایی
ب ح م ۱۴۵	اندازه گیری آلودگیها و تخریبها
ب الف م ۶۱	اندیشمندان
ب د م ۱۲۸	اندیشه دینی و سیاسی امام (ره)
۱۰۸ م	انرژی
م ۲، ج ۲ ب الف م ۳، م ۵۹، ۶۶	— (اصلاح، ارتقاء فناوری و سامانهها)
ج ۲ ب الف م ۳	— (بهینه سازی ساخت و سازها در مصرف)
ب الف م ۳	— برق (حمایت از خاتوارهای کم مصرف)
ب ج م ۱۳۵	انرژی رسانی
ب م م ۷	انرژی های نو
۲۶ م	انشعاب
م ۱۱۹، ۱۰۰	انضباط اجتماعی
ب الف م ۲	— مالی و بودجه‌ای
ب ب م ۱۴	انعقاد قراردادهای اکتشافی و توسعه میدانها
ب د م ۸۲	انفال (درآمدها)
ب الف، و م ۱۰۸، م ۱۲۱	انقلاب اسلامی
ب د م ۱۰۸	— (حفظ و نگهداری از اماکن، میادین و ...)
ب و م ۵۲	انگیزه شغلی معلمان
ب ب م ۱۴	اوپک
ب ح م ۱۰	اوراق مشارکت (اجازه عرضه و انتشار - تصویب مجلس شورای اسلامی)

ب ز م ۱۰	— (تسویه اصل و سود)
ج ۲ م ۱۳۳	اوقاف (صدور سند مالکیت روستایی)
م ۹۹	اولویت ایثارگران (برنامه های اشتغال زایی)
ب د م ۱۰۲	— بخش تعاونی (کاهش تصدی گری دولت)
ب ج م ۷۵	اولویت بندی (ترازیت - دالان های ارتباطی)
م ۹۹	ایثارگران (تثبیت موقعیت شغلی)
م ۹۹	— (سند راهبردی خدمات رسانی)
ب ط و ک م ۱۰۴	ایجاد فضاهای فرهنگی و هنری
م ۸۶	ایندز
ج ۱ ب ب م ۳۰	ایران (ایین نامده - طراحی ساختمانها در برابر زلزله)
ب ب م ۴۴	— (بازار اطلاعات و ارتباطات بین المللی)
ب د م ۹۱	— (بیمه اتیاع خارجی در -)
ب الف م ۳۴	— (تجارت - کنواتسیونهای بین المللی)
ج ۱ ب الف م ۱۳	— (خدمات بانکهای عامل)
ب ب م ۱۴	— (سهیمه نفت در اوپک)
م ۱۰۹	— (هویت تاریخی -)
ب الف م ۱۰۹	ایران شناسی
ب ج م ۱۱۹	ایرانیان (توسعه مشارکت همه جانبه)
ب ه م ۱۱۳	— خارج از کشور (سیاستگذاری امور فرهنگی)
ب الف م ۱۲۷	— مقیم خارج از کشور
ب ه م ۱۱۹	ایمن سازی ساختار و پراکندگی جمعیت
ب ب م ۳۰	— ساختمان ها و شهرها
ج ۷ ب ب م ۳۰	— سیستم خدماتی آب، برق، گاز و مخابرات و ...
م ۸۵	ایمنی (اصول)
ب د م ۳۴	— در دریا
ج ۱ ب د م ۸۴	— غذا
م ۲۸	— و سهولت حمل و نقل بار و مسافر
ب الف م ۵۷	اینترنفت (ارتقای ضریب نفوذ -)
ب ط م ۱۰۴	— (تسهیلات)
ب د م ۱۴۶	بار مالی اجرای ماده ۱۴۶

ب

م ۹۵، ب پ م ۹۵، ج ۲ ب الف م ۱۳۵	باز توزیع درآمد
م ۳۳، ب پ م ۴۴	بازار اطلاعات و ارتباطات بین‌المللی
ج ۲ ب ج م ۲۰	- ثابویه رهن
م ۸۷، ب الف م ۹۳	- دارو
ب و م ۴۱	- سرمایه (گسترش و تعمیق بازار سرمایه)
ج ۵ ب ج م ۲۰	- مسکن
ب ج م ۲۰	- - - (تأمین سرمایه)
ب و م ۱۰۱	- کار (آموزش‌های مهارتی فنی و حرفه‌ای)
ب و م ۱۰۱	- - (تجزیه و تحلیل اطلاعات)
ب ه م ۱۰۱	- - (قوانین تأمین اجتماعی و روابط کار)
ب و م ۹۶	- - (مقرری بیکاری جهت تنظیم بازار کار)
ب ج م ۱۰۱	- - غیر رسمی (حمایت اجتماعی از شاغلین)
م ۴۵	- محصولات دانایی محور و دانش بنیان
ب و م ۲۳	بازارچه‌های مرزی (ساماندهی و اصلاح)
م ۲۳	بازارهای بین‌المللی (توان رقابتی محصولات صادراتی)
ب و م ۴۵	- بین‌المللی دانش و فناوری
ب الف م ۱۵	- تخصصی (بورس کالا)
م ۸۷	- جهانی (نیازهای پزشکی منطقه)
م ۱۰۴	- - (فرهنگ و هنر)
ب ز م ۱۰	- مالی بین‌المللی
ج ۲ ب ط م ۲۳	- مجازی
ج ۱ ب الف م ۲۹	بازاریابی (تحقیق و توسعه)
م ۸۷	- (خدمات سلامت و آموزش پزشکی)
ج ۲ ب ب م ۱۴	بازپرداخت اصل سرمایه حق الزحمه و یا سود
ج ۱ ب ب م ۱۳	- بدهی‌ها و تعهدات دولت
ب ج و د م ۱۴	- تعهدات
م ۱۳۲	- زندانیان
ب الف م ۴۰	بازخرید کارکنان (ادغام شرکت‌ها)
ب ه م ۲۱، ب ط م ۲۳، ب الف و د م ۲۷، ب د	بازرگانی
م ۱۳۵	
م ۲۳	- (کاربرد فن آوری ارتباطات و اطلاعات)
ج ۶ ب ب م ۲۰	بازسازی بافت‌های قدیمی شهرها و روستاها

۱۳۲م	بازگشت مجدد به جرم
۱۵۰م	بازنشستگان دولت (افزایش حقوق - نرخ تورم)
۶۶م	بازیافت مواد زاید جامد
ب هـ م ۴۹، ج ۱ ب ز م ۱۱۷	باشگاه غیردولتی
ب هـ م ۴۹	باشگاه ها
ب ز م ۱۱۷	- حرفه‌ای (توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای)
ب ب، ز، ج ۲ ب ز م ۱۱۷	- خصوصی
ج ۳ ب الف م ۱۱۷، ب م ۱۱۷	- ورزشی
ب و م ۱۱۷	- (هزینه عملیات ثبتی و حق الثبت)
ب ج م ۹۷	یافت شهری (نقاط حادثه خیز و بحران زای اجتماعی)
ج ۵ ب الف م ۳۰	یافت های حاشیه‌ای در شهرهای کشور
ج ۵ ب الف م ۳۰ و هـ م ۳۰	- فرسوده و نامناسب شهری
ب الف م ۳۵	بالاترین مقام اجرایی منطقه (سازمان مناطق آزاد)
ت ۲ ب ب م ۷، و ت ب ی م ۱۱۷، ج ۱ ب الف	بانک
م ۱۳، م ۱۴، ج ۵ ب د م ۳۰، ب هـ م ۴۶، م	
۱۶۰، ۱۲۸	
ج ۲ ب ج م ۱۰	- (تسهیلات اعطایی بخش آب)
ب هـ م ۴۶	- (پژوهش و فناوری - سرمایه گذاری)
ج ۳ ب ج م ۱۰	- (کاهش تسهیلات تکلیفی)
ج ۱ ب الف م ۱۳	- (عملیات و معاملات ارزی)
ج ۱ ب و م ۲۱	- صنعت و معدن (افزایش سرمایه)
۱۱م	- (تسهیلات طرح های اشتغال زا)
ت ۱ ب د م ۱۰	- عامل (بودجه عمومی دولتی - موافقت)
۱۱م	- کشاورزی (تسهیلات طرح های اشتغال زا)
ب ی م ۱۰	- (ریاست مجمع عمومی)
ب هـ م ۱	- (سرمایه گذاری در طرح های بخش کشاورزی)
۸م	- مرکزی ج.ا.ا (تمرکز وجوه فروش سهم شرکت های دولتی)
ب د م ۱۳	- (اجازه تمهید یا پرداخت معاملات و قراردادهای)
ب هـ م ۱۰	- (ترکیب مجمع عمومی)
۱۱م	- (تسهیلات طرح های اشتغال زا)
ب الف م ۱	- (حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت)
ت ۲ ب د م ۱۰	- (سپرده بانک عامل - دستگاه های اجرایی)

ب ج م ۱۰	— (عرضه اوراق مشارکت)
ب ب م ۲	— (ممنوعیت استقراض دولت)
۱۱ م	— مسکن (تسهیلات طرح های اشتغال زا)
ت ب ب م ۷	بانک های (مشارکت و سرمایه گذاری در شرکت های دولتی)
ب د م ۱	— ایرانی خارج از کشور (تسهیلات - حساب ذخیره ارزی)
ج ب ب م ۱۳	— تجاری و تخصصی (سرمایه گذاری بخش غیر دولتی)
ج ب ب م ۱۳	— (منابع مالی طرح های سرمایه گذاری)
ج ب الف م ۱۳	— عامل ایرانی (تأمین خدمات در سطح استانداردهای بین المللی)
ج ب ج م ۱۰	بانکداری الکترونیکی
ب الف م ۱۱۱	باورهای عمومی نسبت به شایستگی زنان
ب الف م ۱۳۱	بایگانی قطعی پرونده های قضایی (تبدیل به اسناد الکترونیکی)
ج ب الف م ۱۳۵	بحرانهای پیچیده
ب ج م ۱۱۹	— منزلی
ج ب ج م ۱۰	بخش آب و کشاورزی
ب د م ۱۰، ب ج م ۱۵۷	— بولی
ب ه م ۱۰۲	— تعاونی (توسعه فعالیت ها)
ت م ۸۹	— خصوصی (سرمایه گذاری - خدمات بهداشتی و درمانی)
ب ز م ۱۱۴	— داخلی و خارجی (کاربری اماکن تاریخی و بناها)
ب ک م ۱۰۴	بخش خصوصی و تعاونی
ب و و ح م ۵	— (آموزش فنی و حرفه ای) مراکز آموزش
ب ب م ۲۲	— (احداث جایگاه عرضه گاز CNG)
ب ج م ۲، ب ه و ز م ۱۱۷	— (احداث اماکن ورزشی)
ب د م ۳۵	— (اخذ عوارض خدمات بندری)
ب و م ۴۵	— (بازارهای بین المللی دانش و فناوری)
ب ج م ۱۸	— (بیمه محصولات کشاورزی)
ب ی م ۱۸	— (تحقیقات توسعه ای کاربردی کشاورزی)
ب ز م ۴۵	— (تحقیقات توسعه ای - ابداع، اختراع و ...)
ب ط م ۵۰	— (توسعه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی)
ب الف و ب م ۴۴	— (توسعه مراکز اطلاعاتی اینترنتی ملی)
ب و م ۵۰	— (توسعه واحدهای آموزش عالی)
ب ز م ۱۱۷	— (توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای)
۱۴۰ م	— (توسعه، نهادسازی و آموزش)

ب ی م ۱۸	— (جذب متخصصین)
ب الف م ۲۴	— (سرمایه در تولید و عرضه اطلاعات)
ب ک م ۱۰۴	— (فضاهای فرهنگی و هنری)
ب ه م ۱۰۴	— (محصولات فرهنگی، هنری و ورزشی)
ب ز م ۵۵	— (مراکز آموزش دوره‌های کاردانی)
ب و م ۵۵	— (مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و ...)
ب ح م ۷	— (مشارکت)
ب و م ۱۱۴	— (موزه های تخصصی - میراث فرهنگی)
۴۵ م	— (نوآوری و گسترش بخش خصوصی و تعاونی)
ب ج م ۱۱۷	— (واگذاری رایگان اراضی - ورزش)
۱۲۳ م	بخش دولتی (مدیریت نیروی انسانی)
ب ه م ۴۵	— و خصوصی (توسعه مراکز رشد علم و فناوری)
ب ه م ۱، م ۱، ج ۲، ب ۷، ج ۲، ب و م ۲۱،	بخش غیر دولتی
ب ز م ۵۵، ج ۵، ب ب م ۱۲۶، ج ۳، ب ب م ۱۲۶،	
ب ب م ۱۴۵	
ب ه م ۵۵	— (آموزش های فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی)
ج ۳ و ۵ و ۶، ب ب م ۲۸	— (ارتباط کلان شهرها و مراکز مهم گردشگری - راه آهن)
ب ج م ۱۴۵	— (اعتبارات طرح های تملک دارایی های سرمایه‌ای)
ب د م ۱۰۲	— (اولویت تعاونی ها در کاهش تصدی گری دولت)
ب الف م ۲۵	— (تأمین برق)
ب د م ۱۲۶	— (تصدی های اقتصادی دولت)
۱۴۸ م	— (تعیین تکلیف کارکنان واحدهای واگذارشده)
۶ م	— (توانمندسازی برای توسعه کشور)
ب ج م ۵۲	— (توسعه ظرفیت ها و بهره وری آموزشی)
ج ۲ ب ب م ۱۲۶	— (خرید خدمات)
ب ب م ۲۸	— (دسترسی به شبکه راه آهن کشور)
ت ا ب د م ۳۷	— (رقابت)
ب ح م ۱۱۴	— (رقابت پذیری در صنعت گردشگری)
ب ه م ۴۶	— (سرمایه گذاری دولت در پژوهش و فناوری)
ت ب د م ۳۷	— (سرمایه گذاری)
ج ۵، ب ج م ۲۸	— (سهام شرکت هواپیمایی ج.ا.ا.)
ب الف م ۱۲۷	— (شمول صندوق بازنشستگی)

۱ د م	— (طرح های تولیدی و کارآفرینی - تسهیلات)
۱۱۱ م	— (طرحهای کشاورزی - ساختمانی و صنعتی)
ج ۱ ب الف م ۱۱۷	— (قوانین ورزش - نیروی انسانی)
ب ک م ۲۴	— (گسترش بنادر ماهیگیری و صید)
ج ۲ ب ب م ۱۳۶	— (مدیریت واحدهای دولتی)
ب ل م ۱۰۴	— (مراکز فرهنگی و هنری نیمه تمام)
ج ۲ ب ب م ۱۳۶	— (مشارکت)
ت ۱ ب د م ۲۷	— (منع رقابت سازمان های توسعه با بخش غیر دولتی)
۲۴ م	— (واگذاری امور تصدی به بخش غیر دولتی)
ب ز م ۱۴۵	— (واگذاری مهمانسراها، مجتمع های مسکونی رفاهی و ...)
۱۱۷ م	— (ورزش)
ب ج م ۱۳۶	— (وظایف زیربنایی دولت)
ب ط م ۱۴۵	— (هزینه سرانه مدارس - دولت)
ب ب م ۶۸	— داخلی و خارجی (صندوق ملی محیط زیست)
ب ب م ۴۶	بخش های تولیدی و خدماتی (افزایش توان رقابتی)
ب ب م ۴۶	— تولیدی و خدماتی (پژوهش)
ب ز م ۵۵	— دولتی و غیر دولتی (آموزش های فنی حرفه ای و علمی کاربردی)
ب ج م ۶۱	بخشداری ها (برنامه مدیریت پسماندها)
۹۲ م	بدون قید و شرط (درمان فوری - مصدومین رانندگی)
ج ۱ ب ج م ۱۰	بدهی دولت به بانک مرکزی و بانکها (کاهش)
ب ه م ۹۶	— به سازمانهای بیمه ای
ج ۱ و ۲ ب ب م ۱۳	— و تعهدات (بازپرداخت)
ج ۱ ب ج م ۲۸	برآورد میزان تقاضای حمل و نقل بار و مسافر
۱۰۱ م	برابری فرصتها آزادی و امنیت نیروی کار
ب ب م ۱۷	بوداشت سفره های آب زیرزمینی
ج ۶ ب ب م ۱۴	— صیانتی از مخازن نفت و گاز
ب ط م ۹۵	— محصولات کشاورزی
ب ج م ۳	بوقی (حمایت از خانوارهای کم مصرف)
ب الف م ۲۵	— (واگذاری امور به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی)
ب ط م ۵۲	برنامه آموزش ارتقاء سلامت و شیوه های زندگی سالم
ب الف م ۵۴، ب ه م ۱۳۳	— کارکنان دولت
ب ب م ۷۴	برنامه پنجم توسعه اقتصادی (سند ملی آمایش سرزمین)

۱۰۲م، ب هـ م ۱۰۲م	برنامه توسعه بخش تعاونی
۲۸م	— حمل و نقل کشور
ب ج م ۷۵م	— مبادی شبکه ها
ج ۳ ب الف م ۱۱۷م	برنامه جامع ارتقاء ورزش مدارس
ب الف م ۴۶م	— توسعه فناوری و گسترش صنایع نوین
ب الف م ۱۱۱م	— مشارکت زنان
۱۵۸م	برنامه چشم انداز و سیاستهای کلی نظام
ب ب م ۵م	— چهارم توسعه (تخصیص منابع مالی و بودجه های سنواتی)
ب و م ۱۰۱م	برنامه ریزی آموزشی (اشتغال)
م ۳۴، ج ۱ ب الف م ۱۳۵	— و نظارت
۱۱۲م	— ساماندهی امور جوانان
ب ج م ۶۱م	— مدیریت پسماندهای کشور
ب الف م ۶۷م	— زیست بومی
۶۶م	— سبز
۵۶م	— ملی آمار
۱۰۱م	— توسعه کار شایسته
ب ب م ۸۴م	برنامه های آموزشی (فرهنگ و سواد تغذیه ای جامعه)
ب الف م ۶۴م	— بدون دریافت وجه
ب م م ۱۰۶م	— تبلیغی
ب د و ک م ۵۲م	— و درسی
۷۵م	— اجرایی (امایش سرزمین)
ب ی م ۱۷م	— مدیریت خشکسالی
ب ج م ۹۷م	— اشتغال حمایت شده
۹۹م	— اشتغال زایی ایثارگران
ب ب م ۴۳م	— جامع توسعه علمی و فناوری کشور
۹۵م	— جامع فقرزدایی و عدالت اجتماعی
ب ط م ۱۰۴م	— صوتی و تصویری
۷۹م	— عمرانی (تامین اعتبار - وظایف استانی)
۱۱۲، ۷۶م	— ویژه فرابخشی
ب ج م ۱۰۸م	بزرگداشت سیره و آرای حضرت امام ره
ج ۱ ب الف م ۲۸م	بزرگراهها (حذف نقاط سانحه خیز)
ب ج م ۲۸م	— آسیایی در محدوده کشور (تکمیل صد در صد)

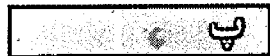
ج ۲ ب الف م ۲۸	مرتبط کننده مراکز استان ها
ب ط م ۶۹	بسیج محلی (حفاظت از جنگل ها و مراتع)
ج ۱ ب ه م ۲۸	بکارگیری استانداردهای حمل و نقل
ب ب م ۱۴	روش های (توسعه و بهره برداری - نفت)
ب ج م ۹۳	متخصصین (دارو)
ب ه م ۳۳	بلوک های اقتصادی (ایجاد و توازن تجاری)
ب د م ۳۵	بنادر (اخذ عوارض خدمات بندری)
ب د م ۲۸	تجاری (افزایش ظرفیت تخلیه و بارگیری بنادر تجاری)
ب د م ۲۸	اصلاح مدیریت بهره برداری
ب د م ۲۸	تجهیز و نوسازی
ب ی م ۳۴	صیادی
ب ی و ک م ۳۴	ماهگیری
ب ج م ۳۴	و اسکله های تجاری
ب ز م ۱۱۴	بناها و اماکن تاریخی (نقایس ملی)
ب ز م ۱۴۵	و اموال دولتی
ب د م ۱۰، ب الف، ب، ج ۴ ب ب م ۴۰	بنگاه‌ها (بنگاه‌های)
ج ۲ ب الف م ۳۹	اقتصادی بزرگ و کوچک (رقابت پذیری)
۱۰۲ م	متوسط و کوچک
ت ب ی م ۳۳	تجاری
ت ب ی م ۳۳	استانداردهای سازمان تجارت جهانی
ب ه م ۵۵	دولتی (آموزش های فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی)
ج ۳ ب ب م ۴۰	سرمایه گذاری های مشترک
ب الف م ۴۱	صادرکننده
ج ۱ ب الف م ۳۹	کوچک، متوسط (اعطای کمک های هدفمند)
ج ۲ م ۱۳۳	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (اختلاف در مالکیت املاک)
ج ۴ م ۱۳۳	(انتخاب خیرگان ثبتی، نقشه تفکیکی و...)
ج ۱ م ۱۳۳	(سند مالکیت املاک روستایی)
ب ف م ۱۰۶	بنیادهای نظری دینی نظام
ب الف م ۹۷	بنیان خانواده
۱۲۱ م	بنیه دفاعی کشور
۷۹ م	بودجه استانی (اعتبار برنامه های عمرانی)
ب د م ۸۱	(سند ملی توسعه استان)

ت ۱ ب د م ۱۳۸	بودجه ریزی
م ۱۳۸	— (اصلاح نظام —)
ب ب م ۸۸	— عملیاتی
ب ب م ۱۴۵	بودجه سالانه (اعتبارات شرکت های دولتی)
م ۲۲	— (اعتبارات طرح های تملک دارایی های سرمایه ای)
م ۷۸	— (بودجه استان - هزینه ای و سرمایه ای)
م ۸۰	— (درآمدها و واگذاری دارایی های استانی)
ب الف م ۸۱	— (سند ملی توسعه استان)
ب ج م ۱۰۴	— (سهام بخش فرهنگ و هنر)
ت ۱ م ۱۵۱	— (صرفه جویی)
ب ج م ۹۳	— (کنترل کیفیت تولیدات دارویی)
ج ۱ ب ج م ۱۰	بودجه سنواتی (بازپرداخت بدهی دولت)
ب ب م ۵	— (شاخص های بهره وری - رتبه بندی دستگاه ها)
ب ب م ۱۴	— (عملیات اکتشاف نفت و گاز)
ب د م ۱۷	— (استحصال و انتقال آب رودخانه های مرزی)
ب و م ۱	— (استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی)
م ۱۴۴	— (اعتبارات - قیمت تمام شده)
م ۸	— (بخش های خصوصی و تعاونی - وجوه فروش سهام شرکت ها)
ب د م ۴۵	— (حمایت از پژوهش های سفارشی)
م ۲۷	— (سرمایه گذاری در طرح های اشتغال زا)
م ۷۲	— (سند ملی آمایش سرزمین)
ب ب م ۱۲۷	— (صدور خدمات فنی و مهندسی)
ب ج م ۱۱۶	— (کمک های اعتباری - فرهنگ و هنر)
ت ب د م ۱۱۱	— (نهادهای مدنی و تشکل های زنان)
ب ج م ۱	بودجه عمومی (استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی)
ب ز م ۱۰۸	— (اندیشه و سیره عملی امام خمینی (ره))
م ۹۹	— (سند راهبردی خدمات رسانی به ایثارگران)
ب الف م ۱۵	بوریس (تکالیف شورای —)
ب الف م ۱۵	— (راه اندازی تالارهای منطقه ای، استانی)
ج ۲ ب و م ۲۱	— (عرضه سهام شرکت ها - بخش صنعت و معدن)
ب ج م ۱۵	— (اوراق بهادار تهران (بین المللی شدن))
ب الف م ۱۵	— کالا (ایجاد و گسترش)

ب الف م ۱۵	بؤرس های منطقه‌ای و جهانی (ارتباط برای مبادله اطلاعات)
ب الف م ۱۵	— (پذیرش متقابل اوراق بهادار)
۶۵ م	بوم شناختی (تدوین اصول توسعه پایدار)
ب د م ۱۳۸	به کارگیری نخبگان و اندیشمندان
ب ز م ۵۲، ب ج م ۸۸، ب د م ۱۳۸، ب پ م ۱۴۳	— نیروی انسانی
ب پ م ۱۷	بهبود تراز منفی سفره های آب زیرزمینی
ب و م ۱۰۲	— محیط کسب و کار
۹۹ م	— وضعیت آموزشی و فرهنگی
۸۶ م ب الف م ۹۷	بهداشت روان
۸۷ م	بهداشت و درمان (مصارف ارزی - صادرات خدمات سلامت و پزشکی)
پ ی م ۶۹	بهره برداری از جنگل
ب الف م ۶۸	— پایدار از محیطهای دریایی
۲۸ م	— مناسب از موقعیت سرزمینی
ب ه م ۷۵	بهره گیری از آثار انتشاری سرمایه گذارهای
ب ج م ۷۵	— از قابلیت های ترانزیتی کشور
ب و م ۷۵	— از منابع غنی نفت و گاز
ب و م ۵۵	— از همکاریهای بین المللی
۲۳ م	بهره مالکانه گاز طبیعی (طرح های زیربنایی سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس)
ب و م ۳۱	بهره وری
۵۲ م، ب ج و م ۵۲	— (آموزش عمومی و...)
ب پ م ۵	— (ارتقاء و ارزیابی)
۱۳۶ م	— (امور حاکمیتی دولت)
ب ج م ۱۴۳	— (حقوق کارکنان - وقت مزدی)
ب ج م ۵	— (جایزه ملی بهره وری)
ب پ م ۱۰۲	— (توسعه مدیریت تعاونیها)
ب ط م ۹۵	— (روستاییان و عشایر)
۵ م	— (سهم ارتقاء بهره وری)
ب د م ۵	— (شاخص های مؤثر در سنجش بهره وری)
۷ م	— (شرکتهای دولتی)
۱۴۴ م	— (نظام کنترل نتیجه و محصول)
ب الف م ۵، م ۳۷	— (نیروی کار)

ج ۱ ب الف م ۵	— (هدف گذاری ها و شاخص ها)
ب الف و ب م ۱۷، ب و م ۲۴	— اب
۲ م	— از منابع تجدیدناپذیر انرژی
ب ک م ۲۴	— بنادر ماهیگیری
ب د م ۵، م ۱۲۶، م ۱۴۴	— دستگاههای اجرایی
ج ۱ ب ج م ۱۰	— منابع مالی سیستم بانکی
ج ۲ ب الف م ۵	— نیروی کار و سرمایه (تعیین بهره وری نیروی کار و سرمایه)
ج ۱ ب الف م ۵	— (رشد سالانه)
ب ک م ۹۷	— بهزیستی
ج ۴ ب د م ۲۰	— بهسازی مسکن روستایی
ب د م ۵۵	— و نگهداشت نیروی انسانی
ج ۶ ب د م ۲۰	— و نوسازی مسکن روستایی
ج ۲ ب الف م ۲	— بهینه سازی ساخت وسازها در مصرف انرژی
ب الف م ۱۳۲	— فضاهای فیزیکی (کانون های اصلاح و تربیت)
ب ز م ۱۱۹	— بی هنجاری
ب ج م ۱۵۷	— بیکاری
ج ۴ ب الف م ۱۳۵	— (ارتقاء اثربخشی حاکمیت)
ب ج م ۱۱۶	— (بیمه بیکاری دولت)
ب و م ۱۰۱	— (رفع موانع —)
ب و م ۹۶	— (کاهش دوره استفاده از مقرری —)
ب ج م ۹۷	— بیماران روانی مزمن (طرح ساماندهی و توانبخشی)
ب ج م ۸۸	— بیمارستان (اداره بیمارستان - پیشنهادی دانشگاه علوم پزشکی)
ب الف م ۸۸	— (اصلاح و رتبه بندی —)
ب د م ۸۸	— (تفکیک از نظر تخت های آموزشی و غیر آموزشی)
ب ج م ۸۸	— (هیأت امانه - جذب نیروی انسانی)
۸۵ م	— (فوریت های پزشکی)
۸۴ م	— بیماری های ناشی از سوء تغذیه (وظایف دولت)
ج ۱ ب الف م ۱۳۵	— واگیر (پیشگیری)
۸۶ م	— روانی
ب ج م ۱۱۴	— بیمه (کردشگران خارجی)
ج ۱ ب د م ۴۱، ب و م ۹۶، ب ج م ۱۰۱	— بیکاری
ب ج م ۱۱۶	— (اصحاب فرهنگ و هنر)

- حوادث (همگانی شدن بیمه حوادث) ج ۵ ب ب م ۲۰
- خاص (زنان سرپرست خاتوار و افراد بی سرپرست) ج م ۹۶ ب
- خدمات درمانی (تأمین اعتبار - بودجه های سنواتی) ج م ۹۱ ب
- ساختمان و ابنیه در مقابل زلزله ج ۵ ب ب م ۲۰
- سلامت م ۹۱، ب ب م ۹۱
- شخص ثالث و سرنشین (هزینه درمان مصدومین حوادث رانندگی و ...) م ۹۲
- فعالیتهای تولیدی و خدماتی ج م ۴۵ ب
- قرار دادهای پژوهشی فنی ج م ۴۵ ب
- محصولات کشاورزی ج م ۱۸ ب
- همگانی پایه خدمات درمانی ب ب م ۹۶
- بیمه نامه (اعتبار بعنوان وثیقه) ت ۲ ب م ۳۷
- اتباع خارجی مقیم کشور ب م ۹۱
- کیفیت ساختمان ج ۲ ب ب م ۲۰
- بیمه های اجتماعی روستائیان و عشایر ب الف م ۹۶
- دریایی ب م ۲۴
- بین المللی (ابهای داخلی و -) ب م ۲۴
- کردن بورس اوراق بهادار تهران ب ج م ۱۵

- پاداش به کارکنان و مدیران م ۱۴۴
- پایان خدمت م ۱۴۸
- پادگانهای مراکز نظامی م ۱۲۸
- پارس جنوبی ب و م ۷۵
- پارک های فناوری علمی، تحقیقاتی، ... (آمایش سرزمین) ب الف م ۷۵
- و مراکز رشد علم و فناوری ب م ۴۵
- علم و فناوری م ۴۷، ب الف م ۷۵، ب ب م ۱۱۳
- علمی عمومی ب ب م ۱۱۳
- پاسخگویی به مسائل مستحدثه در ج.ا.ا. ب ف م ۱۰۶
- پالایش و بهینه سازی مصرف سوخت (طرح های توسعه گازرسانی) ب د م ۱۴
- و حمل و نقل مواد نفتی و گازی (واگذاری به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی) ب الف م ۲۵
- پایان کار (ارایه بیمه نامه کیفیت ساختمان) ج ۳ ب ب م ۲۰

ب الف ۱۰۸م	پایان نامه تحصیلات تکمیلی (امام (ره) و انقلاب اسلامی)
ب ب م ۶۴	پایش زیست محیطی
ب ج م ۴۶	فعالیتها در زمینه های علمی
ب الف م ۶۱	منابع الوده کننده (طرح خوداظهاری)
ج ا ب ط م ۳۳	پایگاه های اطلاع رسانی (به روز رسانی و ارایه خدمات)
ب د م ۲۱	داده های علوم زمین (توسعه و گسترش توسط دولت)
ب ط م ۱۰۴	رایانه ای و اطلاع رسانی (تسهیلات)
م ۵۶	اطلاعات آماری و اطلاع رسانی
ب و م ۶۹	بخش سیلاب در شهر و روستا
ج ۱۱ م ۱۲۱	پدافند غیرعامل
ج ۲ م ۱۲۱	هوایی
ب ک م ۱۰۴	پردیسه های سینمایی
ب ب م ۶۷	پروانه حمل اسلحه شکاری
ب و م ۱۸	پروتئین حیوانی (افزایش سرانه سهم پروتئین حیوانی)
ب ج م ۳۱، ۳۲، ب ج م ۱۴۵	پروژه های تملک دارائی های سرمایه ای
ب ح م ۹۵	عمرانی کوچک
ب الف م ۱۳۱	پرونده های قضایی (اسناد الکترونیکی)
ب ب م ۹۱	پزشکی خانواده
م ۸۹	و درمانی (توسعه، تجهیز و ایجاد ظرفیت ها)
ب ف م ۱۰۶	پژوهش (بنیادهای نظری، دینی نظام)
ب ه م ۴۶	و فناوری (سرمایه گذاری دولت)
ب الف م ۱۰۹	پژوهش های علمی (ایران شناسی)
ب الف م ۱۰۹	علمی (تاریخ گذشته)
ب ب م ۴۶	کاربردی (حل مشکلات کشور)
ب ه م ۴۶	ماموریت گرا و تقاضامحور
ب د م ۴۵	سفارشی
ب ب م ۱۴۱	پست های حرفه ای (شرایط تخصصی - ارتقای شغلی)
ب ب م ۱۴۰	سازمانی
ب ج م ۱۴۱	سیاسی (اختیارات مقامات)
ب د م ۱۴۳	مدیریت و سرپرستی (کاهش ۲۰ درصدی پست ها)
ب ج م ۱۸، ب ب م ۹۶	پوشش بیمه ای
ب د م ۹۱	(اتباع خارجه مقیم کشور)

ب الف م ۹۶	— (بیمه روستائیان و عشایر)
ب د م ۹۶	— (مؤسسات و نهادهای دولتی)
ب ج م ۱۱۶	— بیکاری (اصحاب فرهنگ و هنر)
ب ج م ۲۳	— بیمه‌ای در کشورهای هدف
ب ج م ۲۸	پوشش راداری
ب ز م ۶۹	پوشش کامل حفاظتی در جنگلهای کشور
ب ز م ۳۳	پیش آگهی (حذف موانع غیر تعرفه‌ای و غیر فنی)
م ۸۵	پیش بیمارستانی (فوریت های پزشکی)
م ۳۲	پیشرفت فیزیکی
ب ز م ۹۷، ج ۱ ب ز م ۹۷	پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر
ب الف م ۴۰	— از ایجاد تمرکز
ب ج م ۱۱۹	— از بحرانهای منزلتی
ب ز م ۱۳۰	— از وقوع جرم
م ۸۶	— و درمان بیماری ایندز
م ۶	پیمان مدیریت
ب ه م ۱۴، ج ۸ ب ب م ۲۰	پیمانکار
ب ه م ۳۱	— و مشاوران (حذف تقاضای مفاصاحساب حقوق دولتی)
م ۶	— عمومی
ب ب م ۱۰۱	پیمانهای دسته جمعی
	
ب ب م ۱۰۹	تاریخ شفاهی
ب ک م ۱۰۴	تالار فرهنگ و هنر
ب الف م ۱۵	تالارهای منطقه‌ای و استانی (پورس)
ب ب م ۶۱	تأثیرات زیست محیطی (کودهای شیمیایی و سموم)
ب ن م ۷	تأسیسات آب و فاضلاب (واگذاری املاک و ماشین‌آلات و ...)
ج ۱۱ م ۱۲۱، ۱۲۸	— حساس و حیاتی
ب د م ۱۴	— نفتی (نوسازی و بهینه سازی)
ب الف م ۳، ج ۱ ب د م ۴۱، م ۹۵، ج م ۹۵	تأمین اجتماعی
ب الف م ۱۳۵	تأمین اجتماعی (اصلاح و بازنگری قوانین و مقررات)
ب ه م ۱۰۱	— (سند ملی توسعه ویژه)
ب ج م ۱۵۵	

تأمین برق	ب پ م ۳۴، ج ۲ ب الف م ۱۳۵
مالی فناوری و صنایع نوین	ج ۲ ب م ۴۰
مسکن شهری و روستایی (مدیریت زمین)	ب ج م ۳۰
هزینه توسط کارفرما (پژوهش های سفارشی)	ب د م ۴۵
تبادل اطلاعات	ب ج م ۴۴، ب ب م ۱۱۹، م ۱۲۴
تجدید اراضی بیابانی به زراعی	ب و م ۶۹
گاز طبیعی به فراورده های مایع	ب د م ۱۴
وضعیت کارکنان شرکت های موضوع تبصره ۴ بند ۷ م ۷ همین قانون ب ه م ۷	
تبعیض در اشتغال و حرفه	ب الف م ۱۰۱
در روابط کار و اشتغال	ب ز م ۱۰۱
قومی و گروهی	ج ۲ ب ز م ۱۳۰
تبلیغ کالا های مشر به سلامتی	ب ب م ۸۴
تبلیغات	ب ب م ۱۱۶
دینی	ب ط م ۱۰۶
(تصدی های فرهنگی و اجتماعی)	ب ب م ۱۳۵
(مبلتین دینی)	ب ط و ی م ۱۰۶
رسانه ای	ب ل م ۱۰۶
تثبیت موقعیت شغلی	م ۹۹
تجارب بین المللی (توانایی و مهارت های حرفه ای معلمان)	ب ه م ۵۲
کشورها (نظام بیمه ساختمان و ابنیه در مقابل زلزله)	ج ۵ ب م ۳۰
تجارت	م ۳۳، ب ی و ل م ۳۳، م ۳۴
(نوسازی و روان سازی)	م ۳۳
الکترونیکی	ب ط م ۳۳، ج ۱ ب الف م ۳۹
(چرایم - دادگاه)	ت ب ط م ۳۳
(فعالیت های تدارکاتی و معاملاتی)	ج ۴ ب ط م ۳۳
بین المللی (افزایش سهم کشور در تجارت بین المللی)	م ۳۳، ت ب د م ۳۳
جهانی	ت ب ی م ۳۳، ج ۲ ب ز م ۹۷
خارجی	ب ل م ۳۳، ب ج م ۱۵۷
سیار (چرایم)	ت ب ط م ۳۳
تجاری (کاربرد فن آوری ارتباطات و اطلاعات)	م ۳۳
سازی دستاوردهای پژوهشی	م ۴۵
تجدید ارزیابی دارایی ها (شرکت های دولتی یا تابعه و وابسته)	ب ک م ۷

ب ز م ۹۶	تجربه جهانی (سندوق های بیمه‌ای اجتماعی)
ب الف م ۵۵	تجربیات جهانی و داخلی
۶ م	تجزیه به منظور واگذاری
۱۰۲ م	تجمع سرمایه های کوچک
ب ط م ۲۳	تجهیز دستگاهها
ب الف م ۲۳	— مبادی و مجاری ورودی کشور
ب ک م ۵۲	— مدارس کشور
ب الف م ۲۳	— یا تغییر ظرفیتهای پزشکی و درمانی
ج ۲ ب ج م ۲۸	تجهیزات ناوبری هوایی
۲ م	— و تأسیسات مصرف کننده انرژی
ب ج م ۹۵	تحت پوشش (خانوارهای زیر خط فقر)
ب ب م ۱۳۱، ج ۱ م ۱۳۳	تحدید حدود
ب الف م ۱۰۸	تحصیلات تکمیلی (پایان نامه با موضوع امام و انقلاب اسلامی)
۱۲۵ م	تحقیقات (امنیت ملی)
ج ۲ م ۱۳۳	— (سند مالکیت املاک روستایی)
ج ۶ ب و م ۲۱	— (سندوق حمایت از صنعت الکترونیک)
ب د م ۳۴	— (علوم انسانی، مطالعات اجتماعی و فرهنگ)
ج ۱ ب الف م ۱۳۵	— بنیادی
ب ز م ۴۵	— توسعه‌ای (ابداع، اختراع و ارتقاء)
ب ج م ۳۴	— دریایی
ب ی م ۱۸	— کاربردی کشاورزی
ب ب م ۴۶	— نیمه صنعتی
ب د م ۴۲، ج ۳ ب الف م ۱۱۷	— و آموزش علوم انسانی
ب ب م ۱۱۱	تحکیم نهاد خانواده
ب ه م ۱۰۹	— وحدت ملی (نظام آموزشی کشور)
ب ز م ۱۰۱	تحولات جهانی کار
ب ب م ۷۴	— جهانی منطقه‌ای
ب ب م ۷۴	— علمی و فنی
۵۹ م	تخریب محیط زیست
ب ز م ۱۰، ب د م ۱۷، ب ج م ۱۹، ب د م ۱۳۸	تخصیص اعتبارات
۱۴۴ م	
۲۸ م	— (اقتصاد حمل و نقل)

۲۲ م	— طرحهای ملی
۴ م	تخفیف مالیاتی (مستقیم یا غیر مستقیم - ممنوعیت)
ب الف م ۱۳۰	تخلفات کم اهمیت (اثار سوء ناشی از جرم اتکاری)
ب ج م ۲۳	تدابیر حفاظتی و جبرانی (واردات کالا)
ب ز م ۱۷	تدوین الگوی مصرف بهینه آب
۳۱ م	— نظام فنی و اجرایی کشور
ب ج م ۱۵۷	تراز پرداختها
ب ب م ۱۷	— منقذ سفره های آب زیرزمینی
ب ج م ۷۵	توانزیت
ب ب م ۲۸	— کالا و مسافر (اتمام شبکه)
ب ز م ۹۷	— مواد مخدر
م ۱۱۷، ج ۱ ب الف م ۱۱۷، ب ز م ۱۱۷، ب ب	تربیت بدنی
۱۳۵ م	
ب ب م ۱۱۷	— (اعتبارات بخش ورزش)
ب ج م ۱۱۷	— (افزایش ساعات درسی)
ب ج م ۱۱۷	— (نظام جامعه توسعه -)
ب ب م ۴۶	تربیت نیروی انسانی روزآمد (پژوهش و فناوری)
۴ م	ترویج مالیاتی (مستقیم یا غیر مستقیم - ممنوعیت)
ب ب م ۱۱۹	تردد غیرمجاز
ب الف م ۱۱۱	ترکیب جنسیتی
ب ج م ۸۴	ترویج غذای سالم
ب ج م ۱۰۲	— فرهنگ تعاون
ب ی م ۱۰۴	— فضائل اخلاقی
ب ه م ۹۶	تسویه بدنی دولت (سازمان های بیمه ای)
ب الف م ۳۸	تسهیل شرایط رقابتی و ضد انحصار
ب ه م ۱	تسهیلات (بخش غیر دولتی - بانک کشاورزی)
ب د م ۱	— (بخش غیر دولتی - حساب ذخیره ارزی)
ب ط م ۱۰۴	— (پایگاه های اینترنتی و اطلاع رسانی)
ب ج م ۵۰	— اعتباری (وام بلندمدت قرض الحسنه)
۱۲۸ م	— بانکی (انتقال پادگان ها و صنایع دفاعی)
ب ج م ۱۰	— اعطایی بانک ها (اب و کشاورزی)
ب ج م ۱۰	— (کاهش بیست درصدی)

ب و م ۵۰	بانکی (اولویت های استفاده)
ت ۲ ب د م ۳۷	معتبر بودن بیمه نامه ها بعنوان وثیقه
ج ۵ ب د م ۳۰	در بخش مسکن (پلکاتی کردن بازپرداخت اقساط)
ب ج م ۸۴	و یارانه های (مواد غذایی)
ب د م ۱	برای سرمایه گذاری (حساب ذخیره ارزی)
ج ۱ ب ب م ۱۳	بلندمدت (تسهیلات خارجی)
ب ع م ۱۰۶	حوزه های علمیه
ج ۱ ب ب م ۱۳	خارجی (اولویت استفاده از تسهیلات بلندمدت)
ب ب م ۱۸	سرمایه گذاری و صنایع تکمیلی و تبدیلی
ب ج م ۱۳	مالی خارجی (طرح های سرمایه گذاری)
ج ۲ ب د م ۳۰	مسکن (پرداخت یارانه کارمزد تسهیلات مسکن)
ب و م ۱۰۴	ویژه (صنایع بخش فرهنگ)
ج ۷ ب ز م ۱۳۰	تشخیص قاضی
ب د م ۱۰۰	تشکل های اجتماعی (حقوق کودک و زنان)
ب س م ۱۰۶	دینی
م ۱۲۶	غیر دولتی (ظرفیت های جوانان)
ب ی م ۹۷	(زنان سرپرست خانوار و خودسرپرست)
م ۱۴۰	(مشارکت و قانونمندی)
م ۳۷	قانونی غیر دولتی (مشارکت - صنفی و تخصصی)
ب الف و ب م ۱۰۱	مدنی روابط کار
ج ۲ ب ج م ۳۰	تشکیل بازار ثانویه رهن
ت ۱ ب ب م ۷	شرکت های دولتی با تصویب مجلس
م ۱۵۲	تشکیلات غیر ضروری
ب الف م ۱۰	تشویق سیستم بانکی
ب ب م ۱۴۵	تصدی های اجتماعی فرهنگی تولیدی خدماتی
م ۱۰۲، ب د م ۱۳۵	اقتصادی دولت (بخش دولتی اقتصاد)
ب د م ۱۰۲	(اولویت بخش تعاونی)
ب د م ۱۳۶	(بخش غیر دولتی)
م ۱۳۵	(تعریف)
ب ه م ۱۱۰، ب ب م ۱۴۵	دولتی
ب ب م ۱۳۷	قابل واگذاری دستگاههای دولت
ج ۲ م ۱۳۳	تصرف (اختلاف سند مالکیت روستایی)

ب الف م ۷۴	تصمیم‌گیریهای اجرائی
۷ م	تصویب آیین‌نامه‌های استخدامی و بیمه
۷ م	— آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی
۷ م، ب، ز وی م ۷	— اساسنامه شرکتها
ب ج م ۱۰	— مجلس شورای اسلامی (عرضه اوراق مشارکت)
ب د م ۱	تضمین (اعطای تسهیلات حساب ذخیره ارزی)
ب پ م ۱۰۰	— آزادی
ب پ م ۱۴	— بازگشت تعهدات
ب پ م ۱۴	— برداشت از مخازن نفت و گاز
ب چ م ۹۳	— داروهای تولیدی
ب چ م ۱۳	— دولت برای سرمایه‌گذاری (بخش غیر دولتی)
ب الف م ۱۳۵	تفصیح حقوق مردم
ب چ م ۹۷	تطهیر عواید (فعالیت‌های مجرمانه مواد مخدر و ...)
ب چ م ۶۸	تفکیک منابع ملی و دولتی
ب پ م ۷۴	تعامل سطوح خرد و کلان منطقه‌ای و بخشی
ب ه م ۱۰۹	— فرهنگی و زبان‌های بومی
ب الف م ۱۰۲	تعاملات اجتماعی (فعالیت‌های تعاونی)
ب ز م ۱۰۲	تعاونی‌ها (ارتباطات و توسعه)
ب د م ۱۰۲	— (اولویت در کاهش تصدی‌گری دولت)
ب و م ۱۰۲	— (پهلو محیط کسب و کار)
ب ز م ۱۰۲	— (پیوندهای فنی، اقتصادی و مالی بین تعاونی‌ها)
ب و م ۱۰۲	— (فناوری‌های نوین و بازارها)
ب چ م ۳۰	— تولید مسکن
ب ج م ۱۴۵	— مصرف
ب ی م ۶۹	تعدیل اکولوژیک
ب چ م ۸۸	تعرفه (اداره بیمارستان‌ها)
ب ز م ۳۳	— (اقتصاد جهانی و تجارت بین‌المللی)
ب و م ۱۱۷	— (اماکن ورزشی)
ب د م ۶۹	— (واردات خوب)
ب ز م ۱۷	تعرفه‌های برای مشترکین پرمصرف آب
ب پ م ۴۱	— واردات (ماشین‌آلات و مواد اولیه)
ب پ م ۴۱	— (نهاده‌های کالایی تولید)

۱۰۶م	تعمیق ارزشها باورها
ب الف م ۵۰م	تعهد خدمت
۱۲م	تعهدات ارزی کشور
ب ج م ۱۴م	- طرح های نفتی و گازی (بازپرداخت)
ج ۱ ب ب م ۱۳م	- ناشی از بیع متقابل (بازپرداخت بدهی ها)
ج ۲ ب ب م ۱۳م	- و بدهی های خارجی کشور
ب ج م ۶۸م	تعیین تکلیف مالکیت دولت (منابع ملی و دولتی)
ب ج م ۲۹م	- قیمت کالا و خدمات
ب و م ۶۹م	تغذیه آبخوانها
ب س م ۵۲م	- و بهداشت دانش آموزان
ج ۲ ب ز م ۹۷م	تغییر الگوی مصرف مواد مخدر
ب ز م ۱۰۴م	- پرداخت یارانه از تولید به مصرف
۱۲۸م	- کاربری (انتقال یادگان ها و صنایع دفاعی)
۷۳م	تفویض اختیار به مدیران محلی
۵۰م	تقاضا برای ورود به آموزش عالی
ب ج م ۲۶م	تقسیم پنج ساله (اشتراک آب، برق، ... واحدهای تولیدی و صنعتی و ...)
۷۳م	تقسیمات جدید
۷۳م، ب و م ۱۳۹م	- کشوری
ب الف م ۵۷م، ج م ۱۳۵م	تقویت اقتصاد شبکه‌ای
ب الف م ۹۷م	- بنیان خانواده
ج ۱ ب ج م ۲۰م	- تعاونی‌های تولید مسکن
ج ۱ ب الف م ۳۹م	- توان فنی مهندسی تخصصی
۱۱۲م	- جایگاه جوانان در جامعه
ب ج م ۲۰م	- سازمان های خیریه و غیر دولتی (مسکن)
ب ل م ۱۰۶م	- نهاد خانواده
ب ی م ۱۱۹م	- نهادهای مدنی و احزاب در کشور
ب ج م ۱۲۷م، م ۱۴۲م	تکریم ارباب رجوع
ب و م ۱۰۹م	- مفاخر دینی، فرهنگی، ورزشی و ...
۱۵۹م	تکلیف دولت در تصویب آیین نامه ها و دستورالعمل‌های اجرایی برنامه
	چهارم
ب ز م ۱۵۵م	تلفیق اسناد توسعه بخشی استانی و ویژه
ب ب م ۱۸م	- بودجه عمومی با منابع نظام بانکی (تسهیلات بخش کشاورزی)

ب ط م ۱۷	منابع عمومی و بانک کشاورزی (طرح های آبی)
۱۲۱ م	تمامیت ارضی و امنیت کشور
ب ه م ۱۴	تمدید مجوزهای اکتشاف و استخراج نفت و گاز
ب الف م ۱۲۴	تمرکز اطلاعات
ب الف م ۱۳۷، ۱۵۲ م	امور
ب ب م ۱۷	تمهیدات سازه‌ای و مدیریتی (مجوزهای بهره برداری - آبیاری نوین)
ب الف م ۹۳	تنظیم بازار دارو
م ۵۸، ۵۹، ب ب م ۶۷	تنوع زیستی
ب ه م ۳۳	توازن تجاری
ب ب م ۱۱۹	توافقنامه‌های دوجانبه و چندجانبه
۱۲۱ م	توان بازدارندگی نیروهای مسلح
ب ب م ۱۴	فنی و مهندسی، تولیدی، ...
ج ۱ ب ج م ۱۳	طرح‌های سرمایه گذاری
ب و م ۹۵	توانبخشی رایگان
ب ج م ۳۰	توانمندسازی اقشار کم درآمد
۹۵ م	فقراء
ج ۱ ب ج م ۱۳، ب د م ۳۱، ۳۲	توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی
ب ج و د م ۱۴	تصویب شورای اقتصاد
ب د م ۱	طرح‌های تولیدی و کارآفرینی - تسهیلات
ج ۲ ب ج م ۱۳	مبادله مولفقتامه با سازمان مدیریت
ب ه و و م ۱۷	اجتماعی و زیست محیطی
ب ه و و م ۱۷	منافع ملی
ج ۱ ب ج م ۱۳	مالی (تسهیلات مالی خارجی)
ج ۱ ب ج م ۱۰، ب ب م ۱۱۷، م ۱۵۰، ب ج م ۱۵۷	تورم
م ۹۵، ب ب م ۹۵، م ۱۰۲	توزیع عادلانه درآمدها
۹۰ م	خدمات بهداشتی و درمانی
۱۰۴ م	محصولات و خدمات فرهنگی
ب الف، ه و و م ۵۵	توسعه آموزشهای فنی و حرفه‌ای و علمی کاربردی
ب الف م ۳۸، ب و م ۵۵، م ۵۷، ب ط م ۱۰۴	ارتباطات و فناوری اطلاعات
ج ۱ ب ج م ۷۲، ب الف، ب و د م ۸۱، م ۱۵۵، ب و م ۱۵۵	استان
۱۵۵	
ج ۲ ب ب م ۷۲	اقدام‌ها و عملیات اولویت دار

۷۲ ج ب ب م	— (سازمان قضایی)
۴۱ م	— اقتصادی
۴۱ ج ب م	— (کاهش هزینه های تولید)
۲۸ م ب الف	— شبکه های
۱۱۷ ج ب الف م	— اماکن و فضاهای ورزشی سرپوشیده
۱۱۷ م	— امور پژوهشی
۱۸ م ط ب	— باغات
۲۱ م الف ب	— بالا در صنایع نوین (توسعه قابلیت های فناوری)
۱۶ م	— بخش تعاونی
۱۴۰ م	— بخش خصوصی و تعاونی
۱۳۶ ج ب م و ب د م	— بخش غیر دولتی
۱۴۵ م ج ب م	— (امور حاکمیتی و زیربنایی)
۱۴۵ م ب ب م	— (تصدی های فرهنگی خدماتی و...)
۲۱ ج ب و م	— (تقویت شرکت های مادر تخصصی)
۱۸ م د ب	— (کشاورزی)
۳۰ م، ۱۷ م	— پایدار
۱۱۲ م	— (جوانان)
۶۴ م ب الف م	— (حفظ محیط زیست)
۹۸ م ب و م	— (مشارکت و نظارت مردم)
۶۵ م	— بوم شناختی
۲۱ م د ب	— پایگاه داده های علوم زمین
۱۸ م ب ی	— تحقیقات کاربردی کشاورزی
۳۳ م ب الف م	— ترانزیت کالا و خدمات
۱۰۲ م ب ه م	— حیطة فعالیت بخش تعاونی
۱۱۹ م ب ب م	— خطوط مواصلاتی راههای مرزی
۵۰ م ب و م	— دوره های کاردانی علمی کاربردی
۲۶، ۲۱ م	— رقابت پذیری
۱۹ م ب ب م	— روستایی (افزایش شاخص های برنامه سوم)
۱۹ م ب الف م	— (سیاستگذاری، راهبری و...)
۱۹ م	— و عشایری (ارتقای شاخص ها)
۶۹ م د ب	— زراعت چوب
۴۱ م، ۴۵ م، ۱۰۴ م ب ه م	— زیربناها

۴۴م	— زیرساخت های ارتباطی
۸۴م، ب الف م ۱۴۰	— سلامت
۴۷م	— شرکتهای دانش بنیان
ب ز م ۱۷، م ۲۰، ب ب م ۱۳۷	— شهر و روستا
ب ط م ۱۸	— صادرات (توسعه باغات)
۳۳م	— کالاهای غیرنفتی و خدمات
ب ب م ۲۱	— صنایع مبتنی بر منابع
ب ی م ۱۱۴	— صنعت گردشگری
ب و م ۲۱	— صنعتی و معدنی (تجهیز منابع لازم)
۸۹م	— ظرفیتهای پزشکی و درمانی کشور
ب د م ۴۹	— علوم (رشتههای علوم انسانی)
ب الف م ۷۵	— و فناوری (برنامه های اجرایی آمایش سرزمین)
۱۰۶م	— فرهنگ قرآنی
ب الف م ۷۲، ب الف م ۱۵۵	— فضای کشور
۱۰۲م	— فعالیتهای بخش تعاونی
ب الف م ۱۴۵	— اجتماعی فرهنگی تولیدی و خدماتی
ب ج م ۱۰۶	— قرآنی
م ۲۱، ب الف م ۴۶، ب الف م ۴۸	— فناوری
ب الف م ۲۸	— اطلاعات و ارتباطات
ب ج م ۴۰	— پیشرفته
ب الف م ۲۱	— قابلیت های فناوری
ب ج م ۲۱	— کارآفرینی و صنایع کوچک (تقویت نهاده های پشتیبانی کننده)
ب ج م ۱۰۱	— کارهای جبرانی
۴۹م	— کمی و کیفی (نهضت نرم افزاری)
۵۲م	— آموزش عمومی
ب د م ۴۳	— کیفی و حرفه ای شدن پژوهش
ب و م ۵۵	— مراکز آموزش فنی و حرفه ای
ب ب م ۴۴	— اطلاعاتی اینترنتی ملی
ب ب م ۴۶	— مرزهای دانش
ب ج م ۱۱۹	— مشارکت ایرانیان
ب الف م ۱۱۱	— زنان
۱۳۶م	— مردم در امور کشور

ب ج م ۷۵	منابع انسانی (روستا)
ب ه م ۷۵	مناطق پیرامونی (آثار انتشار سرمایه گذاری)
ب ز م ۷۵	مرزی
ب ب م ۱۱۴	موزه‌های پژوهشی تخصصی
ب ب م ۱۴	میدانها با تأمین منابع مالی با طرف های خارجی
ب د م ۷۵	و تجهیز شبکه های زیربنایی
ب ج م ۱۰۱	و تقویت ساز و کارهای جبرانی
ب ز م ۱۱۷	ورزش قهرمانی و حرفه‌ای
ب د م ۴۶	همکاری های بین المللی (پژوهش و فناوری)
ب ب م ۵	تولید (برآوردهای مربوط به ارتقاء بهره‌وری)
ب ب م ۱۴	اضافی
ب ج م ۱۴	طرح های نفت و گاز
ب ج م ۱۰۸	برنامه های متنوع
۱۱۴، ۴۸ م	ثروت
ب ج م ۳۵	داخلی (معافیت از پرداخت حقوق ورودی)
ب ب م ۴۶	دانش فنی
ب ه م ۲۱	صادرات گوا (توسعه و گسترش تولید صادرات گوا)
۳۷ م	کالا و خدمات پیشتاز فناوری
ب ب م ۳۷	در عرصه های نوین
ب و م ۱۰۴	محصولات فرهنگی، هنری، ورزشی (بهبود کیفیت)
ب ج م ۱۱۲	متناسب با مؤلفه های فرهنگی
۲۱ م، ب ه م ۱۴۵	فاخالص داخلی
ب ه م ۴۶	(پژوهش و فناوری - سرمایه گذاری)
ب الف م ۵	(سهم بهره‌وری)
ب ب م ۲۵	نیروی برق توسط مؤسسات داخلی
ب الف م ۲۵	و توزیع برق (واگذاری به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی)
ب ج م ۳۹	تهاتر دولت (اعتبارات دولت)
ب ب م ۱۰۶	تهاجم فرهنگی
۱۲۸ م	تهران (انتقال یادگان ها و کارخانجات صنعتی دفاعی)

۸۵م	جاده‌ها و راه‌های مواصلاتی (محورهای حادثه خیز)
ب ز م ۱۰۰	جامعه (ارتقای احساس امنیت ملی)
۱۰۰م	— (امنیت فردی و اجتماعی)
ب و م ۹۷	— (بازتوانی و بازگشت آسیب دیدگان)
ب ز م ۱۰۴	— (تغییر پرداخت یارانه)
م ۴۴، ب الف م ۱۲۴	— اطلاعاتی
ب الف م ۱۱۱، م ۱۴۰	— مدنی
ب الف م ۵۷	— و جمعیت (فرصت های نوین خدمات و رشد)
۹۹م	جانبازان (سند راهبردی خدمات رسانی)
ج ۲ ب الف م ۳۰	— و معلولین (مناسب سازی فضای شهری و روستایی)
۵۷م	جایگاه برتر منطقه
ج ۸ ب ب م ۳۰	جبران خسارت وارده (قصور مهندسین ناظر، محاسب و ...)
ب ه م ۱۳	جداول دریافت و پرداخت های ارزی
ب ی م ۱۸	جذب متخصصین در بخش کشاورزی
ب الف م ۱۴۳	— و نخبگان
ت ب ط م ۳۳	جوامع الکترونیکی (و تجارت الکترونیکی)
ب د م ۸۲	— مبارزه با قاچاق و مواد مخدر (درآمدهای استانی)
ب ب م ۱۳۰	— (اصلاح و تربیت مجرمان)
ب الف م ۱۳۰	جرم انگاری
ب الف م ۱۳۰	جرم زدایی از قوانین کیفری
ب و م ۱۳۰	جرم سیاسی
۲۳م	جزایر ایرانی خلیج فارس (طرح های زیربنایی و آماده سازی)
ب ج م ۱۱۰	جلوه‌های فرهنگی هنری و ادبی ایران
ب د م ۱۴	جمع آوری گازهای همراه
ب ب م ۱۹، ج ۶ ب الف م ۲۸، ج ۴ ب الف م ۳۰، ب الف م ۵۷، م ۷۲، ج ۲ ب الف م ۷۲، ب ه م ۷۵، ب د و م ۹۵	جمعیت
ب و م ۷۵	— (استقرار جمعیت - حاشیه جنوبی کشور)
ب ب م ۱۵۵	— (سند توسعه استان)
ب ه م ۱۱۹	— (پراکنندگی در مرزها)
ب الف م ۴۹	— دانشجویی
ب ب م ۵۰	— (ارتقاء پوشش — —)

- زیر خط فقر ب ج م ۹۵
- قابل برداشت حیات وحش ب ب م ۶۷
- هدف (بیماران روانی مزمن - ساماندهی و توانبخشی) ب ج م ۹۷
- هلال احمر (جوانان - سازندگی و فعالیت های اجتماعی) ۱۲۶م
- جنسیت ب الف م ۱۱۱، ب س م ۵۲
- جنگل**
- (خروج دام و ساماندهی ساکنین) ب الف م ۶۹
- جنگل نشینان (پوشش کامل سوخت رسانی) ب ج م ۶۹
- شمال (ساماندهی) ب الف م ۶۹
- جنگلهای دست کاشت ب ه م ۶۹
- جنوب کشور (جمعیت - صنایع انرژی بر) ب و م ۷۵
- جوانان (اسب های اجتماعی) ۱۱۲م
- (انسانی یا اندیشه ها و زندگی امام (ره)) ب و م ۱۰۸
- (ازدواج و مسکن) ۱۱۲م
- (اصلاح نظام آموزش و آزمون های ورودی دانشگاهها) ب ج م ۴۸
- (برنامه ساماندهی امور جوانان) ۱۱۲م
- (رفاه و سلامت جسمی و روانی) ۱۱۲م
- (رفع دغدغه های شغلی) ۱۱۲م
- (سازندگی و فعالیت های اجتماعی) ۱۲۶م
- (شکل گیری فعالیت واحدهای تعاونی) ب الف م ۱۰۲
- جوایز صادراتی (هدفمندسازی و ساماندهی) ب ب م ۳۳
- جهش صادرات ب الف م ۴۱

ج

- چشم انداز بیست ساله توسعه ب ج م ۷۲
- چوب (توسعه زراعت) ب د م ۶۹
- (حذف تعرفه واردات) ب د م ۶۹
- (مبارزه با قاچاق) ب د م ۶۹

ح

- حاشیه شهرها (نقاط حادثه خیز و بحران زای اجتماعی) ب ج م ۹۷
- جنوبی کشور (استقرار جمعیت) ب و م ۷۵

حاکمیت

م ۲۴، ب د م ۹۸، ب الف م ۱۳۵، م ۱۳۶، ب الف ود

۱۳۶م

ب الف م ۷

ج ۵ ب ج م ۲۸

ج ۱ ب ب م ۱۴

ب الف م ۱۰۱، ب ل م ۹۷

۱۵۲م

ب د م ۶۹

۱۲۸م

ب ج م ۱۱۷

ب ه م ۱۳۰

ب و م ۱۰۰

۶۳م

ت ۶۳

ج ۱ ب ب م ۳۰

ب الف و ب م ۵۰

۹۲م

۸م

ب ج م ۱

ت ۱ ب ج م ۸

ب د م ۱

ب ه م ۱

ب و م ۱

ب ج م ۱

ب د م ۱

۱م

ب ج م ۱

ب الف م ۱

ب ه م ۱

۱م

ب الف م ۱

ت ۲ ب ج م ۸

— دولت (اعمال ووظایف - وزارتخانه و موسسه تخصصی)

— بر امور هوانوردی

— و اعمال تصرفات مالکانه دولت

— حداقل مزد

— حذف تشکیلات غیرضروری

— تعرفه واردات چوب

— حریم (انتقال یادگان ها و صنایع دفاعی)

— استحفاظی شهرها

— خصوصی افراد

— (حفظ و صیانت)

— دریایی (ازادسازی و تعیین)

— (عقب نشینی از حریم دریایی)

— شهرها (حریم خارجی شهرها - مقاوم سازی ساختمان ها)

— حساب درآمد اختصاصی دانشگاهها

— درآمدهای اختصاصی (هزینه درمان مصدومین حوادث رانندگی و ...)

— درآمد عمومی

— (معادل ریالی - حساب ذخیره ارزی)

— (وجوه فروش سهام متعلق به دولت)

— ذخیره ارزی (تسهیلات سرمایه گذاری تاینجاء درصد)

— (بانک کشاورزی - بخش غیر دولتی)

— (بودجه های سنواتی)

— (تامین مصارف بودجه عمومی)

— (تسهیلات بخش غیر دولتی)

— (تکلیف دولت)

— (ممنوعیت استفاده از - -)

— (نگهداری مازاد عواید حاصل از نفت)

— (واریز اصل و سود تسهیلات به صورت ارزی)

— (تکلیف دولت)

— سپرده دولت (نگهداری مازاد عواید حاصل از نفت)

— سود و زیان (تفاوت قیمت دفتری سهام و بهای فروش)

ج ۱ ب الف م ۱۳	حساب های ارزی (بانک های داخل یا خارج از کشور)
ج ۲ ب الف م ۱۳	- جدید (ارایه به بانک مرکزی ج.ا.ا.)
ب و م ۳۱	- سرمایه گذاری عمومی
۵۹ م	- ملی (منابع طبیعی و زیست محیطی)
ب و م ۳۱، ب ب م ۸۸	حسابدار (حسابداری)
۱۵۷ م	حسن اجرای برنامه چهارم
ب د م ۱۳	- حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی
ب ز م ۱۰	حضور بانکها در بازارهای مالی بین المللی
۱۲۱ م	حفاظت از انقلاب اسلامی ایران
ب ط م ۶۹	- از جنگل ها و مراتع (شوراهای روستایی - بسیج محلی)
ب ه م ۳۴، ج ب م ۵۷، ب الف م ۶۲، ب الف م ۶۳، ب الف م ۶۴، ب ی م ۹۹، ج ب الف م ۱۳۵، ب الف م ۱۴۰	- از محیط زیست
ج ۳ ب الف م ۷۲، ج ۹ ب الف م ۱۳۵	- از منابع طبیعی محیط زیست و میراث فرهنگی
۱۲۱ م	- از منافع ملی
۱۲۳ م	- و امنیت
۵۸ م	- و بهره برداری از تنوع زیستی کشور
ب و م ۱۱۷	حق الثبت (انتقال باشگاههای ورزشی)
ب ب م ۱۰۰، ج ۷ ب ز م ۱۳۰	حق انتخاب
ب ج م ۱۱۹	- برابر شهروندی
۹۲ م	- بیمه شخص ثالث
ب د م ۱۰۱	- پیگیری حقوق صنفی و مدنی
ب ز م ۱۰	- تقدم سهام بانکها به حساب سرمایه بانکها
ب الف م ۱۰۱	- سازماندهی و مذاکره دسته جمعی
ب د م ۱۳	- کنترل و بازرسی کمی و کیفی (خریدار)
ب ز م ۷	- مالکیت دولت در شرکت های مادر تخصصی
ب د م ۳۵	حقوق بندری
۱۱۶ م	- پدیدآورندگان آثار هنری و...
ب د م ۱۰۱	- صنفی و مدنی کارگری (حق پیگیری)
ب الف م ۴۰	- کارکنان
ب د م ۱۰۰	- کودکان و زنان (رشد تشکل های اجتماعی)
ب ج م ۳۵	- ورودی (معافیت از پرداخت حقوق ورودی - تولید داخلی)

۱۱۶م	— مرتبط با امور فرهنگی و هنری
ب د م ۱۳۶	— تولیدکنندگان و مصرف کنندگان
۱۳۰م، ب ه م ۱۳۰	— شهروندی
ب ج م ۱۳۰	— شهود و متهمان
ب ۷ ج م ۱۳۰	— عامه
ب ۲ ج م ۱۳۰	— مالکیت خصوصی و معنوی
ب الف م ۱۳۰	— و ازادیهای عمومی
ت ۱ ب ه م ۱۰	حکم رییس جمهوری (انتصاب رییس کل بانک مرکزی)
ت ۲ ب ه م ۱۰	— (انتصاب قائم مقام رییس کل بانک مرکزی)
ب ۲ ج م ۴۱	حل اختلافات
ب الف م ۱۱۴	حمایت از مالکین
ب و م ۲۴	— از ناوگانهای جمهوری اسلامی ایران
ب ج م ۹۵	حمایت های اجتماعی
ب ج م ۹۷	— (تمرکزبخشی)
ب ه م ۹۵، م ۹۶	— فرهنگی و اقتصادی
ب ز م ۹۵	— حقوقی
ب ۲ ج م ۱۱۷	— دولتی
ب ب م ۲۲	— مستقیم و غیرمستقیم
ب ج م ۶۱، ب ج و د م ۱۳۵	حمل و نقل
ب ه م ۲۸	— (استانداردهای جهانی در حمل و نقل)
۲۸م	— (اقتصاد حمل و نقل)
۸۵م	— (کاهش حوادث)
۲۴م	— (واگذاری امور به بخش غیردولتی)
ب الف م ۳	— درون شهری و برون شهری (گسترش و بهبود کیفیت)
۲۴م، ب و م ۲۴	دریایی
ب ۲ ج م ۲۸	— (نوسازی ناوگان)
ب الف م ۳	— راه آهن جاده‌ای (گسترش و بهبود کیفیت)
۳م	— عمومی (تکلیف دولت - گسترش حمل و نقل عمومی)
ب الف م ۳	— (گسترش و بهبود کیفیت)
ب ۵ ج م ۹۷	— مواد مخدر
ب ج م ۲۸	— هوایی (حاکمیت و انحصار دولت)
۸۵م	حوادث حمل و نقل

۹۲ م	— رانندگی (درمان فوری مصدومین)
۱۱ ج ب الف م ۱۳۵	— طبیعی
۲۰ م ب ب	— غیرمترقبه
۱۰۶ م ب ف	حوزه علمیه قم (دفتر تبلیغات اسلامی - سامانه‌های دین پژوهشی)
۱۱۴ م ب هـ	— فرهنگی ایران (آثار فرهنگی ایران)
۱۷ م، ۱۷ ج ب	حوزه‌های ابریز
۱۰۶ م ب ع	— علمیه (تسهیلات و معافیت‌های مراکز آموزشی و پژوهشی)
۶۷ م ب ب	حیات وحش
	
۱۳۵ م ب ج الف م، ۸۵، ۵۹ م، ۱۸ م	خاک
۱۰۶ م ب ل م، ۹۲ م ب ل	خانواده
۹۱ م ب ب	— (بیمه سلامت و پزشکی -)
۱۱۱ م ب ب	— (تحکیم نهاد -)
۵۷ م ب الف	— (فرصت‌های نوین خدمات و رشد)
۹۷ م ب ل	— (مستمری ماهیانه)
۱۳۲ م ب ب	— زندانیان و معدومین
۹۹ م	— معظم شهدا (سند راهبردی خدمات رسانی)
۱۳۳ م ج ۵	خانواده‌های تحت پوشش (سازمان بهزیستی - معافیت)
۱۳۳ م ج ۵	— (کمیته امداد امام (ره) - معافیت)
۹۵ م ب هـ	— زیر خط فقر
۹۰ م	خانوارهای آسیب پذیر
۹۵ م ب ج	— زیر خط فقر مطلق
۹۰ م	— کم درآمد و آسیب پذیر (خدمات بهداشت و درمان)
۷۰ م	— کوچنده
۱۳۳ م ج ۲	خبرگان ثبتی
۱۴۲ م	خدمات (افزایش سطح کیفی خدمات - دستگاه‌های دولتی)
۱۳۸ م ب ب	— (تعمین قیمت تمام شده)
۹۵ م ب ج	— اجتماعی (مشارکت محلی)
۱۲۲ م	— انتظامی و حفاظتی
۳۹ م ب ج	— انحصاری (محدودیت قیمت گذاری)
۳۳ م، ۳۳ م ب د	— بازرگانی

ب د م ۳۷	فنی مالی بانکی
ب د م ۳۷	و بیمه‌ای
م ۸۸، ب الف م ۸۸	بالیستی
ج ۴ ب ج م ۱۰	بانکی الکترونیکی ملی و بین المللی
ت ۱ م ۱۵۱	برجسته کارکنان (فوق العاده های کارایی مستمر)
ب ب م ۳۵	برق، آب، ... (مناطق آزاد تجاری - صنعتی)
ب د م ۳۵	بندری
م ۸۸، ۸۹، ۹۰، م ۹۲، ب ج م ۹۷	بهداشتی و درمانی
ب ج م ۹۱	(تعمیم عدالت در بهره مندی)
ت ۸۹	(سرمایه گذاری بخش خصوصی)
م ۹۰	(عدالت توزیعی خدمات بهداشتی و...)
ب و م ۹۵	رایگان
ب ج م ۱۸، ب ج م ۳۳، ب د م ۳۷، ب ج م ۴۵،	بیمه‌ای
م ۹۱، ب ب و م ۹۱، م ۹۶، ب ب م ۱۴۷	بیمه پایه درمانی
ب ج م ۹۱، م ۹۲، ب ب م ۹۶	و مکمل
ب الف م ۹۱	پایه ارتباطی و فناوری اطلاعات
ب ب م ۵۷	پشتیبانی و صنعتی دریایی
ب و م ۳۴	حفاظتی و مراقبتی
م ۱۲۲	حقوقی
ج ۷ ب زم ۱۳۰	داوطلبانه در عرصه بهزیستی
ب ک م ۹۷	درمانی
م ۸۹، ۹۱، ب الف، ب، ج و م ۹۱، م ۹۲، ب ب	سلامت
م ۱۴۷	شهری
م ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ب ب م ۹۱	فنی بخش خصوصی و تعاونی
ب الف م ۲۰، ب ج م ۹۱، ب ج م ۹۷	فنی و مهندسی
ب ج و ی م ۱۸	قضایی دادگستری ج.ا.ا. (درآمدهای استانی)
ب د م ۱، ب ج م ۳۳، ب ب م ۱۲۷	کنسولی (فناوری اطلاعات)
ب د م ۸۲	مددکاری اجتماعی
ب ج م ۱۲۷	مدیران
ب الف و ج م ۹۷	و تولیدات پزشکی و سلامت (صادرات به کشورهای منطقه)
م ۱۴۱، ۱۴۴	
م ۸۷	

۱۲۸م، ب ب و ج م ۱۲۸م، ۱۴۴م	- و قیمت تمام شده
ب ب م ۱۰۴، ج ب الف م ۱۱۷ و ب م ۱۱۷، ب ز	- ورزشی
۱۴۵م	
ب ب م ۱۱۹	خرابکاری
ب س م ۱۰۶	خرافات
ب ی م ۵۰	خروج بی رویه سرمایه های انسانی
ب الف م ۶۹	خروج دام از جنگل
ب ز م ۵۲	خروجی نیروی انسانی
ب ح م ۱۴۵	خرید خدمات
ب ن م ۵۲	- آموزشی و رفاهی
ج ب ب م ۱۳۶	- از بخش غیردولتی
ب ز م ۱۰۴	خرید محصولات فرهنگی
ب ه م ۲۰	خریداری املاک در بافت های فرسوده شهر
ج ب ج م ۸	خزانه داری کل
ب ز م ۱۰	- (افزایش سرمایه دولت)
۸۲م	- (درآمد استانی)
۸م	- (وجوه فروش سهام شرکت های دولتی)
۷۸م	خزانه معین استان (تخصیص درآمدها)
۸۲م	- (وصول اقالام درآمدی)
ب ب م ۳۰	خسارات انسانی و اقتصادی
۲۴م	- ناشی از قصور سرمایه گذار
ج ب ب م ۳۰	- وارده (قصور مهندسين ناظر، مشاور و ...)
ب ی م ۱۷	خشکسالی (مدیریت و تدوین برنامه های اجرایی)
ب ز م ۱۱۹	خشونت سیاسی
ب ز م ۱۱۹	- شهری
ب ه م ۱۴۵	خصوصی سازی شرکتهای دولتی
۶م	- و توانمندسازی بخش غیر دولتی
ب ج م ۱۰۹	خط فارسی (گسترش منابع و اطلاعات به خط فارسی)
ب ه م ۹۵	خط فقر
ب ج م ۹۵	- مطلق
ب ج م ۹۵	- نسبی
ب ز م ۱۸	خطر پذیری

ب ج م ۴۸	و کارآفرینی آموزش گیرندگان
ب ب م ۱۱۹	خطوط مواصلاتی
ب ج م ۴۸	خلاصیت
۱۰۴م	خلق منابع جدید
ب ز م ۶۹ ج ۹ م ۱۲۱	خلیج عمان
ب الف م ۳ ج ۹ م ۱۲۱	خلیج فارس
۲۳م	— (طرح های زیربنایی سواحل جزایر —)
ب س م ۵۲	خوابگاههای مرکزی
ب الف م ۶۱	خوداظهاری برای پایش منابع آلوده کننده
ب الف م ۳	خودروهایی دوگانه سوز (تولید)
ب الف م ۲۲	— دوگانه سوز (تولیدی و وارداتی)
ب ب م ۶۲	— فرسوده (از رده خارج کردن)
۱۸م	خودکنایی (محصولات کشاورزی)
ب م م ۵۲	خیرین مدرسه ساز
۵	
ج ۷ ب ز م ۱۳۰	دادرسی (حق انتخاب و حضور وکیل)
ب الف م ۱۳۱	دادستانی کل کشور (تبدیل پرونده های قضایی به اسناد الکترونیکی)
ب و م ۱۰	— (عضویت در شورای پول و اعتبار)
ج ۲ م ۱۳۳	دادگاه (رسیدگی خارج از نوبت - مالکیت)
ت ب ط م ۳۳	— جرایم الکترونیکی (تجارت سیار)
ب د م ۸۲	دادگستری ج.ا.ا. (درآمدهای خدمات قضایی)
۸۰م	دارایی های استانی (درآمدها در بودجه سالانه)
۱م	— حاصل از فروش نفت «تبدیل به دیگر انواع ذخایر»
ب ج م ۱	— مالی (حساب ذخیره ارزی)
۷م	— مالی شرکتها (واگذاری، انحلال و ... شرکت های دولتی)
۹۱م	داروخانه (ممنوعیت عرضه دارو در خارج از داروخانه)
م ۸۷، ۹۳	دارو (داروها)
ج ۳ ب ز م ۹۷	داروهای شیمیایی و صنعتی (الگوی مصرف مواد مخدر)
ب ب م ۹۳	— غیرنسخه ای
ب الف م ۹۳	— مجاز
ب ج م ۷۵	دالتهای ارتباطی

ب الف م ۶۹	دام (خروج از جنگل)
۷۰ م	— عشایر (حفظ ذخایر ژنتیکی دام عشایر)
ب پ م ۶۹	— مازاد (تعادل بین دام و مرتع)
ب پ م ۶۹	— (لغو و اصلاح پروانه چرا)
ب س م ۵۲	دانش آموزان (آمد و شد، تغذیه و بهداشت)
ب ج م ۸۴	— (ترویج غذای سالم)
ب ز م ۱۰۴	— (یارانه بخش فرهنگ)
ب م ۴۵، ب پ م ۴۶ و م ۵۵	دانش فنی
م ۵۲، ۴۳، ب ه م ۵۲، ب ل م ۵۲	دانش و مهارت
ب ج م ۷۱	— نیروهای مسلح
ب الف م ۴۹	دانشجویان (رشد پوشش جمعیت دانشجویی - اعتبارات)
ب د م ۵۰	— (وام قرض الحسنه بلندمدت)
ب ز م ۱۰۴	— (یارانه بخش فرهنگ)
ب ب م ۵۰	— تحت پوشش کمیته امداد امام (ره) (شهریه)
ب ب م ۵۰	— جانباز ۲۵٪ و بالاتر و فرزندان (شهریه)
ب ج م ۵۰	— دانشگاه پیام نور (وام)
ب ج م ۵۰	— دانشگاه های دولتی و غیر دولتی (وام)
ب ه م ۵۰	دانشگاه پیام نور (دریافت شهریه - کمک های مردمی و بودجه عمومی)
ب ج م ۵۰	— (وام برای پرداخت شهریه)
ب ج م ۴۸	دانشگاه ها (اصلاح آزمون های ورودی)
ب ب م ۵۰	— و مؤسسات آموزش عالی (برگزاری دوره های تحصیلی)
۴۹ م	— (نیروی انسانی - نهضت نرم افزاری)
ب ج م ۴۹	— دولتی (ارزیابی توسط وزارت علوم)
ب ب م ۴۹	— (اصلاح ساختار مالی، ...)
ب الف م ۴۹	— (اعتبارات هزینه ای - بودجه عمومی دولت)
ب الف م ۴۹	— (نوع اداره و مقررات خاص)
ب الف م ۱۰۸	— و مؤسسات پژوهشی (امام و انقلاب اسلامی)
ب الف م ۵۰	— (دوره های کارشناسی)
ب ز م ۵۰	دانشگاه های مادر و مهم دولتی (ارتقای توانمندی آموزشی و پژوهشی)
ب ز م ۵۰	— معتبر بین المللی (ارتقای توانمندی آموزشی و پژوهشی)
ب ب م ۵۰	— خارجی (دوره های مشترک و خاص)
ب الف م ۱۱۷	دختران (اماکن ورزشی سرپوشیده و رویاز)

۵۲م	— (بهره وری سرمایه های انسانی)
۷۸م	درآمد (تخصیص درآمد - بودجه استانی)
۸۲م	— استانی (وصول اقلام درآمدی)
ب د م ۱۴	— اضافی (طرح های توسعه گازرسانی - بازپرداخت)
ب ط م ۹۵	— روستاییان و عشایر (فرصت های اشتغال)
ب ز م ۱۸	— کشاورزان (کاهش خطرپذیری برای تثبیت درآمد کشاورزان)
ب د م ۸۲	— ناشی از انفال
ب ه م ۸۲	— ناشی از جرائم مبارزه با قاچاق و مواد مخدر
ب الف م ۸۱	درآمدها و منابع استان (بودجه سالانه استانی)
۸۰م	— و واگذاری دارائی های استانی
ج ۱ ب م ۱۳	درآمدهای ارزی دولت (بازپرداخت بدهی ها و تعهدات)
ب ه م ۸۲	— حاصل از جرائم و خسارات
ب د م ۸۲	— خدمات (استان ها)
ب ج م ۸۲	— مالکیت دولت
۹۶م	— مشارکت مردم
ب د م ۸۲	— خدمات قضایی دادگستری
ب ج م ۱، ب ج م ۸۲، م ۹۶	— عمومی
ب الف م ۲	— غیر نقدی (اعتبارات هزینه های حاصل از غیرنقدی)
ب الف م ۲	— مالیاتی (اعتبارات هزینه های دولت)
ج ۲ ب ج م ۲۸، ب الف م ۶۲	درحد استاندارد
ب ه م ۱۸	درصد محصولات فرآوری شده
ج ۲ ب ز م ۹۷	درمان اجتماع مدار معنادار
۹۲م	— فوری مصدومین حوادث رانندگی
۳۴م	دریا (دریاها)
ب الف م ۶۸	— (بازسازی ذخایر و رفع آلودگی)
ت م ۶۳	— (عقب نشینی ۶۰ متری از حریم دریا)
ب الف م ۶۷	دریاچه ارومیه (مدیریت زیست بومی)
ب د م ۱۰	دریافت خدمات بانکی (انتخاب بانک عامل)
ب الف م ۶۸	دریا و سواحل
ج ۹ م ۱۲۱	دریای خزر
۶۳م	— (آلودگی و تخریب سواحل)
ج ۹ م ۱۲۱	دریای عمان

۲۸ م ب	دستورسی بخش غیر دولتی به شبکه راه آهن
۴۴ م	- به اطلاعات
۹۰، ۸۹ م	- عادلانه مردم به خدمات بهداشتی درمانی
۷ م ب	دستگاه بهره‌بردار (شرکت‌های آب و فاضلاب)
۱۴۳ م ب	دستگاه‌های اجرایی (آموزش‌های شغلی کوتاه مدت کارکنان)
۱۳۹ م	- (اصلاح ساختار و تشکیلات)
۱۴۲ م	- (افزایش سطح کیفی خدمات)
۱۳۹ م ب	- (بازنگری و تجدید ساختار داخلی)
۸۴ م ب	- (برنامه‌های آموزش فرهنگ تغذیه در جامعه)
۷۶ م	- (تدوین برنامه‌های ویژه فرابخشی)
۸۲ م ب	- (درآمدهای حاصل از خدمات)
۱۱۲ م	- (دغدغه‌های شغلی، ازدواج و مسکن جوانان)
۶۶ م	- (سیاست‌های مصرف بهینه منابع پایه و ...)
۱۵۱ م ت	- (صرفه جویی)
۸۱ م ب	- (طرح‌های ملی چند استانی یا کشوری)
۱۴۵ م ب	- (واگذاری مهمانسراها، مجتمع‌های مسکونی رفاهی و ...)
۳۲، ۷۷ م ب	استانی
۱۵۵ م ب	- (اسناد توسعه استانی)
۷۶ م	- بخشی (برنامه‌های ویژه فرابخشی)
۱۵۵ م ب	- ملی (اسناد ملی توسعه)
۹۷ م ب	دستگاه‌های حمایتی
۱۳۷ م ب	- دولتی (تصدی‌های قابل واگذاری)
۱۳۶ م ب	- (مشارکت مردم در امور حاکمیتی)
۱۴۵ م ب و ج ۲	- (وظیفه حاکمیتی)
۱۴۵ م ب	- (یارانه مستقیم خدمات کارکنان)
۱۳۹ م ب	- غیر ضرور (ادغام و انحلال)
۱۰۸ م ب	- فرهنگی (اندیشه و سیره عملی امام خمینی (ره))
۳۵ م ب	- نهادهای دفاعی و امنیتی
۹۶ م ب	دستمزد اعلام شده کارگران
۹۶ م ب	- واقعی
۷۵ م ب	دشت (توسعه سرمایه‌گذاری‌های ملی و فراملی)
۱۷ م ب	دشت‌های یا تراز منفی (سفره‌های آب زیرزمینی)

۱۱۲م	دغدغه‌های شغلی
۱۲۱م ۸ج	دفاع (آموزش، تحقیقات و فناوری)
ب د م ۱۱۹، ۱۲۱م	— از منافع ملی
ب ب و م ۱۱۳	— مقدس
۱۲۱م ۳ج	— ملی (ساختارهای چابک و پاسخگو)
ب ب م ۱۳۱م	دفتر املاک و اسناد رسمی
ب ف م ۱۰۶	— تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم (ساماندهی حوزه دین پژوهشی)
ب ی م ۱۱۴	— مناطق محروم ریاست جمهوری (مراکز حفظ آثار و فرهنگ ایل و ...)
ج ۲ ب الف م ۵۴	دوره آموزشی ویژه مدیران
۵۴م	دوره های آموزشی ضمن خدمت کارکنان (اعتبارات هزینه‌ای)
ب ج م ۴۸، ب ب م ۵۰	— تحصیلی
ب و م ۵۰	— کاردانی علمی کاربردی
۱۵۸م	دولت (شاخص های توسعه بین المللی و ارزیابی)
ب د م ۴۱، ب ه م ۱۰۱	— کارگر و کارفرما (قانون و مقررات نیروی کار)
ب ی م ۱۱۴	دهکده توریستی
۹۵م	دهکهای درآمدی
ب ج م ۶۱	دهیاری‌ها (برنامه مدیریت پسماندها)
۱۲۶م	— (جوانان - سازندگی و فعالیت های اجتماعی)
ج ۲ ب الف م ۱۱۷	— (ورزش همگانی - اماکن و فضاهای ورزشی)
ب ف م ۱۰۶	دین پژوهشی
	۵
ب الف م ۶۸	ذخایر دریایی
۷۰م	— ژنتیکی دامها
ب ه م ۱۷	ذی نفعان
	۶
۱۴۸م	رابطه استخدامی
ب الف م ۱۷	راندمان آبیاری
ب ب م ۲۸	راه آهن آسیایی (اتمام شبکه)
ب ب م ۲۸	— ترانزیت کالا و مسافر (اتمام شبکه)
ج ۱ ب الف م ۲۸	راه های اصلی کشور (حذف نقاط ساتحه خیز)

ج ۴ ب الف م ۲۸	مرتبط کننده مراکز شهرستان ها
ج ۶ ب الف م ۲۸	روستایی مرتبط کننده روستاها
ج ۵ ب الف م ۲۸	فرعی مرتبط کننده مراکز بخش ها
ب ب م ۱۱۹	مرزی
ج ۱ ب ب م ۷۲	راهبردهای بلندمدت توسعه فضا (اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی)
ب الف م ۷۲	ملی و خاص (آمایش سرزمین)
ب الف م ۱۹، م ۵۶، ج م ۱۳۹	راهبردی
م ۸۵	راهنمایی و رانندگی
ب الف م ۲۴	رایانه (تولید اطلاعات)
ب ج م ۱۰۹	(نمایش الفبای فارسی در -)
ب ط م ۱۰۴	و اینترنت (تسهیلات)
ب و م ۹۵	رایگان (آموزش عمومی)
ب ج، ج ۱ ب ه م ۱۱۷	(اراضی - سازمان تربیت بدنی)
ب و م ۹۵	(خدمات بهداشتی، درمانی و توانبخشی)
ب الف م ۵۰	رتبه استخدای
ب الف م ۸۸	رتبه بندی بیمارستانها
ب ح م ۵۲	معلمان
م ۱۵۳	میزان موفقیت دستگاهها
ب ه م ۱۰۹	رسانه ها (تحکیم وحدت ملی)
ب د م ۱۳	رسانه های الکترونیکی داخلی و خارجی (مناقصه محدود بین المللی)
ب الف م ۶۴	دولتی (آگاهی و توسعه محیط زیست)
ب ب م ۱۰۶	ملی و ارتباط جمعی
ج ۲ م ۱۳۳	رسیدگی خارج از نوبت در دادگاه
ب د م ۴۹	رشته های دانشگاهی
م ۱۵۰	شغلی
م ۲۱ ب ه م ۱۰۴	رشد تولید
ب الف م ۵	ناخالص داخلی
م ۱۸	ارزش افزوده کشاورزی
ج ۱ ب ج م ۱۰	اقتصادی
م ۲۵	در مناطق آزاد
ج ۲ ب الف م ۵	بهره وری
ب الف م ۴۹	پوشش جمعیت دانشجویی

پ د م ۱۳۶	— توسعه
ب الف م ۵، پ ه م ۱۰۴	— تولید
۲۴، ۲۱ م	— صنعتی و معدنی
ج ۱ ب الف م ۵	— سالانه (بهره‌وری نیروی کار و سرمایه)
۳۷ م	— صادرات غیرنفتی
پ ه م ۴۵	— فعالیتهای ذاتایی محور
۱۳۶ م، ج ۴ ب الف م ۱۳۵، م ۱۳۶، پ د م ۱۳۶	— و توسعه
ج ۲ ب الف م ۳۹	— (بنگاه های کوچک و متوسط اقتصادی)
۱۴۲ م	رضایت ارباب رجوع
۱۰۰ م، ج ۱ م ۱۲۷	رضایت‌مند (رضایت‌مندی)
۹۸ م	— عمومی
پ د م ۹۸	— به صورت سالانه
۸۵ م	رعایت اصول ایمنی
ج ۴ پ ب م ۳۰	— فنی در ساخت و سازها
۱۱۲ م	رفاه و سلامت جسمی و روانی جوانان
ب الف م ۶۸	رفع آلودگی های دریایی
ج ۲ ب ز م ۱۳۰	— تبعیض قومی و گروهی (امور حقوقی و قضایی)
پ ج م ۱۱۱	— خشونت علیه زنان
ج ۴ ب الف م ۱۳۵	— فقر و بیکاری
ب س م ۵۲	— محرومیت آموزشی
پ و م ۱۰۱	— موانع بیکاری ساختاری
ب الف، ب، ج و ه م ۴۱، ب الف م ۴۳، ج ۳ ب الف	رقابت
۱۳۵ م	— با بخش غیردولتی
۳۴ م، پ د م ۳۷، ب ج م ۱۱۴، پ د م ۱۳۶	— پذیرش نگاه های اقتصادی
ج ۲ ب الف م ۳۹	رقابت پذیری
ب الف م ۳۹	— (نیروی کار)
۳۷ م	— اقتصاد
۳۶ م، ب الف م ۳۷، م ۱۰۴	— بنگاههای فعال در صنایع نوین
پ ب م ۴۰	— در امور فرهنگی و هنری
ب الف م ۱۰۴	— در صنعت گردشگری
ج ۱ م ۱۱۴	روابط خارجی
۴۷ م، ج ۸ ب الف م ۱۳۵	

ب پ م ۱۰۱	صنعتی
ب الف، ب، ز م ۱۰۱، ج ۸ ب الف م ۱۳۵	کار
ب ه م ۱۰۱	— اصلاح و بازنگری قوانین و مقررات
۴۷ م	— (شرکت های دانش بنیان و پارک های فناوری)
ب د م ۱۱۳	— و مناسبات بین المللی (ظرفیت‌ها و مزیت‌های فرهنگی)
ج ۲ ب ز م ۹۷	روان درمانی
ب پ م ۹۷	روحیه نشاط شادابی امیدواری
ب د م ۱۷	رودخانه های مرزی (طرح های استحصال، اشتغال و استفاده)
ب د م ۱۳	روزنامه های کثیرالانتشار (مناقسه محدود و بین المللی)
ب ح م ۷۵	روستا (روستاها) (قابلیت های محیطی، اقتصادی، اجتماعی، ...)
ب ح م ۷۵	— (منابع انسانی - فعالیت های اقتصادی)
۱۳۳ م	— (صدور سند مالکیت املاک)
ب س م ۵۲	— (مرکزی)
ب ز م ۱۰۹	— (هنرهای معماری ایرانی - اسلامی)
۱۳۳ م	— دارای شورای اسلامی (نقشه تفکیکی - روستا)
ج ۶ ب الف م ۲۸	— پیش از یکصد خاتوار (تکمیل راه های روستایی)
ب ط م ۹۵	روستایان (بهره وری و درآمد و اشتغال)
ب الف م ۹۶	— (پوشش بیمه های اجتماعی)
ب ح م ۶۹	— (پوشش کامل سوخت رسانی)
ب ج م ۹۱	— (خدمات بیمه پایه درمانی)
ب ج م ۶۱	روش های فنی زیست محیطی و بهداشتی (مدیریت پسماندها)
ب الف م ۱۷	— نوین آبیاری و کم آبیاری
ب ب م ۱۳۰	— اصلاح و تربیت
ب و م ۱۱۹	رویکرد امنیتی
ج ۴ ب ج م ۱۰	رویه های تبادل پول
ب ب م ۳۴	— قضائی
ب ی م ۱۱۴	ریاست جمهوری (دفتر مناطق محروم - آثار و فرهنگ ایلی)
ب ه م ۱۴	ریسک بیمانکار (عملیات اکتشافی نفت و گاز)
ب ه م ۱۴، م ۲۴	— تجاری
ج ۳ ب ب م ۱۴	— و هزینه های تأمین منابع مالی
ب و م ۱۰	رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن (عضویت در شورای پول و اعتبار) ب و م ۱۰
ب و م ۱۰	— تعاون (عضویت در شورای پول و اعتبار)

۱۵۷م	رئیس جمهور (حسن اجرای برنامه چهارم)
ب ز م ۷	— (حق مالکیت دولت در شرکت های تخصصی)
ب ز م ۷	— (ردیف های متمرکز مالی - سازمان مالکیت و شرکت های دولتی)
ب ه م ۱۰	— (ریاست مجمع عمومی بانک مرکزی)
ب الف م ۱۹	— (سیاستگذاری، برنامه ریزی و ... توسعه روستایی)
۱۵۷م	— (گزارش نظارت و ارزیابی برنامه چهارم)
ب و م ۱۰	رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی (عضویت در شورای پول و اعتبار)
ب ه م ۱۰	— (عضویت مجمع عمومی بانک مرکزی)
ج ۲ م ۱۳۳	رئیس قوه قضاییه (اختلاف در مالکیت املاک روستایی)
ب الف م ۱۳۱	— (تبدیل پرونده های قضایی به اسناد الکترونیکی)
ت ۱ ب ه م ۱۰	رئیس کل بانک مرکزی ج.ا.ا. (انتصاب با حکم رئیس جمهور)
ب و م ۱۰	— (عضویت در شورای پول و اعتبار)
ب ی م ۱۰	رئیس مجمع عمومی بانک کشاورزی (وزیر جهاد کشاورزی)

ب ز م ۱۴۵	ژانرسرا
ب ز م ۶۹	زاگرس
ب د م ۵۲	زبان انگلیسی
ب ط م ۱۰۴، ۱۰۹	زبان فارسی
ب د م ۱۰۹	— (تربیت و تشویق معلمان)
ب الف م ۴۴	— (سرمایه گذاری و عرضه اطلاعات)
ب ج م ۱۰۹	— (گسترش منابع و اطلاعات پد -)
ب ه م ۱۰۹	زبانهای بومی
ب د م ۶۹	زراعت چوب
ج ۴ ب ب م ۳۰	ژلزله (آموزش مقابله با خطرات ناشی از -)
ج ۱ ب ب م ۳۰	— (طراحی ساختمان ها در مقابل -)
ج ۶ ب ب م ۳۰	— (مقاوم سازی - منابع داخلی و خارجی)
ب الف م ۲	— (مقاوم سازی ساختمان ها و مسکن شهری و روستایی)
۹۲۸م	زمین (انتقال پادگان ها و صنایع دفاعی)
ب ج م ۱۰۱	زن و مرد (برابری فرصت های شغلی و ...)

ب الف م ۱۰۱	— (تساوی مزد)
ب الف م ۱۱۱	زنان (ارتقاء کیفیت زندگی)
۵۴م	— (ارتقاء مهارت های شغلی)
۱۱۱م	— (توسعه فرصت ها و سطح مشارکت در کشور)
ب د م ۱۱۱	— (حمایت از سازمان های غیر دولتی و نهادهای مدنی)
ب الف م ۱۱۱	— (سرمایه گذاری در فرصت های اشتغال زا)
ب الف م ۱۰۲	— (شکل گیری فعالیت واحدهای تعاونی)
ب ج م ۱۰۱	— (فرصت های شغلی مناسب)
ب ل م ۹۷	زنان سرپرست خانوار (افزایش مستمری)
ب ج م ۹۶	— (تأمین بیمه خاص)
ب ی م ۹۷	— (طرح توانمندسازی)
ج ۳ ب د م ۲۰	— (یارانه سازندگان مسکن ارزان قیمت و استیجاری)
ب ب و ج م ۱۲۲	زندان
ب ب م ۱۲۲	زندانیان (انجمن های حمایت از —)
۱۲۲م	— آزادشده (بازگشت مجدد به جرم)
۸۶م	زیانهای فردی و اجتماعی اعتیاد
ب ب م ۴۴	زیوساخت های ارتباطی
ب ج م ۱۲۵	— اقتصادی و تولیدی
ب الف م ۶۷	زیست بوم های حساس
ب الف م ۱۱۰، ب الف م ۱۱۹	— سالم
ب ج م ۴۳	— محیطی هوافضاها

ز

ب ج م ۱۲۲	سابقه کفبری زندانیان اصلاح شده
۲۰م	ساخت و سازها (استحکام بخشی - شهر و روستا)
ب ه م ۱۳۹	ساختار سازمانی (واحدهای استانی و شهرستانی)
۱۱۲ و ۱۱۳م	— فرهنگی
۷۴م	— (آمایش سرزمین)
ب ز م ۱۰	— مالی مناسب در بانکها
ج ۲ م ۱۲۱	ساختارهای چاپک و یاسخگو در دفاع ملی
ب ب م ۲۰	ساختمان (ایمن سازی و مقاوم سازی)
۶۶م	— کاهش مواد زاید جامد و بازیافت)

ج ۳ ب ۳ م ۳۰	ساختمان های عمومی (ارایه بیمه نامه کیفیت ساختمان)
۱۵۲ و ۶۶م	— دولتی
ج ۲ ب الف م ۳۰	— (مناسب سازی فضا)
ب ب م ۷۴، م ۱۰۰، ب ب م ۱۱۹	سازگاری اجتماعی
ب الف م ۱۳۱	سازمان اسناد (تبدیل پرونده های قضایی به اسناد الکترونیکی)
ب ی م ۱۱۴	— امور عشایر ایران (مراکز حفظ آثار و فرهنگ ایلی و ...)
ب ه م ۱۰۶	— اوقاف و امور خیریه (طرح گسترش فضاهای مذهبی و مساجد)
ب ب م ۵۰	— بهزیستی (شهریه)
ج ۴ م ۱۳۳	— (معافیت از هزینه عوارض و مالیات)
ب ب م ۱۴۷	— بیمه خدمات درمانی (مزایای تأمین اجتماعی)
ب ح م ۹۶	— تأمین اجتماعی (نرخ رشد دستمزد کارگران)
ب ه م ۱۰۶	— تبلیغات اسلامی (طرح گسترش فضاهای مذهبی و مساجد)
ب ی م ۳۳	— تجارت جهانی
ج ۱ ب الف م ۱۱۷، ب ه ج ۲ ب ه م ۱۱۷	— تربیت بدنی
ب ج م ۱۱۷	— (اراضی غیر کشاورزی برای ورزش)
ج ۳ ب الف م ۱۱۷	— (خدمات کارشناسان داخلی و خارجی)
ب د م ۱۱۷	— (خریداری اراضی با کاربری ورزش)
ب و م ۱۱۷	— (هزینه عملیات ثبتی ورزشگاه ها)
ب ی م ۳۳	— توسعه تجارت (دفاتر و نمایندگی ها در کشورهای هدف)
۱۶۰م	— و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران
ج ۴ م ۱۳۳	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (خبرگان ثبتی، نقشه تفکیکی و ...)
ب ب م ۱۳۱	— (خدمات رایانه‌ای)
ب ح م ۱۸	— (صدور سند مالکیت اراضی کشاورزی)
ب ج م ۶۸	— (منابع ملی و دولتی)
ب ی م ۶۹	— حفاظت محیط زیست (آیین نامه اجرایی بهره برداری از جنگل)
ب الف م ۶۲	— (آیین نامه اجرایی کاهش آلودگی هوا)
ب الف م ۶۷	— (برنامه مدیریت زیست بومی)
ب ب م ۶۱	— (تأثیرات زیست محیطی کودها و سموم)
ب الف م ۶۱	— (دستورالعمل نمونه برداری آلودگی ها و خرابی ها)
۶۳م	— (ساماندهی سواحل دریاها با اولویت دریای خزر)
ب ب م ۶۷	— (سلاح های شکاری غیر مجاز)

ب ب م ۶۸	— (صندوق ملی محیط زیست)
۶۶ م	— (کاهش مواد زاید جامد و بازیافت)
۵۹ م	— (منابع طبیعی و زیست محیطی)
۱۳۲ م	— زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی (وضعیت زندان ها و بازپروری زندانیان)
۲۴ م	— سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی وقتی ایران (تقویت و اصلاح ساختار)
۷ م	— شرکت های دولتی (واگذاری، انحلال، ادغام - شرکت های دولتی)
ب ب م ۸۴	— صدا و سیما ج.ا.ا. (آموزش فرهنگ تغذیه در جامعه)
ب ه م ۱۰۸	— فرهنگ و ارتباطات اسلامی (برنامه های مناسب درباره امام (ره))
ج ب ج م ۷۲	— فضایی توسعه استان
۱۶۰ م	— گسترش و نوسازی صنایع ایران
ب ز م ۷	— مالکیت شرکت های دولتی (تشکیل - ردیف های متمرکز بودجه)
ت ا ب ز م ۷	— (تصویب اساسنامه - هیأت وزیران)
ب ز م ۷	— (حق مالکیت دولت در شرکت های تخصصی)
ت ا ب د م ۱۳۸	— مدیریت و برنامه ریزی (اصلاح ساختاری - مدیریت نیروی انسانی)
ت ۶ ب ب م ۷	— (انحلال دفاتر و شعب شرکت های دولتی در خارج)
ت ۵ ب ب م ۷	— (انحلال شرکت های دولتی)
ت ا ب د م ۱۳۸	— (یکارگیری نخبگان و اندیشمندان)
۷۶ م	— (تدوین برنامه های ویژه فرابخشی)
ج ۲ ب الف م ۵	— (تعیین بهره وری نیروی کار و سرمایه)
ب ی م ۷	— (تغییر اساسنامه شرکت ها)
ت ا ب د م ۱۳۸	— (تغییر نظام بودجه ریزی)
ب ب م ۵	— (شاخص های بهره وری و رتبه بندی دستگاه های اجرایی)
ب ب م ۵۰	— (شهریه دانشجویان چاتپاز، شاهد...)
ب الف م ۵۰	— (مجوز تمهید خدمت - رتبه استخدامی)
ب ج م ۱۴	— (موافقتنامه - طرح های نفتی و گازی)
ب ه م ۱۳۹	— استان (ساختار سازمانی)
ت ۲ ب د م ۱۳۸	— (اصلاح قوانین مالی، اداری و بودجه ریزی)
ب و م ۱۰۸	— ملی جوانان (آرمان های انقلاب اسلامی)
ب و م ۱۰۸	— (اندیشه و زندگی امام (ره))

۱۲۶م	— (بکارگیری جوانان در فعالیت های سازندگی)
ب د م ۲۵	— مناطق آزاد (اخذ عوارض خدمات بندری)
ب د م ۲۵	— (ترخیص و ثبت کشتی های بین المللی)
ب ب م ۳۵	— (خدمات برق، آب، مخابرات و سوخت)
ب الف م ۲۵	— (مدیریت)
ب ز م ۱۱۴	— میراث فرهنگی و گردشگری (کاربری بناها و اماکن تاریخی)
ب ج م ۱۱۴	— (مستندسازی آثار تاریخی - فرهنگی)
ب و م ۱۱۴	— (مشارکت بخش خصوصی و تعاونی - میراث فرهنگی و گردشگری)
ب ه م ۱۰۶	— (طرح گسترش فضاهاى مذهبی و مساجد)
۶۶م	سازمان ها و نهادهای غیردولتی
ب ه م ۹۶	سازمان های بیمه ای (بازپرداخت بدهی دولت به سازمان های بیمه ای)
۹۲م	— بیمه گر پایه
ت ا ب د م ۳۷	— توسعه (رقابت با بخش غیر دولتی)
ج ۶ ب ز م ۹۷	— غیر دولتی (بیشگیری و مبارزه با اعتیاد)
ب ب م ۱۳۲	— (حمایت از خانواده زندانیان و معدومین)
۱۱۲م	— (دغدغه های شغلی، ازدواج و مسکن جوانان)
ب د م ۱۱۱	— (زنان)
ب ی م ۵۲	— (سواد افراد زیر سی سال)
ب ه م ۹۷	— (مشارکت در خدمات رسانی)
ج ا ب ب م ۳۰	سازندگان ساختمانها
۱۲۶م	سازندگی و فعالیت های اجتماعی (بکارگیری جوانان)
ب د م ۳۱	سازوکار ارزیابی پروژههای
ج ۳ ب الف م ۱۱۷	ساعات درس تربیت بدنی
ب ب م ۱۰۶	سالم سازی فضای عمومی
ب ب م ۱۹، ۷۰	ساماندهی اسکان عشایر
ج ۵ ب الف م ۳۰	— بافت های حاشیه ای شهرها
ب الف م ۶۹	— جنگل نشینان شمال
۱۲۳م	سامانه حفاظتی و امنیتی (سیاستگذاری و استانداردسازی)
ج ۸ ب الف م ۲۸	— کنترل هوشمند I.T.S (ازادراهها)
ج ۲ م ۱۲۱	— الکترونیکی
ج ۲ م ۱۲۱	— دفاعی
ب ج م ۸۴، ب و م ۹۵	سبب مطلوب غذایی

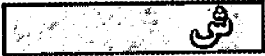
۸۴م	- (وظایف دولت)
ت ۲ ب ۱۰م	سپرده بانک عامل (سپرده دستگاه های اجرایی)
ت ۲ ب ۱۰م	- دستگاه های اجرایی (سپرده بانک عامل)
۱۱م	- قانونی بانک ها (تسهیلات طرح های اشتغال زا - سه درصد)
۱۲۱م	ستاد کل ن.م (بنیه دفاعی - توان بازدارندگی نیروهای مسلح)
۱۲۸م	- (طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح)
۳۲م	- (موافقتنامه طرح های نظامی بخش دفاع)
۱۵۱م	- (نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت)
ب الف ۵۵م	ستاد هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای
ب هـ ۷۵م	سدها (توسعه سرمایه گذاری های ملی و فراملی)
ب ج ۶۹م	- در دست اجرا (اجرای عملیات آبخیزداری)
ب ح ۱۷م	- مخزنی (طرح های مکمل آب)
ج ۱ ب الف ۱۱۷م	سروانه فضاهای ورزشی
ب د م ۱۴۳م	سرپرستان (آموزش و شرایط احراز تصدی)
ب ب ۱۲۴م	سرقت میراث فرهنگی
ب ج ۳۰م	سرمایه (تامین سرمایه - بازار سرمایه مسکن)
۹۸م، ب الف، ب و ج ۹۸م	- اجتماعی
ب ب م ۱۰۱، ۱۱۲م	- انسانی و اجتماعی
ب هـ م ۱م	- در گردش (توسعه صادرات در بخش کشاورزی)
ب ج م ۵۲، ۱۱۲م	- و توان اجرایی بخش غیردولتی
ب ب ۱۴م	- و منابع خارجی
ب ب م ۱۸، ب د م ۲۱، ج ۱ ب ب ۳۰م	سرمایه گذاران
ب ج م ۱۱۴م	- (بیمه گردشگران خارجی)
ب ۲ و م ۲۱م	- خارجی
۱۵۵م	سرمایه گذاری (اسناد ملی توسعه بخشی، استانی و ویژه)
ب ب ۱۸م	- (تسهیلات - تلفیق بودجه عمومی با منابع نظام بانکی)
۱۰۲م	- (تعاونی - منابع لازم)
ب ط م ۵۰م	- (توسعه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی)
ب الف ۱۸م	- (توسعه شبکه آبیاری و زهکشی)
ب الف م ۴۴م	- (تولید و عرضه اطلاعات به زبان فارسی)
ت ۸۹م	- (خدمات بهداشتی و درمانی)
ب ط م ۱۷م	- (طرح های تامین آب)

ب ط م ۱۷	— (طرح های شبکه های آبیاری، زهکشی)
ب الف م ۱۸	— (عملیات زیربنایی آب و خاک)
۱ م	— (عواید ارزی حاصل از نفت)
ج ۱ ب ج ۱۳	— با استفاده از تسهیلات مالی خارجی
ب د ه م ۱، ب د م ۱۸، ت ۱ ب د م ۳۷، ب ه	— بخش غیردولتی
۴۶ م	
ج ۲ ب ب م ۱۳	— (تامین منابع بین المللی)
ج ۲ ب ب م ۴۰	— بنگاههای غیردولتی
۷۴ م	— جدید (آمایش سرزمین و کالبدی ملی)
ج ۲ ب ب م ۱۳ و ج ۱۳، ب ز ۱۱۴ م	— خارجی
ب ج م ۱۵	— (بازار سرمایه کشور)
ج ۲ ب د م ۳۰	— (بخش مسکن)
۲۴ م	— (اعتبارات دولتی - بودجه سالیانه)
ب ب م ۴۸	— (انتقال فعالیت های تحقیق و توسعه)
۴۷ م	— (شرکت های دانش بنیان و پارک های فناوری)
ج ۲ ب م ۲۱	— (صنایع معدنی)
ج ۲ ب ب م ۴۰	— خطرپذیر
ج ۶ ب و م ۲۱	— در صنایع نوین
ج ۶ ب و م ۲۱	— در بخش خصوصی (اکتشاف مواد معدنی)
ب ج م ۱۱۴	— در صنعت گردشگری
۲۷ م	— در طرح های اشتغالزا
ب ه م ۱	— کشاورزی (حساب ذخیره ارزی - بانک کشاورزی)
ب ج م ۴۹	— در علوم منتخب
ب الف م ۱۱۱	— در فرصتهای اشتغالزا
۲۷ م	— در مناطق کمتر توسعه یافته (تسهیلات طرح های اشتغال زا)
ب ه م ۴۶	— دولت (یزوهش و فناوری)
۲۱ م	— صنعتی و معدنی (افزایش رشد متوسطه)
ب د م ۳۷	— مشترک با بخش غیردولتی
ب د م ۳۷، ج ۲ ب ب م ۴۰	— مشترک
ب ه م ۷۵	— ملی و فراملی (توسعه سدها و دشت ها)
م ۵۵، ب ب م ۱۰۱، م ۱۱۲	— سرمایه های انسانی
۵۲ م	— (ارتقای بهره وری)

پ ی م ۵۰	فکری، علمی و فنی (خروج بی رویه)
۱۰۲ م	سرمایه های کوچک
۱۴۲ م	سرنوشت اداری و استخدامی کارکنان
ب ح م ۱۴۵	سرویس رفت و آمد
ب ح م ۸۹، ۷۵ م	سطح بندی خدمات
ب ب م ۱۷	سفره های آب زیرزمینی (ایجاد تعادل بین تغذیه و برداشت)
ج ۳ ب الف م ۲۰	سفرهای درون شهری
ب الف م ۱۴۶	سقف تعداد پرسنل
ج ۴ ب ب م ۳۰	سکونت در ساختمانهای غیرمقاوم در مقابل زلزله
ب ب م ۶۷	سلاح شکاری (محدودیت پروانه حمل)
ب ب م ۶۷	غیر مجاز (جمع آوری و محدودکردن)
ب الف م ۱۴۰، ۹۰ م	سلامت مردم
۸۹، ۸۵ م	و ایمنی محیط کار
۸۴ م	همگانی (وظایف دولت)
ب ح م ۱۴۵	سلف سرویس
ب ب م ۶۱	سموم دفع آفات نباتی
ب الف م ۱۰۱	سن کار (رعایت حداقل سن کار)
ب الف و ب م ۸۱	سند بودجه سالانه استان
ب ب م ۸۱	اجرای برنامه توسعه استان
ب ب م ۸۱	تعهدات شورای برنامه ریزی استان
ب ج م ۴۴	سند راهبردی امنیت در فضای تولید اطلاعات ...
۹۹ م	خدمات رسانی به ایثارگران (منابع مالی)
ب ج ب الف م ۱۱۷	نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش
ج ۲ م ۱۳۳	مالکیت (مزیننه های ثبتی بعد از صدور سند مالکیت)
ب ح م ۱۳۳، ۱۸ م	املاک
۷۲ م	ملی (تعریف)
ج ۳ ب ج م ۷۲	آمایش سرزمین
ب ب م ۷۴	سازگاری
ب ب م ۱۵۵	سند ملی توسعه استان
۳۳ م	بازرگانی کشور
ب الف م ۸۱	توسعه استان (بودجه سالانه استان ها)
ب د م ۸۱	نظام تنظیم بودجه استانی

۲۱م	— توسعه بخش های صنعت و معدن (اجرا)
۲۳ ع ج ۲ م ۷۲	سند های ملی توسعه بخش و استان
ب الف م ۱۳۱	سند یت اسناد الکترونیکی قضایی
ب الف م ۱۳۱	— تاریخی
۱۴۸م	سوابق استخدامی
ب ج م ۴۸	— تحصیلی
ب الف م ۶۸	سواحل (الودگی)
۲۳م	— ایرانی خلیج فارس (طرح های زیربنایی)
ب و م ۲۲	— دریایی
۶۳م	— خزر (جلوگیری از الودگی و تخریب)
ب ب م ۲۸	— شمال و جنوب
ب ب م ۸۴	سواد تغذیه ای (برنامه های آموزشی)
۹۲م	سوانح رانندگی (درمان فوری مصدومین)
۱۲۱ م ۱۱ ع	— غیر طبیعی
ب ج م ۶۹	سوخخت رسانی به عشایر جنگل نشینان و روستائیان
۸م	سود سهم دولت در شرکت مادر تخصصی (ده درصد)
۲۷م	— و کارمزد تسهیلات
۷م	سهم (واگذاری، انحلال و ... شرکت های دولتی)
ب الف م ۵	— بهره وری
ب ط م ۱۷	حمایت دولت (طرح های تأمین آب)
۹۰م	— خانوارهای کم درآمد (کاهش - بهداشت و درمان)
ب الف م ۴۹	— دولت (هزینه آموزش عالی دولت)
ب ب م ۸ ب ز م ۱۰	— سود دولت
ب ه م ۲۲	— صادرات غیر نفتی (افزایش از کل صادرات)
ب ج م ۹۶	— کارگران و کارفرما (مابه التفاوت میزان کسور)
۲۲م	— کشور در تجارت بین الملل
ب ب م ۱۴	سهیمیه ایران در تولید اوبیک (افزایش ظرفیت)
ب الف م ۱۰	— بندی تسهیلات بانکی
ب ز م ۵۲	— خروجی معلمان
ت ۱ ب الف م ۳	— نفت گاز (کشاورزی)
ب الف م ۴۱	سیاست جهش صادرات
۱۲۷م، ب د م ۱۲۷	— خارجی کشور

سیاست‌های آموزش عالی کشور	پ و م ۵۰
اجرائی	پ م ۱۵۷
استراتژیک تجاری	پ ک م ۲۳
بازرگانی کشور (گسترش تولید صادرات گرا)	پ ه م ۲۱
پولی (اوراق مشارکت)	پ ح م ۱۰
تشویقی	پ الف م ۲۲، پ و م ۹۸
حمایتی از تولیدکنندگان	پ ج م ۱۱۳
درآمدی کشاورزان	پ ز م ۱۸
راهبردی تجاری	م ۸۷
فضایی و منطقه‌ای	پ الف م ۱۵۵
کلان	پ الف م ۵۵، پ الف م ۱۳۷
مالی و پولی	پ ک م ۳۳
مالیاتی	پ ب م ۹۵
مستقیم جبرانی	م ۳
سیاست یکسان سازی نرخ ارز	پ الف م ۴۱
سیاستگذاری (اندیشه و سیره امام خمینی (ره))	م ۱۰۸
در شرکت‌های دولتی	پ الف م ۷
و راهبری در امور توسعه روستایی	پ الف م ۱۹
سیره عملی امام خمینی (ره)	م ۱۰۸
سیستم بانکی کشور (ممنوعیت استقراض دولت)	پ ب م ۲
- -	پ د م ۱۰
علامت و ارتباطات	پ ب م ۲۸، پ ب م ۲۱
سیستم‌های اطلاع‌رسانی (پهپود و گسترش)	پ د م ۲۱
اطلاعاتی	پ ب م ۲۱، پ ب م ۲۱
دفاعی	پ ب م ۲۱، پ ب م ۲۱
فرماندهی C4I	پ ب م ۱۲۱
سیلاب (اراضی کشاورزی و منابع طبیعی)	پ و م ۶۹
سیمای شهری (کاربرد نمادها و آثار هنری ایرانی - اسلامی)	پ الف م ۱۱۳
سینما (تولید و صادرات کالا و خدمات)	پ ب م ۱۰۴
شاخص بهسازی مسکن روستایی	پ ب م ۳۰

۹۰م	— مشارکت عادلانه مالی مردم (بهداشت و درمان)
۷۳م	— شاخص های بازنگری واحدهای تقسیماتی
۱۵۸م	— بین المللی
۱۹م	— توسعه روستایی و عشایری
ب ج م ۴۶، ۵۸م	— جهانی
ب ج م ۱۰۱	— شاغلین بازار کار غیر رسمی (حمایت های اجتماعی)
ب د م ۱۳۹	— رسمی (حذف پست - اصلاح تشکیلات)
ب الف م ۹۶	— شهری (پوشش بیمه های اجتماعی)
۱۴۱م	— شایسته گرانی
ب ب م ۵۰، ب س م ۵۲	— شبانه
ب الف م ۵۷	— شبکه ای شدن قلمروها
ب ک م ۵۲	— شبکه اطلاع رسانی (برنامه های آموزشی و درسی)
ب ب و د م ۱	— بانکی داخلی (تسهیلات - حساب ذخیره ارزی)
ب ب م ۲۸	— راه آهن کشور (تجهیز به سیستم علایم و ارتباطات)
ب الف م ۱۵	— کارگزاری (ایجاد شبکه کارگزاری - گسترش بورس)
ب ب م ۱۵	— ملی داد و ستد الکترونیک اوراقی بهادار (طراحی و راه اندازی)
ب ج و ط م ۱۷، ب الف م ۱۸	— شبکه های آبیاری و زهکشی
ب ج م ۳۳، ج ا ب الف م ۳۹	— اطلاع رسانی
ب ط م ۱۰۴	— کابلی
ت ب ی م ۳۳	— توزیع تجاری (نوین سازی)
ب الف م ۴۰	— شخصیت حقوقی جدید
ب ه م ۵۲	— شرایط بومی کشور (توانایی و مهارت های حرفه ای معلمان)
ب ج م ۱۳	— زیست محیطی (طرح های سرمایه گذاری)
ب ب م ۱۰۱	— شرکای اجتماعی (گفتگوی دولت و شرکای اجتماعی)
ب ج م ۲۸	— شرکت ایران ایر تور (واگذاری سهم به بخش غیر دولتی)
ب الف م ۴۰	— پذیرنده ادغام
ب ج م ۱۱۷	— توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور
ب الف م ۴۰	— جدید
ب د م ۱۸	— مادر تخصصی (افزایش سرمایه در بخش کشاورزی)
۸م	— (اصلاح ساختار برای واگذاری - فروش سهام)
۸م	— (تعدیل نیروی انسانی - فروش سهام)
۸م	— (توانمندسازی بخش های خصوصی و تعاونی - فروش سهام)

۸م	— دیون دولت - از هفتاد درصد)
۸م	— (طرح های نیمه تمام و سرمایه گذاری)
۱۶۰م	— ملی نفت ایران
ب ب ۱۴م	— (انعقاد قراردادهای اکتشافی و توسعه میدان ها)
ب ج و د ۱۴م	— (بازپرداخت تعهدات از منابع داخلی)
ب د ۱۴م	— (تبدیل گاز طبیعی به فرآورده های مایع)
ب ج ۱۴م	— (توسعه میدان های نفت و گاز)
ب د ۱۴م	— (گازهای همراه و تزریق گاز)
ب د ۱۴م	— (نوسازی تاسیسات نفتی)
ب الف ۴۰م	— شرکت های ادغام شده (معافیت از پرداخت مالیات)
ب الف ۴۰م	— بزرگ
ت ۲ ب ب ۷م	— بیمه (مشارکت و سرمایه گذاری در شرکت های دولتی)
۱۶م	— تجاری (واگذاری سهام به بخش خصوصی یا تعاونی)
ب الف ۹۱م	— و غیر تجاری (بیمه پایه و مکمل)
۱۶۰م	— قانونی
۱۶۰م	— تابه وابسته به وزارت نفت
ب الف ۴۰م	— تجاری (ادغام)
ب الف ۴۸م	— خدماتی مهندسی (تولید، انتقال و جذب فناوری)
ب ب ۴۸م	— داخلی (انتقال فعالیت های تحقیق و توسعه)
ت ۴ ب ب ۷م	— دارای ماهیت حاکمیتی (تکلیف دولت در انتقال)
۴۷م	— دانش بنیان
ب ج ۷م	— دولتی (واگذاری شرکت های دولتی - بخش غیر دولتی)
ب د ۷م	— (ادامه فعالیت)
۷م	— (اساسنامه، آیین نامه های مالی و معاملاتی)
ب ط ۷م	— (اصلاح ساختار و سودآوری شرکت های زیان ده)
ب هـ ۱۴۵م	— (اعتبارات - خصوصی سازی)
ت ۵ ب ب ۷م	— (اتحلال به دلیل رکود و عدم فعالیت)
ت ۱ ب ب ۷م	— (تشکیل - تصویب مجلس)
۷م	— (ساماندهی و افزایش بازدهی بهره وری)
۱۶۰م	— (شرکت ها و مؤسسات مشمول قانون)
ت ۲ ب ب ۷م	— (مشارکت و سرمایه گذاری - مجوز هیات وزیران)
ب د ۱۴۵م	— (مشارکت و سرمایه گذاری در سایر شرکت ها)

۷م	— (واگذاری به بخش غیر دولتی)
پ ج ۱۳۶م	— (وظایف زیربنایی دولت)
۲۴م	— ایرانی (پرداخت تعهدات قراردادی)
ت ۶ پ ب ۷م	— مستقر در خارج از کشور (اتحلال دفاتر و شعب)
پ ه ۴۶م	— و مؤسسات (پژوهش و فناوری - سرمایه گذاری)
پ الف ۴۰م	— سهامی (ادغام شرکت های سهامی)
پ ب ۱۴م	— صاحب صلاحیت داخلی
پ ب ۷م	— عملیاتی [نسل دوم] (سیاست ها و برنامه ها)
ت ۳ پ ب ۷م	— غیر دولتی (سهام دولت و شرکت های دولتی)
پ الف ۴۸م	— توسعه فناوری
پ ز ۷م	— مادر تخصصی (اصلاح اساسنامه - اعمال حق مالکیت دولت)
پ ب ۷م	— (سیاست ها و برنامه ها)
پ ۳ و ۲۱م	— (عرضه سهام در بازار بورس)
پ ۳ و ۲۱م	— توسعه ای (صنعت و معدن)
پ د ۱۴۵م	— موسوم به نسل دوم
پ الف ۴۰م	— موضوع ادغام (انتقال کارکنان)
پ ج ۲۸م	— شرکت هواپیمایی ج.ا.ا. (واگذاری سهام به بخش غیر دولتی)
پ ۱۱ و ۱۲۱م	— شریکتهای اصلی و حیاتی کشور
پ الف ۱۴۰م	— شفافیت اداری
پ ب ۶۷م	— شکار بی رویه
۱۰۰م	— شکوفایی ایران
پ ج ۹۵م	— شناسایی خاتوارهای زیر خط فقر
پ ه ۹۵م	— کودکان یتیم
پ ه ۱۴م	— منابع نفت و گاز
پ د ۳۵م	— شناور (اخذ عوارض خدمات بندری)
پ و ۹۸م	— شوراهای اسلامی
پ ط ۶۹م	— روستایی (حفاظت از جنگل ها و مراتع)
پ ۱ و ۱۳۳م	— شورای اسلامی روستا (سند مالکیت املاک روستاها)
۲۴م	— اقتصاد (تصویب پرداخت تعهدات قراردادی)
پ ج ۱۳م	— (طرح های سرمایه گذاری (تسهیلات مالی خارجی)
۱۲۳م	— امنیت کشور (استانداردسازی سامانه حفاظتی و امنیتی)
۱۲۲م	— (واگذاری خدمات انتظامی و حفاظتی)

ب ب م ۸۱ و ب م ۱۵۵	برنامه ریزی و توسعه استان
ب الف م ۸۱	(بودجه سالانه استانی)
۸۰ م	(درآمدها و واگذاری دارایی‌های استانی)
ب الف م ۱۵	بورس (تکالیف)
ب ب م ۱۵	(شبکه ملی داد و ستد الکترونیک اوراق بهادار)
ب و م ۱۰	پول و اعتبار (اعضاء)
ت ب و م ۱۰	(ریاست - رئیس کل بانک مرکزی)
ب ز م ۱۰	(نسبت کفایت سرمایه بانکها)
ب ب م ۱۰۱	سه جانبه مشاوره ملی
۱۲۰ م	سیاستگذاری در امور اقلیت های دینی
ت ب ب م ۷	عالی اداری (انحلال دفاتر و شعب شرکت های دولتی در خارج)
ب ج م ۱۳۹	(سطح سازمانی واحدهای ادغام شده دولتی)
ب الف م ۱۴۶	(سقف تعداد پرسنل)
ب الف م ۱۲۷	عالی امور ایرانیان خارج از کشور
ب ز م ۲۵	عالی انقلاب فرهنگی (ایجاد دانشگاه خصوصی - مناطق آزاد)
ب و م ۱۰۹	(تکریم مفاخر دینی، فرهنگی و ...)
ب ط م ۱۰۴	(فضاهای مجازی فرهنگی، هنری و مطبوعاتی)
ب ط م ۱۰۴	(فعالیت های رایانه‌ای و اینترنتی)
ب ب م ۹۱	عالی بیمه خدمات درمانی (بیمه سلامت با محوریت پزشکی خانواده)
ب الف م ۹۱	(خدمات بیمه پایه و مکمل)
ب الف م ۶۴	عالی حفاظت محیط زیست (اکاهش و توسعه محیط زیست)
ب الف م ۶۲	(کاهش آلودگی هوا)
ب ب م ۹۱	عالی سلامت
ب الف م ۸۴	(و امنیت غذایی (تشکیل)
ب د م ۲۳	عالی صادرات (عوارض مواد اولیه فرآوری نشده)
ب الف م ۸۴	غذا و تغذیه
ب الف م ۵۰	گستروش آموزش عالی (اجرای دوره‌های کارشناسی)
ب الف م ۵۰	(دانشجو در مقطع کاردانی)
ب ز م ۲۵، ب الف م ۴۹	وزارتخانه‌ها
ب ک م ۱۰۶	شهادت
ب ج م ۱۳۳	شهود

ب ب م ۳۰	شهر (ایمن سازی و مقاوم سازی)
ج ۵ ب الف م ۳۰	— (ممانعت از گسترش محدوده شهر)
ب الف م ۳۰	— (هویت بخشی به سیما و کالبد شهر)
ب الف م ۶۲	— اراک (کاهش آلودگی هوا)
ب الف م ۶۲	— اصفهان (کاهش آلودگی هوا)
ب الف م ۶۲	— اهواز (کاهش آلودگی هوا)
ب الف م ۶۲	— تبریز (کاهش آلودگی هوا)
ب الف م ۶۲	— تهران (کاهش آلودگی هوا)
ب الف م ۶۲	— شیراز (کاهش آلودگی هوا)
ب الف م ۶۲	— کرج (کاهش آلودگی هوا)
ب الف م ۶۲	— مشهد (کاهش آلودگی هوا)
ج ۶ ب ب م ۳۰	— و روستا (بازسازی و نوسازی بافت‌های قدیمی)
۳۰ م	— (توسعه پایدار و بهبود محیط زندگی)
ب ز م ۱۷	— (طرح‌های مدیریت مصرف آب)
۳۰ م	— (هویت بخشی به سیمای شهر و روستا)
ج ۱ ب ب م ۳۰	— و شهرک‌ها (طراحی ساختمان‌ها در مقابل زلزله)
ب ب م ۲۲	شهرداری‌ها (احداث جایگاه عرضه گاز CNG)
ب ز م ۱۰۴	— (استفاده از فضاهای دولتی به طور امانی)
ب د و م ۱۰۸	— (اندیشه و سیره عملی امام خمینی (ره))
۱۲۶ م	— (جوانان - سازندگی و فعالیت های اجتماعی)
ب د م ۱۱۷	— (خریداری اراضی با کاربری ورزش)
ب ک م ۱۰۴	— (فضاهای فرهنگی و هنری)
ب ج م ۶۱	— (مدیریت پسماندها)
ج ۲ ب الف م ۱۱۷	— (ورزش همگانی - اماکن و فضاهای ورزشی)
ب الف م ۳۰	شهرسازی (حفظ و گسترش شهرسازی)
ب الف م ۱۱۳	— (نمادها و آثار هنری ایرانی - اسلامی)
ب ی م ۱۱۴	شهرستان‌ها (مراکز حفظ آثار و فرهنگ ایلی)
ت ۱ م ۲۶	شهرک‌های صنعتی (تامین آب، برق، گاز و تلفن)
ج ۲ ب ب م ۴۰	— فناوری
۴۴ م	شهروندان (دسترسی گسترده و ارزان به اطلاعات)
ب ه م ۸۸	— ایرانی (نظام جامع اطلاعات سلامت)
ب ز م ۱۰۹	شهرها (هنرهای معماری ایرانی - اسلامی)

ب ب م ۲۲	شهرهای بزرگ (احداث جایگاه عرضه گاز CNG)
۱۲۸م	- انتقال پادگان ها و کارخانجات صنعتی دفاعی
ج ۳ ب د م ۳۰	شهرهای کوچک و متوسط (مسکن ارزان قیمت و استیجاری)
ب ه م ۵۰	شهریه دانشجویان (دانشگاه پیام نور)
ب ب م ۵۰	- تحت پوشش کمیته امداد
ب ب م ۵۰	- جانباز بیست و پنج درصد
ب ب م ۵۰	- فرزندان شاهد، آزادگان و فرزندان
ص	
ب الف م ۴۰	صاحبان سرمایه (ادغام شرکت های تجاری)
ب الف م ۴۰	- سهام (ادغام شرکت های سهامی)
۸۷م	صادرات خدمات سلامت و پزشکی (ارزآوری)
۲۴م	- در قلمرو فعالیتهای تولیدی
۲۱م	- صنعتی (افزایش رشد متوسط سالانه)
ب ه م ۳۲، ۳۷	- غیرنفتی
ب ج م ۳۳	- کالا و خدمات (پوشش بیمه ای در کشورهای هدف)
ت ب د م ۳۳	- (معافیت از اخذ مجوز)
ب د م ۳۳	- کالاهای غیر نفتی (ممنوعیت مالیات و عوارض)
۳۳م	- و خدمات
۳۷م	- کالاهای فناوری پیشرفته
ب د م ۳۳	- مواد اولیه فراوری نشده (عوارض)
ج ۴ ب ب م ۳۰	صدا و سیما ج.ا.ا (آموزش خطرات ناشی از زلزله)
ب الف م ۶۴	- (آگاهی و توسعه محیط زیست)
ب ب م ۱۰۶	- (آموزش های عالی و فنی و حرفه ای)
ب ط م ۱۰۴	- (برنامه های صوتی و تصویری ماهواره ای)
ب ج م ۱۰۸	- (سیره و آرای حضرت امام (ره))
ب ج م ۶۸	صدور اسناد (منابع ملی و دولتی)
ب ۳ ب م ۳۰	- پایان کار (ارایه بیمه نامه کیفیت ساختمان)
ب ج م ۱۲	- خدمات (تسهیلات مالی خارجی)
ب د م ۱۲، ب ب م ۱۲۷	- فنی و مهندسی
ب ج م ۱۸، ۱۳۳	- سند مالکیت
ب ج م ۱۸	- اراضی کشاورزی

ب ح ۱۸م، ۱۳۳م	— — املاک
ب ن م ۵۲، ب ی م ۱۴۵	— — مجوزهای استخدامی
ب و م ۱۰۴	— — محصولات فرهنگی هنری و ورزشی
۱۴۹م	— — صرفه جویی در اعتبارات هزینه‌ای دولت
۱۱۰م	— — صلح
ب پ م ۳	— — صنایع (قیمت گاز طبیعی)
ب پ، ج ۴ ب و م ۲۱، ب و م ۷۵	— — انرژی بر
۲۳م	— — (بهره مالکانه گاز طبیعی - طرح های زیربنایی)
ب پ، ج ۴ ب و م ۲۱	— — (صنایع معدنی و معدن)
ب و م ۱۰۴	— — بخش فرهنگ (مواد اولیه، ماشین آلات و تجهیزات)
ب پ م ۲۱، ۲۳م	— — پتروشیمی
ب پ م ۲۱	— — تبدیلی و تکمیلی کشاورزی
ب پ م ۱۸	— — (تسهیلات)
ب ه م ۱۸	— — (گسترش)
ج ۴ ب و م ۲۱	— — دارای مزیت نسبی با هدف صادراتی
۳۴م	— — دریایی
ج ۵ م ۱۲۱، ۱۲۸	— — دفاعی
ج ۲ ب و م ۲۱	— — معدنی (علوم و فن آوری های نوین)
۲۳م	— — نفت، گاز و پتروشیمی (بهره مالکانه گاز طبیعی - طرح های زیربنایی)
ب الف م ۲۱	— — نوین (توسعه قابلیت های فناوری)
۲۳م	— — مهندسی نفت و گاز (بهره مالکانه گاز طبیعی - طرح های زیربنایی)
ب ج م ۱۱۶	— — صندوق بیمه بیکاری (اصحاب فرهنگ و هنر - کمک های اعتباری)
ج ۶ ب و م ۲۱	— — فعالیت های معدنی (اصلاح اساسنامه)
ب د م ۱۸	— — حمایت از توسعه سرمایه گذاری کشاورزی (افزایش سرمایه)
ج ۶ ب و م ۲۱	— — و تحقیقات الکترونیک (اصلاح اساسنامه)
ب د م ۵۰	— — رفاه دانشجویان (وام قرض الحسنه بلندمدت)
ب ج م ۳۳	— — ضمانت صادران ایران (افزایش سرمایه)
ب د م ۱۸	— — صندوق های اعتباری غیر دولتی (توسعه بخش کشاورزی)
ب ط م ۱۴۵، ۱۴۷، ۱۴۸م	— — بازنشستگی
ب الف م ۱۴۷	— — (اشتغال در بخش غیر دولتی)
ب الف م ۱۴۷	— — (بازخریدی، انتقال، مرخصی بدون حقوق)
ب پ م ۱۴۷	— — (مزایای تأمین اجتماعی)

ب ز م ۹۶	بیمه‌های اجتماعی
ب ج م ۵۰	رفاه دانشجویان (وام بلندمدت قرض الحسنه)
ب ب م ۱۰۴	غیر دولتی ضمانت (کالا و خدمات فرهنگی و هنری)
ب ح م ۴۵	پژوهش و فناوری
ب الف م ۲۲	صنعت خودروسازی (سیاستگذاری در تولید)
ب الف م ۲۲	عرضه گاز فشرده طبیعی و سوخت‌های جایگزین
ب ج م ۱۲۳	صور تجلسه تفکیکی
ب م ۶۳	صیادی (اصلاح قوانین و مقررات صیادی)
ب ب م ۱۰۰	صیانت از آرای مردم
ب ه م ۴۹	استعدادهای درخشان کشور
ب د م ۱۰۰	حقوق کودکان و زنان
ب ج م ۱۰۳، ب الف م ۱۲۵	هویت ایرانی اسلامی
ب ک م ۲۴	صید کوچک

ظ

ب ب م ۱۲۴	ضابط قوه قضاییه (وزارت اطلاعات)
ب ج م ۸۴	ضایعات مواد غذایی
ب ل م ۲۳	ضد دامپینگ
ب ح م ۲۳	(واردات کالا)
ب ب م ۱۴	ضریب بازیافت از مخازن نفت و گاز
	ضمانت نامه تجاری (ریسک تجاری و خسارات ناشی از قصور
ب م ۲۴	سرمایه گذار)
ب ه م ۱۴، ب ج م ۳۰، ب ز م ۳۵	ضوابط قانونی

ط

ب ب م ۳۰	طراحی ساختمانها در مقابل زلزله
ب ز م ۱۰۶	کتابخانه حوزه دین در مساجد
ب م ۸۵	طرح ایمنی وسائط نقلیه موتوری
ب ک م ۱۰۶	ترویج فرهنگ ایثار و شهادت
ب د م ۱۰۶	و توسعه فرهنگ نماز
ب ی م ۹۷	توانمندسازی زنان خودسرپرست و سرپرست خانوار
ب و م ۱۷	جامع آب کشور (مبادله آب با کشورهای همجوار)

۱۲۵م	— امنیت ملی
ب د م ۱۰۶	— ترویج و توسعه فرهنگ نماز
۷۳م	— تقسیمات کشوری
ب ی م ۹۷	— توانمندسازی زنان خودسرپرست و سرپرست خانوار
ب د م ۵۵	— توسعه منابع انسانی
۶۳م	— ساماندهی سواحل
ج ۵ ب الف م ۳۰	— شهری
۹۷م	— کنترل کاهش آسیبهای اجتماعی
ب ج م ۱۰۶	— گسترش فرهنگ وقف و امور خیریه
ب ه م ۱۰۶	— گسترش فضاهای مذهبی و مساجد
ب ج م ۳۰	— مسکن
ب و م ۹۸	— مشارکت و نظارت مردم در توسعه پایدار
ب ن م ۱۰۶	— مطالعه و اجرای همگرایی مذاهب
ب الف م ۶۱	— خوداظهاری (پایش منابع آلوده کننده)
ب و م ۱۱۹	— راهبردی توسعه نظم و امنیت کشور
ب ی م ۵۲	— سوادآموزی کشور
۷۰م	— ساماندهی اسکان عشایر
ب ج م ۹۷	— و توانبخشی بیماران روانی
ب ط م ۹۷	— سالمندان
ب الف م ۱۱۳	— کاربرد نمادهای هنری ایرانی و اسلامی
ب ه م ۱۰۶	— گسترش فضاهای مذهبی و مساجد
ب ن م ۱۰۶	— مطالعه و اجرای همگرایی مذاهب
ب ز م ۹۷	— ملی مبارزه با مواد مخدر و روانگردان
ب ج م ۱۳۵	— طرح های آب و خاک
ب ج م ۱۷	— آبخیزداری
ب د م ۱۷	— استحصال، انتقال و... (منابع آب مشترک)
ب د م ۱۷	— و آب (رودخانه های مرزی)
۱۱م	— اشتغال زا (اعطای تسهیلات)
ب ه م ۱۷	— انتقال آب بین حوزه های (تامین نیازهای مصرفی)
ب الف م ۳	— بهینه سازی
ب ج و ط م ۱۷	— تامین آب
ب و م ۱۱۳	— تملک دارایی های سرمایه ای (اثار هنری - فرهنگ دینی و

ملی و دفاع مقدس)	
ب د م ۱۷	— (استحصال آب - رودخانه های مرزی)
۱۲۶ م	— (استفاده از ظرفیت های جوانان)
۱۵۵ م	— (اسناد ملی توسعه بخشی، استانی و ویژه)
۲۲ م	— (اعتبارات)
ب ج م ۱۳۵	— (امور زیربنایی)
ب و م ۲۱	— (تدوین استاندارد ملی حسابداری)
ب ب م ۳۹	— (خرید کالای غیر منطبق با استاندارد ملی)
ب ج م ۱۳۵	— (زیرساخت های اقتصادی و تولیدی)
۲۳ م	— (طرح های زیربنایی حوزه خلیج فارس)
۲۲ م	— (مبادله موافقتنامه شروع عملیات)
ب ج م ۱۴۵	— (ممنوعیت شروع هر نوع طرح)
۵۹ م	— (منابع طبیعی و زیست محیطی)
۲۲ م	— (موافقتنامه طرح های نظامی)
ب ه م ۱	— توسعه صادرات (حساب ذخیره ارزی - بانک کشاورزی)
ب د م ۱۴	— گازرسانی (اجرا و بازپرداخت تعهدات)
ب ج م ۳۰، ب ب م ۱۵۵	— و عمران
ب د م ۱	— تولیدی و کارافرینی (تسهیلات حساب ذخیره ارزی)
ب ج م ۱۳	— ساخت داخل
ب ج م ۱۲، ب و م ۵۰	— سرمایه گذاری
ب ج م ۱۴	— (تسهیلات مالی خارجی)
ب ج م ۱۳	— (ساخت داخل بودن طرح های سرمایه گذاری)
ب ح و ط م ۱۷	— شبکه های آبیاری زهکشی
۱۱ م	— صنعتی و معدنی بخش غیر دولتی (تسهیلات طرح های اشتغال زا)
ب ه م ۳۰	— عمرانی
۱۱ م	— کشاورزی و دامپروری (تسهیلات طرح های اشتغال زا)
ب ج م ۱۴	— گازی (بازپرداخت تعهدات ایجاد شده)
ب ز م ۱۷	— مدیریت مصرف آب (شهر و روستا)
ب الف م ۱۱۴	— مربوط به «حمایت از مالکین»
۷۰ م	— مرتع داری
ب ح م ۱۷	— مکمل آب
ب ج م ۸۱	— ملی چندانستایی یا کشوری (دستگاه های اجرایی ملی)

— نفتی و گازی (بازپرداخت تعهدات ایجادشده)

ب ج م ۱۴

ب

ظرفیت (ظرفیتهای) تخلیه و بارگیری بنادر تجاری

ب د م ۲۸

— پزشکی و درمانی کشور (توسعه، تجهیز و ایجاد)

۸۹م

— مزاد

ب الف م ۵۰

— محلی

ب ج م ۹۵

— ملی و منطقه‌ای

ب ج م ۴۳

ج

عبور و مرور شهری

ب الف م ۳۰

عدالت - اجتماعی

ب ج م ۳۰، ج ۲ ب الف م ۱۳۵

— (توسعه بخش تعاونی)

۱۰۲م

— توزیعی (خدمات بهداشتی و درمانی)

۹۰م

— در بهره مندی از خدمات بهداشتی و درمانی

ب ج م ۹۱

— کیفری

ب الف م ۱۳۰

— و ثبات اجتماعی

۹۵م

— عدم تعادل جمعیت

ب ه م ۱۱۹

— توسعه سطوح تقسیمات کشوری

ب و م ۱۳۹

— خشونت

۱۱۰م

— عرصه فرهنگی و هنری (حضور بین المللی)

۱۱۶م

— جهانی (رقابت)

ب الف م ۴۳

— عرضه خودرو یا قیمت رقابتی

ب الف م ۲۲

— دارو

ب الف و ب م ۹۳

— محصولات فرهنگی

۱۰۴م

— عرضه و تقاضا

ب الف م ۴۱

— (مدیریت عرضه و تقاضا - آب)

۱۷م

— عزت نفس

۱۰۱م

— عشایر (بهره وری و درآمد و اشتغال)

ب ط م ۹۵

— (پوشش بیمه های اجتماعی)

ب الف م ۹۶

— (پوشش کامل سوخت رسانی)

ب ج م ۶۹

— (حفظ ذخایر ژنتیکی دام)

۷۰م

ب ج م ۹۱	— (خدمات بیمه پایه درمانی)
۷۰ م	— ذی حق (طرح های مرتج داری و مدیریت مراتج)
ج ۲ ب ج م ۱۳ و د م ۱۳ ب و م ۴۵	عقد قرارداد
ب ه م ۱۴	— (بیع متقابل)
ب ط م ۱۴۵	— (کادر آموزشی)
۱۰ م	عقود اسلامی (تسهیلات با نرخ کمتر)
ب ج م ۱۰	— (عرضه اوراق مشارکت)
ب د م ۴۳، ب د م ۴۹	علوم انسانی
ب ب م ۱۳۵	— و تحقیقات
ج ۱۰ ب الف م ۱۳۵	— بنیادی
م ۳۰، ج ۲ ب ج م ۳۰، ب ج م ۱۳۵، ب ب م ۱۳۷	عمران شهری و روستایی
ب ب م ۵	عملکرد مدیران و مسؤولین (نظام نظارتی فعالیت ها)
ب ج م ۶۹	عملیات ابخیزداری
ج ۶ ب م ۲۰	— اجرایی
۷۲ م	— (سند ملی آمایش سرزمین)
۲۲ م	— (برنامه چهارم)
ب ه م ۱۴	— اکتشافی نفت و گاز (فناوری های جدید)
ج ۲ ب ج م ۷۲	اولویت دار
ج ۲ ب ج م ۷۲	— در توسعه استان
۷۴ م	— عمرانی
ب ز م ۱۰۸	— فرهنگی و تبلیغی
ب ه م ۶۹	— کنترل کانونهای بحرانی بیابان زا
ج ۲ ب ط م ۳۳	— مالی اعتباری
ب ج م ۶۸	— ممیزی
ج ۱ ب الف م ۱۳	— و معاملات ارزی (انتتاح حساب های ارزی)
ب د م ۳۵	عوارض بندری
۸۵ م	— و جرائم جبرانی
ب د م ۳۳	— ویژه (مواد اولیه فراوری نشده)
۱ م	عواید ارزی حاصل از نفت
ب ج م ۱	— غیر نفتی بودجه عمومی (حساب ذخیره ارزی)

- غذا (اعتبارات و تسهیلات بانکی و یارانه‌ای)
 - امنیت تغذیه
 غذای سالم
 غیر منقول (اثار فرهنگی - تاریخی)
 غیر متهم
- ب ج م ۸۴م
 ۸۴م
 ب و م ۹۵م
 ب و م ۱۱۴م
 ب ۷ م ۱۳۰م

- فارغ التحصیلان (شکل گیری فعالیت واحدهای تعاونی)
 فاضلاب (تکمیل تأسیسات و تصفیه فاضلاب)
 فدراسیونهای ورزشی
 فرآورده‌های پزشکی و دارویی
 فرایندهای صنعتی نوین
 فراغت از تحصیل (بازپرداخت وام شهریه)
 - (بازپرداخت وام)
 فرامی و ارتقاء جایگاه بین المللی کشور
 فرزندان شاهد: اذکان و فرزندان آنان (شهریه)
 فرصت منطقه‌ای ارتباطی ایران
 فرصت های اشتغال (درآمد روستاییان و عشایر)
 - برابری آموزشی
 - (مناطق کمتر توسعه یافته)
 - شغلی
 - جدید جوانان
 - زنان
 - نوین خدمات و رشد
 فرقه‌ها و مذاهب اسلامی (همگرایی)
 فرماتدهی کل قوا (طرح اصلاح ساختار جامع اطلاعاتی)
 فرماندهی کل ن.م (بنیه دفاعی - توان بازدارندگی نیروهای مسلح)
 - (طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح)
 - (موافقتنامه طرح های نظامی بخش دفاع)
 - (مؤسسات غیر دولتی خدمات حفاظتی و مراقبتی)
- ب الف م ۱۰۲م
 ب ج م ۶۱م
 ب ب م ۱۱۷م
 ۸۷م
 ج ۱۲۱م ۵
 ب ج م ۵۰م
 ب د م ۵۰م
 ب ب م ۷۵م
 ب ب م ۵۰م
 ب ب م ۴۴م
 ب ط م ۹۵م
 ب ب م ۵۰م
 ۵۲م
 ب د م ۲۴م، ۷۵م
 ۵۵م
 ب ج م ۱۰۱م
 ب الف م ۵۷م
 ب ن م ۱۰۶م
 ب الف م ۱۲۴م
 ۱۲۱م
 ۱۲۸م
 ۳۲م
 ۱۲۲م

۱۵۱م	- (نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت)
ب ج ۲۸م	فرودگاه‌ها (تجهیز کامل فرودگاه‌ها)
ب ج ۲۸م	- (طبقه بندی - تقاضای حمل و نقل بار و مسافر)
ب ج ۲۸م	- (وظایف حفاظتی - نیروی انتظامی)
۱۲۸م	فروش اماکن منتقل شده
ب د م ۱۴۶م	- اموال منقول و غیرمنقول
۶م	- تمام یا بخشی از سهام
ب و م ۲۰م	- زمین های شهری در تملک
۵۶م	فرهنگ آماری
ب ک م ۱۰۶م	- ایثار
ب ب وه م ۱۰۹م	- بومی
ب ب م ۳۱م	- بهسازی
ب ج م ۱۰۲م	- تعاون
ب ب م ۸۴م	- تغذیه‌ای جامعه (برنامه های آموزشی)
ب الف م ۱۴۰م	- خدمت
ب س م ۱۰۶م	- دینی (توسعه مشارکت های مردمی)
ب ز م ۱۷م	- صحیح و منطقی مصرف آب
ب الف م ۱۱۹م	- قانونمداری نظم مدارا و زیست سالم
۱۰۶م	- قرآنی
ب الف م ۳۰م	- معماری (حفظ و گسترش فرهنگ معماری)
ب ه م ۱۰۹م	- معنوی ملی
۱۰۶م	- معنویت
ب ی م ۱۱۴م	- ملی
ب ب وه م ۱۰۹م	- و بومی
ب الف م ۱۰۰م	- نظم و احترام به قانون
ب د م ۱۰۶م	- نماز
ب الف م ۱۰۴م	- و هنر (اصلاح قوانین و مقررات)
ب ج م ۱۰۴م	- (اقتصادی ملی)
۱۱۶م	- (امنیت نسبی)
۱۰۴م	- (بازارهای جهانی)
ب الف م ۱۰۴م	- (رفع موانع انحصاری - رقابت پذیری)
ب الف م ۱۰۴م	- (مشارکت مردم و نهادهای غیر دولتی)

۱۱۷م، پ ب، د دو م ۱۱۷	ورزش
پ ب ۴۹م	فرهنگستان های تخصصی (اصلاح ساختار مالی، ...)
پ الف ۴۹م	اعتبارات هزینه‌ای - بودجه عمومی دولت
پ الف ۴۹م	نوع اداره و مقررات خاص
پ ز ۱۰۸م	فرهنگسراها (اندیشه و سیره عملی امام خمینی (ره))
پ الف ۱۰۶م	فریضه امر به معروف و نهی از منکر
چ ۷ پ ز م ۱۳۰	فساد
پ ط م ۹۵	فصول کاشت و برداشت
پ الف م ۱۰۶، پ ی م ۱۰۴	فضائل اخلاقی
	فضاهای آموزشی (نوسازی، مقاوم سازی و استاندارد فضاهای آموزشی) پ م م ۵۲
پ ز م ۱۰۴	دولتی (استفاده به طور امانی)
پ د م ۱۰۸	عمومی (اندیشه و سیره عملی امام خمینی (ره))
پ د ک م، پ م ۱۰۴، پ د م ۱۰۸	فرهنگی و هنری
پ ه م ۱۰۶	مذهبی (طرح گسترش و توسعه)
	ورزشی
پ د م م ۱۰۴، چ ۱ پ الف م ۱۱۷، چ و د م ۱۱۷	آموزش و پرورش (ایجاد و گسترش)
پ س م ۵۲	و تفریحی
پ ز م ۱۴۵	
پ د م م ۱۰، چ ۳ پ الف م ۱۳۵، پ د م ۱۳۶	فضای سالم رقابت
پ ه م ۶۹	سبز
چ ۲ پ الف م ۳۰	شهری و روستایی (مناسب سازی برای جانیان و معلولین)
پ ب م ۱۳۸، ۱۴۴	فعالیت‌ها و خدمات (قیمت تمام شده)
م ۱۰۲	فعالیت‌های اقتصادی (مشارکت مردم)
م ۲۳	هم افزایی
پ ح م ۷۵	روستایی
پ الف م ۱۵۵	اولویت دار توسعه بخش
م ۹۶	بیمه‌ای حمایتی و امدادی
پ و م ۴۵	پژوهشی و فنی دولت
پ ب م ۴۱	تولیدی صادرات گرا
م ۲۴	و خدمات دریایی
پ چ م ۴۵	و خدماتی (بیمه)
پ ب م ۳۴، پ م ۳۴	دریایی
م ۶۰	زیست محیطی

ب ج م ۱۰۰	سیاسی اجتماعی
ب ه م ۱۱۲	فرهنگی خارج از کشور
ب ج م ۱۰۶	قرآنی (پژوهش های راهبردی و بنیادی)
ب ج م ۹۷	مجرماتنه مواد مخدر و روانگردانها
ب الف م ۱۵۵	محوری
ب الف م ۱۱۷	ورزشی
ب ج م ۹۵، ب الف م ۱۳۵	فقر
ب ج م ۹۵	فقراء (دفاع از حقوق فردی، خانوادگی و اجتماعی)
ب ج م ۹۵، ب ه م ۹۵، ب ج م ۱۵۵	فقرزدایی
ب ج م ۱۵۵	(سند ملی توسعه ویژه)
ب ج م ۴۳	فناوری اطلاعات
ب ک م ۵۲	(برنامه های آموزشی و درسی)
ب ج م ۱۲۷	(خدمات کنسولی)
ب ب م ۴۳	(ظرفیت های ملی و منطقه ای)
ب الف م ۲۸، م ۵۷	وارتباطات
ب و م ۵۵	(آموزش)
ب ل م ۵۲	(کارکنان آموزش و پرورش)
ب ح م ۲۴	دریایی
ب الف م ۲۱	در جهان (جریان های سرریز فناوری در جهان)
ب ج م ۴۳	زیستی و ریزفناوری
ب ج م ۱۲۱، ب الف م ۱۳۱	فناوری های اطلاعاتی
م ۴۰	برتر (وظایف دولت برای ارتقاء و جذب فناوری های برتر)
ب ج م ۳۷، ب ب م ۴۰	پیشرفته
ب ه م ۱۴	جدید (عملیات اکتشافی نفت و گاز)
ب ب م ۱۴	در توسعه و بهره برداری از میادین نفتی و گازی
ب الف م ۳	کم مصرف (طرح های بهینه سازی، اصلاح و ارتقاء)
ب و م ۱۰۲، ب الف م ۱۳۷، م ۱۴۲	نوین
ب ج م ۲۱ و م ۲۱	در بخش صنعت و معدن
ب ج م ۱۲۱	و هوشمند
ب ج م ۴۳	هستهای
م ۸۵	فوریت های پزشکی (پیش بیمارستانی و بیمارستانی)
ب الف م ۳	(تجهیز شبکه)

ق

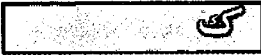
ت ۲ ب ه م ۱۰	قائم مقام بانک مرکزی (انتصاب)
ب الف م ۱۳۱	قابلیت اسناد الکترونیکی قضایی
ج ۱ ب ز م ۹۷	قاچاق مواد مخدر
قانون اساسی ج.ا.ا. (اصل بیست و نهم - خدمات و حمایت های مالی) م ۹۶	
ب ه م ۱۳۰	- (اصل بیستم - حقوق شهروندی و ...)
ب ب م ۱۳۶	- (اصل بیست و نه و سیم)
ب ح م ۷	- (اصل چهل و چهارم - واگذاری شرکت های مادر تخصصی)
م ۶، ج ۲ ب و م ۲۱، ب د م ۱۳۶	- (اصل چهل و چهارم)
م ۱۰۲	- (اصل چهل و سوم بند ۲)
ج ۷ ب ز م ۱۳۰	- (اصل سی و پنجم)
ب د م ۳۰	- (اصل سی و یکم)
ب ز م ۱۴۵	- (اصل هشتاد و سوم)
ب ب م ۶۸	- (اصل هفتاد و دوم و هشتاد و پنجم)
ب و م ۱۷	- (اصل هفتاد و هفتم - مبادله آب)
ج ۴ ب ز م ۱۳۰	- (اصل یکصد و پنجاه و ششم)
قانون استخدام کشوری	
ب الف م ۴۹	- استیجاری
ب و م ۳۰	- امور گمرکی
ب ل م ۳۳	- برنامه توسعه بخش کشاورزی و منابع طبیعی
م ۱۸	- برنامه چهارم توسعه (گزارش نظارت و ارزیابی توسط رئیس جمهور)
م ۱۵۷	- برنامه دوم توسعه (احکام تبصره ۷۶ - سرمایه گذاری در طرح های
ب ط م ۱۷	ایی)
ب ط م ۱۷	- برنامه سوم توسعه (احکام ماده ۱۰۶ - سرمایه گذاری در طرح های
	ایی)
ب الف م ۴۰	- (اصلاح ماده ۱۱۳ - نیروی کار مازاد)
م ۵۱	- (بند الف ماده ۱۵۴ و بندهای الف و ب ماده ۱۴۴ - تنفیذ)
ب الف م ۴۹	- (بودجه عمومی - جمعیت دانشجویی)
ب الف م ۱۷	- (تبصره ۱ ماده ۱۰۶ و ماده ۱۰۷)
ت ب ز م ۱۷	- (قانون الحاق یک بند و دو تبصره به ماده ۱۳۳ - تنفیذ)
م ۷۱	- (ماده ۱۰۵ و بند ج ماده ۱۰۴ - تنفیذ)

ب الف م ۵۵	— (ماده ۱۵۱)
۱۰۷ م	— (ماده ۱۶۳ - تنفیذ)
۱۳۴ م	— (ماده ۱۸۹ - تنفیذ)
۹۴ م	— (ماده ۱۹۴ - تنفیذ)
۱۰۳ م	— (ماده ۴۲، بند الف ماده ۴۶ - تنفیذ)
ب ب م	— (ماده ۶۰ - واریز مانده حساب ذخیره ارزی)
ب ک م ۷	— (ماده ۶۲ - شرکت های دولتی و تابعه و ...)
ب ز م ۱۰	— (ماده ۹۳ - تسویه اصل و سود اوراق مشارکت)
۲۰ م	— (مواد ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۲۱، ۱۲۲ و ۱۳۴ و اصلاحیه ها - تنفیذ)
۹ م	— (مواد ۱۰، ۱۲، ۱۸ و ۲۰ الی ۲۷ - تنفیذ)
۳۶ م	— (مواد ۱۱۴، ۱۱۷ و تبصره ۲ ماده ۶۸ - تنفیذ)
۲۹ م	— (مواد ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۱ و ۱۳۲ - تنفیذ)
۵۳ م	— (مواد ۱۴۹ و ۱۵۱ و بند الف ماده ۱۴۷ - تنفیذ)
۱۰۵ م	— (مواد ۱۵۶، ۱۶۱ و بند الف ماده ۱۶۲ - تنفیذ)
۱۱۵ م	— (مواد ۱۶۵ و ۱۶۶ - تنفیذ)
۱۱۸ م	— (مواد ۱۶۹ و ۱۷۰)
۱۲۹ م	— (مواد ۱۷۱، ۱۷۵ الی ۱۸۱ - تنفیذ)
۱۲۹ م	— (مواد ۱۸۳ الی ۱۸۶ - تنفیذ)
۱۵۴ م	— (مواد ۱، ۹۰ و ۱۲۳ - تنفیذ)
۴۲ م	— (مواد ۳۴ و ۸۸ - تنفیذ)
۱۰۳ م	— (مواد ۴۸ الی ۵۱ - تنفیذ)
۱۲ م	— (مواد ۶۵، ۶۷ و ۹۶ - تنفیذ)
۸۳ م	— (مواد ۷۰، ۷۱، ۷۷ و ۱۸۱ - تنفیذ)
ب ن م ۷	— قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ (مواد ۳۲ و ۳۳)
ت ۲ ب د م ۱۰	— یولی و یاتکی مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ (ماده ۱۲ - سپرده و دستگاه های اجرایی)
ت ب ی م ۷	— تجارت مصوب ۱۳۳۷/۱۲/۲۴
ب ج م ۷	— (اداره شرکت های دولتی طی مدت واگذاری)
ب الف م ۴۰	— (باب سوم - ادغام شرکت های تجاری)
ب و م ۲۰	— تشویق، عرضه و احداث واحدهای مسکونی استیجاری
	مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۲
ج ۲ ب ب م ۱۲	— تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی (بند ب

ماده ۳ - تعهدات

۲۴م	— (بند ب ماده ۳)
ب ح م ۵۰	— تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی
ب الف م ۴۰	— تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور (نیروی کار مازاد)
۱۵۶م	— تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (تمدید تا سال ۱۳۸۸)
ب م م ۷	— (ماده ۶۲)
ج ۱ ب د م ۴۱	— جامع تأمین اجتماعی و بیمه بیکاری
ج ۱ ب الف م ۳۰	— جامع شهرسازی و معماری کشور
ب م م ۲۵	— چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (امتیازات)
ب و م ۲۵	— (ماده ۱۰)
ب الف م ۳۵	— (ماده ۲۷)
ج ۱ ب ج م ۱۳ و د م ۱۳، ب ب م ۱۴	— حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی ... مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲
ب ح م ۱۰	— عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸
ب الف م ۴۰	— کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ (بازخرید کارکنان - ادغام شرکت‌ها)
ج ۱ ب د م ۴۱	— (تأمین اجتماعی و شغلی)
ب د م ۴۱، ب ج م ۹۸	— گزایی
	— لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی (اصلاح بند ۲ تبصره ۲ ماده ۵)
ب ج م ۹۳	— مالیات های مستقیم (مالیات شرکت های ادغام شده)
ب الف م ۴۰	— محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶/۶/۱
ب الف م ۴۹، ب ز م ۱۱۴، م ۱۶۰	— (ماده ۴)
۱۶۰م	— مداری
ب الف م ۱۰۰، ب الف م ۱۱۹، م ۱۴۲	— مدنی (برنامه جامع توسعه مشارکت زنان)
ب الف م ۱۱۱	— مقررات صادرات و واردات
ب ل م ۳۳	— مناطق آزاد تجاری و صنعتی
ب الف م ۳۵، ب ل م ۳۳	— نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه ها... (ماده ۴)
ب الف و ب م ۵۰	— توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه های کشور (موقوف الاجرا)
ب ب م ۲۸	— جلوگیری از آلودگی هوا (ماده ۳۰)
ب الف م ۶۱	— نفت مصوب ۱۳۶۶/۷/۹
ب الف م ۲۵	— قانونگذاری
م ۵۲، ج ۵ ب الف م ۱۳۵	

ب الف م ۱۱۹	قانونمداری
ب الف م ۴۰	قدرت انحصاری
ب الف م ۴۰، ب ج م ۹۵	— خرید
م ۱۰۲	— رقابتی
ب د م ۱۱۹	— ملی
ب و م ۱۰۶	قرآن آموزی
ب ه م ۱۴	قراردادهای بیع متقابل (اکتشاف و استخراج نفت و گاز)
ب ب م ۱۴، ب ب م ۴۸	— بین‌المللی (تشویق طرف‌های خارجی - سرمایه‌گذاری)
ج ۲ م ۱۳۳	قضات دادگستری (اختلاف در مالکیت املاک روستایی)
ب ب م ۲۸	قطارهای سرعت بالا (ارتباط کلان‌شهرها و مراکز مهم گردشگری)
ب ج م ۴۹	قطب‌های علمی و صنعتی کشور
ج ۱ ب ب م ۴۰	— (مناطق ویژه صنایع)
ب ج م ۲۵	قطعات داخلی
ج ۲ ب ز م ۱۳۰	قلمرو قضایی
ب ج م ۳۹	قواعد اقتصادی قیمت کالا و خدمات
ب و و ط م ۳۴	— بین‌المللی
ج ۳ ب ج م ۷۲	قوانین موضوعه
ب ه م ۱۰۱	قوانین و مقررات تأمین اجتماعی
ب الف م ۴۹، م ۱۶۰	— عمومی
ب الف م ۱۳۱	قوه قضاییه (تبدیل پرونده‌های قضایی به اسناد الکترونیکی)
ت ب ط م ۳۳	— (جرایم الکترونیکی)
ب ج م ۱۳۲	— (حذف سابقه کیفری زندانیان)
ب ب م ۱۳۰	— (لایحه جایگزین‌های مجازات حبس)
ب الف م ۱۳۰	— (لایحه جرم‌زدایی از قوانین کیفری)
ب ج م ۱۱۷	قیمت‌ارزش معاملاتی
ب الف م ۴۹، ج ۲ ب ه م ۱۱۷، ب د م ۱۳۸، ب ل م ۱۰۴	— تمام‌شده
م ۱۰۴	— خدمات
م ۱۳۸، ب ب و ج م ۱۳۸	— طرحها
ب و م ۳۱	— فعالیتهای و خدمات
م ۱۴۴	— روز
ب ل م ۱۰۴	— فروش محصول
ج ۳ ب ب م ۱۴	

۲۶م	زمین و پروانه ساختمان
ب هـ و م ۳۰	کارشناسی روز
ب ب م ۳	گاز طبیعی (صنایع)
ب الف م ۳	گذاری نفت کوره و گاز و بنزین
ت ۱ ب الف م ۳	نفت سفید یارانه‌ای (کشاورزی)
ب ب م ۲۵	قیمت های تضمینی خرید برق
ب الف م ۳	عمده فروشی خلیج فارس (قیمت گذاری انواع نفت و بنزین)
ب الف م ۳	یارانه‌ای (توسعه عرضه گاز طبیعی فشرده)
	
ب الف م ۱۰۱	کار (حقوق بنیادین)
۸۵م	(مخاطرات تهدیدکننده سلامتی در محیط کار)
ج ۲ ب ز م ۹۷	درمانی
ب الف م ۱۰۱	کودک
ج ۱ ب ب م ۷۲	ملی (نقش هر استان در تقسیم کار ملی)
ب الف م ۱۰۱	هم ارزش (تساوی مزد برای زن و مرد)
ب د م ۲۱	کارآفرینان
ب د م ۱، ب ج م ۲۱، م ۴۸، ب ج م ۴۸، ب و	کارآفرینی
۱۰۱م، ب الف م ۱۴۰	
۱۴۰م	کارآمدی مدیریت دولتی
ب الف م ۱۷	کارایی آب
۳۳م	کاربرد فن آوری ارتباطات و اطلاعات
ب ج م ۱۱۷	کارپوی اراضی (ورزش و تربیت بدنی)
ب ز م ۱۱۴	از بناها و اماکن تاریخی
ب هـ م ۱۱۷	ورزشی (خریداری اراضی)
۱۲۸م	کارخانجات بزرگ صنعتی دفاعی
ب ج م ۹۳	تولیدکننده دارو
ب و م ۱۰	کارشناسی و متخصص پولی و بانکی (عضویت در شورای پول و اعتبار)
ج ۴ م ۱۳۳	نبتی
ب ۸، ب م ۳۰، ب د م ۴۱، ب د م ۴۵، ب ج م ۹۶	کارفرما
ب هـ م ۱۰۱	
۵۴م	کارکنان (آموزش ضمن خدمت)

ب هـ م ۱۴۳	— (آموزش های شغلی و تخصصی کوتاه مدت)
ب الف م ۴۰	— (انتقال به شرکت های موضوع ادغام)
ب ح م ۱۴۵	— (اتحلال واحدهای خدماتی دستگاه های اجرایی)
۱۴۴ م	— (پرداخت یاداش)
۱۴۲ م	— (تکریم ارباب رجوع توسط کارکنان)
۱۴۷ م	— (جابجایی)
ب هـ م ۱۴۳	— (حذف دوره های آموزشی رسمی دانشگاهی)
۱۴۶ م	— (متناسب سازی تعداد کارکنان با اهداف و ماموریت ها)
ب ل م ۵۲	— آموزش و پرورش (دانش و مهارت ها - فناوری اطلاعات)
ب هـ م ۱۴۳، ج ۱ ب و م ۱۴۵، م ۱۴۸	— دولت
ب الف م ۵۴	— (آموزش ضمن خدمت)
۱۵۰ م	— (افزایش حقوق - نرخ تورم)
ب ی م ۱۰۴	— (ترویج فضایل اخلاقی - امور فرهنگی و هنری)
ت ۱ م ۱۵۱	— (فوق العاده کارایی مستمر)
ب ح م ۱۴۵	— رسمی (اتحلال واحدهای خدماتی)
ب ب م ۱۴۶	— یا ثابت مازاد (انتقال)
ب الف م ۴۰	— شرکتهای موضوع ادغام
ب الف م ۱۴۷	— مشمول صندوقهای بازنشستگی
ج ۶ ب د م ۳۰	کارگاه های تولید و عرضه مصالح ساختمانی
ب و م ۱۱۴	— مرمت آثار فرهنگی تاریخی
ب و م ۱۱۴	— هنرهای سنتی
ب الف م ۱۰۱	کارگروان (ازادی انجمن های کارگری)
ب ح م ۹۶	— (ارتقاء شغلی - رشد دستمزد)
۱۰۱ م	— (امنیت نیروی کار)
ب ح م ۹۶	— (نرخ رشد دستمزد)
ج ۲ ب د م ۳۰	— (یارانه سازندگان مسکن ارزان قیمت و استیجاری)
ب الف م ۱۵	کارگزاران محلی (کارگزاران محلی برای گسترش بورس)
ج ۲ ب د م ۳۰	کارمندان (یارانه سازندگان مسکن ارزان قیمت و استیجاری)
ب هـ م ۶۹، ب ط م ۹۵	کاشت
۶۶ م	کاغذ
ج ۲ ب ط م ۳۳، ب ب م ۳۷	کالا و خدمات
ب ج م ۲۳ و ت ب د م ۲۳	— (صادرات خدمات فنی و مهندسی)

ج ۲ ط م ۳۳	— (مناقصه، مزایده و مسابقه خرید و فروش)
ب ج م ۳۹	— عمومی (محدودیت قیمت گذاری)
ب ب م ۱۰۴	— فرهنگی و هنری
ب ج م ۳۹	— کالاهای اساسی (محدودیت قیمت گذاری)
ب ب م ۱۲۷	— ایرانی (ایجاد بازار)
ب ج م ۳۵	— تولید یا پردازش شده (مناطق آزاد)
ت ب ج م ۳۵	— داخلی (حقوق ورودی)
ت ب ج م ۳۵	— واسطه‌های خارجی
ب ط م ۱۰۴	— کاتالهای ماهواره‌ای
ب الف م ۱۳۲	— قانون‌های اصلاح و تربیت (بهینه سازی فضاهای فیزیکی)
ب ه م ۶۹	— بحرانی بیابان زا
ب الف م ۶۲	— کاهش آلودگی هوا در حد استاندارد
ب ه م ۱۱۰	— تمدنی گری دولتی (گفتگوی فرهنگ ها و تمدن‌ها)
۱۰۲ م، ۱۰۲ م، ۱۴۵ م، ب ب م ۱۴۵	— تصدیق‌های دولتی
ب ه م ۱۸	— ضایعات محصولات فرآوری شده کشاورزی
م ۹۵	— فاصله دهکهای درآمدی
م ۹۵	— فقر و محرومیت
م ۶۶	— مواد زائد جامد
م ۹۵	— نابرابریهای اجتماعی و اقتصادی
ب ج م ۴۱	— هزینه‌های تولید
ب الف م ۱۳۰	— نظام عدالت کیفری
ب ح م ۱۰۴	— کتابخانه
ب ک م ۱۰۴	— مرکزی
ب الف م ۱۳۱	— ملی ج.ا.ا. (تبدیل پرونده های قضایی به اسناد الکترونیکی)
ب ب م ۱۰۸	— های عمومی (تجهیز به آثار علمی، هنری امام (ره))
ب ز م ۱۰۶	— کتابخوانی در حوزه دین
ب ل م ۱۰۶	— کتب درسی (بهبود محتوا)
م ۵۷	— کسب جایگاه برتر منطقه
م ۴۱	— و کار
ب ب م ۲	— کسری بودجه
ب ط م ۱۴۵	— کسور بازنشستگی
ب ز م ۱۸	— کشاورزان (تثبیت درآمد کشاورزان)

ج ۲ ب ج م ۱۰	کشاورزی (تسهیلات اعطایی بانک ها)
ب ه م ۱	- (تسهیلات حساب ذخیره ارزی)
ت ۱ ب الف م ۳	- (سهمیه نفت گاز)
ب د م ۲۵	کشتی (کشتی ها) (عوارض خدمات بندری)
ب د م ۲۵	- بین المللی (ثبت و ترخیص)
ب ب م ۷۵	کشور (ارتقاء جایگاه بین المللی)
ب ه م ۳۳	کشورهای طرف همکاری (ایجاد توازن تجاری)
ب ب م ۱۱۹	- منطقه و همسایگان (امنیت جمعی)
ب ب م ۱۲۷	- هدف (کمک های توسعه ای رسمی)
ب ج م ۳۳	- (گسترش پوشش بیمه ای در -)
ب ی م ۳۳	- (نماینده ها و دفاتر در -)
ب ب م ۲	- همجوار (قیمت گاز طبیعی - صنایع)
ب و م ۱۷	- (مبادله آب)
ب ه م ۱۱۴	- همسایه و منطقه (میراث فرهنگی مشترک)
ب ب م ۷۵	کلان شهرها (آمایش سرزمین - استفاده از قابلیت ها)
ج ۹ ب الف م ۲۸	کمک بلاعوض (مجموع خدمات رفاهی جاده ای)
ب ج م ۸۴	- غذایی برای اقشار نیازمند
ج ۱ ب الف م ۳	- مستقیم و غیرمستقیم
ج ۶ ب د م ۳۰	کمک های اعتباری و فنی
ب ب م ۱۲۷	- توسعه ای رسمی به کشورهای هدف
ب ه م ۵۰	- مردمی (دانشگاه پیام نور)
ب ب م ۱۱۷	- ورزشی (بخش خصوصی - استرداد)
ج ۱ ب الف م ۳۹	- هدفمند (بخش اقتصادی)
ج ۴ م ۱۳۳	کمیته امداد امام خمینی (ره) (معافیت از هزینه عوارض و مالیات)
۲۶ م	- تهیه ضوابط تعیین نرخ فروش (برق، گاز، آب و ...)
ب ب م ۱۱۷	- ملی المپیک
ب ب م ۵۰	کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس (شهریه دانشجویان
ب ب م ۱۰	جانباز، شاهد و ...)
ب و م ۱۰	- اقتصادی مجلس (عضویت نماینده در شورای پول و اعتبار)
ب ب م ۱۱۷	- برنامه و بودجه و محاسبات مجلس (کمک های دولت
ب ب م ۱۱۷	در بخش تربیت بدنی)
ب ب م ۵۰	- (شهریه دانشجویان جانباز، شاهد و ...)

ب و م ۱۰	— (عضویت نماینده در شورای پول و اعتبار)
ب ب م ۱۱۷	— فرهنگی (کمک های دولت در امور تربیت بدنی و ورزش)
ج ۱ ب ج م ۱۰	کنترل تورم
ب د م ۱۲	— قیمت (کالاهای وارداتی)
ب د م ۱۲، م ۳۱، ب الف م ۳۱، ب ج م ۹۳	— کیفی
ب ج م ۹۳	— کیفیت تولیدات دارویی
ب و م ۱۱۹	کنترل های درونی (توسعه نظم و امنیت کشور)
ب ز م ۱۷	کنترل آب
ب الف م ۳۴	کنوانسیون های بین المللی (تعاریف و اصطلاحات قانونی)
م ۱۰۲، ۱۴۵	کوچک سازی دولت
ب ب م ۶۱	کود کمپوست
ب ز م ۱۰۴	کودک (یارانه بخش فرهنگ)
ب الف م ۱۰۱	— (ممنوعیت کار کودک)
ب ج م ۹۶	— بی سرپرست (تأمین بیمه خاص)
ب ه م ۹۵	— یتیم
ب ب م ۶۱	کودهای شیمیایی
۱۰۴، ۲۴م	کیفیت کالا و خدمات
	
ب ج م ۱۴	گاز طبیعی (اولویت میادین مشترک - بازپرداخت تعهدات)
ب د م ۱۴	— (تبدیل فرآورده های LNG، GTL و DME)
ب ب م ۲	— (تعیین قیمت برای صنایع)
م ۲۳	— (طرح های زیر بنایی خلیج فارس)
ب الف م ۲	— فشرده CNG (حمل و نقل عمومی درون شهری)
ب ج م ۲۲	— (معادل چهل درصد قیمت بنزین)
ت ب ج م ۲	گاز مایع (مصارف تجاری و صنعتی - بدون رایانه)
ب د م ۱۴	گازهای همراه
ب د م ۱۴	— و تزریق گاز
ج ۲ ب الف م ۲۸	گذرگاه های شرق - غرب (تکمیل صد در صد)
ج ۲ ب الف م ۲۸	— شمال - جنوب (تکمیل صد در صد)
ب ج م ۱۱۴	گردشگران خارجی (بیمه)
ب د م ۱، ب د م ۱۰۴، م ۱۱۴، ب ج و ز م ۱۱۴	گردشگری

ج ۶ پ ۲۸ م	— ارتباط کلان شهرها با مراکز مهم گردشگری)
ب ی ۱۱۴ م	— (اعتبارات و بودجه سالانه)
ب ح ۱۱۴ م	— (سرمایه گذاری داخلی و بین المللی)
۳۴ م، ب ۳۴ م	— دریایی
ب الف ۶۴ م	گروه های اثرگذار و اولویت دار
ج ۲ پ ۲۰ م	— کم درآمد (یارانه سازندگان مسکن ارزان قیمت و استیجاری)
ب پ ۹۸ م	گزارش سالانه سرمایه اجتماعی کشور
ب پ م ۱۰۶، ۱۵۳ م	— عملکرد دستگاهها
ب ز م ۲۵ م	گسترش ارتباطات علمی
ب الف ۱۵ م	— جغرافیایی بورس
ب ز م ۱۷ م	— فرهنگ صحیح و منطقی مصرف آب
ب الف ۱۱۰ م	گفت و گوی تمدنها و فرهنگها
ب ه م ۱۱۰ م	— (کاهش تصدیگری دولت - نهادهای غیر دولتی)
ب پ م ۱۰۱ م	— اجتماعی دولت (نهادهای مدنی روابط کار)
۱۰۱ م	گفتمان جدید
ب ج ۲۴ م	گمرکات رسمی
ب پ م ۱۰۹ م	گوشها
ل	
ب الف ۱۱۶ م	لایحه امنیت شنلی اصحاب فرهنگ و هنر
۳۲ م، ب ج م ۱۲۸، پ د م ۱۵۵	— بودجه سالانه
ب الف م ۴۰، ب ه م ۴۱	— تسهیل رقابت و کنترل انحصار
ب الف ۲۸ م	— شرایط رقابتی و ضد انحصار
ب و م ۱۳۰ م	— تعریف جرم سیاسی
ب ج م ۵۷ م	— جامع ارتباطات
ب پ م ۱۳۰ م	— جایگزینهای مجازات حبس
۸۵ م	— حفظ و ارتقاء سلامت احاد جامعه
ب د م ۱۳۰ م	— حمایت از بزه دیدگان اجتماعی
ب ج م ۱۳۰ م	— حقوق شهود و متهمان
ج ۸ پ ب ۲۰ م	لغو پروانه کار مقصرین (ایمن و مقاوم سازی ساختمان ها)
ب د م ۲۵ م	لنگرگاه (اخذ عوارض خدمات بندری)
ب ه م ۱۳ م	لوايح بودجه سالانه (ارايه جداول دريافت و پرداخت های ارزی)

ب الف م ۱۴	— (طرح های ببع متقابل)
ب ج م ۱۰۲	لوايح قانونی (بخش تعاونی)
ب ب م ۱۰۹	لهجه ها
پ	
ج ۲ ب ب م ۱۳	مابه التفاوت ارزش حال بدهی ها و ذخایر ارزی
ب ج م ۳۹	— قیمت تعیین تکلیف شده توسط دولت
ب ح م ۹۶	— میزان کسور سهم کارگران و کارفرما
ب ج م ۳۳	— نرخ های اعتباری
م ۱۴۴	— هزینه های قبلی فعالیت
م ۳	مازاد اقتصادی
ب الف م ۱	— عواید حاصل از نفت
ب ب م ۴۱	ماشین آلات و مواد اولیه (تعرفه های واردات)
م ۶ ب الف م ۲۵، ج ۵ ب ج م ۲۸، م ۱۴۸	مالکیت
ج ۲ م ۱۳۳	— (اختلاف - سند مالکیت روستایی)
م ۱۰۲	— (برنامه توسعه بخش تعاونی)
ب ح م ۱۸	— اراضی کشاورزی (صدور سند)
ج ۲ ب ز م ۱۳۰	— خصوصی و معنوی (تضمین بنیادهای حقوق)
ب ج م ۶۸	— دولت بر منابع ملی و دولتی
ب ز م ۷	— در شرکتهای مادر تخصصی
ب ج م ۶۸	— در منابع مالی
ب الف م ۴۵	— معنوی
ب ح م ۱۸، ب الف م ۱۱۴	مالکین قانونی
ب الف م ۴۰	مالیات (معافیت - شرکت های ادغام شده)
م ۴	— (ممنوعیت تخفیف، ترجیح یا معافیت)
ب الف م ۸۲	— بر شرکتهای دولتی
م ۸	— بر عملکرد شرکت های مادر تخصصی (بیست درصد)
ب د م ۳۳، ب ب م ۸۲	— بر کالاها و خدمات
م ۴، ب الف م ۴۰، ب الف م ۸۲	مالیات های مستقیم
ج ۸ ب الف م ۱۳۵	مالیه عمومی
ب ی وک م ۳۴	ماهگیری
ب ب، ج و ه م ۴۶، م ۴۷، ب الف م ۴۸، م ۴۹، ب	مأموریت

هـ.م. ۱۴۲، ۱۴۶م	
۱۱۴م	مبادلات فرهنگی در کشور
ب و م ۲۵م	- کالا (معافیت از حقوق ورودی و مالیات)
ب و م ۲۵م	- کالا (مناطق آزاد و خارج کشور)
۲۷م	- مالی بین المللی (شرکت های دانش بنیان و پارک های فناوری)
ب و م ۲۲م	- مرزی (ساماندهی و اصلاح)
ب و م ۱۷م	- آب با کشورهای همجوار
ج ۶ ب ز م ۹۷	مبارزه با اعتیاد
ب ز م ۹۷	- با مواد مخدر (تهیه طرح ملی)
ب پ م ۶۱	- بیولوژیک
ب ی م ۱۰۶	مبلغین دینی (برنامه ریزی و آموزش های ضروری)
ب الف م ۱۴۳	متخصصین (جذب در مشاغل دولتی)
ب الف م ۱۱۴	متصرفین قانونی
۱۰۰م	متعهد به انقلاب و نظام اسلامی
ب ج م ۱۵۷	متغیرهای عمده کلان و بخشی
۱۴۶م	متناسب سازی تعداد کارکنان هر دستگاه
ب ج، ج، ب ز م ۱۳۰	متهم
ب ب م ۱۳۰	مجازات (اصلاح و تربیت مجرمان)
ب ز م ۱۴۵	مجتمع مسکونی رفاهی درمانی
ج ۹ ب الف م ۲۸	مجتمع های خدمات رفاهی در جاده ها (اعطای کمک بلاعوض)
ج ۳ ب ب م ۲۰	- مسکونی (ارایه بیمه نامه کیفیت ساختمان)
ب الف م ۱۳۹	مجلس شورای اسلامی (ادغام و انحلال دستگاه های غیر ضرور)
ب د م ۱۵۵	- (اسناد توسعه بخشی - استانی و ویژه)
ب ج م ۱۱۴	- (اصلاح قوانین و مقررات گردشگری)
ب ب م ۱۳۹	- (ایجاد شرکت دولتی یا نهاد عمومی غیر دولتی)
۱۰۲م	- (برنامه توسعه بخش تعاونی)
۱۰۱م	- (برنامه ملی توسعه کار شایسته)
ب ج م ۱۳۹	- (تغییر یا ادغام واحدهای استانی)
۷۳م	- (تقویت نقش استانداران)
۱۵۸م	- (شاخص های توسعه بین المللی و ارزیابی)
۱۲۰م	- (شورای سیاستگذاری در امور اقلیت های دینی)
	- (طراحی تشکیلات کلان دستگاه های اجرایی)

ب الف م ۱۳۷	و وزارتخانه‌ها)
ب الف م ۱۴	- (طرح‌های بیع متقابل)
م ۱۵۷	- گزارش نظارت و ارزیابی توسط رئیس جمهور)
م ۸۵	- (لایحه حفظ و ارتقاء سلامت احاد جامعه و ...)
ب د م ۱۱۱	- (لایحه حمایت از نهادهای مدنی و ... زنان)
ب ح م ۹۶	- (مابه‌التفاوت میزان کسور - سهم کارگر و کارفرما)
ب ه م ۱۰	مجمع عمومی بانک مرکزی ج.ا.ا.
ت ا ب ه م ۱۰	- (انتصاب رئیس کل بانک مرکزی)
ب ن م ۵۲، ب ی م ۱۴۵	مجوز استخدام
ب ز م ۳۵	- ایجاد دانشگاه خصوصی بین‌المللی (مناطق آزاد)
ت ۲ ب ب م ۷	- هیأت وزیران (مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی)
ب ز م ۹۶، م ۱۶۰	محاسبات بیمه‌ای
ب ه م ۳۵	محدوده ابر مناطق آزاد
ب ج م ۱۱۴	- جغرافیایی (اثار تاریخی - فرهنگی)
ج ۵ ب الف م ۳۰	- شهر (ممانعت از گسترش محدوده شهر)
ب ح م ۱۸	- قانونی شهرها و روستاها و ... (سند مالکیت اراضی کشاورزی)
ب ب م ۶۷	محدودیت پروانه حمل سلاح شکاری
ب ه م ۱۴	- زمانی مجوزهای صادره (عملیات اکتشافی نفت و گاز)
ج ۷ ب ز م ۱۳۰	محرمانه (وکیل)
م ۹۵	محرومیت
ب س م ۵۲	- آموزشی
م ۴۵	محصولات داتایی محور و دانش بنیان
م ۳۲	- صادراتی (تقویت توابع رقابتی در بازارهای بین‌المللی)
م ۱۰۴، ب ج م ۱۱۳	فرهنگی
ب ه م ۱۰۹	- و هنری (تحکیم وحدت ملی)
ب ه و م ۱۰۴	- و ورزشی
م ۱۸	- کشاورزی (اقتصادی نمودن صادرات محصولات کشاورزی)
ب ج م ۱۸	- (بیمه)
م ۸۵	- و دامی
ب ط م ۴۵	- نامشهود داتایی محور
م ۱۰۴	- و خدمات فرهنگی (توزیع عادلانه)
ب و م ۱۱۴	محوطه‌های تاریخی فرهنگی

ب ج م ۱۰۲، ب ط م ۱۰۴	محیط حقوقی توسعه بخش
ج ۱ ب ط م ۲۳، ب ط م ۱۰۴	— رایانه‌ای و شبکه‌ای
ب ج م ۱۱۷، ج ۹ ب الف م ۱۳۵، ب الف م ۱۴۰	— زیست
ب الف م ۶۴	— (آگاهی های عمومی و توسعه پایدار)
ج ۳ ب الف م ۷۲	— (آمایش سرزمین و توازن منطقه‌ای)
۶۰ م	— (آموزش‌های عمومی و تخصصی)
۵۹ م	— (ارزشها وهزینه‌ها)
ب ب م ۶۸	— (تقلیل‌الاینده‌ها)
ب الف و ب م ۶۴	— (توسعه پایدار)
ب ه م ۳۴	— (ساحل و آبهای داخلی و بین‌المللی)
۶۶ م	— (کاهش اعتبارات هزینه‌ای دولت)
۶۰ م	— و منابع طبیعی (آموزش های عمومی و تخصصی)
۵۹ م	— (هزینه های ناشی از آلودگی و تخریب)
ب الف م ۶۸	محیط های دریایی کشور (حفاظت و احیا و بازسازی)
ب ج م ۱۰۹	— رایانه‌ای (نمایش الفبای فارسی در محیط های رایانه‌ای)
۸۵ م	مخاطرات تهدیدکننده سلامتی
ب د م ۱۱۹	مخالفت با ظلم و سلطه‌گری
ب ج م ۵۲	مدارس (استقلال مالی، مدیریتی و ...)
ب ط م ۱۴۵	— (پرداخت هزینه سرانه توسط دولت)
ب م م ۵۲	— دخترانه (نوسازی و مقاوم سازی فضای آموزشی)
ب س م ۵۲	— روستامرکزی
ب س م ۵۲	— شبانه روزی
ج ۱ م ۱۳۳	مدارک دال بر مالکیت
ب ج م ۵۰، ب ه م ۱۴۳	— دانشگاهی رسمی و یا غیررسمی
ج ۱ م ۱۳۳	— متصرفین
ب ز م ۹۵، ب الف و ج م ۹۷	مددکاری
ب د م ۱۴۳	مدیوران (آموزش و شرایط احراز تصدی)
۱۴۴ م	— (اختیارات برای اداره واحدها)
۱۴۴ م	— (پرداخت یاداش)
۷۳ م	— محلی (تفویض اختیار)
ب ب م ۵	— و مسوولین (نظام نظارتی در بهره وری)
ب و م ۳۱	مدیریت ارزش

ب ب م ۸۸	اقتصادی (واحدهای بهداشتی و درمانی)
ج ۴ ب ب م ۱۳۶	بخشی از واحدهای دولتی
ب د م ۲۸	بهره برداری بنادر تجاری
ب ج م ۶۱	پسماندها (روش های فنی زیست محیطی و بهداشتی)
ب ب م ۱۰۲	تعاونیها
ب ب م ۷۵	توسعه در شهرها
ب ی م ۱۷	خشکسالی (برنامه های اجرایی)
ب ج م ۳۰	زمین (تامین مسکن شهری و روستایی)
م ۱۱۲	راهبردی
ب الف م ۶۷	زیست بومی
م ۶۶	سبز
ب ط م ۵۰	علمی
ب ه م ۲۸	فرودگاه ها، بنادر و پایانه های مرزی زمینی
ج ۵ ب ز م ۱۳۰	قضائی
م ۷۰	مواقع
ب ز م ۱۷، م ۶۶	مصرف آب
م ۶۶	مصرف انرژی، مواد اولیه و تجهیزات
ب و م ۱۱۴	موزه ها
م ۱۴۳	نیروی انسانی بخش دولتی
ب الف م ۳۵، ب الف م ۳۵	واحد در مناطق آزاد
ب ه م ۹۵	های منطقه ای
م ۶۳	یکپارچه سواحل
م ۷۰	مواقع (تنظیم مدیریت چرای -)
ب و م ۶۹	مشجر
ب ج م ۵۵	مراکز آموزش دوره های کاردانی
م ۶۰	- عالی (محیط زیست و منابع طبیعی)
ب ط م ۱۴۵	- فنی و حرفه ای (قرارداد با کادر آموزش)
ب ج م ۶۱	- استان ها (تصفیه فاضلاب)
ج ۲ ب الف م ۲۸	- (تکمیل آزادراه های مرتبط کننده مراکز استان ها)
ج ۱ ب الف م ۳۹	اطلاع رسانی
ج ۱ ب ط م ۳۳	- (به روز رسانی و آرایه خدمات)
م ۴۴	- اطلاعاتی اینترنتی ملی

بخش‌ها (تکمیل راه‌های فرعی مرتبط‌کننده مراکز بخش‌ها)	ج ۵ ب الف م ۲۸
پژوهشی آموزش عالی	ج ۴ ب پ م ۴۰، ج ۳ م ۴۹
حفظ آثار و فرهنگ ایلی	ب ی م ۱۱۴
خدمات بهداشتی و درمانی (درمان فوری مصدومین حوادث رانندگی)	م ۹۲
دهستان‌ها (نقشه تفکیکی - روستاها)	م ۱۳۳
رشد علم و فناوری	ب ه م ۴۵
شهرستان‌ها (راه‌های اصلی - مراکز شهرستان‌ها)	ج ۴ ب الف م ۲۸
علمی دانشگاهی داخلی و خارجی	ج ۸ م ۱۲۱
پژوهشی و آموزشی کشور (سیاست‌ها و راهبردها)	ب الف م ۴۳
فرهنگی جامعه ایرانی (دستاوردهای جدید فرهنگی در جهان)	ب ج م ۱۱۰
فرهنگی و هنری نیمه تمام (بهره برداری و استفاده عمومی)	ب ل م ۱۰۴
(هزینه تکمیل)	ب ل م ۱۰۴
فرهنگی، هنری (اندیشه و سیره عملی امام خمینی (ره))	ب د م ۱۰۸
مهم گردشگری	ب ب م ۲۸
مردم (ارتقای احساس امنیت ملی)	ب ز م ۱۰۰
(پیشگیری و مبارزه با اعتیاد)	ج ۶ ب ز م ۹۷
موزه‌های کشور (ایمن‌سازی و پراکندگی جمعیت)	ب ه م ۱۱۹
مرکز امار ایران (نظام جامع امار گردشگری)	ب ط م ۱۱۴
امور مشارکت زنان (اعتبار نهادهای مدنی و تشکل‌ها و ...)	ت ب د م ۱۱۱
دائمی برگزاری نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری	ب ک م ۱۰۴
رفع نیازهای سلامت و پزشکی منطقه	م ۸۷
مرگ و میر (حوادث حمل و نقل)	م ۸۵
مزایای تأمین اجتماعی (مستخدمین بیمانی)	ب ب م ۱۴۷
قانونی مناطق آزاد	م ۴۷
مزایده	ب و م ۳۰
خرید و فروش کالا و خدمات	ج ۲ ب ط م ۳۳
مزد (تساوی برای زن و مرد - کار هم‌ارزشی)	ب الف م ۱۰۱
مزیت‌های رقابتی	ب ب م ۲۱، ۲۲، ب ب و ج م ۴۱
مسائل امنیتی و دفاعی	ب ه م ۳۵
مستحده	ب ف م ۱۰۶
مسابقه خرید و فروش کالا و خدمات	ج ۲ ب ط م ۳۳
مساجد (طراحی کتابخانه حوزه دین)	ب ز م ۱۰۶

ب هـ م ۱۰۶	— طرح گسترش و توسعه)
ب ط م ۱۴۵	— مستخدم (کسور بازنشستگی - کادر آموزش)
ب د م ۱۳۹	— دولت (حذف پست - شاغلین رسمی)
ب ب م ۱۴۷	— بیمانی (مزایای تأمین اجتماعی)
ب ل م ۹۷	— مستمری خانوارهای بی سرپرست و زنان سرپرست خانواده
ب ل م ۹۷	— ماهیانه خانواده‌های نیازمند
ب ج م ۱۱۴	— مستندسازی آثار تاریخی فرهنگی
۱۱۲ م	مسکن
ب د م ۲۰	— (پلکانی کردن اقساط تسهیلات بانکی)
ب الف م ۲	— (زلزله)
ب ج م ۲۰	— (مدیریت زمین)
ب ا م ۲۰	— (مشارکت انجمن ها و تشکل های خیر)
۲۰ م	— (هویت بخشی به سیمای شهر و روستا)
ب ج م ۳۰، ب و م ۹۵	— آرزای قیمت
۹۹ م	— (جانبازان، آزادگان و خانواده شهدا)
ب د م ۲۰	— روستایی (کمک های فنی و اعتباری)
ب ج م ۲۰	— و اقتصاد ملی (طرح جامع مسکن)
ب ج م ۱۳	— مسؤولیت وزیر (طرح های سرمایه گذاری)
ب ا م ۲۰	— مشارکت انجمن های خیر مسکن ساز
	— با بخش غیر دولتی ب ج م ۱۱۴، ب ب م ۱۳۶، ب م ۱۴۰
ب ک م ۲۴	— (بنادر ماهیگیری و صید)
ب الف م ۱۱۷	— (فضاهای ورزشی)
ب ب م ۲۸	— (قطارهای سرعت بالا)
ب ج م ۱۰۴	— با هنرمندان و مجموعه داران
ب ج م ۷	— بخش خصوصی و تعاونی در شرکت های مادر تخصصی
ب ی م ۱۱۴	— دولتی (پروژه های آثار فرهنگ سستی و ایلی)
ب و م ۱۱۴	— تعاونی (مرمت آثار تاریخی و میراث فرهنگی و موزهها)
۲۴ م	— بین المللی
ب د م ۱۱۱، ب م ۱۴۰	— تشکل های غیر دولتی
ب ج م ۳۷، ب د م ۱۱۱	— تشکل های قانونی غیر دولتی
۱۱۲ م	— جوانان (توسعه پایدار)
۲۶ م	— چند بخش و استان (برنامه های ویژه فرابخشی)

پ ج م ۴۸	دانشگاهها
پ ز م ۱۸	درآمدی دولت و کشاورزان
پ الف م ۹۶	دولت، روستاییان و عشایر (بیمه های اجتماعی)
پ ط م ۹۵، پ الف م ۹۶	روستاییان و عشایر
م ۱۱۱، پ الف و د م ۱۱۱	زنان
پ ه م ۹۷	سازمان های غیر دولتی (خدمات رسانی - آسیب های اجتماعی)
پ ب م ۴۸	شرکت های داخلی (انتقال فعالیت های تحقیق و توسعه)
ج ۴ پ ب م ۴۰	شرکتها و نگاههای اقتصادی
م ۹۰	عادلانه مردم (بهداشت و درمان)
م ۱۰۲	عامه مردم در فعالیتهای اقتصادی
پ ط م ۹۶، پ ح م ۹۵	محلی
پ الف م ۱۳۶	مردم (امور حاکمیتی دولت)
م ۹۶	(نظام جامع تامین اجتماعی)
پ ط م ۱۱۹	(نظم و امنیت عمومی)
م ۱۴۵	در اداره امور کشور
پ الف م ۱۰۴	در امور فرهنگی و هنری
م ۱۰۲، ۹۶	در فعالیتهای اقتصادی
پ ح م ۱۱۴	مؤسسات تخصصی داخلی و بین المللی (گردشگری)
پ ه م ۹۵	خبریه (فقرزدایی و شناسایی ایتم)
پ و م ۹۸، پ د م ۱۱۱	نهادهای غیر دولتی
پ ه م ۹۵	(فقرزدایی و شناسایی ایتم)
پ الف م ۱۰۴	در امور فرهنگی و هنری
ت ۲ پ ب م ۷	و سرمایه گذاری شرکت های دولتی
پ د، ه و ح م ۹۵	مشارکت های اجتماعی
پ ح م ۹۵	عمومی
پ ی م ۵۲	مردمی
م ۵۰	(آموزش عالی)
پ ک م ۹۷	(بهبودی)
پ س م ۱۰۶	(فرهنگ دینی)
پ و م ۱۱۹	مشارکت همگانی (توسعه نظم و امنیت کشور)
پ الف م ۱۴۳	مشاغل دولتی (جذب متخصصین و نخبگان)
پ الف م ۱۴۱	مدیریتی (سیاسی و حرفه ای)

چ ۱ ب الف م ۵۴	— مورد تصدی کارکنان
ب ز م ۹۵، ب ج م ۹۷	مشاوره‌های اجتماعی و مددکاری و حقوقی
ب ب م ۸۸	مشتری مدار (واحد‌های بهداشتی و درمانی)
۸۷ م	مصارف ارزی بهداشت و درمان
ج ۲ ب ب م ۳۰، ج ۶ ب د م ۳۰	مصالح ساختمانی
۹۲ م	مصدومین حوادث رانندگی (درمان فوری و بدون قید و شرط)
ج ۵ ب الف، ب، ج، ه م ۱۷، م ۸۵	مصرف آب
ب ز م ۱۷	— (گسترش فرهنگ صحیح و منطقی مصرف آب)
ب الف م ۲	— انرژی (طرح‌های بهینه‌سازی)
۶۶ م	— بهینه منابع پایه و محیط زیست
ب ب م ۱	مطالبات دولت از اشخاص (تسهیلات اعطایی از حساب ذخیره ارزی)
ب د م ۲۳	مطالبات اجتماعی
۲۱ م	— استراتژی توسعه صنعتی
ب الف م ۱۰۸	— بنیادی و کاربردی (امام (ره) و انقلاب اسلامی)
۳۴ م	— تطبیقی
ب ط وی م ۱۰۴، ب ب م ۱۱۶	مطبوعات
ب ب م ۱۰۴	— (تولید، توزیع و صادرات کالا و خدمات)
۱۱۶ م	— و قلم (امنیت سفلی)
ب ج م ۱	معادل ریالی
ج ۵ ب و م ۲۱	معادن بزرگ و مناطق معدنی (تأمین زیربناها توسط دولت)
ب الف م ۲۰	معافیت از پرداخت مالیات (شرکت‌های ادغام شده)
۴ م	— (مستقیم یا غیر مستقیم - ممنوعیت)
ب و م ۷	— (نقل و انتقال سهام)
ب و م ۲۵	— و عوارض و حقوق ورودی
ج ۳ م ۱۳۳	معافیت از پرداخت هزینه های ثبتی
ب ع م ۱۰۶	معافیت های حوزه های علمی
۳۷ م	— مالیاتی و عوارض (شرکت های دانش بنیان و پارک های فناوری)
ب د م ۱۳	معاملات و قراردادهای خارجی (کمیته سه نفره)
ب د م ۱۳	— (مناقشه محدود و بین المللی)
۱۰۶ م	معرفت دینی
ب ج م ۱۰۶	— (پژوهش های راهبردی و بنیادی)
ب ه م ۵۲	معلمان (ارتقای توانایی و مهارت های حرفه‌ای)

- (اصلاح نظام پرداخت معلمان) ب و م ۵۲
- (افزایش انگیزه شغلی) ب و م ۵۲
- زبان فارسی (مقطع ابتدایی - مقاطع آموزشی مختلف) ب د م ۱۰۹
- معلولین (توانبخشی) ب ج م ۱۰۱
- معماری (کاربرد نمادها و آثار هنری ایرانی - اسلامی) ب الف م ۱۱۳
- ایرانی اسلامی ب ز م ۱۰۹
- معیشت (حداقل مزد متناسب با حداقل معیشت) ب الف م ۱۰۱
- (گسترش شیوه های نوین) ب ه م ۷۵
- کارکنان نیروهای مسلح ج ۱۰ م ۱۲۱
- مفاخر و آفرینشهای دینی فرهنگی ب و م ۱۰۹
- مفاسد اداری م ۱۴۲
- کلان اقتصادی ب ب م ۱۲۴
- مفاهمه م ۱۱۰
- مفاهیم وحدت آفرین و احترام آمیز ب ه م ۱۰۰
- مقابله با خطرات ناشی از زلزله ج ۴ ب پ م ۳۰
- مؤثر در برابر تهدیدها ج ۱۲ م ۱۲۱
- مقام معظم رهبری (شاخص های توسعه بین المللی و ارزیابی) م ۱۵۸
- مقاله نامه های بین المللی کنسولی ب ز م ۱۰۱
- مقاوم سازی ساختمان ها (استاندارد کردن مصالح) ج ۲ ب م ۳۰
- (حداکثر ظرف مدت ده سال) ج ۶ ب پ م ۳۰
- و شهرها ب پ م ۳۰
- و مسکن شهری و روستائی ج ۲ ب الف م ۳۰
- مقررات حقوقی ب ب م ۲۴
- راهنمایی و رانندگی م ۸۵
- زدایی م ۶
- ملاحظات زیست محیطی ب ب م ۱۴
- مقرری بیمه بیکاری ب و م ۹۶
- مقطع ابتدایی (معلمان زبان فارسی) ب د م ۱۰۹
- مقیاسهای جهانی ب و م ۱۰۴
- مکانیزمهای سه جانبه در روابط کار ب ب م ۱۰۱
- ملغی الاثر بودن این نامه ها و دستورالعمل های مغایر ب ل م ۷
- کلیه قوانین و مقررات مغایر م ۱۶۱

ب ج م ۱	ممنوعیت استفاده از حساب ذخیره ارزی
ب ب م ۲	استقراض از بانک مرکزی و سیستم بانکی
ب ح م ۵۰	اعطای مدرک دانشگاهی بدون مجوز
ب ب م ۱۳۹	ایجاد شرکت دولتی یا نهاد عمومی غیر دولتی
ب ب م ۱۳۹	نهاد عمومی غیر دولتی
ب ب م ۱۳۹	وزارتخانه مؤسسه دولتی
ت ب ب م ۷	تبدیل به شرکت دولتی
م ۴	تخفیف یا معافیت از حقوق ورودی
م ۴	یا معافیت مالیاتی
ت ب د م ۳۷	رقابت با بخش غیر دولتی
م ۹۱	عرضه دارو در خارج از داروخانه ها
ب الف م ۱۰۱	کار کودک
ب د م ۳۳	مالیات و عوارض (صادرات غیر نفتی)
ب د م ۱۴۵	مشارکت و سرمایه گذاری (شرکت های دولتی)
ب الف م ۹۳	واردات دارو
م ۱۷	منابع آب (برنامه ریزی و مدیریت صنایع آب)
ب د م ۱۷	مشترک (طرح های استحصال، انتقال و استفاده)
ب الف م ۶۱	آلوده کننده (پایش)
ب ط م ۱۸	ارزان قیمت (توسعه باغات)
ب ج م ۸۴	اعتباری (مواد غذایی)
ب د م ۵۵، ج ۱ ب الف م ۱۱۷، و م ۱۱۷، ج ۱	انسانی
م ۱۲۱	
ب ح م ۷۵	روستایی
ب ط م ۱۷	بانک کشاورزی (تلفیق منابع عمومی)
ج ۳ ب ب م ۱۳	بین المللی سرمایه گذاری (بخش غیر دولتی)
م ۶۶	پایه و محیط زیست (سیاست های مصرف بهینه)
م ۳	تجدیدناپذیر انرژی (بهره وری)
ب و م ۲۴	دریایی
ب ب م ۱۸	حاصل از مشارکت تولیدکنندگان
م ۱۲۸، ۱۲۱	حیاتی کشور
م ۹۹	داخلی نهادها (سند راهبردی خدمات رسانی به ایتارگران)
ج ۶ ب ب م ۳۰	و خارجی (بازسازی و نوسازی بافت های قدیمی)

ب ج م ۱	— درآمدهای عمومی (اجازه استفاده از حساب ذخیره ارزی)
۳۴م	— شیلاتی
۷۰م	— طبیعی
ب ب م ۱۵۵	— (سند توسعه استان)
۶۹م	— تجدیدشونده (حفظ، احیا، توسعه و بهره برداری)
۵۹م	— و زیست محیطی (ارزش های اقتصادی)
ب ط م ۱۷	— عمومی (تلفیق منابع بانک کشاورزی با منابع عمومی)
ب ج م ۴ و م ۲۱	— گاز در توسعه صنعتی و معدنی
ب ب م ۱۷	— مالی (مجوزهای بهره برداری - آبیاری نوین)
ب ک م ۱۰۴	— مردمی (فضاهای فرهنگی و هنری)
ب الف م ۸۱	— ملی (بودجه سالانه استاتی)
ب ج م ۶۸	— و دولتی (تفکیک از مستثنیات و اشخاص)
ب ب م ۱۲۸، ۱۸م	— نظام بانکی
ب ب و م ۱۴، ب و م ۳۴، ب و م ۷۵	— نفت و گاز
ب ج م ۲ و الف م ۳۰	— مناسب سازی فضای شهری و روستایی (جانبازان و معلولین)
۱۱۰م	— مناسبات بین المللی (فرهنگ صلح، مفاهمه و ...)
ب ه م ۳۵	— مناطق آزاد تجاری - صنعتی (امتیازات محدوده آبی)
ب ز م ۲۵	— (ایجاد دانشگاه های خصوصی)
ب ج م ۳۵	— (حقوق ورودی)
۳۵م	— (رشد اقتصادی)
ب و م ۳۵	— (مبادلات کالا با خارج از کشور)
ب و م ۳۵	— (مبادلات کالا با سایر مناطق آزاد)
۴۷م	— (مزایای مناطق آزاد - پارک های علم و فناوری)
ب ب م ۳۵	— (نرخ آب در -)
ب الف م ۷۵	— مناطق آزاد و ویژه اقتصادی (برنامه های اجرایی آمایش سرزمین)
ب ج م ۱۱۰	— جهانی (معرفی فرهنگ، هنر و ادب ایران)
ب ج م ۱۱۷	— چهارگانه محیط زیست
ب س م ۵۲	— دوزیانه
ب ج م ۷۵	— روستایی (قابلیت های محیطی، اقتصادی، اجتماعی، ...)
۳۴م	— ساحلی
ب ج م ۹۱	— شهری (خدمات بیمه پایه درمانی)
ب ه م ۵۵	— کمتر توسعه یافته (آموزش های فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی)

ب ز م ۵۲	— (بکارگیری نیروی انسانی - آموزش)
۵۲م	— (فرصت های برابر آموزشی)
ب ن م ۵۲	— (نیروی انسانی)
ب و م ۷۵	— گازی پارس جنوبی
ب ز م ۱۰۶	— محروم (کتابخوانی در حوزه دینی)
ب ز م ۷۵	— مرزی (اقتصاد ملی و فراملی)
چ ا ب ب م ۴۰	— ویژه صنایع (فناوری های برتر)
ب ب م ۱۳۵	منافع اجتماعی
ب ب م ۱۳۵	— فردی
ب ه و م ۱۷، ب ج م ۸۱، ب د م ۱۱۹، ۱۲۱	— ملی
۱۲۷م	— ملی (سیاست خارجی کشور)
ب ه م ۱۴	مناقصه (اکتشاف و استخراج نفت و گاز)
ب د م ۱۳	— (حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی)
چ ۲ ب ط م ۳۳	— خرید و فروش کالا و خدمات
ب ج م ۱۱۹	منزلهت اجتماعی گروه های مختلف مردم
چ ا م ۱۰ ۱۲۱	— نیروهای مسلح
۷۷م	منطقه بندی کشور
۵۶م	منظومه آمار ملی و مکانی کشور
ب الف م ۱۰۱	منع تبعیض در اشتغال و حرفه
ب و م ۱۱۴	منقول (اثار فرهنگی - تاریخی)
ت ب ج م ۳۵	مواد اولیه خارجی (حقوق ورودی)
ب و م ۱۸	— پروتئینی دام و آبزیان (افزایش تولید)
ب ز م ۹۷	— روانگردان (تهیه طرح ملی مبارزه با مواد روانگردان)
ب ج م ۸۴	— غذایی (اعتبارات و تسهیلات بانکی و یارانه ای)
چ ۲ ب د م ۸۴	— (کاهش ضایعات از تولید به مصرف)
چ ۲ ب و م ۲۱	— و صنایع معدنی (سرمایه گذار خارجی)
ب الف م ۱۳۷	موازی کاری
ب ز م ۳۳	موازیین شرعی
ب ط م ۵۰	موافقت اصولی (توسعه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی)
ب ب م ۱۴۶	— مستخدم برای انتقال
ب د م ۱۱۰	موافقتنامه های فرهنگی
ب ز م ۳۳	موانع غیرتعرفه ای

ب ز م ۳۳	— غیر تعرفه‌ای و غیرفنی
ب ز م ۳۳	— غیرفنی
ب ب م ۶۲	موتورسیکلت‌های فرسوده (از رده خارج کردن موتورسیکلت های فرسوده)
ب ج م ۱م	موجودی حساب ذخیره ارزی (مصارف بودجه عمومی)
ب ب م ۱۱۳	موزه دفاع مقدس
ب ح م ۱۰۴	— شخصی آثار هنری
ب ب م ۱۱۳	— علوم و فناوری
ب ب م ۱۱۴	موزه های پژوهشی تخصصی
ب و م ۱۱۴	— خصوصی و تخصصی (مشارکت بخش خصوصی و تعاونی)
ب ب م ۱۱۳	— کوچک فرهنگی ورزشی تاریخی
ب ک م ۱۰۴	— هنرهای معاصر
۷۴م	موقعیت منطقه‌ای و بین المللی
ب ب م ۳۸	موقوف الاجراشدن قانون نحوه توزیع قند و شکر
۱۶۰م	مؤسسات اعتباری
ت ۲ ب ب م ۷	— اعتباری (مشارکت و سرمایه گذاری در شرکت های دولتی)
ب ح م ۱۱۴	— بخش غیر دولتی (رقابت پذیری در صنعت گردشگری)
ب ب م ۴۰	— پژوهشی
ب و م ۱۱۴	— خصوصی مرتبط با میراث فرهنگی
ب ه م ۹۵	— خیریه (ارتقاء مشارکت —)
ب ک م ۹۷	— غیر دولتی (مشارکت های مردمی در عرصه بهزیستی)
۱۶۰م	— دولتی (شرکت ها و مؤسسات مشمول قانون)
ب ه م ۵۵	— و غیر دولتی (آموزش های فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی)
ب ب م ۳۹	— عمومی غیر دولتی (خرید کالای غیر منطبق با استاندارد ملی)
۱۲۲م	— غیر دولتی خدمات حفاظتی و مراقبتی
ب و م ۱۱۴	— کارشناسی اموال فرهنگی تاریخی
ب د م ۱۰، ب د م ۳۷	— و سازمانهای دولتی
ب الف م ۵۷	— و شرکت ها (فرصت های نوین خدمات و رشد)
ب د م ۹۶	— و نهادهای حمایتی
ب ج م ۱۳۳	— عمومی (صدور سند مالکیت روستایی)
۶۶م	— غیر دولتی (مصرف بهینه منابع پایه و ...)
	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران (تأثیرات زیست محیطی

کودها و سموم)	پ ب م ۶۱
— تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) (اندیشه و زندگی امام (ره))	پ و م ۱۰۸
— (نشر آثار علمی، هنری امام (ره))	پ ب م ۱۰۸
مؤلفه ها و ملاحظات امنیتی	پ ه م ۱۱۹
مؤلفه های بنیه دفاعی	چ ا م ۱۲۱
— فرهنگی (تولید محصولات متناسب)	پ ج م ۱۱۳
— قدرت ملی	پ د م ۱۱۹
مؤمن	م ۱۰۰
مهارت حرفه ای معلمان	پ ه م ۵۲
— نیروی کار	م ۵۵، پ ج م ۵۵
مهارت های زنان	چ ا ب الف م ۵۴، ب الف م ۱۱۱
— زندگی	پ د م ۹۵، پ د ج ۲، پ ز م ۹۷
— شنلی	چ ا ب الف م ۵۴، م ۵۵، پ د م ۹۵
مهد کودک	پ ج م ۱۴۵
مهمانسرا	پ ز م ۱۴۵
مهندسی محاسب	چ ا ب م ۲۰
— ناظر	چ ا ب م ۲۰
مهندسین مشاور	چ ا ب م ۲۰
نیابیدن مشترک و طرح های اکتشافی (سرمایه و منابع خارجی)	پ ب م ۱۴
میان وعده غذایی	پ ج م ۸۴
میدان قابل تولید تجاری	پ ه م ۱۴
میراث فرهنگی	چ ا ب الف م ۷۲، م ۱۱۴، چ ا ب الف م ۱۳۵
— (اثار تاریخی مهم)	پ د م ۱۱۴
— (سرقت - وزارت اطلاعات)	پ ب م ۱۲۴
— (مؤسسات خصوصی)	پ و م ۱۱۴
— (مؤسسات مشاوره و کارشناس)	پ و م ۱۱۴
— مشترک	پ ه م ۱۱۴
میراث معنوی جامعه ایرانی (تقویت نهاد خانواده)	پ ل م ۱۰۶
— ملی	پ ه م ۱۰۹

ب ز م ۱۱۹	ناسازگاری اجتماعی
ب الف م ۱۱۳	نامگذاری اماکن
ب الف م ۱۱۳	— محصولات داخلی (آثار هنری ایرانی و اسلامی)
ج ۵ ب ج م ۲۸	ناوبری نشست و برخاست
ج ۲ ب ج م ۲۸	— هوایی
ب د م ۲۸	ناوگان حمل و نقل دریایی (نوسازی)
ج ۷ ب الف م ۲۸	— — عمومی جاده‌های (نوسازی)
ب ج م ۲۸	— — هوایی (نوسازی)
ب ب م ۲۸	— راه آهن کشور (نوسازی)
ب ط م ۲۴	— ملی
ب د م ۱۳۸	نخبگان
ب الف م ۱۴۳	— (جذب در مشاغل دولتی)
ب ج م ۱۱۰	— (دستاوردهای جدید فرهنگی در جهان)
ب الف م ۴۱	نوخ ارز (کنترل نوسانات شدید نرخ ارز)
ج ۵ ب ب م ۱۴	— بازگشت سرمایه گذاری
ب ب م ۱۱۷، م ۱۵۰	— تورم
ب ح م ۹۶	— رشد دستمزد اعلام شده
ب ح م ۹۶	— — طبیعی دستمزد کارگران بوده
ب الف م ۳۳	— رقابتی (تولزیت سریع کالا و خدمات)
ب الف م ۴۱	— شناور مدیریت شده (ارز)
م ۲۶	نوخ‌های ترجیحی (حمایت از تولید)
ب ز م ۳۳	— معادل تعرفه‌های
ب ز م ۱۰	نسبت کفایت سرمایه بانکها (استانداردها و الزامات بین المللی)
م ۷۸	— معین از درآمدها (بودجه استانی)
ب ج م ۴۸	نسل جوان (اصلاح نظام آموزش و آزمون های ورودی دانشگاه ها)
م ۱۱۲	— (اعتلا، رشد و تعالی)
ب و م ۱۳۹	نصاب جمعیت (شهرستان، شهر و بخش)
ب ه م ۳۰	— مالکانه
ب الف م ۱۹، ج ۱ ب ب م ۳۰، م ۴۴، م ۶۳ ب الف	نظارت
م ۸۸ ب و م ۹۸، ب الف، ج و ط م ۱۱۴، م ۱۲۲،	
ج ۱ ب الف م ۱۳۵، ب ج م ۱۳۶، ت ۱ ب د	
م ۱۳۸، م ۱۵۷	

ب ج م ۴۶	— (پایش فعالیتها در زمینه‌های علمی)
۹۹م	— (برحسب اجرای سند)
ج ۱ ب ب م ۳۰	— عالی‌ه بر ساخت ساختمان‌ها
ب ب م ۲۵	— وزارت نیرو (تأمین برق)
ب الف م ۵۴	— نظام آموزش عالی رسمی کشور
م ۵۵، ب ب و م ۵۵	— آموزش فنی و حرفه‌ای و علمی کاربردی
ب ه م ۱۰۹	— آموزشی کشور (تحکیم وحدت ملی)
۸۹م	— ارائه حداقل استاندارد خدمات بهداشتی درمانی کشور
ب ج م ۷۵	— خدمات سطح بندی شده
ب ج م ۵۵	— استاندارد و ارزیابی مهارت نیروی کار
ب ب م ۶۴	— اطلاعات زیست محیطی کشور
ب ج م ۹۵	— انگیزشی
ب ط م ۳۳، ب الف م ۳۷	— بازرگانی
ج ۴ ب ج م ۱۰	— بانکداری الکترونیکی (تکلیف دولت)
ب ط م ۱۰	— بانکی (حفظ اعتماد عمومی)
ب ج م ۷۵	— برنامه ریزی توسعه روستایی
ب ب م ۵، ب د م ۱۳۸	— و نظارت
ب ب م ۸۸	— بودجه ریزی
ت ۱ ب د م ۱۳۸	— (تغییر نظام بودجه ریزی)
م ۹۱، ب ب م ۹۱	— بیمه خدمات درمانی
ب ط م ۱۰	— سپرده‌ها
ب ب م ۴۶	— پژوهش و فناوری کشور
ج ۱ ب الف م ۳، ب الف و م ۹۵	— تأمین اجتماعی
۹۶م	— (پوشش جمعیتی، خدمات و حمایت‌های مالی)
ب ج م ۹۵	— (شناسایی خاتوارهای زیر خط فقر)
ب د م ۸۱	— تنظیم بودجه استانی (سند ملی توسعه استان)
ب ط م ۱۱۴	— جامع آماری گردشگری
ب ه م ۸۸	— اطلاعات سلامت شهروندان ایرانی
۴۶م	— پژوهشی و فناوری
۹۶م	— (پوشش جمعیتی، خدمات و حمایت‌های مالی)
ج ۱ ب الف م ۱۱۷	— توسعه تربیت بدنی و ورزش
ب ب م ۱۱۶	— حقوقی مطبوعات و رسانه‌ها و تبلیغات

ب ج م ۹۵، ۹۶ م	خدمات حمایتیهای اجتماعی
۸۲ م	درآمد - هزینه استان (وصول اقلام درآمدی)
ب ج م ۵۲ م	سنجش صلاحیت علمی
۱۴۱ م	شایسته گزینی
ج ۲ ب الف م ۷۲ م	شهری و روستایی (توزیع جمعیت)
ب الف م ۱۱۶ م	صنفي بخش فرهنگ
۳۲، ۳۱ م	فنی و اجرایی کشور
ب ب م ۵۵ م	کارآموزی و کارورزی برای تمام آموزشهای رسمی
ب د م ۱۲۸، ۱۴۴ م	کنترول نتیجه و محصول
ب الف م ۳۱، ۱۴۴ م	هزینه کیفیت و زمان
۱۱۲ م	مدیریت راهبردی
ب ج م ۲۱ م	کیفیت و مهندسی ارزش
ب الف م ۴۶ م	ملی نوآوری
ب ز م ۱۰۴ م	پارانه‌ای بخش فرهنگ
ب ب م ۳۹ م	نظامهای ارزیابی کیفیت
ج ۱ ب ج م ۷۲ م	نظریه پایه توسعه استاتها
ب م م ۱۰۶ م	نظم اجتماعی
ب ب م ۲۴، ب و م ۱۱۹، ج ۵ ب الف م ۱۳۵	و امنیت
ب ط م ۱۱۹ م	عمومی (توسعه مشارکت عمومی)
۱۴۹ م	و انقباض اداری و مالی
ب ز م ۱۱۴ م	نقایس املاک و اموال ملی
ب ز م ۱۱۴، ب ز م ۱۴۵	ملی
ب ب م ۱۴ م	نفت (افزایش ظرفیت تولید -)
۱ م	(عواید ارزی)
ب ج م ۱۴ م	خام (اولویت میادین مشترک - بازپرداخت تعهدات)
ت ب ج م ۳ م	سفید (مصارف تجاری و صنعتی - بدون رایانه)
ت ۱ ب الف م ۳ م	پارانه‌ای (عرضه نفت گاز - آب کشاورزی)
ت ۱ م ۲ م	گاز (عرضه به قیمت نفت سفید پارانه‌ای)
ت ۲ ب الف م ۳ م	(ماشین آلات کشاورزی)
ب و م ۷۵ م	و گاز (بهره‌گیری از منابع غنی -)
ب ب م ۱۴ م	(سرمایه و منابع خارجی)
ب ه م ۱۴ م	(شناسایی و اکتشاف منابع -)

ت ۱ ب الف م ۳	— (عرضه به قیمت نفت سفید یارانه‌ای)
ب الف م ۲۵	— (واگذاری امور به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی)
ب الف م ۲	نقاط حادثه خیز جاده‌ای (کاهش)
ج ۱ ب ب م ۳۰	— خارج از حریم شهرها (طراحی ساختمان‌ها در مقابل زلزله)
ج ۱ ب الف م ۲۸	— سازه خیز
ج ۱ ب ب م ۷۲	نقش استان در تقسیم کار ملی
ج ۴ م ۱۳۳	نقشه تفکیکی
۱۳۳ م	— روستایی (تأیید مراجع دولتی)
۱۳۳ م	— وضع موجود روستا
ب ج م ۶۸	نقشه های اراضی منابع ملی و دولتی
ج ۴ ب ب م ۲۸	نگهداری از زیربنای احداث شده حمل و نقل
ب د م ۱۰۶	نماز (طرح جامع ترویج و توسعه نماز)
ب ج م ۱۰۹	نمایش الفبای فارسی در محیطهای رایانه‌ای
ب ک م ۱۰۴، ب ی م ۱۱۴	نمایشگاه
ب ب م ۱۱۳	— های دستاوردهای نوین صنعتی
ب الف م ۳۵، م ۱۳۳	نماینده از طرف دولت
۷۳ م	نماینده عالی دولت (تقویت استانداران)
ب و م ۱۰	— کمیسیون اقتصادی مجلس (عضویت در شورای پول و اعتبار)
	— برنامه و بودجه و محاسبات مجلس (عضویت در شورای
ب و م ۱۰	پول و اعتبار)
ب الف م ۶۱	نمونه برداری
ب الف م ۴۶، ب ج م ۴۸	نوآوری
۴۵ م	— و گسترش بخش خصوصی و تعاونی
ب و م ۲۴	نواحی ساحلی دریایی
ت م ۲۶	— صنعتی (تامین آب، برق، گاز و تلفن)
ب ب م ۵۰	نوبت دوم
ب ط م ۱۸	نوسازی باغات موجود
ج ۶ ب ب م ۳۰	— بافت های قدیمی شهرها و روستاها
۳۹ م	— بخش های اقتصاد
ج ۶ ب م ۳۰، م ۳۹، م ۱۳۵، ب الف م ۱۳۷، م ۱۵۲	دولت
۳۳ م	— (روان سازی تجارت)
ب ج م ۴۶	— شیوه های مدیریت بخش پژوهش

ج ۲ ب د ۲۸م	— ناوگان حمل و نقل دریایی
ج ۷ ب الف ۲۸م	— — عمومی جاده‌ای
ج ۲۳ ب ج ۲۸م	— — هوایی
ب د م ۱۴م	— و بهینه سازی تأسیسات نفتی
م ۲۳م	— و روان سازی تجارت
ب م م ۵۲م	— مقاوم سازی و استاندارد فضاهاى آموزشى
ب ی م ۲۳م	نوین سازی شبکه های توزیع کشور
ب ه م ۹۵م، ب ب م ۱۱۱م، ب ل م ۱۰۶م	فهاد خانواده
ب الف م ۵۵م	— سیاستگذار در آموزش علمى - کاربردى
ب الف م ۵۵م	— — در آموزش فنى و حرفه‌ای
ج ۳ ب ب م ۴۰م	— مالى سرمایه گذارى خطرپذیر
م ۵۶م	— مدیریت اطلاعات و آمار ملی کشور
ب ز م ۲۵م	فهادهای آموزشى و تحقیقاتى معتبر بین المللى
ج ۲ ب ب م ۴۰م	— تخصصى
ب ب م ۱۳۲م	— خیریه مردمی (حمایت از خانواده زندانیان و معدومین)
ج ۶ ب ز م ۱۳۰م	— داوری غیردولتى
ب ب م ۱۱۰م	— علمى فرهنگى و مدنى
ج ۲ ب الف م ۱۱۷م	— عمومى غیر دولتى (ورزش همگانی - اماکن ورزشى)
ب د م ۱۰م، ج ۲ ب الف م ۱۱۷م	— — و شهرداریها
ب ه م ۹۵م، ب و م ۹۸م، ب الف م ۱۴۰م	غیر دولتى
ب ه م ۱۱۰م	— (گفتگوی فرهنگ ها و تمدن ها)
م ۹۸م، ب و م ۹۸م، ب ب م ۱۱۰م، ب ی م ۱۱۹م	مدنى
ب ب م ۱۰۱م	— روابط کار
ب د م ۱۱۱م	— و تشکلها (زنان)
م ۷۷م	— هماهنگ کننده
ب و م ۱۰۶م	نهیضت قرآن آموزى
م ۴۹م	— نرم افزارى (نیروى انسانی)
ج ۲ ب الف م ۱۱۷م	نیروهای انسانی (تربیت بدنى)
ج ۱۲۱م ۴ج	— مردمی (امنیت و دفاع از کشور)
ب ب م ۶۷م	— مسلح ج.ا.ا. (جلوگیری از شکار و نابودی تنوع زیستی)
ج ۲ ب و م ۱۴۵م	— (استخدام های جدید)
ج ۱۲۱م ۷ج	— (افزایش سطح دانش و مهارت)

ب ب م ۶۷	— (محدودیت پروانه حمل سلاح شکاری)
ج ۱۰ م ۱۲۱	— (منزلت اجتماعی و معیشت کارکنان)
م ۱۵۱	— نظامی و انتظامی (نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت)
م ۱۲۲	نیروی انتظامی ج.ا.ا. (مؤسسات غیر دولتی خدمات حفاظتی و مراقبتی)
ب ج م ۲۸	— (وظایف حفاظتی فرودگاه های کشور)
ب ب م ۴۶، ب د م ۸۸، ج ۱ ب الف م ۱۱۷، م ۱۵۰	نیروی انسانی
م ۸۹	— (ارایه خدمات پزشکی و درمانی)
م ۱۴۳	— (بخش غیردولتی)
ب ج م ۸۸	— (بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی)
ج ۲ ب ج م ۸	— (تعمیر و هزینه ها)
ب ز م ۵۲	— (خروجی وزارت آموزش و پرورش)
ب ب م ۱۴۳	— (رقابت و کسب حداقل امتیازات)
ب ب م ۱۵۵	— (سند توسعه استان)
ب ن م ۵۲	— (مناطق کمتر توسعه یافته)
م ۴۹	— (نهیضت نرم افزاری)
م ۷	— (واگذاری، انحلال و ... شرکت های دولتی)
ب ج م ۵۵	— (کاردانی)
م ۱۱۷	— (کیفی ورزش)
م ۵۵	نیروی کار (اصلاح هرم تحصیلی)
ب ج م ۱۰۱	— (اعزام به خارج از کشور)
ب د م ۴۱	— (بازنگری قانون و مقررات)
ج ۲ ب الف م ۵	— (بهره وری - و سرمایه)
ب الف م ۱۱۱	— (زنان - ترکیب جنسیتی)
ب الف م ۲۰	— (مازاد ادغام شرکت های سهامی یا تجاری)
م ۱۲۶	نیروی مقاومت بسیج (استفاده از ظرفیت های جوانان)

۹

ب الف م ۵۰	واحد های آموزشی (ارتقای کیفیت)
ب ج م ۵۲	— (استقلال مالی، مدیریتی و ...)
م ۶۰	— (محیط زیست و منابع طبیعی)
م ۱۴۴	— پژوهشی و بهداشتی

پ هـ م ۱۳۹	واحدهای استانی و شهرستانی (ساختار سازمانی)
۸۹م	بهداشتی و درمانی (احداث، ایجاد و توسعه)
پ ب م ۸۸	مستوری مدار نمودن
پ ب م ۴۶	پژوهشی (اعتبارات و اصلاح ساختاری)
۴۷م	و فناوری و مهندسی
۷۳م	تقسیماتی (شاخص های ناظر بر بازنگری)
پ الف م ۶۱	تولیدی و خدماتی و ... (نمونه برداری، آلودگی ها و خرابی ها)
۸۹م	سلامت و ایمنی محیط کار
پ ز م ۱۷	مسکونی (نصب کنتورهای آب جداگانه)
ج ۳ پ د م ۳۰	ارزان قیمت و استیجاری
پ ح م ۳۳	واردات کالا با شرایط غیر متعارف و امتیاز
۷۰ م	واگذاری اراضی مستعد عشایر
۶م	اموال
۸۰م	دارایی های استانی
ج ۹ پ الف م ۲۸	رایگان اراضی (مجموع خدمات رفاهی جاده ای)
پ ج م ۱۱۷	ورزش و تربیت بدنی
پ ج م ۲۸	سهام شرکت هوایمایی ج.ا.ا.
پ ج م ۲۸	ایران ایرتور
م ج ۴ پ ب م ۱۳۶	مدیریت
پ هـ م ۳۰	معوض نصاب مالکانه
پ ج م ۵۰	وام شهریه
پ ج و د م ۵۰	قرض الحسنه بلندمدت (صندوق رفاه دانشجویان)
ت ۲ پ د م ۳۷	وثیقه تسهیلات بانکی (اعتبار بیمه نامه)
پ ج م ۹۸	وجدان فردی و اجتماعی
۱۰۰م	کاری
پ ب م ۱۸، ۲۷، ج ۵ پ ب م ۲۸، ج ۲ پ د م ۲۸	وجوه اداره شده
پ ب م ۱۰	تسهیلات بانخ کمتر
پ د م ۱۸	توسعه بخش کشاورزی
ج ۷ پ الف م ۲۸	حمل و نقل عمومی جاده ای
پ الف م ۱۰	سهیمه بندی تسهیلات بانکی
پ ج م ۱۴۵	طرح تملک دارایی های برنامه ای
ج ۲ پ ج م ۲۸	ناوگان حمل و نقل هوایی

ب ز م ۱۰	حاصل از فروش سهام (مابه‌التفاوت)
ب ل م ۱۰۴	دولتی
ب ج م ۱، ب ب م ۱۸، م ۲۴	و منابع عمومی
ب ه م ۱۰۰، ب ه م ۱۰۹	وحدت ملی
ج ۲ ب ز م ۱۱۷	ورزش
م ۱۱۷	(استعدادیابی)
ب د م ۱۰۴	(اعتبارات ملی و استانی - فضاهاى ورزشی)
ج ۳ ب الف م ۱۱۷	(توسعه ورزش مدارس و دانشجویی)
ب ب م ۱۰۴	(تولید، توزیع و صادرات کالا و خدمات)
ج ۱ ب الف م ۱۱۷	(نظام جامع توسعه ورزش)
م ۱۱۷	پرورشی و همگانی
ب ز م ۱۱۷، ب ب م ۱۳۵	حرفه‌ای
ج ۳ ب الف م ۱۱۷	دانشجویی
ب ز م ۱۱۷	قهرمانی و حرفه‌ای
ب ح م ۱۴۵	کارکنان
ج ۲ ب الف م ۱۱۷	همگانی
ب و م ۱۱۷	ورزشگاه‌ها (هزینه عملیات ثابتی و حق الثبت)
ج ۴ ب ب م ۳۰	وزارت آموزش و پرورش (آموزش خطرات ناشی از زلزله)
ج ۳ ب الف م ۱۱۷	(برنامه جامع ارتقای ورزش مدارس)
ب ز م ۵۲	(خروجی نیروی انسانی و استخدام)
ب ط م ۱۴۵	(قرارداد با کادر آموزشی)
ج ۷ ب ب م ۳۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (ایمن سازی سیستم مخابراتی)
ب ط م ۱۰۴	(دریافت برنامه های صوتی و تصویری ماهواره‌ای)
ب ب م ۱۲۴	وزارت اطلاعات (سرقت میراث فرهنگی)
ب الف م ۱۲۴	(طرح اصلاح ساختار جامع اطلاعاتی)
م ۱۲۵	(طرح جامع امنیت ملی)
ب ب م ۱۲۴	(کشف مفاسد کلان اقتصادی)
ت ۲ ب د م ۱۳۸	وزارت امور اقتصادی و دارایی (اصلاح قوانین مالی، اداری و بودجه ریزی)
م ۱۴۴	(اعطای اختیارات لازم به مدیران)
ت ۶ ب ب م ۷	(انحلال دفاتر و شعب شرکتهای دولتی در خارج)

- (اتحلال شرکت های دولتی) ۲م پ ۵ت
- (ایجاد نظام بیمه سپرده ها) ۱۰م پ ۱۰م
- (حق مالکیت دولت در شرکت های تخصصی) ۷م پ ۷م
- (صندوق ملی محیط زیست) ۶۸م پ ۶۸م
- (عوارض مواد اولیه فرآوری نشده) ۲۳م پ ۲۳م
- (نظام بیمه ساختمان و ابنیه در برابر زلزله) ۲۰م پ ۵ج
- (نظام کنترل نتیجه و محصول) ۱۴۴م
- (واگذاری رایگان اراضی - ورزش) ۱۱۷م پ ۱۱۷م
- (سیاست خارجی کشور - منافع ملی) ۱۲۷م
- (طرح جامع امنیت ملی) ۱۲۵م
- (تعیین قیمت کالا و خدمات) ۲۹م پ ۳۳م
- (شعب سازمان توسعه تجارت) ۲۳م پ ۲۳م
- (عوارض مواد اولیه فرآوری نشده) ۲۳م پ ۲۳م
- (خدمات بهداشتی، درمانی) ۸۹م
- (دانشگاه های مادر و مهم دولتی) ۵۰م پ ۵۰م
- (ایین نامه اجرایی کاهش آلودگی هوا) ۶۲م پ ۶۲م
- (ایین نامه متعادل نمودن سهم مردم و بهداشت و درمان) ۹۰م
- (احداث و توسعه واحدهای بهداشتی و درمانی) ۸۹م
- (اعتیاد، ایدز و بیماری های روانی) ۸۶م
- (ایجاد دانشگاه خصوصی - مناطق آزاد) ۲۵م پ ۲۵م
- (برنامه جامع ارتقای ورزش مدارس) ۱۱۷م پ ۱۱۷م
- (برنامه های آموزش فرهنگ تغذیه در جامعه) ۸۴م پ ۸۴م
- (تأثیرات زیست محیطی کودها و سموم) ۶۱م پ ۶۱م
- (تنظیم بازار دارو) ۹۳م پ ۹۳م
- (توزیع منابع درمان مصدومین حوادث) ۹۲م
- (توسعه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی) ۵۰م پ ۵۰م
- (جوانان - سازندگی و فعالیت های اجتماعی) ۱۲۶م
- (حضور مؤثر در بازارهای جهانی) ۸۷م
- (خدمات سلامت و خدمات بالینی) ۸۸م

۹۲ م	— (درمان فوری مصدومین حوادث رانندگی)
ب ب م ۵۰	— (دوره های مشترک با دانشگاه های خارجی)
ب ه م ۴۹	— (سیاستگذاری - استعدادهای درخشان)
ب و م ۵۰	— (طرح های سرمایه گذاری آموزش عالی)
ب الف م ۹۳	— (فهرست داروهای مجاز)
ب ح م ۵۰	— (مجوز اعطای مدرک دانشگاهی)
ب الف م ۴۹	— (مجوز فرهنگستان های تخصصی)
۸۷ م	— (مرکزیت ایران برای رفع نیازهای پزشکی منطقه)
۹۲ م	— (هزینه درمان مصدومین حوادث رانندگی و ...)
ب ی م ۶۹	وزارت جهاد کشاورزی (این نامه اجرایی بهره برداری از جنگل)
ب چ م ۱۱۷	— (اراضی غیر کشاورزی - ورزش)
ج الف م ۲۸	— (اراضی منابع طبیعی - مجتمع خدمات رفاهی)
ب الف م ۶۷	— (برنامه مدیریت زیست بومی)
ب ب م ۶۱	— (تأثیرات زیست محیطی کودها و سموم)
۱۲۶ م	— (جوانان - سازندگی و فعالیت های اجتماعی)
۶۳ م	— (ساماندهی سواحل دریاها با اولویت دریای خزر)
۷۰ م	— (طرح های مرتع داری و مدیریت مراتع)
ب د م ۳۳	— (عوارض مواد اولیه فراوری نشده)
ب چ م ۶۸	— (مالکیت دولت بر منابع ملی و دولتی)
ب ی م ۱۱۴	— (مراکز حفظ آثار و فرهنگ ایلی و ...)
ت ب الف م ۳	— (یارانه نفت گاز)
۱۲۵ م	وزارت دادگستری (طرح جامع امنیت ملی)
۱۲۶ م	وزارت دفاع (بکارگیری جوانان در فعالیت های سازندگی)
۱۲۱ م	— (بینه دفاعی - توان بازدارندگی نیروهای مسلح)
۱۲۵ م	— (طرح جامع امنیت ملی)
۱۲۸ م	— (طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح)
۳۲ م	— (موافقتنامه طرح های نظامی بخش دفاع)
۱۵۱ م	— (نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت)
ب الف م ۶۲	وزارت راه و ترابری (این نامه اجرایی کاهش آلودگی هوا)
۶۳ م	— (ساماندهی سواحل دریاها با اولویت دریای خزر)
ب الف م ۶۲	وزارت صنایع و معادن (این نامه اجرایی کاهش آلودگی هوا)
ب د م ۳۳	— (عوارض مواد اولیه فراوری نشده)

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (آموزش خطرات ناشی از زلزله) ج ۴ ب ب م ۳۰

- (ایجاد دانشگاه خصوصی - مناطق آزاد) ب ز م ۲۵
- (برنامه جامع ارتقای ورزش مدارس) ج ۳ ب الف م ۱۱۷
- (توسعه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی) ب ط م ۵۰
- (دانشگاه های مادر و مهم دولتی) ب ز م ۵۰
- (دوره های مشترک با دانشگاه های خارجی) ب ب م ۵۰
- (سیاستگذاری - استعدادهای درخشان) ب ه م ۴۹
- (طرح های سرمایه گذاری آموزش عالی) ب و م ۵۰
- (مجوز اعطای مدرک دانشگاهی) ب ج م ۵۰
- (مجوز فرهنگستان های تخصصی) ب الف م ۴۹

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (آموزش خطرات ناشی از زلزله) ج ۴ ب ب م ۳۰

- (استفاده از فضاهای دولتی به طور امانی) ب ز م ۱۰۴
- (ترویج اخلاق و معارف اسلامی کارکنان دولت) ب ی م ۱۰۴
- (دریافت برنامه های صوتی و تصویری ماهواره ای) ب ط م ۱۰۴
- (مراکز حفظ آثار و فرهنگ ایلی و ...) ب ی م ۱۱۴

وزارت کشور (ساماندهی سواحل دریاها با اولویت دریای خزر)

- (مؤسسات غیر دولتی خدمات حفاظتی و مراقبتی) م ۱۲۲

وزارت مسکن و شهرسازی (آموزش خطرات ناشی از زلزله) ج ۴ ب ب م ۳۰

- (استفاده از فضاهای دولتی به طور امانی) ب ز م ۱۰۴
- (انتخاب خبرگان ثبتی، نقشه تفکیکی و ...) ج ۴ م ۱۳۳
- (خریداری اراضی یا کاربری ورزش) ب د م ۱۱۷
- (خریداری املاک در یافت های فرسوده شهر) ب ه م ۳۰
- (ساماندهی سواحل دریاها با اولویت دریای خزر) م ۶۳
- (طرح جامع مسکن) ب ج م ۳۰
- (فروش زمین های در تملک) ب و م ۳۰

وزارت نفت (این نامه اجرایی کاهش آلودگی هوا)

- (نظارت بر طراحی و ساخت ساختمان ها) ج ۱ ب ب م ۳۰
- (احداث جایگاه های عرضه گاز CNG) ب الف م ۶۲
- (ایمن سازی خدمات گاز و سوخت رسانی) ب ب م ۲۲
- (تمدید مجوزهای اکتشاف و استخراج نفت و گاز) ج ۷ ب ب م ۳۰
- (طرح های اکتشاف و استخراج نفت و گاز) ب ه م ۱۴

وزارت نیرو (این نامه اجرایی طرح های تأمین آب و مصرف و ...)

- (ایمن سازی خدمات آب و برق) ج ۷ ب ب م ۳۰

ب الف م ۶۷	— (برنامه مدیریت زیست بومی)
ب ب م ۲۵	— (نیروگاه‌های خارج از وزارت نیرو - قیمت تضمین خرید برق)
ب ج م ۱۳۹	وزارتخانه‌ها (ادغام واحدهای سازمانی)
۱۶۰ م	— (شرکت‌ها و مؤسسات مشمول قانون)
ب ب م ۷	— تخصصی (شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های عملیاتی)
ب و م ۱۰	وزیر امور اقتصادی و دارایی (عضویت در شورای پول و اعتبار)
ب ه م ۱۰	— (عضویت مجمع عمومی بانک مرکزی)
ب و م ۱۰	وزیر بازرگانی (عضویت در شورای پول و اعتبار)
ب ه م ۱۰	— (عضویت مجمع عمومی بانک مرکزی)
ب ی م ۱۰	وزیر جهاد کشاورزی (رئیس مجمع عمومی بانک کشاورزی)
ب الف م ۱۳۱	— دادگستری (تبدیل پرونده‌های قضایی به اسناد الکترونیکی)
ب ج م ۱۳	— یا بالاترین مقام اجرایی (مسئولیت درباره طرح‌های سرمایه‌گذاری)
۶۶ م	وسایط نقلیه (کاهش مواد زاید جامد و بازیافت)
۸۵ م	— موتوروی (ارتقای طرح ایمنی)
۸۵ م	— موتوروی (استانداردهای مهندسی انسانی و ایمنی)
ب ج م ۱۳۳	وصول اعتراض
ب ز م ۳۳	وضع نرخ‌های معادل تعرفه‌ای
۸۲ م	وظایف جاری و عمرانی استانی
ب ج م ۲۸	— حفاظتی فرودگاه‌ها (نیروی انتظامی)
۷۹ م	— دولت (تأمین اعتبار - وظایف استانی)
ب ب م ۳۵، ۷۶، ت م ۱۱۱	— قانونی
ب و م ۱۴۵	— حاکمیتی
ب ج م ۱۴۳	وقت مزدی
ب ح م ۱۰۶	وقف و امور خیریه (گسترش فرهنگ وقف و امور خیریه)
ب ز م ۱۳۰	وکیل (حق انتخاب و معرفی و حضور وکیل)
ب ک م ۱۰۴	ویژگیهای جمعیتی اجتماعی فرهنگی
	۵
۵۵ م	هرم تحصیلی نیروی کار
۲۶ م	هزینه آب و فاضلاب (ضوابط تعیین نرخ فروش)
ب الف م ۵۰	— آموزش (مقطع کاردانی)
ب الف م ۴۹	— — عالی دولت (سهام دولت)

۲۶م	- برق (ضوابط تعیین نرخ فروش)
ب ل م ۱۰۴	- تکمیل مراکز فرهنگی و هنری
۲۶م	- تلفن (ضوابط تعیین نرخ فروش)
۲۶م	- حفر چاه
ب ط م ۱۴۵	- سرانه مدارس
ب و م ۱۱۷	- عملیات ثبتی (انتقال باشگاه های ورزشی)
ب الف م ۱۴۴، ۴۹م	- قطعی
۲۶م	- گاز (ضوابط تعیین نرخ فروش)
۲۶م	- هزینه های اشتراک برق، گاز و ... (واحدهای تولیدی، صنعتی و ...)
ب ه م ۱۴	- اکتشافی
ب د م ۲۵	- بندری
۹۰م	- بهداشتی و درمانی (خاتوارهای کم درآمد و آسیب پذیر)
ب ه م ۱۴	- توسعه (بازپرداخت از فروش محصولات تولیدی)
ب ب م ۴۵	- ثبت جواز امتیاز علمی Patent
ج ۳ ب ب م ۱۴	- چینی
۹۲م	- درمان مصدومان ترافیکی جادهای و رانندگی
۹۰م	- غیرقابل تحمل سلامت
۵۹م	- ناشی از آلودگی و تخریب (محیط زیست)
ب الف م ۱۳۰	- نظام عدالت کیفری
۲۳م	- هم افزایی در فعالیت های اقتصادی
۷۴م	- هماهنگ سازی عملیات عمرانی
ب ح م ۱۷	- هماهنگی اعتباری (طرح های تأمین آب و مکمل)
۷۶م	- بین فعالیتهای دستگاههای اجرایی
۱۲۰م	- همبستگی ملی
۱۱۰م	- همزیستی مسالمت آمیز میان ملتها
ب و م ۵۵، ۷۵	- همکاری های بین المللی
ب د م ۴۶	- (پژوهش و فناوری)
۴۷م	- (توسعه شرکت های دانش بنیان)
ج ۵ ب ب م ۲۰	- همگانی شدن بیمه حوادث
ب ز م ۷۵	- همگرایی ملی (توسعه مناطق مرزی و همگرایی ملی)
ب ن م ۱۰۶	- بین فرقه ها و مذاهب اسلامی
ب ب م ۹۷	- هنجارهای اجتماعی

ب و م ۱۱۴	هنرهای سنتی (کارگاه ها)
ب ز م ۱۰۹	— معماری ایرانی اسلامی
ب ج م ۴۳، ج ۲ م ۱۲۱	هوافضا
ب ج م ۲۸	هوانوردی (حاکمیت و انحصار دولت)
م ۱۲۱	هوشمندسازی سیستمهای دفاعی
م ۱۰۳، ۱۰۶، ج ۷ ب الف م ۱۳۵، ب ل م ۱۰۶	هویت اسلامی و ایرانی
م ۳۰	— بخشی به سیمای شهر و روستا
م ۱۱۳، ۱۰۹	— تاریخی ایران
م ۷۴، ب الف م ۱۲۷	— ملی و اسلامی
ب ج م ۸۸	هیأت امنایی
ج ۲ م ۱۳۳	— بررسی اختلاف در مالکیت (خبرگان - ثبتی)
ب ج م ۷	— عالی واگذاری (نحوه مشارکت بخش خصوصی و تعاونی)
ب ج م ۷	— واگذاری
ب الف م ۴۹	هیأت های امانه
ب س م ۱۰۶	— مذهبی
س	
ب و م ۱۱۳	یادمانهای دفاع مقدس
م ۱۰	یارانه (یارانه ها)
ب و م ۹۵	— (آموزش عمومی رایگان)
ب م ۳۳	— (هدفمندسازی و ساماندهی)
ب ز م ۱۰۴	— از تولید به سمت مصرف
ب ز م ۱۰۴	— بخش فرهنگ
م ۹۵	— پرداختی (تأمین اجتماعی)
ج ۳ ب د م ۳۰	— سازندگان مسکن ارزان قیمت
ب و م ۵۰	— سود اعتبارات بانکی
ج ۳ ب د م ۳۰	— کارمزد تسهیلات مسکن
ب ج م ۱۴۵	— مستقیم خدمات کارکنان (دستگاه های دولتی)
ت ۲ ب الف م ۳	— نفت گاز (کشاورزی)
ب الف م ۱۰	— نقدی
ب ه م ۵۵، ج ۲ ب ز م ۹۷	یافته های علمی
ب الف م ۴۱	یکسان سازی نرخ ارز

فهرست کتب منتشره موجود* معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات تادی ماه سال ۱۳۸۳

فهرست کتب		چهارم	پنجم
۱- گروه اداری		قیمت به ریال	
۱/۱-	قانون و آیین نامه اجرایی رسیدگی به تخلفات اداری (چاپ چهارم - ویرایش سوم)	۷۰۰۰	
۱/۲-	قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران	۶۰۰۰	
۱/۳-	مجموعه قیمت گذاری و توزیع کالا و خدمات	۱۴۰۰۰	
۱/۱/۴-	مجموعه توافقات تشریفاتی ایران و سایر کشورها - جلد اول	۲۵۰۰۰	
۱/۲/۵-	مجموعه توافقات تشریفاتی ایران و سایر کشورها - جلد دوم	۲۰۰۰۰	
۱/۳/۶-	مجموعه توافقات تشریفاتی ایران و سایر کشورها - جلد سوم	۱۷۰۰۰	
۱/۴/۷-	مجموعه توافقات تشریفاتی ایران و سایر کشورها - جلد چهارم	۱۹۰۰۰	
۱/۵/۸-	مجموعه توافقات تشریفاتی ایران و سایر کشورها - جلد پنجم	۲۰۰۰۰	
۱/۶/۹-	مجموعه توافقات تشریفاتی ایران و سایر کشورها - جلد ششم	۲۳۰۰۰	
۱/۷/۱۰-	مجموعه توافقات تشریفاتی ایران و سایر کشورها - جلد هفتم	۳۵۰۰	
۱/۱/۱۱-	مجموعه کنوانسیونهای بین المللی - جلد اول	۲۰۰۰۰	
۱/۳/۱۷-	مجموعه کنوانسیونهای بین المللی - جلد سوم	۲۵۰۰۰	
۱/۴/۱۸-	مجموعه کنوانسیونهای بین المللی - جلد چهارم	۳۰۰۰۰	
۱/۵/۱۹-	مجموعه کنوانسیونهای بین المللی - جلد پنجم	۳۸۰۰۰	
۱/۱/۲۰-	مجموعه سازمانهای دولتی - جلد اول	۲۰۰۰۰	
۱/۲/۲۱-	مجموعه سازمانهای دولتی - جلد دوم	۲۵۰۰۰	
۱/۳/۲۲-	مجموعه سازمانهای دولتی - جلد سوم	۲۵۰۰۰	
۱/۴/۲۳-	مجموعه سازمانهای دولتی - جلد چهارم	۳۹۰۰۰	
۱/۴/۲۴-	مجموعه سازمانهای دولتی - جلد پنجم	۵۰۰۰۰	
۱/۲۵-	قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران	تمام شده است	
۱/۲۶-	مجموعه قوانین و مقررات مربوط به کارشناسان، مترجمان، حسابداران رسمی (چاپ دوم - ویرایش اول)	۱۳۰۰۰	
۱/۲۷-	مجموعه دفاتر اسناد رسمی و دفاتر ازدواج و طلاق (چاپ دوم)	۱۴۰۰۰	
۱/۲۸-	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر اطلاعات	تمام شده است	

* فهرست حاضر فقط در برگزیده کتبی است که تا تاریخ مذکور برای عرضه به عموم در چاپخانه (یا مراکز توزیع به شرح لیست انتهای جدول حاضر) موجود می باشد. سایر انتشارات به لحاظ اتمام چاپ یا تکثیر محدود آن در حال حاضر قابل عرضه عمومی نمی باشد.

۴۵۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر امور خارجه	
تمام شده است	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر آموزش و پرورش	
۵۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر دادگستری	
۱۰۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	
۲۵۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر پست، تلگراف و تلفن	
۵۵۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر جهادسازندگی	
۵۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر بازرگانی	
۲۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر تعاون	
۶۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	
۱۵۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر امور اقتصادی و دارایی	
۳۲۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی	
۳۵۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر راه و ترابری	
۵۲۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر علوم، تحقیقات و فن آوری	
تمام شده است	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر جهاد کشاورزی	
۶۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر نفت و نیرو	
۴۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر کار و امور اجتماعی	
تمام شده است	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر کشور	
۵۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر صنایع و معادن	
۵۵۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزیر مسکن و شهرسازی	
۱۰۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات مشترک وزراء	
تمام شده است	مجموعه قوانین ومقررات استخدامی نیروهای مسلح (جلد اول - ارتش)	
تمام شده است	مجموعه قوانین ومقررات استخدامی نیروهای مسلح (جلد دوم - سپاه پاسداران)	
۳۵۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزرا (جلد اول)	
۳۵۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزرا (جلد دوم)	
۴۵۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزرا (جلد سوم)	
۴۵۰۰۰	مجموعه وظایف و اختیارات وزرا (جلد چهارم)	
۱۷۰۰۰	مجموعه وکالت، مشاوره حقوقی و حمایت قضایی (چاپ سوم - ویرایش دوم)	
۱۰۰۰۰	مجموعه قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و شهرداران	
۱۰۰۰۰	مجموعه اتاقهای بازرگانی صنایع و معادن (چاپ دوم - ویرایش اول)	

۲- گروه اساسی و اجتماعی		
	۳۷۰۰	۲/۱- قانون کار (چاپ پنجم)
	۷۰۰۰	۲/۲- مجموعه قوانین مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی (چاپ سوم)
۵۰۰۰	۳۰۰۰	۲/۳- مجموعه قوانین انتخابات ریاست جمهوری
	۱۷۰۰۰	۲/۴- مجموعه تأمین اجتماعی (چاپ دوم - ویرایش اول)
	۴۵۰۰	۲/۵- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (جیبی)
	۳۰۰۰	۲/۶- ترجمه قانون اساسی ایران به زبان انگلیسی (چاپ دوم - ویرایش اول)
	۵۰۰۰	۲/۷- قانون اساسی ایتالیا
	۵۵۰۰	۲/۸- قانون اساسی سوئیس
	۲۲۰۰	۲/۹- قانون اساسی آمریکا
	۲۲۰۰	۲/۱۰- قانون اساسی مراکش
	۲۸۰۰	۲/۱۱- قانون اساسی کره جنوبی
	۱۱۰۰۰	۲/۱۲- قانون اساسی کانادا
	۲۹۰۰	۲/۱۳- قانون اساسی فرانسه
	۵۰۰۰	۲/۱۴- قانون اساسی الجزایر
	۳۰۰۰	۲/۱۵- قانون اساسی ژاپن
	۳۰۰۰	۲/۱۶- قانون اساسی نیجر
	۲۵۰۰	۲/۱۷- قانون اساسی سوریه
	۱۵۰۰	۲/۱۸- قانون اساسی عربستان
	۳۰۰۰	۲/۱۹- قانون اساسی مصر
	۵۰۰۰	۲/۲۰- قانون اساسی اسپانیا
	۷۰۰۰	۲/۲۱- مجموعه احزاب جمعیتها و انجمنهای سیاسی مذهبی و صنفی
	۱۵۰۰۰	۲/۲۲- مجموعه اساسی
۳- گروه مالی		
	۴۰۰۰	۳/۱- قانون بودجه سال ۱۳۷۵
	۴۰۰۰	۳/۲- قانون بودجه سال ۱۳۷۶
	۵۵۰۰	۳/۳- قانون بودجه سال ۱۳۷۸
	۶۵۰۰	۳/۴- قانون بودجه سال ۱۳۷۹
	۱۰۰۰۰	۳/۵- قانون بودجه سال ۱۳۸۰
	۱۰۰۰۰	۳/۶- قانون بودجه سال ۱۳۸۱
	۱۳۰۰۰	۳/۷- قانون بودجه سال ۱۳۸۲

	۲۰۰۰۰	۳/۸- قانون بودجه سال ۱۳۸۳
	۱۸۰۰۰	۳/۹- مجموعه پیمانکاران و مهندسين مشاور
تمام شده است		۳/۱۰- مجموعه معاملات و اموال دولتي (واتومييلهاي دولتي)
	۶۵۰۰	۳/۱۱- مجموعه قانون تنظيم بخشي از مقررات مالي دولت
	۱۴۵۰۰	۳/۱۲- مجموعه محاسبات عمومي (چاپ دوم - ويرايش اول)
	۱۱۰۰۰	۳/۱۳- قانون مالياتهاي مستقيم (چاپ دوم - ويرايش اول)
۲- گروه اقتصادي		
	۲۰۰۰۰	۴/۱- مجموعه قوانين و مقررات امور گمركي
تمام شده است		۴/۲- قانون تجارت وثبت شرکتها، علائم و اختراعات (چاپ سوم - ويرايش دوم)
	۲۲۰۰۰	۴/۳- مجموعه قانون تجارت
	۲۹۰۰۰	۴/۴- مجموعه پولی و بانکی
تمام شده است		۴/۵- مجموعه قوانين و مقررات مربوط به بیمه (چاپ دوم - ويرايش اول)
تمام شده است		۴/۶- مجموعه مناطق آزاد تجاري - صنعتي
	۳۵۰۰	۴/۷- قانون صدور چك (چاپ چهارم - ويرايش سوم)
۵- گروه فرهنگي		
	۱۰۰۰۰	۵/۱- مجموعه قوانين و مقررات حمايت از حقوق مؤلفان، منصفان و هنرمندان
۶- گروه کيفري		
	۱۲۵۰۰	۶/۱- مجموعه مجازات اسلامي، تعزيرات حکومتي و مبارزه با مواد مخدر
تمام شده است		۶/۲- قانون آيين دادرسي دادگاههاي عمومي و انقلاب (در امور کيفري)
	۳۸۰۰۰	۶/۳- مجموعه قانون مجازات اسلامي (چاپ پنجم - ويرايش چهارم)
	۲۹۰۰۰	۶/۴- مجموعه آيين دادرسي کيفري (چند اول - چاپ هشتم - ويرايش پنجم)
	۶۰۰۰	۶/۵- مجموعه قانون تشکيل دادگاههاي عمومي و انقلاب و آيين نامه اصلاحي آن (چاپ دوم - ويرايش اول)
	۷۰۰۰	۶/۶- مجموعه قانون مجازات جرايم نيروهای مسلح
	۱۰۰۰۰۰	۶/۷- مجموعه جرايم و مجازاتها (چاپ دوم - ويرايش اول)
۷- گروه مدني		
	۲۶۰۰۰	۷/۱- قانون مدني (چاپ پنجم - ويرايش چهارم)
	۱۲۰۰۰	۷/۲- قانون مدني (زبان انگليسي)
	۲۴۰۰۰	۷/۳- مجموعه آيين دادرسي مدني جلد اول (چاپ ششم - ويرايش پنجم)
	۱۸۰۰	۷/۴- قانون داوري تجاري بين المللي
	۱۱۰۰۰	۷/۵- مجموعه اوقاف (چاپ دوم - ويرايش اول)

	۳۱۰۰۰	۷/۶- مجموعه ثبت اسناد واملاک (چاپ سوم - ویرایش دوم)
۸- گروه مجموعه مصوبات		
۱۰۰۰۰		۸/۱- مجموعه مصوبات شورای عالی اداری
	۸۲۰۰	۸/۱/۲- مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی - جلد اول*
		۸/۲/۳- مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی - جلد دوم*
۱۱۰۰۰	۶۴۰۰	۸/۳/۴- مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی - جلد سوم*
	۶۱۰۰	۸/۴/۵- مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی - جلد چهارم*
۴۵۰۰۰		۸/۶- مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی
۹- متفرقه		
۲۲۵۰۰		۹/۱/۱- مجموعه فهرست عناوین و مقررات (جلد اول)
۲۲۵۰۰		۹/۲/۲- مجموعه فهرست عناوین و مقررات (جلد دوم)
۲۰۰۰۰		۹/۳/۳- مجموعه فهرست عناوین و مقررات (جلد سوم)
۳۵۰۰۰		۹/۴/۴- مجموعه فهرست عناوین و مقررات (جلد چهارم)
۳۳۰۰۰		۹/۵/۵- مجموعه فهرست عناوین و مقررات (جلد پنجم)
۱۴۰۰۰		۹/۶/۶- مجموعه فهرست عناوین و مقررات (جلد ششم)
	۱۶۵۰۰	۹/۷- مجموعه نظرات حقوقی سال ۱۳۶۹
	نامشمار	۹/۸- مجموعه آرای وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور از ۱۳۲۳ تا ۱۳۸۱
	۴۵۰۰۰	۹/۹- مسولیت مدنی رسانه‌های همگانی
	۱۰۰۰۰	۹/۱۰- مصوبیت قضایی دولت در حقوق بین‌الملل

* مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، اعم از گروه فرهنگی بوده و شامل برخی از گروه‌های دیگر نیز می‌شود اما با توجه به این‌که اکثریت مصوبات این شورا کدهای زیر مجموعه این گروه را دارند، مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در این گروه قرار داده شده است.

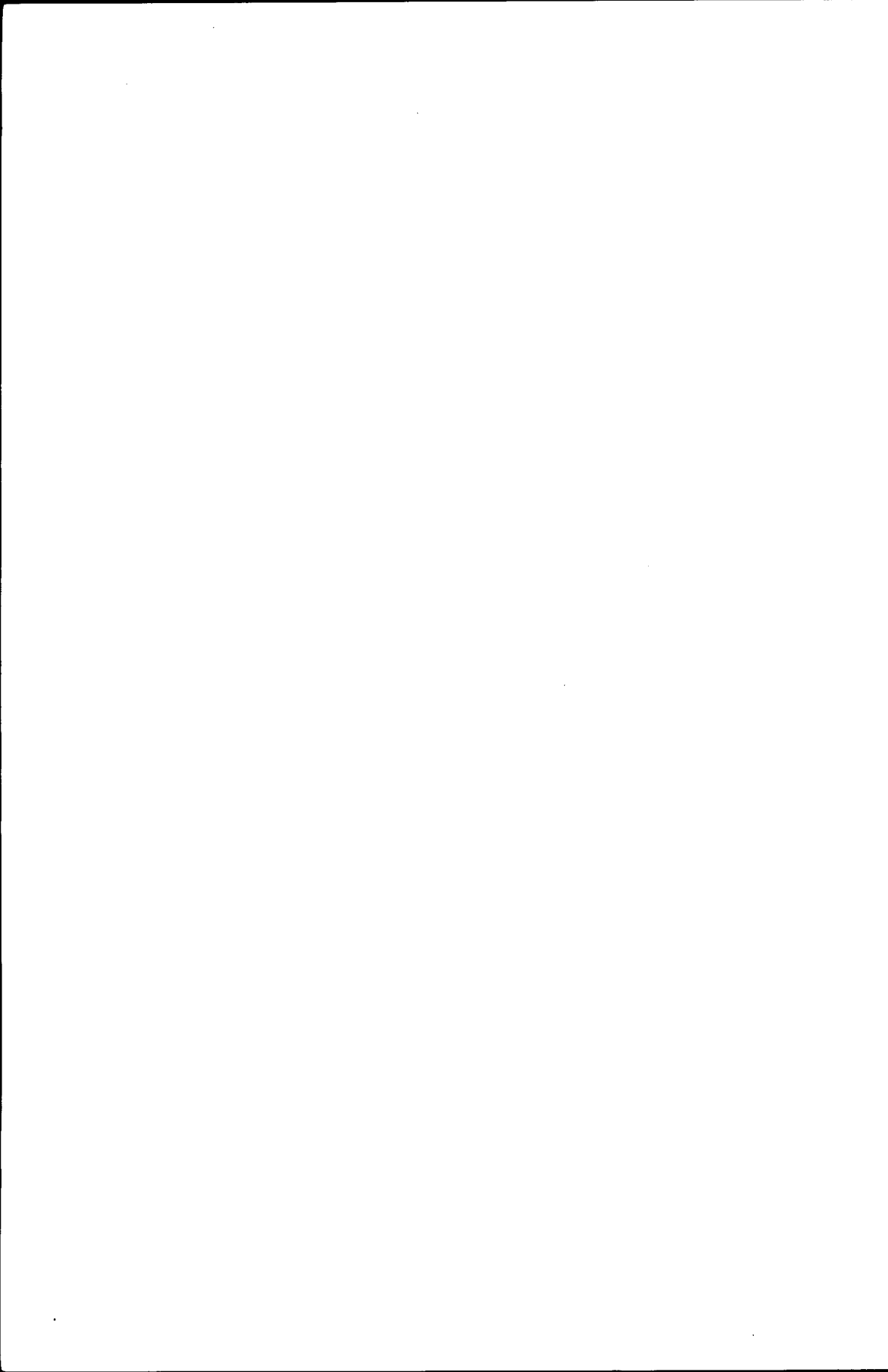
فهرست کتب زیر چاپ و در دست تهیه معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات تادی ماه سال ۱۳۸۳

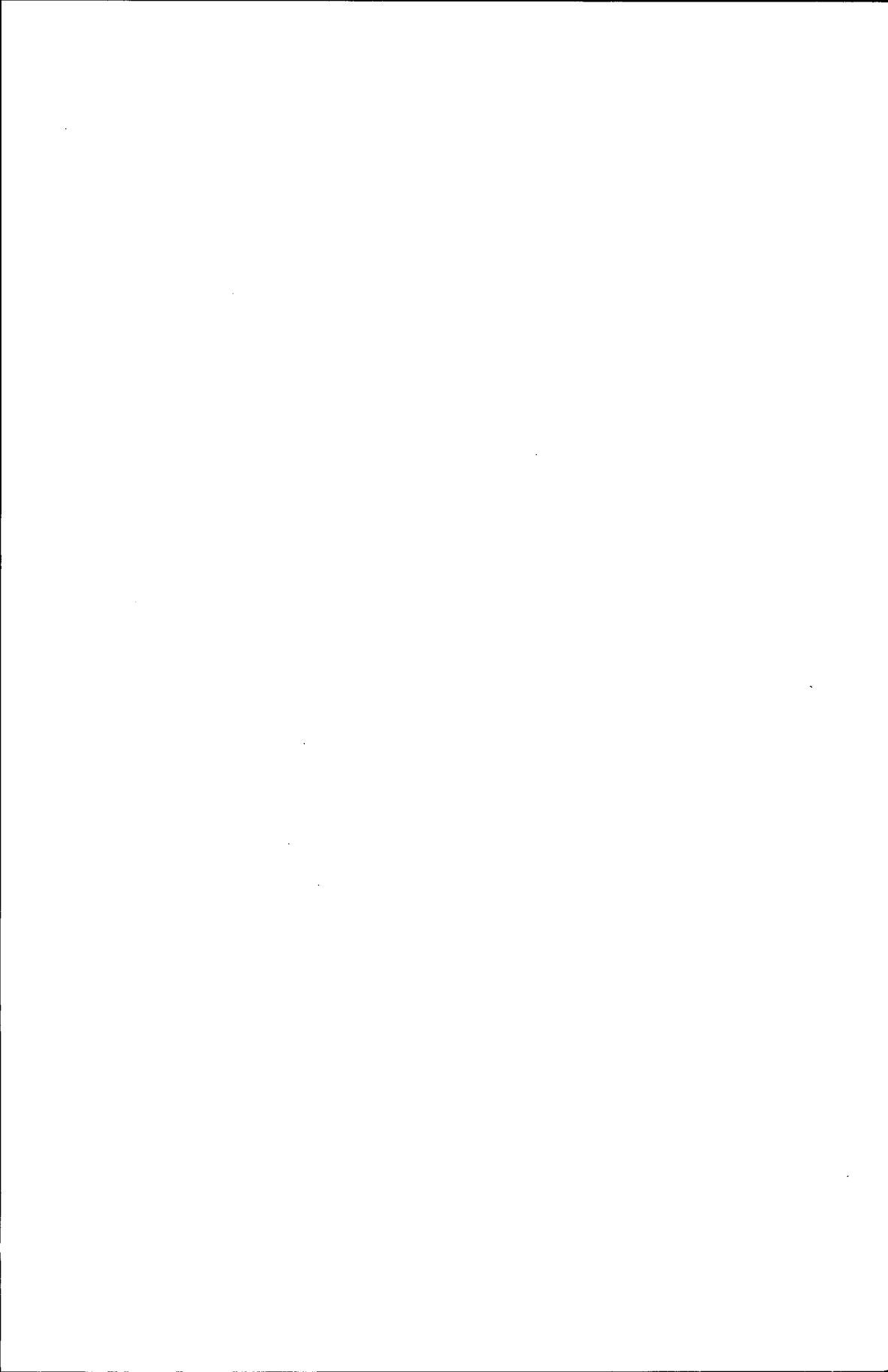
عنوان کتاب
۱ - مجموعه آرای دیوان عدالت اداری (جلد ۲ و ۳)
۲ - مجموعه قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی...
۳ - مجموعه نظامهای حرفه‌ای (سه جلد)
۴ - مجموعه قانون استخدامی نیروی انتظامی ج.ا.ا.
۵ - مجموعه آرای وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور از ۱۳۲۳ تا ۱۳۸۳
۶ - مجموعه قانون تجارت، ثبت شرکتها، علایم و اختراعات

مراکز عرضه انتشارات معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

- ۱- فروشگاه اداره چاپ و انتشارات ریاست جمهوری (خیابان ولی عصر (عج) - نرسیده به تقاطع جمهوری جنب بانک ملی شعبه مهتاب - شماره ۸۴ - تلفن ۶۴۹۲۷۰۸)
 - ۲- انتشارات روزنامه رسمی کشور (تهران - ضلع جنوبی پارک شهر - خیابان بهشت)
 - ۳- کتابفروشی دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی ریاست جمهوری (تهران - خیابان آیت ... طالقانی نبش فرصت شمالی - شماره ۱۴۰ - تلفن ۸۸۲۵۰۷۱)
 - ۴- کتابفروشی دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری (تهران - خیابان انقلاب اسلامی - خیابان خارک تلفن ۶۷۰۷۰۲۱-۴)
 - ۵- فروشگاه کتب حقوقی معاونت آموزشی دادگستری استان تهران (تهران - پل کریمخان - سنایی - نرسیده به خ شهید مطهری - نبش کوچه ۱۷ - پلاک ۱۵۲ - تلفن ۵-۸۳۲۷۰۷۴ داخلی ۲۱۷)
 - ۶- سایر کتابفروشی‌های معتبر.
- لطفاً نظر، انتقاد و پیشنهاد خود را به [Email: TTGH @ govir.ir](mailto:TTGH@govir.ir) اعلام فرمایید.

تذکره: با توجه به موافقت مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۴ معاونت محترم پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، دانشجویان می‌توانند با ارائه کارت دانشجویی در صورت خرید از کتاب فروشی اداره چاپ و انتشارات به نشانی فوق‌الذکر از تخفیف ویژه (بیست و پنج درصدی) در نظر گرفته شده استفاده نمایند.

ضمیمه مجموعه قانون برنامه چهارم توسعه...

اصلاحیه ذیل همزمان با چاپ کتاب ابلاغ شده است لذا بدین وسیله ضمن عرض بوزش به صورت ضمیمه ارائه می گردد.

«قانون اصلاح ماده (۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی

جمهوری اسلامی ایران»

مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲۲

ماده واحده - ماده (۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳ - قیمت فروش بنزین، نفت گاز، نفت سفید، نفت کوره و سایر فرآورده های نفتی، گاز، برق و آب، همچنین نرخ خدمات فاضلاب، ارتباطات تلفن و مرسولات پستی در سال اول برنامه چهارم، قیمت های پایان شهریور ۱۳۸۳ خواهد بود. برای سال های بعدی برنامه چهارم، تغییر در قیمت کالاها و خدمات مزبور طی لوایحی که حداکثر تا اول شهریور هر سال تقدیم می شود، پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد.

پیشنهاد هر قیمتی می باید همراه با توجیه اقتصادی، اجتماعی باشد.

تبصره ۱ - سایر دریافتی های مرتبط از جمله حق اشتراک، حق انشعاب، دیماند، عوارض و... مشمول این حکم می باشند.

تبصره ۲ - دولت مکلف است تا پایان سال دوم برنامه چهارم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ضمن اتخاذ تمهیدات لازم برای کاهش مصرف فرآورده های نفتی و افزایش ظرفیت حمل و نقل عمومی، نیاز داخلی به فرآورده های نفتی را از محل تولیدات پالایشگاه های داخل کشور و یا فرآورده های جایگزین تولید داخل، تأمین نماید. صنایع خودرو

سازی و سایر کارخانجات مرتبط مکلف به برنامه‌ریزی جهت کاهش مصرف حاملهای انرژی و یاسازگار ساختن محصولات خود با فرآورده‌های جایگزین، مانند گاز طبیعی فشرده در خودروها، می‌باشند. دولت مکلف است ساز و کار لازم را برای حمایت از اجرای این تبصره فراهم ساخته و بودجه مورد نیاز را برای حمایت از تغییرات یادشده در بودجه سالیانه پیش‌بینی نماید.

تبصره ۳ - دولت مکلف است تا پایان سال ۱۳۸۳ گزارش مربوط به اجرای وظیفه مندرج در ماده (۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ برای افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها را تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

تبصره ۴ - به منظور کاهش مصارف غیر ضرور و صرفه‌جویی در مصرف برق و گاز، به شرکت‌های برق و گاز اجازه داده می‌شود از مصرف‌کنندگان غیر تولیدی با مصارف بالاتر از الگوی مصرف، جریمه مقطوع دریافت و به درآمد عمومی در خزانه واریز نمایند. دولت سقف‌های الگوی مصرف و میزان جریمه مذکور را هر سال ضمن تبصره‌های لایحه بودجه به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد می‌نماید.

تبصره ۵ - صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران موظف است از طریق شبکه‌های سراسری و استانی خود نسبت به تنویر افکار عمومی در خصوص ضرورت اعمال مصرف بهینه در مصادیق ماده واحده اقدام و گزارش عملکرد خود را ماهانه به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و انرژی مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

تبصره ۶ - آیین‌نامه اجرایی این ماده واحده توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با همکاری دستگاههای اجرایی ذی‌ربط تهیه و حداکثر ظرف دو ماه از زمان ابلاغ به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۷ - احکام مغایر با این ماده واحده در مواد آتی این قانون لغو می‌گردد.

The presidency
The Directorate General for Codification
and Compilation of Laws and Regulations

ريال ٢٣٠٠٠: قيمت